

1.9.7.5

ΕΑΡΗΣ

2

10
10

ΣΠΥΡΙΔΩΝΟΣ ΘΕΟΤΟΚΗ ΑΝΔΡΟΥΤΣΕΛΛΗ
ΚΑΘΗΓΗΤΟΥ

E195

ΓΕΝΙΚΗ ΓΕΩΓΡΑΦΙΑ

ΦΥΣΙΚΗ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΗ

ΠΡΟΣ ΧΡΗΣΙΝ

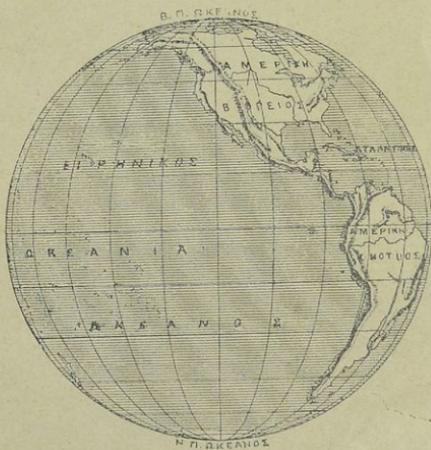
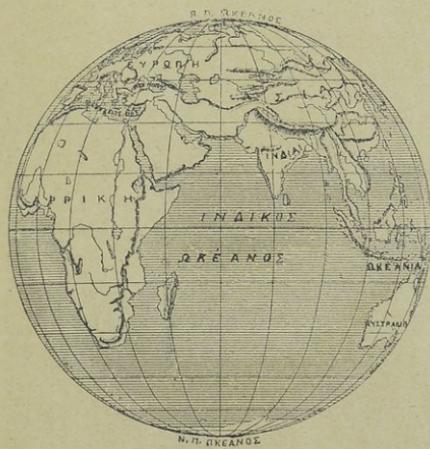
ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΣΧΟΛΕΙΩΝ ΚΑΙ ΠΑΡΘΕΝΑΓΩΓΕΙΩΝ

ΜΕΤΑ ΕΙΚΟΝΩΝ ΚΑΙ ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΩΝ ΧΑΡΤΩΝ

Έγχριθείσα διά τὴν πενταετίαν 1902—1907.

ΕΚΔΟΤΗΣ

ΜΙΧΑΗΛ Ι. ΣΑΛΙΒΕΡΟΣ

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ ΤΩΝ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΩΝ

ΜΙΧΑΗΛ Ι. ΣΑΛΙΒΕΡΟΥ

1904

ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΤΟ ΓΗΓΕΤΕΙΟΝ ΤΩΝ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΤΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

Πρός τὸν κ. Σπυρο. Ανδρουντσέλλην.

Ἐχοντες διπούς τὸν νόμον ΒΤΓ' τῆς 12ης Ἰουλίου 1895 περὶ διδακτικῶν βιβλίων τῆς μέσης καὶ δημοτικῆς ἐκπαίδευσεως καὶ τὸ Β. Διάταγμα τῆς 10ης Ὁκτωβρίου 1895 καὶ τὴν ἔκθεσιν τῆς οἰκείας ἐπιτροπείας τῶν κριτῶν τῶν διδακτικῶν βιβλίων, τῶν εἰς τὰ Ἑλληνικὰ σχολεῖα εἰσακτέων, γνωρίζομεν διμὲν, διτὸν ἐγκρίνομεν τὴν γνώμην τῆς Ἐπιτροπείας ταῦτης, διπούς τὸ οὐμέτερον σύγγραμμα **Πειραιάφεια** τὸ κατὰ τὸν εἰρημένον νόμον ἐγκριθέν, εἰσαχθῆ ἐν τοῖς Δημοσίοις, δημοσιοντηρήτοις καὶ ιδιωτικοῖς Ἑλληνικοῖς σχολείοις ἐπὶ πέντε σχολεῖα ἔτη, ἀπὸ τοῦ σχολικοῦ ἔτους 1902—1907.

‘Ο ‘Υπουργός

A. ΜΟΜΦΕΡΡΑΤΟΣ

Στέφ. Μ. Παρέσης.

Πᾶν γνήσιον ἀντίνυπον φέρει τὴν σφραγῖδα τῶν ἡμειέρων Καταστημάτων.

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟΝ

ΔΙΑ ΤΗΝ ΠΡΩΤΗΝ ΤΑΞΙΝ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ

ΤΜΗΜΑ ΠΡΩΤΟΝ

ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.

ΟΡΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΔΙΑΙΡΕΣΙΣ ΤΗΣ ΓΕΩΓΡΑΦΙΑΣ

Η Γεωγραφία είναι ή έπιστημη, ή άποικα έρευνα και περιγράφει τὴν Γῆν.

Η Γεωγραφία ἔξετάζει τὴν γῆν ώς οὐράνιον σώμα, ώς φυσικὸν σώμα και ως κατοικίαν του ἀνθρώπου. Ἐπομένως διαιρεῖται εἰς μαθηματικήν, φυσικήν και πολιτικήν γεωγραφίαν.

Η μαθηματική γεωγραφία διαλαμβάνει περὶ τοῦ μεγέθους και τοῦ σχήματος τῆς Γῆς, περὶ τῶν κινήσεων αὐτῆς και τῶν σχέσεων αὐτῆς πρὸς τὰ λοιπὰ μέρη του παντός.

Η φυσική γεωγραφία ἔξετάζει τὸν συσχηματισμὸν τῆς γῆνσις σφαιρᾶς δημημένης εἰς στερεὰς και εἰς θαλάσσας και περιβαλλομένης ὑπὸ τῆς ἀτμοσφαίρας, τὰ κλίμα και τὰ προϊόντα αὐτῆς.

Η πολιτική γεωγραφία, ἔξετάζουσα τὴν Γῆν ώς κατοικίαν τοῦ ἀνθρώπου, πράγματείταν περὶ τῆς διαιρέσεως αὐτῆς εἰς κράτη, πόλεις, κώμας και χωρία, περὶ τοῦ πλήθυσμοῦ, τῆς θνητότητος, τοῦ θρησκεύματος, τοῦ πολιτεύματος τῶν λαῶν τῶν κατοικούντων τὰς διαφόρους χώρας, περὶ τοῦ ἐμπορίου, τῆς βιομηχανίας και ἐν γένει τῆς προσόδου τῶν λαῶν αὐτῶν εἰς τὰ γράμματα, τὰς ἐπιστήμας και τὰς τέχνας.

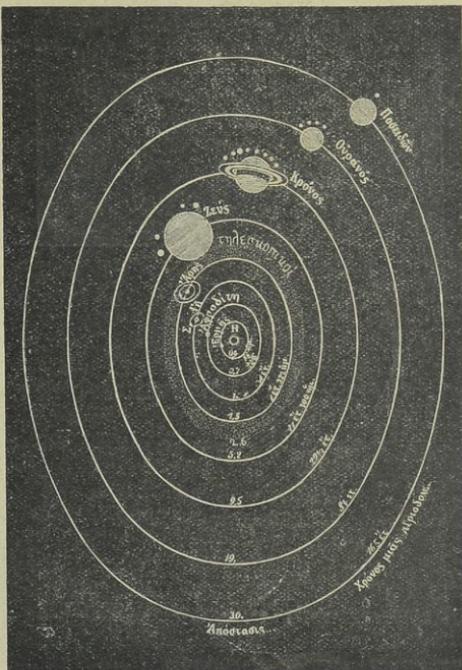
ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'.

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΗΣ ΓΕΩΓΡΑΦΙΑΣ

1. Τὸ πλιανητικὸν σύστημα.

Ἡ ἀπειρος ἔκτασις γνωστὴ εἰς ἡμᾶς ὑπὸ τὸ σύνομα διάστημα κατέχεται ὑπὸ πλήθους αὐτοφύτων σωμάτων καλουμένων διστόρων, τὰ οποῖα φαίνονται ώς φωτεινὰ σημεῖα εἰς τοὺς οὐρανοὺς ἢ τὸ στερέωμα. Ἐπειδὴ τεῦτα κατέχουσι τὴν αὐτὴν θέσιν τὰ μὲν ώς πρός τὰ

δέ, κατετάχθησαν κατὰ ὁμάδας κληθείσας διστριμούδες και συγκειμένας ἐκ τριῶν, τεσσάρων, πέντε, ἔξι, ἑπτὰ ἀστέρων. Καλούνται δὲ ἀπλανεῖς ἀστέρες, πρὸς διάκρισιν αὐτῶν ἀπὸ τῶν σύρανίων σωμάτων, ἥτινα ἀντανακλῶσι μόνον τὸ φῶς, τὸ ἐποίον λαμβάνοντος ἐκ

Σχ. 1. Πλανητικὸν σύστημα.

τοῦ ἡλίου, και διατάρεχουσι τροχιὰν μεταξὺ τῶν ἀστερισμῶν, και τὰ δόποια ἔνεκα τούτου καλοῦνται πλανῆται.

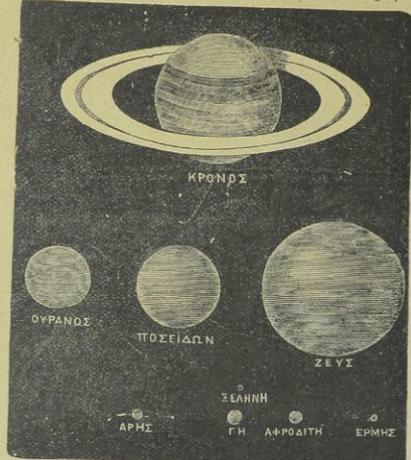
Ο "Ηλιος είναι ὁ πλησιέστατος εἰς τὴν Γῆν ἀστήρ, και είναι ἐκ τῶν μικροτέρων ἀστέρων, ἀλλὰ φαίνεται μεγαλείτερος και λαμπρότερος, διότι κεῖται πλησιέστερον εἰς ἡμᾶς. Ιερὸς τὸν "Ηλιον στρέφονται πολλοὶ πλανῆται, τῶν ὅποιων ἡ Γῆ είναι ὁ πέμπτος κατὰ τὸ μέγεθος και ὁ τρίτος κατὰ τὴν ἀπόστασιν ἀπὸ τοῦ κέντρου τοῦ ἡλιακοῦ συστήματος.

Οἱ δικτὸι μεγαλείτεροι πλανῆται τοῦ ἡλιακοῦ συ-

ΣΤΟΙΧΕΙΑ

στήματος είναι ο 'Ερμῆς, ή 'Αφροδίτη, ή Γῆ, ή 'Αρης, ο Ζεύς, ο Κρόνος, ο Ούρανος και ο Ποσειδών.

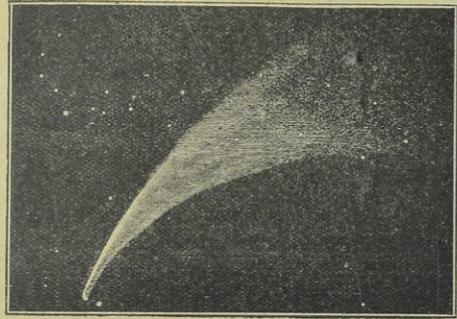
Καὶ οἱ πλανῆται αὗτοι ἔχουσι μικρότερα σώματα στρεψόμενα περὶ αὐτούς, ἄτινα καλοῦνται: δορυφόρου

Σχ. 2. Σχετικά μεγέθη πλανητών.

ἢ σελῆνη. Η Γῆ ἔχει ἔνα δορυφόρον, τὴν Σελήνην, οὐδὲ Κρόνος ἔχει ὅκτω.

Πλὴν ὅλων τούτων τῶν οὐρανίων σωμάτων, τὰ ἐποία ἀποτελοῦσι: τὸ ἡλιακὸν σύστημα, ὑπάρχουσι καὶ ἄλλα σώματα ἀποτελοῦμενα ἀπὸ φωτεινὸν πυρήνα πολὺ ἀραιόν, περιβαλλόμενον ὑπὸ νεφελώδους

Σχ. 3. Κομήτης.

περικαλλύμματος καλουμένου κόμης, ἐξ οὐ καὶ ὄνομά-σιησαν κομῆται. Οἱ πυρήναι αὐτῶν πολλάκις προσεκτίνεται: εἰς φωτεινὴν οὐράνην τὸ σχῆμα.

2. Ἡ Γῆ.

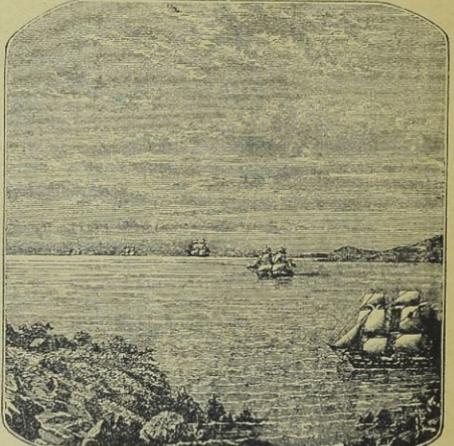
Ἡ Γῆ είναι λοιπὸν εἰς τῶν πλανητῶν τοῦ ἡλιακοῦ συστήματος, η, δὲ ἀπόστασις αὐτῆς ἀπὸ τοῦ Ἡλίου είναι διώδεκα δισεκατομμύρια μέτρων.

Τὸ σχῆμα τῆς Γῆς είναι σχεδὸν σφαιρικόν, διότι είναι ὀλίγον τι πεπισμένη εἰς τοὺς πόλους. Τοῦ σφαιρικοῦ σχήματος τῆς Γῆς ἔχουμεν πολλὰς ἀποδείξεις.

1) Οταν, έσταμεν: εἰς τὴν παραλίαν, θεωρῶμεν πλοῖον ἐσχόμενον, βλέπομεν πρῶτον τοὺς ἰστοὺς καὶ τελευταῖον τὸ σκάφος, καὶ ἀντιλέπομεν, ὅταν τὸ πλοῖον ἐκπλέῃ, βλέπομεν ἐξαφανιζόμενον πρῶτον τὸ σκάφος καὶ τελευταῖον τοὺς ἰστούς βαθμηδόν.

2) Τῶν ὁρέων ἐξ ἀποστάσεως διακρίνομεν μόνον τὰ ὑψηλότερα μέρη: καθ' οὓς δὲ πλησιάζομεν εἰς αὐτὰ βλέπομεν βαθμηδόν καὶ τὰ κατώτερα.

3) Τὴν Γῆν δινάμεθα νὰ περιπλεύσωμεν, γητοὶ ἀναχαγούσοντες ἀπὸ ἔνδες σημείου νὰ ἐπανέλθωμεν εἰς τὸ αὐτὸν ἐξ ἀντιθέτου διευθύνσεως.

Σχ. 4. Πλοεῖα ωράμενα εἰς διαφόρους ἀποστάσεις.
(πρὸς ἀπόδειξην τῆς στρογγυλότητος τῆς Γῆς).

4) Κατὰ τὰς ἐκλείψεις τῆς Σελήνης, η σκιὰ τῆς Γῆς, η προβαλλόμενή ἐπὶ τῆς Σελήνης, είναι κυκλική.

5) Τέλος, ἐπειδὴ πάντες οἱ ἄλλοι πλανῆται είναι στρογγύλοι, καὶ η Γῆ, ὡς πλανῆτης, πρέπει νὰ είναι στρογγύλη.

Ἡ Γῆ περιστρέφεται διακριῶς ἀπὸ δύσματον πρὸς ἀνατολάς, καὶ η νοτιητή γραμμή, περὶ τὴν ἐποίαν περιστρέφεται, καλεῖται ἄξων τῆς Γῆς.

Ο ἄξων διέρχεται διὰ τοῦ κέντρου τῆς Γῆς, καὶ σχηματίζει μίαν τῶν διαμέτρων αὐτῆς.

Τὰ ἄκρα τῆς διαμέτρου ταύτης λέγονται πόλοι. Καὶ ὁ εἰς ἐξ αὐτῶν είναι ὁ βρόειος πόλος, οὐ δὲ τερες, ο νότιος πόλος.

Ἡ Γῆ ἔκτεινε τὴν περιστροφὴν περὶ τὸν ἄξονα αὐτῆς εἰς 24 ὥρας ἢ ἀκριβέστερον εἰς 23 ὥρας, 56' καὶ 4''. Εἰς τῆς κινήσεως ταύτης προσκύπτει η διαδοχὴ τῶν ἡμερῶν καὶ τῶν νυκτῶν.

Ἡ Γῆ περιστρέφεται καὶ περὶ τὸν "Ἡλιον εἰς Ἐν τοῖς,

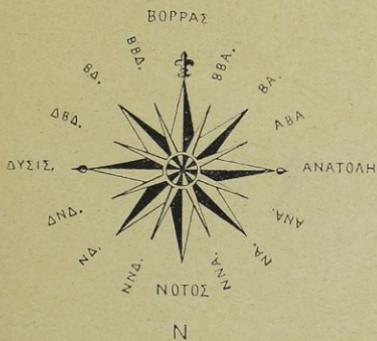
η τοι ἀκριβέστερον εἰς 365 ἡμέρας, 6 ὥρας, 9' καὶ 10'.

Ἡ ἐποίησα αὐτὴ κίνησις τῆς Γῆς ἐπιφέρει τὰς τέσσαρας ὥρας τοῦ ἔτους, τὴν ἄνωξιν, τὸ θέρος, τὸ φθινόπωρον καὶ τὸν χειμῶνα.

Οὐταν ἴστρισια εἰς ὑψηλόν τινα ὅπαιτηρον τόπον καὶ θεωρῶμεν πέρις ἡμῶν, βλέπομεν τὴν Γῆν σχηματίζουσαν κύκλον, πέραν τοῦ ὄποιος δὲν φάνει ἡ δραστική ἡμῶν, καὶ τὸν ὄποιον φαίνεται περιορίζων ὁ οὐρανός.

Ο κύκλος οὗτος λέγεται: δρῦς·¹ ν., εἰς τὸ κέντρον τοῦ ὄποιος εὑρίσκομενα. Τὸ διπεράνιον ἡμῶν σημεῖον τοῦ οὐρανοῦ τὸ ἀνταποκρινόμενον εἰς τὸ κέντρον τοῦτο λέγεται: κατακόρυφον ἢ ζεύς, τὸ δὲ ὄποκάτω ἡμῶν ἀντιτοιχον λέγεται: ἀποδύνων ἢ γαδίς.

B.

Σχ. 5. Σημεῖα τοῦ ορίζοντος.

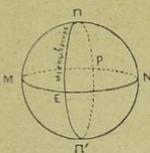
Πρὸς δρισιμὸν τῆς σχετικῆς θέσεως τῶν διαφόρων τόπων τῆς Γῆς διακρίνονται τέσσαρα πρώτων ἡ ἀρχικὰ σημεῖα τοῦ ὄποιοντος, ἡ Ἀρκτος ἢ ὁ Βορρεός (Β.), ἡ Μεσημβρία ἢ ὁ Νότος (Ν.), ἡ Ἀνατολή (Α.) καὶ ἡ Λύσις (Δ.). Μεταξὺ τῶν πρωτεύοντων τούτων σημείων τάσσονται τέσσαρα δευτερεύοντα, τὸ Βορεοανατολικὸν (ΒΑ), τὸ Νοιουανατολικὸν (ΝΑ), τὸ Νοιουδυτικὸν (ΝΔ) καὶ τὸ Βορεοδυτικὸν (ΒΔ). Καὶ μεταξὺ τούτων τάσσονται πάλιν 8 τριτεύοντα καὶ τέλος μεταξὺ τούτων 16 τεταρτεύοντα.

3. Κύκλοι τῆς Γῆς. Μοῖραι.

Ἐπειδὴ ἡ Γῆ εἶναι σφαῖρα, πᾶσα γραμμὴ ἀγομένη περὶ τὴν περιφέρειαν αὐτῆς σχηματίζει κύκλον.

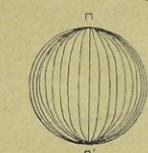
Μέγιστοι κύκλοι τῆς Γῆς εἰναι ἔκεινοι τῶν ὄποιων ἡ ἐπιφάνεια διέρχεται διὰ τοῦ κέντρου τῆς Γῆς, καὶ ἔχουσιν ἐτομένιον τὸ αὐτὸν καὶ ἡ Γῆ κέντρον. Τοιοῦτος εἶναι δὲ Ἱσημερινός, διστας ἀπέχει ἵστον τῶν δύο πόλων καὶ διαιρεῖ τὴν σφαῖραν τῆς Γῆς εἰς δύο ἡμισφαῖρα, τὸ βόρειον καὶ τὸ νότιον. Λέγεται δὲ Ἱσημερινός, διότι εἰς τοὺς τόπους τοὺς κειμένους ἐπὶ αὐτῷ αἱ ἡμέραι εἰναι πάντοτε ἵστοι μὲ τὰς νύκτας. Μέγιστοι κύκλοι εἶναι καὶ οἱ Μεσημβρινοὶ οἱ διερχόμενοι: διὰ τῶν

δύο πόλων καὶ διαιροῦντες τὴν γηίνην σφαῖραν εἰς δύο ἡμισφαῖρα, τὸ ἀνατολικὸν καὶ τὸ δυτικόν. Καλοῦνται δὲ μεσημβρινοί, διότι, ὅταν ἡ Ἡλιος ἔρχηται

Σχ. 6. ΜΕΡΗ. Ἱσημερινός.

ΠΕΙΡΗ Ρ Μεσημβρινός.

Σχ. 7. Μεσημβρινός.

εἰς αὐτούς, γίνεται μεσημβρία εἰς δύος τοὺς ἐπ' αὐτῶν τόπους. Μεσημβρινοὶ κύκλοι δύναμειαν νὰ φαντασθῶμεν ἀπέλουσαν τὸν ἀριθμόν, διότι ἔχαστον σημεῖον τῆς Γῆς ἔχει τὸν μεσημβρινὸν αὐτοῦ.

Ἄλλο διὰ τὸ καθορισμὸν τῆς θέσεως τόπου τινὸς ἐπὶ τῆς Γῆς ἐδέσσεις νὰ ληφθῇ εἰς ἐξ αὐτῶν ὡς πρῶτος μεσημβρινός. Τοιοῦτος δὲ θεωρεῖται παρά τινων διερχόμενος διὰ τῆς νήσου Φέρρου, μιας τῶν ἐπ τὸν Ἀτλαντικῷ ὥκεανῳ πρὸς δυσμάς τῆς Ἀφρικῆς κειμένων νήσων, παρὰ δὲ τῶν Γάλλων διερχόμενος διὰ τοῦ ἀστεροσκοπείου τῶν Παρισίων, καὶ παρὰ τῶν Αγγλῶν διερχόμενος διὰ τοῦ ἀστεροσκοπείου τοῦ παρὰ τὸ Λονδίνον Γρηγορίστου.

Παράλληλοι η μηκοὶ κύκλοι λέγονται οἱ ἔχατέρων τοῦ ισημερινοῦ ἀργόμενοι παράλληλοι αὐτῷ κύκλοι. Καὶ τούτους δύναμειαν νὰ φαντασθῶμεν ἀπέλουσαν τὸν ἀριθμόν, ἀλλ᾽ ἐπισημέτεροι αὐτῶν είνεν δὲ βόρειος τροπικὸς κύκλος πρὸς βορρᾶν τοῦ ισημερινοῦ καὶ δύνων τροπικὸς κύκλος πρὸς νότον αὐτοῦ. Καλοῦνται δὲ οὕτω, διότι ὁ Ἡλιος, ἀμαρτιάσῃ εἰς τινὰ ἐξ αὐτῶν, τρέπεται πάλιν πρὸς τὸν ισημερινόν. Καὶ διὰ κείμενος ποτὲ τὸ βόρειον ἡμισφαῖρον λέγεται τροπικὸς ισημερινός, διότι ὁ Ἡλιος εὑρίσκεται εἰς αὐτὸν τὸ θέρος. Ὄνομάζεται δὲ καὶ τροπικὸς τοῦ Καρκίνου, διότι κατὰ ταύτην τὴν ὥραν τοῦ ἔτους ὁ Ἡλιος φαίνεται ἀντικρύζων τὸν ἀστεροσκοπὸν τοῦ Καρκίνου. Ο κείμενος εἰς τὸ νότιον ἡμισφαῖρον λέγεται τροπικὸς κείμενος διὰ τοῦ Αἰγαίου περιήρχεται προποτέρω, διότι ὁ Ἡλιος εὑρίσκεται προποτέρω.

Σχ. 8. Ισημερινός καὶ Παράλληλος.

νος τὸν κείμενον εἰς αὐτὸν φαίνεται ἀντικρύζων τὸν ἀστεροσκοπὸν τοῦ Αἰγαίου περιήρχεται προποτέρω τὸν τροπικῶν τούτων κύκλων $23\frac{1}{2}$ ποιέας ἀπὸ τοῦ ισημερινοῦ. Οἱ κύκλοι οὓτοι γίνονται μικρότεροι καθ' θάσον ἀπομακρύνονται τοῦ ισημερινοῦ καὶ πλησιάζουσι πρὸς τοὺς πόλους. Τέλος οἱ δύο πολικοὶ κύκλοι, οἱ

ΣΤΟΙΧΕΙΑ

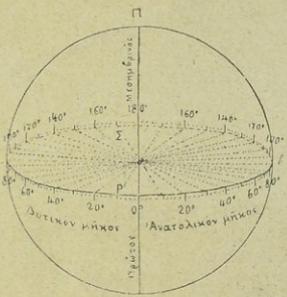
βάροεις καὶ ὁ νότος, ἀπέχουσι τῶν σχετικῶν πόλων, δύο οἱ δύο τροπικοὶ ἀπέχουσι τοῦ ισημερινοῦ. Ὁ βόρειος πολικὸς κύκλος καλεῖται καὶ δρυκικός, ἐπειδὴ στεριεσμοῦ τῆς Μεγάλης "Ἄρκτου", δυτικοῦ ὑπέρκειται αὐτῷ. Ὁ νότιος πολικὸς καλεῖται καὶ διπλακικός.

"Ἐκαστος κύκλος τῆς Γῆς διαιρεῖται εἰς 360 μέρη, ἄτυγα καλοῦνται μοίραι⁽¹⁾. Ἐκάστη μοίρᾳ διαιρεῖται εἰς 60 λεπτὰ πρώτα⁽²⁾, καὶ ἔκαστον λεπτὸν πρώτον εἰς 60 λεπτὰ δεύτερα⁽³⁾".

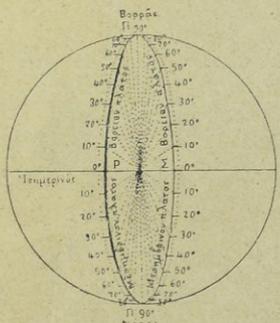
Ἡ μοίρα ὑπελογίσθη εἰς 25 γαλλικὰς λεύγας. Ἡ λεύγα είναι μέτρον μήκους ἵσου μὲν 4000 γαλλικὰ μέτρα τῇ βασιλικοὺς πήχεις. Τὸ μέτρον είναι τὸ $\frac{1}{1000000}$ τοῦ μεσημβρινοῦ τῆς Γῆς.

4. Γεωγραφικὸν μῆκος καὶ πλάτος.

Γεωγραφικὸν μῆκος είναι ἡ ἀπόστασις τόπου τινὸς πρὸς Α. ἢ πρὸς Δ. ἢ πρὸς τὸ δεδομένον πρώτου μεσημβρινοῦ. Μετρεῖται δὲ ἐπὶ τοῦ ἡμίσεος τῆς σφαίρας,

Σ/. 9. Μέτρησις μήκους ἀπὸ τοῦ πρώτου μεσημβρινοῦ. τουτέστιν ἐπὶ 180 μοιρῶν πρὸς Α. ἢ πρὸς Δ. τοῦ δεδομένου Μεσημβρινοῦ. Ὑπάρχει: λοιπὸν ἀπολικὸν μῆκος καὶ δυτικὸν μῆκος.

Σ/. 10. Μέτρησις πλάτους ἀπὸ τοῦ ισημερινοῦ.

Γεωγραφικὸν πλάτος είναι ἡ εἰς μοίρας ὑπολογιζόμενη ἀπόστασις τόπου τινός, πρὸς Β. ἢ πρὸς Ν. ἀπὸ

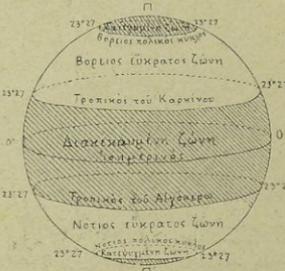
τοῦ ισημερινοῦ. Ὑπάρχει λοιπὸν βόρειον πλάτος καὶ νότιον πλάτος.

"Ἐκ τῶν εἰρημένων συνάγομεν ὅτι ἡ θέσις τόπου τινὸς ἐπὶ τῆς γηῆς σφαίρας εἶναι τὸ σημεῖον, εἰς τὸ ὃποιον ὁ παράλληλος τέμνεται μετὰ τοῦ μεσημβρινοῦ.

Τὰ δύομάτα μῆκος καὶ πλάτος παρελήφθησαν ἐκ τῶν ἀρχαλίων, οἱ ὅποιοι ἐπίστευον ὅτι ἡ Γῆ ἐξετένετο περισσότερον ἀπὸ ἀνατολῶν πρὸς δυσμάς ἢ ἀπὸ βορρᾶς πρὸς νότου. Ἐντεῖθεν τὴν ἔκτασιν τῆς Γῆς ἀπὸ ἀνατολῶν πρὸς δυσμάς ἐκάλουν μῆκος, καὶ τὴν ἀπὸ βορρᾶς πρὸς νότου πλάτος.

5. Ζῶναι τῆς Γῆς.

Τὰ μεταξὺ τῶν διαφόρων παραλήλων κύκλων περιλαμβανόμενα μέρη τῆς Γῆς καλοῦνται ζῶναι. Τούτων ἡ μὲν κειμένη μεταξὺ τῶν δύο τροπικῶν κύκλων (τοῦ Καρκίνου καὶ τοῦ Αἰγαίου), ἔκτασέων τοῦ ισημερινοῦ, λέγεται λεροῦ ἢ διακεκαίη, ἐντὶ ζώνη, διότι ἐν

Σ/. 11. Αἱ πέντε ζῶναι τῆς γῆς:

αὐτὴν ἐπικρατεῖ ἡ μεγίστη θερμότης. Τούτο δὲ συμβάνει, διότι εἰς τὸ μέρος τοῦτο τῆς γῆς αἱ ἀκτίνες τοῦ Ἡλίου προσπίπτουσι καθέτως. Αἱ μεταξὺ τῶν τροπικῶν κύκλων καὶ τῶν πολικῶν περιεχόμεναι ζῶναι λέγονται εἴκραιοι ἢ συγκεκραμέναι, διότι εἰς αὐτὰς καὶ ἡ θερμότης καὶ τὸ φῦγος εἶναι μέτρα. Τούτο δέ, διότι εἰς τὰ μέρη ταῦτα τῆς Γῆς ὁ Ἡλίος ἐπέκμετει τὰς ἀκτίνας τοῦ πλαγίως. Τέλος αἱ μεταξὺ τῶν πολικῶν κύκλων (ἀρκτικοῦ καὶ ἀνταρκτικοῦ) καὶ τῶν σχετικῶν πόλων κείμεναι ζῶναι λέγονται ψυχραὶ ἢ κατεργάμεναι, διότι εἰς αὐτὰς τὸ φῦγος εἶναι μέγιστον, καὶ τοῦτο, διότι τὰ μέρη ταῦτα τῆς Γῆς δέχονται ἔτι πλαγιώτερον τὰς ἀκτίνας τοῦ Ἡλίου.

6. Αἱ ὁραι τοῦ ἔτους — Πυρέα καὶ νύκτες.

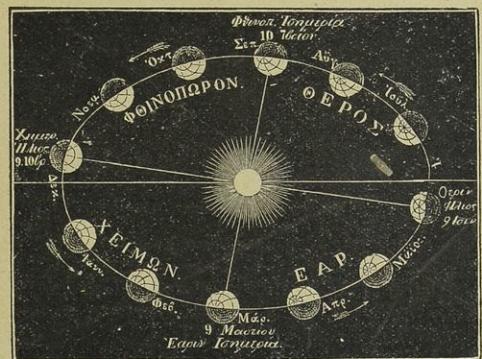
"Οἱ μέγας κύκλος, τὸν ὃποιον διατέρχει ἡ Γῆ κατὰ τὴν περιφορὰν αὐτῆς περὶ τὸν Ἡλίον, καλεῖται ἐκλεπτικόν, διότι πλάσιον τοῦ κύκλου τούτου συμβαίνουσιν αἱ ἐκλεπτίες τοῦ Ἡλίου καὶ τῆς Σελήνης.

"Ἡ τροχιὰ αὕτη τῆς Γῆς, ἡ ὃποια δὲν εἶναι κυκλικὴ ἀλλὰ ἐλλειψοειδής, φέρει τὴν μεταβολὴν τῶν ὥρων

τοῦ ἔτους καὶ τὴν ἀνισότητα τῶν ἡμερῶν καὶ τῶν νυκτῶν.

Κατὰ τὴν περιφορὰν αὐτῆς ή Γῆ λαμβάνει διαφόρους θέσεις ὡς πρὸς τὸν "Ηλιον, καὶ ὡς ἐκ τούτου δέχεται τὰς ἀκτίνας αὐτοῦ ὑπὸ διαφόρους κλίσεις. "Οταν εἰνε τοποθετημένη εἰς τρόπον ὥστε οἱ δύο πόλοι αὐτῆς ἐνέργουνται εἰς ἵσην ἀπόστασιν ἀπὸ τὸν "Ηλιον, καὶ λαμβάνουν καὶ οἱ δύο τὰς ἀκτίνας του, αἱ ἡμέραι εἰνε τότε ίσαι μὲ τὰς νύκτας. Αὕτη ή ἐποχὴ ὄντα μάζεται ἐφαριν ἰσημερίᾳ (9 Μαρτίου). "Η ἀνοιξις τότε ἀρχίζει εἰς τὸ βόρειον ἡμισφαῖρον καὶ τὸ φθινόπωρον εἰς τὸ νότιον.

"Ακολούθως ή Γῆ στρέφει τὸν βόρειον πόλον αὐτῆς ἐπὶ μᾶλλον πρὸς τὸν "Ηλιον, ἐνῷ ὁ νότιος πόλος ἀπομακρύνεται ἀπ' αὐτοῦ ἀναλόγως. Τότε εἰς τὸ βόρειον ἡμισφαῖρον η ἡμέρα είναι μεγαλεῖτέρα τῆς νυκτός, τὸ ἀντίθετον δὲ συμβαίνει εἰς τὸ νότιον, θετε καὶ γίνεται τὸ θερινὸν ἡλιοστάσιον (8 Ιουνίου) η αἱ θεριναὶ τοῦ "Ηλιού τροπαὶ, διότι ὁ ἥλιος φαίνεται πάλιν τρεπόμενος πρὸς τὸν ἰσημερινόν. Καὶ εἰς μὲν τὸ βόρειον ἡμισφαῖρον ἀρχίζει τὸ θέρος, εἰς δὲ τὸ νότιον ὁ χειμών.

Σχ. 12. Τροχιά τῆς γῆς περὶ τὸν "Ηλιον καὶ ὥραι τοῦ ἔτους.

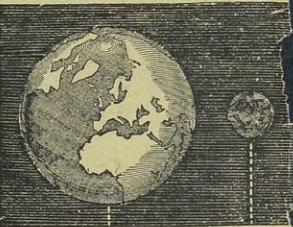
"Απὸ τῆς ἐποχῆς ταύτης, ἐνῷ ὁ "Ηλιος φαίνεται πάλιν κατερχόμενος, ή Γῆ προχωρεῖ ἐπὶ τῆς ἔκλειπτικῆς μέχρις οἱ συναπαντάται τὸ δεύτερον μετὰ τοῦ ἰσημερινοῦ. Τότε γίνεται η φθινοπωρινὴ ἰσημερία (10 Σεπτεμβρίου), καὶ ήν η ἡμέρα έχει πάλιν ἵσην διάρκειαν μὲ τὴν νύκτα. Τότε ἀρχίζει τὸ φθινόπωρον εἰς τὸ βόρειον ἡμισφαῖρον καὶ τὸ ξαφερεῖ τὸ νότιον.

"Η Γῆ στρέφει τὸν νότιον πόλον αὐτῆς πρὸς τὸν "Ηλιον, ἐνῷ ὁ βόρειος πόλος ἀπομακρύνεται ἀπ' αὐτοῦ. Η ἡμέρα γίνεται βαθύτατον μικροτέρα εἰς τὸ βόρειον ἡμισφαῖρον καὶ ή νῦν μεγαλεῖτέρα, ἐνῷ τὸ ἀντίθετον συμβαίνει εἰς τὸ νότιον ἡμισφαῖρον. Προχωροῦσα η Γῆ φθάνει εἰς τὸ σημεῖον, που γίνεται τὸ χειμερινὸν ἡλιοστάσιον (9 Δεκεμβρίου), καὶ ἐντεῦθεν αἱ χειμεριναὶ τοῦ "Ηλιού τροπαὶ. Απὸ τη̄ ἐποχῆς ταύτης τὸ μὲν βόρειον ἡμισφαῖρον ἀρχίζει τὸ πάντα τονιστό τοῦ

τιον θέρος. Μετὰ ταῦτα ὁ ἥλιος φαίνεται πάλιν χόμενος, η ἡμέρα ἀρχίζει πάλιν νὰ γίνεται μὲ τέρα εἰς τὸ βόρειον ἡμισφαῖρον, η δὲ Γῆ ἐπει ται εἰς τὸ σημεῖον τῆς ἔαρινῆς ἰσημερίας.

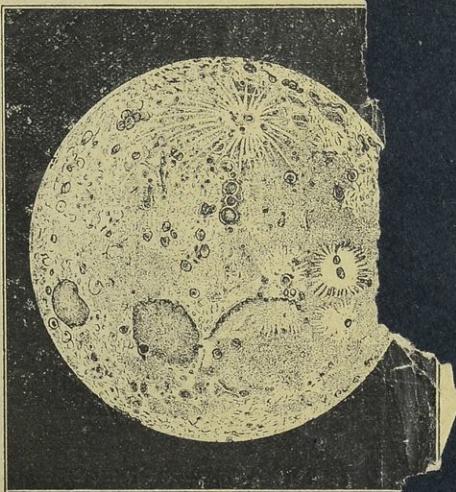
7. Η Σελήνη καὶ αἱ φάσεις αὐτῆς

Κατὰ τὴν περιφορὰν αὐτῆς περὶ τὸν "Ηλιον, συνοδεύεται ὑπὸ τῆς Σελήνης, ητις εἰνε ἵση αὐτῆς. Η Σελήνη περιστρέφεται περὶ τὴν Γῆ

Σχ. 13 Γῆ. Σελήνη.

στήματι 27 ἡμερῶν, 7 ὥρων καὶ 43 λεπτῶν. Η Σελήνη εἰνε 49 φορᾶς μικροτέρα τῆς Γῆς, δὲ τῆς Γῆς 380000 χιλιόμετρα.

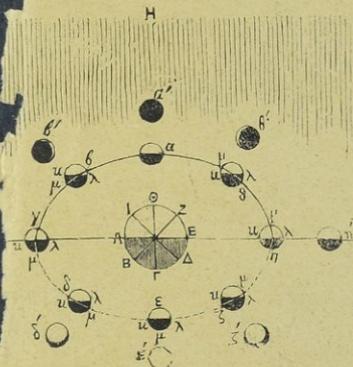
Σχ. 14. Η ἐπιφάνεια τῆς Σελήνης ὡρωμένη διὰ τηλεσκοπίου.

"Ἐπειδὴ η Σελήνη στρέφεται περὶ τὸν ἑαυτήν, παπε κατὰ τὴν περιφορὰν αὐτῆς περὶ τὴν Γῆν, παρουσιάζει πάντοτε τὸ αὐτὸν ἡμισφαῖρον πρὸς τὴν Γῆν. Άλλα τὸ ἡμισφαῖρον τούτο δὲ εἰνε πάντοτε τὸ μὲν ἐπιφανεῖται τη̄ περιφορὴ τῆς Σελήνης τὸ ὑπὸ τοῦ "Ηλιού

ΣΤΟΙΧΕΙΑ

Η Εύρωπη, ή Ἀσία και ή Ἀφρική ἀποτελοῦσι τὸν αἰγαλόν πόδον, καθὸ γνωσταὶ ἀπὸ ἀρχαίων χρέων, αὐτούς μενον. Ως ἐκ τούτου η δῆμος τῆς Σελήνης ποιῆλλει πατὰ τὸ ποσὸν τῆς φωτὶζομένης ἐπιφανείας αὐτῆς, τὴν ἑπολαν παρουσιάζει εἰς τὴν Γῆν πατὰ τὰ σάρκος τοῦ μηνός. Αἱ διάφοροι αὗται δῆμοι καλοῦνται τῆς Σελήνης.

Αἱ ὑπέρτεραι φάσεις αὐτῆς είναι η νέα Σελήνη, ζεῖν, πατὰ τὴν περιφορὰν αὐτῆς περὶ τὴν Γῆν, καὶ μεταξὺ αὐτῆς και τοῦ Ἁλίου. Τότε η Σελήνη πρὸς τὴν Γῆν τὸ μέρος αὐτῆς τὸ μὴ ἐν ὑπὸ τοῦ Ἁλίου, και ἐπομένων δὲν εἴνει δευτέρα φάσις είναι τὸ πρῶτον τέταρτον, πρὸς τὴν Γῆν τὸ ἥμισυ μόνον μέρος τῆς λίου φωτὶζομένης ἐπιφανείας αὐτῆς. Η

Σχ. 15. Φάσεις τῆς Σελήνης.

φάσις είναι η πανασέληνος, οταν η Σελήνη προμηνύνει πρὸς τὴν Γῆν δόλκηλην τὴν τοῦ Ἁλίου φωτὶζομένην ἐπιφάνειαν αὐτῆς και δίνεται εἰς ἥμας στρεγγάλη. Η τετάρτη φάσις τελειώσιον τέταρτον, οταν μόνον τὸ ἐν τέταρτῳ ὑπὸ τοῦ Ἁλίου φωτὶζομένης ἐπιφανείας τῆς λίους είναι δρατὸν εἰς τὴν Γῆν.

Η Σελήνη, πατὰ τὴν περιστροφὴν αὐτῆς περὶ τὴν Γῆν, ἔρχεται ἐνίστιο μεταξὺ τῆς Γῆς και τοῦ Ἁλίου και συμβάνει η λεγομένη ἔκλεψις Ἁλίου, ητις είνει λική η μερική.

Οταν πάλιν η Σελήνη, πατὰ τὴν περιστροφὴν αὐτῆρχηται εἰς τοιαύτην θέσιν, ὡστε η Γῆ νὰ εἰρίῃ μεταξὺ αὐτῆς και τοῦ Ἁλίου, η Σελήνη δὲν ἔνιστι τότε τὸ φῶς παρὰ τοῦ Ἁλίου και συμβάνει μης Σελήνης, ητις ἐπίσης είνει διλική η μερική.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ι^ο.

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΦΥΣΙΚΗΣ ΓΕΩΓΡΑΦΙΑΣ

1. Η ξηρά.

Περὶ τὴν στερεὰν σφαίραν τῆς Γῆς τὴν καλούμενην λιθόσφαιραν εὑρίσκεται στρῶμα οδατος ἐνιαχοῦ διακεκομμένον, τὸ καλούμενον διδρόσφαιρα, και περὶ ταῦτην δέριον περίθλημα, η διμοσφαιρα.

Ἡ λιθόσφαιρα και η διδρόσφαιρα συνιστῶσιν ὅμοι τὴν ὑδρόσφαιραν, τῆς ὑπολειπούσας τὰ τρία τέταρτα σχεδὸν καλύπτονται ὑπὸ οδάτων και τὸ ἐν τέταρτον είναι ξηρά.

Ἡ ξηρὰ είναι ἀνίσως διανεγεμημένη ἐπὶ τῆς οὐδρογείου σφαίρας, σύτος ὡστε τὸ μέγιστον μέρος αὐτῆς εὑρίσκεται πρὸς βορρᾶν τοῦ ισημερινοῦ. Ἐκ τούτου η ἐπιφάνεια τῆς σφαίρας δύναται νὰ διαιρεθῇ εἰς δύο ημισφαίρια, τὸ ηπειρωτικὸν (βόρειον) και τὸ ὄγκειόν (νότιον).

Σχ. 16. Συγκριτικὴ ἔκτασις ξηρᾶς και θαλάσσης.

"Ολὴ η ξηρὰ διαιρεῖται εἰς πέντε τμῆματα η ηπείρους, τὴν Εύρωπην, τὴν Ἀσίαν, τὴν Ἀφρικήν, τὴν Αμερικήν και τὴν Οκεανίαν.

Ἡ Εύρωπη, η Ἀσία, η Ἀφρική και η Οκεανία κείται εἰς τὸ ἀνατολικὸν ημισφαίριον, η Αμερική κείται εἰς τὸ δυτικὸν ημισφαίριον.

Ἡ Εύρωπη κατέχει τὸ βορειοδυτικὸν μέρος τοῦ ἀνατολικοῦ ημισφαίριον, χωρίζεται δὲ ἀπὸ μὲν τῆς Ἀσίας διὰ τῶν Οὐραλίων δρέων, ἀπὸ δὲ τῆς Ἀφρικῆς διὰ τῆς Μεσογείου θαλάσσης.

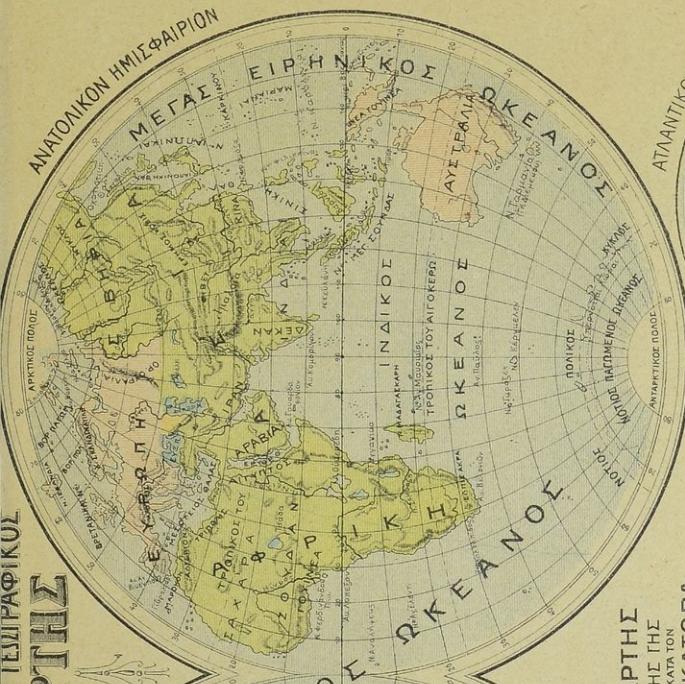
Ἡ Ἀσία, η μεγίστη τῶν ηπείρων, κατέχει τὸ βορειοανατολικὸν μέρος τοῦ ἀνατολικοῦ ημισφαίριον.

Ἡ Ἀφρική κείται πρὸς νότον τῆς Μεσογείου θαλάσσης και συνάπτεται μετὰ τῆς Ἀσίας διὰ τοῦ ισθμοῦ τοῦ Σουέζ.

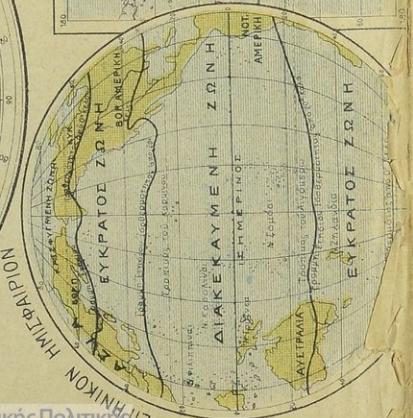
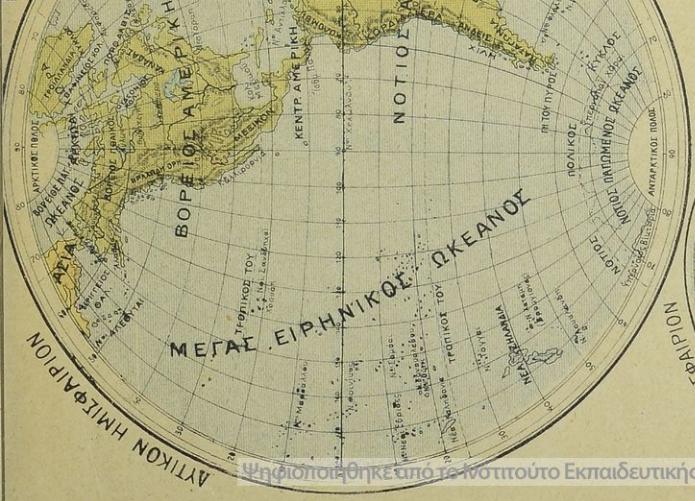
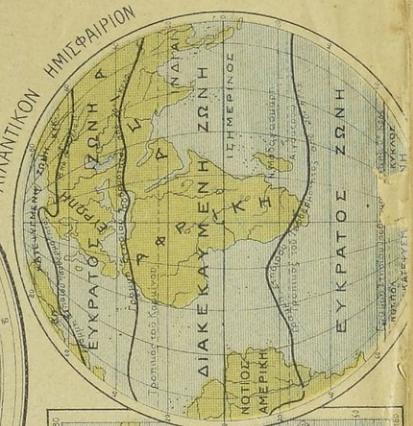
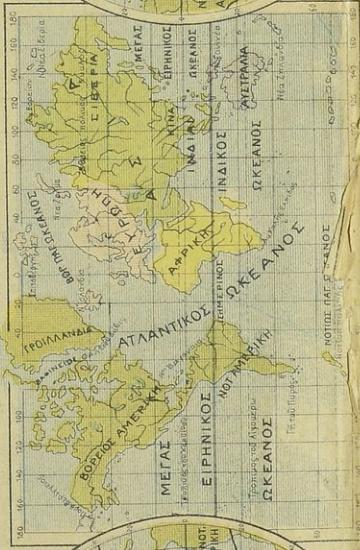
Ἡ Αμερική, σχεδὸν χωριζομένη εἰς δύο ηπείρους διὰ τῶν στενῶν ισθμοῦ τοῦ Παναμᾶ, διακρίνεται εἰς δύο μέρη, τὴν Βόρειον Αμερικήν και τὴν Νότιον Αμερικήν.

Ἡ Οκεανία περιλαμβάνει τὴν ὑπερεμέθυη νῆσον Ανταρκτικῶν κειμένων νοτιοανατολικῶν τῆς Ἀσίας, τὴν μικροτέραν νῆσον Νέαν Σηλανδίαν και τὰς συστάδας τῶν νήσων τοῦ Εἰρηνικοῦ οceanoυ.

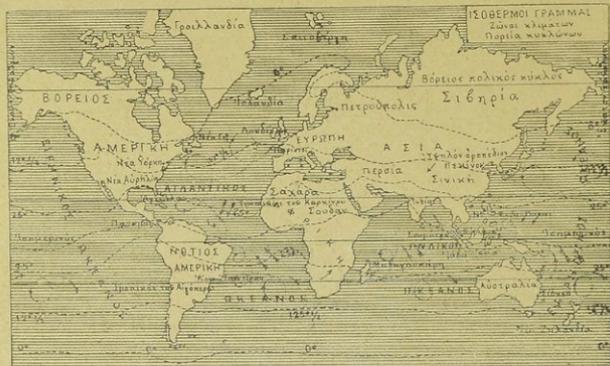
ΧΑΡΤΗΣ ΤΗΣ ΓΗΣ

ΧΑΡΤΗΣ
ΤΗΣ ΓΗΣ
ΚΑΤΑ ΤΟΝ
ΜΕΡΚΑΤΟΡΑ

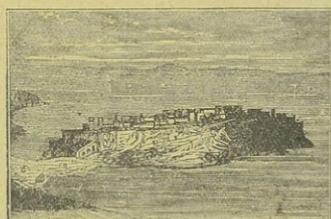

ΣΤΟΙΧΕΙΑ

Σχ. 17. Άι πάντες Ηπείροι.

ή Αμερική καὶ ή Όκεανία λέγονται νέος κόσμος, διότι ἀνεναλύθησαν κατὰ τοὺς νεωτέρους χρόνους, ή μὲν Ἀμερικὴ ἀπὸ τοῦ ἔτους 1492, ή δὲ Όκεανία ἀπὸ τοῦ ἔτους 1606.

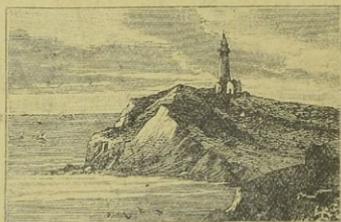

Σχ. 18. Κερσόνησος.

Τημῆματα ξηρᾶς πολὺ μικρότερα τῶν ἡπείρων καὶ πανταχόθεν περιθρεγόμενα ὑπὸ οἰδάτων λέγονται: οἵσοι

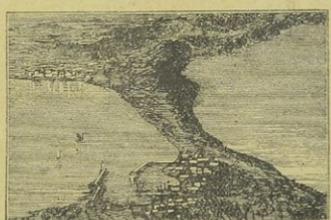
ἰσθιμὸς ὁνομάζεται στενὸν μέρος γῆς ἐνόνον δύο ἥπαράς.

Τὰ ὑπὸ τῆς θαλάσσης βρεχόμενα ἄκρα ἡπείρου η νήσου λέγονται: παράλια. Καὶ ἂν μὲν ταῦτα εἰνε τηθ-

Σχ. 20. Ακρωτήριον.

μαλὰ καὶ ὅμαλά, παλοῦνται αἰγαλὸς ἢ πλαταμόν, ἣν δὲ εἰνε ὕψηλὰ καὶ ἀπόκρημνα, λέγονται ἀκτή.

Σχ. 19. Παθμός.

Αἱ μικρότερα νῆσοι καλοῦνται νησίδες.

Ἄθροισμα νήσων κειμένων πλησίον ἀλλήλων ἐντῷ αὐτῇ θαλάσσῃ λέγεται πελάγια συστάσις.

Χερσόνησος καλεῖται: ξηρὰ κατὰ ἓν μόνον μέρος συναπτομένη μὲν ἡ περιοχή.

Σχ. 21. Πεδιάς.

Πολλάκις τὰ παράλια προδάλλουσιν ἔξοχὰς εἰς τὴν θάλασσαν, αἴτινες λέγονται ἀκρωτήρια μέν, ὅταν αὗται εἰνε ἀπόκρημνοι, ἄκραι δὲ η γῆ λαῶσσαι γῆς, ὅταν εἰνε πλαταμώδεις.

Πετρώδης τημῆματα τοῦ βυθοῦ τῆς θαλάσσης, δύοσ-

ΦΥΣΙΚΗΣ ΓΕΩΓΡΑΦΙΑΣ

μενα ίπέρ την έπιφάνειαν αὐτής, λέγονται σκόπελοι· έτσι δε ταῦτα ὀλίγον καλύπτωνται ήπει τῆς θαλάσσης, καλούνται νηραὶ.

Ἐκτασις χέρους κατὰ τὸ μᾶλλον ἡ ἡπτον μεγάλη καὶ ἔχουσα ἀνεπαισθήτους ἀνωμαλίας λέγεται πεδὶ σ.

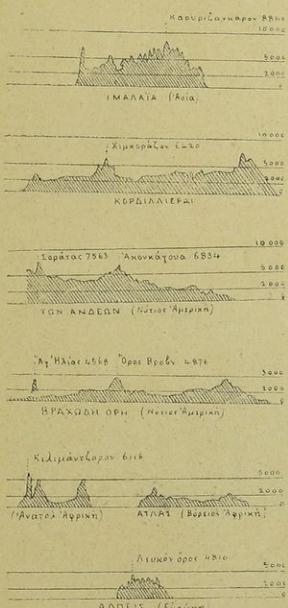

Σχ. 22. Θρος

Αἱ ἄνυδροι καὶ ἀμμώδεις πεδιάδες καλούνται: ἔρημοι.

Νήρα εὗρος καὶ εὐφορος ἐν μέσῳ ἑρήμου λέγεται δασις.

Ἐκτεταμέναι ἀμμώδεις πεδιάδες καλούνται λίνδιαι, εἰλαιαι ἐν τῇ μεσημβρινοδυτικῇ Γαλλίᾳ.

Σχ. 23. Συγκριτικά ὅρη διαφόρων ὁρέων.

Σαβάναι καλούνται οἱ χλαεροὶ λειμῶνες τῆς βορείου Αμερικῆς.

Στέπαι δὲ εἰνε πεδιάδες ἀναπεπταμέναι καὶ ἀδενόροι, ἐν Ρωσίᾳ καὶ τῇ κεντρικῇ Ευρώπῃ.

Τὰ μεγαλύτερα ὄψιματα γῆς εἰνε τὰ ὅρη, τὰ ἔχοντα ἀπόλυτον ὄψιο, δηλαδὴ ὄπεράνω τῆς ἐπιφανείας τῆς θαλάσσης, ἥντο τῶν 1500 μέτρων, τὰ τούτων χαμηλότερα ὄνομάζονται: βουνοί, διὸ τὸ ὄψιος εἰνε κατώτερον τῶν 1500 μέτρων, καὶ τὰ ἔτι χαμηλότερα, λέγονται λόφοι, γήλοφοι, διατάντας ὄψιος μικρότερον τῶν 200 μέτρων.

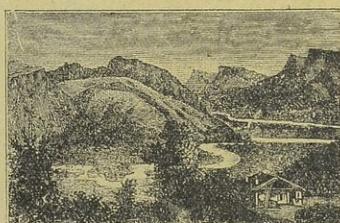
Τῶν δέρων τὰ ἀνώτατα ἄκρα λέγονται κορυφαί, ἔχονται σχῆμα ποικίλον, οἷον κέρατος, δελόντος, δόντος, μαστοῦ, πρηπῶνος, οἷς πλευραὶ ἀπότον λέγονται κλιτές, οὓσαι κατὰ τὸ μᾶλλον ἡ ἡπτον ἀπότομοι, τὰ δὲ κατώτατα ἄκρα ἀπότον καλούνται: διπλάσιαι η πρόποδες.

Τὰ ὅρη εὑρίσκονται ἐντός μεμονωμένα, ὡς ἐπὶ τὸ πλείστου ὅμως ἀποτελοῦσιν ἑτὲ μὲν σωρέας, ὅτε δὲ σειράς η δροσοτοίχας κατὰ τὸ μᾶλλον ἡ ἡπτον ἐκτεταμένας, ἐκ τῶν ἑποιων ἐκπέπιπονται κατὰ διαφόρους διευθύνσεις κλάδοι δρεινοί. Πολλοὶ σειραὶ ὅρέων η δροσοτοίχαι, συνδεδεμέναι μετ' ἀλλήλων καὶ δμοιαι κατὰ τὴν σύστασιν ἀπότολεσθαι σύστημα δράων.

Αἱ δύο μεγάλαι πλευραὶ σειραῖς δέρων λέγονται παρόρεαι: αὗται κατὰ τὴν διεύθυνσιν τῆς δροσοτοίχαις, διακρίνονται εἰς δόρειον καὶ νότιον η εἰς ἀνατολικήν καὶ δυτικήν. Η κορυφὴ τῆς δροσοτοίχαις λέγεται δάχις.

Ὀροπέδιον καλεῖται τὸ ἀνώτατον μέρος σειρᾶς δρέων, ἔταν εἰνε πεδών. Ἐκτεταμένη πεδινὴ χώρα μη ὑψούμενη ἥντο τῶν 200 μέτρων ὄπεράνω τῆς ἐπιφανείας τῆς θαλάσσης λέγεται βαθύπεδον η χαυηλή πεδινή, διατάντα δὲ ὄψιονται περισσότερον, λέγεται ὑγρόπεδον.

Αἱ διὰ τῶν δέρέων δίοδοι διονάζονται σιενά η πύλαι διατάντα δὲ αἴται εἶναι πολὺ ὑψηλαῖ, λέγονται αὐχένες· έτσι δὲ εἰνε πολὺ στεναὶ καὶ μακραὶ, λέγονται αὐλῶνται καὶ κλεισθερεαί. Αἱ πύλαι δὲ καὶ οἱ αὐλῶνται κείνται ἐντός μεταξύ δρους καὶ θαλάσσης η ποταμοῦ. Χαυηλήι κῶφαι κείμεναι μεταξύ δέρέων διονάζονται κοιλίδες.

Σχ. 25. Κοιλάς.

Αἱ αὐλακοειδεῖς κοιλότητες αἱ παραγόμεναι συνήθως διὰ τῆς διαδρωτικῆς ἐνεργείας τῶν διάτον εἰς τὰς πλευράς η κλιτές τῶν δέρέων λέγονται χαυηλέονται. Οταν συμβάνῃ ἔκρηξις, ταῦτα ἐκσφενδονίζονται.

Ψηλοτόπιθηκε από τον Ινδό τον Ταϊλάνδην την Καμπότζην την Λαοτίανην και την Βιετνάμην.

ΣΤΟΙΧΕΙΑ

κατήν ολην παλαιμένην λάβαρι, ένιστε δὲ θόωρ και
ιλύν. Αἱ ὅπαι, δι' ὧν ἐξέρχονται αἱ θλαι αὗται, και
λοῦνται κρατῆρες συγκοινωνοῦσι: δὲ οὕτοι μετὰ τῶν
ἐγκάτων τῆς Γῆς.

Σχ. 26 Ηφαιστείαν.

Αἱ ήφαιστειώδεις χθραι οὐ πόκεινται ιδίως εἰς σε-
σμούς.

Σπήλαια ἡ ἄντρα εἶναι ὑπόγεια ποιλώματα παρ-
χθέντα εἴτε διὰ τῆς ἐνέργειας τῶν θάλατών, εἴτε διὰ
τῆς ἐνέργειας τῶν ἔκπλων τῆς γῆς ἀνελθόν-
των ἀερίων. Οἱ ἐκ τῆς κορυφῆς τινῶν σπηλαίων κρε-
μάμενοι, ὡς στῆλαι, τιτανώδεις δγκοι λέγονται σταλα-
κιῖται ἐὰν δὲ εὗται στηρίζονται ἐπὶ τοῦ ἐδάφους, λέ-
γονται σταλαγμῖα. Σχηματίζονται δὲ ἐκ τῆς καταστα-
λξεως τῶν θάλατών, ἀτινά περιέχουσιν ἐν διαλύσει
ἀνθρακικὸν ἀσθέσιον.

2. ὁ Τύπωρ.

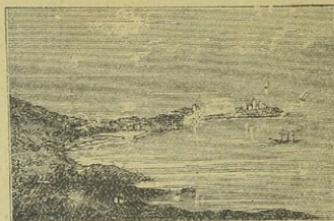
Θάλασσα γενικῶς καλέται μεγάλη ἕπτας ὅλμυ-
ρος θάλατος, τὸ ἐπίστιν καλύπτει τὰ τρία τέταρτα τῆς
σφράγεως τῆς Γῆς. Τὸ θαλάσσιον θώρακα ἐίναι ἀρχεύον,
ὡς τὰ λοιπὰ θάλατα, λαμβάνει δημοφορα κρέ-
ματα κατὰ τόπους, κατὰ τὰς ὥρας τοῦ ἔτους, κατὰ
τὰς ὥρας τῆς ήμέρας, ἡ πατὰ τὴν κατάστασιν τῆς
ἀτμοσφαίρας, ἔνεκα διαφέρων φυσικῶν αἰτίων. Οἱ
θάλαττοι οὕτοι δγκοι διαιρεῖται εἰς 5 τημάτα, τὰ
ἐποίηα δυναμάζονται πάνενον! Είναι δὲ οὕτοι:

1) Οἱ Βόρειοι ἡ Ἀρκτικὸς ωκεανός, δοτις βρέχει
τὰ ρέσια παράλια τῆς Εὐρώπης, τῆς Ασίας και τῆς
Αμερικῆς.

2) Αιτανικὸς ωκεανός, λαβόν τὸ θονομα ἐπὶ τῆς ἐν τῷ
βορειοδυτικῇ Ἀφρικῇ δροσειρᾶς τοῦ "Αἰταντος", βρέ-
χει τὰ διτικὰ παράλια τῆς Εὐρώπης και τῆς Αφρι-
κῆς, και τὰ ἀνατολικά τῆς Αμερικῆς.

3) Οἱ Μέγας ἡ Εἰρηνικὸς ωκεανός, ὁ μέγιστος τῶν
ωκεανῶν, δοτις καλύπτει τὸ τρίτον σχεδὸν τῆς ἐπιφα-
νείας τῆς γῆς. Ἐκλήθη δὲ και Εἰρηνικὸς παρὰ τοῦ
Πορτογάλου θαλασσοπόρου Μεγελάνου, τοῦ ἐπινεική-
σαντος κατὰ τὴν Ὀηγήν ἐπαντετρέποντος τῶν περιπλούν
τῆς γῆς, διότι κατὰ τὸν ἐν τῷ Ωκεανῷ τούτῳ πολὺν
αὐτοῦ ἐπεκράτησεν ἐπὶ 100 ήμέρας γαλήνη. Οἱ ω-
κεανὸι οὕτοι βρέχει τὰ ηπειροτοπικά τελεία τῆς Αράς
και τῆς Αύστραλιας και τὰ ουταλά τῆς Αμερικῆς.

4) Οἱ Ἰνδικὸς ωκεανός, δοτις βρέχει τὰ νότια πα-
ράλια τῆς Ασίας και σὺν ἀλλοισ τάξις Ἰνδικὰς χώρας,
ἔξι λόν ἐλασε τὸ θονομα, τὰ ἀνατολικὰ τῆς Ἀφρικῆς
και τὰ βόρεια, δυτικὰ και νότια τῆς Αύστραλίας.

Σχ. 27 Ορμος

5) Οἱ ρότιος ἡ Ἀιταρικικὸς ωκεανός, πεζίμενος με-
ταξὺ τοῦ Νοτίου πόδον και τοῦ Νοτίου πολικοῦ κίνητον.

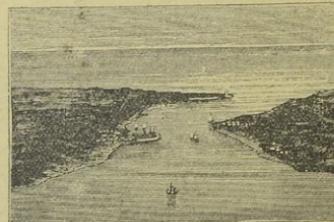
Καλοῦνται εἰδικωτέρον • ἀλασσαι αἱ μικρότεραι ἐ-
πιτάξεις θάλατος κείμενα πλησίον τῆς ἔηρας. "Οταν δ'
αύτα εἰσχωρῶσιν εἰς τὴν ἔηραν τοσσούτον, ὥστε νὰ
περικλείονται σχεδὸν ὅπ' αὐτῆς, καλοῦνται διστιγκαὶ
ἢ πεσόγειοι θάλασσοι.

Διὰ τῆς πατὰ τὸ μᾶλλον ἡ ἡττον βαθείας ἐσοχῆς
τῆς θαλάσσης εἰς τὴν ἔηραν σχηματίζονται οἱ κόλποι,
οἱ κοπτίσκοι και τὰ δημυνοβόλια.

Αἱμηρή λέγεται μικρὰ ἐσοχῆ τῆς θαλάσσης εἰς τὴν
ἔηραν, ἐν τῇ ὅποις προσυλάτονται τὰ πλοῖα.

"Ορμος δὲ εἶναι κοπτίσκος ἀνοικτέρος μὲν τοῦ λι-
μένος, δηλιγνώτερον δὲ ἀσφαλῆς αὐτοῦ, εἰς τὸν ἐποτὸν
δύνανται νὰ ἀγκυροβολῶσι τὰ πλοῖα.

Πορθμὸς δὲ τὸ νῦν εἶναι μέρος θαλάσσης περιεχό-
μενον μεταξὺ δύο στρεμῶν, και διὰ τοῦ ὅποιου συγκοι-
νωνοῦσι δύο θάλασσας.

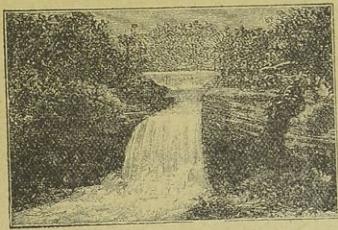
Σχ. 28 Πορθμός

Τὸ θάλαττον προχόν και τῶν τηγκομένων χιόνων,
ἀπορροφώμενον ὅπο τοῦ ἐδάφους και συμπατιζον αὐτό,
ἀναθλίζει εἰς διάφορα μέρη τῆς ἐπιφανείας τῆς γῆς
και σχηματίζει τὰς πηγας.

Πολλαὶ πηγαὶ συνενοίμεναι: ἀποτελοῦσι δύνακα, ἡ
ἐνιστασ πολλῶν διάλων ἀποτελεῖ τὸ ποτάμιον, πολλὰ
δὲ ποτάμια ἐνόμενα σχηματίζουσι τὸν ποιαμόν.

Ποραδιάμος λέγεται μικρότερος ποταμὸς χυνό-
μενος εἰς μεταλλεύματος.

Κοινή του ποταμού λέγεται ή κοιλάτης τής γῆς, εντός της όποιας δένει τὸ ποτάμιον ὅδωρ. Ή κοίτη τοῦ ποταμοῦ ἔχει πολλάκις ἀνωμαλίας κατὰ τὸ μέλλον ἢ ἡττον ἀποτόμους, ἐνίστε δὲ ἀποτελεῖ κορημούν, ἐξ ὧν καταπίπτει τὸ ὅδωρ μεθ' ὅρμης καὶ πατάγους ἢ πτερώσις δ' αὕτη λέγεται καταρράκτης.

Σχ. 29 Καταρράκτης.

Οχιθαι λέγονται τὰ ἔνθεν καὶ ἔνθεν χειλη τῆς στερεάς, μεταξὺ τῶν ἑπτών περιέχεται ὁ ποταμός· καὶ τούτων ἄλλαι μὲν εἰνεὶ βραχώδεις, ἄλλαι δὲ χθυμαλοί. Καὶ δεξιὰ μὲν ἡ Δρυσερά ὄχημα ἐνεὶ ἡ πρὸς τὰ δεξιά ἡ πρὸς τὰ δρυσερά ἥμων κειμένη, ὅταν προσθέλπωμεν πρὸς τὰς ἑκδολάς τοῦ ποταμοῦ.

Ῥοῦς τοῦ ποταμοῦ λέγεται ὁ δρόμος αὐτοῦ ἀπὸ τῶν πηγῶν μέχρι τῶν ἑκδολῶν διαιρεῖται δὲ συνήθως εἰς δύο διοῖς τὸν πρὸς τὰς πηγὰς, εἰς μέσον διοῖς καὶ εἰς κάτω διοῖς, τὸν πρὸς τὰς ἑκδολάς.

Συμβολὴ είναι τὸ μέρος, ἔνθα ἐνοῦνται δύο ἢ πλεονεκτεῖς ποταμοί.

Ἐκβολὴ είναι τὸ μέρος, ἔνθα ὁ ποταμὸς χύνεται εἰς τὴν θάλασσαν, εἰς λίμνην ἢ ἐπειρωτικόν. Πλειστοὶ ποταμοί καὶ δίσιοι οἱ μεγάλοι διασχίζονται, κατὰ τὴν ἑκδολήν μάτων, εἰς πλειόνα σιώμα ἢ βραχίονας, καὶ διὰ προσχώσεως σχηματίζονται ἐν τῇ θαλάσσῃ ἔηράν τριγωνικήν, ηὗται ὡς ἐκ τοῦ σχήματος αὐτῆς καλεῖται δέλτα.

Χείμαρρος ὄνομάζεται ποτάμιον ὄρμητικὸν σχηματίζόμενον ὑπὸ ἀρθρών βροχῶν ἢ πολλῶν τηκομένων χάρων. Τούτου ἔνεκα ὁ χείμαρρος τὸν μὲν χειμῶνα εἶναι πολύνδρος, τὸ δὲ θέρος διλγύθρος ἢ καὶ ἄνυδρος.

Καλείται ἐνίστε χείμαρρος καὶ πάξ ποταμὸς ἔχων λίγην δρητικὴν ροῦν.

Αἱ ἑπτὲς τῶν γαιῶν μεγάλαι συναγωγαὶ συνήθως γλυκέος ὕδατος λέγονται λίμαι. Τινὲς τούτων διὰ τὸ μέρελος αὐτῶν καλοῦνται καὶ θάλασσαι, ὡς ή Κασπία ἐν Ἀσίᾳ.

Τριάρχουσιν δύος καὶ λίμναι ἀλμυροῦ ὕδατος, ὡς ἡ ἐν Ιωλαστήνη Ἀσφαλτίτις λίμνη ἡ νεκρὰ θάλασσα.

Παράλιοι λίμναι καλοῦνται αἱ λίμναι γλυκέος ὕδατος συγκινονοῦσσαι μετὰ τῆς θαλάσσης. Λιμνοθάλασσαι λέγονται αἱ λίμναι ἀλμυροῦ ὕδατος σχηματισθεῖσαι ἐν τοῖς ἐπιπλημμυρόσαντος θαλασσῶν ὕδατος εἰς τὴν παραλίαν. Στομαλίμναι τέλος εἶναι ἀλθαῖες λίμναι σχηματίζομεναι μεταξὺ τῶν ἑκδολῶν ποταμοῦ τούς καὶ τῶν γλυκῶν γῆς, κάτινες γίνονται ἐκ τῶν προσ-

ώσεων χαμτοῦ. Τούτων τὸ γλυκοῦ ὅδωρ, ἀναμιγνύσ- μενον μὲ τὸ θαλάσσιον, γίνεται ὑφάλμυρον.

3. Οἱ ἀντί.

Οἱ ἀντί, οἵτις εἰνεὶ ἀπαραίτητος εἰς τὴν ζωὴν τῶν ἐπὶ τῆς Γῆς ὀργανικῶν ὄντων, εἰνεὶ σύνθετος ἐκ τῆς ἐνώσεως δύο κυρίως ἀερίων, τοῦ δέγυρον καὶ τοῦ ἀερίου, καὶ ποστόγτης τίνος ἀνθρακικοῦ ὄξεος.

Καὶ τὸ μὲν δέγυρόν τον χρησιμεύει εἰς τὴν ἀναπονοῦν τῶν ζώων, τὸ δὲ ἀερίων καὶ τὸ ἀνθρακικὸν δέξιον εἰς τὴν θρέψιν τῶν φυτῶν.

Τὸ στρομματικόν δέρος, τὸ ὄποιον περιβάλλει τὴν Γῆν, παλείται πιμόσφαιρα. Ἐγείρει δὲ πάχος περίπου 100 χιλιομέτρων.

Καλείται ἀντίος ὁ κινούμενος ἀπιστρατικὸς ἀντί.

Οἱ ἀνεμοί περάγονται ἐκ τῆς διαφορᾶς τῆς θερμοκρασίας εἰς τὰ διάφορα πλάνη τῆς Γῆς καὶ ἐκ τῆς περιστροφῆς τῆς Γῆς.

Ἐπειδὴ ὁ ἀντί είναι θερμότερος εἰς τὸν ἴσημερινὸν καὶ ψυχρότερος εἰς τοὺς πόλους, σχηματίζεται, κατὰ φυσικὸν λόγον, διπλοῦν ρεῦμα δέρος, ἐκ τοῦ ὄποιου γεννῶνται οἱ ἐπηρίοι λεγόμενοι ἀνεμοί. Οὕτοι πνέουσι μὲν ἀπὸ βορρᾶ πρὸς νότον καὶ ἀπὸ νότου πρὸς βορρᾶν, ἀλλ᾽ ἔνεκα τῆς περιστροφικῆς κυνηγίας τῆς Γῆς ἀπὸ δύσμου πρὸς ἀνατολὰς φύνονται πνέοντες ἀπὸ τὰ βορειοναταλικὰ καὶ τὰ νοτιοδυτικά. "Ἄλλοι ἀνεμοί ἐπίσης περισσινοὶ είναι οἱ μοσσονες, οἱ ἐπικρατοῦντες ἐν τῇ νοτιᾷ Αἰγαίῳ καὶ ἐν τῷ Ἰνδικῷ ωκεανῷ.

Ἔξιστοι μενοὶ είναι αἱ διπόγους αἱδίαι καὶ αἱ πελάγαι αἱραῖ. Τούτων αἱ μὲν ἀπόγους πνέουσι τὴν νύκτα ἀπὸ τῆς ἔηρας εἰς τὴν θάλασσαν, ἔνθα ὁ ἀντί διατηρεῖται ἐπὶ μαρτρότερον θερμός ἢ ὁ τῆς ἔηρας, αἱ ωραί πλαγίαι αἱραῖ πνέουσι τὴν ἡμέραν ἀπὸ τῆς θαλάσσης εἰς τὴν ἔηραν, ἔνθα ὁ ἀντί είναι θερμότερος τοῦ τῆς θαλάσσης. Εὐεργετικώτατοι δὲ είναι οἱ ἐν Ἑλλάδι καλούμενοι ἐρύθραι, πνέοντες κατὰ περιόδους ἀπὸ τῆς θαλάσσης εἰς τὴν ἔηραν καὶ μετριάζοντες τὸν κατώνα τατὰ τὸ θέρος.

Κλίμα τόπου τινὸς καλείται ἡ κατάστασις τῆς ἀπιστρατικῆς ἡ ιδιάζουσα κατὰ μέσον ὥρων εἰς τὸν τόπον αὐτὸν. Πιστιλλέται δὲ τὸ κλίμα κατὰ λόγον τοῦ πλάτους τόπου τινός, τοῦ ὑψους αὐτοῦ ὑπεράνω τῆς ἐπιφανείας τῆς θαλάσσης, τῆς γειτνιάζουσας αὐτοῦ ἢ μὴ πρὸς τὴν θάλασσαν, τῶν ἐν αὐτῷ ὑπαρχόντων δέρων καὶ τῆς τούτων διευθύνσεως, καὶ τῶν ἐν αὐτῷ ἐπικρατούντων ἀνέμων.

Τὸ κλίμα διακρίνεται εἰς δικέ ίνειον καὶ ἡπειρωτικόν. Εἰς τὸ ὄγκειόν τον κλίμα, τὸ ὄποιον ἐπικρατεῖ εἰς τὰς γῆς σους καὶ εἰς τὰς ἔχουσας ἐγγύης τὴν θάλασσαν κύρωσι, ἡ διαφορὰ τῆς θερμοκρασίας μεταξὺ τοῦ Ηέρους καὶ τοῦ καρποῦν δὲν είναι πολὺ μεγάλη, ὥστε οὔτε τὸ Ηέρος είναι πολὺ θερμὸν οὔτε τὸ καρπόν είναι πολὺ φυσεῖς. Τὸ ἡπειρωτικὸν κλίμα εἴγε τὸ τῶν μεσογείων καρπῶν, εἰς τὰς διοῖς δὲ μὲν κειμένων είναι συνήθως πολὺ φυσεῖς, τὸ δὲ Ηέρος λίαν καυστικόν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ'.

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΓΕΓΡΑΦΙΑΣ

1. Κάτοικοι φυλαί, έθνη τῆς Γῆς.

"Ολοι οι κάτοικοι τῆς Γῆς συμποσοῦνται εἰς 1500 ἑκατομμύρια περίπου, διαμεμοριασμένοι: ώς ἔτης" ἐν Εὐρώπῃ 374 ἑκατομμύρια, ἐν Ἀσίᾳ 841 ἑκατομμύρια καὶ ἐν Ὑπερβολής 6 ἑκατομμύρια.

"Ἐκ τῶν διαφορῶν τὰς ὄποιας ἔχουσι μεταξὺ των οἱ ἀνθρώποι κατὰ τὸ χρώμα τοῦ δέρματος καὶ τοὺς χαρακτήρας τοῦ προσώπου, διαιροῦνται εἰς πέντε κυρίας τάξεις ἡ φυλαί.

α') Τὴν Κανκασίαν ἡ λευκὴν φυλήν, ἣτις ἔχει φοιεῖδες τὸ πρόσωπον, εὐθίεις τὰς τρίχας, πυκνὸν τὸ γένειον. Εἴς ταῦτην ἀνήκουσιν οἱ κάτοικοι τῆς Εὐρώπης, τῆς νοτιοδυτικῆς Ἀσίας, τῆς βορείου Ἀφρικῆς καὶ τῶν ἐν ταῖς ἀλλαγαῖς Ἡπείρους χωρῶν, δισαὶ ἀπωτισθανατοῦνται διπλά τοῖς Εὐρωπατώνιοι.

β') Τὴν Μογγολίκην ἡ κιτρίνην, ἣτις ἔχει τὸ πρόσωπον πλατύ, τὸ ὀστεῖον τοῦ ἡγεμόνατος ἔξερχοντα, ἀραιὸν τὸ γένειον, τοὺς ὄφθαλμούς λεξόν τοὺς πόδες τὰ ἔσοντα καὶ τὴν ἥινα συμῆν. Εἰς ταῦτην ἀνήκουσιν οἱ κάτοικοι τῆς βορείου καὶ ἀνατολικῆς Ἀσίας καὶ οἱ ἐν Εὐρώπῃ Μαγγάροι (Ούγγροι), Τούρκοι, Λάπτωνες, Φίννοι καὶ Σαμοθέδαι.

γ') Τὴν Αἰθιοπικήν ἡ μαύρην, ἣτις ἔχει τὸ πρόσωπον προγνathικόν, τὸ μέτωπον στενὸν καὶ εἰσέχον, τὴν ἥινα πλατεῖαν, τὰ χειλὶα παχαῖα, τὰς τρίχας μελανὰς καὶ οὐλαῖς. Εἰς τὴν φυλὴν ταῦτην ἀνήκουσιν οἱ κάτοικοι τῆς ἀνατολικῆς, δυτικῆς καὶ νοτιούς Ἀφρικῆς.

δ') Τὴν Ἀμερικανικήν ἡ ἔρυθράν (χαλκόχρουν), ἣτις ἔχει τὰ ὀστά τοῦ προσώπου ἔξερχοντα, τὴν ἥινα ἀπεισοῦται, τὰς τρίχας μελανὰς καὶ μακράς. Εἰς τὴν φυλὴν ταῦτην ἀνήκουσιν οἱ κάτοικοι τῆς ανατολικῆς, οἱ αὐτόχθονες τῆς Ἀμερικῆς οἱ καλούμενοι καὶ Ἰνδοί.

ε') Τὴν Μαλακήν, ἣτις ἔχει τὸ χρώμα τοῦ δέρματος ὁργόν (μελαγχροίν), τὰς τρίχας μελανὰς καὶ εὐθίεις ἡ οὐλαῖς, τὴν ἥινα πλατεῖαν, τὸ μέτωπον πρόειχον καὶ τὸ στόμα μέγα. Εἰς τὴν φυλὴν ταῦτην ἀνήκουσιν οἱ κάτοικοι τῶν Ἰνδικῶν γῆσιν, τῆς χερσονήσου Μαλάκκας, τῆς Ανδραπέλαιας, τῶν νήσων τοῦ Ειρηνικοῦ ὥκεανοῦ καὶ τῆς νήσου Μαδαγασκάρου.

2. Θρησκεία

Αἱ θρησκείαι τῶν λαῶν τῆς Γῆς, ὡς ἐκ τοῦ ἀντικειμένου τῆς λατρείας, διαιροῦνται εἰς δύο μεγάλας τάξεις, τὸν πολυθεϊσμὸν καὶ τὸν μονοθεϊσμόν.

Οἱ πολυθεϊστοι εἰνεὶ τὸ θρήσκευμα, καθ' ὃ λατρεύονται πολλοὶ θεοί.

Τούτοις αἱ κυριώτεραι μορφαὶ εἰνεῖς

α') ὁ βραχμανισμός, ἡ θρησκεία τοῦ Βράχμα, τὴν ἐποιῶν πρεσβεύοντας 200 ἑκατομ. κατ., τῆς Ἰνδικῆς.

β') ὁ βουδισμός, ἡ θρησκεία τοῦ Βούδα, ἡ μαλλικὸν διαδεδομένη πατῶν, καὶ τὴν ἐποιῶν πρεσβεύοντας

οινοὶ λαοὶ τῆς ἀνατολικῆς Ασίας, περὶ τὰ 455 ἑκατομμύρια ἀνθρώπων, καὶ

γ') ὁ φειτικομός, ἢτοι ἡ προσκύνησις ἐμψύχων ἡ ἀψύχων ἀντικειμένου, τὰ ὄποια νομίζονται ἔχοντα θεάν δύναμιν. Τὴν θρησκείαν ταῦτην πρεσβεύονται λαοὶ τινες τῆς τοῦ Ασίας, τῆς Ἀφρικῆς, τῆς Ἀμερικῆς καὶ τῆς Ουκρανίας, ἐν διῃ περὶ τὰ 120 ἑκατομμύρια ἀνθρώπων.

Οἱ μονοθεϊσμός, τουτέστι τὸ θρήσκευμα, τὸ ὅποιον ἀναγνοῦσθε ἔνα μόνον θεόν, παρίσταται ὑπὸ τρεις μορφαῖς: α) τὸν Ἰουδαϊσμό, τὸν ἐποιῶν πρεσβεύοντα περὶ τὰ 8 γ') ἑκατομμύρια Ἱσραήλιτῶν τῶν ἀπανταχοῦ Γρίγος διεσπαρμένον.

β') τὸν Χριστιανισμό, πρεσβεύονταν ὑπὸ 465 ἑκατομμύριαν ἀνθρώπων, ἔξι ὄν 100 ἑκατομμύρια ἀνθρώπους εἰς τὴν Ἀνατολικὴν Ὁρθόδοξον Ἐκκλησίαν, 195 ἑκατομμύρια εἰς τὴν Δυνατὴν ἡ Καθολικὴν Ρωμαϊκὴν Ἐκκλησίαν, 135 ἑκατομμύρια εἰς τὴν Διαμαρτυρούμενήν, Ἐκκλησίαν, ὑποδιαιρουμένην εἰς τρεῖς κυριωτέρας ἀρέσεις, τὴν Αυτοθητακήν τὴν Καθολικήν καὶ τὴν Ἀγγλικανικήν, καὶ τέλος 35 ἑκατομμύρια ἀνθρώπους εἰς δλλας ποικίλας χριστιανικὰς αἱρέσεις.

γ') τὸν Μαμεθανισμό, ξεστὶς ἀριθμεῖ περὶ τὰ 220 ἑκατομμύρια διπάθων, ἔξι ὄν δλίγοι μὲν ὑπάρχουσιν ἐν τῇ Εὐρωπαϊκῇ Τουρκίᾳ, οἱ πλειστοὶ δὲ ἐν Ἀσίᾳ καὶ ἐν Ἀφρικῇ.

3. Πολιτεύμα.

"Ἀπανταὶ σχεδὸν τὰ ἔθνη τῆς Γῆς ζῶσιν ὑπὸ εἰδός τι πολιτεύματος.

"Ἄπο τῶν ἀρχαιοτάτων τοῦ κόσμου χρόνων μέχρι τῆς σήμερον τρία εἰδῶν πολιτεύματος ὑπῆρχαν κυρίως τὸ μαραρχικόν, τὸ δλαγχαρχικόν καὶ τὸ δικαιοκρατικόν.

Μαραρχικὸν εἶνε τὸ πολίτευμα, ὅταν ἀρχῇ τῆς χώρας εἰς μόνον. Καὶ ἐαν ὁ τοιούτος δρχων ἔχῃ ἀπειρότατον καὶ ἀνεύθυνον ἔξουσίαν, καλεῖται μονάρχης ἀπόδινος· ἐάν δὲ τὴν ἔξουσίαν ἀδύον περιορίζωσιν οἱ ὑπάρχοντες νόμοι, συμμεριζόνται δ' αὐτῆν μετὰ διαφόρων σωματείων, οἷον Τύπουργού, Βουλῆς, Γερουσίας ἢ ἀλλοι τούς Συμβούλους, λέγεται μονάρχης τοιαγματικός ἢ καὶ πολιτικός βασιλέας. Η μοναρχία δὲ λέγεται διαδοκική, ὅταν ὁ μονάρχης λαμβάνηται ἐκ μισθίσικονεστάτων κατηγορίας τὸ πρότο τοῦτο δικαιόματος ἀριθμοῦ, δὲ ἐάν δὲ ἀρχων ἐκλέγηται ἐκάστοτε ὑπὸ τοῦ Εἴδους.

"Ολιγαρχικὸν λέγεται τὸ πολίτευμα, ὅταν ἀρχως τῆς χώρας δλίγοι ἐκ τῶν πολιτῶν, τοὺς ἐποιῶν ὁ λαὸς καθίστανται ἀρχονταί τοῦ. Εἴς τὸ εἰδός τοῦτο τοῦ πολιτεύματος ἀνάγεται τὸ δριστοκρατικόν, καθ' ὃ ἀρχουσι τῆς Πολιτείας οἱ ἀριστοί, τουτέστιν οἱ ἐπὶ ἀρέτῃ καὶ ἐμπειρίᾳ διαπρέποντες, κατὰ τὸ μᾶλλον ἡ ἡττον πολυάριθμον διατελοῦντες.

Δημοκρατικὸν δὲ πολίτευμα εἶναι ἐκεῖνο, εἰς τὸ δημοσίον δὴ μοσι, δὴ λαός, ἔχων τὴν ὑπερτάχητην ἔξουσίαν ἔναστειλανταί τοῦ ἀτόπο τοῦ πολιτεύματος ἀντιπροσώπων ἀπαρτίζοντων διάφορα Συμβούλια. Τὸ δὲ ἐκ πλειόνων οὕτω δημοκρατούμενων Πολιτειῶν συνιστάμενον Κράτος καλεῖται δημοσιοποιιακόν.

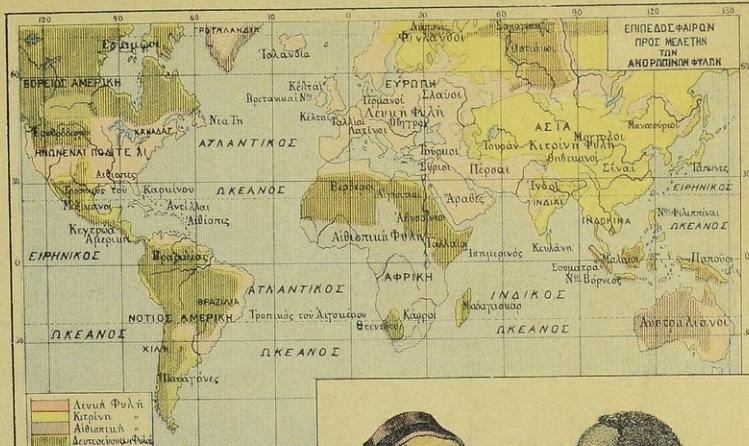
4

1

5

2

3

1. Καναδία ἢ λευκὴ φυλή.
2. Μογγολική ἢ κινσίνη φυλή.
3. Αθηνοπολική ἢ μαύρη φυλή.
4. Αιδεσιανή ἢ έρυθρά φυλή.
5. Μαλαική φυλή.

ΤΜΗΜΑ ΔΕΥΤΕΡΟΝ

Η ΕΥΡΩΠΗ ΕΝ ΓΕΝΕΙ — ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'

Η ΕΥΡΩΠΗ ΕΝ ΓΕΝΕΙ

1. "Ορια, μέγεθος, θάλασσαι, χερσοί, νῆσοι.

Η Εύρωπη κείται δέλη εἰς τὸ βόρειον ἡμισφαῖρον, καὶ εἶνε ἐκ τῶν πέντε ἡπείρων ἡ τετάρτη κατὰ τὸ μέγεθος, ἡ μικροτέρα δὲ τῶν τριών ἡπείρων τοῦ πλανήσιού κάθησμα.

"Ορίζεται πρὸς Β. ὑπὸ τοῦ Βορείου Παγαρένου ἡ Ασκυπιοῦ δικανῶν, πρὸς Α. ὑπὸ τῶν Οδυάλων δρέων, τοῦ Οδράλη ποταμοῦ καὶ τῆς Κασπίας θαλάσσης, πρὸς Ν. ὑπὸ τῆς Μεσογείου θαλάσσης, τοῦ Εὐξείνου Πόντου καὶ τοῦ Καναδού, καὶ πρὸς Δ. ὑπὸ τοῦ Αιτανικοῦ δικανοῦ.

Τὸ έμβαδὸν αὐτῆς περιλαμβανομένων καὶ τῶν Βρετανικῶν νήσων, εἴη 10 περίπου ἑκατομμύριαν τετραγωνικῶν χιλιομέτρων.

Αἱ θάλασσαι, καὶ σχηματιζόμεναι διὰ τῆς εἰς τὰς γαύας εἰσχωνέσσων τῷ ωκεανῷ, εἰνε πρὸς β. ἡ Καρική παῖ καὶ ἡ Αευκίνη, σχηματιζόμεναι ὑπὸ τοῦ Βορείου παγμένου ωκεανοῦ, ἡ Βόρειος ἡ Γερμανικὴ θάλασσα, ἡ Βαλτική, ἡ Ἰσλανδική, ἡ θάλασσα τῆς Μάγχης παῖ καὶ ἡ Βισκαϊκή, σχηματιζόμεναι ὑπὸ τοῦ Ἀτλαντικοῦ ωκεανοῦ, παῖ ἡ Μεσόγειος θάλασσα, ητοι σχηματίσει τὰ πελέγη Βαλεαρίων, Τυρρηνίου, Ἀνδρασικοῦ, Ἰόνιου παῖ Αιγαίου. Η Μεσόγειος θάλασσα διὰ τοῦ Ἐλληνοπόντιον συγκοινωνεῖ μετὰ τῆς Προποντίδος, αὐτῇ δὲ διὰ τοῦ Θρακικοῦ Βοσπόρου συνέχεται μετὰ τοῦ Εὔξεινον Πόντου, διὰ τοῦ Κιμμερίου Βοσπόρου συγκοινωνεῖ μετὰ τῆς Ἀζορικῆς θαλάσσου.

Μεταξὺ τῶν τημημάτων τούτων θαλάσσας εὑρίσκονται αἱ ἔξης μεγαλήτεραι χερσόνησοι, ἡ Κανίνη, ἡ Κόλα, ἡ Σανδανιώνη (Σουηζία καὶ Νορδηγία), ἡ Ιουνιανίδη (Δανία), ἡ ἐπὶ Γαλλίᾳ Βρετανική, ἡ Πυρηναϊκή (Ισπανία καὶ Πορτογαλία), ἡ Ιταλική, ἡ Ἐλληνική καὶ ἡ Κομινική.

Αἱ μᾶλλον δέξιαι λέγουν νῆσοι τῆς Εὐρώπης είνεν ὑπὸ τοῦ Βορείου παγμονήν ωκεανῷ ἡ Νέα Ζέρβια, ἡ Βούρατή, ἡ Καλγονέβη καὶ αἱ Αρόβεται· ἐν τῷ Ἀτλαντικῷ ωκεανῷ ἡ Ἰσλανδία, αἱ Σάρδοι, ἡ Μεγάλη Βρετανία (Ἀγγλία, Οὐδαλία καὶ Σκωτία), ἡ Ἰσλανδία· ἐν τῇ Βαλτικῇ θάλασσῃ ἡ Σητιάδια, ἡ Φυνία, ἡ Ρυγήνη ἡ Βοργούλη, ἡ Ολιάδη, ἡ Γοτλίνη, ἡ Οισέλη, ἡ Δαρόν· αἱ Ἀλάνδοι καὶ ἐν τῇ Μεσογείῳ θαλάσσῃ αἱ Πινυοῦσσαι, αἱ Βακασίδες, ἡ Κορασίη, ἡ Σαρδηρία, ἡ Σικελία, ἡ Μελίτη, καὶ τοσοὶ τοῦ Ιονίου πελάγους, ἡ Κορητή, ἡ Εὖβοα, αἱ ἐν τῷ Αιγαίῳ πελάγους· Κυπρία, Σποράδες, ἡ Αῆγρος, ἡ Ιμβρος, ἡ Σαμοθράκη καὶ ἡ Θάσος.

2. Σχηματισμὸς τοῦ ἐδάφους, δρόν κόλποι, ἀκρωτήρια.

Ἐάν ἀχθῇ γραμμῇ ἀπὸ τῶν ἐν τῇ Γερμανικῇ θαλάσσῃ τοῦ Ρήγου μέχρι τῶν ἐν τῷ Εὐρώπην Πόντῳ ἐκεῖλον τοῦ Διετού στόχου, ἡ Εὐρώπη διαιρεῖται εἰς δύο τημήματα, βρεφανατολικὸν, τὸ ὅποιον είνει κυρίως πεδινόν, καὶ τὸ νεοτιδυτικόν, τὸ κατ' ἔξοχήν δρεῖνον.

Τοῦ ὄντερος τημήματος πυρὴν είνει τὸ Λευκὸν ὅρος ἔχον ὑψός 4810 μέτρων. Τούτων συνέχεια είνει πρὸς Δ. μὲν τὰ Ἀπεννίνα, πρὸς Α. δὲ τὰ δέρη τῆς Ἐλληνικῆς χερσονήσου. Ως πρόσθιοι αὐτῶν ἔξαπλοσύνται πρὸς Δ. τὰ Γαλλικὰ ὄρη, πρὸς Β. τὰ Γερμανικά καὶ πρὸς Α. τὰ Αντερσουγγρέα. Ασύνετα δὲ πρὸς τὰς Ἀλπεις είνει τὰ Πυρηναία, τὰς Μεγάλης Βρετανίας, αἱ Σανδανιώναια Ἀλπεῖς καὶ τὰ Οθράλια.

Η Εὐρώπη είνει ἡ μᾶλλον πολύκοπος καὶ εὐρύκοπος τῶν Ἡπειρών. Καὶ ὁ μὲν Βόρειος παγμένος ωκεάνος σχηματίζει τὸν κάλπον τοῦ Αρχαργείου καὶ τοῦ Ὄνεγα, ἡ Βαλτική θάλασσα τὸν Βούνικον, τὸν Φυνικὸν καὶ τὸν τῆς Ρήγης, ὁ Ἀτλαντικὸς ωκεάνος τὸν Βισκαϊκὸν ἡ Γασκωνικόν, καὶ τὸν τῶν Γαδειρῶν, καὶ ἡ Μεσόγειος θάλασσα τὸν τῆς Βαλεντίας, τὸν τοῦ

Αερίου, τὸν τῆς Γερούνης, τὸν τοῦ Τάραντος, τὸν τῆς Ἐρείας, τὸν Ἀμφρακικόν, τὸν Πατρούκόν, τὸν Κορινθιακόν, τὸν Κυπαρισσού πακάν, τὸν Μεσσηνιακόν, τὸν Αακωνικόν, τὸν Ἀργολικόν, τὸν Σαρωνικόν, τὸν Εδεσικόν, τὸν Παγασητικόν, τὸν Θερμαϊκόν, τὸν Τυρωνιανόν, τὸν Σιργιτικόν, τὸν Σιρμουσικόν καὶ τὸν Μέλανα.

Τὰ κυριώτερα ἀκρωτήρια τῆς Εὐρώπης είνε τὸ Βόρειον (Νορβηγία), τὸ Σκάργενον (Ιουτλανδία), τὸ Βάρδον καὶ τὸ Αάδρονδον (Ἀγγλία), τὸ Μαλίνον καὶ τὸ Μίζενον (Ιεραλανδία), τὸ Οστρέαλον, τὸ Φανισιέρον, ἡ Ρόκα, τὸ τοῦ Ἀγίου Βικεντίου, τὸ Τραφάλγαρον καὶ ἡ Ταρίφα (Πορτογαλική χερσόνησος), τὸ Πισσοροφ (Σικελία), τὸ Σπαρτιθένιον, ἡ Λεύνα (Ιταλία), ἡ Ακρίας, τὸ Ταΐραρο, ἡ Μαλέα (Ελλάς),

1. Ποταμοί. — Λίμναι.

Οἱ μεγαλήτεροι ποταμοὶ τῆς Εὐρώπης είνεν δὲ Πετροχόρας ἐκβάλλων εἰς τὸν Ἀρκτικὸν ωκεανὸν δι Μίτενος λοινάς, καὶ δὲ Ὅρεας (Ιουτλανδία), τὸ Βάρδον καὶ τὸ Αάδρονδον (Ἀγγλία), τὸ Μαλίνον καὶ τὸ Οδεούς, ἐκβάλλοντες εἰς τὴν Βαλτικὴν θάλασσαν ὁ Ἀλβιτς, δὲ Βίσουργις, δὲ Εμος, δὲ Ρήγος ἐκ Μώσας καὶ δὲ Τάμεος ἐκβάλλοντες εἰς τὴν Μεσογείον θάλασσαν ὁ Ἀργος καὶ δὲ Τίβερος ἐκβάλλοντες εἰς τὸ Τυρρηνικὸν πέλαγος ὁ Πάδος, δὲ Αἴγινης, δὲ Δούρος, δὲ Τάγος, δὲ Γοναδίνας καὶ δὲ Γοναδικούνθερος ἐκβάλλοντες εἰς τὸν Ἀτλαντικὸν ωκεανὸν ὁ Ἰβηρος καὶ δὲ Ροδαρὸς ἐκβάλλοντες εἰς τὴν Μεσογείον θάλασσαν ὁ Ἀργος καὶ δὲ Τίβερος ἐκβάλλοντες εἰς τὸ Τυρρηνικὸν πέλαγος ὁ Πάδος, δὲ Αἴγινης, δὲ Δούρος ἐκβάλλοντες εἰς τὸν Αδριατικὸν πέλαγος δὲ Αχελῶπος καὶ δὲ Αἰρεφίς ἐκβάλλοντες εἰς τὸ Ιόνιον πέλαγος δὲ Θεσσαλικὸς Πηρεός, δὲ Αλάκμων, δὲ Αἴξιος, δὲ Στρυμόν, δὲ Νέστος καὶ δὲ Ερέβος ἐκβάλλοντες εἰς τὸ Αιγαίον πέλαγος δὲ Δοναβίτης, δὲ Λειτίστος καὶ δὲ Διηνίρος ἐκβάλλοντες εἰς τὸν Εἴζενον Πόντον ὁ Λόνης ἐκβάλλων εἰς τὴν Αζοφικὴν θάλασσαν ὁ Βόλγας καὶ δὲ Οὐράλης ἐκβάλλοντες εἰς τὴν Κασπίαν θάλασσαν.

Ἐκ τῶν πολλῶν λιμνῶν τῆς Εὐρώπης αἱ μεγαλήτεροι είνεν δὲ Λαδίνα, δὲ Οὐέρα, δὲ Σαΐρα, δὲ Πέπτος, δὲ Ηλείμενος, καὶ δὲ Ενέρα (Ρωσία), δὲ Βένερ, δὲ Ιελαύης, δὲ Μαλάρη, (Σουηζία), δὲ Βένερ, δὲ Σαργαζία, δὲ Νευσταλέης, δὲ Ζωλήγης, δὲ Ληγίας Λυκέωντος, δὲ Τηγανιτίας, (Ελλαστία), δὲ Μελένων, δὲ Κόμου, δὲ Τηγάρας, δὲ Πέρσουγια (Ιταλία), δὲ Βαλατών (Ούγγαρος), δὲ Ανγκήνης (Μακεδονία), δὲ Κωπαΐς (Ελλάς).

4. Ποσθροί. — Ισθμοί.

Οἱ κυριώτεροι ποσθροὶ τῆς Εὐρώπης είνεν δὲ Καρικός, χωρίζων τὴν νήσον Νέαν Ζέρβιαν ἀπὸ τῆς νήσου Βούρατής, δὲ Σούνιδος χωρίζων τὴν Σκανδιναվικὴν χερσόνησον ἀπὸ τῆς νήσου Σηλανδίας, δὲ Μέγας Βέλτος, χωρίζων τὴν νήσον Σηλανδίαν ἀπὸ τῆς νήσου Φυνίας, δὲ Μικρὸς Βέλτος, χωρίζων τὴν νήσον Φυνίαν

ΚΑΤΟΙΚΟΙ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ

1 Αάπων. 2 Σονηδός. 3 Σονηδίς. 4 Σκάδως. 5 Χωρική Οδαλίας. 6 Έλβετός. 7 Έλβετής. 8 Κυνηγός Τυρολέας. 9 Γερμανός. 10 Ούγγρος. 11 Πολωνός. 12 Πρόσσος. 13 Ισπανός. 14 Ισπανίς. 15-16 Ιταλός. 17 Ρώσος (χωρικός). 18 Τούρκος. 19 Έλλην.

ἀπὸ τῆς Ἰουτλανδίκης χερσονήσου, ὁ τοῦ Καλαί, χωρίζων τὴν Γαλλίαν ἀπὸ τῆς Ἀγγλίας, ὁ τοῦ Ἀγίου Γεωργίου, χωρίζων τὴν Ἀγγλίαν ἀπὸ τῆς Ἱερανδίας, ὁ τῆς Πιβραλιάρης, χωρίζων τὴν Εὐρώπων ἀπὸ τῆς Ἀφρικῆς, ὁ τοῦ Ἀγίου Βονιφατίου, χωρίζων τὴν νῆσον Σαρδηνίαν ἀπὸ τῆς νήσου Κορσικῆς, ὁ τῆς Μεσογύρης ἢ Σικελίκους, χωρίζων τὴν νήσον Σικελίαν ἀπὸ τῆς Ἰταλικῆς χερσονήσου, ὁ τοῦ Όριάνου, χωρίζων τὴν Ἰταλικήν χερσόνησον ἀπὸ τῆς Ελληνικῆς χερσονήσου, ὁ τοῦ Ρίου, χωρίζων τὴν Στερεάν Ελλάδαν ἀπὸ τῆς Πελοπόννησου, ὁ Εδέβοικός ἢ Εδεύποτος, χωρίζων τὴν Στερεάν Ελλάδαν ἀπὸ τῆς νήσου Εδεβίας, ὁ Ελλήσποντος, ὁ Θρακικὸς Βόσporος, ἔχων πλάτος ἥμισος χιλιομέτρου, καὶ ὁ Κυμέριος Βόσporος, χωρίζοντες τὴν Εὐρώπων ἀπὸ τῆς Ἀσίας.

Ἴσθιμος ἔχει ἡ Εὐρώπη τὸν Κορινθιακόν, δύσις ἐνόνει τὴν Πελοπόννησον μετὰ τῆς Στερεάς Ελλάδος, καὶ δύσις ἀπεκτόπη διὰ διώρυγος, δι᾽ ἣς ὁ Κορινθιακὸς κόλπος συγκοινωνεῖ μετὰ τοῦ Σαρωνικοῦ, καὶ τὸν Πειραιώπιον, δύσις ἐνόνει τὴν Κρητικὴν Χερσόνησον μετὰ τῆς Ρωσίας.

5. Κατιμα. — Ηροίστρα.

Ἡ Εὐρώπη, κειμένη σχεδὸν δῆλη ἐν τῇ εὐρύτατῃ ζώνῃ, ἔχει ἐν γένει κλίμα εὐκρατον. Εἰς τὰ βορείτατα αὐτῆς μέρη εἶναι ψυχρόν, ἴδιως εἰς τὰ βορειοανατολικά, ἔνθα εἶναι ἡ πειρωτικόν, ἐνῷ εἰς τὰ βορειοδυτικά εἶναι ὠκεάνειον. Εἴτε δὲ τὰς μεσημβρινὰς χώρας εἶναι μὲν θερμότερον ἢ εἰς τὰς κεντρικάς, ἀλλ᾽ ἡ θερμότης αὐτοῦ μετριᾶται ὑπὸ τῆς θαλάσσης.

Ἐκ τῶν φυσικῶν προϊόντων τῆς Εὐρώπης, δρυκτὰ μὲν εἰναι χρυσός, ἄργυρος, λευκόχρυσος, μάλισθος, καστίτερος, σίδηρος, οὐρανόχρυσος, φευδάργυρος, δρυκτὸν ἄλλα, γαιανθρακες, ζωκά δὲ τὰ ἡμερά ἡ κατοικίδια, ὁ ἵππος, ὁ βοῦς, τὸ πρόδοντον, ἡ αἴλος, ὁ χιρός, ὁ ὄνος, ὁ μύλονος, ὁ κύων καὶ ἄλλα, ἄγρια σὲ δὲ ἡ ἀρκτος, ὁ λύκος, ὁ ἄγριος, ὁ ἄγριος αἴλουρος, ὁ λύγες, ἡ ἀλπάτη, ἡ ἔλαφος, ὁ λαγωάς, ὁ θύες καὶ φυτικά, τὰ

ὑπερμεγέθη φύκη τῶν βορείων χωρῶν, ἡ σημύδα, ἡ ἐλάτη, ἡ πένηη, ἡ δρῦς, ἡ κυπάρισσος, ἡ πλάτανος, τὰ παντοῖα σιτηρά, τὸ γεωμήλον, τὸ λίνον, ἡ κάνναβις, ἡ καστανέα, ἡ ἱμπελος, ἡ ἐλαία, ἡ πορτοκαλέα καὶ τὰ ποικιλά ἑσπεριδειδή, πολυάριψμα ὀπωροφόρα δένδρα, ὡς ἡ ἀμυγδαλέα, ἡ ἑσδανίνεα, κλπ., εἰς τινὰ δὲ μέρη ἡ δρῦνα καὶ ὁ βάμεδος, καὶ τέλος παντοειδῆ ἀνθούσαρα φυτά καὶ λαχανικά.

6. Κάτοικοι τῆς Εὐρώπης καὶ φυλαὶ αὐτῶν

Οἱ κάτοικοι τῆς Εὐρώπης συμποσσοῦνται εἰς 374 ἑκατομμύρια περίπου.

“Οἰος ἀνέκατοι τῆς Εὐρώπης ἀνήκουσιν εἰς δύο τῶν ἀνθρωπίνων φυλῶν, τὴν Καυκασίαν καὶ τὴν Μογγολικήν.

Καὶ οἱ μὲν τῆς Καυκασίας φυλῆς, καὶ ἴσλως οἱ εἰς τὴν Ἰνδογερμανικὴν ἐμοσενίαν ἀνήκοντες, διαιροῦνται εἰς 4 κλάδους¹ τοὺς Ρωμάνους, ἡ Ελλήνο-Αιαίνους, κατοικοῦντας τὴν Ελλάδα, τὴν Ἰταλίαν, τὴν Γαλλίαν, τὴν Ισπανίαν, τὴν Πορτογαλίαν καὶ τὴν Ρωμανίαν² τοὺς Γερμανούς ἢ Τεύτονας, κατοικοῦντας τὴν Γερμανίαν, τὴν Δανίαν, τὴν Ὀλανδίαν, τὴν Σουηδίαν, τὴν Νορδρήγιαν καὶ τὴν Ἀγγλίαν³ τοὺς Σλάβους, κατοικοῦντας κυρίως τὴν Ρωσίαν, τὴν Πολωνίαν, τὴν Σερβίαν, τὴν Βουλγαρίαν, τὸ Μαυροβούνιον, τὴν Δαλματίαν, τὴν Βοσνίαν καὶ τὴν Ερζεγοβίνην⁴ τοὺς Κελτούς, περιωρισμένους σύμμερον εἰς τὴν ἡνὸν Ἀγγλικὴν Οδαλίαν, τὴν ἐν Γαλλίᾳ Βρετανίαν, τὴν Ἰελαδίνων καὶ τὴν Σκωτίαν.

Τὰ δὲ εἰς τὴν Μογγολικήν φυλὴν ἀνήκοντα ἔθνη εἰναι ἐν τῇ βορείῃ Εὐρώπῃ Φίνοι, οἱ Λάπωνες, οἱ Σαμοιδέων, οἱ παρὰ τὸν Βόλγαν καὶ τὸν Κάμαν Καλμουκοὶ καὶ Τάταροι, οἱ Ούγγροι, οἱ Μαργάροι καὶ οἱ Τούρκοι

7. Θρησκεία

Οἱ κάτοικοι τῆς Εὐρώπης, ἔξαιρεσι 17 περίπου ἑκατομμύριων, εἰναι Χριστιανοί.

Καὶ εἰς μὲν τὰ νοτιοδυτικά αὐτῆς ἐπικρατεῖ μάλιστα ἡ Καθολικὴ θρησκεία, τῆς ὑπολειπόντων δύοδε εἰναι περὶ τὰ 169 ἔκατον μύρια. Εἰς τὰ μέσα τῆς Εδροπαίκης ἡ περίου καὶ εἴ τὰ βόρεια οἰκουμένη Διαμαρτυρομένοι, περὶ τὰ 95 ἔκατον μύρια. Εἰς τὰ ἀνατολικά καὶ νοτιοανατολικά ἐπικρατεῖ ἡ Οὐρθός Ἰερὸς Ἀνατολής καὶ θρησκεία, τῆς ὑπολειπόντων δύοδε ἀριθμῶνται περὶ τὰ 95 ἔκατον μύρια. Ἐκ δὲ τῶν μη Χριστιανῶν, Μωαμεθονοὶ μὲν εἰναι περὶ τὰ 7 ἔκατον μύρια, Ιουδαῖοι περὶ τὰ 8, καὶ περὶ τὰ 2 ἔκατον μύρια πρεσβεύουσιν ὅλα θρησκεύματα.

8. Πολιτικὴ διαιρεσίς τῆς Εὐρώπης.

Ἡ Εὐρώπη περιλαμβάνει 24 κράτη, τὰ ἔξης:

4 Αὐτοκρατορίας, τῆς Γερμανίας, τῆς Αυστρίας, τῆς Ρωσίας καὶ τῆς Τούρκων.

11 Βασιλεία, τῆς Μεγάλης Βρετανίας, τῆς Ολλανδίας, τοῦ Βελγίου, τῆς Σουηδίας καὶ Νορβηρίας, τῆς Αυστρίας, τῆς Ισπανίας, τῆς Πορτογαλίας, τῆς Ιταλίας, τῆς Ἐλλίδος, τῆς Ρωμανίας, καὶ τῆς Σερβίας.

Μέγα Δουκάτον τὸ τοῦ Λουξεμβούργου.

4 Ἡγεμονίας, τοῦ Αιχτειστίνου, τοῦ Μορακοῦ, τῆς Βιλγασίας καὶ τοῦ Μαργούριον.

4 Δημοκρατίας, τῆς Γαλλίας, τῆς Ἐλβετίας, τῆς Ανδρίσας, ἐν Ισπανίᾳ καὶ τοῦ Ἀγίου Μαρίνου, ἐν Ιταλίᾳ.

Ἐκ τῶν Κρατῶν τούτων ἡ Γερμανία, ἡ Αυστρία, ἡ Ρωσία, ἡ Μεγάλη Βρετανία, ἡ Γαλλία καὶ ἡ Ιταλία εἰναι αἱ ἔξι Μεγάλαι Εὐρωπαϊκαὶ Δυνάμεις.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'

ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

1. Η νῦν εκτάστασις τοῦ Βασιλείου τῆς Ἐλλάδος δημιουργηθεῖσα ἀπὸ τῆς μεγάλης ἐπαναστάσεως τοῦ 1821 καὶ ἔξης.

Ἐδοκεμένοι δτὶ μία τῶν τριῶν χερσανήσων τῶν ἀποτελουσῶν τὴν Νότιον Εὐρώπην εἰναι ἡ Ἐλληνικὴ χερσανήστος τοῦ Αἴμου καλούμενη. Τῆς Ἐλληνικῆς τετρατῆς χερσανήσου τὸ νοτιωτάτον τημῆμα εἰναι τὸ Ἐλληνικὸν Βασιλεῖον. συνιστάμενον ἐν τῆς Στερεάς Ἐλλάδος (Βορείου καὶ Μέσης), τῆς Πελοποννήσου καὶ τῶν Νήσων τοῦ Αιγαίου καὶ Ιονίου Πελάγους.

Τοῦ βασιλείου τῆς Ἐλλάδος τὸ ἐρμάδον εἰναι 64688 τετραγωνικῶν χιλιομέτρων, δὲ πληθυσμός, κατὰ τὴν τελευταίαν ἀπογραφὴν γενομένην ἐν ἔτει 1896 εἰναι 2,434,000.

Οὐ ἔνδοξος πλὴν αἰματηρὸς ἀγώνα τῶν Ἐλλήνων ἵπτερ ἀνεξηρτίσας, ὃ κυρίσας τὸν θυμαρτόν, ὥστα δὲ καὶ τὴν συμπάθειαν πάντων τῶν πεπολιτισμένων λαῶν, δὲν ἦτο δυνατόν νὰ μη προσελκύσῃ αὐτοὺς τὴν εὐνοίαν τῶν Εὐρωπαϊκῶν Κυρεερήσεων καὶ μάλιστα τῶν ισχυρότερων τότε Δυνάμεων, Ἀγγλίας, Ρωσίας, καὶ Γαλλίας. Αἱ Δυνάμεις αὗται, αἱ κληθεῖσαι ἔκτοτε

Προστάτειδες τῆς Ἐλλάδος, ἐπειδὴσαν ἀπροκαλύπτως ὑπὲρ τῶν ἀναζητεπαθούντων Ἐλλήνων, πρῶτον μὲν ἀπὸ κοινοῦ κατέστρεψαν τὸν Τουρκοαγωγιτικὸν στόλον ἐν τῷ Ἐρμοὶ τῆς Πλάου, κατὰ τὴν ἐν Ναυαρίνῳ, καλουμένην ναυμαχίαν, εἰτα δὲ μονομερῶς ἡ μὲν Γαλλία ἀπῆγλασε τὴν Πελοπόννησον τοῦ ἀγρίου ταύτης καταστροφῶν Ἰμβραχίτη Πισσᾶ, ἡ δὲ Ρωσία, διὰ τῶν νικηφόρων ἐπλων αὐτῆς ἡνάγκασε τὴν Τουρκίαν νὰ ὑποκύψῃ εἰς τὰς θελήσεις αὐτῆς.

Διὰ τῶν ἐνεργειῶν τούτων τῶν Προστατίδων τῆς Ἐλλάδος Δινάριον, καὶ διὰ τῆς ἐν Λονδίνῳ συνομολογηθείσης συμβάσεως τῇ 25 Ἀπριλίου 1832, ἐπειγκυθῆ ἡ ἀπὸ τῆς Τουρκικῆς δεσποτείας ἀπελευθέρωσις μέρους μόνον, φεύγει τῆς Ἐλληνικῆς γῆς, καὶ ἡ ἐκ τούτου σύστασι τοῦ ἐλευθέρου Ελληνικοῦ Βασιλείου. Πρῶτος Βασιλεὺς τῆς Ἐλλάδος ἐγένετο, ἀπὸ τοῦ ἔτους 1833, ὁ δεῖμνηστος "Οθων, καὶ τούτου ἐ-

Ο ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΟΘΩΝ

ξωτιθέντος ἐν ἔτει 1862, ἐκλήθη ἐπὶ τοῦ θρόνου τῆς Ἐλλάδος, διὰ ψήφισματος τῆς Ἐθνικῆς Συνελεύσεως τῶν Ἐλλήνων τῆς 18 Μαρτίου 1863, ὁ νῦν βασιλεὺς τοῦ Γεωργίου Α'. Τότε δὲ ἡ Ἀγγλία παρεγώρησεν εἰς τὴν Ἐλλάδον, διὰ τῆς ἐν Λονδίνῳ συνομολογηθείσης συνθήκης τῆς 14 Νοεμβρίου 1863, τὴν "Ἐπτάνησον, συνισταμένην ἐν τῶν νήσων Κερκύρας, Παξῶν, Λευκάδος, Κεφαλληνίας, Ιθάκης, Ζακύνθου, Κυθήρων, μετὰ τῶν ἐξαρτημάτων αὐτῶν.

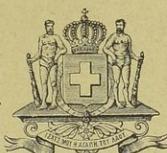
Ἐκραγέντος τῆς 1877 τοῦ Ψωστορικού πολέμου, ἐγγεννήθη Ἐλληνικὸν ζῆτημα, τὰ ὄποιον ἐλύσαν αἱ Μεγάλαι Δυνάμεις, ἐπιδικάσασαι εἰς τὴν Ἐλλάδα τὴν Θεσσαλίαν μέροι τῆς κοιλάδος τοῦ Πηγείου, ἢτοι τὰ 414 αὐτῆς, καὶ ἐν τῆς Ἡπείρου τὴν ἐπαρχίαν τῆς Αρτηῆς, ἢτοι τὰ 144 αὐτῆς.

Διὰ τοῦ ἀπὸ 8 Ιουλίου 1899 Νόμου περὶ νέας διοικητικῆς διαιρέσεως τοῦ Βασιλείου διηγέρθη τοῦτο εἰς 26 Νοεμβρίου, τοὺς ἔξης:

1) Ἀττικῆς, 2) Βοιωτίας, 3) Φθιώτιδος 4) Φωκίδος, 5) Ακαρνανίας καὶ Αιτωλίας, 6) Ερετίντας, 7)

ΓΕΩΡΓΙΟΣ Α'.
Βασιλεὺς τῶν Ἑλλήνων.

ΟΛΓΑ
Βασίλισσα τῶν Ἑλλήνων.

"Αριης, 8) Τερικάλων 9) Καρδίτσης 10) Ααρίστης, 11) Μαγνησίας, 12) Εδέροις, 13) Αργολίδος, 14) Κορινθίας, 15) Αρκαδίας, 16) Αχαΐας, 17) Ηλίας, 18) Τουφίας, 19) Μεσσηνίας, 20) Αλακούνικης, 21) Αανεδιμονος, 22) Κερκύρας, 23) Κεφαλληρίας, 24) Λευκάδης, 25) Ζακύνθου, 26) Κυκλαδών.

**2. Ορια, θάλασσαι, κόλποι, πορθμοί,
ισθμοί, ακρωτήρια, δρόν, πεδιάδες,
ποταμοί, λίμναι χερσόνησοι.**

"Ορια τοῦ Ἑλληνικοῦ Βασιλείου εἰναι πρὸς Β. ἡ Τουρκικὴ Θεσσαλία καὶ ἡ Μακεδονία, πρὸς Α. τὸ Αιγαῖον πέλαγος, πρὸς Ν. τὸ Κορινθικὸν πέλαγος καὶ πρὸς Δ. τὸ Ἰόνιον πέλαγος καὶ ἡ Τουρκικὴ Ἡπειρος.

Αἱ θάλασσαι αἱ περιθρέχουσαι τὰς Ἑλληνικὰς χώρας ἥτοι τὸ Αιγαῖον πέλαγος, τὸ Κορινθικὸν πέλαγος καὶ τὸ Ἰόνιον πέλαγος, σχηματίζουσαι πλείστους κόλπους, χερσονήσους καὶ ἀκρωτήρια.

Κόλποι σχηματίζομενοι ὑπὸ τοῦ Αἰγαίου πελάγους εἰναι ὁ Παγασητικός, ὁ Μυλακός, ὁ Εδβατικός, τοῦ ἐποίου τὸ μέριστον πλάτος εἰναι 18 – 20 χιλιομέτρων, δι Σαρωνικός, καὶ ὁ Αργολικός. Τὸ Κερτικὸν πέλαγος σχηματίζει τοὺς κόλπους Λακωνίκην καὶ Μεσσηνιακόν τὸ δὲ Ἰόνιον πέλαγος σχηματίζει τὸν Κυπαρισσιακόν, τὸν κόλπον τῶν Παρατρών, τὸν Κορινθιακόν, ἔστις ἔχει μέγιστον πλάτος 28 χιλιομέτρων, καὶ τὸν ἐποίου οἱ ἀρχαῖοι ἐκάλουν Κεισαριόν, εἰς δὲ τοὺς νεωτέρους χρόνους ὄνωντα τὴν Ναυπάκτου, καὶ τὸν Ἀμβρακικόν.

Πορθμοί σημαντικώτεροι εἰναι ὁ Εὔρυτος, μεταξὺ Εύβοιας καὶ Στερεάς Ἐλλάδος, καὶ ὁ τοῦ Πίσου, ἐν τῷ Κορινθιακῷ κόλπῳ μεταξὺ Στερεάς Ἐλλάδος καὶ Πελοποννήσου.

Ακρωτήρια ἀξιολογώτερα εἰναι τὸ Ἀκιον, τὸ Ἀντίρων, τὸ Σούνιον, τὸ Ποσείδιον, καὶ ἡ Σητηλάς ἄκρα, εἰς τὴν Στερεάν Ἐλλάδαν τὸ Πίσον, ὁ Ἀγαζός, δι Χελωνάτας (Πλαρέντσα), ὁ Ἰχθύς (Κατάκωλον), ὁ Ἀκρίτας, τὸ Ταίναρον, ἡ Μαλέα, καὶ τὸ Σκόλλαιον, εἰς τὴν Πελοπόννησον τὸ Φαλακρόν, καὶ τὸ Αευκόν,

εἰς τὴν Κέρκυραν ὁ Λευκάδης, εἰς τὴν Λευκάδην τὸ Φοσκάρδον, εἰς τὴν Κεφαλληνίαν τὸ Σχοινάειον, εἰς τὴν Ζάκυνθον ὁ Γερασιτός, ὁ Καφηρός, καὶ τὸ Αρτεμίσιον, εἰς τὴν Εύβοιαν.

Ισθμὸν ἔχει ἡ Ἑλλὰς τὸν Κορινθιακὸν.

Οροί εἰναι μὲν τῇ Στερεᾷ Ἐλλάδῃ εἰναι ὁ Ὄλυμπος, ἡ Ὀσσα (Κίσσαβος), τὸ Πήλιον (Ζαγορά). Οἱ Ὄλυμποις συνέχεται διὸ τῆς ὀροσειρᾶς τῶν Καρμενιών καὶ τοῦ Λάχαιου (Ζυγοῦ) μετὰ τῆς ἡπειροῦ Ήπειρου καὶ Θεσσαλίας, πάντα τὰ λοιπά τῆς Στερεᾶς Ἐλλάδος ἔφη εἰναι προεκτάσεις καὶ πλάτους. Συνέχεια τῆς Πίνδου, πρὸς τὰ νοτιοδυτικά εἰναι τὰ Τουργιέα, τὸ δρητὸν Ἀγράφων, δι Τυμφρηστὸς (Βελοῦχο), ὁ Κόραξ (Βαρδούσια), ἡ Γιανίδα, τὸ Ναυατωλόν, καὶ ὁ Αράνινθος πρὸς δὲ τὰ νοτιοανατολικὰ ἡ Οὐρία, ἡ Οἴη, δι Καλλίδρομος, δι Παρασούρας, (Αλάρουρα) δι Ελικάνη (Παλαιόδονο), δι Κιθαιρώνης ἡ Πάρητης, τὸ Πεντελικόν, δι Υμητίδος καὶ τὸ Ανδρόν.

Ἐν τῷ πάντα οὐδὲ τῷ Πελοποννήσῳ δρητὸν σημαντικότερα εἰναι τὸ Παραχαικόν, ὁ Ἐρύμανθος, ἡ Φολόρ, τὸ Αύκανον, τὸ Νόμια, δι Ταύγετος, δι Πάργων, τὸ Ηαράδένιον, τὸ Αρτεμίσιον, τὸ Μάνιαλον (Χέρεπα), τὰ Ἀροάνεια, ἡ Κυλήρη καὶ τὸ Αραχαῖον.

Ἐκ τῶν νήσων, ἡ Εύβοια ἔχει ἐπισημοτέρας κορυφὰς τὴν "Οχην", τὴν Λίρφων, τὸν "Ολευμόν", τὸ Καντήλη, καὶ τὸ Τελένειον, ἡ Κέρκυρα τὴν Ἰσιάνη, ἡ Λευκάδη τὸν Σιατρωτάν, καὶ ἡ Κεφαλληνία τὸν Αίρον.

Πεδιάδες ἀξιολογώτερα εἰναι ἐν μὲν τῇ Στερεᾷ Ἐλλάδη ἡ τῆς Θεσσαλίας, ἡ τῶν Θερμῶν, ἡ τῆς Αεβαδείας, καὶ ἡ τῆς Αττικῆς, ἐν δὲ τῇ Πελοποννήσῳ ἡ τῆς Ηλίδος, ἡ τῆς Μεσσηνίας, ἡ τοῦ "Ελους, τὸ Αρκαδικὸν Ὁροπέδιον, καὶ ἡ τῶν Μολάων, ἡ παρ' ἀρχαῖοι Λευκή πεδιάς τοῦ Ασωποῦ. Ἐν Εύβοιᾳ ἡ τοῦ Επηρωτων.

Οἱ **ποταμοί** τῆς Ἐλλάδος εἰναι ὀλίγοι λόγου ἔξι, οὐδὲς δὲ αὐτῶν εἰναι πλειωτός.

Τούτων οἱ μᾶλλον ἀξιοί μνείας εἰναι ἐν μὲν τῇ Στε-

ρεψή Ελλάδης ο Θεοσαλικός Πηρείος, (Σαλαμιθριά), πηγάζων ἐν της Πλένου, διαρρέουν τὴν ωρίων κοιλάδα τὸν Τεμπών καὶ ἐκβάλλουν εἰς τὸν Θεμπαῖον κόλπον, ὁ Σπερχειός (Αλλαμάνα), πηγάζων ἐν τοῦ Τομφροτοῦ καὶ ἐκβάλλουν εἰς τὸν Μαλιακὸν κόλπον, οὐκέτι οὐκέτι Κητισός, πηγάζων ἐν της Οίτης καὶ ἐκβάλλουν εἰς τὴν Κωνστάντα λίμνην, οὐκέτι Ασωπό, πηγάζων ἐν τοῦ Κιθαιρώνος καὶ ἐκβάλλουν εἰς τὴν Εύδοκιαν θάλασσαν, οὐκέτι Αττικὸς Κητισός, πηγάζων ἐν της Πλάρηνθης καὶ ἐκβάλλουν εἰς τὸν Σαρωνικὸν κόλπον (ὢμον τοῦ Φαλήρου), οὐκέτι Πισσός, πηγάζων ἐν τοῦ Τιμητοῦ καὶ συμβάλλουν εἰς τὸν Κητισόν, οὐκέτι Μέργος (Μέργος) πηγάζων ἐν της Οίτης καὶ ἐκβάλλουν εἰς τὸν Κορινθιακὸν κόλπον, οὐκέτι Εὔηρος (Φειδαρίς), πηγάζων ἐν τοῦ Κόρακος καὶ ἐκβάλλουν εἰς τὸν κόλπον τῶν Πατρῶν, οὐκέτι Αχελῷος (Αστροπόταμος), οὐ μέγιστος τῶν ποταμῶν τῆς Ἐλλάδος, πηγάζων ἐν της Πλένου καὶ ἐκβάλλουν εἰς τὸ Ίνον πέλαγος, καὶ οὐδὲ Λαραχός, πηγάζων ἐν της Τύμφης καὶ ἐκβάλλουν εἰς τὸν Αμβρακικὸν κόλπον.

Ἐν δὲ τῇ Πελοποννήσῳ η Νεάμα (ποτάμο τοῦ Κουτσομπαΐου), ποταμὸς ὀρείων τὸ πάλι τὴν Σικουνίαν καὶ τὴν Κορινθίαν, καὶ οὐ Κορινθιακὸς Ασωπός πηγάζοντες ἐν της Κυλλήνης καὶ ἐκβάλλοντες εἰς τὸν Κορινθιακὸν κόλπον, οὐ Κράθης, πηγάζων ἐν τῷ Αροανείω καὶ οἱ Σελινούς, (τῆς Βοστίτας) πηγάζων ἐν τοῦ Ἐρυμάνθου, ἐκβάλλοντες εἰς τὸν Κορινθιακὸν κόλπον, οὐ Πέρσος, πηγάζων ἐν τοῦ Ἐρυμάνθου καὶ ἐκβάλλουν εἰς τὸν κόλπον τῶν Πατρῶν, οὐ Ηλειακὸς Πηνείος (τῆς Γαστούνης), πηγάζων ἐν τῷ Ἐρυμάνθου καὶ ἐκβάλλουν εἰς τὸ Ίνον πέλαγος, οὐ Αλιρείδης (Ρουφάξ), οὐ μέγιστος τῶν ποταμῶν τῆς Πελοποννήσου, πηγάζων ἐν τοῦ Ἀρχαδικοῦ ὄροπεδίου (τῆς Μεγαλοπόλεως) καὶ ἐκβάλλουν εἰς τὸν Κυπαρισσιακὸν κόλπον, οὐ Νέδα, πηγάζουσα ἐν τοῦ Λυκαονίου καὶ ἐκβάλλουσα εἰς τὸν Κυπαρισσιακὸν κόλπον, οὐ Πίμησος, πηγάζων ἐν τῶν Νομίων καὶ ἐκβάλλουν εἰς τὸν Μεσσηνιακὸν κόλπον, οὐ Νέδων, πηγάζων ἐν τοῦ Ταύγετου καὶ ἐκβάλλουν εἰς τὸν Μεσσηνιακὸν κόλπον, οὐ Εὐρώπης (Τίρις ή Νίρη), πηγάζων ἐν τοῦ Ἀρχαδικοῦ ὄροπεδίου καὶ ἐκβάλλουν εἰς τὸν Λακωνικὸν κόλπον, οὐ Ιανχός (Πλάντασ), πηγάζων ἐν τοῦ Ἀρτεμισίου καὶ ἐκβάλλουν εἰς τὸν Αργολικὸν κόλπον, καὶ οὐ Χίραθος (Ξεριάς), πηγάζων ἐν τοῦ Ἀραχανίου καὶ ἐκβάλλουν εἰς τὸν αὐτὸν κόλπον.

Δίουνατα εἰναι ἐν τῇ Στερεᾷ Ἐλλάδῃ η Ἀσκονορές, η Βουθής, η Σηνός, η Αμβρακίας, η Οίζηρος, η Αυγιμαχία, καὶ η Τριχωνίς, καὶ οὐ ἐν μέρει ἀποξηρανθέσαις Κωνταῖς καὶ Υλακή. Εν δὲ τῇ Πελοποννήσῳ η Σηνιμαλαία καὶ η Φείεσ.

Ἄλιματα εἰναι ἐν τῃ Στερεᾳ Ἐλλάδος η Μεσσηνιακή, η δυτική Λακωνική, η ἀνατολική Αακωνική, η Αργολική, η Αττική, καὶ η Μαγνησία.

3. Κλιμα, προϊόντα. — Ιαματικοὶ πηγαί.

Τὸ κλίμα τῆς Ἐλλάδος εἰναι ἐν γένει εὐρύτατον καὶ ὅγιεινόν. Ποικιλλεῖται δὲ κατὰ τὰς τοποθεσίας καὶ τὴν διάπλασιν τοῦ ἔδαφους. Εἰς τὰ παράλια μέρος καὶ τὰς

νήσους εἰναι ὡκεανείον, δηλαδὴ οὕτως ὁ χειμώνιος πολὺ ψυχρὸς οὕτως τὸ θέρος πολὺ καυστικόν. Εἰς τὰ δρεινὰ μέρη ὁ χειμώνιος ψυχρός, τὸ δὲ θέρος εἶναι δροσερόν. Εἰς τὰ πεδινὰ μέρη οὐσα περικλείονται ὑπὸ δρέπων, τὸ κλίμα εἶναι ηπειρωτικόν, δηλαδὴ τὸν μὲν χειμῶνα δρυμό, τὸ δὲ θέρος καυστικόν.

Ἐπ' οὐτῷ ἐδάφους τῆς Ἐλλάδος μέρος μὲν ἀποτελεῖ φυσικάς νομάς, καὶ αὗται κυρίως εὑρέσονται εἰς τὴν Στερεάν Ἐλλάδα, ἔνθα εἶναι μᾶλλον ἀνεπτυγμένη η πηγοτροφία η εἰς τὰ ἄλλα τῆς Ἐλλάδος τμήματα. Αρκετή ἔκτασις χώρας κατέχουσι τὰ δάση, ιδίως ἐπειδόντα, πιτύιν, δρυῶν, καὶ ἐλαιῶν.

Τῶν δασῶν τὰ σημαντικότερα ὑπάρχουσιν εἰς τὴν μεταξὺ τοῦ Τομφροτοῦ καὶ τῆς Οίτης χώραν καὶ εἰς τὴν δυτικήν Πελοποννήσον. Τὰ εὐφορώτατα μέρη τῆς Ἐλλάδος, εἶναι αἱ πεδιάδεις τῆς Θεσσαλίας, τῆς Αεβαδείας, τῶν Θεῶν, τῆς Ἀργολίδος, τὸ ιψηλεῖδον τῆς Αρκαδίας, αἱ παράκτιοι κοιλάδεις τῆς βορείου, δυτικῆς καὶ νοτίου Πελοποννήσου καὶ αἱ κοιλάδεις αἱ παρά τῶν ποταμῶν Ἀλφείου ἐν Πελοποννήσῳ καὶ αἱ παρά τούς ποταμῶν Σπερχείου καὶ Ἀχελείου ἐν τῇ Στερεᾷ Ἐλλάδι. Τοὶ πρώτιστον προϊόν τῆς Ἐλλάδος εἶναι ἡ σταφίς, τῆς ὄποιας τὸ ἐτήσιον εἰσόδημα ἀνέρχεται εἰς 60 ἑκατομμύρια δραχμῶν. Καλλιεργεῖται δὲ αὕτη εἰς τὴν Κορινθίαν, τὴν Ἀργολίδα, τὴν Ἡλιδία, τὴν Μεσσηνίαν, καὶ εἰς τῶν Ἰονίων νήσους, εἰς τὴν Κεφαλληνίαν καὶ τὴν Ζάκυνθον. Εἰς δὲ τὴν Ἀργολίδα καὶ τὴν Ἡλιδία παράγεται καὶ ἵκανη ποστής τῆς μικρασιατικῆς σταφίδος, τῆς ἀπορίγου σουταρτίνας.

Ἡ παραχωρὴ τοῦ οἴνου εἶναι μικροτέρας σημασίας. Οὐδὲ οἵτον δώμας ἀξιού λόγου σίνοι, μέλανες καὶ λευκοί, γίνονται κυρίως εἰς τὰς Ἰονίους νήσους Κέρκυραν, Λευκάδα, Κεφαλληνίαν, Ηθάκην καὶ Ζάκυνθον, εἰς τὴν Ἀργολίδαν, εἰς τὴν Ἀττικήν, εἰς τὴν Εὔβοιαν, καὶ ἐκ τῶν Κυκλαδῶν εἰς τὴν Θήραν καὶ τὴν Τήνον.

Ἄλλοι σπουδαῖον προϊόν τῆς Ἐλλάδος εἶναι τὸ ἔλαιον, τὸ οἴνον παράγεται ἀπαντάσιον τῆς χώρας καὶ ἐκ τῆς ἔξαγωγῆς τοῦ ὅποιου εἰσάγονται ἵκανα ἔκπατομήρια δραχμῆν. Τὸ ἔλαιον εἶναι τὸ κυριώτατον τῶν προϊόντων τῆς νήσου Κερκύρας.

Αἱ μητριαι καρποὶ παράγονται κυρίως ἐν Θεσσαλίᾳ, σίκα εἶναι ὀνομαστά τὰ τῶν Καλαμῶν, καπνὸν δὲ ἐπιλεκτέρεα τὰ τῆς Θεσσαλίας, τῆς Δαμίας, τοῦ Ἀργινίου, τοῦ Μεσολογγίου, τοῦ Ἀργους καὶ τοῦ Ἀλμυροῦ. Οπάραι παράγονται ἀφθονοὶ ἐν Ἐλλάδι καὶ μάλιστα ἐν τῶν οἰνορράδων. Τῆς πηγοτροφίας τὰ προϊόντα εἶναι αἴγες, πρόβατα, βόες, κοτόροι, ἵπποι, ὄνοι, δριόνοι. Αγριαὶ δὲ ζῆσαν ἡ Ἐλλὰς ἐκεῖ λίκόνες, ἀλόπεκας, θύρας, κάπρος, ἐλάφρους, δορκάδας, ὡς καὶ πηγαὶ τοιαῦτα, οἵτοι δεινούς, γύπας καὶ ἱέρακας, ιδίως εἰς τὰς περὶ τὴν Πλίνου, τὸν Τομφροτόν, τὴν Οίτην καὶ τὴν Πάρνηθα χώρας.

Μέγας εἶναι ὁ ὄχυριτος πλοῦτος τῆς Ἐλλάδος, ἀλλ' εἰς πολλὰ μέρη εἶναι εἰσέτη ἀνεκμετάλλευτος. Μεταλλεῖα δρυγούρων μολύβδου καὶ ψευδαγγυετού, ὑπάρχουσιν

εἰς τὸ Αἰθρίον, μαργανιώνουν αιδήρουν εἰς τὴν Σέριφον, γαλοῦν εἰς τὴν Ὄθρον, λιθανθρόπουν (λιγνίτου) εἰς τὴν Κύμην καὶ τὸν Φωσπόν, θεῖον εἰς τὴν Μῆλον. Ἐκ τῶν λατούειν τὰς Μήλους ἔξαρτονται μιλθετεραι καὶ γῆρας. Μάρμαρος διαφέρων χειρωμάτων ἔξαρτονται ἐκ τοῦ Πεντελικοῦ, τοῦ Πάρνωνος καὶ τοῦ Ταίνυτον, ἐκ τῆς Σκύρου, τῆς Τήρου καὶ τῆς Πάρου, ἡ αμύνις ἐκ τῆς Νάξου, εἰνε δὲ ἡ σμύρις συληρὸς λίθος, τοῦ ὅποιου τὸ κύνις χρησιμεύει πρὸς λειανσιν τῶν μετάλλων, τῶν πολυτίμων λίθων καὶ τῆς οὐάλου. Ἐκ Θήρας ἔξαρτονται θηροπηὴ γῆ (παρελλάνη) ὡστα ἡραίστειν προτόν. Τέλος καὶ τὰ πολλαχοῦ τῆς χώρας ὑπάρχονταν ἀλατωρυχεῖα ἀποφέρουσιν εἰς τὸ κράτος σπουδαῖαν πρόσδοσην.

Ἐκ τῶν πολλῶν γνωστῶν **ιαγατακῶν πηγῶν** αἱ ἐπιστρέψεις εἰνε ἡ τῆς Ὑπάτης, ἡ τοῦ Λοντρακίου, ἡ τῶν Μεθάνων, ἡ τῆς Κυλλήνης, ἡ τῆς Αἰδηρηνοῦ, καὶ ἡ τῆς Κύθρου.

4. Θορυσκεία, παιδεία, δικαιοσύνη, οἰκονομικά, στρατός, στόλος, ἐμπόριον, συγκοινωνία, βιομηχανία, τέχναι, πολετευμά.

Ἡ Ἐλλάδα ἐπικρατοῦσα θρησκεία εἰνε ἡ Ἀγατολικὴ Ὀρθοδόξος. Πάσα θρησκεία ὅμως εἰνε ἀνεκτὴ ἐν Ἐλλάδι, ὥστε ἐπὶ τοῦ δικοῦ πληθυσμοῦ αὐτῆς 2,434,000 περίπου ψυχῶν ὑπάρχουσιν καὶ 20,000 περίπου πρεσβεύοντες τὸ δυτικὸν (καθολικὸν) δῆμαρι, κυρίων ἐν Ἀθήναις, Πάτραις, Κερκύρᾳ, Ζακύνθῳ, Σύρῳ, Τήρῳ, Νάξῳ καὶ Θήρῃ 10,000 περίπου Ἰουδαίοις, μᾶλιστα ἐν Ἀθήναις, Χαλκίδῃ, Θεσσαλίᾳ, Ἀρταῖ, Κερκύρᾳ καὶ Ζακύνθῳ, 5,000 περίπου Μωαμεθαοῖς, κυρίων ἐν Θεσσαλίᾳ καὶ Εύβοιᾷ, καὶ ὅλοις διαμορφώμενοι.

Ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἐλλάδος, ἀναγνωρίζουσσα ὡς κεφαλὴ τῶν Ἀνατολικῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας τὸ ἐν Κονσταντινούπολει Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον, εἰνε ὅμως αὐτοκέρατος. Διοικεῖται ὑπὸ πενταμελοῦς Συνόδου, ἀποτελουμένης ἐκ τοῦ Μητροπολίτου Ἀθηνῶν, ἥς λασίοις, πρεσβέρων καὶ τετράρχων Ἐπιστοπῶν, καλούμενων πρὸς τοῦτο κατὸς ἔτος παρὰ τοῦ βασιλέως κατὰ πρότασιν τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσίας Ἐκπαίδευσεως. Τὰ τῆς ἐκκλησίας διοικεῖ ἐν ἑκάπτῳ Νομῷ εἰς ἐπίσκοπος, ἔδραις τῶν ἐν τῇ πρωτεύουσα τῷ Νομῷ. Πάλιν δὲ τούτων ὑπάρχουσιν Ἐπίσκοποι καὶ εἰς τὰς περιφερείας Κοιλαρέων, Γρεσουνος, Κυθήρων, Ύδρεων, Θήρων καὶ Νάξου. Ἡ δὲ Κερατολικὴ Ἐκκλησία διατηρεῖ τρεῖς Ἀρχιεπισκοπές, Ἀθηνῶν, Νάξου καὶ Κερκύρας καὶ πέντε Ἐπιστοπάτες, Ζακύνθου, Κεφαλληνῶν, Σύρου, Τήρου καὶ Θήρως.

Πέρι τὴν **ἐκπαίδευσιν** ὑπάρχουσιν ἐν Ἐλλάδι περὶ τὰ 1,000 γραμματοδεδασκαλία, 1,700 δημοτικά σχολεῖα, 250 Ἐλληνικά σχολεῖα, 35 Γερμανία, 4 Δασκαλεῖα σφρέσον, ἐν Ἀθήναις, Τριπόλει, Λαρισῇ καὶ Κερκύρᾳ, 3 Διδασκαλεῖα θηλέων, συντερρύμνειν ἐμέρει διὰ τῶν πόρων τοῦ Ἀρσακείου κληροδοτήματος

ὑπὸ τῆς Φιλεπταῖστηκῆς Ἐγαρείας ἐν Ἀθήναις, Πάτραις, καὶ Κερκύρᾳ, 1 πρακτικὸν λόκειον, 1 Πολυτεχνεῖον καὶ 1 Πλανητηρίουν ἐν Ἀθήναις, 1 γεωγραφικὴ Σχολή, συντηρουμένη ἐπὶ πέρων τοῦ κληροδοτήματος. Τριανταφυλλέου καὶ ιδρυθείσας ἐπὶ μεγάλων κτημάτων δωρηθεύενταν ὑπὸ Κασσαβέτη ἐν Ἀθηναϊκῇ τῆς Μαγνησίας (Τριανταφυλλίδειος καὶ Κασσαβέτεος Σχολή), 3 ἐμπορικαὶ καὶ βιομηχανικαὶ Σχολαὶ ἐν Ἀθήναις, Πάτραις καὶ Αἶγανορίᾳ καὶ πολλοὶ Γεωργικοὶ σπαθμοὶ λειτουργοῦντες εἰς διάφορα μέρη τοῦ Βασιλείου, 1 στρατιωτικὴ Σχολὴ ἡ τῶν Εδεκλίδων ἐν Ἀθήναις, 1 Σχολὴ τῶν Ναυπακτῶν Δοκίμων ἐν Πειραιεῖ, 1 Σχολὴ τῶν ὑπαξιωματικῶν ἐν Ἀθήναις, καὶ 1 Σχολὴ τῶν ἐφέδρων Ἀξιωματικῶν ἐν Κερκύρᾳ. Διὰ δὲ τὴν θρησκευτικὴν ἐπιτάθευσιν ὑπάρχει ἐν Ἀθήναις Ἐκκλησιαστικὴ Σχολὴ συντηρουμένη ἐκ τῶν πόρων τοῦ κληροδοτήματος Ρίζαρης (Ρίζαρεος Σχολή). Τέλος ἐν Ἀθήναις ὑπάρχει καὶ μία δοχειαρικὴ Σχολὴ πρὸς ἐκπαίδευσιν τῶν Καθολικῶν, Λεόντεων Λίκεων ὄνομαζομένη καὶ συντηρουμένη ἐν μέρει ὑπὸ τοῦ Πάπα. Ἐν αὐτῇ διδάσκουσιν Ἐλλήνες καὶ ἔνοι: καθηγηταί.

Πλὴν τούτων ὑπάρχουσι: καθ' 800ν τὸ Κράτος πλεισταὶ ἰδιωτικὰ ἐκπαιδευτήρια ἀρρενίων καὶ θηλέων, ὁσὲς έποιει καὶ Σχολαὶ Καλογραΐων ἐν Ἀθήναις, Πειραιεῖ, Κερκύρᾳ, Σύρῳ, Νάξῳ, Τήρῳ, Θήρᾳ. Μολοντοῦτο οἱ ἐντελῶς ἀγράμματοι ἐν Ἐλλάδι εἰνε 65 ἐπὶ τοῖς ἔκαπτον περίπου.

Πέρδες ἀπονομήν τῆς **δικαιοσύνης** ὑπάρχουσιν ἐν Ἐλλάδι 200 Εἰρηνοδικαία ἀνά ἐν εἰς ἑκάστην πρωτεύουσαν μεγάλου δήμου, 14 Πταιωματοδέεια, 26 Πτωτοδικεία καὶ Πλημμελεούσιετα ἀνά ἐν εἰς ἑκάστην πρωτεύουσαν Νομού, 5 Ἐφετεῖα, Ἀθηνῶν, Λαρισῆς, Ναυπλίου, Πατρῶν καὶ Κερκύρας, τὰ περιουσίων κατατηζόμενα Κακουργοδικεῖα, 2 Στρατιδικαῖα, ἐν Ἀθήναις, καὶ τὸ Ανάπτωτον Ἀγωγοῦ· ὃν λικαστήριον δ' Αγοραὶ Πάγος ἐν Ἀθήναις.

Τὰ ἔσοδα τῆς Ἐλλάδος ἀνέρχονται εἰς 100 ἑκατομμύρια δραχμῶν ἑτηγάσια κατὰ μέσον ἔρων, εἰς ἵστον δὲ περίπου ποσὸν συμποσοῦνται καὶ τὰ ἔσοδα.

Ο **στρατός** τῆς Ἐλλάδος ἀνέρχεται ἐν ἑκάρην εἰς 20—25 χιλιάδας ἀνδρῶν περίπου, ἐν καιρῷ δὲ πολέμου δύναται γὰρ ἀνέλθη μέχρις 120 χιλιάδων ἀνδρῶν. Ο **οπολιος** συνιστάται ἐν 3 θωρακιτῶν, τῆς "Γδρας", τῶν «Σπετσῶν» καὶ τῶν «Ψαρῶν», 1 θωρακοβάσιδος «Γεωργίου», 1 θωρακοδόμους «Ολγας», 1 καπαδρυμοῦ, 1 τορπιλούβολον, 4 ἀτμονοδομούρων, 6 ἀτμομοιλῶν, 4 κανονιοφόρων, καὶ ὅπερ τὰ 30 τορπιλοφόρα καὶ ὅλα. Υπάρχει δὲ καὶ 1 βασιλικὴ θαλαμηγὸς ἡ «Ἀμφιτρίτη».

Ἡ δόναμις τοῦ πολεμικοῦ ναυτικοῦ ἀνέρχεται εἰς 3,500 ἀνδρας περίπου.

Τὸ **ἐμπόριον** τῆς Ἐλλάδος εἰνε ἀρκούντων ζωηρῶν ἡ ἑτηγάσια ίσιωγαρή ἀνέρχεται κατὰ μέσον ἔρων εἰς ἐμπορεύματα ἀξίας 140 ἑκατομμύρων περίπου, ἡ δὲ ἔξαρτη ή εἰς 100 ἑκατομμύρια περίπου. Τὸ ἔξωτερον ἐμπόριον τῆς Ἐλλάδος διενεργοῦσι: κυρίων οἱ λι-

μένες Περιφέλες, Πατρών, Κερκύρας, Σύρου, Βόλου Καλαμών, Γυθείου, Κατανώλων και ἄλλων πόλεων. Τὸ ἐμπορικὸν ναυτικὸν ἀριθμεῖ περὶ τὰ 100 ἀτμόπλοια καὶ ὑπὲρ τὰ 3,000 ἵστισφόρα, καὶ ἐπασχολεῖ κατὰ μέσον δρον 20,000 ναύτας. Διὰ τῶν ἀτμοκινήτων καὶ τῶν ἴστισφόρων πόλιν διενεργοῦσιν αἱ διάφοροι Ἐτα:ρεῖαι: τὴν διὰ θαλάσσης **διγκονονίαν** ἐν τῷ Ἑσπερικῷ, προσέτι δὲ καὶ ἔπειτα εἰς πλάσις εἰς Βρενήσιν, Τεργέστην, Ἀλεξάνδρειαν, Μικρὰ Ἄσίαν, Κωνσταντινούπολιν καὶ εἰς τὸν Εὔξενον Πόλον.

Ἡ κατὰ ἔηραν συγκοινωνία ἐνεργείται διὰ τῶν ἀμάξιτων ὄδων αἱ ὑπόσιες σχεδὸν πανταχοῦ τῆς Ἐλλάδος, ἔτι δὲ καὶ διὰ τῶν οἰδησθρόμων. Εἶνε δὲ οὕτως ὁ πρώτος στρατεῖς ἐν Ἐλλάδι ἀπὸ Ἀθηνῶν μέχρι Πειραιῶς οἱ σιδηρόδρομοι: Ἀπικῆν ἀπὸ τῆς Ἐλλάδος, ἔτι δὲ καὶ διὰ τῶν οἰδησθρόμων. Εἶνε δὲ οὕτως ὁ πρώτος στρατεῖς τῆς Ἐλλάδος ἀπὸ Ἀθηνῶν μέχρι Λαυρίου, οἱ σιδηρόδρομοι Πειραιῶς-Αθηνῶν Πειλονήσουν διακαταδύονται εἰς ὅλην σχεδὸν τὴν Πειλοπόνησον, οἱ σιδηρόδρομοι τῆς Δυτικῆς Ἐλλάδος, οἱ Θεσαλικοὶ σιδηρόδρομοι, καὶ ὁ ἥδη κατασκευαζόμενος σιδηρόδρομος Πειραιῶς Αθηνῶν Ααρονίης.

Ἡ ταχυδρομικὴ καὶ τηλεγραφικὴ συγκοινωνία ὑστερεῖται. Ἐπεκτείνεται.

Ἡ μεγάλη **βιομηχανία** δὲν δύναται νὰ ἀναπτυχθῇ ἐν Ἐλλάδι: διὰ τὴν ἔλλειψιν σιδηρούς καὶ λιθάνθρακος ἀλλ' ἡ μικρὰ βιομηχανία ἡ ἐγχώριας είναι ἀρκούντων προγένεμνη. Ταύτην συνιστώσιν ἡ μεταξογύρι, ἡ ἐρυθρογύρι, ἡ βαμβακογύρι, ἀπίνες κατεργάζονται στερεά διάσπαστα καὶ διστάσιας τάπητας ἐν Πειραιεῖ, Φαλήρῳ, Τριπόλει, Λεωνίδῃ, Πάτραις καὶ Καλάμαις, τὰ κιλωτήρια, τὰ ὑφαντουργεῖα τῶν Ἀθηνῶν, τοῦ Πειραιῶν, καὶ τῆς Νίσυρου, οἱ ἐν Πειραιεῖ διμοικητοὶ διλευθροί, τὰ ἔγραστάτια οἰνοποίας καὶ οἰνοπενιματοποίας Ἀθηνῶν, Πειραιῶς, Χαλκίδος καὶ Κεφαλληνίας, τὰ μεταλλουρεῖα, ναυπηγεία καὶ μηχανογύρια τοῦ Πειραιῶν, ἔνθα κατασκευάζονται διάφοροι μηχαναὶ καὶ μικρὰ ἀτμόλοις. Προσέτι δὲ ἡ σαπινοποία καὶ ἡ κηροπλοική ἐν Ἀθήναις, Κερκύρᾳ, καὶ Ζακύνθῳ.

Ἐν τῷ ὀψὲλιγμῶν τεχνῶν ἀρκετὴν ἐπίδοσιν ἔλασιν ἡ σιδηρογύρια, ἡ ξυλουργική, ἡ ἐπιπλοποία καὶ ἡ πινγοραφία.

Αἱ δὲ **καταλαὶ τέχναι** δραστεταινοῦ, γλυπτική, ζωγραφικὴ καὶ μουσικὴ ἐπιτυχῶς καλλιεργοῦνται σήμερον ἐν τῇ ἡμετέρᾳ πατρίδι τῇ κοιτέι ταύτη τῆς τέχνης.

Τὸ **πολιτεύμα** τῆς Ἐλλάδος εἶναι συνταγματικὴ διαδοκικὴ μορφαρία. Ὁ ἀπὸ τὸν ἔτον 1863 βασιλεύων Γεώργιος Α', ἀνεβίνοντος ἀνάτασος χερῶν, κυρερνῆ τὸ Κράτος διὰ τῶν διπειρώνων Ὑπονομῶν, ὀπίνες εἶναι ἡ ἀντελεστικὴ Ἀρχή, εἶναι δὲ οὕται 1) ὁ ἐπὶ τῶν Ἑσπερικῶν Ὑπονομῶν, 2) ὁ ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσίας Ἐκπλιθεύεων, 3) ὁ ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης, 4) ὁ ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν 5) ὁ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν, 6) ὁ ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν, καὶ 7) ὁ ἐπὶ τῶν Ναυτικῶν. Οἱ δὲ παρὰ τοῦ λαοῦ διὰ καθο-

λικῆς Φύγου ἐκλεγόμενοι ἀντιπρόσωποι αὐτοῦ, καλούμενοι Βουλευταὶ, συνιστώσι τὴν Νομοθετικὴν Ἀρχήν. Οἱ νῦν ἐκλεγόμενοι Βουλευταὶ εἰναι 235.

Τὸ κράτος διαιρεῖται διοικητικῶς εἰς **Νομούς**, ἔναποτε τῶν ἑποίων διαιρεῖται ὑπὸ Νομάρχου. Εἶνε δὲ οἱ νομοὶ 26. Ἐπαστος Νομὸς περιλαμβάνει μίαν ἢ πλέονας ἐπαρχίας, ἀλλ' νες διαιροῦνται ἀμέσως ὑπὸ τοῦ Νομάρχου, εἴναι δὲ δύο: αἱ ἐπαρχίες τοῦ Βασιλέαν 69. Αἱ ἐπαρχίαι ὑποδιαιροῦνται εἰς δήμους, ἔκαστου τῶν ἑποίων προστατεῖται εἰς δήμοσις διοικῶν τὰ τοῦ δήμου μετὰ τοῦ οἰκείου Δημοτικοῦ Συμβούλιου εἴναι δὲ δύο: οἱ δήμοι τοῦ Κράτους 443.

ΣΤΕΡΕΑ ΕΛΛΑΣ

Ἐπιφ. 33,249 □ χλμ. Ηληθ. 1,040,000.

Ἡ στερεά Ἐλλάς περιλαμβάνει 11 νομούς, 1) Ἀττικής, 2) Βοιωτίας, 3) Φθιώτιδος, 4) Φωκίδος, 5) Αιτωλίας καὶ Ἀκαρναίας, 6) Εὐρυτανίας, 7) Ἀριτης, 8) Τρικάλων, 9) Καρδίσης καὶ 11) Μαγνησία.

1. Νομὸς Ἀττικῆς.

Πληθ. 256,000.

Οἱ Νομὸι Ἀττικῆς ἔργεται πρὸς Β. ὑπὸ τῆς Βοιωτίας, πρὸς Α. ὑπὸ τοῦ Εύδοσικου κόπλου, πρὸς Ν. ὑπὸ τοῦ Αἰγαίου (Μυρτίφου) πελάρχους καὶ πρὸς Δ. ὑπὸ τοῦ Σαρωτικοῦ κόπλου καὶ τῆς Κορινθίας.

Συνιστάται δὲ ὁ νομὸς οὗτος ἐν τῆς **χεροδονίου**, Ἀττικῆς καὶ ἐν τῶν **νίσισιν** Σαλαμίνος, Αιγάνης, καὶ Ἀγιστρίου, καὶ διαιρεῖται εἰς 3 ἐπαρχίας, Ἀττικῆς, Μεγαλίδος, καὶ Αἰγαίης.

Οροί τοῦ νομοῦ τούτου εἶναι ἡ Καθαρά (Ἐλατιά), ἡ Γεράνεια, (Μακροπλάγι), τῆς ὑπόλεις πρόδολοι εἴναι αἱ Σκειρωνίδες πέτραι (Κακή Σκάλα), ἡ Πάρνητος (Οζιά), τὸ Πετελικόν, ὁ Υμητός, ὁ Κορυνδαλλός, (Βουνὸ τοῦ Δαχνιού), ὁ Αἰγάλεως (Βουνὸ τοῦ Σκαραραγκά) καὶ τὸ Λαύριον.

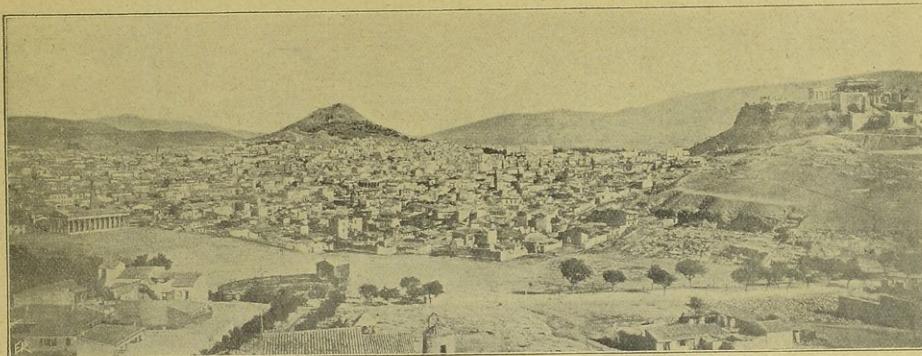
Ακρωτήρια εἴναι ἡ Κωλιάς ἄκρα (Ἀγιος Κοσμάς), καὶ τὸ Σούνιον, παρὰ τὸ ἐποίον σφίζονται λειψανά τοῦ ναοῦ τῆς Σούνιάδος Ἀθηνᾶς διὰ τοῦτο δὲ λέγεται καὶ Κάρβο-Κολάνες.

Τῶν **πεδιάδων** τοῦ νομοῦ δικτυολογώταται εἴναι ἡ τῶν Ἀθηνῶν, ἡ Μεσόγαια, ἡ τῆς Ἐλευσίνος (Θειάσιον πεδίον) καὶ ἡ τῶν Μεγάρων.

Ποταμοί εἴναι ὁ Βοιωτικὸς Ἀσωτός, ὁ Ἐλευσίνος Κηφισός, ὁ Ἀττικὸς Κηφισός καὶ ὁ Πιλόσος. Οἱ τρεῖς τελευταῖοι εἴναι κείμαρροι.

1. Ἐπαρχία Ἀττικῆς.

Ἡ τριγωνικὴ τὸ σχῆμα Ἀττικῆς γωρίζεται ἀπὸ τῆς Βοιωτίας ὑπὸ τοῦ Κεφαλαίου καὶ τῆς Πάρνηθος. Τούτων τὸν συνέχειαν εἴναι ἡ δεσμεὴ σειρά ἡ διατέργευσα τὴν Ἀττικὴν ἀπὸ τοῦ ΒΔ. πρὸς τὸ ΝΑ. καὶ ἀπότιγμονα εἰς τὸ μεσημβρινώτατον ἀκρωτήριον Σούνιον. Τῆς τετραὶ ταύτης κυριωτέρα ὅρη εἴναι ἡ Αἰγάλεως, τὸ Πεν-

ΑΘΗΝΑΙ, πρωτεύουσα τοῦ Βασιλείου τῆς Ἑλλάδος.

τελικόν, ὁ Γυμνητὸς καὶ τὸ Λαύριον. Καὶ ἡ μὲν Πάρνητος, δρχομένη ἀπὸ τοῦ Θριπούσου πεδίου, ἔκτενεται βορειοανατολικῶς μέχρι τῆς θαλάσσης πρὸς βορρᾶν τοῦ Μαραθώνος. Ταῦτης κλάδος εἰναι ἡ πρὸς Δ. τῶν Ἀθηνῶν Αἰγάλεως τοῦ ὄποιον τὸ νοτιώτατον μέρος τὸ Κατερχόμενον μέχρι τῆς θαλάσσης ἀπένειναι τῆς Σαλαμῖνος, ὅνομάζεται Κορυδαλλός ἢ βουνὸν τοῦ Δαφνεῖου, τὸ δὲ μέσον ὀνομάζεται Ποικίλον ἢ βουνὸν τοῦ Σκαραραμαγκά. Νοτιοανατολικῶς τῆς Πάρνηθος ἔκτενεται τὸ Πεντελικόν, περήργημον διὰ τὰ ὄμβρυνα αὐτῷ μάρμαρα. Νοτιοδυτικῶς δὲ τοῦ Πεντελικοῦ κείται ὁ Γυμνητός, περιόνυμος ἀπὸ τῶν ἀγριαίων ἥδη γρόνων διὰ τὸ ἀξιόλογον μέλος του, καὶ δυτικὸς τελευτὴ εἰς τὸν Σαρωνικὸν κόλπον. Τέλος πρὸς Α. τοῦ Γυμνητοῦ υφίσταται τὸ Λαύριον, τὸ ὄποιον σχηματίζει εἰς τὴν μεσημβρινὴν γωνίαν τῆς χερσονήσου τὸ ἀκρωτήριον Σούνιον.

Μεταξὺ τοῦ Γυμνητοῦ, τοῦ Πεντελικοῦ, τῆς Πάρνηθος καὶ τοῦ Αἰγάλεως κείται ἡ πεδιάδα τῶν Αἴγρων. Αὕτη διὰ τῆς κοιλάδος τῆς μεταξὺ τοῦ Πεντελικοῦ καὶ τοῦ Γυμνητοῦ συγκυνοῦνται μεταξὺ τῆς ἑπέρας πεδιάδος, τῆς Μεσογαίας, ἡτοι ἔκτενεται κατὰ τὴν ἀνατολικὴν παραλίαν. Δύο ἔπεραι μίκρότεραι πεδιάδες, ἡ τοῦ Ωρωποῦ εὐρύσκεται πρὸς Β. δυτικὴν τῆς Πάρνηθος, καὶ ἡ τοῦ Μαραθώνος μεταξὺ τοῦ Πεντελικοῦ, τῆς Πάρνηθος καὶ τῆς θαλάσσης.

Οἱ ποταμοὶ τῆς Αττικῆς εἰναι μικροὶ καὶ τὸ θέρος ἀποξηράνονται. Καὶ ὁ μὲν Κηφισός, πηγάδων ἐκ τοῦ Πεντελικοῦ, διαρρέει τὴν πεδιάδα τῶν Αἴγρων, διέρχεται πλάγιον τῆς πόλεως καὶ ἐκδάλλει παρὰ τὸ Φάληρον εἰς τὸν Σαρωνικὸν κόλπον. Ὁ Λίκιστος πηγάδων ἐκ τοῦ Γυμνητοῦ καὶ διαρρέων τὴν πόλιν γύνεται εἰς τὸν Κηφισόν. Τὴν πεδιάδα τοῦ Μαραθώνος διαρρέει ψυχικός Οἰνόν.

Πρωτεύουσα τῆς ἑπαρχίας, τοῦ Νομοῦ καὶ τοῦ Ελληνικοῦ Βασιλείου εἰναι αἱ Ἀθῆναι κείμεναι μεταξὺ τῶν λόφων τῆς Ἀκροπόλεως καὶ τοῦ Λυκαονίου, ἔχουσα 115,000 κατοίκους. Εἶναι πόλις ὡραία, κανο-

νικῶν ἐκτιμένη ἱδίως εἰς τὰ νεώτερα αὐτῆς μέρη, καὶ ἔκουσα δύοδις εὐερεῖας καὶ εὐθείας, καὶ κανονικάς πλατείας, καὶ πλείστας δὲ καλλιμαρμάρους ιδιωτικᾶς οἰκοδόμας. Εἰναι αὐταῖς σήμεναι πολλὰ περιφανῆ μνημεῖα τῆς ἀρχαιότητος, κατά τὸ μαλλον ἡ ἡττον κατεστημένα. Καὶ μὲν τῆς Ἀκροπόλεως εἰναι τὰ Προπύλαια, ὃ ναὸς τῆς Ἀθηνᾶς (Ἀπτέρου) Νίκης, ὁ Παρθενών, τὸ κάλλιστον τῶν ἐν τῷ κόσμῳ ἀριστουργημάτων, καὶ τὸ Ἐσέρχειον. Πλέιξ δὲ τῆς Ἀκροπόλεως εἰναι τὸ Ὄλυμπον, ἡτοι ὃ ναὸς τοῦ Ὄλυμπιον Διός, τοῦ ὄποιον σήμεναι 16 κίλον, ὃ δύο (ἢ Ηὔλη) τοῦ Ἀδριανοῦ, τὸ μνημεῖον τοῦ Αυστριάτου, τὸ θεάτρον τοῦ Διονύσου, τὸ Ἀστληπειόν, τὸ Ὁδίον, Ἡράδον τοῦ Αιτικοῦ, τὸ ἐπὶ τοῦ λόφου τοῦ Μουσείου Μηνητείον τοῦ Φιλοπάπτον, ἢ ἀκέραιος σφράζεμονς ναὸς τοῦ Ηφαίστου καὶ τῆς Ἀθηνᾶς, ὃ ἐσταθμένως ὀνομάζεται Θρηστόν, ὁ Κερουμειός, ἡ στοὰ τοῦ Ἀττάλου, ἡ στοὰ τῆς Ἀρχηγέτος Ἀθηνᾶς, τὸ τεράργανον τοῦ Ἀδριανοῦ καὶ τὸ ὠδούλιον Ἀιδρούνιον τοῦ Κυρρήστου, ἡ Πύλη τῆς Ἀγορᾶς, ἡ στοὺς τῶν Γιγάντων, τὸ Λιτίουν καὶ τὸ Ἀθηναϊδὸν Στάδιον.

Ἐκ τῶν νέων δὲ πτυχίων δέξια σημειώσεως εἰναι τὸ Βασιλικὸν ἀνάκτορον, τὸ ἀνάκτορον τοῦ Διαδόχου, τὸ Βουκευτήριον, τὸ Ἐθνικὸν ἀρχαιολογικὸν Μουσείον, τὸ Μετσόβειον Πολυτεχνείον, τὸ Στρατοπόλειον Σχολή τῶν Εὐελπίδων, τὸ Ἀστεροσκοπείον, τὸ Ἐθνικὸν Πανεπιστήμιον, ἡ Σηναία Ἀκαδημία, ἡ Βαλλιδιάνεις Βιβλιοθήκη, ἡ Τριάδετος Ἐκκλησιαστικὴ Σχολή, τὸ Βαρδάκειον Λύκειον, τὸ Ἀστραπειόν Παρθεναγγείον, τὸ Στρατοδικεῖον, οἱ ναοὶ τῆς Μητροπόλεως, τῆς Αγίας Εἰρήνης καὶ τῆς Χρυσωστογλωσσισῆς, τὸ Ζάππειον, τὸ Δημοτικὸν Θέατρον, τὸ Εθνικὸν Θέατρον, τὸ Δημοτικὸν Νοσοκομεῖον ἢ τὸ Ἐπίτιμον, τὸ θεάτρουπτεριον ἢ Ἐδαχγαλισμόμ, τὸ στρατιωτικὸν Νοσοκομεῖον, τὸ Πτωχευτείον, τὸ Οφθαλμωτείον, τὸ Βρεσκομεῖον, τὸ Ορφανοτρόφειον ἀρρένων Χατζῆ Κώστα, τὸ Ἀρχαλίειον Ορφανοτρόφειον θηλέων, τὸ Δρομοκατείον φρεγκοκομεῖον, αἱ Σύγγεισι φύλακαί, αἱ Ἀδερφεῖσι

ΠΑΡΘΕΝΩΝ

φυλακαι τῶν ἐφῆβων (Ἐφηβεῖον Ἀδέρωφ) καὶ αἱ παράσταται γυναικεῖαι: Φυλακαι τὸ Φδεῖον, ὁ Παρνασσός.

Οἱ περὶ τὰς Ἀθήνας ὑψόμεναι λόφοι εἰναι εἰναι οἱ Λυκανθῆται, οἱ Ἀγγειοί, οἱ Ἀρδηττός, οἱ τοῦ Μουσείου, οἱ τῆς Πυνιάς, οἱ τῶν Νομφῶν, ἐπὶ τοῦ ὄποιον κείται τὸ Ἀστεροσκοπεῖον, οἱ τοῦ Ἀρείου Πάγου καὶ οἱ Κολωνός.

Εἰς μικρὰν ἀπόστασιν τῆς πόλεως εὑρίσκεται: οἱ Βοτανικὸς κῆπος.

Αἱ Ἀθήναι εἰναι καθέδραι τοῦ Βρασιλέως, τῆς Κυθερώνησου, τῆς Βουλῆς, τοῦ Ἀρείου Πάγου, ητοι τοῦ ἀνωτάτου δικαστηρίου, τοῦ Κράτους, τῆς Ιερᾶς Συνύδρου, τῆς ἱπολας Πρεθέρος ισόδιος εἰναι οἱ Μητροπολίτης Ἀθηνῶν, καὶ τῶν πρέσεων τῶν ξένων Δυνάμεων.

Ἐκ τῶν περὶ τὰς Ἀθήνας χωρίων μνημονεύεται τὸ Ἀμαρούσιον (1500 κατ.), (τὸ οποῖον κατέχει σύμερον τὴν θέσιν τοῦ ἀρχαίου Ἀσθρούν) καὶ η Κηφισία (1,600 κατ.), ἔνθα εἰχε κατὰ τοὺς δέρακαλος χρόνους ὥραιαν ἐπανιν Ἡρόδης οἱ Αττικός, Ἀμπέτερα τὰ χωρία ταῦτα, κείμενα εἰς τοὺς πρόποδας τοῦ Πεντελικοῦ, εἰναι εὐχάριστοι διατριβαι κατὰ τὸ θέρος, καλλιουρέμενα δισημέραι καὶ ὑπὸ ώραιῶν ἐξοχικῶν ἐπαύλεων, τὸ Χαλδάλιον (1000 κατ.) καὶ τὸ Ἡράκλειον (200 κατ.) συνοικισθὲν ἐπὶ τοῦ βασιλέως Ὄθωνος ὑπὸ Γερουσιῶν.

Ἐπίνειον τῶν Ἀθηνῶν εἰναι οἱ Πειραιεῖς (45,000 κατ.) οἱ ἀπὸ τῶν χρόνων τοῦ Θεμιστοκλέους ἡδη ἀγωνισταστήσας, οὓς πόλεμικος καὶ ἐμπορικὸς λαός, τὸν δρόμον τοῦ Φαλήρου. Συνδέεται μετὰ τῶν Ἀθηνῶν διὰ σιδηροδρόμου καὶ εἶναι τὸ ἐρμηνῆριον τῶν σιδηροδρόμων τῆς Πειλοπονήσου καὶ τοῦ τῆς Λαρίσης.

Οἱ Πειραιεῖς εἰναι πόλις εὐρύθμιως ἐκτισμένη, εἰναι δὲ ἐμπορικωτάτη καὶ βιομηχανικωτάτη, ἔχουσα ἀριστα βαρβακουορεία καὶ μηχανουργεία, καὶ πολλοὺς ἀτμομύλους, διότι δὲ Πειραιεῖς εἰναι τὸ κέντρον τοῦ ἐμπορίου τῶν Δελφίων. Οἱ λαμπὴ τοῦ Πειραιῶν, εἰναι εἰς τῶν κυριωτάτων λιμένων τῆς Ἀνατολῆς, ἐκ τῶν ὠραιοτάτων καὶ ἀσφαλεστάτων.

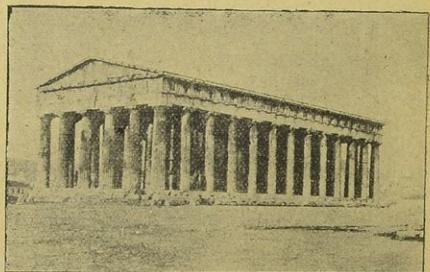
Ἐκ τῶν ἐν Πειραιεῖς ιδευμάτων ζεῖται λόγοι εἰναι τὸ Γυμνάσιον, η Σχολὴ τῶν ναυτικῶν δοκίμων, τὸ Ζάννειον Νοσοκομεῖον, τὸ Ζάννειον Οργανωτορεφείον

ἀρρένων, τὸ Οργανωτορεφείον θηλέων Χατζῆ Κυριακοῦ κ.τ.λ.

Παρὰ τὸν Πειραιόν κείται τὸ Νεόν Φάληρον (800 κατ.), τερπνὴ θέρους διατριβή, συνδέσμενον μετὰ τῶν Ἀθηνῶν καὶ τοῦ Ηεράκων διὰ σιδηροδρόμου καὶ ἀμυτορεχιοδόρου. Πλησίον αὐτοῦ εὑρίσκεται ἐπὶ τάφος τοῦ Γεωργίου Καραϊσκάκη, θετις ἐφονεύθη ἐν τοῖς 1827 μαχέμενοι πρὸς τοὺς ὑπὸ τοῦ Κιουταχῆγου Τούρκοις καὶ μνημεῖον εἰς τιμὴν τοῦ ἔξχορου ἔκεινου στρατηγοῦ. Οὐ μακρὰν τούτου εἰναι καὶ τὸ Παλαιόν Φάληρον (200 κ.α.). Εἰς τοὺς μεταξὺ τούτων καὶ τῶν Ἀθηνῶν γγλάφους ἔπειθον τῷ 1827 πανωλεθρίαν οἱ

Ἐλληνες μαχέμενοι πρὸς τοὺς Τούρκους. Εκεὶ ἐπεσον τότε, θύματα τοῦ καθήκοντος, οἱ Γεώργιος Τζαβέλλας, οἱ Ιωάννης Νοταρᾶς, οἱ Ιγγλέσης, οἱ Λάζαρος Βένος, οἱ Γεώργιος Δράκος, οἱ Ἀθανάσιος Μπέτσαρης καὶ ἄλλοι.

Ἐπεραι καῦμα τῆς Ἀττικῆς εἰναι τὸ Μενίδιον (3,000 κατ.) εἰς τοὺς πρόποδας τῆς Πάρνηθος, αἱ χρυσαὶ Ἀγαραί. Ή Δεκάλεια (300 κατ., ἐνθα ὑπάρχει τὸ βασιλικὸν δάσος Τατόνιον, μὲν δραῖον ἀγροτικὸν ἀνάπτυξον. Ἡτο δὲ η Δεκάλεια μέτι τὸν ἐν τῇ ἀρχαῖᾳ Ἀττικῇ σπουδαιοτάτων στρατηγικῶν θέσεων, δεσπόζουσα τῶν πρὸς τὰ ἀνατολικὰ τῆς Πάρνηθος διέδων καὶ τοὺς μετὰ τῆς Βοιωτίας συγκονωνίας. Ταύτην κατέλαβον κατὰ συμβούληγον τοῦ Ἀλκιβιάδου καὶ ὑγρώσαν, οἱ Σπαρτιάται κατὰ τὰ τελευταῖα ἐννέα ἔτη τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου (413—404), καὶ ἐντεῦθεν κατὰ πολλὰ ἔσθλαφαν τοὺς Ἀθηναῖους. Παρὰ τὸ σημερινὸν χωρίον Χαούα ἔκειτο τὸ πάλαι η Φυλή,

Ε Η Σ Ε Ι Ο Ν

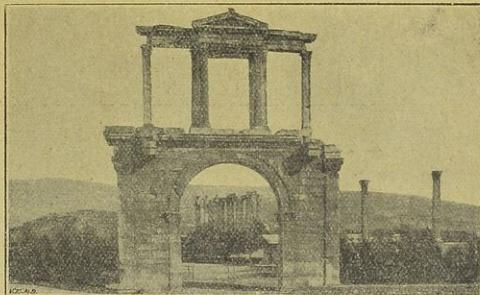
ἐκ τῆς ἐποίας ὁρμώμενος δὲ Θερασθέουλος ἐπὶ τῷ 403 π.Χ. κατέλυσε τὴν ἐν Ἀθήναις ἀρχὴν τῶν τριάκοντα τυράννων. Τὰ Καλύβηα Χαούας (2,000 κατ.), οἱ Μαραθῶν (1,000 κατ.), εἰς τὴν πεδιάδα τοῦ ὄποιον ἐνίσχυσαν τῷ 490 π.Χ. οἱ Ἀθηναῖοι καὶ οἱ Πλαταιεῖς περιφραγὴ νίκην κατὰ τῶν Περσῶν στρατηγούντος τοῦ Ἀθηναίου Μιλτιάδου. Ἐνταῦθα σήμεται ὁ τύμβος,

ὅποι τὸν ὄποιον ἐτάρχεσαν 192 Μαραθωνομάχοι. Οὐ μακρὰν τοῦ Μαραθῶνος ἔκειτο εἰς τοὺς ἀρχαῖους χρόνους ἡ κώμη *Ραμνοῦς* εἰς τὴν ἀρχαίαν Διακρίαν, ἵνα δημιούργησε ναὸς τῆς Νεμέσεως. Εἰς τὸν δῆμον Μαραθῶνος ἀνήκει καὶ τὸ μικρὸν χωρότον Σπάτα, ἔνθα εὑρέθησαν ἐντὸς παναρχαῖων τάφων πολυτιμότατα χρυσᾶ ἐλεφάντινα καὶ ἔτερα ἀντικείμενα. Τὸ Λιόπειον (2,000 κ.). Τὸ Κορωπὶ (3,400 κατ.). Τὸ Μαχόποντον (2,100 κ.). ἐν τῇ Μεσογαίᾳ. Η Κερατέα (2,5 0 κατ.). Εἰς τὴν νοτιώτατον τῆς Αττικῆς ἴνε τὴν Λαυρεωπικὴν χώρα, ἔνθα ὑπάρχουσιν αἱ πολίγοναι Ἐργαστήραι καὶ Νεάπολις, (9,000 κατ.). Ἐνταῦθα ἔχουσι τὰ ἐργοστάσια καὶ τὰ Γαλλικὴ μεταλλευτικὴ Ἐταιρείαι καὶ αἱ Ελληνικαί.

2. Ἐπαρχία Μεγαρίδος.

Η ἐπαρχία Μεγαρίδος συνίσταται ἐκ τῆς κυρίως Μεγαρίδος, τῆς Ἐλευσίνος καὶ τῆς ἀπέναντι ταύτης νήσου Σαλαμίνος.

Πρωτεύουσα τῆς ἐπαρχίας είναι τὰ Μέγαρα (6,000 κατ.), συνδέομενα μετα τῶν Ἀθηνῶν διὰ τοῦ ἀπὸ Ἀθηνῶν εἰς Κόρινθον σιδηροδρόμου. Κατὰ τοὺς ἀρχαῖους χρόνους ἥσαν μητρόπολις ἀκραίων πόλεων, εἰσὶ τοῦ *Βυζαντίου* (Κωνσταντινουπόλεως), καὶ τὸν ἐν Βιθυνίᾳ Χαλ·ηδόνος καὶ Ἡροκλείας κατὰ δὲ τοὺς χρόνους τῶν Περσικῶν πολέμων πόλις εδαῖαιναν καὶ υδρά. Εἶχον δὲ ἐπίνειον τὴν *Nisoumār*. Τῆς ἐπαρχίας ταύτης ἔτερα σημαντικὰ χωρία είναι ἡ Ελευσίς (1,400 κατ.), κοινὸς Λεγύνια καλούμενή ἔχουσα ἀξιόλογον σπανωποιεῖον). Παρ' αὐτῆς εὑρίσκεται ἡ πεδιάς, ἡ ἐν τῇ ἀρχαίτητι δύναμαζομένη Ήριστον πεδίον. Ἐνταῦθα κατὰ τοὺς ἀρχαῖους χρόνους (καὶ μέχρι τοῦ τούτου αἰώ-

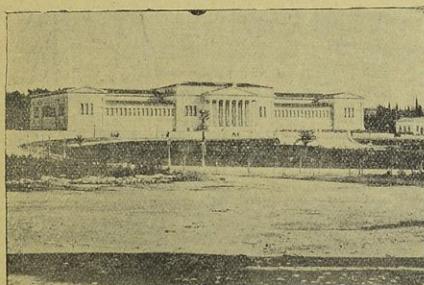
ΠΥΓΗ ΑΔΡΙΑΝΟΥ

Ἐλευσίνος (6,700 κατ.). κοινῶς ὁνομαζομένη Κούλιονη, πιθανῶς ἔνεκα τοῦ σχήματός της. Εἶναι πολυθρύλητος διὰ τὴν ἐπει 480 π. γ. γενομένην ναυμαχίαν, καθὼν οἱ οἰ Τελληνες, ναυαρχοῦντος τοῦ Θεμιστοκλέους ἐνίκησαν τὸν Περσικὸν στόλον ἐν τῷ στενῷ τῷ μεταξὺ αὐτῆς καὶ τῆς Ἀττικῆς. Η ἀρχαία πόλις Σαλαμίς ἔκειτο παρὰ τὰ σημερινὰ Ἀμερικανία ἀπέναντι τοῦ ἐν τῇ Ἀττικῇ λόφου Αἰγάλεω. Η réa Σαλαμίς (4,000 κατ.), ἔχει ἀκραίαν ναυτιλίαν.

Ἐνταῦθα δέ πάρχουσι τὸ Λοιμωνικούριον τοῦ Ἀγίου Γεωργίου καὶ δι βασιλικὸς ναύσταθμος εἰς τὴν θέσην Ἀράπη. Εἴτε τὸν ναύσταθμον τούτον, έστις ἀποτελεῖ πολίχημν 2,000 περίπου κατοίκων, ὑπάρχει Σχολὴ τοπιληγῶν καὶ σιδηρά πλωτὴ δεξαμενή, ἐν τῇ ἐποίᾳ καθαρίζονται τὰ πλοῖα. Εἰς τὸν δῆμον Σαλαμίνος ἀνήκει καὶ ἡ νησίς Ψυτταία, ἡ καὶ Λειψοκοντάλα κοινῶς λεγομένη.

3. Ἐπαρχία Αἰγαίης.

Η ἐπαρχία αὕτη ἀποτελεῖται ἐκ τῆς νήσου Αἰγαίης (8,000 κατ.) καὶ ἐκ τοῦ νησούδρου Ἀγκιστρού. Πρωτεύουσα αὐτῆς είναι ἡ Αἴγινα (5,000 κατ.) κειμένη ἐπὶ τῆς θέσεως τῆς ἀρχαίας πόλεως. Υπῆρχε περιφρήμος ἐν τῇ ἀρχαιότητι διὰ τὴν ναυτιλίαν αὐτῆς καὶ ἐδέ μεμέριον, διὸ ὅν ἐγένετο πλουσία καὶ ἰσχυρά. Παρ' αὐτῇ κείνται τὰ ἐρείπια τοῦ ἀρχαίου ναοῦ τῆς Ἀθηνᾶς, τοῦ ὄποιου τὰ δεινῶμata εδράσκονται σήμερον εἰς τὸ Μουσεῖον (γλυπτοθήκην) τοῦ Μονάχου. Εν Αἰγαίῃ ἔκποσταν τὰ πρώτα νομίσματα κατὰ τοὺς ἀρχαῖους χρόνους, ἐπὶ τοῦ τυράννου τοῦ Ἀργείου Φειδίωνος. Οἱ Αἰγαίηται ἡγενίσθησαν γενναῖοις κατὰ τὸν Περσικὸν πολέμου, μάλιστα δὲ κατὰ τὴν ἐν Σαλαμίνιναν ναυμαχίαν. Η Αἴγινα ὑπῆρχε, κατὰ τὸν ὑπὲρ ἀνεξαρτήσας ἀγόνων, ἡ πρώτη ἔδρα τῆς Κυβερνήσεως ἐπὶ Καπαδοστρίου ἐν αὐτῇ ἰδρύθησαν παρὰ τοῦ Κυβερνήτου Ιωάννου Καποδιστρίου τὸ Ορφανοτροφεῖον, τὸ Κεντρικὸν Σχολεῖον καὶ τὸ Διδασκαλεῖον, ἐνόπισσαν δὲ τὰ πρώτα νομίσματα τῆς ἐλευθέρας Ἑλληνικῆς πολιτείας, οἱ φωνίκες. Εἰς τὸν δῆμον Αἰγαίητον ἀνήκει καὶ ἡ νησίς Αγαονήσιος μετά τινων σκοπελονήσων εἰς τὸ μεταξὺ Πειραιῶς καὶ Αἰγαίης πέλαγος· ἐκ τῶν

ΖΑΠΗΕΙΟΝ

νος μετὰ Χριστὸν ἐτελοῦντο τὰ Ἐλευσίνα μυστήρια εἰς τὸν μεγαλοπρεπὴν ναὸν τῆς Δήμητρας καὶ Κόρης Περσεφόνης, τοῦ ὄποιον λείψανα σύζηται θεῖστει. Ἡ Μάνδρα (3,100 κατ.) ἀκραία κωμόπολις. Τὰ Βόλλια (2,200 κατ.). Τὸ Κριεκόνιον (2,600 κατούτοι). Η Σαλαμίς, νῆσος κειμένη ἐν τῷ στομάρι τοῦ κόλπου τῆς

σχλλων χωρίους της νήσου το μεγαλύτερον είναι ή Χαλασμένη (1,030 κατ.). Το Αγκιστρίου (ή άρχαια Ηλιούδης, ήτοι είναι κατάφυτος έπειτα, έπειτα διάσπαστος ή πατίνιος, έπειτα ηγετής των έποιων άποψών του οι κάποιοι της νήσου) έχει περί τους 700 κατοίκους. Έκ των 3 χωρεών αὐτού το μεγαλύτερον είναι το Μεγαλοχώρι (360 κατ.), πρωτεύουσα του έμμαυμου δήμου, είς τὸν ἔποιον διάγονται καὶ αἱ ἀκαλλιέργητοι καὶ ἀκατοίκητοι νησίδες Πλατεία, Γηγή καὶ Μετώπη.

2. Νομός Βοιωτίας.

Πληθ. 58,000.

Ο Νομός Βοιωτίας ἔργεται πρὸς Β. ὥπερ τῆς Φθιώτιδος, πρὸς Α. ὥπερ τοῦ Εδεσίου κόλπου καὶ τοῦ πορθμοῦ τοῦ Εύροπου, δεστὶς χωρίζει τὴν Βοιωτίαν ἀπὸ τῆς Εδεσίας, πρὸς Ν. ὥπερ τῆς Ἀττικῆς, ἀπὸ τῆς ἐποίας χωρίζεται ὥπερ τοῦ Κιθαιρώνος καὶ τῆς Πάρνηθος, καὶ πρὸς Δ. ὥπερ τοῦ Κορινθιακοῦ κόλπου.

Τὰ πυριώτερα δρῦα τῆς Βοιωτίας είναι πρὸς Ν. ἡ Πάρνης καὶ δι Κιδημῷ, πρὸς ΝΔ. ὁ Εὔλινός, δεστὶς ήτο, κατὰ τὴν μυθολογίαν, ἡ κατοικία τῶν Μουσῶν, πρὸς Δ. ο Παρασασός, πρὸς ΒΔ. ἡ Κρητίς καὶ πρὸς ΒΑ. τὸ Ητίφων.

Ποταμοί ἐν τῷ νομῷ τούτῳ είναι ὁ Βοιωτικὸς Κηφισός, δεστὶς πυργάζει ἐπὶ τὴν δέρεων τῆς Φωκίδης καὶ γύνεται εἰς τὴν Κωπαΐδην λίμνην, καὶ δι' Ἀσπούδας, δεστὶς πηγάζει εἰς τὸν Κιθαιρώνος, διαρρέει τὴν πεδιάδα τῶν Θηρῶν καὶ ἐκβάλλει εἰς τὸν Εδεσίον κόλπον.

Αἱ σημαντικώτεραι πεδιάδες τῆς Βοιωτίας είναι ἡ Τῶν Θηρῶν καὶ ἡ τῆς Λεβαδείας.

Αἱ λίμναι αὐτῆς είναι ἡ ἀπογραφωθεῖσα Κωπαΐς, ἡ μεγίστη τῶν ἐν Ελλάδι, ἡ Ὑλκή καὶ ἡ Παραλίμνη ("Αρμα").

Ο νομὸς Βοιωτίας διαιρεῖται εἰς δύο ἐπαρχίας, τὴν τῶν Θηρῶν καὶ τὴν τῆς Λεβαδείας.

1. Ἐπαρχία Θηρῶν.

Πρωτεύουσα τῆς ἐπαρχίας ταῦτης είναι ο Θῆραι (3,500 κατ.), ὄνομασται κατὰ τοὺς μυθικοὺς κρεονούς διὰ τοὺς περὶ τῆς ἀκροπόλεως αὐτῶν Καδμείας καὶ περὶ τοῦ Οἰδίποδος μύθους. Κατὰ τοὺς ιστορικοὺς χρόνους ὑπῆρχαν δοχμοὶ μέρι τῶν χρόνων τοῦ Ἐπαμεινῶνδος καὶ τοῦ Πελοπίδου, διεπένυχον ἐπὶ τινα χρόνον τὴν ἡγεμονίαν τῆς Ἐλλάδος.

Ἐν τοῖς καθ' ἡμᾶς χρόνοις ὑπέστησαν δις σπουδαῖας καταστροφάς ἐκ σεισμῶν, τῷ 1825 καὶ τῷ 1893. Αἱ Θῆραι ὑπῆρχαν πατρὶς τῶν δύο ποιητῶν Πινδέρου καὶ Κορίνθης. Πρὸς Ν. τῶν Θηρῶν είναι ἡ θέσις τῶν ἀρχαίων Πλαταιῶν, πλησίον τοῦ σημερινοῦ χωρίου Κόκλα (600 κατ.), περιώνυμος διὰ τὴν ἔπειτα 479 π. χ. γενομένην λαμπτέρων νίκην τῶν Ἐλλήνων κατὰ τῶν Ηεροῦν. Βορειότερον τούτων είναι τὸ Καπαρέλιον (1,200 κατ.), καὶ ΒΔ τούτου τὰ ἐρείπια τῶν ἀρχαίων Λεύκιων, ἔνθα οἱ Θηρίατοι, στρατηγούμενοι ὑπὲρ τοῦ Ἐπαμεινῶνδος, ἐνίκησαν τὸν Σπαρτιάτας τῷ 371 π. Χ. Πρὸς Δ. τῶν Θηρῶν, παρὰ τὸ σημερινὸν χωρίον Ἐργομάκαστρον (1,000 κατ.), ὑψούντο παρὰ τὰς

ὑπεροείς τοῦ Ελικιδῶν, αἱ Θεσπιαὶ, τὸν ὅποιον 700 γενναῖα τέκνα συνηγγωνίσθησαν μετὰ τοῦ Λεωνίδου καὶ τῶν 300 Σπαρτιατῶν εἰς τὰ Θερμοπύλας κατὰ τῶν Περσῶν (480 π. χ.). Νεκροδυτικῶς τούτων, παρὰ τὸν Κορινθιακὸν κόλπον, κείται ἡ κωμόπολις Δομοβρόνα (1,400 κατ.) καὶ πλησίον ταῦτης, παρὰ τὸ χωρίον Κακού (1,150 κατ.), ὑπάρχουσι τὰ ἐρείπια τῆς ἀρχαίας Θίστης. Πρέστις Α. τῷ Θηρῶν, ἐπὶ τοῦ Εδεσίου πορθμοῦ, οὐ μακράν τοῦ χωρίου Μεγάλα Χάδα (650 κατ.), ἔνθα δὲ λιμνή Βαθύ, ἐριστοκνωταὶ τὰ ἐρείπια τῆς ἀρχαίας Αλίδος, ἀπὸ τῆς ὄποιας ἐστράτευσαν ἐπὶ τὴν Τροίαν οἱ Ἐλληνες ὥπερ τὸν Ἀγαμέμνονα. Παρὰ δὲ τὸ ΝΔ κείμενον χωρίου Σχηματάρι (700 κατ.) κείνται τὰ ἐρείπια τῆς Τανάγρας, παρασημόνιος διὰ τὰ ὑφαῖα τῆς πηλίνης ἀγγεία καὶ τὰ εἰδώλια, ἔξ οὗ καὶ τὸ σημερινὸν χωρίον ἔλαβε τὸ σύνομα. Εἶναι δὲ καὶ ιστορικὴ θέσις διὰ τὴν ἐπει 456 π.Χ. νίκην τῶν Σπαρτιατῶν κατὰ τῶν Αθηναίων.

2. Ἐπαρχία Λεβαδείας.

Πρωτεύουσα αὐτῆς, ὡς καὶ τοῦ ὅπου νομοῦ Βοιωτίας, είναι ἡ Λεβαδεία (6,300 κατ.). Ἐκ τῆς μεγίστης ταῦτης τῶν πεδίων τῆς Στερεάς Ελλάδος, Λεβαδείας καλουμένης κατὰ τὸν Μεσαίωνα, ἐκλήθη τόπος καὶ οὔποτε η Στερεά. Τὸ κλείμα τῆς Λεβαδείας καὶ τῆς περὶ αὐτῆν χώρας, πρότερον νοστρόνει, ἔνεκα τῆς γειτνίασσεως τῶν ἔλων τῆς Κωπαΐδης, ἔξυγασθη μετὰ τὴν ἀποζήρανση τῆς λίμνης ταῦτης. Ήστε καὶ ἡ γεωργία ἡγεμονίας ἦδη να προσέπη, καὶ διηγητριακά παράγει ἡ χώρα ἀλλὰ τὸ κύριον αὐτῆς προίον εἴναι δέ βραχίδιον. Η Λεβαδεία (1,800 κατ.) καὶ οὐ μακράν ταῦτης τὸ χωρίον Κάπρανα, παρὰ τὴν θέσιν τῆς ἀρχαίας Λαιρωνείας, τῆς πατέρος τοῦ Πλουτούχου. Ἐντοῦθι τῷ 338 π. Χ. ἡ ιττήθησαν οἱ Αθηναῖοι καὶ οἱ Θηρίατοι ὑπὸ Φιλίππου τοῦ Μακεδόνος. Ἐντοῦθι ἐπεσει παχύμενος δι Ιερὸς λόγχος τῶν Θηρῶν, διὰ τὸν διεισδύθη τῷ 1818.

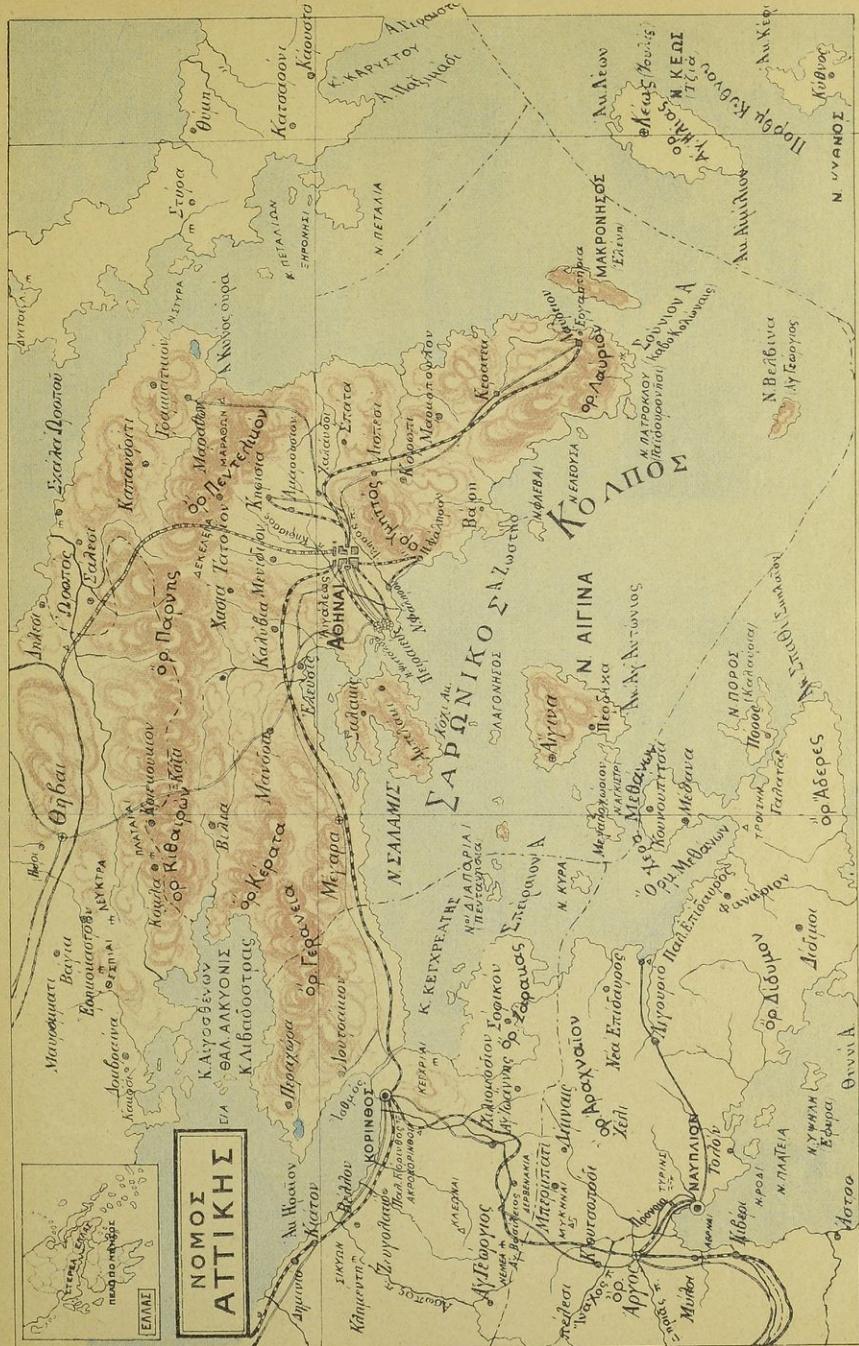
Νοτιανατολικῶς τῆς Λεβαδείας κείνται τὰ ἐρείπια τῆς Κορωνείας, παρὰ τὴν ὄποιαν ηττήθησαν ἐν ἔπειτα 394, δι Σπαρτιάτας Ἀγγούλας ἐνίκησε παρ' αὐτῆν, κατὰ τὸ Βοιωτικὸν κλιθέντα πόλεμον, τοὺς κατὰ τῆς Σπαρτῆς συμμαχήσαντας Αθηναίους, Θηρίατους καὶ Ἀργείους.

Εἰς τὴν βορειοδυτικὴν γωνίαν τῆς Κωπαΐδης κείται τὸ χωρίον Σκριπού (800 κατ.), παρὰ τὸ ὄποιον ἐκεῖτο ἡ ἀρχαῖος Οσσούνεις δι Βοιωτικὸς ἡ κατὰ τὸς περιστερικοὺς τῆς Ελλάδος χρόνους διατελέσας κατέδαιος τὸν Μινύων.

Βορειοδυτικῶς τῆς Λεβαδείας, παρὰ τὰς μεσημβρινὰς ὑπωρείας τοῦ Παρασασοῦ, είναι ἡ Αράχωβα (3,200 κατ.) καὶ τὸ Δίστομον (1,200 κατ.), διάσημοι διὰ τὰς αὐτῆς γενομένας νίκας τοῦ Καραϊστακάνη κατά

**ΝΟΜΟΣ
ΑΤΤΙΚΗΣ**

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής.

τῶν ὑπὸ τὸν Μουσάμπεηγ καὶ τὸν Ὀμέρ Πατζᾶν Τούρκων κατὰ τὰ ἔτη 1826 καὶ 1827.

Παρὰ τὰς δυτικὰς ὁδύς τῆς λίμνης κείται τὸ χωρόλευκον Σουλήναρι (200 κατ.), περὶ τὸ ὅποιον ἔκεινο κατὰ τὸν ἀρχαῖον χρόνον αἱ Ἀλακομεναί. Ἐν ταῦταις εὑρέσκετο ὁ ναὸς τῆς Ἀλακομενήδος Ἀθηνᾶς καὶ τὸ λαμπτύον ἐλεφάντινον ἄγαλμα τῆς θεᾶς, τὸ ἥπιον ἥρπασεν ὁ Ρωμαῖος στρατηγὸς Σύλλας.

Πρέδεις νότον τῆς Λεβαδείας κείνται τὰ χωρία Μάζι (500 κατ.), καὶ Σιάχον (400 κατ.), παρὰ τὰ ὅποια ἔκειτο ἡ ἀρχαῖα Αίλατος, ἣν ἡ οἰ Θηράδιοι ἐνίκησαν τοὺς Σπαρτιάτας τῷ 395 π. Χ. κατὰ τὸν Βοιωτικὸν πλέισμον. Ἐγνώθα μὲν ἔπειτα ὁ Σπαρτιάτης στρατηγὸς Λύσανδρος. Μετοξὺ τῶν χωρίων τούτων καὶ τῆς Κορωνείας κείται ἡ θέσις Ηέρα, ἐξ ἡς ἔλασε τὸ δύομα στημερινὸν δῆμος. Παρὰ αὐτὴν δὲ Δημήτριος Ὑψηλάντης ἐνίκησεν ἐν ἔτει 1829 λαμπτύον κατὰ τὸν Τούρκον οὗτην, διὸ ἡ ἔπειτέθη ἡ ἐλληνικὴ ἐπανάστασις. Σήμονταν ἐνταῦθα λεῖψαν τοῦ Ήὔρου τῆς Ηέρας. Ἀγιος Γεώργιος (1,200 κατ.), πρωτεύουσα τοῦ δήμου Πέτρας.

3. Νομὸς Φθιώτιδος.

Πληθ. 100,000.

Οὐ νομὸς Φθιώτιδος δρίζεται πρὸς Β. ὑπὸ τῆς Θεσσαλίας, πρὸς ἀνατολὰς ὑπὸ τοῦ Παγασητικοῦ κόλπου καὶ τοῦ Εύδοξου, πρὸς Ν. ὑπὸ τῆς Βοιωτίας καὶ πρὸς Δ. ὑπὸ τῆς Φωκίδος καὶ τῆς Εύρυτανίας.

Ορον τοῦ νομοῦ τούτου είναι ἡ Ὑδρος, ἡτις χωρίζει αὐτὸν ἀπὸ τῆς Θεσσαλίας, ἡ Τεμφερόποτος, διτὶς χωρίζει τὸν νομὸν τούτον ἀπὸ τῆς Εύρυτανίας, καὶ ἡ Οἴτη, ἡ ὅποια ἔκτεινομένη, διὰ τοῦ ἀποτόμου ὅρους Καλλιδρόμου, πρὸς Α. μέχρι τοῦ Μαλιακοῦ κόλπου, σχηματίζει τὴν μεταξὺ αὐτῆς καὶ τοῦ κόλπου τούτου στενήν πάροδον, γωνιστὴν ὑπὸ τὸ δύομα στενοῦ τῶν Θερμοπολῶν. Ἡ θέσις αὐτῆς ἔλασε τὸ δύομα ἐκ τῶν παρ' αὐτὴν ἀναδηλύζοντων ὥδων. Διὰ τοῦ στενοῦ τούτου ἐν τῇ ἀρχαίτερη μία μόνον ἄμαξα ἤδηντο νὰ διέλθῃ, σύμερον δὲ τὸ πλάτος τῆς διέδυνε εἰνε 3,000 μέτρων. Ἡ εὐρύνσις αὐτῆς προήλθε ἐπὶ τῶν προσχώσεων τοῦ Σπερχειοῦ. Εἰς τὰ περιώνυμα ταῦτα στενά τῶν Θερμοπολῶν ἡγεμονίσθησαν τῷ 480 π. Χ. ὁ Λεωνίδας μετὰ 300 Σπαρτιάτων καὶ τῷ 700 Θεσπιέων πρὸς τοὺς Ηέρους. Οὐδὲ μαρκάν τούτων, παρὰ τὴν γέφυραν τοῦ Σπερχειοῦ ἡ τῆς Ἀλαρμάνας, συνελήφθη τῷ 1821 ὁ ἥρως Ἀθανάσιος Διάκος μαρχόμενος πρὸς τὸν Τούρκον. Τὸ μέρος τῆς Οἴτης ὑπεράνω τῶν Θερμοπολῶν καλεῖται Καλλιδρόμος καὶ διὰ τῆς ἐπὶ τούτου ἀτραποῦ ὅδηγησεν ὁ πρόδρομος Ἐφαλτης τοὺς Πέρσας, οἵτινες ἔκκλωσαν τὸν Λεωνίδαν.

Ποταμούς ἔχει ὁ νομὸς αὐτὸς τὸν Σπερχειόν (κοινὸς Ἀλαρμάνων), διτὶς πηγάδει ἐκ τοῦ Τυμφρηστοῦ καὶ ἔκβαλλει εἰς τὸν Μαλιακὸν κόλπον πλήσιον τῶν Θερμοπολῶν, καὶ τὸν Βοιωτικὸν Κηφισόν, διτὶς πηγάδει ἐκ τῆς Οἴτης, εἰσέρχεται εἰς τὴν Βοιωτίαν καὶ ἔκβαλλει εἰς τὴν Κωπαδία.

Λίμνη ἔνταῦθα είνει ἡ Εινυάς, κοινώς τοῦ Δασουκλῆ.

Κλάποι τοῦ νομοῦ Φθιώτιδος είναι ὁ Μαίανς σὴ τῆς Στυλίδος, ἐστὶς πρὸς ΒΑ. ἐνοῦται μὲ τὸν πορθμὸν τοῦ Τρικέρον τὸν χωρίζοντα τὴν Φθιώτιδον ἀπὸ τῆς νήσου Εύδοσίας, καὶ πρὸς τὰ ΝΑ. μὲ τὸν Εὐβοϊκὸν κόλπον, τοῦ ἐποίου παράκολπος είναι ὁ Ὄπονύπος σὴ τῆς Αιαλάντης.

Ηεδιάδες λέγοντας ἔξιαι είναι ἡ τῆς Λαμίας καὶ ἡ τῆς Αιαλάντης.

Ο νομὸς Φθιώτιδος διαιρεῖται εἰς ἐπαρχίας, Φθιώτιδος, Δομοκοῦ καὶ Λοκρίδος.

1. Ἐπαρχία Φθιώτιδος.

Πρωτεύουσα τῆς ἐπαρχίας, ὡς καὶ διοικούσα τοῦ νομοῦ, είναι ἡ Λαμία (200 κατ.). πόλις ἐκτιμηθεῖ ἐπὶ δύο λόφων, τοῦ τῆς Ἀκρολαμίας, ἐφ' ἣς ἔπειτα πεσατωνικὸν φρούριον, καὶ τοῦ Ἀγίου Λουκᾶ, περὶ τὴν πόλιν δὲ ἐπεινεῖται ἡ εῦφορος Λαμιακὴ πεδίος, παράγουσα δημητριακούς καρπούς καὶ ἔξαιρετον πανόραμόν. Η Λαμία είναι πόλις δραχμοτάτη, ἔγενετο δὲ ὀνομαστὴ κατὰ τὸν ἐπὶ τοῦ 323 π.Χ. συμβάντα Λαμιακὸν πλέισμον, κατὰ δὲ οἱ Ἐλλήνες, ἔξεργεθέντες κατὰ τὸν Μακεδόναν, ἐποιήρχοντας τὸν ἐπίτροπον τῆς Μακεδονίας Ἀντίπατρον ἐν Λαμίᾳ, ἀλλὰ τέλος ἡττήθεντες ἡγογκάσθησαν νότοκύψωντας εἰς τοὺς παρὰ τοῦ Αντίπατρου ἐπιθληθέντας δρους.

Νοικανταποιίους τῆς Λαμίας είναι τὸ ἐπίνειον αὐτῆς καὶ ἀπάσης τῆς Φθιώτιδος, ἡ Στυλίδης (2,000 κατ.). Πρὸς Α. τῆς Στυλίδος, παρὰ τὸν πορθμὸν τοῦ Τρικέρον είναι τὸ Ιαγδίκιον (1,200 κατ.), παρὰ τὰ ἐρεῖπα τῆς Κερεμαστῆς Δαρόσης. ΒΑ. τῆς Λαμίας κείται τὸ Πτελέον (1,050 κατ.), παρὰ τὸν κόλπον, καὶ πρὸς Β. τούτου ἡ Σύρρη (1,500) παράγουσα τὸν ἐκλεκτότερον κόπτον. Ἐπὶ τοῦ Παγασητικοῦ κόλπου κείται ἡ Νέα Μιζέλη ή Αμαλάπολις (700 κατ.), πρὸς Ν. δὲ τῆς Λαμίας ἡ Υπάνη (1600 κατ.), παρὰ τὴν ὑπόλινη πάραγουσα θεοῦ ιερατικὰ ὅδατα καὶ κατάστημα λουτρῶν. Ταΐτης ΒΔ. κείται τὸ χωρίον Ἀγά (1,100 κατ.), διονυσιακὸν διάβατον τοῦ Λαμιακού ποταμοῦ.

2. Ἐπαρχία Δομοκοῦ.

Πρωτεύουσα αὐτῆς είναι ὁ Δομοκός. Η πέλις αὐτῆς ἐν τῇ ἀρχαίτερη ἐποχῇ Θωμακός, πιθανὸς ἔνεκα τῆς ἔδεσχος ὥραλις αὐτῆς θέσεων (1,600 κατ.). Είναι πόλις φύσει ὀχυρά, καὶ διότι κείται ἐπὶ τῆς κορυφῆς λόφου ὅλως μεμονωμένου, καὶ διότι περιβάλλεται ὑπὸ λορδοβόνων κατὰ τὸ μάζλον ἡ ἡπτὸν ἀποτόμον καὶ μάζιστα τῶν ὑψηλῶν δειράδων τῆς Οθωροῦ. Η Ουρούσα (910 κατ.), είναι πρωτεύουσα τοῦ δήμου Συνιάδος, ὁνομασθέντος ἐκ τῆς ἐν αὐτῇ λίμνης, ἡτις κείται περὶ τὰς βορείους ὑπωρείας τῆς Οθωροῦ, καὶ παρὰ τὴν ὑπόλινην κείται τὸ χωρίον Δασουκλῆ. Τοῦ χωρίου Αβραΐστα (600 κατ.), είνει πρωτεύουσα τοῦ δήμου Μελιταίας.

3. Ἐπαρχία Λοκρίδος.

Η ἐπαρχία Λοκρίδος συγχωνεύει μετὰ τῆς Φθιώτιδος διὰ τοῦ περιμονύμου στενοῦ τῶν Θερμοπολῶν.

ΝΟΜΟΣ ΒΟΙΩΤΙΑΣ

Πρωτεύουσα της επαρχίας ταῦτης είναι ἡ Ἀταλάντη (1,400 κατ.), κειμένη οὐ μακρὸν τοῦ ἀρχαῖον Ὁπούντος, τῆς πρωτεύουσῆς τῶν Ὀπουντίων Λοχεῶν. Ἡ Ἀταλάντη ἔλασε τὸ δυνόμα ἐν τῇ ἐισόδῳ τοῦ Ὀπουντίου δρόμου κειμένης Ἀταλάντης (νῦν Ταλαντονίσαι), ἐν τῃς ὅποις ἀπωφύσθη. Οἱ περὶ αὐτὴν ἀγροὶ παράγουσιν ἔξαιρετον σίτον. Παρ' αὐτὴν ἡ ιττήθησαν τῷ 1826 οἱ ὑπὸ τῶν Κοιλέττων Ἐλλήνες παρὰ τῶν Τουρκαλβανῶν τοῦ Μουσταμπέη.

Ὄς προστείσιον τῆς Ἀταλάντης δύναται νὰ θεωρηθῇ ἡ Νέα Ελλά (800 κατ.), συνοικισθεῖσα ὑπὸ Μακεδόνων κατὰ τὴν μεγάλην ἐπανάστασιν καὶ διαιρουμένη εἰς Ἀνα καὶ Κάτω. Πρὸς Β. τῆς Ἀταλάντης κείνται οἱ Λειβανᾶται (1,200 κατ.), ἡ πατέρις τῶν Ἀνδρούντων, πρὸς τὰ ΒΔ. ὡς Μάλως (1,200 κατ.), ἔδρα τοῦ δήμου Θερμοπολῶν, πρὸς Δ. τὰ Δαδίον (3,400 κατ.), πληγέσιον τοῦ ὅποιου εὑρέσκονται ἔρεπτα τῆς ἀρ-

χαῖας Ἀυριζείας, ὅπου ὑπῆρχε σπήλαιον ἵερὸν τῷ Διονύσῳ, ἔχον τὴν δύναμιν νὰ θεραπεύῃ πᾶσαν γένον. Τὸ Δραγμάνιον (1,100 κατ.), πρωτέοντα τοῦ δήμου Ἐλατείας, οὗτος ὁνομαζόμενος ἐν τῇ ἔκει πλησίον κειμένης ἀρχαῖας καὶ ὀχυρᾶς πόλεως Ἐλατίας.

Ὕπερ δὲ ἡ Ἐλάτεια θέσις στουδιαστήτη, δεσπόζουσα τῶν στενῶν τῶν ὄγρωντα ἀπὸ τῆς κοιλάδος τοῦ Σπερχειοῦ εἰς τὴν κοιλάδα τοῦ Κηφισοῦ, καὶ διὰ τοῦ Ἐλασσοῦτοῦ ὡς ἡ κλειστή τῆς Στρεπές Ἐλάτειας. Ἐν αὐτῇ εὑρέσκετο ἵερὸν τῆς Κραναίας Ἀθηνᾶς ἐπὶ δύλητῆς ἀπροπόλεως καλουμένης σήμερον Κάστρο τοῦ Λασοῦ. Ἡ κατάληψις τῆς Ἐλάτειας ὑπὸ τοῦ Φιλίππου Β' ὑπῆρξεν ἡ ἀφετηρία τῆς ὑπὸ τῶν Μακεδόνων διποταγῆς τῆς Ἐλλάδος. Πρὸς τὰ ΝΑ. τῆς Ἀταλάντης κείται ἡ Βείλια (1,600 κατ.), ἐπὶ τῶν ἔρεπτίων τῆς ἀρχαῖας Τιθορέας, ἐξ ἣς καὶ ὁ δῆμος σήμερον δυο-

μάζεται. Έχει πλουσίας βαρβακοφυτείας καὶ καπνοφυτείας. Εἰς τὰ Α. τῆς ἐπαρχίας ταύτης κείναι τὸ Μαργίνον (1,100 κατ.), καὶ ἡ Μαλεσίνα (1,060 κατ.), ἐν ἣ ὑπάρχει ἡ βιζαντινὴ μονὴ τοῦ Ἅγιον Γεωργίου.

4. Νομὸς Φωκίδος.

Πληθ. 60, 000.

Ο νομὸς Φωκίδος ἔργεται πρὸς Β. ὑπὸ τῆς Φθιώτιδος, πρὸς Α. ὑπὸ τῆς Φθιώτιδος καὶ τῆς Βοιωτίας, πρὸς Ζ. ὑπὸ τοῦ Κερινούλιου κόλπου καὶ πρὸς δυσμάς ὑπὸ τῆς Αιτωλίας.

*Οὐρ τοῦ νομοῦ τούτου είναι ἡ Οἰτη, ἡ Κόραξ, ἡ Γκιώνα, καὶ ὁ Παρασσός.

Ποταμοὶ δὲ εἶναι ὁ Μόρος (Δέρ. Δάφνος ἢ Δαρυός), θετις πηγάζει ἐκ τοῦ Κέρακος καὶ ἐκβάλλει εἰς τὸν Κορινθιακὸν κόλπον, ὁ Υλαύος (Γαστονίχτης), θετις πηγάζει ἐκ τῆς Γκιώνας καὶ ἐκβάλλει εἰς τὸν Κρισσαον Κέλπον, καὶ ὁ Βουωτικὸς Κηφισός, θετις πηγάζει ἐκ τῆς Οἴτης καὶ ἐκβάλλει εἰς τὴν Κωπαΐδαν.

Κόλποι τοῦ νομοῦ τούτου είναι ὁ Κρισσαός ἢ τὸ Παλαιειδίου, καὶ ὁ Ἀντικιραθανός ἢ τῶν "Ασπρων Σπατῶν.

Ο νομὸς οὗτος διαιρεῖται εἰς δύο ἐπαρχίας, τὴν τῆς Ηπαρχίας καὶ τὴν τῆς Λαούδος.

1. Ἐπαρχία Παρασσοίδος.

Πρωτεύουσα τῆς ἐπαρχίας ταύτης καὶ τοῦ νομοῦ είναι ἡ Ἀμφίσσα, ἡ ἐν τῇ ἀρχαιότητι πρωτεύουσα τῶν Οξειδῶν Λοκρῶν (5,500 κατ.). Κατεστράχη ἐν ἔτει 339 π. Χ. ὑπὸ τοῦ βασιλέως τῆς Μακεδονίας Φιλίππου τοῦ τοῦ Β' κατ' ἀπόφασιν τῶν Αμφικτιονῶν, ἐν τῷ ἔρημῷ κατὰ τῶν Λοκρῶν πολέμου. Ἐπὶ δὲ τῆς κατὰ τὸν μεσαίωνα Φρεγγοκορατίκης ὑπῆρχεν ἔδρα λοκήτων, ὄντα πολὺ μεγάλην τόπο Σάλιμα. Τῆς Ἀμφίσσης φημίζονται αἱ ἔλαιαι, τῶν ὅποιων γίνεται σπερδάλια ἔξαγωγή. Επίνειον τῆς Ἀμφίσσης είναι ἡ Ιτέα (σκάλα Σαλώνων) (850 κατ.), λιμὴν ἐμπορικός, πεύκειος ἐν τῷ μεγάλῳ τοῦ Κρισσαού κόλπῳ.

Πρὸς τὰ ΝΑ. τῆς Ἀμφίσσης κείται τὸ Χερού, (1,600 κατ.), παρὰ τὴν θέσιν τῆς ἀρχαίας Κρίσσης. Κατὰ τῶν Κρισσαίων ἐκηρύχθη τὸ 595 ἐπρότος λερὸς πόλεμος ὑπὸ τῶν Ἀμφικτιονῶν, κατὰ προτροπῆι τοῦ Σδελίουν, δέσι τοῖς εἶχον σφετεροθήμη μέρος τοῦ ἔρου ἀγροῦ τοῦ μαγευτοῦ τῶν Δελφῶν. Ἡ Κρίσσα κατεστράφη τότε, καὶ ἡ χώρα αὐτῆς, τὸ Κρισσαῖον πεύκον, ἀφερώθη ἐις τὸν Ἀπόλλωνα. Ἐν τῷ Κρισσαίῳ τούτῳ πεδίῳ ἐτελοῦντο οἱ Πύθειοι ἀγῶνες, εἰς τιμὴν τοῦ Ἀπόλλωνος.

ΒΑ. τοῦ Χερού κείται τὸ Καστρί, εἰς τὰς ὑπωρείας τοῦ Παρασσού (1,050 κατ.), παρὰ τὴν θέσιν τῶν ἀρχαίων Δελφῶν, ἔνθει ὑπῆρχε τὸ παγκοσμίου φήμης μαντεῖον. Τὸ ἔρεδον ἦτα ἀψιερωμένον, εἰς τὸν Ἀπόλλωνα, ὃ δὲ νάθε ἡ τοῦ μεν ὁδορίου ζυθμοῦ, ζενθεῖν δὲ ἴωνικον. Τὸ χωρίον τοῦτο ἀναπτύπτεται

ἀπό τινος χρόνου, ἐπιμελεῖται τῆς Γαλλικῆς Κυδεργήσησεως ὃποις τῆς ἐν Ἀθήναις Γαλλικῆς ἀρχαιολογικῆς Σχολῆς, πρὸς ἀνέυρετον τῶν ἀρχαίων μνημείων. Πρὸς Ν. τῆς Ἀμφίσσης είναι ἡ Αρίτη Εθνυμά (1,500 κατ.), καὶ ΝΑ. ἀντίτης ἡ Λεωφίνα (2,500 κατ.), πρωτεύουσα τοῦ δήμου Ἀντικίρας. Παρὰ τὸ σημερινὸν χωρίον "Ασηρά Σπίτια" ἔκειτο ἡ ἀρχαία Ἀντικίρα, περώνυμος διὰ τὸν καθαριτόν της ἐλλέθορον, φυτόν, εἰς τὸ οποῖον οἱ ἀρχαῖοι ἀπέδιδον τὴν δύναμιν τοῦ θεραπεύειν τὴν διάρρειαν. Εἰς τὴν δυτικήν πλευράν τοῦ Κρισσαού κάλπου κείται τὸ Γαλατεῖδιον (4, 500 κατ.), ἡ νεανικωτάτη πόλις τῆς Στερεῆς Ἐλλάδος, παρὰ τὴν θέσιν τῆς ἀρχαίας Ολάνθης. Πρὸς δύσμας τῆς Ἀμφίσσης, εἰς τὴν κοιλάδαν τοῦ ζεύ Κηφισοῦ μεταξὺ Καλλιδρόμου καὶ Γκιώνας, είναι ἡ Γραβιά (200 κατ.), ἔδρα τοῦ δήμου Δωρεάν, ἔνθεσις διὰ τὸ χάριν αὐτῆς, εἰς τὸ οποῖον δὲ Ὁδοστεύς ἡ Ἀνδρούστος ἀντέστη τῷ 1821 κατὰ τῆς μυριανδροῦ στρατιᾶς τοῦ Ὑμέρ Βρενηνῆ. Ενταῦθα οὐ πάραχει περικαλλές μνημεῖον μετὰ προτομῆς τοῦ Ανδρούστου. Πρὸς Β. ἀντίτης εἰς θέσιον ἀπόκρημνον κείται ἡ Αμπλιάρη, ἔδρα τῷ 1824 ἐνίκησαν οἱ ὑπὸ τὸν Κίτσον Τεαβέλλαν "Ἐλλήνες τοὺς ὅποις τὸν Δερβίς πασχεν Τούρκους. Μονοποτίσια (1,000 κατ.), πατρὶς τοῦ Ἀθανασίου Διάκου, καὶ Μαργολιθάρι (1,400 κατ.).

2. Ἐπαρχία Λαούδος.

Πρωτεύουσα τῆς ἐπαρχίας ταύτης είναι τὸ Λοιχίου (1,100 κατ.), ἔνθι ἀπράξῃ κυρίων ἡ πτηγοφορία. Σημαντικώτερα κατήγορα χωρία είναι ἡ Ἀγοράτια (1,600 κατ.), ὀρεινὴ κωμόπολις, ἔνθι ἡ ἱστορικὴ ἀπὸ τοῦ Ἀθανασίου Διάκου μονὴ τοῦ Ἅγιον Ιωάννου τοῦ Προδρόμου. Η Γρανίτσα (200 κατ.). Η Βιρινίτσα (900 κατ.), ἔδρα τοῦ δήμου Τολοφωνίων. Παρὰ αὐτὴν σήκωνται ἐρείπια τινὰ τῆς ἀρχαίας Τολοφώνος, ἀπέναντι τῆς Βιρινίτσης κείνονται τὰ νησίδερα καλούμενα Τροιζώνα, κηρησιμένοντα ὡς λαιμοκαθαρτήριον.

3. Νομὸς Αιτωλίας καὶ Ἀκαρνανίας.

Πληθ. 127,000.

Ο Νομὸς Αιτωλίας καὶ Ἀκαρνανίας ἔργεται πρὸς Β. ὑπὸ τῆς Εδροτανίας, τῆς Ἀρτης καὶ τοῦ Ἀμφρακιού κόλπου, πρὸς Α. ὑπὸ τῆς Φωκίδος, πρὸς Ν. ὑπὸ τοῦ κόλπου τῶν Πατρῶν καὶ πρὸς Δ. ὑπὸ τοῦ Ιονίου πελάγους.

*Οργή εἶχε ὁ νομὸς οὗτος τὸν Ἀράνινθον ἢ Ζιγόδη, τὸν Ταφιανὸν ἢ Κλόκοβα καὶ τὴν Χαλκίδα ἢ Βαρόσσα, τὸ Παναυτολικόν ἢ Ἀραποκέφαλον, μεταξὺ Αιτωλίας καὶ Εδροτανίας, τὴν Οξεῖαν καὶ τὸν Κόρακα μεταξὺ Αιτωλίας καὶ Φωκίδος, τὰ Ἀκαρνανία, τὰ δύοτα διατρέχουσα τὴν Ἀκαρνανίαν ἀπὸ τῶν ΒΔ. εἰς τὰ ΝΑ, τὸν Θάμνον ἢ Σπαρτοφοῦντι καὶ τὸ Μαρωνόρεος μεταξὺ Ἀκαρνανίας καὶ Ἀρτης.

Ο μέριστος ποταμὸς τοῦ νομοῦ τούτου είναι ὁ Αγελέφος ἢ Ασποροπόταμος, ὃ καὶ μεγίστος τῶν ποταμῶν τῆς Ἐλλάδος. Ο ποταμὸς οὗτος, πηγάδιον

τοῦ ἐν Ἀπελφῷ δρους Μετσόδου, χωρίζει τὴν Αἰτωλίαν ἀπὸ τῆς Ακαρνανίας καὶ ἐκβάλλει εἰς τὸ Ἰόνιον πέλαγος. Ἐπειρός ποταμὸς εἶναι ὁ Εἴηνος ἢ Φελδαρίς, ἐν τῇ Αἰτωλίᾳ, πηγάζων ἐκ τοῦ Κόρακος καὶ ἐκβάλλων εἰς τὸν κόλπον τῶν Πατρῶν. Τέλος δὲ Μόρφος χωρίζει τὴν Αἰτωλίαν ἀπὸ τῆς Φωκίδος.

Καλαπός τοῦ νομοῦ τούτου εἶναι ὁ Ἀμβρακικός. Ὁ κέλπος οὗτος συγκοινωνεῖ μετὰ τοῦ Ἰσινίου πελάγους διὰ τοῦ πορθμοῦ τοῦ σχηματιζόμενου ὑπὸ τῆς ἄκρας τοῦ Ἀκτίου ἢ τῆς Πούντας ἐν τῇ Ἀκαρνανίᾳ καὶ τῆς ἄκρας τῆς Περθένης ἐν τῇ τουρκικῇ Ἡ-πειρῷ.

Λιμναῖς ἔχει ὁ νομὸς τὴν Τριχωνίδα, τὴν Αιγαίαν, τὴν Ἀμβρακίαν, τὴν Ρίμον καὶ τὴν Οξερόν, **πεδιάδας** δὲ τὴν τοῦ Ἀγρινίου, τὴν τῆς Ναυπάκτου καὶ τὴν τῆς Δελφούς.

Ο νομὸς οὗτος διαιρεῖται εἰς πέντε ἐπαρχίας, τὴν τοῦ Μεσολογγίου, τὴν τῆς Τριχωνίδας, τὴν τῆς Ναυπάκτου, τὴν τοῦ Βάλτου καὶ τὴν τῆς Βοιώτους καὶ Σηρομέρου.

1. Ἐπαρχία Μεσολογγίου.

Πρωτεύουσα τῆς ἐπαρχίας καὶ τοῦ νομοῦ εἶναι τὸ Μεσολόγγιον (8,500 κατ.), εἰναὶ πόλις νέα, πρὸ των περίπου ἔκαποντας τηρήσαντα κτισθεῖσα ὑπὸ ἀλιέων καὶ διὰ τοῦ μετρητοῦ προσχήθεισα. Ἡ πόλις αὕτη δέξασθη κατὰ τὴν Ἑλληνικὴν Ἐπανάστασιν διὰ τὴν γεννούμενην ἀντίστασιν αὐτῆς εἰς τὰς δύο κατ' αὐτῆς γενομένας πολιορκίας ὑπὸ τῶν Τούρκων, τῷ 1822 καὶ τῷ 1825—26, καὶ διὰ τὴν ἥρωτὴν ἔσοδον τῶν πολιορκουμένων γενομένην τῷ 10 Ἀπριλίου 1826. Ἐν αὐτῇ ὑπάρχει τὸ ἱερόφυτον, ἔνθα οἱ τάφοι τοῦ Μάρκου Μπότσαρη καὶ τοῦ Ἀγγελού φιλέλληνος Δάρδου Βύρωνος.

Ἡ πόλις τοῦ Μεσολογγίου κείται κατὰ μέγα μέρος ἐπὶ ἔλιθους δέδαφους ἐνυπάρχῃ δῆμος οἱ πόντοι ζηνεμοῦ εξηγάδουσι τὸν ἀέρα καὶ ἀπαλλάττουσι τὴν πόλιν ἀπὸ τοὺς πυρετούς, οἵτινες ἀλλως θάματα ἐμάρτιζον αὐτήν, ἔνεκα δὲ τῶν περὶ τὴν πόλιν καὶ ἐντὸς στασίμων ὅδάτων ἢ εἰς τὸ μέρος τοῦτο συγκοινωνία γίνεται διὰ σκαφιδίων.

Πρὸ τοῦ Μεσολογγίου διαρχούσι: νησοποληθεῖς λιμνοθάλασσαι ἔκτεινόμεναι: ἀπὸ τῶν ἔκβολῶν τοῦ Ἀχελέου μέρι τὸν ἔκβολον τοῦ Εὔηνου. Τούτων ἡ μεγαλειτέρα εἶναι ἡ ἤγιονορθιθή Κύντα. Ἐκ τῶν ἐν ταῖς λιμνοθαλασσαῖς ταύταις νησοδήρων περιουσιαὶ ἐγένοντο τὸ Βασιλάδιον καὶ ἡ Κλεισόρα διὰ τὴν ἥρωικήν ἀντίστασιν τῶν ὑπὸ τὸν Κίτσον Τζακέλλαν Ἑλλήνων καὶ τὰς νίνιας ἀδῶνας κατὰ τῶν Τούρκων τῷ 1826 διαρκούσσης τῆς πολιορκίας τοῦ Μεσολογγίου. Πρέστι Α. τοῦ Μεσολογγίου, οὐ μαρτὰν τῆς δεξεῖᾶς στοῦ Εὔηνου, εὑρίσκονται τὰ ἐρείπια τῆς ἀρχαίας Καλυδάνους, ὁνομασθεῖς κατὰ τὸν μικνούς χρόνους ἐκ τοῦ περὶ τοῦ καλυδάνους κάπρου μύθῳ.

Πρός τὸ ΒΔ τοῦ Μεσολογγίου κείται τὸ Αἰτωλικὸν ἢ Ἀνατολικὸν (3,500 κατ.) ἐπὶ νησίδος τῆς λιμνοθαλασσῆς καὶ συνδεόμενον ἔκαπερθεντὸν μετὰ τῆς Σπερεδῆς διὰ λιθίνων γεφυρῶν. Βορειότερον κείνται τὰ Στιαμά-

(1,050 κατ.), καὶ πρὸς Α. τούτων ἡ Γαβαλοῦ (800 κ.), καὶ πρὸς Δ. τοῦ Μεσολογγίου τὸ Νεοχώριον (1,800 κ.).

2. Ἐπαρχία Τριχωνίδας.

Πρωτεύουσα τῆς ἐπαρχίας Τριχωνίδας εἶναι τὸ Αγούνιον (6,800 κατ.), πρότερον Βραχῶμι καλούμενον, πρὸς Β. τῆς λίμνης Τριχωνίδος. Ἡ παρ' αὐτῷ εὐφρωτάτη πεδιάς παράγει ἀφθονον καὶ ἐλευκτὸν καπνόν. Τὸ Ἀγρίνιον συγκοινωνεῖ διὰ σιδηροδρόμου μετὰ τοῦ Μεσολογγίου καὶ εἰλικρινῶς τέρμα τῶν σιδηροδρόμων τῆς Δυτικῆς Ἑλλάδος. Ἡ ἀρχαία πόλις Ἀγρίνιον ἔκειτο ἐπὶ τοῦ πλησίου βουνοῦ, περὶ τὴν θέσιν τοῦ σημερινοῦ χωρίου Βιούχος, σώζονται δὲ εἰσέπια τῆς τε ἀρχοπλεων αὐτῆς καὶ τῶν τειχῶν.

Ἐκ τῶν λοιπῶν χωρίων τῆς ἐπαρχίας ταύτης τὰ μᾶλλον ἀξιοσημείωτα εἶναι τὸ Μουσταφαΐδι, (1,200 κ.) παρὰ τὴν λίμνην Τριχωνίδας, καὶ τὸ Καυνόύριον, πρωτεύουσα τοῦ ὅδου Θέρμου. Ὁ ὅδος οὗτος ὄνομασθη ἐκ τῆς ἐνταῦθα κειμένης ἀρχαίας πόλεως Θέρμου, εἰς τὴν ὅποιαν συνήρχετο τὸ Συνέδριον τῶν Αἰτωλῶν. Ἡ δὲ πόλις ἐκλήθη Θέρμον ἐκ τῶν παρ' αὐτὴν ἀναβλυζόντων θερμικῶν ὕδατων. Τὸ Κεφαλόβρυσον (800 κατ.).

3. Ἐπαρχία Ναυπακτίας.

Πρωτεύουσα αὐτῆς εἶναι ἡ Ναυπακτίας (2,600 κατ.), κειμένη ἐν τῷ ὁμονόμῳ ὅρμῳ πρὸς δυσμάς τῶν ἐκβολῶν τοῦ Μέρουν. Ἡ παλαιὰ πόλις Ναύπακτος κείται ταῦτι ὑψώματος καὶ περιβάλλεται ὑπὸ τείχους, ἐνῷ δὲ πόλις ἔκτεινται κατά μῆρος τῆς αὐτῆς καὶ ἐπὶ ιστοπέδου χώρων. Εἰς τὴν ἀρχαιότητα της Ναύπακτος, ὡς καὶ τὸ δυνομα δηλοῦ, εἶχε ναυπακτεία, ὑπῆρχε δὲ κατὰ τοὺς προτεραιούς χρόνους τὸ ὄρητηριον τῶν εἰς τὴν Πολιόννησον μεταναστευάντων Δωριέων. Ἀπ' αὐτῆς ὄνομασθη ἡ ἐπὶ 1871 γενομένη παρά τὰς ἔκβολάς τοῦ Ἄχελέου ναυμαχία, καθ' ἣν αἱ ἥρωιμενα χριστιανικά δυνάμεις τῆς Ισπανίας, τῆς Ενετίας καὶ τοῦ Πάπα ὑπὸ τὸν Δὸν Ίωάννην τὸν Αδοστάκιον κατέπετρεφαν τὸν Τουρκικὸν στόλον.

Πρός Ν. τῆς Ναυπακτίου ὑπάρχει τὸ φρούριον Ἀντίρριον καταντόρι τοῦ ἐπὶ τῆς Ηελοπονησίου Ρύου. Πρός τὸ ΝΔ αὐτῆς εἶναι τὸ Κονούριον, ἡ ἀρχὴ τῶν σιδηροδρόμων τῆς Δυτικῆς Ἑλλάδος, καὶ τὸ ὅποιον κατέστη τὸ ἐπίνειον τοῦ Μεσολογγίου.

“Αλλὰ χωρία τῆς ἐπαρχίας ταύτης εἶναι ὁ Πλάτανος (1,200 κατ.), ἡ Κόπονα (1,020 κατ.), ἡ Ἀράχωβα (1,200 κατ.), ἡ Κλεπά (1,200 κατ.), τὰ Μεγάλα καὶ Μικρά Ασημοτούνα (1,400 κατ.). Εἰς τὴν ἐπαρχίαν ταύτην εἶναι ἀρκούντως ἀνεπτυγμέναι ἡ γεωργία, ἡ κτηνοτροφία καὶ ἡ μεταξοκαληκοτροφία.

4. Ἐπαρχία Βάλτου.

Πρωτεύουσα τῆς ἐπαρχίας ταύτης εἶναι ὁ Κορβασαρᾶς (2,000 κατ.), θεμέλιωθες ὑπὸ ἀπότομων τῆς οὐ μακρὰν κειμένης ἀρχαίας Ἀμπρωκίας, σήμερον ἡρει-

πωμένης. Έχει: ἀκμαίον ἐμπόριον βαλανιδίων, ζώων καὶ δεμάτων.

Πρός Β. τὸ Καρδασαρᾶ, οὐ μαχράν τοῦ σημερινοῦ χωρίου Ἀράπη, εὑρίσκονται τὰ ἀρείπια τοῦ ἀρχαίου Ἀμφιλοχικοῦ Ἀργονοῦ, πρωτευόσθης τῶν Ἀμφιλόχων, λαοῦ οἰκούντος τὰ νοτιώτατα τῆς ἀρχαίας Ἡπείρου.

Βορειότερον κείται ἡ πολύχην Δούνιστα (450 κατ.), ἔδρα τοῦ δήμου Ἰδομένης, καὶ πρός Β. ταύτης τὸ Σύντεκνον (1,400 κατ.), ΝΑ δὲ ἡ Λεπενοῦ (1,100 κατ.), παρὰ τὴν θέσιν τῆς ἀρχαίας πρωτευόσθης τῆς Ἀκαρνανίας Στράτου.

5. Ἐπαρχία Βούλτης καὶ Ξηρομέρου.

Τῆς ἐπαρχίας ταύτης, ἀποτελουμένης ἐκ τῆς δυτικῆς Ἀκαρνανίας, πρωτεύουσα εἶναι ἡ Βόνιτσα (800 κατ.), κειμένη εἰς τὸ μυχὸν τοῦ ουρανού πολιτείσκου. Ἔχει ωραῖαν τοποθεσίαν, ἀλλ ὡσχὴ δημιεύνην ἔνεκα τῶν πλησίων εὐρισκομένων ἑλῶν. Οἱ κάτοικοι αὐτῆς ἀποζῶσιν ἐκ τῆς κτηνοτροφίας καὶ τοῦ μικροῦ αὐτῶν ἐπιποτοῦ. Ἡ Βόνιτσα ἔκτισθη κατὸν τὸν Δ' πιθανῶς αἴδην π. Χ. συνοικισθεῖσα ἐπὶ τοῦ πληθυσμοῦ τῆς καταστραφείσης Νικόπολεως. Ἡ Νικόπολις δὲ αὖτη κτισθεῖσα περὶ τὴν θέσιν τῆς σημερινῆς Ηρεδεῆς ὑπὸ τοῦ Καλαράος Αὐγούστου τῷ 31 π. Χ. εἰς μηῆμην τῆς παρὸ τὸ Ἀκτιονίκης αὐτοῦ κατὰ τοῦ ἀντιπάλου αὐτοῦ Ἀντωνίου καὶ τῆς βασιλίσσης τῆς Αλγύρου Κλεοπάτρας, συνικίσθη ὑπὸ τῶν κατοίκων τοῦ παρὰ τὴν θέσιν τῆς σημερινῆς Βούλτης ἀρχαίου Ἀνακτορίου.

Διτικῶς τῆς Βούλτης είναι τὸ ἀκρωτήριον Ἀκτιονὶκη ή Ποδονία, ἔνθα διάρχει φρύνοις. Εἰς τὴν ἀρχαίτηρα ὑπῆρχεν ἐνταῦθῳ ὁμώνυμος πόλις τὸ Ἀκτιονὸν ἐξ οὐνομασθή ἡ πόλη ἀπὸ ἐν ἔτει 31 π. Χ. γενομένη ναυμαχίᾳ καθ' ἥν οἱ Κατσαρ Αὐγούστος ἐνίκησε τὸν Ἀντωνίουν καὶ τὴν Κλεοπάτραν.

Πρός τὸ ΝΑ. τῆς Βούλτης κείται τὸ Μοναστηράκι (1,300 κατ.) καὶ τούτου ΝΑ. ἡ Κατούρα (1,600 κατ.) καὶ ὁ Μαχαίας (1,200 κατ.), μεταξὺ τῶν λιμνῶν Ἀμπρακίας καὶ τοῦ Κλεοπάτραν.

Πρός τὸ ΝΔ. τῆς Βούλτης κείται τὸ Τσουμέρκωνα,

(1,300 κατ.), καὶ τούτου ΝΑ. ἡ Κατούρα (1,600 κατ.) καὶ ὁ Μαχαίας (1,200 κατ.), μεταξὺ τῶν λιμνῶν Ἀμπρακίας καὶ τοῦ Κλεοπάτραν.

Πρός τὸ ΝΔ. τῆς Βούλτης κείται ἡ Ζαβέρδα (1,800 κατ.), ἡ Μότικα (600 κατ.), ἡ Ἀστακόδη (1,400 κατ.), τὸ ἐπίνειον ἀπόσης τῆς Ἀκαρνανίας ἐπὶ τοῦ Ἰονίου πελάγους εἰς μικρὰν ἀπόστασιν ἀπὸ τῆς Ἀρχαίας Ἀστακοῦ, ἡ Κατοχῆ (1,400 κατ.), ἔχουσα τὸν τοῦ Ἀγίου Παντελεήμονος κτισθέντα ὑπὸ τῆς αὐτοκρατείρας Θεοδώρας συζύγου τοῦ Ἰουστινιανοῦ, καὶ τὸ Νεοχώριον (1,800 κατ.). Πρός Δ. τούτων, ἐντὸς τῆς τεναγολιμῆς Μελίτης ὑπάρχουσαν ἐπὶ μεμονωμένου λόφου τὰ ἔρειτα τῶν ἀρχαίων Οἰναδῶν.

Εἰς τὴν ἐπαρχίαν ταύτην ἀνήκουσι καὶ αἱ παρὰ τὰς ἐκδολὰς τοῦ Ἀχελώου κείμεναι μικραὶ καὶ ἔρημοι νῆσοι Ἐγνάθες καὶ αἱ νοτιώτεροι τούτων Ὑδαίαι ἡ Κοντοσόλαιον, τριάκοντα τὸν ἀριθμόν. Παρὰ τὰς Ὑδαίας ταύτης συνεργοτήθη τῷ 1571 ἡ μεταξὺ Χριστιανῶν καὶ Τούρκων ναυμαχία ἡ λεγομένη τῆς Ναυπάκτου, διότι ἐν Ναυπάκτῳ φέρεται τόπος ὁ Τουρκικὸς στόλος.

6. Νομὸς Εύρυτανίας.

Πληθ. 44,000.

Οἱ νομὸς Εύρυτανίας ὁρίζεται πρὸς Β. ὑπὸ τῆς Καρδίτσης, πρὸς Α. ὑπὸ τῆς Καρδίτσης καὶ τῆς Φιλιάτιδος, πρὸς Ν. καὶ πρὸς Δ. ὑπὸ τῆς Αίτωλίας καὶ τῆς Ακαρνανίας. Μέρος τοῦ νομοῦ τούτου ἀνήκει εἰς τὴν ἀρχαίαν Ἀθμανίαν.

Οἱον δέχεται ὁ νομὸς οὗτος τὰ "Αγοραφα, μεταξὺ Εύρυτανίας καὶ Θεσσαλίας, τὸν Τυμφροτόν (Βελούχι) μεταξὺ Εύρυτανίας καὶ Φιλιάτιδος, τὴν Χελιδόνια, τὴν Καλακοῦδαν καὶ τὴν Ὑσέιαν.

Ποταμοί τοῦ νομοῦ είναι ὁ Ἀχελώος, διποτελεῖ τὸ σύνορον τῆς Εύρυτανίας καὶ τῆς ἐπαρχίας Βάλτου, ὁ Ἀγραφαίωνος, πηγάδων ἐπὶ τῶν Ἀγράφων, ὁ Μήδοβας, πηγάδων ἐπὶ τῆς Πλύνου, ὁ Κοκελλοπόταμος, πηγάδων ἐπὶ τῆς Καλλιακούδας· καὶ οἱ τρεῖς δὲ οὐτοὶ χύνονται εἰς τὸν Ἀχελώον.

Οἱ νομὸς οὗτος περιλαμβάνει μίαν μόνην ἐπαρχίαν. Περιτεύουσα αὐτοῦ είναι τὸ Καρπενήσιον (2,000 κατ.). Περὶ αὐτὸν ἐφενεύθη τῷ 1823 ὁ Μάρκος Βότσαρης. Ἐπὶ τῶν λαιπῶν χωρίων τοῦ νομοῦ τούτου τὰ σπουδαιότερα είναι πρὸς Β. μὲν τὸ Καρπενήσιον τὸ Κεράσοβον (900 κατ.), ἡ Γρανίτα (1,000 κατ.), τὸ "Αγραφα (800 κατ.), δυναματά δὲ τὸν ἐλεκτέν τυρόν των, καὶ τὸ Φοργρά (1,500 κατ.), πρὸς Ν. δὲ τοῦ Καρπενήσιου, ὁ Ἀγιος Βλάσης, (800 κατ.), ὁ Προνοός (1,200 κατ.), καὶ ἡ Κοκέλλου (1,200 κατ.).

7. Νομὸς Ἀρτης.

Πληθ. 40,000.

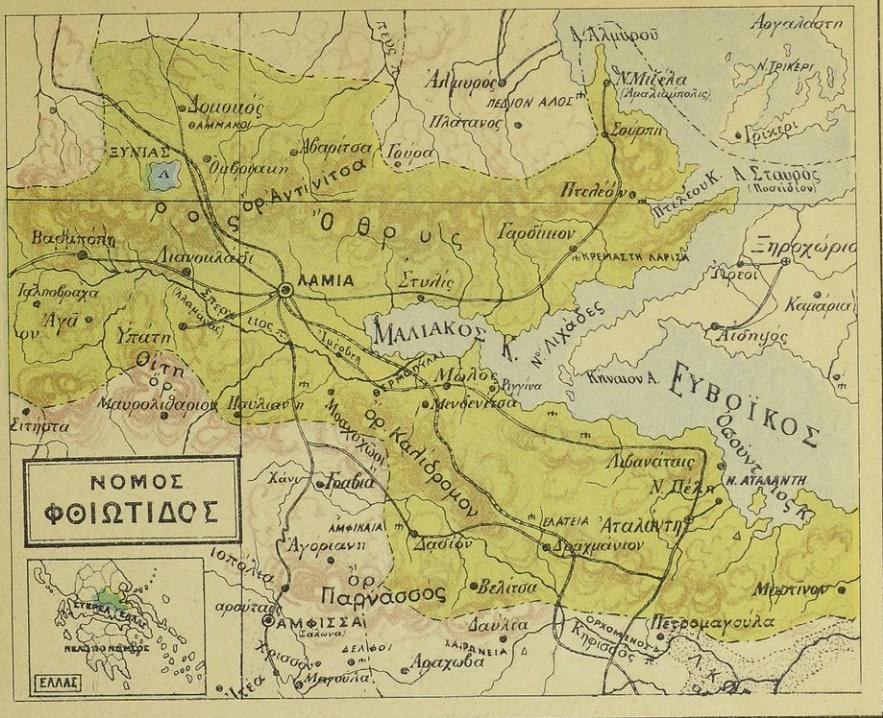
Οἱ νομὸς Ἀρτης ὁρίζεται πρὸς Β. καὶ Δ. ὑπὸ τῆς τουρκικῆς Ἡπείρου, πρὸς Ν. ὑπὸ τοῦ Ἀμφρακικοῦ ποταμοῦ καὶ τῆς Ἀκαρνανίας, καὶ πρὸς Α. ὑπὸ τῆς Θεσσαλίας. Μέρος τοῦ νομοῦ τούτου ἀνήκει εἰς τὴν ἀρχαίαν Ἀθμανίαν, καὶ μέρος εἰς τὴν πρὸς νότον ταύτης Ἀμπρακίαν.

Οἱον τοῦ νομοῦ τούτου είναι τὰ Τσουμέρκωνα, τὰ ὅπια χωρίζονται αὐτὸν ἀπὸ τῆς Θεσσαλίας, καὶ τὸ Μακονόρδον ἡ Αλίνδα, τὸ ἐποίον χωρίζει αὐτὸν ἀπὸ τῆς Ἀκαρνανίας.

Ποταμοί είναι ὁ Ἀχελώος καὶ ὁ Ἄραχθος, πηγαδῶντες ἐπὶ τῆς Πλύνου. Καὶ ὁ μὲν Ἀχελώος ἀποτελεῖ πατέρα τὸ πελείστον τὰ σύνορα τοῦ νομοῦ Ἀρτης πρὸς τὴν Θεσσαλίαν, ἐδὲ Ἀραχθός χωρίζει τὸν νομὸν Ἀρτης ἀπὸ τῆς τουρκικῆς Ἡπείρου, σύντος δύστε μόνην ἡ αἱρετέρα αὐτοῦ ὅχη ἀνήκει εἰς τὴν Ἐλλάδα.

Οἱ νομὸς οὗτος ἀποτελεῖται ἐκ μικρής μόνης ἐπαρχίας, Ἀρτης καὶ Τσουμέρκων.

Περιτεύουσα αὐτοῦ είναι ἡ Ἀρτα (7,000 κατ.), ἡ ἀρχαία Ἀμπρακία, ηγετὸς ἐξέποστος μεταξὺ τῆς ὑπὸ τοῦ Αὐγούστου θεμελίωσης τῆς Νικοπόλεως. Περὶ τὸν δυνατὸν μ. Χ. ἐνεκτισθη ὑπὸ τὸ σημερινὸν αὐτῆς ζηνομα, καὶ πατέται τὸν μέσον αὐλῶνα ὑπῆρχε πόλις μεγάλη καὶ ἀμπαία, διατελέσασται καὶ πρωτεύουσα τοῦ διεσποτάτου Ἡπείρου. Εγ αὐτῇ ὑπάρχει νάες βυζαντινὲς οἰκοδομῆσεις κατὰ μέμφην τοῦ της Ἀγίας

Σοφίας και ἑρείπια του παλατίου των Δεσποτῶν Ήπείρου.

Ἐπί τῆς δεξιάς ὅχθος τοῦ Ἀράχθου, ἐν τῇ τουρκικῇ Ἡπείρῳ, ἔκτινεται ἡ Ἀμπραχική πεδιάς, ἔνθα ὑπάρχουσι τὰ κτήματα τῶν Ἀρταίων καὶ ὥραιοι πορτοκαλεῶνες καὶ λεμονεῶνες.

Πρὸς Α. τῆς Ἀρτης οὐ μακρὰν τοῦ Ἀράχθου, κεῖται τὸ χωρανόν Πέτρα (1,400 κατ.), θιλιθερώς περιόδυμον διὸ τὴν ἦτταν, ὃν τῷ 1822 ὑπέστησαν οἱ Ἑλληνες καὶ οἱ μετ' αὐτῶν ἀγωνίζομενοι γενναῖοι φιλέλληνες, καὶ ἡ Σκουληκαριά (900 κατ.), πατρὸς τοῦ Γεωργίου Καραϊσκάκη.

Πρὸς Ν. τῆς Ἀρτης κεῖται τὸ Κομπότι (1,300 κατ.), παρὰ τὸ ὄπιον ἐνίκησαν ἐπειδὴ 1822 οἱ Ἑλληνες τοὺς Τούρκους, τὸ Μενίδιον καὶ ἡ Κόπραινα, ἐπίνεια τῆς Ἀρτης. Πρὸς Β. ταῦτης κεῖται τὸ Βουργαράλιον (1,400 κατ.), ἡ Σχωρέσταια (1,200 κατ.), τὸ Ἀγναντά (1,200 κατ.), τὰ Πράμαντα (2,800 κατ.), ἐπὶ τῶν Τσουμέρκων, καὶ οἱ Κελαρράται (1,200 κατ.), ἡ βορειοτάτη κινητόπολις, παρὰ τοὺς ὄπιους ἐβίσκεται ἡ παλαιὰ μονὴ Βιλέζα, ἔχουσα θιλιοτύχην παλαιῶν συγγραμμάτων καὶ χειρογράφων.

8. Νομὸς Τρικκάλων.

Πληγ. 96,000.

Ο νομὸς Τρικκάλων δρᾶσται πρὸς Β. καὶ Α. ὑπὸ τῆς Εὐρωπαϊκῆς Τουρκίας, πρὸς Ν. ὑπὸ τῆς Καρδίτσης καὶ πρὸς Δ. ὑπὸ τῆς Ἀρτῆς.

Ὄρος ἔχει πρὸς Β. ὁ νομὸς οὗτος τὰ Χασιώτικα τὰ ὄπια εἰνε τὸ δυτικὸν πέρας τῶν Καμβουνίων καὶ χωρίζουσιν αὐτὸν ἀπὸ τῆς Μακεδονίας. Τὰ δρῦ ταῦτα συνάπτονται εἰς τὰ ΒΔ. μετὰ τοῦ Λάσιουνος ἡ Ζωγοῦ, καὶ οὗτος πάλιν συνδέεται μετὰ τῆς Πίδνου, ἡ τις χωρίζει τὴν Ησσαλίαν ὑπὸ τῆς Ἡπείρου. Πρὸς Δ. τὰ Τσουμέρκα χωρίζουσι τὸ νομὸν Τρικκάλων ἀπὸ τῆς Ἀρτῆς. Τῶν δὲ Χασιώτων δρέων προέκτασις πρὸς Ν. εἰνε ἡ Αναζήτης καρβύλης τῶν νομῶν Τρικκάλων ἀπὸ τῆς τουρκικῆς Θεσσαλίας (Ἄλασσον).

Ποταμὸς ἐν τῷ νομῷ τούτῳ εἰνε ὁ Θεσσαλικὸς Ηγείρες (Σαλαμβρεῖς) πηγάδων ἐκ τῆς Πίδνου καὶ δεκάριμος ἐνταῦθα διαφόρους παραποτάμους, οὓς σημαντικώτερος εἰνε ὁ ἐκ τῶν Χασιώτων δρέων πηγάδων Ἀμπλατός, ὁ κονύμος Τρικκαλίων καλούμενος, διότι διέρχεται διὰ τῆς πόλεως Τρικκάλων.

Ο νομὸς οὗτος διαιρεῖται εἰς δύο ἑπαρχίας, τὴν τῶν Τρικκαλίων καὶ τὴν τῆς Καλαμπάκας.

1. Ἐπαρχία Τρικκάλων.

Πρωτέουσα τῆς ἑπαρχίας ταῦτης καὶ τοῦ νομοῦ εἰνε τὰ Τρικκαλα, ἡ ἀρχαία Τρίκη (22,000 κατ.), διαρρέειναν ὑπὸ τοῦ ποταμοῦ Ληγατοῦ. Η πόλις αὕτη ἔχει σημαντικὸν ἐμπόριον σιτηρῶν, καπνῶν καὶ μετάξης, συνδέεται δὲ διὰ σιδηροδρόμου μετὰ τοῦ Βόλου. Ἐν τῇ ἀρχαίτην ὑπάρχει περίφημος ἵερὸν τοῦ Ἀστραχάνου. Σημαντικώτερα χωρὶς τῆς ἑπαρχίας ταῦτης εἰνε πρὸς Α. καὶ Ν. τὰ Μεγάλα Καλύβια (2,000 κατ.), τὰ Τοιόνι (1,100 κατ.), ἔδρα τοῦ δήμου

Φαρκαδόνος, (οὗτοι καλουμένου ἐκ τῆς ἑγγύς αὐτοῦ κείμηνος ἀρχαῖς Φαρκαδόνος, ήσα ἑρείπια σήκωνται ἔτι). Ο Ζάρος (2,000 κ.), τὸ Γαρδίκιον (2,400 κ.), καὶ τὸ Νοχάροι (1,500 κατ.). Πρὸς Β. δὲ τὸ Μεγάλο καὶ Μι-ρό Μερτέζ (1,300 κατ.).

2. Ἐπαρχία Καλαμπάκας.

Πρωτέουσα τῆς ἑπαρχίας ταῦτης εἰνε ἡ Καλαμπάκα (2,400 κατ.), εἰς τὴν θέσιν τοῦ ἀρχαίου Αιγινίου, ἐξ οὗ καὶ ὁ δῆμος ταῦν δυναμάζεται. Κατὰ τοὺς διώντωντος χρόνους ἐκάλετο Σταροί. Πρὸς Β. αὐτῆς κεῖται, πρόσδοσεν αὐτῆς, τὸ χωρίον Καστρά-ι (1,400 κατ.). Ὅπεράνω αὐτῆς ὑφίστανται οἱ ἀπόχρηματοι διψηλοί δράχαι, τὰ Μετεώρα ἔχοντες ὕψος 100, 200 καὶ 500 μέτρων ἀπὸ τοῦ ἐδάφους, καὶ ἐπὶ τῶν περιφύων τῶν ἐπίσιμων ὑπάρχουσιν 20 παλαιοί μοναί. Εἴ τοισιν μένοντι 7 οἰκονύματι, μετὰ τῶν μετοχίων των ὑπὸ 50 καλογήρων. Εἰς ταῦτα ἡ ἀνάδασις γίνεται εἰτε διὰ ξυλίνων σχινοπλόκων αλμάκων, εἰτε διὰ κοφίνων ἡ δικτυωτόν σάκκων ἀνελκυμένων διὰ ἀνελκυστήρων. Παρὰ τὴν Καλαμπάκαν κατὰ τὴν ἐπινάστασιν τῆς Θεσσαλίας καὶ τῆς Ἡπείρου τοῦ 1854 ἐνίκησαν οἱ ὑπὸ τὸν Χατζηπέτρον καὶ τὸν Λεωτσάκον Ἑλληνες τοὺς κατὰ πολλὰ πολυαριθμοτέρους Τούρκους. Ἐπειδὴ διστολγώτερα χωρία εἰνε τὸ Μαλακόν (1,300 κατ.), καὶ ἡ Καστανά (1,200 κατ.).

9. Νομὸς Καρδίτσης.

Πληγ. 80,000.

Ο νομὸς Καρδίτσης δρᾶσται πρὸς Β. ὑπὸ τῶν Τρικκαλῶν, πρὸς Α. ὑπὸ τῆς Λαρίσης καὶ τῆς Φιλιάτιδος, ΕΝ. ὑπὸ τῆς Φιθιώτιδος καὶ τῆς Εδρυτανίας καὶ πρὸς Δ. ὑπὸ τῆς Ἀρτῆς.

Ὄρος ὁ νομὸς οὗτος ἔχει τὰς ἀνατολικὰς κλιτίας τῆς Πίδνου καὶ τὰς βορειαναποτολικὰς τῶν Ἀγράδων, κατὰ δὲ τὰ λοιπὰ εἰνε χώρα πεδινή.

Ο Πηγεῖδος σχηματίζει τὸ βρέσιον σύνορον τοῦ νομοῦ Καρδίτσης καὶ τοῦ τῶν Τρικκαλῶν. **Ποταμοί** δὲ ἐν τῷ νομῷ Καρδίτσης εἰνε ὁ Πηγεύς, τοῦ ὄπιου παραπόταμος εἰνε διὸ Αγδαμός (Φερσαλίτικος), διὰ Πάμοσος, διὰ Καλίπτης, Ονόχωνος (Σοφαλλίτικος) καὶ διὸ Ἐπιτένες.

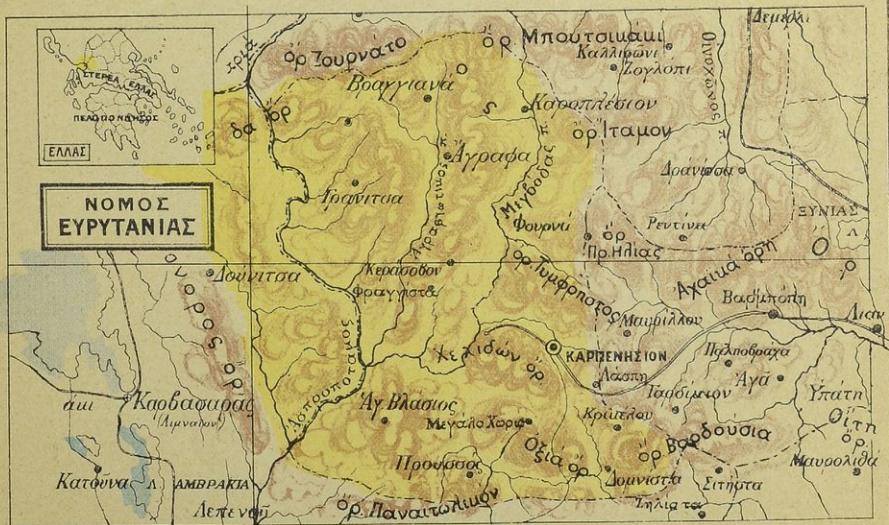
Ο νομὸς Καρδίτσης περιλαμβάνει μίαν μόνην ἐπαρχίαν. Πρωτέουσα αὐτοῦ εἰνε ἡ Καρδίτσα (10,000 κατ.) ἐγγένης πόλις καὶ συνδέεται διὰ σιδηροδρόμου μετὰ τῶν Τρικκαλίων καὶ τοῦ Βόλου. Ἐγείρεται σημαντικὸν ἐμπόριον κατηγοροφίας. Παρὰ αὐτῆν εἰσίκεται τὸ Ἐργοστάτουν Ἀρ. Ζωγράφου, εἰς τὸ ὄπιον καθηρίζεται ἡ ἐν τῇ χώρᾳ παραγόμενη ζυζα.

Ἐπειδὴ δὲ λόγου χωρὶς τοῦ νομοῦ τούτου εἰνε τὸ Μνοζάκι (1,300 κατ.), τὸ Φανάρι (1,800 κατ.), παρὰ τὸ ὄπιον εἰρίσκεται τὸ Ἐργοστάτουν ἐν τῇ πρότερον μὲν Λαζαρίνη, νῦν δὲ Ζωγραφία καλουμένη. Τὰ Κανάλια (1,700 κατ.), οἱ Σοφαρές (1,900 κατ.), η Ρεμίνια (1,400 κατ.), διὰ Μεσεπικάλων (1,200 κατ.) καὶ διὰ Μεσαράποτανα (1,400 κατ.), τὸ Μεσούνι (1,400 κατ.) καὶ διὰ Παλαμᾶς (3,500 κατ.).

**ΝΟΜΟΣ
ΑΙΤΩΛΙΑΣ
ΚΑΙ
ΑΚΑΡΝΑΝΙΑΣ**

**ΝΟΜΟΣ
ΕΥΡΥΤΑΝΙΑΣ**

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

10. Νομός Λαρίσης.

Πληθ. 86,000.

Ο νομός Λαρίσης όριζεται πρὸς Β. ὑπὸ τῆς Εύρω-πακῆς Τουρκίας, πρὸς Α. ὑπὸ τοῦ Αἰγαίου πελάγους, πρὸς Ν. ὑπὸ τῶν νομῶν Μαγνησίας καὶ Φθιώτιδος, καὶ πρὸς Δ. ὑπὸ τῆς Καρδίτσης καὶ τῆς Εὐρωπαϊκῆς Τουρκίας.

Όροι τοῦ νομοῦ τούτου είναι πρὸς Β. ὁ "Ολυμπος, ἡ κατοικία τῶν θεῶν κατὰ τὴν μυθολογίαν, καὶ νο-τιώτερον τούτῳ ἡ Ὀσσας ἡ Κίσσαβος. Κατὰ τὸν χρό-νους τῆς τουρκοκρατίας τὰ ἔρη ταῦτα ήσαν τὸ κατα-φύγιον τῶν ἀρμάτων καὶ τῶν κλεφτῶν. Εἰς τὰ νέατα τοῦ νομοῦ είνε τὸ δρός Μαρούδοπον"

Αἱ σημαντικότεραι πεδιάδες τοῦ νομοῦ τούτου είναι ἡ τῆς Ααρίσης καὶ ἡ τῶν Φαροάλων. Μεταξὺ τοῦ Ολύμπου καὶ τῆς Οσσης ὑπάρχει ἡ καὶ ἐν τῇ ἀρ-χαιότητι περιουσίας διὰ τὰς φυσικὰ καλλονάς τῆς κοιλάς τῶν Τεμπών. Διὰ τῆς κοιλάδος ταύτης διέρχεται ὁ καὶ τὰ δύοτα τοῦ νομοῦ Λαρίσης ὑπαρχέον ποταμὸς Ηηρίους, ὁ ἐκδάλλων εἰς τὸ Αἴγαῖον πέλαγος (Θερμαϊ-κὸν κλδπον). Ἐκ τῶν ἐν τῷ νομῷ τούτῳ παραπότ-μων τοῦ Ηηρίου περιγένετος είνε ὁ Τιαράσσων ἡ Σε-ριάς. "Ο δὲ τὰ νότια τοῦ νομοῦ τούτου διαρρέειν" Επι-πεύς, ἔχων τὰς πηγὰς κάτω ἐν τῇ Φθιώτidi, είνε παραπότμως τοῦ Απιδανοῦ.

Άγινα τοῦ νομοῦ τούτου είναι πρὸς Β. ἡ Ασκον-γίς η Νεσερός καὶ πρὸς τὰ ΝΑ. ἡ Βουβής, ἡ κοινω-λεγομένη Κάριλα, ἀνήκουσα καὶ εἰς τὸν νομὸν Μαγνη-σίας.

"Ο νομὸς οὗτος διαιρεῖται εἰς τέσσαρας ἐπαρχίας, Ααρίσης, Τυρνάβων, Ἀγιαᾶς, καὶ Φεροάλων.

1. Ἐπαρχία Ααρίσης.

Πρωτεύουσα τῆς ἐπαρχίας ταῦτης καὶ τοῦ νομοῦ είναι ἡ Λάρισα (15,000 κατ.), πάρα δραχαιστάτη πε-λαστική, διαρρεούμενή ὑπὸ τοῦ Πηνείου. Ἐν αὐτῇ ἔ-ζησε καὶ ἀπέθανεν ὁ ἱστόρης Τιπποκράτης, σώκοντας δ' εἰσεῖς ἡ ἀρχαιαὶ ἀκρόπολες καὶ ὀχυρώματα. Ἡ Λά-ρισα είνε δέρος Ἀρχηγείου στρατοῦ, Ἐφεσίου, Πρω-τοκλείου, Διδασκαλίου καὶ Γυμνασίου. Τὰ ἐμπόριαν αὐτῆς είνε ἀπόκαιον, ἡ γεωργία λίγαν ἀνεπιγένεντα, ἀλλ' ἡ διοικητικὰ πενιχρά. Ἡ Λάρισα συνδέεται διὰ σιδηροδρόμου μετα τὸ Βόλον.

ΒΑ. τῆς Λαρίσης κείται τὸ Μέγα Κεσερῆ (1,500 κατ.), ΒΔ. τούτου τὰ Αυτελάνα (1,500 κατ.), ἀκ-μάσαντα κατὰ τὸν 18ον αἰώνα διὰ τὴν βιομηχανίαν των καὶ ὄνομαστα διὰ τὰ σχολεῖα των, ἐν οἷς ἔδιδασκαν ὁ Αντίθεος Γαζῆς καὶ ὁ Κοΐμας. Πρὸς τὰ ΝΔ. τῆς Λαρίσης είναι τὸ Τσορμαλῆ (700 κατ.), δέρα τοῦ δήμου Κρανιῶν, ὄνομαζόμενον ἐκ τῆς ἔγχυς ἀρ-χαιών πόλεως Κρανιῶνος, πάρα τὴν οποίαν τὸ 322 π. Χ. ἐνίκησεν ὁ ἐπίτροπος τῆς Μακεδονίας Ἀντίπατρος τὸν συμμαχικὸν στρατὸν τῶν Ἐλλήνων κατὰ τὸν Αχιμάκιον πόλεμον. Ἡ Κρανιών, τῆς ἐποίκας δρεπάλη τινα σήκωνται σήμερον, ἥτο ἡ ἔρη τοῦ ἀρχαίου θεοπαλι-κοῦ γένους τῶν Σκοπαδῶν. Νοτιώτερον κείται τὸ

Νεμπεγλέρ (1,200 κατ.), τοῦτο δὲ ΒΑ. ἡ Μαϊμούλη (1,200 κατ.), καὶ πρὸς Β. ταῦτης τὸ Τοπονέλαρ (1,500 κατ.).

2. Ἐπαρχία Τυρνάβων.

Πρωτεύουσα τῆς ἐπαρχίας ταῦτης είναι ἡ Τύρναβος (5,500 κατ.), τὸ κέντρον τοῦ μεταξὺ Λαρίσης καὶ Τουρκικῆς Θεσσαλίας ("Ελασσώνος") ἐμπόρου. Κείται πάρα τὸν ποταμὸν Τίταρησον καὶ ἔχει βιομηχανίαν καὶ ἐμπόριον μεταξωτῶν καὶ βαριδακερῶν ὑφασμά-των. "Ἄλλα χωρία σημαντικὰ τῆς ἐπαρχίας ταῦτης είναι τὸ Δερέλη (1,600 κατ.), ἡ Ραγάνη (2,200 κατ.), ἡ Νεζερός (1,100 κατ.), τὸ Καζακλᾶρ (2,400 κατ.), καὶ ὁ Πηνερός (1,200 κατ.).

3. Ἐπαρχία Αγιαᾶς.

Πρωτεύουσα αὐτῆς είναι ἡ Αγιαά (2,500 κατ.), κειμένη παρὰ τὸν νοτίου πρόποδας τῆς Οσσης. Πρὸς Β. ταῦτης κείται τὸ χωρίον Αθανάτον (1,500 κατ.), ἐντὸς πεδιάδος παραγούσης οὖν δονμαστούς καὶ δη-μητρικαν. Νοτιώτικως τούτου, παρὰ τὴν θέσην Μολύ-δια, διάρχουσαν ἐρείπια τῆς ἀρχαίας Μελβούσας. Βο-ρείωτερον κείται ἡ κάμη Καρύντα (900 κατ.), ἔχουσα ἐπίνειον τὸ Ταύγεν (400 κατ.). Εἰς τὰ ΝΔ. τῆς Α-γιαᾶς, ἐπὶ τοῦ Μακροδουνίου, κείται τὸ Κεραμίδιον (1,300 κατ.).

4. Ἐπαρχία Φεροάλων.

Πρωτεύουσα ταῦτης είναι τὸ Φέρσαλα (2,100 κατ.), ἡ δραχαὶ Φάρσαλος. Ήπειρ' αὐτήν τῷ 47 π. Χ. ὁ Ρω-μαῖος στρατηγὸς Κατιαρός ἐνίκησε τὸν ἀντίπαλον αὐ-τοῦ Ηομήπον, τὸν ὅποιον ἐδοίθουν οἱ "Ἐλληνες. Τ-πέρη τὴν πολὺν ταῦτην ὑπάρχει ἀρχαῖον φρούριον ἡ ἀκρόπολις. Τὰ Φέρσαλα είναι σήμερον τὸ κεντρικὸν ἐμπορεῖον τῆς μεγαλητῆς Θεσσαλίας.

"Ἄλλαι θέσεις ἀξιαὶ λόγου τῆς ἐπαρχίας ταῦτης είναι πρὸς Α. τὸ Ἀγρο Λουβλατάν (100 κατ.), ἔδρα τοῦ δήμου Σκοτούρων, δονομασθέντας ἐν τῇ ἐπανάστατη διαρ-χαῖσι τοῦ πόλεως Σκοτούρης. Ἐγγύς τοις θέ-σεως ταῦτης ὑπότατο λοφοερεψά καλλομένη Κινός κε-ραμαία, παρὰ τὰς ἐποίας ἐπεσεν ὁ Θραίκος Πελοπούδας τῷ 364 π. Χ. πολεμόν πρὸς τὸν τύραννον τῶν Φερ-τηγῶν Ἀλέξανδρον, τῷ δὲ 197 π. Χ. ὁ Ρωμαῖος στρα-τηγὸς Τίτος Κολύτιος Φλαμινίος ἐνίκησε τὸν βασι-λεὺς τῆς Μακεδονίας Φίλιππον"

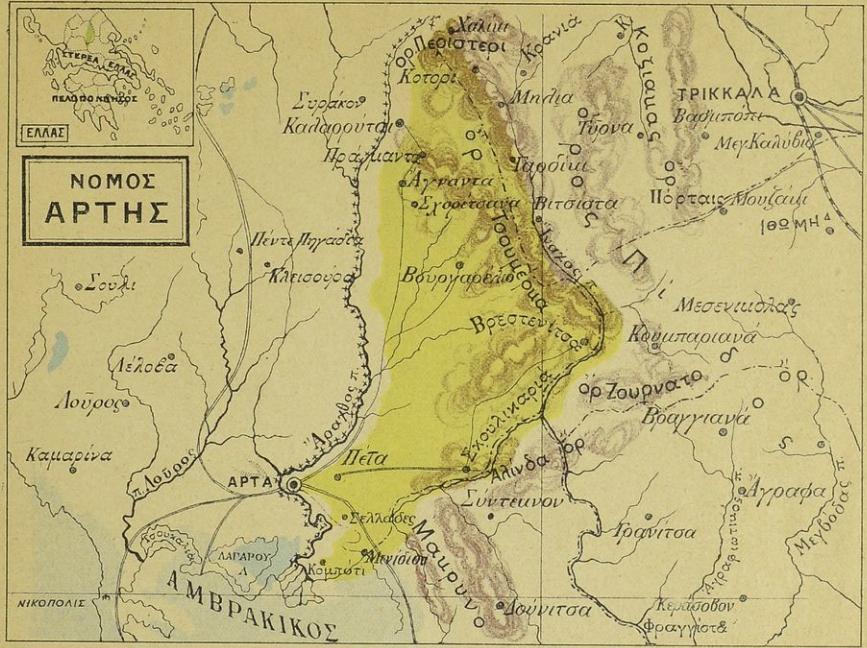
Πρὸς Β. τῶν Φερσάλων κείται τὸ Μέγα Γκουνογ-νύρι (200 κατ.), ἔδρα τοῦ δήμου Εύδρεπου.

11. Νομὸς Μαγνησίας.

Πληθ. 92,000.

Ο νομὸς Μαγνησίας όριζεται πρὸς Β. ὑπὸ τῆς Αα-ρίσης, πρὸς Α. ὑπὸ τοῦ Αἰγαίου πελάγους, πρὸς Ν. καὶ Δ. ὑπὸ τοῦ Παρασητηκοῦ κόλπου καὶ τῆς Φθιώ-τιδος.

Ο νομὸς οὗτος συνίσταται ἐκ τοῦ ἡπειρωτικοῦ τμή-ματος, ἡ τῆς χερσονήσου Μαγνησίας καὶ ἐκ τοῦ νη-σιωτικοῦ τμήματος, ἡ τοι τῶν βορείων Σποράδων Σκιά-

θεού, Σκοπέλου, Χιλιοδρομίων ἡ Ἀλοννήσου ("Ικου") καὶ τῶν ἐλάχιστα κατηγοριμένων ἡ καὶ ἐντελῶς ἀκατοικήτων Πολυαίρους ἡ Πελαγονήσου, Ζαρακονήσου ἡ Περιστέρας, Νήσους Ἀδελφῶν, Σκαντζόύρας, Γιούρες, Γιουροπούλας, Ψαθούρας καὶ Πιπέρες.

Όροι τοῦ νομοῦ τούτου είναι εἰς μὲν τὰ ἀνατολικὰ τὸ Ηγείου, ἡ κατοικία τῶν Κενταύρων, κατὰ τὴν μυθολογίαν, εἰς δὲ τὰ μεσημβρινὰ τὸ Γερακοβούνιον καὶ ἡ Ἀρδινίτα, ἀπίνα εἴναι πρόσδολοι τῆς Ὀθωροῦς.

Ποταμοί λόγου δέξιοι ἐν τῷ νομῷ τούτῳ δὲν ὑπάρχουν. **Δίγυνη** ἐν αὐτῷ είναι η Βοϊβής (Κάρλα), ἀνήκουσα, ως εἶδος, καὶ εἰς τὸν νομὸν Λαριώτης.

Ο νομὸς Μαγνησίας διαιρεῖται εἰς τρεῖς ἑπαρχίας, Βόλον, Ἀλμυροῦ καὶ Σκοπέλου.

1. Ἐπαρχία Βόλου.

Πρωτεύουσα τῆς Ἐπαρχίας καὶ τοῦ νομοῦ είναι ὁ Βόλος (17,000 κατ.), πόλις ἐμπορική ἐν τῷ μυχῷ τοῦ Παγασητικοῦ κόλπου, τὸ ἐπίνειον Ἐλῆς τῆς Θεσσαλίας. Ἐγείρεται ἀμφιλαίη βιομηχανίαν καὶ εἰναι ἡ ἀρχὴ τῶν σιδηροδρόμων τῆς Θεσσαλίας. Διαιρεῖται δὲ ἡ πόλις εἰς δύο τμήματα, τὴν παλαιάν πόλιν, ἥτις χρονολογεῖται ἀπὸ τοῦ 13ου αἰώνος μ. Χ. καὶ τὴν νέαν πόλιν, ἥτις συντριβήν πρὸ 40 περίπου ἔτον. Εἰς μικρὰν ἀπόστασιν πρὸς Α΄ τοῦ Βόλου είρεστον τὰ ἐρείπια τῆς ἀρχαίας Δημητρίου, κιτισθέσης ὑπὸ Δημητρίου τοῦ Πελοποννησοῦ. Ἡ Δημητρίᾳς ἡ πόλις ἔμπορική πόλις μέχρι τοῦ ἔτους 896 μ. Χ., ἔτε ἐκυρεύεθη καὶ κατεστράχη ὑπὸ τὸν Ἑρκήτης Σαρανηγάνων. Εἰς τὴν θέσιν τοῦ συγμερινοῦ "Ἄρω Βόλου ἡ Ἀνακαούσι" (3,800 κατ. μετὰ τῶν συνοικιῶν αὐτοῦ) ἔκειτο ἡ ἀρχαία Ἰωλίκης, ὄνομαστη κατὰ τοὺς μυθικοὺς χρόνους διὰ τὴν Ἀργοναυτικὴν ἐκστρατείαν, καὶ ἀνατολικήστερον, ἔνθα ὡς λιμῆν "Ἀφύσιος, ἡσαν αἱ Ἀφύται, τὸ ἐρεμητήριον τῶν Ἀργοναυτῶν καὶ ἡ τόπος ἐνθα ἐναυπηγήθη ἡ Ἀργώ.

Πρὸς Δ. τοῦ Βόλου κείται τὸ Βελεστίνον (1,600 κατ.), ἔνθα αἱ ἀρχαῖαι Φεροί. Ἐντεῦθεν γίνεται ἡ διαταράσσων τοῦ σιδηροδρόμου Θεσσαλίας εἰς δύο γραμμάς, τὴν μὲν εἰς Λάρισαν, τὴν δὲ εἰς Καλαμπάκαν. Αἱ Φεροὶ ἡ πόλις κατὰ τὸν χρόνον τοῦ τυράννου Ιάσονος καὶ Ἀλεξάνδρου κατὰ τὴν ἄγνην ἐκατονταετερῆδε π. Χ., κατὰ δὲ τοὺς γεωτερίους χρόνους τὸ Βελεστίνον ἐγένετο ἐπίσημον ὡς πατρὶς τοῦ Κοινωνικού Τῆγα τοῦ ἐπονομαζόμενου Φεραίου. Ἐπίνειον τῶν Φερῶν ἡσαν αἱ ἀρχαῖαι Παγασαῖς, ἔξι ὡν κόλποις ἐκλήθη Παγασητικὸς ἡ Παγασαῖς, καὶ αἱ ὄποιαι συνυφίσθησαν βραχύτερον εἰς τὴν Δημητρίδα.

Μετάξειν τῶν ἐπὶ τοῦ καταφύτου ἔξι ὀπωροφύρων δένδρων Πηγάδιον δρους 24 χωρίων, τὰ κυριώτερα είναι τὰ Καράλια (1,700 κατ.), πρὸς ἀνατολὰς τῆς Βοιβήδης λίμνης καὶ πάρα τοὺς μεσημβρινοὺς πρόποδας τοῦ Μακρούσουντο. Είναι πρωτεύουσα τοῦ δήμου Βοιβήδης, λαδόντος τὸ ὄνομα ἐπὶ τῆς ἀρχαίας πόλεως Βοιβήδης, τῆς ἀκροπόλεως τῆς ἀπόλας σώζονται ἐρείπια, ἡ Ζαγορά (4,600 κατ.), ἡτοις είναι μεγίστη τῶν παρὰ

τὸ Ηγείου κωμῶν, καὶ ἐκ ταύτης ὀνομάζεται Σπασιά η περιοχὴ αὕτη. Παράγει ἔλλον, κάστανα, μῆλα καὶ μέταξαν, ἔχει δὲ καὶ βιομηχανίαν μαλλίνων χλωνῶν ἐπὶ τῆς Τουρκοκρατίας εἰχε περιώνυμον σχολήν, εἰς τὴν ἥπολαν ἐφοίτησεν ὁ Ρήγας Φερραρίος, ὁ Κωνσταντίας, δὲ Ἀνθίμιος Γαζῆς, καὶ ἀλλοι· ἡ Μαργυρίτα (5,000 κατ.), δημοκατήστη διὰ τὴν ἐν ἔτει 1878 γενναλαν ἀντίστασιν 800 Ελλήνων κατὰ 4,000 Τούρκων, ἡ Πορταρά (2,500 κατ.), ὥραία κωμόπολης ἔχουσα ἀκμαίαν βιομηχανίαν, Ἀγακούσι ἡ Ἀρω Βόλος (3,800 κατ.), ἐνθα σφίζεται πλὴν ἀλλοι, ἀπὸ τῶν χρέων τῆς Τουρκοκρατίας, δραΐσις Τουρκικὸς πύργος, ὁ Κισσός (1,500 κατ.), κεφανεὸς ἐντὸς κοιλάδος καταφύτου ὑπὸ πορτοκαλεῶν καὶ καστανεῶν, ἡ Δράκια (2,800 κατ.), κειμένη ὡσάντως ἐντὸς συνδένδρου κοιλάδος, καὶ ἔχουσα ἐπίνειον τὴν ἐπὶ τοῦ Παγασητικοῦ κόλπου Ἀργάτην, ἡτοις ἐνεργεῖ σημαντικὴν ἔκστρωγην ἐλαῖον, ἐλαῖων καὶ δωτρῶν. Κείται δὲ ἡ Ἀγριά παρὰ τὴν θέσιν τῆς ἀρχαίας Νηλεάς, ἐξ οὗ καὶ ὁ δῆμος σύμερον καλεῖται. Τοῦ δήμου τούτου Πρωτεύουσα πρωτεύουσα είναι τὰ Λεχώνια (1,500 κατ.), ὁ Ἄγιος Αλανόπετρος (2,200 κατ.), ἡ Παναγιαράδα (1700 κατ.), αἱ Μηλέαι (2,000 κατ.), τὸ Νεοχώριον (2,210 κατ.), ἐπὶ τῶν δυτικῶν κλιτῶν τοῦ Πηγάδιου, ἔχουν ἐπίνειον ἐπὶ τοῦ Αίγαλου πελάγους τὴν Ἀγριστον πρὸ τὰς ἀρχαίας Ἀφέτας, ἡ Ἀγαλαστή (2,300 κ.), κειμένη ἐπὶ ὥραιού ὀρετεδίου τοῦ Πηγάδιου παραγγούσα δημητριακά, σύκα καὶ ἔλαιον, τὸ Προμάριον (1,300 κατ.), ὁ Λαύρος (2,000 κατ.), ἔδρα τοῦ δήμου Σηπτάδος καὶ τὸ Τείχεον (1,300 κατ.), ἔδρα τοῦ δήμου Αλαντεύου, εἰς τὸν ἐπίσημον ἀνήκουσαν καὶ αἱ ἀντικρήνη της Παλαιοτίκης, ἡ Λατά, Πίλιον, καὶ Πρασούδα.

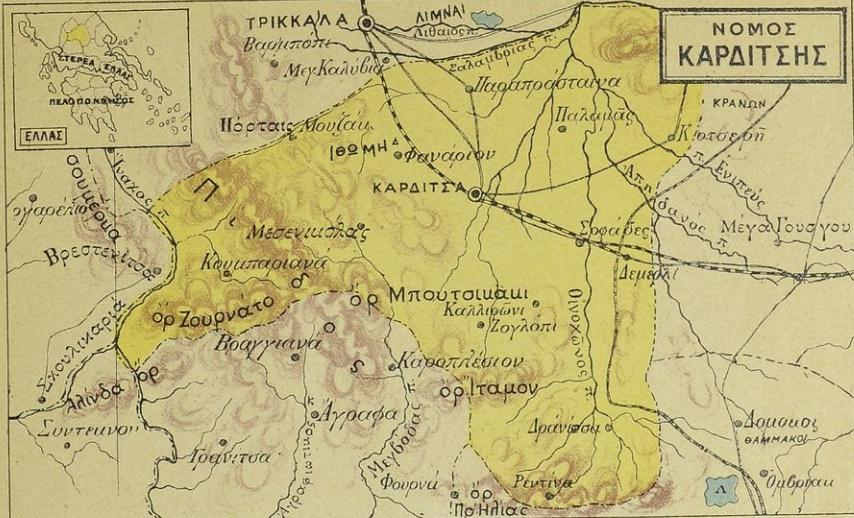
2. Ἐπαρχία Αλμυροῦ.

Πρωτεύουσα τῆς ἑπαρχίας ταύτης είναι ὁ Ἀλμυρὸς (5,000 κατ.), ἡ ἐμπορικωτάτη πόλις τῆς μεσημβρινῆς Θεσσαλίας κατὰ τὸν μεσοίλιον, πύμερον δὲ κέντρον γεωγραφίας, παράγοντας ἰδίων ἔξαιρετον παπύνον Πρὸς τὰ ΒΑ. τοῦ Ἀλμυροῦ κείται τὸ Αίδιον τοῦ, χωρίον, ἐνθα ἡ Κασσοβάτειος καὶ Τριανταφύλλιδεος Γεωγραφικὴ Σχολὴ ἵερουσεῖσα τῷ 1887. Πρὸς Ν. τοῦ Ἀλμυροῦ κείται τὸ χωρίον Πλάτανος (1,300 κατ.).

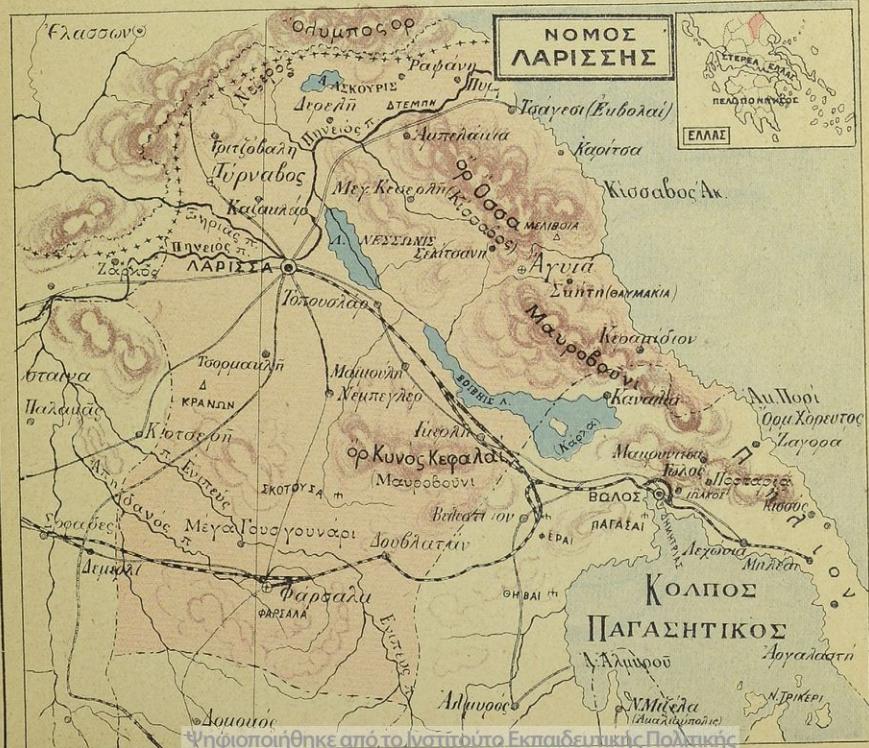
3. Ἐπαρχία Σκοπέλου.

Τῆς ἑπαρχίας ταύτης, ἀποτελουμένης ἐκ τῶν βορείων Σποράδων νήσων, πρωτεύουσα είναι ἡ ἐπὶ τῆς δυναώνυμου νήσου πολύχρην Σκόπελος (3,800 κατ.), κειμένη ἐπὶ τὰ διανοτικῆς παραλίας αὐτῆς. Ἐγείρεται ἀντεπιμένην ναυτιλίαν. Εἶναι δὲ ἡ νῆσος κατάρτος ἀπὸ δημπελῶνας καὶ ὀπωρῶνας, ὀνομαστὰ δὲ εἰναι τὰ σποτελεῖταις ἀγκάλαια. Ετέρα πολύχρην ἔξι λόγου ἐν τῇ νήσῳ ταύτῃ είναι ἡ Πλοιάνη (1,100 κατ.). Εἰς τὴν ἀρχαίαν της ἡ νῆσος αὕτη ἐκάλειτο Πιπλαρέθος. Η νῆσος Σκάλας ἔχει ὄμωνύμιον πρωτεύουσαν τὴν Σκάλαν (2,700 κατ.), ἔδρα τοῦ ὀμώνυμου δήμου. Οὐ μαρκάριν τῆς πόλεως ταύτης κείται, εἰς ὥραιοτάτην

**ΝΟΜΟΣ
ΚΑΡΔΙΤΣΗΣ**

**ΝΟΜΟΣ
ΛΑΡΙΣΣΗΣ**

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

θέσιν, ή Μονή της Ευαγγελιστρίας. Η Αλόννησος καλουμένη κοινώς Χίλιορδα, ή και Αιαδρόμια, είναι νήσος πετρόβρυσης και έχει ύψος στα 653 κατοίκους, έξι δύο οι 594 οικούσι την έμμανυμον έδραν του έως της θλης γησου ἀπαρτιζομένου δήμου 'Αλοννήσου. Τὸ ἀρχαῖον δνομετῆς νήσου ταῦτης είναι "Ixos".

Αλ λουταὶ, αἱ τὴν ἀπαρχίαν ταύτην ἀποτελοῦσαι σχεδὸν ἀκατοίκητον ἔγρονησον εἰνεὶ ἡ Πολύαιγος η Πελαγονῆς, η Περιστέρα η Σαρακονῆς, αἱ Νῆσοι Ἀδελφοί, η Σκάντονερα, η Γιούρα, η Γιουροπούλα, η Ψαθούρα καὶ η Πιτέρη.

Β'. ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ

Ἐπιφ. 22,200 □ χλμ. πληθ. 910,000

Η Πελοπόννησος περιλαμβάνει 9 νομούς, 1) Κορινθίας, 2) Άργοιόδος, 3) Αχαΐας, 4) Ἡλείας, 5) Τειφυλίας, 6) Μεσσηνίας, 7) Λακωνίας, 8) Λακεδαίμονος, 9) Αρκαδίας.

1. Νομὸς Κορινθίας.

Πληθ. 65,000.

Ο νομὸς Κορινθίας ὁρίζεται πρὸς Β. ὑπὸ τοῦ Κορινθιακοῦ κόλπου, πρὸς Α. ὑπὸ τῆς Ἀττικῆς καὶ τοῦ Σαρωνικοῦ κόλπου, πρὸς Ν. ὑπὸ τῆς Ἀργολίδος καὶ τῆς Ἀρκαδίας καὶ πρὸς Δ. ὑπὸ τῆς Αχαΐας.

Εἰς τὸν νομὸν τούτον ὑπάρχει ὁ Ισθμὸς ὁ ἐποίος ἐνόπλει τὴν Πελοπόννησον μὲν τὴν Στερεάν Ἐλλάδα. Ἐν αὐτῇ ἔπειτα οὖτε τὴν ἀρχαίστατη οἱ Ισθμοὶ ἀγῶνες εἰς τιμὴν τοῦ Ποσειδῶνος, ὅστις ἀλιτεύετο ἵδιως ἐνταῦθα. Οἱ Ισθμὸι οὐτοὶ ἀπεκόπη εἰς τὸ στενότατον αὐτοῦ μέρος, καὶ κατεσκευάσθη διώρυξ μήκους 60, 400 μέτρων, πλάτους 20 μέτρων καὶ βάθους 8 μέτρων, δι' ἡς συγκοινωνοῦσιν ὁ Κορινθιακὸς κόλπος καὶ δ. Σαρωνικός.

Τὰ δόρατα τοῦ νομοῦ τούτου εἶναι τὰ Ἀροάνεια καὶ η Κυλλήνη πρὸς δυσμάς καὶ η Γεράνεια πρὸς Α. χωρίζουσα τὴν Κορινθίαν ἀπὸ τῆς Ἀττικῆς.

Πεδιάδα ἔχει ὁ νομὸς τὴν Κορινθιακήν ποταμοὺς δὲ τὸν Κορινθιακὸν, Ασσόπον ἡ Ἀγιογεώργιον καὶ τὸν Σύναρην ἡ Τεκκαλίσκον, ἐκβάλλοντας εἰς τὸν Κορινθιακὸν κόλπον, καὶ λίμνας τὴν Στυμφαλίαν καὶ τὴν Φενεόν. Παρὰ τὴν Στυμφαλίαν λίμνην κατέκουν αἱ Στυμφαλίδες ὄρνιthes, σαρκοδόρας ὅρνεα κατὰ τὴν μυθολογίαν, μὲν πτερόν καὶ ἡμέρην σιδηρᾶ, τὰ ἔπια κατέστρεψον τὴν χώραν καὶ ἡ κατέστρεψεν ἡ Ήρακλῆς.

Ο νόμὸς Κορινθίας περιλαμβάνει μίαν μόνην ἀπαρχίαν. Πρωτεύουσα αὐτοῦ εἶναι η Νέα Κόρωνης (4,200 κατ.), καιμένη εἰς τὸν μυχὸν τοῦ Κορινθιακοῦ κόλπου καὶ οὐ μαρκάριν τοῦ στομάτου τῆς διώρυγος. Η Νέα Κόρωνης ἐκτίθεται τῷ 1858 μετὰ τὸν σεισμὸν τὸν καταστρέψαντα τῷ 1858 τὴν Παλαιὰν Κόρωνην. Οὔτε τὸ ἐμπόριον οὔτε η βιομηχανία ἀκμάζουν ἐν αὐτῇ, μόνη δὲ τροφὸς τῆς χώρας εἶναι η γεωργία, καὶ τὸ κύριον καὶ σημαντικότερον αὐτῆς προϊόν η σταφίς. Εἰς τὴν θέσιν τῆς Παλαιᾶς Κόρωνης κείται σήμε-

ρον μικρὸν χωρίον (900 κατ.), σύμπονται δ' ἔτι 7 μονάδεις, στολὴ τοῦ ἀρχαιοτάτου δωρικοῦ ναοῦ τῆς Χαλκίτιδος Ἀθηνῆς, καὶ ἄλλα ἐρέπτια.

Η Παλαιὰ Κόρωνης ἔκειτο παρὰ τοὺς πρόποδας θραχώδους δρούς, ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ ὅποιου ήτο ἡ ἀκρόπολις, ὁ Ἀκροκάρινθος, ἐν τῶν ὀχυρωτάτων φρουρῶν τῆς Πελοποννήσου. Ή πόλις αὕτη ἡ κατασεν ἐν τῇ ἀρχαιότητι. Ἐκ τῶν ὅπ' αὐτῆς ἴδρυθεισῶν ἀποικιῶν ἐπισημέτερα ὑπῆρχεν ἡ Κέρκυρα, αἱ Συράκουσαι, καὶ η Ποτίδαια. Εἳς Κορίνθῳ προσήχθησαν ἡ βιομηχανία, ἡ ναυτηργικὴ καὶ ἐκ τῶν καλῶν τεχνῶν ἡ ἀρχιτεκτονικὴ καὶ ἡ πλαστική. Παρὰ τὴν Κόρωνην ἔκειτο τὸ γυμνάσιον Κράνιον, ἐνθα διέτριβεν ὁ κυνικὸς φιλόσοφος Διογένης καὶ τὸ Στάδιον, ἐν τῷ ἐποίη ἐτελοῦντο τὰ Ισθμία.

Ἐν αὐτῇ ἔδιδασεν ὁ Ἀπόστολος Παῦλος τὸν Χριστιανισμὸν καὶ ἐγένετο αὕτη μία τῶν πρώτων ἐστιῶν τοῦ κριτισμοῦ σημεῖον ἐν Ἑλλάδi.

Ἐκπατέρωθεν τῆς διώρυχος κείνηται οἱ λιμένες Ποσειδῶνα ἐπὶ τοῦ Κορινθιακοῦ κόλπου καὶ Νέα Ισθμία ἐπὶ τοῦ Σαρωνικοῦ κόλπου. Εἰς τὴν ἀρχαιότητα εἶχεν ἡ Κέρωνης λιμένας ἐπὶ μὲν τοῦ Κορινθιακοῦ κόλπου τὸ Λέαχιον, ἐπὶ δὲ τοῦ Σαρωνικοῦ τὸ Κεγχρεάς, διποὺ σήμερον τὸ χωρίον Κεγχριώτες. Παρὰ τὴν Ποσειδῶναν κείται ἡ Περαχώρα (1,400 κατ.) ἐν τῷ φυσικῷ κέρσονήσι, καὶ πρὸς Ν. τὰς τένες τὸ Λοιράκιον (700 κατ.), ἐνθα υπάρχουσιν ἀλατούσια ιαματικὰ θεῖατα εἰς δὲ τὴν ἐπέραν ἀκρων τοῦ Ισθμοῦ τὸ Καλαμάκιον, εἰς τὴν θέσιν τοῦ ἀρχαίου Σχοινοῦντος.

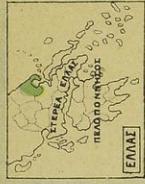
Άλλα χωρία δέξιαι λόγου ἐν τῷ νομῷ τούτῳ είναι τὸ Βασιλιόν (800 κατ.) παρὰ τὴν ἀρχαίαν Σικιώνα, τὸ Κίταιον (2,600 κατ.), τὸ Ευλόκαστρον (1,100 κατ.), παρὰ τὸ ἐποίον ἐκβάλλει ὁ Σῦρος ἡ Τρικαλίτικος ποταμός, τὸ Λερβέτιον (600 κ.), τὰ Τρίκκαλα (1,700 κ.), η Γκούρα (1,100 κ.), δὲ ἡ Άγιος Γεώργιος (3,200 κ.), παρὰ τὸν ἀρχαῖον Φιλιστίνα, ἔδρα τοῦ δήμου Νεμέας, ὑπέρανθα τὸ Φίλιστον, πεδίου, τὸ ἐποίον διαρρέει ὁ Κορινθιακὸς Ἀσωπὸς ἡ Ἀγιαργύτικος. Πρὸς τὰ ΒΑ. τούτους ήτο η Νεμέα δασύδημης κοιλάς, ὑπὸ ἐμάνυμου βύσους διαρρεούμενη, ἐνθα κατὰ τὴν μυθολογίαν ὁ Ηρακλῆς ἐφίενετο τὸν λέοντα, καὶ ἐν ἡ ἐπειδόντος οἱ Νέαποι ἀγῶνες εἰς τιμὴν τοῦ Δίος. Ἐνταῦθα υπάρχουσι καὶ ἐρείπια τοῦ ναοῦ τοῦ Νεμέου Δίος. Πρὸς Ν. ταΐης καὶ παρὰ τὰς ἀρχαίας Κλεωνᾶς είναι τὰ ὑπὸ τοῦ θρονού Τρητοῦ σχηματίζομενα στενά, τὰ περιώνυμα Δερβενάκια, ἔνθα κατὰ τὸ 1822 οἱ Ἐλληνες ὑπὸ τὸν Κολοκοτρόνην κατερρόπισαν τὴν πολυάριθμον στρατιά τοῦ Δράμαλη. Εἰς τὰ Α. τοῦ νομοῦ κείται τὸ Σοφικόν (1,700 κατ.).

2. Νομὸς Ἀργολίδος.

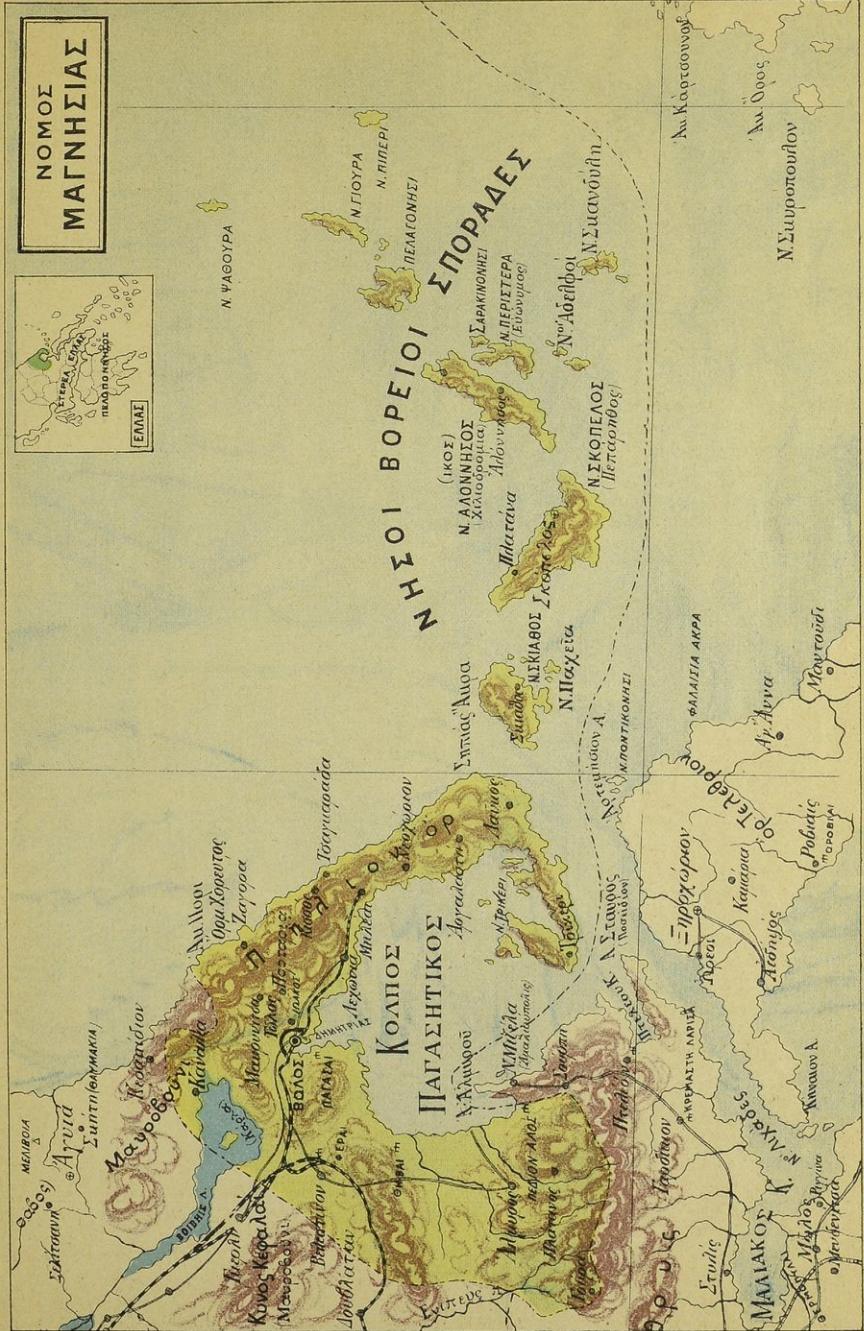
Πληθ. 80,000.

Ο νομὸς Ἀργολίδος ὁρίζεται πρὸς Β. ὑπὸ τῆς Κορινθίας, πρὸς Α. ὑπὸ τοῦ Σαρωνικοῦ κόλπου, πρὸς Ν. ὑπὸ τοῦ Αλγάσιου (Μυρτίου) πελάγους καὶ πρὸς Δ. ὑπὸ τοῦ Ἀργολικοῦ κόλπου καὶ τῆς Ἀρκαδίας.

**ΝΟΜΟΣ
ΜΑΓΝΗΣΙΑΣ**

ΝΗΣΟΙ ΒΟΡΕΙΟΙ ΣΠΟΡΑΔΕΣ

Ψηφιοποιηθήκε από το Ινστιτούτο Εκπαίδευτικής Πολιτικής

Ο νομὸς οὗτος συνίσταται ἐκ τῆς Ἀργολικῆς χερούνησου καὶ ἐκ τῶν νήσων Πλόρον, Υδρας καὶ Σπεισών.

Όροι τοῦ νομοῦ τούτοις εἰνε τὸ Ἀραχναῖον, τοῦ ἑποίου ἡ ὑψηλὴ κορυφὴ εἰνε δὲ ἄγιος Ἡλίας, τὰ Αἴδηνα, τὸ Ἀσπροβόνι καὶ δὲ Ἀδερές, οἵτινα τελευτῶν εἰς τὸ ἀκρωτήριον Σκύλλαον, τὸ Λύκειον, τὸ Ηραθένιον καὶ τὸ Ἀρτεμισιον.

Εἰς τὸν νομὸν τούτον ἀξία λόγου εἰνε ἡ Ἀργολικὴ πεδιάς.

Κόλποι εἰνε δὲ Ἀργολικὸς καὶ δὲ Σαρωνικὸς, βρέχοντες ἐκτάσεων τὴν Ἀργολικὴν χερσόνησον. Εἴς ταῦτης σχηματίζεται ἐν τῷ Σαρωνικῷ κόλπῳ ἔτερα χερσόνησος, ἡ τῶν Μεθάνων.

Ποταμοί τοῦ νομοῦ τούτου εἰνε δὲ Ἰαχος (Πάνιτσα) πηγάδων ἐκ τοῦ Λυρκείου, καὶ ἑκάλιλον εἰς τὸν Ἀργολικὸν κόλπον, δὲ Ἐρασίνος, (Κεφαλάρι) πηγάδων ἐκ τῆς λίμνης Στυμφαλίας, τῆς ἐποίας τὸ Εῦδωρ καταπινόμενον ἐν καταβόθρᾳ, ἀναβάτης παρὰ τὸ Ἀργος καὶ ἑκάλιλε εἰς τὸν Ἀργολικὸν κόλπον, καὶ δὲ Χάραδρος (Ξεριάς).

Δίμυν εἰνε ἡ Λέσηη, παρὰ τὴν ἐποίαν δὲ Ἡρακλῆς, κατὰ τὴν μυθολογίαν, ἐφόνευσε τὴν πολυθρύλητον Γέρανην.

Ο νομὸς Ἀργολίδος διαιρεῖται εἰς τέσσαρας ἐπαρχίας, Ναύπλιας, Ἀργους, Σπεισῶν καὶ Ἐρμονίδος, Υδρας καὶ Τροικῆς.

1. Ἐπαρχία Ναύπλιας.

Πρωτεύουσα τῆς ἐπαρχίας ταῦτης καὶ τοῦ νομοῦ εἰνε τὸ Ναύπλιον (6,000 κατ.), πόλις ἀρχαιοτάτη μέν, ἀλλὰ μόνον ἀπὸ τῆς ἐν Πελοποννήσῳ Ἐνετοκρατίας γενομένη ὁνομαστὴ διὰ τὴν σπουδαίαν στρατηγικὴν αὐτῆς θέσην. Εἶνε ἔδρα Ἐφετείου, Πρωτοδικείου καὶ Γυμνασίου.

Τὸ Ναύπλιον ἀποτελεῖται ἀπὸ τὴν Ἀγοράν πόλιν, τὴν παλαιὰν καὶ κακοὺς ἔκτισμένην, καὶ τὴν Κάτω πόλιν, τὴν νέαν, μᾶλλον ἐπέρσωπον, ἔχουσαν τὰς δύο ιστορικὰς πλατείας, τὴν τῶν τριῶν Ναυάρχων καὶ τὴν τοῦ Συντάγματος. Κείται δὲ ἡ κάτω πόλις μεταξὺ τῶν φρουρίων αὐτῆς Παλαμηδίου καὶ Ἀκροναυπίλας. Ἐν τῷ διπέρ ἀνέξαρτησας ἀγώνιν ἡμέρων διεκρίθη κατὰ τὴν διώσιν τοῦ Παλαμηδίου τῷ 1822 δὲ Στάτικος Σταύροπολος. Εἰς τὴν Ἀκροναυπίλιν (Ἴτε καλέ) ὑπάρχουσι φυλακαὶ καταδίκων καὶ στρατώνες. Τρίτον φρουρίου τοῦ Ναύπλιον εἰνε τὸ Μπούρτα, τὸ ὑποίον κατὰ τὴν ἐπανάστασιν ἦτο ἔδρα τῆς κυριερητικῆς Ἐπιτροπείας.

Εἰς τὸ Ναύπλιον ἰδρύθη τὸ πρῶτον ὑπὸ τοῦ Κυθερῆτου Καποδιστρέου ἡ Στρατιωτικὴ Σχολὴ τῶν Εὐεπίδων καὶ ἐν αὐτῷ ἐδόλιοφρονήθη ὁ Κύμερνήτης Ιοάννης Καποδιστριας, τῇ 27 Σεπτεμβρίου 1831. Τὸ Ναύπλιον διετέλεσεν δὲ πρωτεύουσα τοῦ Βασιλείου μέχρι τοῦ 1835, διε τὴν μετετέθη εἰς Ἀθήνας.

Τοῦ Να πλούτου προσάτειν εἰνε ἡ Πλόρον (1,500κ.), ἔνθα συνῆλθε τῷ 1832 ἡ Ἐθνικὴ τῶν Ἐλλήνων Συ-

νέλευσις ἡ ἐπικυρωσασα τὴν ἀναγόρευσιν τοῦ Ὀθωνος ὡς βασιλέως τῆς Ἑλλάδος.

Οἱ μακρὰν τοῦ Ναύπλιον σύζουνται λείψανα ἀρχοπλέων καὶ τειχῶν τῆς παναρχίας Πελασγικῆς πόλεως Τίρυνθος. Ἐνταῦθα διὰ τῶν ἐν ἔτει 1884 καὶ 1885 γενεύμενων ἀνασκαρπών ἀνευρέθησαν τὰ λείψανα προσμητικοῦ μεγάρου. Παρ' αὐτὴν ὑπάρχει Γεωργικὴ Σχολὴ ἰδρυθείσα παρὰ τοῦ Καποδιστρέου.

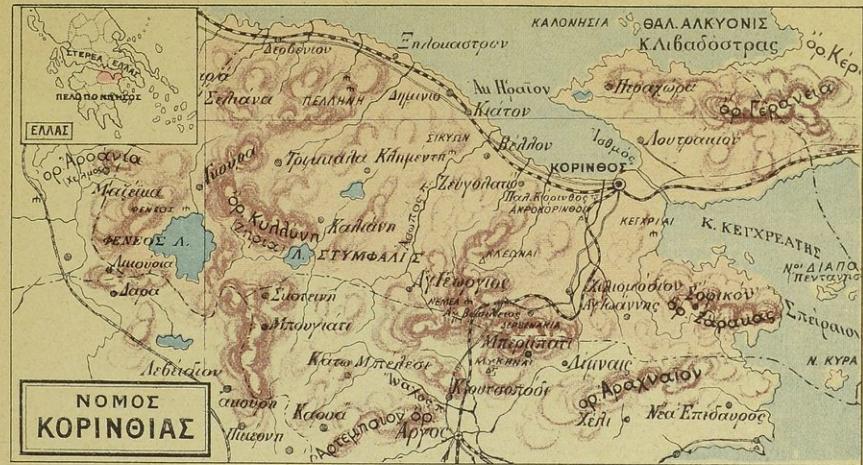
ΒΑ. τοῦ Ναύπλιον κείται τὸ Αιγανορίο (1,300 κ.), ἔδρα τοῦ ἅμμου Ἀσκληπιείου, παρὰ τὸ ὑπὸ τοῦ ὑρόκρητον τὰ λείψανα τῆς ἀρχαίας Ἐπιδαύρου, ἔνθα ὑπῆρχεν λείψεις τοῦ Ἀσκληπιοῦ, καὶ παρὰ τούτη κατοικίαι διὰ τοὺς λείψεις καὶ πολλὰ σικοδομήματα καὶ τόποι πρὸς κατοικίαν καὶ ψυχαγωγίαν τῶν ἐκεῖ ἐνδιαιτωμένων ἡ θεραπευμένων ξένων. Πάντων δὲ τῶν οἰκοδομημάτων ὁρατότατον εἰνε τὸ σχεδὸν ἀκέραιον σφύρεμνον μέγα θέατρον, ἔργον τοῦ ἀρχεπίκτενος Πολυκλείτου, ἀνασκαφὲν τῷ 1881. Πλὴν τούτου σύζουνται καὶ ἄλλαι ἀρχαιότητες. Πλησίον τούτων, παρὰ τὴν ἀκτὴν, εἰνε ἡ Παλαὶ Ἐπ' ἀνδρῶν (Πλέαρχος) καὶ ΒΔ. τούτης ἡ Νέα Επίλινγος (Πλέαρχος) (1,100 κατ.), ἐν ἡ συνῆλθε τῷ 1821—1822 ἡ πρώτη Ἐθνικὴ τῶν Ἐλλήνων Συνέλευσις ἡ κηρύζεσσα τὴν ἀνέξαρτησιν τῆς Ἑλλάδος καὶ ψηφίζεσσα τὸ προσωρινὸν πολίτευμα αὐτῆς.

Πρέσ. Β. τοῦ Ναύπλιον κείται τὸ χωρίον Μέλι μικρὰ (800 κατ.), ἔχον παλαιὸν βυζαντινὸν ναόν, καὶ πρὸς τὸ ΝΑ αὐτοῦ τὸ Τολόν, συνοικισμὸς Κρητῶν γενόμενος ἐπὶ Καποδιστρέου, παρὰ τὴν θέσιν τῆς ἀρχαίας Ἀσίνης.

2. Ἐπαρχία Ἀργους.

Τῆς ἐπαρχίας ταῦτης πρωτεύουσα εἰνε τὸ Ἀργος (10,000 κατ.), ἔνθα ἡ σιδηροδρομικὴ γραμμὴ Κορίνθου-Ναύπλιον διατάσσεται πρὸς τὴν Τρίπολιν. Τὸ σημερινὸν Ἀργος, ἔδρα τοῦ ἅμμου Ἀργείων, κείται ἐπὶ τῆς θέσεως τοῦ παλαιοῦ Ἀργους, καὶ εἰνε πόλις ἐμπορικὴ καὶ γραμμική. Ἡ παναρχία τῆς πόλεως Ἀργος, ἔχουσα ἀκρόπολιν δὲ λάραισαν, ὑπῆρχεν ἐπίσημος εἰς τοὺς ἀρχαίους χρόνους, κατὰ μὲν τὴν Ἀχαϊκὴν περίοδον ὡς ἔδρα τῶν Πελοπῶν, μετὰ δὲ την διωρικὴν μετανάστευσιν ὡς ἔδρα τῶν Ἡρακλειδῶν Τημενίδων. Εἰς μεγάλην ἀκμὴν ἔφθασεν ἡ πόλις αὐτῆς Φειδίωνς κατὰ τὴν 8ην ἐκατονταετερηίδα π. Χ. Ἐκ τῶν ἀλίγων σιριζομένων λειψάνων τῶν πολλῶν κτιρίων καὶ μνημείων, ἥπερ είχεν τὴν πόλις αὐτῆς ἐν τῇ ἀρχαιότητι, ἔξι λόγου είναι τὰ ἐρείπια τοῦ ἐν βράχῳ λελαξευμένου θεάτρου. Ἐν Ἀργείω συνῆλθε τῷ 1829 ἡ Ε΄ Ἐθνικὴ τῶν Ἐλλήνων Συνέλευσις ἐπὶ Καποδιστρέου.

Πρός Ν. τοῦ Αργούς κείνεται οἱ Μέλοι (225 κ.), ἐπίσημοι διὰ τὴν λαρυπόν τὸν ἀντίστοιχον, τὴν ὑπότοιχην ἀνταῦθα δὲ Κλοιοκτρώνης καὶ οἱ ὑπὸ αὐτῶν ἐπιλαρυγγοὶ εἰς τὴν πολυάριθμον στρατιάν τοῦ Δράμαλη τῷ 1822. Παρὰ τὰ σύνορα τῆς Ἀργολίδος καὶ τῆς Ἀρκαδίας κείται ὁ Ἀχαλαδόκαμπος (1700 κατ.), ἐπὶ τῆς σιδηροδρομικῆς δόδον τῆς Ζακήν Ἀργους εἰς Τρίπο-

λιν ἀγούσης, ΒΔ. τοῦ Ἀργους Καρυᾶ (1,000 κατ.), πρὸς Β. δ' αὐτὸν Κουισοπόδι (1,400 κατ.), ἐπὶ τῆς σιδηροδρομικῆς γραμμῆς Κορίνθου – Ἀργους, ἔδρα τοῦ δήμου Μυκηνῶν. Ὄλιγον βαρείστερον κεῖται τὸ χωρίον Χαρβάνι, παρὰ τὸ ὄπιστον ὑπάρχουσι· τὰ ἑρεῖς πιστῶν ἀρχαίων Μυκηνῶν τῆς ανθράξ ἔδρας τοῦ κραταιοῦ βασιλέως τῶν Ἀχαιῶν, τοῦ Ἀτρεΐδου Ἀγαμέμνονος. Άλι μυκῆναι ἔξεπεσον τῆς προτέρας αὐτῶν λαμπρότερον μετὰ τὴν ὑπὸ τῶν Δωριέων καταληψῆς τῆς Ἀργολίκης. Τὰ μάνα σφέζενα σήμερον μνημεῖα τοῦ μεγαλείου τῶν ἀρχαίων Μυκηνῶν εἰνε τὸ μέγιστον μέρος τῶν ἀρχαίων τειχών μετὰ τῆς καλουμένης Πύλης τῶν λεόντων. λείμανα τὸ ἀκροπέδιο μεγάρου παντού τῶν προστοικῶν οἰκήμαν πανταχού τοῦ διακρίνεται λείμανα πανταχού τοῦ οἰκοδομῶν, ἐν αἷς διακρίνεται η καλῶς διατηρουμένη θολωτὴ οἰκοδομὴ, η κοινῶν λεγομένη τάφος τοῦ Ἀγαμέμνονος, παρὰ δὲ τῶν λογίων θησαυροὺς τοῦ Ἀτρείου, ὅπως δῆποτε ἐμώς βασιλικὸς τάφος τῆς ἀρχαίας ἀκαίης ἐποχῆς. Πρὸς τούτους δὲ πλήθης ἑτέρων θολωτῶν τάφων, ἐν αἷς ἐρέθησαν χρυσᾶ, δορυφόρα καὶ δρειχάλινα σκεύη, ἀγγεῖα, δόλια, κοσμήματα καὶ ἀνάγλυφα. Πάντα ταῦτα ἀπόκεινται ἐν τῷ Ἐθνικῷ ἀρχαιολογικῷ Μουσεῖῳ.

3. Ἐπαρχία Σπετσών καὶ Ἑρμούνος.

Πρωτεύουσα τῆς ἐπαρχίας ταῦτης εἶναι ἡ ἐν τῇ ὁμονόμῳ νήσῳ (καὶ 4,432 πόλεις Σπέτσαι (4,330 κ.), κειμένη ἐπὶ τῆς ΒΑ. ἀκτῆς τῆς νήσου. Οἱ Σπετσώται, οἵτινες τοσούτοις συνέδραμον τὸν ὑπὲρ ανεξαρτησίας ἀγῶνα ἥματος διὰ τῶν ἡρωϊκῶν κατοχθωμάτων τοῦ ναυτικοῦ αὐτῶν, καίρουσι τὸ προνόμιον νὰ ἐκλέγωσαν δύο βουλευτάς.

Τῆς ἐπαρχίας ταῦτης ἀλλοι καῦματι λόγου ἀξιοῦ εἶναι τὸ Κρανιδιόν (7,000 κατ.), ἔχον ἀξιανά λόγου ναυτιλίαν. Τούτου ἐπίνειον εἶναι τὸ Χέλιον, (δι 0 κ.), τὸ Καστριό (2,500 κατ.), ἔδρα τοῦ δήμου Ερμούνης, εἰς τὴν θέσιν τῆς ἀρχαίας Ἐρμόνης, καὶ τὸ Αιδημά (1,600 κ.).

4. Ἐπαρχία Υδρας καὶ Τροιζηνίας.

Πρωτεύουσα τῆς ἐπαρχίας ταῦτης εἶναι ἡ ἐπὶ τῆς βροτεοῦ ἀκτῆς τῆς ὁμονόμου νήσου (7,177 κατ.), πόλις Ὅδρα (6,162 κατ.). Οἱ κάτοικοι αὐτῆς διεκρίθησαν πάντοτε ὡς ἀριστοί ναυτικοί. Κατὰ δὲ τὸν ὑπὲρ ανεξαρτησίας ἀγῶνα πολλὲς μὲν χρηματικὰς θυσίας ἔκαμον, μεγάλας δὲ ὑπερτερίας παρέσχον εἰς τὴν πατρίδην διὰ τοῦ ναυτικοῦ αὐτῶν. Τούτου ἔνεκα καίρουσι καὶ οἵτινες τὸ προνόμιον νὰ ἐκλέγωσαν δύο βουλευτάς. Ἐξ Ὅδρας κατήγορον οἱ Κονιουριώται, ἐν Μιασόλη, ἐν Σαχτούρῃ, ὁ Τομπάζης καὶ ὁ Βούλγαρης.

Μετὰ τὴν κατάπτωσιν τῆς ιστοπολεῖας ἐπελθούσαν ἐκ τῆς ἀναπτύξεως τῆς ἀπομόλειας, οἱ Τέρπαιοι ἐπεδόθησαν εἰς τὴν σπογγαλιείαν, ἐκ τῆς ἀποίας ὑπὲρ τὰ τείλα ἔκαπτομύρια δραχμῶν εἰσάγοντα ἐτηρίσαν εἰς τὴν νῆσον. Εἰς τὸν δήμον τὸν "Ὕδρας ἀνήκουσι καὶ αἱ παρακείμεναι αὐτὴ μικραὶ νῆσοι· Δοκός, Τοίχειρ καὶ ἄλλαι ἔχοντες.

Εἰς τὴν ἐπαρχίαν ταῦτην ἀνήκει καὶ ἡ νῆσος Πό-

ρος (4,666 κατ.), τῆς ἀποίας ἡ πρωτεύουσα πόλις Πόρος (4,135 κατ.) εἰνε ἔδρα τοῦ δήμου Τροιζηνοῦ. Ἐν τῇ ἀρχαιότητι ἐκαλείτο Καλαρέα καὶ ἦτο ἐπίσημος διά τὸν ἐν αὐτῇ μεγαλοπρεπῆ ναὸν τοῦ Ποσειδῶνος. Ἐνταῦθα γρύποτενήσειν ἔβιτωρ Δημοσθένης διὰ ὅλη τηρητόν, ἵνα μὴ συλληφθῇ ὑπὸ τῶν δημίου τοῦ ἐπιτρόπου τῆς Μακεδονίας Ἀντιπάτρου, τῷ 322 π.Χ. Ἡ πόλις Πόρος χρονολογεῖται ἀπὸ τοῦ μεσαίων, ἐν αὐτῇ δὲ ἔδρυσεν ὁ Κυθερήτης Καποδίστριας τὸ Εκαληγαστικὸν Σχολεῖον. Ἐνταῦθα ὑπάρχειν ὁ Ναϊσταθμός μέχρι του 1878, ὅπερ μετηνέχθη εἰς τὴν Σαλαμίνα, σήμερον δὲ ὑπάρχει ἐν αὐτῇ ναυτικὴ Προποιεύεται Σχολή.

"Αλλὰ χωρὶς σημαντικότερα τῆς ἐπαρχίας ταῦτης ἐν τῇ Σπετσῇ εἰνε ἡ Δαματᾶς (500 κατ.), παρὰ τὴν ἀρχαίαν Τροιζηνα, ἔνθα συνῆθε τῷ 1827 ἡ τετάρτη Ἐθνικὴ τῶν Ἐλλήνων Συνέλευσις, ἡ αναγρέεται στὸν Καποδίστριον Κυθερήτη τῆς Ἐλλάδος. Ἀνατολικὸς τούτου καὶ ἀντικύρος τοῦ Πόρου κεῖται τὸ χωρίον Γολατᾶ (800 κατ.), θεωρούμενον ὡς συνοικία τοῦ Πόρου. ΒΔ. τούτων κεῖται τὸ Κάτω Φανάρι (800 κατ.). Πρὸς Β. τῆς Τροιζηνίας εἰνε μικρὰ χερσόνησος τῶν Μεθώνων, πετρώδεις καὶ ἥραστοιδέων, ἐν ᾧ ἡ πολύχρονη Μέθανα καὶ Κουνουπίτεα. Εἰς τὰ ΝΑ. τῆς χερσονήσου ταῦτης ὑπάρχουσι τὰ θειοῦχα Ιαματικὰ ὅδατα τῆς Βρωμολίμνης, ἔνθα καὶ λουτήρες.

3. Νομός Ἀχαΐας.

Πληθ. 145,001.

"Οἱ νομός Ἀχαΐας ἔργεται πρὸς Β. ὑπὸ τοῦ Κορινθιακοῦ κόλπου καὶ τοῦ κόλπου τῶν Πατρῶν, πρὸς Δ. ὑπὸ τῆς Ἡλείας, πρὸς Ν. ὑπὸ τῆς Ἡλείας καὶ τῆς Ἀρκαδίας, καὶ πρὸς Α. ὑπὸ τῆς Κορινθίας.

"**Ορος** τοῦ νομοῦ τούτου εἰνε τὰ Ἀράνια ἡ Χελιδόνης, τὸ Παραχαικόν ἡ Βοιδᾶς καὶ ὁ Εἰρηνίας ἡ Ζελέρος.

Ποταμοί μεγαλήτεροι εἰνε ὁ Κραθίς, πηγάδιον ἐκ τῶν Ἀράνων καὶ ἐκβάλλων εἰς τὸν Κορινθιακὸν κόλπον, ὁ Βουρώνης (τῶν Καλαβρύτων) καὶ ὁ Σιλινός, (τῆς Βοστιτσᾶς) πηγάδεσσες ἐκ τοῦ Βερυμάνθεω καὶ ἐκβάλλοντες εἰς τὸν αὐτὸν κόλπον.

Κόλποι τοῦ νομοῦ τούτου εἰνε ὁ Κορινθιακὸς καὶ ὁ Πατραικός.

Ακρωτήρια εἰνε τὸ Ριόν, τὸ ἐπόλεον μετὰ τοῦ ἀντικροῦ ἐν τῇ Σπετσῇ Ἐλλάδει· Αιταρόλον σχηματίζει τὸν πορθμὸν τὸ διατελεόντα τὸ έριον μεταξὺ τοῦ Κορινθιακοῦ κόλπου καὶ τοῦ τῶν Πατρῶν. Τετρεον ἀκρωτήριον τῆς Ἀχαΐας εἰνε ὁ Λαρός ή Κάβο Πάτα.

"Ο νομός Ἀχαΐας διαιρεῖται εἰς τρεις ἐπαρχίας, τὴν τῶν Πατρῶν, τὴν τῆς Αιγαίας καὶ τὴν τῶν Καλαβρύτων.

1. Ἐπαρχία Πατρῶν.

Τῆς ἐπαρχίας ταῦτης πρωτεύουσα, ἡμάρτινα δὲ καὶ τοῦ νομοῦ, εἰνε αἱ Πάται (40,000 κατ.). Αἱ Πάται εἰνε πόλις ἀρχαιοτάτη, ἀνάγοντα τὴν ἀρχὴν ἀντῆς, κατὰ

τὰ μυθολογούμενα, εἰς τὴν 14ην ἑκατονταετεῖδα πρὸ Χριστοῦ. Κατὰ τὸν Πελοποννησιακὸν πόλεμον αἱ Ηλέται ἡσαν ἐν τῷν δῆμοσιν τὸν Πελοποννήσῳ συμμάχων πόλεων τῶν Ἀθηναίων, ὅραζότερον δὲ ὑπῆρξαν μία τῶν πόλεων τῶν ἀποτελουσῶν τὴν Ἀχαιῶν συμπολιτείαν. Κατὰ τὸν μεσαίων ἥκμασεν ἐπὶ τε τῆς Βυζαντινῆς καὶ τῆς Φραγκικῆς κυριαρχίας. Ἐπὶ τουρκοκρατίας ἔκειτο ἐπὶ τοῦ γηγενοῦ, ἐνθα εἶναι σήμερον ἡ "Ανω πόλις" καὶ ἐπὶ τοῦ ὄποιον ὑπάρχει ἐνετικὸν φρούριον, ἀπὸ δὲ τῆς ἐλευθερώσεως τῆς Ἑλλάδος ἐπει ξετάθη μέχρι τῆς θαλάσσης, ἰσρυμέσης τῆς Νέας ἡ Κάτω πόλεως μὲν σχέδιον κανονικόν, ἕδος ἐθείλας καὶ πλατεῖας δενδρόφυτον. Εἶναι ἄλλας ἐμπορική καὶ βιομηχανική, ἔχουσα μέγαν καὶ ἀσφαλή λιμένα, καὶ οὐσα ἐν τῶν κυριωτέων σταφιδιποτερείων. Εἶναι ἔδρα Ερετίου, δύο Γουμασίων, Ἄρσακεύον Παρθεναγαγγείου καὶ Ἐμπορικῆς Σχολῆς. Άλι Πάτραι συνδέονται αἰσιοδοσικῶς μετὰ τῶν Ἀθηνῶν καὶ τοῦ Πύρρου.

Χωρία σημαντικώτερα τῆς ἐπαρχίας ταῦτης είναι δ' "Αγιος Βασίλειος" (800 κατ.), οὐ μαρχάν τοῦ Ρίου, ἡ Ἀλισσός (900 κατ.), ἡ Κάτω Ἀγαία (1,500 κατ.), ἡ Χαλαρόπετρα (900 κατ.), ἡ Γονγζούνιστα (1,000 κατ.), καὶ ἡ Ηροσοβίστα (650 κατ.).

2. Ἐπαρχία Αιγαίατείας.

Πρωτεύουσα τῆς ἐπαρχίας είναι τὸ Αἴγιον ἡ Βούσισσα (8,000 κατ.). Διαιρεῖται καὶ αὕτη εἰς "Ανω καὶ εἰς Κάτω πόλιν". Καὶ ἡ μὲν "Ανω πόλις" κεῖται ἐπὶ γραφικοῦ λόφου, εἰς τὰ δυτικὰ τοῦ ὄποιον ὑπάρχει ὡραῖα πλατεία, τὰ Ψηλοί· Ἀλιάνια, ἔχουσα ὡραίαν θέσιν ἐπὶ τοῦ κόλπου, ἡ δὲ Κάτω πόλις, εἰς τὴν παραλίαν, σύγκειται κυρίως ἐξ ἀποθηκῶν καὶ οἰκιῶν τῶν σταφιδοκτημάνων. Παρὰ τὴν παραλίαν σφίζεται παλαιοτάτη πλάτανος.

Ἡ πόλις Αἴγιον, ὡς καὶ ἀπόστα ἡ ἐπαρχία, ἀκμάζουσαν οἰκονομικῶς ὡς ἐκ τοῦ πλουτοφόρου προϊόντος αὐτῶν, τῆς σταφίδος, ἥτις εἶνε ἡ ἀριστή τῆς Ἑλλάδος.

Τὸ Αἴγιον εἶναι ἐν τῶν ἀρχαιοτάτων ἀχαϊκῶν πόλεων, ἐγένετο δὲ ἡ ἔδρα τῆς Ἀχαικῆς συμπολιτείας, τῆς ἐποκαὶς οἱ ἀντίπροσωποι συνήργοντο διε τοῦ ἔπου εἰς τὸ ἄλσος τοῦ Ομαργυρίου Διόποτος. Ἀλλικαὶ θέσεις ἄξιαι λόγου τῆς Αιγαίατείας είναι ἡ Τέμεστη (1,100 κατ.) καὶ ἡ Μονή τῶν Ταξιαρχῶν, εἰς μικρὰν ἀπόστασιν ἀπὸ τοῦ Αἴγιου κείμενα. Παρὰ τὸν σημερινὸν Ρέδιδιλον εὑρίσκονται ἐρείπια τῆς ἀκροπόλεως τῆς ἀρχαίας Ἐλίκης, μᾶς τῶν πέντε τῆς ἀρχαίης συμπολιτείας, καταποντισθεῖσης διὰ σεισμοῦ τῷ 373 π. Χ., τὸ Αινοκρήτον (Διοκορίτεια Καλύβια), ἔδρα τοῦ δήμου Βουρῶν, εἰς ἡ ἀρετηγέλα τοῦ εἰς Καλάβρυτον ἀνερχομένου ὁδοντοτοῦ σιδηροδρόμου, ἡ Ἀκράτια (860 κατ.), ἔχουσα συγκονικῶν δὲ ἴστοισιν μετά τοῦ Γαλαξείδου· οὐ μαρχάν ταῦτης ἔκεινον αἱ ἀρχαίαι Αἰγαί, καὶ Ἀρραφά (530 κατ.), ἔδρα τοῦ δήμου Αιγείρας, ὁνομασθέντος ἐκ τῆς ἔγγυης κειμένης ἀρχαίας Αιγείρας.

3. Ἐπαρχία Καλαβρύτων.

Η ἐπαρχία αὕτη εἶναι ἐκ τῶν ὀρεινοτάτων χωρῶν τῆς Ἐλλάδος.

"Ἐν αὐτῇ ἡρχισαν αἱ πρῶται ἐχθροπραξίαι τοῦ μεγάλου ὑπέρ ἀνέξαρτησας ἀγώνους ἥματος. Πρωτεύουσα αὕτης εἶναι τὰ Ἰστορικὰ Καλάβρυτα (1,400 κατ.), κειμενα ἐντὸς κοιλάδος τῶν Ἀρσανίων ὀρέων διαρρεομένης ὑπὸ τοῦ ποταμοῦ Ἐραστοῦ. Οὐ μαρχάν τῶν Καλαβρύτων ἔκειτο ἐπὶ τῇ ἀρχαιότητι ἡ πόλις Κύναθι, ἐν ἡ ὑπῆρχεν ἡ περιώνυμος διὰ τὴν λαμπτικὴν αὐτῆς δύναμιν πηγὴν Ἀλυσσος, ὃς θεραπεύεις τὴν λόσταν. Εἰς τὸν δήμον Καλαβρύτων εὑρίσκεται ἡ Μονὴ τῆς Αγίας Αιαρίας, ἐνθα δὲ Μητροπόλιτης Πελασίων Πατρών Γερμανὸς Ὅψιστος τὴν σημαίαν τῆς ἐπαναστάσεως τῇ 25 Μαρτίου 1821. Ἡ μονὴ αὕτη, κτισθεῖσα τῷ 961 μ. Χ. κατοικεῖται νῦν ὑπὸ 71 μοναχῶν. Διατηροῦνται ἐν ἡ αὐτῇ ἡ σημαία τοῦ Γερμανοῦ διάτρητος ὑπὸ τουρκικῶν σφαγῶν καὶ τὸ παράτης αὐτοκρατέρες τῶν Ῥώσων Αἰκατερίνης Β' δωρηθεὶν τῇ Μονῇ ἀδαμαντοποιίτοντος Εδαγγέλιον. Εἰς τὸν δήμον Κερπούνης, ὀπίσιος ἔδρα εἶναι ἡ Κερπούνη (700 κατ.), πρὸς Β. τῶν Καλαβρύτων, εὑρίσκεται ἡ Μονὴ τοῦ Μεγάλου Σπήλαιον, κτισθεῖσα τῷ 361 μ.Χ. καὶ εἰς τὴν ὄποιαν ἐνδιαιτῶνται 128 μοναχοί. Ἐν αὐτῇ εὑρίσκονται ἡ ἐκ κηροῦ ὑπὸ Ἀποστόλου Λουκᾶ φιλοτεχνίεις εἰκόνων τῆς Παναγίας, πλουσία διδιούηκη καὶ πολλὰ ἀφιερώματα τῶν αὐτοκρατόρων τοῦ Βυζαντίου. Τὸ μέγα Σπήλαιον, προσδηλωθὲν τῷ 1827 ὑπὸ τοῦ Ἰεράρχη Πασᾶ, ἐσώθη διὰ τῆς ἡρωικῆς ἀμύνης τῶν μοναχῶν καὶ τῶν ἐν αὐτῷ καταφυγόντων περισκένων.

"Ἀλλὰ σπουδαῖα χωρία τῆς ἐπαρχίας ταῦτης είναι τὰ Σουδενά (1500 κατ.), τὰ Μαζέικα (1,400 κατ.), ἔδρα τοῦ δήμου Κλειτορίας, ὅπως ὁνομασθέντος ἐν τῇς ἐνταῦθα κειμένης ἀρχαίας Κλειτορίου, παρὰ τὸν διάμοντον ποταμόν, ἡ Ανυκόνια (1,200 κατ.), ἡ Σιρέζοβα (1,600 κατ.), τὸ Σωτηρίον (800 κατ.), τὸ Λειβύριτον (1,000 κατ.), καὶ ἡ Κέρτεζη (1,400 κατ.), Παρὰ τὰ Ἀρσανά κείνται τὰ χωρία τῶν δήμων Νωνάρκειδος καὶ Φελλόπεδου, τῶν ἐπίοντος οἱ κάτοικοι μεταβούντος καθ' ὁρισμένας ὡραῖς τοῦ ἔπου εἰς τὴν Κορινθίαν, τὴν Αιγαίατείαν καὶ τὴν ἐπαρχίαν Πατρών πρὸς εὔρεσιν ἐγρασίας. Εἰς ταῦτην τὴν περιοχὴν ἔχει τὰς πηγὰς τοῦ ὁ Κράθης, καὶ ἐνταῦθα κείται ἡ περιώνυμος κατὰ τὴν μιθολογίαν πηγὴν τῆς Συνγός, ἐπὶ τῷ ὄπιοι ὄμβυνον οἱ θεοὶ τὸν φαερὸν καὶ διμετάτρεπτον έρκον τόνε.

"Ἴσων νῦν τόδε γαῖα καὶ οὐρανὸς εὐρὺς ὑπερθεντεί, καὶ τὸ κατεβόμενον Συνγός ὕδωρον

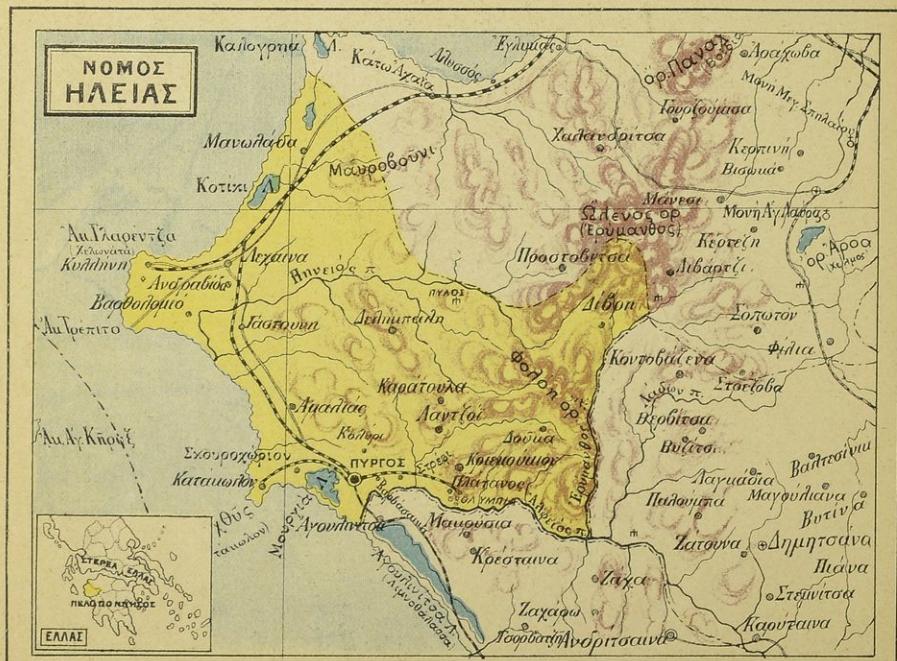
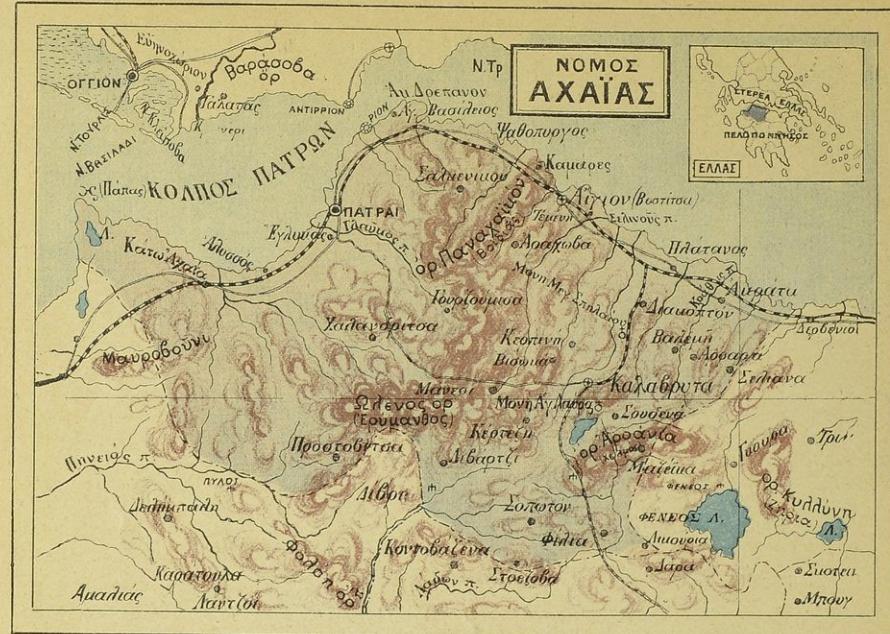
4 Νομὸς Ἡλείας.

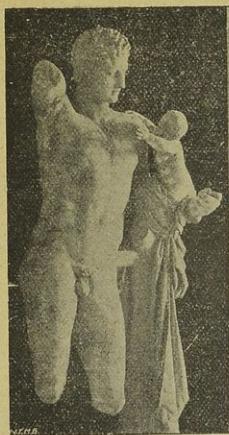
Πληθ. 92,000.

"Ο νομὸς Ἡλείας ὄριζεται πρὸς Β. ὑπὸ τῆς Ἀγαίας, πρὸς Α. ὑπὸ τῆς Ἀρραφᾶς, πρὸς Ν. ὑπὸ τῆς Τριφύλλιας καὶ πρὸς Δ. ὑπὸ τοῦ Νούσου πελάγους.

"Οροὶ τοῦ νομοῦ τούτου είναι ὁ Ἔρυμανθος καὶ ἡ Φοιλόη.

"Ποταμοὶ κατόντες εἶναι ὁ Πλευκός Πηγεύς η Γαστονίτικος, πηγάζων ἐκ τοῦ Ἐρυμάνθου καὶ ἐκβάλ-

ΜΟΥΣΕΙΟΝ

λων εἰς τὸ Ἰόνιον πέλαγος, καὶ δέ μέριστος τῆς Πελοποννήσου ποταμός, Ἀλφεός (Ρουφίς), πηγάζων ἐκ τοῦ ὄροπεδίου τῆς Ἀρκαδίας καὶ χυνόμενος εἰς τὸ Ἰόνιον πέλαγος.

Τούτου παραπόταμος εἶναι ὁ Αἴανθος, ὁ Εὔδημανθος (Δάσνα) καὶ δέ διεστρικός Κλάδεος.

Άκρωτηρία τοῦ νομοῦ τούτου εἶναι δὲ Χελωνάτιας, κοινῶς Γαρέντζα, καὶ ὁ Ἰχθυεικονίδης Κατάκωλον.

Ο νομὸς τῆς Ἡλείας μίαν μόνην ἐπαρχίαν περιλαμβάνει. Πρωτεύουσα αὐτοῦ εἶναι δὲ Πύργος (13,000 κατ.), κείμενος εἰς τὰ νότια τοῦ νομοῦ, καὶ ἔχων ἐπίνειον τὸ Κατάκωλον (1,000 κατ.), μεθ' οὗ συνδέεται σιδηροδρομικώς. Συνδέεται δὲ δὲ Πύργος διὰ σιδηροδρομίου καὶ μετὰ τῶν Πλατρῶν. Κύριον προσίον τοῦ τε Πύργου καὶ δῆλης τῆς Ἡλείας εἶναι ἡ σταύρος ἔχοι δὲ καὶ μικράν τινα βιομηχανίαν. Ο Πύργος πυρποληθεῖς τῷ 1825 ὑπὸ τοῦ Ἰμβραήμ Πασά σφαγίσθη μετὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν τῆς Ἑλλάδος, ὅσημέρα δὲ προσδέει χάρις εἰς τὴν ἐφόροιν τῆς χώρας.

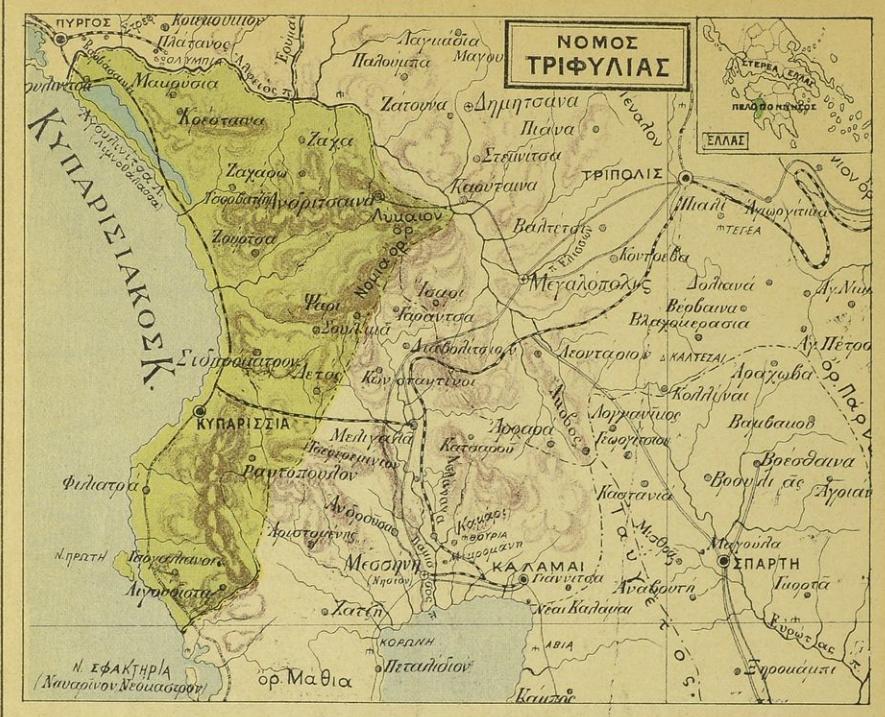
Πρὸς τὰ Α' τοῦ Πύργου κείται ἡ κάμη Κολλύριος (1,048 κατ.), πρὸς Α' ἡ Βαρδάσσανα (1,045 κατ.), τὸ Σιρέρι (1,100 κατ.), τὸ Κριεκόνιον (1,300 κατ.), ἔδρα τοῦ δήμου Ὁλυμπίων, σύντονος καὶ λαξιουμένου ἐν τῆς ἐν τῇ περιοχῇ ταύτῃ πειρινόμου θέσεως Ὁλυμπίας. Εἶναι δὲ αὕτη κοιλάς, διαρρεομένη ὑπὸ τοῦ Ἀλκειοῦ καὶ εἰς αὐτὸν συμβάλλοντος Κλαδέου παρὰ τὰς ὑπωρείας τοῦ Κρονίου ὅρους. Ἐνταῦθα ἐτελούντο κατὰ τοὺς ἀρχαίους χρόνους οἱ πάντων τῶν ἐλλήνικων ἀγώνων ἐπιστρέπτατο. Ὁλυμπιακοὶ ἀγώνες, ἀνὰ τετραστίαν, εἰς τιμὴν τοῦ Διός. Ἐτελούντο δὲ ἐν τῷ ἵερῳ ἄλσει τῆς Ἀλτεως, ἐνθα ὑπῆρχεν δέ μεγαλοπρεπής νάρος τοῦ Διός, καὶ τὸ ἐντὸς αὐτοῦ χρυσελεφάντινον ἄγαλμα τοῦ θεοῦ, ἀριστοτέρημα τοῦ Φειδίου. Αἱ ἐν τῷ ἵερῷ τούτῳ χώρῳ γενέμεναι ἀνασταψαν κατὰ τὰ ἔτη 1875—1881 ἐπιμέλειά τῆς Γερμανικῆς Κυβερνήσεως ἀπέδωκαν ήμιν πλείστα ἀξιόλογα ἔρεπτα καὶ ἔργα τέχνης, ἐν οἷς διοῦ ἔξαιστα ἀγάλματα, τὸ τῆς Νίκης τοῦ Παιανίου καὶ τὸ τοῦ Ἐρεμοῦ τοῦ Πραξιτέλους. Πλάντα τὰ εὑρήματα ταῦτα ἀπέκνεται εἰς τὸ αὐτόθι Μουσεῖον ἐγερθέν διπάνη τοῦ ἀειμνήστου εὐεργέτου τοῦ ἔνθους Ἀνδρέου Συγγροῦ. Πρὸς τὰ ΒΑ τῆς Ὁλυμ-

πίας κείται ἡ κωμόπολις Λαλα (400 κατ.), ἐνθα κατώκουν πρὸ τῆς ἐπαναστάσεως οἱ περιθένηται Λαλαῖοι, οἱ φοιβεροὶ Μωαμεθικοὶ Ἄλβανοι, τοὺς ἐποίουσαν ἔξεδιωκες τῷ 1821 ὁ Ἀνδρέας Μεταξᾶς. Εἰς τὰ ἔχατα δὲ ΒΑ.

τοῦ νομοῦ εἶναι ἡ ἀκμαία κωμόπολις Λίβρη (1,800 κατ.). Πρὸς Β'. τοῦ Πύργου κείνται ἡ μεγάλη καὶ πλουσία Ἀμαλίας (6,200 κατ.), ἡς οἱ κάτοικοι εἶναι γεωργοὶ καὶ ἔμποροι, ἡ Γαστούνη (2,400 κατ.), ἀκμάσαται κατὰ τὸν μεσαίωνα ἐπὶ τῆς Φραγκοκαρπίας μετὰ τῆς ΒΔ. ἐπὶ τοῦ ἀκρωτηρίου Χελωνάτα κειμένης Γλαρέντσας ἡ Κυλλήνη (500 κατ.), ἡτις ὑπῆρξεν ἐπίσημος ὡς ἐμπορικὸς λιμὴν κατὰ τὴν ἐποχὴν ἔκεινην. Πρὸς ὑπὸ ταῦτα εἰς τὴν θέσην Λίντας ὑπάρχουσι: τὰ ἀξιόλογα θεοῦσα καὶ σιδηροσύχα λαμπτικὰ θύστα καὶ λουτήρες. Τὸν τίτλον δουκὸς Γλαρέντσας ἡ Κλαρέντσας ἔφερεν δὲ πρεσβύτερος μήδη τῶν Φράγμων πρόγκιπίων Ἀχαΐας ἐκ τοῦ ἡγεμονικοῦ τούτου γαλλικοῦ στόκου μετεβιβάσθη διὰ συνοικείου δὲ τίτλος οὗτος εἰς τὸν βασιλικὸν στόκον τῆς Αγγλίας, κατὰ τὴν 14ην ἑκατονταετηρίδα, καὶ ἔπειτα δὲ νεανίστας τῶν ἐν Ἀγγλίᾳ βασιλικοπατίων φέρει τὸν τίτλον Δουκὸς Κλαρέντσας. Εἰς τὰ ΒΔ. τῆς Γαστούνης κείται ἡ ἀκμαία κώμη Βαρδοθίλημος (1,900 κατ.), τῆς ποτίσας πάντες οἱ ἀξέρεινες κάτοικοι ἐφονεύθησαν τῷ 1825· μαχέμενοι πρὸς τὸν Ἰμβραήμ Πασάν. Βορειότερον κείται ἡ Ἀιδραβίδα (2,100 κατοίκων) διατελέσσασα πρωτεύουσα τοῦ φραγκικοῦ πριγκιπάτου Ἀχαΐας, Πρὸς Β. ταύτης τὰ Λεχανά (2,900 κατ.), ἔδρα τοῦ δήμου Μυρτουνίων, ὑνομάζομένου ἐν τῆς ἐπαύθια ἀρχαίας πόλεως Μυρτουνίου, ἀκμαία κωμόπολις, καὶ πρὸς Β. ἡ Μαρωλάς (800 κατ.), ἔδρα τοῦ δήμου Μυρτουνίων.

ΑΝΑΡΕΑΣ ΣΥΓΓΡΟΣ
Ἐθνικὸς εὐθεγέτης.

Τὸ πλειστον τῆς περιοχῆς ταύτης, κατέβατον ἐπὶ μεγάλων δασῶν, εἶναι σήμερον κτήμα τοῦ Διαδόχου διωρηθὲν αὐτῷ ὑπὸ τοῦ θηνους. Εἰς τὴν παραλίαν τῆς Μανιωλάδας εὑρίσκονται τὰ λαμπτικὰ λουτρά τοῦ Κουγουπελίου.

5. Νομός Τριφυλίας

Πληθ. 86,000.

Ο νομός Τριφυλίας έριζεται πρὸς Β. ὑπὸ τῆς Ἡλείας, πρὸς Α ὑπὸ τῆς Ἀρκαδίας, πρὸς ΝΑ. ὑπὸ τῆς Μεσσηνίας καὶ πρὸς Δ. ὑπὸ τοῦ Ιανέου Πελάγους.

Οον τοῦ νομοῦ τούτου είναι τὸ Λύκαιον, ὡπερ ἀνήκει καὶ εἰς τὴν Ἀρκαδίαν. Απὸ τούτου ἐκφύνονται τὸ Τεραγόνιον καὶ τὸ Νόμια. Εκ τῶν κορυφῶν τοῦ Τετραγόνου μία είναι καὶ ἡ ἔνδοξος καταστάσις Εἴρα, διὰ τὴν ἀντίσταυτην, τὴν ὥπολαν ἀντέταξαν οἱ Μεσσήνιοι πρὸς τοὺς Λακεδαιμονίους ἐπειδὴ 11 ἔτη (642-631 π.Χ.) ὑπὸ τῶν ἀρχηγῶν αὐτῶν Ἀριστομένην. Ἀλλοι ἀλάδοι τοῦ Λυκαίου είναι πρὸς Β. μὲν ὁ Λατάθης καὶ ἡ Μίνθη πρὸς Ν. δὲ τὸ Αιγαλέον.

Ποταμοὶ ἐν τῷ νομῷ τούτῳ είναι ὁ Ἀλφεός, δυτικὸς ἀποτελεῖ πρὸς Β. μὲν τὸ σύνορον τῆς Τριφυλίας καὶ τῆς Ἀρκαδίας, καὶ ἡ Νέδα, πηγάζουσα ἐν τῷ Λυκαίῳ καὶ ἐκβάλλουσα εἰς τὸν Κυπαρισσιακὸν κόλπον.

Δίμνυν ἔχει τὴν Κατάραν.

Κόλπος τοῦ νομοῦ τούτου είναι ὁ Κυναρισσιακὸς σχηματιζόμενος ὑπὸ τοῦ Ιανέου πελάγους, ἀκρωτηρίον δὲ ἡ Ηλαταμώδης ἄκρα.

Ο νομὸς οὗτος διαιρεῖται εἰς δύο ἐπαρχίας, τὴν τῆς Τριφυλίας καὶ τὴν τῆς Ολυμπίας.

1. Ἐπαρχία Τριφυλίας.

Πρωτεύστα τῆς ἐπαρχίας ταῦτη καὶ τοῦ νομοῦ είναι ἡ Κυπαρισσία (6,500 κατ.). Κείται εἰς τὸν πρόποδας τοῦ βουνοῦ Ψυχού, μιᾶς τῶν κορυφῶν τοῦ Αιγαλέου, καὶ συνιστάται ἐν τῆς Παλαιᾶς πόλεως, κειμένης ἐπὶ τοῦ λόφου, καὶ τῆς Νέας, εἰς τὴν παραλίαν. Εἰς τὴν ἄνω πόλιν εὑρίσκονται λείψανα τοῦ ἀρχαίου Ναοῦ τῆς Κυπαρισσίας Ἀθηνῶν, καὶ λείψανα ἀρχαιοτάτων τείγων, περὶ τὰ ὅπια ἐγέρεται μεσαιωνικὴ ἀκρόπολις. Ἐν τῷ μεταξύ τῆς Παλαιᾶς καὶ τῆς Νέας πλεόνες γύρω σφίζονται λεῖψανα ναοῦ τοῦ Απόλλωνος. Ή κάτω ἡ παραλίας πόλις είναι καλαρόδες ἐμπορική. Εγείρεται δὲ ἐν γένει ἡ Κυπαρισσία ἀκμάσιον ἐμπόριον, ἀνεπτυγμένην πηγηνοτροφίαν καὶ μηράδαν βιομηχανίαν.

Αἱ μηλῶν ἔξια λόγου θέσεις τῆς ἐπαρχίας ταῦτης είναι τὰ Φιλιατρά (10,000 κατ.), εἰς τὴν θέσιν τῆς ἀρχαίας Ἐρύνης, δράσις πολιχνή, οἱ Γαργαλίαι (5,700 κατ.), κείμενοι ἐπὶ δραπετίου, πόλις κανονικῶν ἐκτισμένην, ἔχουσα ἀκμάτον ἐμπόρους καὶ ἀνεπτυγμένην γεωργίαν. Οἱ μαράδες τῶν Γαργαλίων παρὰ τὴν παραλίαν εὑρίσκονται τὰ θειοῦρα λουτρά τοῦ Βρωμονερίου. Οἱ Γαργαλίαι: ἔχουσι λιμένα ἐμπορικόν, τὴν Μαραθόνην. Ἀντικρὺ δὲ ταῦτης κείται ἡ νησίς Πράσιη. Πρὸς τὰ ΝΑ. ἡ Αιγαίδιδστα

(2,600 κατ.), έχουσα αριθμονα 33ατα και συνεπως θαλεράν βλάστησην, ο Αειός (1,300 κατοίκ.), το Υάρι (1,500 κατ.), ο Σουμάς (1,200 κατ.) και το Σιδηρόκαστρον (700 κατ.).

2. Ἐπαρχία Ὀλυμπίας.

Πρωτεύουσα ταύτης είναι η Ἀρδετσανα (2,100 κ.), κειμένη ἐπὶ τῆς παρθείσας τοῦ Λυκαλού, έχουσα Γυμνάσιον και βιβλιοθήκην. ΝΑ. ταύτης κείται η Ζοῦρτσα (1,700 κατ.), ἔδρα τοῦ δήμου Φιγαλίας. Πρός τὰ ΝΑ. ταύτης, παρὰ τὴν δεξιὰν ὅχθον τῆς Νέδας, ἔγγυς τοῦ σημερινοῦ χωρίου Πλατύτασα, εὑρίσκονται τὰ ἑρείπια τῆς ἀρχαίας Φιγαλίας εἰς τεσσάρων δὲ περίπου ὡρῶν ἀπόστασιν, εἰς τὴν θέσιν Βάσσασιν, δηλαδὴ Φάραγγες, σώζονται λείψανα τοῦ περιουνόμου γνωστοῦ Ἑπικούρεου Απόλλωνος, ὃν ἔκτισεν ὁ Ἰντινος. Τοῦ ναοῦ τούτου ή ζωφόρος εὑρίσκεται ἐν τῷ Βρετανικῷ Μουσείῳ.

Εἰς τὰ ΒΔ. τῆς Ἀνδριτσαλίνης είναι η Ζάχα (900 κ.), η Ζαχάρω (1,200 κατ.), οὐ μακρὸν τῆς λίμνης Καϊδάρα, τὰ Κρεσταίνα (1,600 κ.), ἔδρα τοῦ δήμου Σκυλλούντων. Παρὰ ταῦτα εύρισκονται τὰ ἑρείπια τοῦ ἀρχαίου Σκυλλούντου, ἕνθα ἔζησαν δ' Εσσοφόδην ἔξοριστος, και σώζονται εἰσέπι ίχνη τοῦ ναοῦ τῆς Αρτέμιδος. Πλησίον τῶν Κρεσταίνων κείνται τὰ Μαργόνια (1,300 κ.), και ἡ Ἀγουλίνιτα (2,600 κατ.), η μεγίστη κώμη τῆς ἐπαρχίας ταύτης, κειμένη εἰς τὴν ἑσχάτην βορεοδυτικῶν γωνιῶν αὐτῆς. Ή περὶ αὐτῶν χώρα είναι πατάριτος ὅπερ ἐλαύνων, σταυρίδαμπελά, κήπων και ἀγρῶν παραγόντων δημητριακά. Πλησίον αὐτῆς ἐπείνεται και ἡ ὡραία λιμνούλασσα, ἕνθα θηρεύονται ἀριθμοὶ ἄγριων νήσσαι και ἀλιεύονται παχύτατοι λιχίδες.

6. Νομὸς Μεσσηνίας.

Πληθ. 10,000.

Ο νόμος Μεσσηνίας δρίζεται πρὸς Β. και ΒΔ. ὑπὸ τῆς Τριφύλλιας, πρὸς τὰ ΒΑ. ὑπὸ τῆς Ἀρεοδίδης, πρὸς Α. ὑπὸ τῆς Λακεδαίμονος, πρὸς Ν. ὑπὸ τῆς Λακωνικῆς και τοῦ Μεσσηνιακοῦ κόλπου και πρὸς Δ. ὑπὸ τοῦ Ιονίου πελάγους.

Ο νομὸς οὗτος συνίσταται ἐκ τῆς ιδίως Μεσσηνίας, τῆς νήσου Σφακιηγίας, τῶν 3 Οινούσιων νήσων, Σαπιένσιας, Πρεσοποτίσιου, και Σχίζας, και τῆς νοτιότερον τούτων Θηγανούσης ή Βερένου.

Οροὶ τοῦ νομοῦ τούτου είναι πρὸς Β. αἱ πρεσετάσεις τῶν Νομίων, πρὸς Α. ὁ Τανγετος, χωρίζων τὴν Μεσσηνίαν ἀπὸ τῆς Λακεδαίμονος, η Ἰθάρμη και η Εἴδα εἰς τὸ κέντρον, και εἰς τὰ ΝΔ. ὁ Αυκόδημος, δεστις διατρέχει τὴν Μεσσηνιακὴν χερσόνησον και ἀπολιγῆται εἰς τὸ ἀκρωτήριον τοῦ Ακρίτου.

Μεταξὺ τοῦ ἀκρωτηρίου τούτου Ακρίτα και τοῦ ἐν τῇ Λακωνικῇ Τανάρου περιλαμβάνεται ο Μεσσηνιακὸς κόλπος.

Ποταμοὶ τῆς Μεσσηνίας είναι ο Πάμασος σχηματίζομενος ἐκ διαφόρων ὑδάκων πηγαζόντων ἐν τῶν Νομίων και ἐκ τοῦ Ἀρεοδικοῦ ὅρεπεδου, διαρρέει

ἀπὸ Β. πρὸς Ν. τὸ Μεσσηνιακὸν πεδίον και ἐκβάλλων εἰς τὸν Μεσσηνιακὸν κόλπον ο Ἀρις, πηγάζων ἐν τοῦ Ταύρετου και συμβάλλων εἰς τὸν Πλάμασον, και ο Νέδων πηγάζων ἐπὶ τοῦ Ταύρετου και χυνόμενος εἰς τὸν Μεσσηνιακὸν κόλπον.

Πεδιάς ἐν τῷ νομῷ τούτῳ είναι η μεγάλη Μεσσηνιακή.

Ο νομὸς οὗτος διαιρεῖται εἰς τρεῖς ἐπαρχίας τὴν τῶν Καλαμῶν τὴν τῆς Μεσσηνίης και τὴν τῆς Πλατίλιας.

1. Ἐπαρχία Καλαμῶν.

Τῆς ἐπαρχίας ταύτης και τοῦ νομοῦ πρωτεύουσα είναι οἱ Καλάμαι (15,000 κατ.), κείμεναι παρὰ τὸν μυχὸν τοῦ Μεσσηνιακοῦ κόλπου, ημίσεισιν περίπου ὡρῶν μακρὰν τῆς θαλάσσης, εἰς τὸν πρόποδας τοῦ φραγκικοῦ φρουρίου τῆς Καλαμάτας. Τὸ δούον Καλαμάτας ἔχασται η πόλις αὐτὴ ἀπὸ τῷ μετὰ Χριστὸν χρόνον, κατὰ δὲ τοὺς πρὸς Χριστοῦ χρόνους η παρὰ τὸν Νέδωνα πόλις αὐτῆς ἐκαλείτο Φαραί. Αἱ Καλάμαι οὐ πρῆξαν ἐκ τῶν πρώτων ἐλευθερωθεισῶν πόλεων, ἥπα τῇ ἔρχεται τῆς ἐλληνικῆς ἐπαναστάσεως τῇ 23 Μαρτίου 1821. Πρωτογενεῖσα: δὲ τῷ 1825 ὑπὸ τοῦ Ἰμβροῦν Πασᾶ, ἀνεκτήθησαν μετὰ τὴν σύστασιν τοῦ Ἑλληνικοῦ Βασιλείου.

Αἱ Καλάμαι είναι τὸ κέντρον τοῦ ἐπιπόλεος τῆς μεσημβρινῆς Πελοποννήσου τὰ κύρια δὲ εἰδὴ ἔξογωγῆς είναι σταφίδες, ἔλαια, ἔλαιαι, σῦκα και μέταξ. Η βιομηχανία είναι ἐπίσης ἀκμαία, και μάλιστα η μεταξουργία.

Πρὸς νότον τῶν Καλαμῶν κείται ο λιμὴν αὐτῶν οἱ Νέα Καλάμαι (1,700.). Αἱ Καλάμαι συνδέονται σιδηροδρομικῶς μὲ δλα τὰ κέντρα τῶν σιδηροδρόμων τῆς Πελοποννήσου.

Θέσεις σημαντικώτεραι τῆς ἐπαρχίας ταύτης είναι η Θουρία η Καμάρι (1,500 κατ.), ἔχουσα ἀκμαίαν γεωργίαν, οἱ Ασλανάγα (2,000κατ.), η Μπάστα (1,000 κ.), τὰ Αρσαλά (1,600 κατ.), η Μικρομάνη (1,200 κατ.), η Στίσοβα (1,000 κατ.), ἔδρα τοῦ δήμου Αλαγονίας και η Πολιανή (600 κατ.). Θέσις γενομένη ἐπίσημος διὰ τὰς παρ' αὐτήν συγχροτηθείσας μάχαις τῶν Ἑλλήγων πρὸς τὸν Ἰμβραῆμ Πασαν.

2. Ἐπαρχία Μεσσηνίης.

Πρωτεύουσα τῆς ἐπαρχίας ταύτης είναι η Νέα Μεσσηνίη η Νησίδιον (6,700 κατ.), και ἔδρα τοῦ δήμου Παμίτου. Είναι πολύγηνη νησία, κειμένη εἰς θέσιν σπουδαῖα ὑπὸ στατηγικὴν ἐποψίην, τὸ Μαυρομάτι (500 κατ.), χωρὸν παρὰ τοὺς πρόποδας τῆς θέωμάς ἐπὶ τῷ ἐρειπών τῆς ἀρχαίας Μεσσηνίης, η τις, κτισθεῖσα παρὰ τὸ Επαμεινάνδρου διαφύοντων τῶν κατὰ τῆς Σπάρτης πο-

λέμων αὐτοῦ (369 π.Χ.) καὶ σίκυοθείσα ὑπὸ τῶν τότε διεσπαρμένων Μεσσηνίων, ἐγένετο τὸ κέντρον ἀνεξαρτήτου πολιτείας ταχθείσης εἰς τὴν συμμαχίαν τῶν Θηραίων. Τὸ δρός Ἰθώμη, καθιστάμενον ἐπιφανὲς ἐν μέσῳ τῆς πεδιάδος τῆς Μεσσηνίας, είναι ἐπίσημον ἱστορικῶς διὰ τοὺς ἐπ' αὐτὸν Μεσσηνιακὸς πολέμους, νῦν δὲ Ήέας ἔξιον διὰ τὰ ἐπ' αὐτὸν καὶ περὶ αὐτὸν ἐρείπια τῆς ἀρχαίας Μεσσήνης, διὰ τὰ ἐπὶ τῆς κορυφῆς αὐτοῦ τείχη καὶ ἐρείπια τοῦ ναοῦ τοῦ Διός Ἰθώματα

καὶ διὰ τὴν παρ' αὐτῷ μονήν τοῦ Βουλκάνου. Μελιγαλά (1500 πατ.), ἀκμαῖα κωμόπολις, Καταραοῦ (1050 π.), Τζεφερεμένι (1,160 πατ.), Κωνσταντίνου (1300 π.), Λιαβολίτειον (800 πατ.), ἔδρα τοῦ δῆμου Ἀνδανείας καὶ Γαράντια (1,600 πατ.).

3. Ἐπαρχία Πηνίας.

Πρωτεύουσα τῆς ἐπαρχίας ταῦτης είναι ἡ Πήλος (2,100 πατ.), καὶ ὡς Νιόκαστον η καὶ Ναναρίνον

καλουμένη. Έχει λιμένα εύρυχωρον και άσφαλή, κλειόμενον πρός τὸ πέλαγος ὑπὸ τῆς ἐπιμήκης νησίδος Σφακτηρίας, ἥτις ἀγήνει ἔκαπτέρωθεν στενήν εἰσόδου εἰς αὐτὸν. 'Ἐν τῷ λιμένι τῆς Πύλου ἐγένετο τῇ 8/2 1) Οκτωβρίου 1827 ἡ περιώνυμος ναυμαχία κληθείσα τοῦ Ναυαρίνου, καθ' ἣν οἱ ήγωμένοι σόλοι τῶν τριῶν προστατέων τῆς Ἐλλάδος Δυνάμεων Γαλλίας, Ἀγγλίας καὶ Ρωσίας κατέστρεψαν τὸν Τουρκοαγγυπατικὸν στόλον. Απέναντι τῆς σημερνῆς Πύλου, εἰς τὴν ἀντίθετον πρὸς Β. παραλίαν τοῦ κολπίσκου, ἔκειτο ἡ ἄρχαλα Πύλος, καλούμενή σημερον Παλαρόκαστρο. Η Πύλος ἦταν κατὰ τὸν ὅμηρικον χρόνον ἔδρα τῶν Νηλειδῶν βασιλέων καὶ ἔδει τοῦ ἐπὶ συνέπεια περιώνυμου Νέστορος. Ταῦτην κατέλαβε καὶ ὀχύρωσεν ἐν τοῖς 425 π.Χ. διαρκοῦντος τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου, ὁ Ἀθηναῖος στρατηγὸς Δημοσθένης.

Απέναντι τῆς Πύλου κείται ἡ Ἑρμημος νῆσος Σφακιηγία, ἔνθα κατὰ τὸν Πελοποννησιακὸν πόλεμον ἀπεκλείσθησαν τῷ 425 π.Χ. ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων 400 Σπαταλάται, ὀπίστες καὶ νηγακάσθησαν νὰ παραδοθῶσιν. Ἐν αὐτῇ ἐγένετο τῷ 1825 ὁ ἥρωικὸς θάνατος τοῦ Ἀναστασίου Τσαμαδού καὶ ἡ διά τοῦ στενοῦ αὐτῆς ἔνδοξες διάδασις τοῦ πλοίου «Ἄρεως» διὰ μέσου τῶν 34 τουρκοαγγυπατικῶν σκαφῶν. Ἐνταῦθα ἐπεστον τότε ἐκ τῶν ἀρχαγγών τῶν Ἐλλήνων ὁ Ἀναγνωσταρᾶς, ὁ Σαταρός Σαχίνης καὶ ὁ Ἰταλός φιλέλλην Σανταρόζας, ὁ δὲ Μαυροκορδάτος καὶ ὁ Σαχτούρης ἐσώθησαν διὰ τοῦ πλοίου «Ἀρεως». Ἐπὶ τῆς Σφακιηγίας κείνται τὰ μνημεῖα τῶν ἐν τῇ ναυμαχίᾳ Ναυαρίνου τῷ 1827 πεσόντων.

Αλλα δεῖται μνείας πολύχινην ἔγει τῇ ἐπαρχίᾳ εἶναι ἡ Μεθώνη (1700 κατ.), ἔχουσα ἑνετικὸν φρούριον. Ἐν τῷ λιμένι αὐτῆς ὁ Μιαούλης ἐπιυρπόλησε τῷ 1825 τουρκικά τινα πλοῖα. Η περιοχὴ αὐτῆς παράγει ἐκλεκτὴν σταρίδα, ὄνον καὶ ἔλαιον. Ἐπέναντι αὐτῆς πρὸς Ν. κείνται αἱ απατοκήπητοι Οἴνοσσαί γῆσος Σαπιέννα, Πρασοτήναι καὶ Σήλια, καὶ νοτιανατολικώτερον ἡ Θηγαοῦσα ἡ Βερέτικο. Ἐπὶ τῆς νοτιοδυτικῆς παραλίας τοῦ Μεστριακοῦ κόλπου κείται ἡ Κορώνη (3000 κατ.), παρὰ τὴν ἀρχαίαν Ἀσίνην καὶ ἐπὶ τῆς θέσεως τῶν ἀρχαίων Καλωνίων, ἐν τῶν ἑπτὼν ὄντων μνημάσθη καὶ ὁ δῆμος, τοῦ ἑπτού η Κορώνη εἶναι ἔδρα. Αὕτη ἀπφικίσθη κατὰ τὸν μεσαίωνα ὑπὸ τῶν κατοίκων τῆς βορειότερην κειμένης ἀρχαίας Κορώνης, διποὺ νῦν τὸ Πεταλίδιον (1,000 κατ.), συνοικισμὸς Λακωνῶν. Είναι δὲ ἐκτιμένη ἐπὶ βραχώδους ἀκτωτηρίου, εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ ἑπτού ὄπαρχει ἑνετικὸν φρούριον. Ἀλλα χωρία εἶναι τὸ Χαροκοπό (1,030 κατ.) ἡ Αργαγ (1,100 κατ.). ἔδρα τοῦ δήμου Αιταίας καὶ Χατζῆ (700 κατ.) ἔδρα τοῦ δήμου Βουφράδος. Εἰς τὸν δῆμον τοιτοῦ εἰσίσκεται ἡ θέσης Μανιάκι τῷ 1825 ἐπεσεν ἥρωικῶς ὁ Παπαφλέσσας μαχθμένος πρὸς τὸν Τιμεραλῆ Πασάν.

7. Νομὸς Λακωνικῆς.

Πληθ. 63,000.

Ο νομὸς Λακωνικῆς ἐρίζεται πρὸς Β. ὑπὸ τῆς Μεσογείως καὶ τῆς Λακεδαιμονίου, πρὸς Α. ὑπὸ τῆς Λακεδαιμονίου καὶ τοῦ Λακωνικοῦ κόλπου, πρὸς Ν. ὑπὸ τοῦ Τούνιου πελάγους καὶ πρὸς Δ. ὑπὸ τοῦ Μεσογείου καὶ κόλπου.

Ο νομὸς οὗτος συνίσταται ἐκ τῆς Λακωνικῆς ἡ Μάνης καὶ τῶν νήσων Κυθήρων καὶ Ἀντικυθῆρων.

Οὐος ὁ νομὸς Λακωνικῆς ἔχει τὸν Ταῦτον, διποὺ σχηματίζει τὴν δροσερὰν ἀρχαιότερην ἀπὸ τοῦ Ἐρχαδίῳ δροτεδίῳ τῆς Μεγαλοπόλεως καὶ ἀπολήγουσαν εἰς τὸ ἀκρωτήριον Ταίναρον. Ο Ταύγετος, διποὺ καὶ Πιενεδάκινος δυνμάζεται διὰ τὰς πέντε κορυφὰς, τὰς ὄποις παρουσιάζει, διαιρεῖ τὴν Μάνην εἰς Ἀναστολήν καὶ Δυτικήν.

Η τὸν νομὸν Λακωνικής ἀποτελούσα χερσόνησος βρέχεται πρὸς Α. μὲν ὑπὸ τοῦ Λακωνικοῦ κόλπου, πρὸς Δ. δὲ ὑπὸ τοῦ Μεσογείου κόλπου.

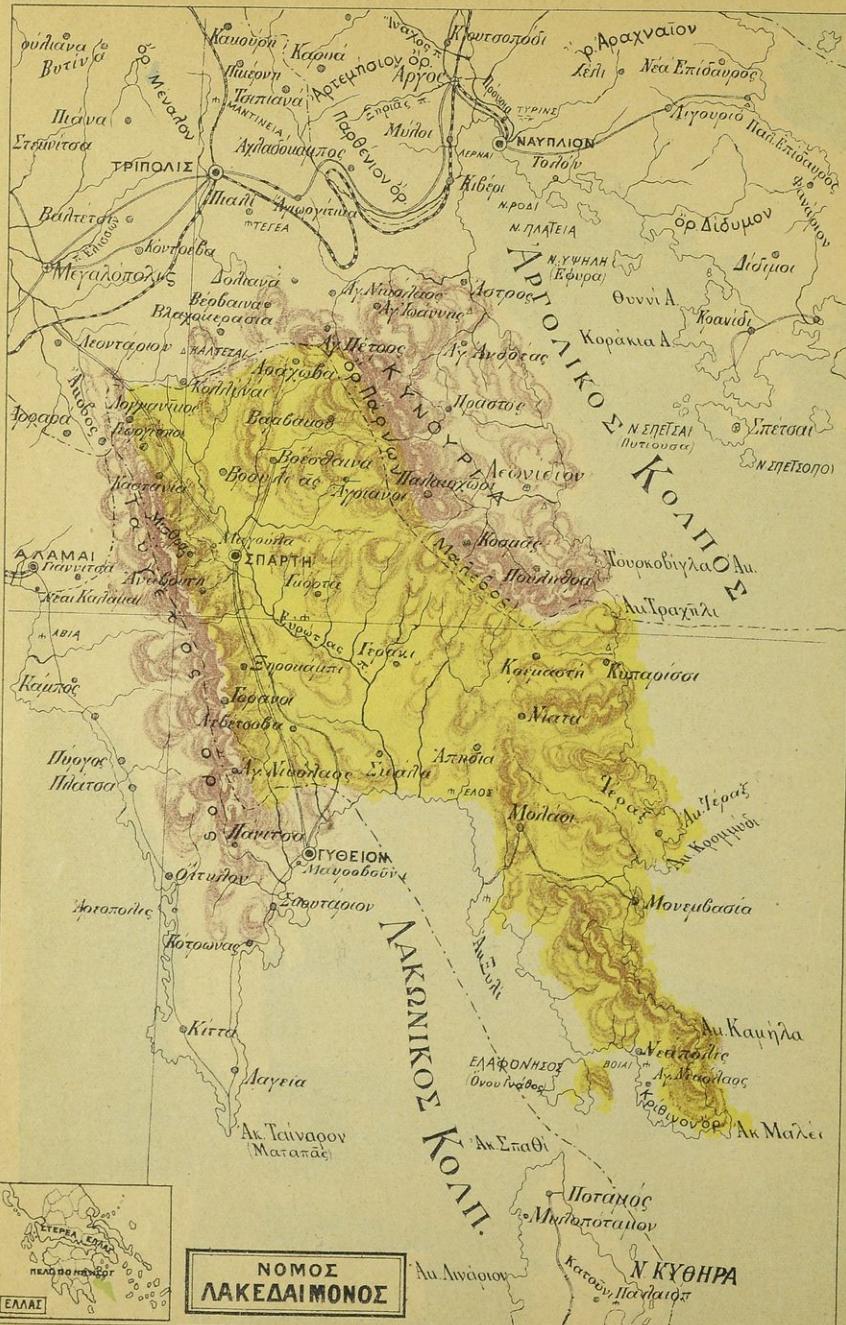
Τὸ Ταίναρον ἀκρωτήριον ἡ Ματαλᾶς εἶναι τὸ νοτιώτατον τῆς Ελλάδος.

Τὸ ἔδαφος τῆς Λακωνικῆς είναι πετρώδες καὶ ἀγόνον, μόνον δὲ κατὰ τὰ δυτικὰ παράλια, τὰ καὶ μᾶλλον εὐλίμενα, ὄπαρχει δίλγος χῶρος καλλιεργήσιμος, ἔνθα παράγονται ἐκλεκτὸν ἔλαιον καὶ σύκα. Οἱ Μανιάται θεωροῦσαν ἔμιτος ὁδὸν προγόνους τῶν ἀρχαίων Σπαρτιατῶν ἡ τῶν Ελευθερολακώνων, δηλαδὴ τῶν κατοίκων τῶν πλεόνων τῆς Λακωνικῆς, τὰς ὄποις εἰς Ρωμαίους ἀπήλλαξαν τῷ 195 π.Χ. τὸν τυράννον αὐτῶν. Ἐπὶ τῆς ἐν Ἐλλάδi ὥρωικῆς κυριαρχίας οἱ Λάκωνες ἀπέλασαν αὐτονομίας, ἢν διέσωσαν κατὰ τὸ τούς βυζαντίνους χρόνους καὶ ἐπὶ τῆς ἐν Ἐλλάδi φραγκικῆς κυριαρχίας καὶ διαρκούσῃς αὐτῆς τῆς Τουρκοκρατίας. Ο νομὸς Λακωνικῆς διαιρεῖται εἰς τρεῖς ἐπαρχίας, Γιθείον, Οιτύλου καὶ Κυθήρων.

1. Επαρχία Πυθείου.

Πρωτεύουσα ταῦτης καὶ τοῦ νομοῦ εἶναι τὸ Γόνθειον ἡ Μαραθονῆ (4,500 κατ.). Είναι ἀρχαῖα πολίχνη, κειμένη εἰς τὸν μυχὸν τοῦ Λακωνικοῦ κόλπου, καὶ ἐπίνειον τῆς Σπάρτης πάλαι τε καὶ νῦν. Ἐνταῦθα κατὰ τὴν ἀρχαιότητα, ὑπῆρχον τὰ νεώρια τῶν Σπαρτιατῶν, καὶ ἐπαύθη ἀνευρέθησαν ἐρέπια ἀρχαίου θεάτρου καὶ τοῦ ναοῦ τοῦ Ἀπόλλωνος. Εγειρεῖ ἐξαγωγίνων ἐμπόρους ἔλαιον καὶ βαλανδίων. Ἀντικόν τοῦ Γούθειον κείται ἡ νῆσος Μαραθονῆ, κοινῶς Νησί, ἡ ἀρχαῖα Κρανά.

Πρὸς Δ. τοῦ Γούθειον εἶναι ἡ Πάπιστα (800 κατ.), ἔδρα τοῦ δήμου Μαλευρίου. Ἐν τῷ δήμῳ τούτῳ εὑρίσκεται ἡ θέσης Πολιάραβος ἡ Πολυσίροβος, δειράς τοῦ Ταύγετου, σχηματίζουσα αιχμὴν αὐτοῦ καὶ τὸ δριον μεταξὺ τῆς Αναστολῆς Μάνης καὶ τῆς Δυτικῆς. Παρ' αὐτὴν ἀπεκρινόμενη διὰ μάχης φονικοτάτης ὁ Ιμβραήμ Πασάς θελήσας καὶ ἐπιτεθῆ κατὰ τῆς Μάνης τῷ 1826. Πρὸς Ν. τοῦ Γούθειον κείται τὸ Σκοντάριον (400 κατ.), δὲ Κότρων (300 κατ.) καὶ ἡ Αγελα (600 κατ.).

2. Ἐπαρχία Οἰτύλου.

Πρωτεύουσα ταύτης είναι ἡ Ἀρεόπολις (2,000 κατ.), κειμένη εἰς τὸ μέσον τῆς ἀνατολικῆς παραλίας τοῦ Μεσσηνικοῦ κόλπου, ἐπὶ ὑψώματος τῶν δυσμικῶν παρωρειῶν τοῦ Ταύγετου. Παράγει ἀριστον ἔλαιον τοῖς ἀλλα γεωργικὰ προϊόντα, ἔχει ἀμμαῖαν κτήνηστροφίαν, καὶ σπουδαῖον εἰσόδημα ἐκ τῶν ὁρτύγων, οἵτινες κατὰ μυριάδας πίπτουσιν ἐνταῦθα καὶ ἔξ ὧν οἱ Μανιάται κατασκευάζουν ἀλίπαστα.

Πρές Β. τῆς Ἀρεοπόλεως κείντων τὰ χωρία Οἰτύλου (1,200 κατ.), Πλάτα (900 κατ.), Καρδαμόλη (500 κατ.), ἔχουσα παλιὸν φρούριον, ὃ Κάμπος (650 κατ.) καὶ τὸ μικρὸν χωρίον Ἀλμυρός, παρὰ τὸ ἐπίοντο, πρὸ στενωποῦ κλεισμένης διὰ προμαχώνος ἡ Βέργας, κίλοις Μανιάται ὑπὸ τὸν Κωνσταντίνον Μαυρομιχάλην ἀπέκρουσαν γεννάδας τῷ 1826 τοὺς ὑπὸ τὸν Ἰμριάχην Ησαΐαν Αἴγυπτον.

Πρές Ν. τῆς Ἀρεοπόλεως είναι ὁ Πύργος (1,040 κατ.) καὶ ἡ Κίττα (600 κατ.).

3. Ἐπαρχία Κυθήρων.

Πρωτεύουσα σύντης είναι τὰ ἐπὶ τῆς ὅμωνόμου νήσου Κύθηρα (800 κατ.), ἔδρα τοῦ δήμου Κυθηρίων ἔχοντα ἐπίνειον τὸ Καρπάλιον (200 κατ.). Ἀλλα χωρία τῆς νήσου είναι ὁ Μυλοπόταμος (900 κατ.) τὰ Πιττάπα (500 κατ.), ὃ Ποταμός (1,000 κατ.), ἔδρα τοῦ δήμου Πιτταμών, ἔχοντα ἐνετείκον πρόγονον κτισθέντα τῷ 1454, καὶ ὁ Καραβᾶς (550 κατ.). Εἰς τὸν πρὸς Α. τῆς νήσου κείμενον κόλπον Αὐλέμονα ἐναυάργησε τῷ 1802 τὸ πλοῖον Μέντρων, διὸ ὁ Ἀγγελος Λόρδος Ἑλλήνων μετέφερεν εἰς τὴν Ἀγγίλιαν τινὰς τῶν παρ' αὐτοῦ συλληθείσιν ἀρχαιοτήτων τοῦ Παρθενώνος.

Εἰς τὰ Κύθηρα ἐλατρένετο ἐν τῇ ἀρχαιότητι ἰδιαζόντως ἡ Ἀφροδīτη, τῆς ἐποίας ὑπῆρχεν ἐπομένων λαμπρῶν νάρες ἐνταῦθα. Μέρι τοῦ ἔτους 1863 η νῆσος αὕτη ἀπετέλει μέρος τῆς Ἐπιτανήσου Πολιτείας διατελούσης ὑπὸ τὴν προστασίαν τῆς Ἀγγίλιας καὶ αὐτῇ δὲ μετὰ τῶν λουπῶν Ἰονίων νήσων περεχωρήθη κατὰ τὸ έτος αὐτὸς εἰς τὴν Ἑλλάδα.

Εἰς τὴν ἐπαρχίαν ταύτην ἀνήκουσι καὶ τὰ πρές Ν. τῶν Κυθηρίων κείμενα Ἀποκτήνθησα (500 κατ.), κοινῶς Λισός ἐνορμαζόνεια ἐπὶ τοῦ ἀρχαίου ὄνόματος τοῦ νησιδίου Αἴγιλιας. Εἶναι ἡ νοτιωτάτη νῆσος τοῦ Βασιλείου τῆς Ἐλλάδος καὶ ἔχει ἐμμόνον χωρίον εἰς τὰ βόρεια, τὸν Ποταμόν, μὲν ἀσφαλῆ λιμένα. Οἱ κάτοικοι τῶν Ἀντικυθήρων ζῶσιν ἐκ τῆς ἀλιείας.

8. Νομὸς Λακεδαίμονος.

Πληθ. 85,000.

Οἱ νομὸς Λακεδαίμονος ὄριζεται πρὸς Β. ὑπὸ τῆς Ἀρκαδίας πρὸς Α. ὑπὸ τῆς Ἀσκαδίας καὶ τοῦ Μυρτίου πελάγους πρὸς Δ. ὑπὸ τοῦ Ἰονίου πελάγους, καὶ πρὸς Δ. ὑπὸ τοῦ Λακωνικοῦ κόλπου, τῆς Λακωνικῆς καὶ τῆς Μεσσηνίας.

Συνίσταται δὲ ὁ νομὸς ὡτούς ἐκ τῆς κυρίων Λακεδαίμονος καὶ τῆς νήσου Ἐλαφονήσου.

Ψηφιοποιηθῆκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

· "Η δὲ Λακεδαίμων ἀπαρτίζεται ἐκ τῆς ἀνατολικῆς Αγκυρικῆς Κερδονήσου καὶ τῆς κοιλάδος τοῦ Εδρώτα κειμένης μεταξὺ τοῦ Ταύγετου καὶ τοῦ Ηρώνως.

Ἐκ τῶν δρέσων τοῦ νομοῦ τούτου ὁ μὲν Ταύγετος ἀποτελεῖ τὸ πρός δυσμάς σύνορον τῆς Λακεδαίμονος πρὸς τὴν Μεσσηνίαν καὶ ἐν μέρει πρὸς τὴν Λακωνικήν ἐκφύεται ἀπὸ τοῦ Ἀραβαδίου ὀροπέδου καὶ καταλήγει εἰς τὸ ἀπρωτήτον Ταίναρον. Τὸ δὲ Πάργον λαμπάνων καὶ αὐτὸς τὴν ἀρχὴν τοῦ ἐκ τοῦ Ἀραβαδίου ὀροπέδου, τελευτὴ εἰς τὸ ἀκρωτήριον Μαλέαν.

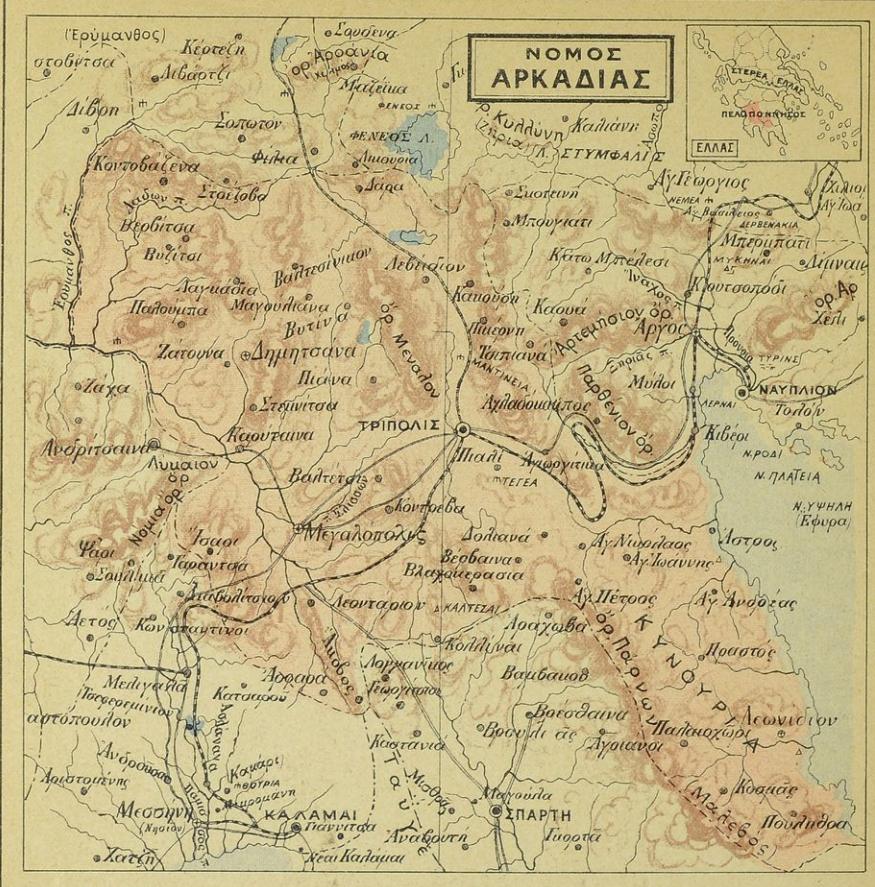
Οἱ μεγαλείτεροι ποταμοὶ τοῦ νομοῦ τούτου είναι ἐ Εδρώτας καλούμενος καὶ Βασιλοπόταμος καὶ Ἡρίς, πηγάζων ἐπὶ τὸν Ἀραβαδίου ὀροπέδου καὶ ἐκδάλλων εἰς τὸν Λακωνικὸν κόλπον.

Ἡ δὲ τοῦ Εδρώτα διαρρεομένη Λακωνικὴ πεδιάς είναι κατάφυτος ὑπὸ ἀμπελῶνων καὶ ἐλαιώνων.

Οἱ νομὸς Λακεδαίμονος διαιρεῖται εἰς δύο ἐπαρχίας, Λακεδαίμονος καὶ Ἐπιδαύρου Αιμηρᾶς.

1. Ἐπαρχία Λακεδαίμονος.

Τῆς Ἐπαρχίας Λακεδαίμονος καὶ τοῦ νομοῦ πρωτεύουσα είναι ἡ Σπάρτη (4,200 κατ.), κτισθεῖσα τῷ 1843 ἐπὶ τῆς δεξιᾶς ὁχθῆς τοῦ Εδρώτα, εἰς τὴν περιοχὴν τῆς ἀρχαίας Σπάρτης. Τῆς ποδερᾶς ταύτης ἀντιπάλου τῶν ἀρχαίων Ἀθηνῶν, τῆς μητροπόλεως ταύτης τοῦ δωρικοῦ φύλου, ἐπως αἱ Ἀθηναὶ ήσαν τοῦ ιονικοῦ, ἐλάχιστα σύζονται λείθαντα, τὸ δὲ σημαντικότερα τῶν ἀρχαιοτελεῖκων ενεργάτων ἀπόκεινται εἰς τὸ Μουσεῖον τῆς πόλεως. Ή νέα Σπάρτη είναι πόλις ὡραία, ἐμπορική, βιοτηχνική καὶ γεωργική, παράγουσα, πλήν ἀλλων, μεταξώτα θρόσματα καὶ ἐκκεντά λείας. Χωρία σημαντικώτερα τῆς ἐπαρχίας ταύτης είναι ὁ Μοισθός (600 κατ.), κτισθεῖσα τῷ 1250 ὑπὸ τοῦ φράγκου ἡγεμόνος Μωρέων Γουλιέλου Β' τοῦ Βελλεαρδούνου καὶ κατὰ τὸν μεσαίωνα καὶ ἐπὶ τῆς τοροκορκατας ἀντικαταστήσας τὴν ἀρχαίαν Σπάρτην. Ἡκριστεῖσα διάσημης Μισθρός εἰπε τῆς φραγκοκρατίας καὶ κατὰ τοὺς ἔσχατους Βυζαντίνους χρόνους διετέλεσεν ἐδρα τῶν Παιανιλόνων δεσποτῶν τοῦ Μωρέως. Εἰναι αὐτῷ ὑπάρχουσιν ἐρείπια μεσαιωνικῶν κτιρίων καὶ ἰδίως μηνύμενων βυζαντινῆς τέχνης. Παρὰ τὸ σημερινὸν Σκαλβοκόρων (300 κατ.), ἥσαν αἱ ἀρχαῖαι Ἀμύκλαι, οὕτως ὑπῆρχε ναὸς τοῦ Ἀμυκλίου Ἀπόλλωνος. Οὐ μαρτάν τοῦ σημερινοῦ Βρούλα (2,100 κατ.), ἔκειτο ἡ ἀρχαία Σελλαία, παρὰ τὴν ἐπόιαν τῷ 222 π. Χ. ὁ βασιλεὺς τῆς Μακεδονίας Ἀντίγονος ὁ Δάσκαλος ἐνίκησε τὸν βασιλέα τῆς Σπάρτης Κλεομένην Γ., ἡ Καστανά (1,500 κατ.), τὸ Γεωργιάδον (1,900), ἡ Ἀράχωβα (1,700) κατ.), εἰς τὴν βορειοανατολικὴν γωνίαν τῆς ἐπαρχίας, κειμένη εἰς τὰς δυτικὰς ὑπωρείας τοῦ Πάργονος. Οὐ μαρτάν ταύτης ἔκεινον αἱ ἀρχαῖαι Καρδανίαι, ἔχουσαι ναὸν τῆς Ἀρέμπτους Καρυάτιδος, Καρυάτιδες δὲ ἐκαλοῦσται καὶ αἱ παρθένοι αἱ χορεύουσαι εἰν τῇ ἑσπερῇ αὐτῆς, ἐξ ὧν ὀνομάσθησαν τὰ τῶν οἰνοδομητῶν ἀγάλματα, ἡ Βαμβακοῦ (1,400 κατ.), τὰ Βρόσθενα (1,200 κατ.), τὰ Χερσάρα (600 κατ.),

η Ἀναβορυνή (1,400 κατ.), παρὰ τὴν ὅποιαν εὑρίσκετο ἐν τῇ ἀρχαιότητι, τὸ ιερὸν τῆς Ἐλευσινίας Δῆμητρος, η Γκρούτη (900 κατ.), τὸ Γερόποτα (1,500 κατ.), παρὰ τὴν ἀρχεπίπα τῶν ἀρχαίων Γερονθρών, η Αερέτορα (1,800 κατ.), παρὰ τὴν θέσιν τῶν ἀρχαίων Κρουκών, ἡ Ἀγιος Νικόλαος (600 κατ.), καὶ η Σκάλοι (800 κατ.).

2. Ἐπαρχία Ἐπιδαύρου Λιμνηρᾶς.

Πρωτεύουσα τῆς ἐπαρχίας ταῦτης εἶναι οἱ Μολάι (1,500 κατ.), ἔχοντες λιμένα ἐπὶ τοῦ Λασιωνικοῦ κόλπου τῆς Ἐλάρης Πέρας Δ. τῶν Μολάων, παρὰ τὸ χωρίον Ἀποδία, εἰς τὸ ἔλασθρο μέρη τῶν ἐκσόλων τοῦ Εὔρωτος, ἔκειτο τὸ ἀρχαῖον Ἐλος, ἐξ οὗ κατά τινας ἔλασθρος τὸ σηνορικόν οἱ Ειλιώτες τῆς ἀρχαίας Σπάρτης. Θέσεις δὲ ξεῖνοι λόγοιν ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ ταῦτη εἴναι τὸ Δουραλῆ (700 κατ.), η Ἀποδία (500 κατ.), η Κρουκών (700 κατ.), οἱ Γοράνοι (1,000 κατ.), τὰ Παπαδάνια (1,000 κατ.), η Σκυρά (1,300 κατ.), η Μονεμβασία (500 κατ.), παρὰ τὴν ἀρχαίαν Ἐπιδάυρον Λιμνηρά, ἥπερ εὐδι-

μένον, ἐξ οὗ δύναμέται η ἐπαρχία. Η Μονεμβασία ἐψημίσθη καθ' ὅλον τὸν μεσαίωνα ὡς φρούριον ἰσχυρόν καὶ δυσπέρθιον καὶ οὐς χώρα τυγχάνει πολλῶν προσωμάτων παρὰ τὸν Ἑλλήνων Αὐτοκρατόρων τοῦ Βούλαντος διὰ τὴν ἀξίαν καὶ τὴν ἀρέτην τῶν κατόικων. Ιδίως δὲ ἐγένετο περιώνυμος ὡς ἐκκλησιαστικὸν κέντρον περίδοξον, ἐν τῷν κυριωτάτων ἐν Πελο-

πονίστημα.

Ἐν αὕτῃ ὑπάρχει ἔξοχος βυζαντιακὸς νάρς μετ' εἰκόνων. Ὄνομαστος ήσαν ἀλλοτε οἱ ἔξαίστετοι ἀνθοτύμοι καὶ σὺν τηῖς, καλούμενοι ὑπὸ τῶν Φράγκων μαλλιώτες ἐκ τοῦ παρεφιλημένου δύναμτος τῆς Μονεμβασίας. Αὕτη πόλη ἐνυρεῖθη ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων τῷ 1821, τῷ Τούρκων παραδοθέντον σχέδιον ἀνεύ δρων. Πρὸς Ν. ταῦτης κείται η Νεάπολις (1,400 κατ.), εἰς τὴν θέσιν τῶν ἀρχαίων Βοιών ἐξ ὧν ἐνομάζεται καὶ ὁ κόλπος, κονιώς δὲ Βάτικα. Παράργει ἐκτελεῖ πρόσματα. Ἀντικύρι τῶν Βοιών κείται η Ἐλαφόνησος (230 κατ.), νῆσος ἐν τῷ Λασιωνικῷ κόλπῳ τὴν Μαλέαν. Κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ γεωγρά-

φοις Στράδωνος ἡτο χερσάνησος, καλουμένην "Ονου γνάθος, νῦν δὲ ἀπὸ πολλῶν αἰώνων νῆσος, εἴσορμον καταρύγιον τῶν πρὸ τῆς Μαλέας κακουχουμένων πλοίων.

9. Νομὸς Ἀρκαδίας.

Πληθ. 167,000.

Ο νομὸς Ἀρκαδίας δρίζεται πρὸς Β. ὑπὸ τῆς Κορινθίας καὶ τῆς Ἀγαίας, πρὸς Α. ὑπὸ τῆς Ἀργολίδος καὶ τοῦ Ἀργειοῦ κόπεων, πρὸς Ν. ὑπὸ τῆς Λακεδαιμονίους καὶ τῆς Μεσσηνίας καὶ πρὸς Δ. ὑπὸ τῆς Τερψιχούλιας καὶ τῆς Ἡλείας.

Οροὶ τοῦ νομοῦ Ἀρκαδίας είναι τοῦ Μανάλον κοινὸς Χρέα, τὸ ὄπειον συνδέεται πρὸς Α. μὲν μετὰ κοῦ Λυκούλου, τοῦ Ἀρτεμίσιου καὶ τοῦ Ηπειρίου, πρὸς Β. δὲ μετὰ τῆς Κυλλήνης, τῶν Ἀρανίων καὶ τοῦ Ἐρυμάνθου, πρὸς Δ. μετὰ τοῦ Λυκαούν, τοῦ Τετραγύρου καὶ τῶν Νομίων, καὶ πρὸς Ν. μετὰ τοῦ Ταΰγετου καὶ τοῦ Πάρνωνος.

Εἰς τὴν Ἀρκαδίαν ἔχουσι τὰς πηγάς τινας οἱ δύο μεγαλήτεροι ποταμοὶ τῆς Πελοποννήσου Ἀλφεῖος καὶ Ἐδράνιας πηγάζοντες ἐκ τοῦ δροπεδίου τῆς Μεγαλοπόλεως. Μικρότεροι ποταμοὶ τῆς Ἀρκαδίας είναι Τογρίνος, δ' Ἐλισσών καὶ δ' Κρανίον, συμβάλλοντες εἰς τὸν Ἀλφεῖον.

Ο νομὸς Ἀρκαδίας διαιρεῖται εἰς τέσσαρας ἐπαρχίας, Μαρτινείας, Γορυνίας, Μεγαλοπόλεως καὶ Κυρονείας.

1. Ἐπαρχία Μαρτινείας.

Πρωτεύουσα τῆς ἐπαρχίας ταῦτης καὶ τοῦ νομοῦ εἶναι ἡ Τρίπολις, (11,000 κατ.), κειμένη εἰς τὰς ὄπορεις τοῦ Μανάλου. Ἐκτίσθη ἐπὶ τῆς Τουρκοχρατίας κατὰ τὸ ΙΕ' αἰῶνα καὶ ἐκλήθη Τρίπολις ἐκ τῶν τριῶν περὶ αὐτὴν ἀρχαίων πόλεων Μαρτινείας, Τεγέας καὶ Παλλαντίου. Ἀπὸ τῆς συνθήκης τοῦ Πασαραϊστίου (1718), δι' ἣς ἡ Πελοποννήσος ἔξειχθη ὁρίζονται τὰς Τούρκους, διετέλεσεν ἡ Τρίπολις πρωτεύουσα τῆς χερσανήσου καὶ ἔδρα τοῦ Πατατού θιούτης. Κατὰ τὸ πρώτον ἔτος τοῦ ὑπέρ ανεξαρτήσιας ἀγώνος ἡ Τρίπολις ἐκτιρισθῇ ἐξ ἐδέου τῶν Ἐλλήνων (23 Σεπτεμβρίου 1821) ἀγοράνων ὑπὸ τοῦ Κελοποτέρων. Κατασκαρφεῖσθαι νεμελίνων τῷ 1828 ὑπὸ τοῦ Πιερράχη Πατατού θιούτης ἐν νέον μετὰ τὴν ἰδρυσιν τοῦ Ἐλληνικοῦ Βασιλείου.

Ἡ Τρίπολις εἶναι ἐκ τῶν μεγαλήτερων καὶ ὠραιότερων πόλεων τῆς Πελοποννήσου καὶ εἶναι ἔδρα Πρωτοδικείου, Διδασκαλείου ἀρρένων καὶ Γυμνασίου. Παράγει ἀρθονογον καὶ καλῆς ποιότητος οίνον, ἔχει ἀκμαῖον ἐμπόριον συνδεσμένην σιδηροδρομικῶς μετὰ τῶν Ἀθηνῶν, τοῦ Ἀργούν, τοῦ Ναυπλίου καὶ τῶν λοιπῶν κυριωτέρων πόλεων τῆς Πελοποννήσου, ἡ δὲ βρομηχανία αὐτῆς εἶναι ικανῶς ἀνεπτυγμένη μάλιστα τῶν μαλλίων ὑφασμάτων, καὶ ίδιως φλανελλῶν.

Κομμαὶ διξιολογήτεραι τῆς ἐπαρχίας ταῦτης εἶνε Τοπιανά (2,200 κατ.), εἰς τοὺς πρόποδας τοῦ Ἀρτε-

μιού, πρὸς Δ. τῶν ὄποιων κείνται λείψανα τειχῶν καὶ θέατρον τῆς ἀρχαίας Μαντινείας, παρὰ τὴν ὄποιαν ὁ Επαυλεινός διάνεκτης τῷ 362 π. Χ. τοῖς Σπαρτιάτας καὶ εὗρε τὸν θάνατον. Εἰς τὴν θέσιν τῆς ἀρχαίας Μαντινείας είναι σήμερον ἡ θέσις Παλαιόπολης ἐν τῷ δήμῳ Μαντινείας τοῦ ὄποιου ἔδρα είναι ἡ Πικέρηγη (81 οκτα.), τὸ Λεβίδιον (2,500 κατ.), ἔδρα τοῦ δήμου Ορχομενοῦ, καὶ παρὰ τὸ ὄποιον σώζονται λείψανα τοῦ Ἀρχαδικοῦ Ορχομενοῦ, ἐγγὺς τοῦ χωρίου Καλπάκη. Εἰς ἐπίπονον τὸ Λεβίδιον διὰ τὴν ὅποιων ἐρημητῶν τῶν Τούρκων πρὸ τῶν ἐπαναστατησάντων Ἐλλήνων τῷ 1821. Η Κανόβλα (1,450 κατ.), ἡ Δάρα (1,150 κατ.), ἔδρα τοῦ δήμου Νάσου, παρὰ τὴν θέσιν τῆς ἀρχαίας πόλεως Νάσου. Θάρα (860 κατ.), εἰς τὴν θέσιν τῆς ἀρχαίας έκειτο τὸ ἀρχαῖον Παλλάντιον. Εἰς τὴν θέσιν τῶν σημερινῶν χωρίων Πιαλλί, Ιμβραϊόν· Εἰς ἓντας τοῦ Αχονιαρίου έκειτο ἡ ἀρχαία Τρύγα, ἡς τὰ ἐρείπια σώζονται εἰς τὰ ΝΑ. τῆς Τερπολεών. Τῆς Τεγέας 1500 γενναῖα τέκνα ἐπολέμησαν ἐν Πλατανίσαις κατὰ τὸν Περσῶν τῷ 479 π. Χ. Ἐν αὐτῇ ἐπάνημας ἦτο ὁ ναὸς τῆς Ἀλέας Ἀθηνᾶς. Πρὸς Δ. τῆς Τερπολεών, κείται τὸ Βαλτέτσι, (1,040 κατ.), ἐν τῷ δήμῳ Βαλτετσίου, σύντινος ἔδρα είναι ἡ Καντρέβα (700 κατ.). Τὸ Βαλτέτσι είναι περισσώνυμον διὰ τὴν ἐτεῖς 1821 πρώτην κατὰ τὸν Τούρκων νίκηην τῶν Ἐλλήνων ὑπὸ τοῦ Μαυρομιχάλας Κυριακούληγα καὶ Ἡλίαν, τὸν Κολοκοτρόνην καὶ τὸν Πλατύσταν. Πρὸς Β. τοῦ Βαλτετσίου, σύντινος ἔδρα είναι ἡ Ηλιά (800 κατ.) Πρὸς Ν. δὲ τούτων ἡ Βλαχοκρασιά, (1,500 κατ.), αἱ Καλτεῖαι (300 κατ.), ἐν τῷ ὁμωνύμῳ δήμῳ, ἐν τῇ μονῇ τῶν ὄποιων συνεκροτήθη ἡ πρώτη μετὰ τὴν ἐνρηγξῖν τῆς ἐπαναστάσεως συνέλευσις τῶν προύχόντων τῆς Πελοποννήσου συστησάντων τὴν Πελοποννησιακὴν Γερουσίαν. Τοῦ δήμου Καλτεῖων ἔδρα είναι αἱ Κολλίναι (1,540 κατ.). Η Βερζοβά (1,700 κατ.) ΝΑ τῆς Τερπολεών.

2. Ἐπαρχία Γορυνίας.

Πρωτεύουσα τῆς ἐπαρχίας ταῦτης είναι ἡ Δημητριόπολις (2,400 κατ.), πατρὸς τοῦ Πατριάρχου Γρηγορίου τοῦ Ε' καὶ τοῦ Μητροπολίτου παλαιών Πατρών Γερμανοῦ. Είχε πρὸ τῆς ἐπαναστάσεως συνέλευσις τῶν Ἐλληνοκατούντων Σχολείου, εἰς τὸ ὄποιον ἐξεπαύειθενταν πολλοὶ Ἐλλήνες. Είχε δὲ καὶ Βιδιαστήχην, ἡς τις κατεστράφη τὸ πλείστον κατὰ τὴν ἐπανάστασιν, διότι ὁ χάρτης τῶν βιδιών αὐτῆς ἔχορσίμευε πρὸς κατακευὴν φυσιγγίων. Ονομαστοὶ ὥστιντος ὑπῆρχαν οἱ πυριδόμαλοι (μπαρούτημαλοι) τῆς Δημητριόπολης, ἢν οἷς κατεσκεύασθη τὸ πλείστον τῆς πυρίτιδος, ἡς τις ἔχερησίμευε κατὰ τὴν ἐπανάστασιν.

Ἡ Δημητριόπολη κείται παρὰ τὸν ποταμὸν Γορυνίον, τὸν παραπόταιον τοῦ Ἀλφειοῦ, ἐπὶ λόφῳ, εἰς τὴν βραχώδη κορυφὴν τοῦ ὄποιον σῆφοντα ἐρείπια μεσαιωνικοῦ φρυναρίου. Εἰς τὸ μεῖλλον περιστόπον μέρος τῆς πόλεων ἐγείρεται ὁ ἀνθερίδιος τοῦ Πατριάρχου Γρηγορίου Ε', δωρηθεὶς αὐτῇ ὑπὸ τοῦ ενεργέτου τοῦ θύνου Γρηγορίου Μαραστῆ.

ΕΛΛΑΣ ΑΝΔΡΑ

ΕΥΒΟΙΚΟΣ

Κοιλιά

N H 20 2

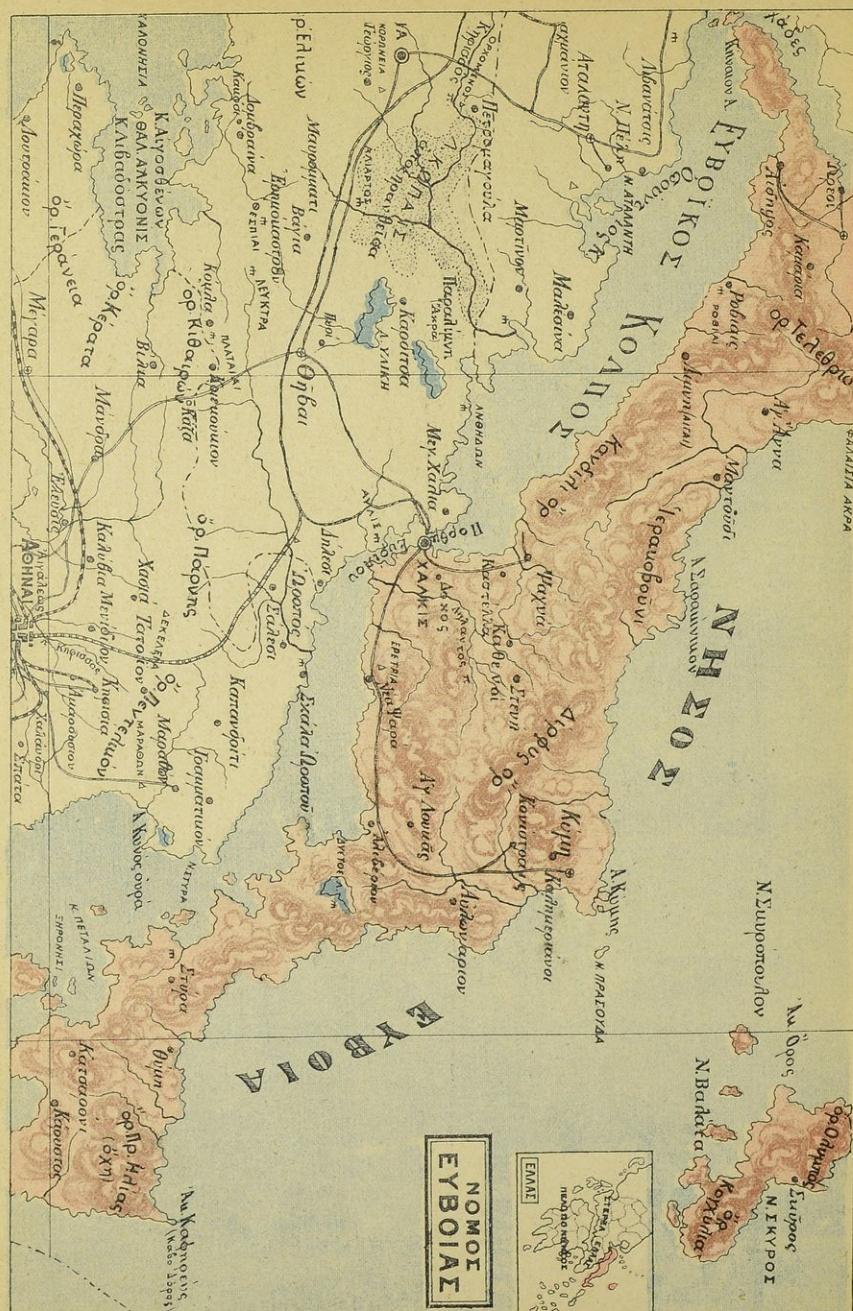
Ν Συροπολέων
Ν Οός
Σιύρος

ΝΙΚΥΡΙΟΣ
Ν Βαρατά
Κονιστίνη

ΝΟΜΟΣ
ΕΥΒΟΙΑΣ

ΕΜΑΕ

Η Δημητσάνα είναι πόλις έμπορική. Πρός B. της Δημητσάνης κείνται η Ηπαύτη (400 κατ.). έδρα του δήμου Ήραλδες, παρά τὴν ἀρχαίαν πολιχηγην Ἡραίαν, τὰ Αγκάδια (6,800 κατ.), η Βερβίτσα (1,800 κατ.), η Κονοβάζανα (1,220 κατ.), ἐν τῷ Βορείῳ ἄκρᾳ τῆς Γορτυνίας, οὐ μακρὰν τῆς ἀπόλειας εὑρίσκονται ἔρειται τοῦ ἀρχαίου λεροῦ τῆς Ἐλευσίνας Δήμυτρος. Ο Βαλτεονίκος (1,800 κατ.). ἔχων ἀνεπτυγμένη γεωργίαν καὶ κηποτερφίαν, τὰ Μαγούλιανα (900 κατ.), η Βυτίνα (1,800 κατ.), ἀποτελούμενή ἐκ τῶν συνοικισμῶν "Ανώ, Μέστης καὶ κάτω Βυτίνης, ἔχουσα ἀξιόλογο γεωργικὸν σταθμόν.

Πρός N. τῆς Δημητσάνης εὑρίσκονται η Στευνίτσα (2,500 κατ.), καὶ η Καρύτανα (1,200 κατ.), ἔδρα του δήμου Γέρετνος, ὁνομαζομένου ἐκ τῆς ἀρχαίας Γέρετνου, τῆς ἀπόλειας τὰ ἔρειται εὑρίσκονται ἔγγύς. Κείται δὲ η Κυρύτανα εἰς τὰς κλιτίας λόφου, ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ ἀποίου ὑπάρχει ἰσχυρὸν φραγμικὸν φρύδιον.

3. Ἐπαρχία Μεγαλοπόλεως.

Πρωτεύουσα τῆς ἐπαρχίας ταύτης είναι η Μεγαλόπολις η Σινάνοι (1,500 κατ.), παρὰ τὸν Ἐλισσῶνα, ἔνθα σύζηται λειψάνα τοῦ μεγίστου τῶν ἀρχαίων Ἑλληνικῶν Θεάτρων. Η ἀρχαία Μεγαλόπολις συνηκίσθη ὑπὸ τοῦ Ἐπαρχείου τοῦ 370 π. Χ. μετὰ τὴν ἐν Αιγαίῳ μάχην (371) ἐκ 40 ἀρκαδικῶν πόλεων, ὡς προτύρχοντον τῶν Ἀσκάδων κατὰ τὸν Σπαρτιατῶν. Εἰς Μεγαλοπόλεως κατήγορο δύο ἐκ τῶν στρατηγῶν τῆς Ἀχαΐης συμπολιτείας, ὁ Φιλοπάτημον καὶ ὁ Λυκόρτας, καὶ ὁ νίδος τοῦ τελευταίου τούτου, ὁ ἱστορικὸς Πολέμιος. Τὸ σημερινὸν χωρίον παράγει δημητριακοὺς καρποὺς καὶ σίνους, ἵκανῶς δὲ ἀκράσουται ἐν αὐτῷ ἡ ἐμπορία καὶ η κηποτερφία.

Τὰ μεγαλύτερα χωρία τῆς ἐπαρχίας ταύτης είναι τὸ "Ισαρι" (1,600 κατ.), καὶ τὸ Λεοντάριον (900 κατ.) καὶ τὸ Δινοράχι (1,100 κατ.) παρὰ τὸν παραπόταμον τοῦ Ἀλφειοῦ Καρνίωνα.

4. Ἐπαρχία Κιννούριας.

Πρωτεύουσα τῆς ἐπαρχίας ταύτης είναι τὸ Λεωνίδιον (3,700 κατ.), η παρὰ τὸ ὄποιον πεδίας εἶναι κατάρυτος ἐξ ἐλαιῶν, ἐπεριόδευτῶν καὶ ἄλλων ὀπωροφόρων δένδρων. Ἐν Λεωνίδῃ καὶ ἔν τοι χωρίοις τῆς Κιννούριας ὅμιλεται η τσακωνικὴ διάλεκτος, παραγίθεται ἐπὶ τῆς ὁμιλουμένης ἐλληνικῆς ἀναμεμγμένης μετὰ τινῶν δωρικῶν.

Χωρία ἐπισημότερα τῆς ἐπαρχίας ταύτης είναι ὁ "Άγιος" Ἀνδρέας (420 κατ.), τὸ "Αστρος" (600 κατ.), ἔδρα του δήμου Θυρέας, κληπτέντος σύντοις ὡς κειμένου ἐν τῇ περιοχῇ τῆς ἀρχαίας Θυρέατους. Εν "Αστρει" συνηήλιεν η δευτέρα "Ἐθνικὴ τῶν Ἐλλήνων Συνέλευσις τῷ 1823. Τὰ Δολανά, (1,700 κατ.), ὀνομαστὰ διὰ τὴν ἐν τοῖς 1821 νίκην τῶν Ἐλλήνων κατὰ τῶν Τούρκων, ἐν ᾧ ὡς ἐπὶ ἀνδρεῖς διαπέρφας Νικήτας Σταματελόπουλος, ἀνεψιός τοῦ Κοιλοκοτρύ-

νου, ἐπεντέληθη παρὰ τῶν στρατιωτῶν τουρκοφάγος, τὰ Βέρβαιρα (1,600 κατ.), ἔνθα οἱ "Ἐλληνες ἡγωγίσθησαν ὡσάντως νικηφόρως πέρις τὴν ὑπερτέραν ἐχθρικὴν δύναμιν, ὁ "Άγιος Νικόλαος (Καστροί) (2,400 κατ.), ὁ "Άγιος Πέτρος (3,800 κατ.), ἀμαλίας κομπότολις κειμένη παρὰ τὰς ὑπωρείες τοῦ Πάρανων, η Πραστίδης (650 κατ.), τὸ Παλαιοχώριον (1,300 κατ.), καὶ δὲ Κοσμᾶς (2,200 κατ.).

Γ'. ΝΗΣΟΙ

Ἐπιφ. 9,239 □ χλμ. Πληθ. 496,000.

Αἱ νῆσοι τοῦ Ἑλληνικοῦ Βασιλείου διαιροῦνται εἰς νῆσους τοῦ Αἰγαίου πελάγους καὶ εἰς νῆσους τοῦ Ιονίου πελάγους.

Καὶ μὲν νῆσοι τοῦ Αἰγαίου πελάγους ἀποτελοῦσσι δύο νομούς, 1) Εὔβοιας καὶ 2) Κυκλαδῶν αἱ δύο νῆσους τοῦ Ιονίου πελάγους ἀποτελοῦσσι τέσσαρας νομούς, 3) Κερκύρας 4) Λευκάδος, 5) Κεφαλληνίας καὶ 6) Ζακύνθου.

1. Νομὸς Εὔβοιας.

Πληθ. 106,000.

Ο νομὸς Εὔβοιας ἀποτελεῖται ἐκ τῆς νήσου Εὔβοιας, ἥτις είναι η μεγίστη τῶν Ἑλληνικῶν νήσων, ἐκ τῆς πρὸς Α. αὐτῆς νήσου Σκύρου καὶ τῶν περὶ ταύτην νησίδων, ἐκ τῶν εἰς τὰ ΒΔ αὐτῆς Αιγαίων ἡ Αιγαίων νήσων, ἐκ τῶν Σβούρων, ἐρημονήσους κειμένης ἀντικρὺ τοῦ ἐν τῇ Ἀττικῇ Μαραθώνος καὶ ἐκ τῶν νήσων Πεταλοῦ, κειμένων κατὰ τὴν εἰσόδου τοῦ Εὔβοικον κόπου.

Ἡ νῆσος Εὔβοια χωρίζεται ἀπὸ τῆς Στερεάς Ἐλλάδος διὰ τοῦ Εὔβοικον κόπου καὶ τοῦ πορθμοῦ τοῦ Εὔριπου, ἐπὶ τὸ ὄποιον, ἔχοντος πλάτος 40 μέτρων, ὑπάρχει σιδηρὰ κινητὴ γέφυρα. Τὸ στενὸν τοῦτο είναι ὀνομαστὸν ἀπὸ τῶν παλαιοτάτων χρόνων διὰ τὰς ἐν αὐτῷ συμβανούσας παλιρροας.

Η Εὔβοια είναι τρίμα τῆς Στερεᾶς Ἐλλάδος ἀποχωρισθεὶς ἀπ' αὐτῆς κατὰ τὸ προστορικὸς χρόνους, θίνει καὶ τὰ ὄρη αὐτῆς είναι συνέκεια τῶν δρέων τῆς Στερεᾶς. Ήν δὲ ταῦτα, πρὸς B. τὸ Τελέθριον, τὸ ὄποιον διὰ μὲν τῆς πρὸς δυσμάς προεκπάσεως αὐτοῖς τελευτᾷ εἰς τὸ Κηνάνον ἀκρωτήριον (Αιθάλα), διὰ δὲ τῆς πρὸς ἀνατολίδας εἰς τὸ ἀκρωτήριον Ἀρτεμίσιον, ὃνομαστὸν διὰ τὰς παρὰ αὐτὸν νωμαγίας τῶν Ἐλλήνων κατὰ τὸν Περσῶν ἐντεῖ 480 π. Χ. Νοτιώτερον τοῦ Τελέθριου τὸ ὄρος Μάκιστος η Κανδήλη διατάρετει τὴν δυτικὴν παραλίαν, ἐνῷ πατὰ τὴν ἀπέναντι ἀνατολικὴν παραλίαν χωρεῖ η Πυξαού (Γερακούδουν). Εἰς τὸ μέσον τῆς νήσου ὑδύται η Λίρρων η Λέλφη, ἀπὸ τῆς ὄποιας ἐκφέται πρὸς νότον τὸ "Ολύμπιον". Εἰς τὸ νεότον μέρος τῆς νήσου είναι τὸ ὄρος "Οχη", τὸ ὄποιον βρείσων μὲν αὐτὸν καταλήγει εἰς τὸ ἀκρωτήριον Καφηρέα, περὰ τὸ ὄποιον τῷ μὲν 1790 νήσονταχθέντες δὲ Λάμπρος Κατσώνης τοῦ δὲ 1825 δὲ Γεώργιος Σαχτούσης συνεκρήτησε λαμπρῶν πρὸς τοὺς Τούρκους ναυμαχίαν, νοτίων δὲ εἰς τὸ ἀκρωτήριον Γερακούστον. Ἐκ

τῶν Πεδιάδων τῆς Εύβοιας δέξιοις ώρτεραι είνε τῇ τοῦ Ἑροχωρίου, τὴν ὅποιαν διαρρέει ὁ Κάλλας, κοινῶς Ἐργάσια, πηγάζουν ἐν τοῦ Τελεθρίου καὶ ἐβάλλων εἰς τὸν παρθενόν τοῦ Τρίκερον, καὶ ἡ τῆς Χαλιδοῦς, τὸ παρ' ἀρχαῖος Δηλάντιον πεδίον, διαρρεόμενη ὑπὸ τοῦ Αηλάντιον ποταμοῦ, πηγάζουντος ἐκ τῆς Δίφυσος καὶ ἐκβάλλοντος εἰς τὸν Εὔριπον.

Οὐ νομέσ Εύβοιας διαιρεῖται εἰς τρεῖς ἐπαρχίας, Χαλιδοῦς, Ἐργοχωρίου καὶ Καρυοτίας.

1. Ἐπαρχία Χαλιδοῦς.

Πρωτεύουσα τῆς ἐπαρχίας ταῦτης καὶ τοῦ νομοῦ είναι ἡ Χαλίδης, (9,000 κατ.), κειμένη παρὰ τὸν Εὔριπον, πόλις παναρχίας. Ἡκμασία κατὰ τοὺς ἀρχαῖους χρόνους διὰ τῆς ἐμπορίας καὶ τῆς ἀποικίσεως, ίδιως εἰς τὴν πόδα νότον τῆς Μακεδονίας χερσόνησον, τὴν πληθεσταν Χαλιδικήν. Ἐπ τῶν λειψάνων τῶν νεωτερικῶν χρόνων σήσονται τὰ ἔνετικα φρούρια καὶ μέρος τῶν τειχῶν, ἀπόνα περιστάλειον τὴν πόλιν κατὰ τοὺς χρόνους τῆς φραγκοκρατίας. Ἡ Χαλίδης είναι πόλις ἐπιτορική καὶ βιομηχανική ίδιως δὲ ἀμπαζεῖ ἐν αὐτῇ ἡ πνευματωποία, τὸ δὲ πεδίον τῆς Χαλιδοῦς ἡ Δηλάντιον παράγει ἀρθρονα δημητριακὰ καὶ ὄντων καὶ Ἰλαίον. Εἶναι ἔδρα Περιπολείου καὶ Γυμνασίου, ἔχει δὲ καὶ Τεραπυτὴν Σχολήν. Πρὸς Ν. τῆς Χαλιδοῦς κείται Μύρικα (1,360 κατ.), Βασιλικό (1,100 κατ.), ἔχον ἀρχαῖα ἐρείπια, τὰ Νέα Ψαρά (650 κατ.), ἐπὶ τῶν ἐρεπιών τῆς ἀρχαῖας Ἐρετρίας, συνοικισθέντα τῷ 1824 ὑπὸ Ψαριών, τῶν ὅποιων ἡ πατρὶς κατεστράφη κατὰ τὸ ἔτος αὐτὸς παρὰ τὸν Τούρκον. Ἔνεκα τῶν ὑπεριουσίων, τὰς ὅποιας παρέσχον εἰς τὴν περιθρά τοῦ Ψαριοῦ κατὰ τὴν ἐπανάστασιν, ἔχουσι τὰ Νέα Ψαρά τὸ προύομον νὰ ἐκλέγωσι δύο βουλευτάς. Ἡ δὲ ἀρχαῖα Ἐρετρία ὑπῆρχε μία τῶν πρώτων ναυτικῶν πόλεων τῆς ἀρχαῖας Ἐλλάδος, ἥκμασία διὰ τὸ ἐμπορίον καὶ πλήθης ἀποικιῶν ήρευεν ἐν τῃ Κάτω Ἰταλίᾳ, τῇ Σικελίᾳ καὶ τῇ Χαλιδικῇ. Βοηθήσασα τοὺς ἐπανασταθμαντας τῶν Μικρᾶς Ἀσίας κατὰ τῶν Περσῶν ἐκριεύθη τῷ 490 καὶ κατεστράφη παρὰ τούτων, οἱ δὲ κάτοικοι αὐτῆς ἐξηγόρασσοδίσθησαν, ἡ Βάθεια (1,300 κατ.), πόδες Β. δὲ τῆς Χαλιδοῦς ἡ Στειρή (1,400 κατ.), κειμένη εἰς τὰς ὑπωρείας τῆς Δίφυσος, τὰ Ψαρά (1,500 κατ.), ἡ Λίμνη (2,100 κατ.), ἔδρα τοῦ δῆμου Αἴγαιων, εἰς τὴν θέσιν τῶν ἀρχαῖων Αἴγαιων, ἐνθά δημόρειος ναός Ποσειδῶνος, ἡ Ἀγία "Αγνα" (1,500 κατ.), καὶ τὸ Μαρτούνιον (1,000 κατ.).

2. Ἐπαρχία Εργοχωρίου.

Τῆς ἐπαρχίας ταῦτης πρωτεύουσα είναι τὸ Ἐργοχωρίον (3,500 κατ.), ὥρασία πολιχνη, τῆς ὅποιας ἡ περιοχὴ ή ἀπ' ἀρχαιοτάτων χρέων γημαζομένη «πολυστάφυλος Ἰστιαία», παράγει ἐλεκτρούς σίνους. Εἶναι ἔδρα τοῦ δῆμου Ἰστιαίων καὶ ἔχει ἐπίνειον αὐτὸς τοῦ Όρεως. Πρὸς τὰ Ν. τοῦ Ἐργοχωρίου κείται ἡ Αλδημός (1,200 κατ.), πολιχνη, παρὰ τὴν ὅποιαν εὑρίσκονται τὰ κατά τε τοὺς ἀρχαῖους καὶ τοὺς καθ'

ἥμας χρέους ὄνοματα ταῦτα. Πρὸς νότον δὲ τοῦ Ἐργοχωρίου, εἰς τὰς θαπωρείας τοῦ Τελεθρίου, κείνται τὰ Καμάρια (500 κατ.).

3. Ἐπαρχία Καρυοτίας.

Πρωτεύουσα τῆς ἐπαρχίας ταῦτης είναι ἡ Κύμη (5,000 κατ.), κειμένη ἐπὶ τῆς ἀνατολικῆς παραλίας τῆς Εύβοιας, εἰς τὴν θέσιν τῆς ἀρχαῖας Κύμης, τῆς ὅποιας μέρον τὸ δύναμα καὶ ἐλάχιστα λείψαντα διεσώθησαν. Ἡ ἀρχαῖα Κύμη ὑπῆρχεν ἡ μητρόπολις τῆς ἐν τῇ Κάτω Ιταλίᾳ ὥρωνίμου πόλεων. Ἡ σημερινὴ Κύμη ἔχει τοις μεγάλην ποστήσαται ἐκλεκτῶν οἰνῶν εἰς Γαλλίαν καὶ Ρωσίαν, ἔχει δὲ καὶ ἀρθρόνους λιγνίτας. Πολλάκις σημαντικότερα τῆς ἐπαρχίας ταῦτης είναι η Καλημετάνιον (900 κατ.), αἱ Κονίστραι (600 κατ.), ἡ Οξείλινος (1000 κατ.), ἡ Οκτωνία (1,100 κατ.), τὸ Αδλωνόριον (1,300 κατ.), τὸ Αλιβέριον (1,500 κατ.) κειμένον εἰς τὴν θέσιν περίπου τῶν ἀρχαῖων Ταμνῶν, καὶ ἔδρα τοῦ δῆμου Ταμνωνίων. Είναι τὸ Αλιβέριον κύριο ἐμπορικὴ καὶ γεωργικὴ. Τὸ Σιδηρό (900 κατ.), παρὰ τὰ ὄποια ἔπειτα μαχένταις τῷ 1822 ἡ Ηλίας Μαυρομιχάλης ἐκστρατεύσας πρὸς ἐνίσχυσην τῆς ἡδείας ἐπαναστάσεως καὶ ἐπιχειρήσας τὴν ἀλώσιν τῶν φρουρῶν τῆς Χαλιδοῦς καὶ τῆς Καρύου. Αντικρὺ τῶν Σύνθρων κείται ἡ βραχώδης ἐρημόνησος τὰ Σισσοῦ, περὶ τὴν ὅποιαν εὑρίσκονται καὶ ἄλλα τινές ἔησην τῆς Κατασρόν (300 κατ.), ἔδρα τοῦ δῆμου Μαρμαρίου, εἰς τὸν ὅποιον ἀνήκουσι καὶ αἱ νῆσοι Ηεταλίαι 4 τὸν ἀριθμὸν, κτήμα τοῦ Βασιλέως, παράγουσι ἐλεκτρόν οἰνον. Ἡ Κάρυος (1,500 κατ.), ἀποτελουμένη ἐκ τῆς παλαιᾶς πόλεως, ἐκτιμένης εἰς τὰς θαπωρείας τῆς Οχυρῆς, καὶ ἐκ τῆς νέας πόλεως κειμένης εἰς τὴν παραλίαν ἐν τῷ μυχῷ κολπίσκου. Ἡ σημερινὴ Κάρυος κείται ἐγγύς καὶ πρὸς νότον τῆς ἀρχαῖας Καρύου, τῆς ὅποιας σήσονται μεσαιωνικά τυχαία ἐρείπια. Τῆς Καρύου τὸ φρούριον ἐπεχείρησε νὰ κυριεύσῃ τῷ 1826 ὁ φιλέλλην Γάλλος συνταγματάρχης Φασιέρος, ἀλλ ἀπέτυχε. Μετὰ δεινὴν φθόρων τοῦ στρατοῦ, περικυλλωθεὶς ὑπὸ τοῦ ἐπιδραμόντος Όμερ Πασά μόλις ἐσώθη ὑπὸ τῶν εἰς βοήθειαν αὐτὸν ἀραιμόντων Κριεζώτου καὶ Βάσσου. Ἡ Πλατανόστος (1,100 κατ.)

Εἰς τὴν ἐπαρχίαν ταῦτην ἀνήκει καὶ ἡ νῆσος Σκύρος (3,500 κατ.) ἀποτελοῦσσα ἴδιον δῆμον, ἔδρα τοῦ ὅποιον είναι ἡ ὅμωνυμος πόλις τοῦ Σκύρου (3,000 κατ.), κειμένην εἰς τὴν ἀνατολικήν παραλίαν καὶ ἔχουσα ἐπίγειον τὴν Αιγαίων. Περὶ τὴν Σκύρον κείνται καὶ ἄλλαι μικραὶ ἐρημόνησοι.

2. Νομὸς Κυκλάδων

Πληθ. 135,000.

Ο νομὸς Κυκλάδων ἀποτελείται ἐξ 23 νήσων καὶ ἄλλων τινῶν ἀσπριδίων νησίδων, κειμένων ἐν τῷ Αιγαίῳ Πελαγίῳ. Εκλήγησαν δὲ Κυκλάδες ἐν τῇ ἀρχαιότητι ὡς κειμέναι κύκλων τῆς παρ' ἀρχαῖοις εἰρρεῖς νῆσου Δήλου.

Αἱ Κυκλαδεῖς κατηγήθησαν, κατὰ τὴν ἀπωτάτην ἀρχαιότητα, ὑπὸ Φοινίκων καὶ Καρῶν. Βραδύτερον ἐγκατεστάθησαν εἰς αὐτὰς Ἐλληνες τοῦ Ἰωνικοῦ φύλου. Ἀπετέλεσαν δὲ τότε, μετ' ἄλλων νήσων καὶ παραλίων πόλεων, σύνδεσμον θρησκευτικοποιητικὸν ἡ ἀμφικτιονίαν. Ήσαν δὲ αἱ νῆσοι αἴσται, κατὰ τοὺς ἴστορικοὺς χρόνους, πλούσιαι καὶ εὐφρόσι. Μετὰ τοὺς Περσικοὺς πολέμους ἐπάχθησαν εἰς τὴν Ἀθηναϊκὴν συμμαχίαν, κατὰ δὲ τὸν ῥωμαϊκὸν χρόνον ἔζεπτον, καὶ πολλαὶ αὐτῶν ἐχρησίμευσαν ὡς τόπος ἔξοριας. Καταλιθεσθήσας τῆς βυζαντίνης αὐτοκρατορίας ὑπὸ τῶν Λατίνων (1204) αἱ πλείσται αὐτῶν κατελήφθησαν ὑπὸ τῶν Ἑνετῶν. Τέλος ἀπὸ τοῦ δευτέρου ἡμίσεως τῆς 16ης ἑκατονταετήλος περιήλιον εἰς τοὺς Σούρους, ἀπὸ τῶν ἐποίων ἀφγρεθῆσαν μετὰ τὴν ἐπανάστασιν τοῦ 1821, προστρηφθεῖσαι εἰς τὸ Ἐλληνικὸν Βασίλειον.

Οὐ νομίστω τῶν Κυκλαδῶν διαιρεῖται εἰς 7 ἐπαρχίας, ἣ τοις Σύρον, Τήρον, Ἀρδον, Κέας, Νάξον, Μήλον καὶ Θήρας.

1. Ἐπαρχία Σύρου.

Ἡ ἐπαρχία αὕτη συνίσταται ἐπὶ τῶν νήσων Σύρου, Μυκόνου, Δήλου, Ρήγειας καὶ Γυαρού. Πρωτεύουσα τῆς ἐπαρχίας καὶ τοῦ νομοῦ εἰνεὶ ἡ ἐπὶ τῇ νήσῳ Σύρῳ (28,000 κατ.). Ἐρημόπολις (19,000) κατ.) συνοικισθεῖσα ἐπὶ τῆς ἐπαναστάσεως ὑπὸ Χίον, Φαρινῶν. Συμράνων, Κυδωνίων καὶ Μιτιληνῶν, εἶτα δὲ ὑπὸ Ὑδραίων Κρητῶν καὶ Πελοποννήσων. Κείται εἰς τὴν ἀνατολικὴν παραλίαν τῆς νήσου, ἐπὶ τριῶν λόρουν ἀμφιθεατρικῶς, καὶ εἰς τὴν θέσιν ἀρχαίας πόλεως, ὡς φαίνεται ἐκ τῶν ἐν αὐτῇ σημειωμένων ἕρεπτων. Εἶναι πόλις ἐμπορικάτη, ἔχει καὶ ἀκμαίαν βιομηχανίαν, ἴδιως δέδινος σόδεψεῖα, ἐριστρεγεία, πλεκτήραια καὶ σιδηρουργεία, μάλιστα δὲ ὄνομαστη εἰνεὶ τὰ συριακά λουκούμα. Ἐν αὐτῇ ὑπάρχει καὶ τὸ νεωλεξεῖον τῆς Ἐλληνικῆς ἀποπλοικῆς ἑταῖρεις. Εἰς μικρὰν ἀπόστασιν ἀπὸ τῆς Ἐρημοπόλεως κεῖται ἡ Ἄνω Σύρος ἐπισιμένη ἐπὶ βραχώδους λόφου (3,300 κατ.), πατούσαν μέρη τὸ πλεύραν ὑπὸ Ἐλλήνων καθοικισθέντων τὸ θρήσκευμα.

Ἡ νῆσος Μύκονος (4,400 κατ.) κείται πρὸς Α. τῆς Σύρου. Εἶναι νῆσος ὁρευχώδης καὶ ἔηρά. Ἐδρα τοῦ ἐν αὐτῇ ὄμωμαν δήμου εἰνεὶ ἡ Μύκονος (3,100 κατ.), κειμένη ἐν τῷ μυχῷ ὁρεύαντος εἰς τὴν δυτικὴν παραλίαν τῆς νήσου. Πληγόσιν αὐτῆς πρὸς Β. κείται ἡ νόμη Ἀρά Μεριά (1,000 κατ.). Τῆς Μυκόνου οἱ κάτοικοι εἶναι κυρίως ναυτικοί.

Μεταξὺ Σύρου καὶ Μυκόνου κείνται αἱ ἀκατοίκητοι: νησίδες Δήλος, κοινῶς Μικρὰ Δήλος, καὶ ἡ Ρήγεια, κοινῶς Μεγάλη Δήλος. Καὶ ἡ μὲν Δήλος ὑπῆρχεν ὄνομαστη ἐν τῇ ἀρχαιότητι ὡς νῆσος Ιερά, ἐν ἡ ἐγενήθησαν κατὰ τὴν μυθολογίαν Ἀπόλλων καὶ ἡ Ἀρτεμίς, καὶ ἐθεωρεῖτο ὡς τὸ θρησκευτικὸν πέντε τῶν Κυκλαδῶν. Ἐγέι πολλὰς ἀρχαιότητας, μεταξὺ τῶν ὅποιων τὰ ἐρείπια τοῦ ναοῦ τοῦ Ἀπόλλωνος. Σύμμερον χρησιμεύει ὡς Λουξοκαθαρήριον. Η δὲ Ρήγεια ἔχει σύμμερον εἰς τοὺς ἀρχαίους χρόνους ὡς νεκροταφεῖον

τῶν Δηλίων, μὴ ἐπιτρεπομένης τῆς ταχῆς αὔτων ἐν τῇ ἔωτρῷ νήσῳ.

Ἡ πρὸς τὰ ΒΔ. τῆς Σύρου κειμένη Γύρος, ἡτις ἐπὶ Ρωμαίων ἡτο τόπος ἔξοριας, εἶναι σύμμερον ἀκατοίκητος, συχναζομένη μόνον ὑπὸ παιμένων ἐπὶ Σύρου.

2. Ἐπαρχία Τήρου.

Ἡ ἐπαρχία η συνίσταται ἐκ μόνης τῆς νήσου Τήρου (2,000 κατ.) ἡτο εἰνεὶ νῆσος ὑφερωτάτη, παράγουσα ἐσπεριδοειδῆ, σίνον, καὶ μέλι. Ἐξ αὐτῆς δὲ ἔζηγονται ὥραια λευκά καὶ πράσινα μάρμαρα. Πρωτεύουσα εἰνεὶ ἡ ὅμωνυμος πόλις Τήρος (2, 400 κατ.) κειμένη ἐπὶ τῆς μεσημβρινῆς παραλίας. Εν αὐτῇ ὑπάρχεις διάσης τῆς Εὐαγγελιστίας, κτισθεῖσα τῷ 1824, καὶ ἡ ἀντὶ τοῦ θαυματουργὸς εἰκόνα τῆς Θεοτόκου. Τῇ 25 Μαρτίου καὶ 15 Αὐγούστου γίνονται ἐνταῦθα μεγάλαι πανηγύρεις, εἰς τὰς ἐποίας συρρέουσι· κατὰ χιλιάδας οἱ προσκυνηταὶ ἔκ της ἐλευθέρους καὶ τῆς δούλης Ἐλλάδος. Ἀλλαὶ πολλίχιαι τῆς νήσου εἰνεὶ εἰς τὰ ΒΑ. ἡ Στενή (500 κατ.), καὶ εἰς τὰ ΒΔ. ὁ Ίργος (1500 κατ.). Ἡ Τήρος κατακείται ὑπὸ πολλῶν Ἐλλήνων καθοικιῶν, ἐν οιστῇ δὲ ὑπάρχουσι τὸ Μανατήσιον τῶν δυτικῶν Καλογραΐων. ἡ Γαλλικὴ Σχολὴ τῶν Οδροσαύλων καλογραΐων καὶ ἡ Μονὴ τῶν Ἱησουστῶν «Ἄγιος Ιωσήφ».

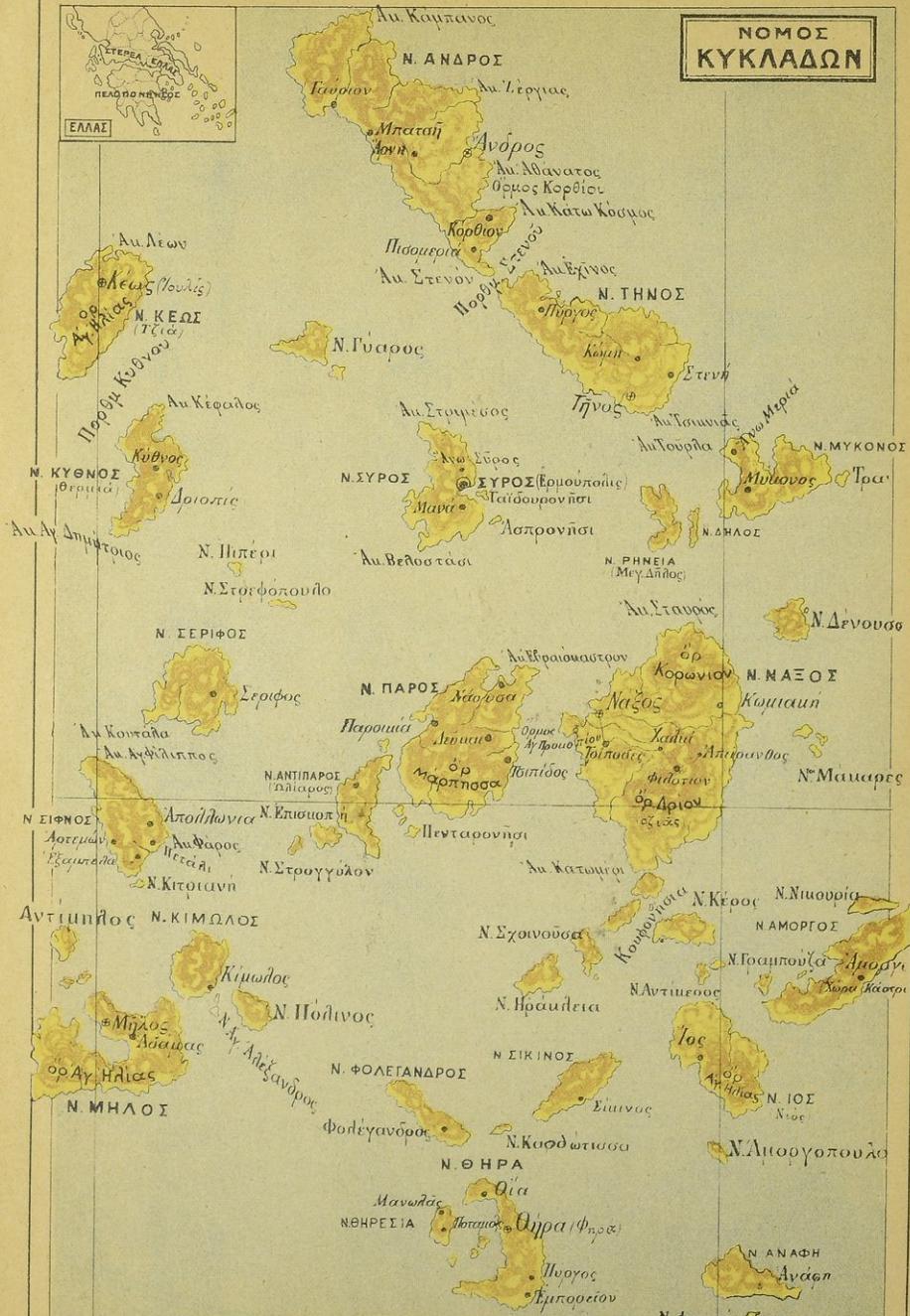
3. Ἐπαρχία Ἀρδον.

Καὶ αὐτῇ ἡ ἐπαρχία συνίσταται ἐκ μόνης τῆς νήσου Ἀρδούν (4000 κατ.), ἡτο εἴναι τῆς ἀφιλίνειας τῶν ἐν αὐτῇ ὅδων ὄνομάζετο εἰς τὴν ἀρχαιότητα καὶ Τίρροσσα. Ἐγέι ἀξιόλογον ἐμπορικὸν ναυτικόν, συνιστάμενον εἰς 25 ἀτρόπολιν. Παράγει ἔλαιον ὅημητριακά, σάριστα σύκα καὶ ἐσπεριδοειδή, πρὸ πάντων των λεμόνια. Πρωτεύουσα αὐτῆς εἰνεὶ ἡ Ἀρδούν (1,800 κ.) κειμένη εἰς τὴν ἀνατολικὴν πλευράν τῆς νήσου. Κόμμαι λέγουν ἀξιαὶ τῆς νήσου ταῦτης εἰνεὶ πρὸς Β. μὲν αὐτῆς τὸ Γαύρεων (400 κατ.), πρὸς Ν. δὲ ἡ Μεσαρά (300 κατ.), τὰ Αποτία (700 κατ.), ἐνīτα εὐρίσκεται ἡ λαμπτικὴ πηγὴ Σάρια, ὁ Οὔρος Κορθίου (Πετρούρδες) καὶ τὸ παρ' αὐτῶν Κόρων (700 κατ.). Ἐν τοῖς χωρίοις τῆς Ἀρδούν λαλεῖται ἡ Ἀλανικὴ.

4. Ἐπαρχία Κέας.

Ἡ ἐπαρχία αὕτη συνίσταται ἐπὶ τῶν νήσων Κέας, Κύθρου καὶ Σερίφου καὶ ἐπὶ τῶν προσκειμένων ταύταις γηράσιων Βόδι, Πτέριον καὶ Σεριγοπόννα. Ἡ Κέα κοινῶς Τέττα, ὀνομάζετο εἰς τὸν ἀρχαίον χρόνους Κέων, καὶ ὑπῆρχε πατρὸς τοῦ ἐπιγραμματοποιοῦ πονητοῦ Σιμωνίδου τοῦ ἐγκωμιάσαντος τὰ κατὰ τὸν Περιστούς πολέμους κατορθώματα τῶν Ελλήνων. Ἡ νῆσος Κέα (5,000 κατ.) εἶναι νῆσος δρεπῆς ἀλλὰ ἔνφορος, ἔχοντας ἀριθμὸν ὕδων, παράργει δὲ σίνον. σύκα ποιεῖται ἀλλὰ διωρικά, μέλι καὶ κυρίως βαλανίδια. Πρωτεύουσα τῆς ἐπαρχίας εἶναι ἐν τῇ νήσῳ ὄμωμαν πόλις Κέα (4,700 κατ.), κειμένη εἰς τὸ κέντρον τῆς νήσου καὶ ἔχουσα ἐπίνειον τὸ Λιθάδο. Ὕπαρχουσι δὲ

**ΝΟΜΟΣ
ΚΥΚΛΑΔΩΝ**

καὶ ἐνταῦθα ἐρείπεια ἀρχαίων οἰκοδομῶν καὶ μεσωπούντων κτυρίων.

Ἡ Κύθνος (4,400 κατ.), ὥνομάσθη ἡδη ἡ π' ἀρχαῖων χέρνων καὶ Θερμαί, ἔνεκα τοῦν ἐν αὐτῇ θερμῶν ιαματικῶν πηγῶν, παρὰ τὰς ἑποίας ὑπάρχουσι σήμερον λουτρά. Αἱ κυριώτεραι ἐν αὐτῇ πολύγνα εἰνὲ ἡ Κύθνος ἡ Χώρα ἡ καὶ Μεσσαρά (2,000 κατ.), ἡ Λαρωτίς ἡ Χωρούδ (2,400 κατ.). Ἡ νῆσος παράγει κρητήν, αμύγδαλα, σύκα, πορτοκάλια καὶ λεμόνια.

Ἡ Σέριφος (4,000 κατ.) ὑπῆρξε καὶ πάλιν περιηργούμενος τὰς τάπιστας μεταλλείας αὐτής, σήμερον δὲ ἔξορύσσονται ἐν αὐτῇ σιδηρίτης, μόλυβδος καὶ χαλκός. Ἡ νῆσος παράγει ἔξαιρετον οἶνον, κατασκευάζεται δὲ ἐν αὐτῇ κάρυτος τυρός. Κυριωτέρα πόλις αὐτῆς εἰνὲ ἡ Σέριφος ἡ Χώρα (2,500 κατ.), κειμένη πρὸς τὴν ἀνατολικὴν ἀκτήν.

Αἱ νησίδες Βόδι Πιπέρι καὶ Σεριφοπούλα εἰνὲ ἀκατοίκητοι.

5. Ἐπαρχία Νάξου.

Αὕτη ἡ ἐπαρχία συνίσταται ἐκ τῶν νήσων Νάξου, Ηλάρου καὶ Ἀντίρρου παρά τὰς τάπιστας νησίδων Δεσποπούνη ἡ Επισκοπής καὶ Σιρογγύλης.

Ἡ Νάξος (15,000 κατ.), εἰνὲ ἡ μεγίστη καὶ εὐφοριατάτη τῶν Κυκλαδῶν, τὰ κυριώτερα δὲ αὐτῆς προιόντα εἰνὲ ἔλαιον, οίνος, ἑσπεριδοειδῆ καὶ ίδιως κίτρα, σύκα, βάμβακας καὶ μέταξι, σπουδαῖον δὲ προϊόντος ἔξαγωγῆς εἰνὲ ἡ σμύρις, πρέτα σκληροτάτη χρησιμεύσουσα εἰς τὴν λειτέναν μετάλλων καὶ λίθων. Ὅσος ἔχει ἡ νῆσος αὕτη τὸ ἄριον κοινῶς Ὁσίᾳ, τὸ ὑψηλότερον τῶν Κυκλαδῶν.

Ἡ Νάξος ἡμιακεῖ ἐπὶ τοῦ τυράννου Λυγδάμιος πατά τὴν 6ην ἐκαπατητηρίδα πρὸ Χριστοῦ. Σήμερον καὶ ριθέτα χωρία αὐτῆς εἰνὲ ἡ Νάξος (1,800 κατ.) πρωτεύουσα τῆς ἐπαρχίας, ὑπεράνω τῆς ἑποίας σήμονται ἐρείπια ἀρχαίας ἀκροπόλεως καὶ ἐνετικῶν φρύγρων οἰνοῦ, ἡ Απειράνθος (2,000 κατ.) ἡ Κομιανή (1,400 κατ.) τὸ Χαλκί (1,500 κατ.), ἔδρα τοῦ δῆμου Τραγαίας καὶ τὸ Φιλόπτι (1,700 κατ.).

Ἡ Πάρος (8,000 κατ.) ὄνομαστη διὰ τὰ λευκὰ αὐτῆς μάρμαρα τοῦ ὅρου Μαρμπήσης, ὑπῆρξεν ἡ πατρὸς τοῦ σατυρικοῦ ποιητοῦ Ἀρχιλόχου καὶ τὸν ἀγαλματοῖδιν Σκόπα καὶ Πρεξιτέλους. Ἡ πατὰ τῆς νήσου τάπιτης ἀποτυχοῦσα ἐκστρατεία τοῦ Μιλτιάδου ἐγένετο ἡ αἵτια τοῦ σίκετρού τέλους τοῦ μεγάλου ἀνδρός.

Ἄξια μνείας πολλάγνα αὐτῆς εἰνὲ ἡ Παροικά (2,700 κατ.), αἱ Λεῦκαι (1,800 κατ.) καὶ ἡ Νάουσα (1,300 κατ.).

Αἱ νησίδες Ἐπισκοπή (ἡ ἀρχαία Πρεπέσινθος) καὶ Σιρογγύλη εἰνὲ ἀκατοίκητοι.

Ἡ Αντίρρος ἡ Θλάρας (700 κατ.) εἰνὲ ὄνομαστη διὰ τὸ ψυχροτάτερὲς σπιλαῖον της τὸ πλήρεστες αλαγμάτων. Ἡ ὅμωνυμος κώμη αὐτῆς (600 κατ.) πατοւκεῖται ὑπὸ γεωργῶν, παιμένων καὶ λλιέων.

6. Ἐπαρχία Μήλου.

Τὴν ἐπαρχίαν ταῦτην συνιστώσιν αἱ νῆσοι Μήλος, Κίμωλος, Σίφνος, Φολέγανδρος καὶ Σκινος καὶ αἱ ἔρημοντος Ἀντίμηλος, Πολύαγος, Καλόγερος καὶ Καρδανίσισσα.

Ἡ Μήλος (5,000 κατ.) εἰνὲ νῆσος ἡ φαιστειώδης καὶ παράγει οἶνον ἔξαιρετον, ἀλλ' ὁ μέγιστος πλοῦτος αὐτῆς εἴναι τὰ ἐν αὐτῇ εὔεισαν μένερα ὄρυκτα, θεῖον, γύρος, βαρινίνη καὶ αἱ μολόπειραι. Εἴνε δὲ οἱ Μήλιοι οἱ ἀστόι πρωφείες τοῦν ἐν τῷ Αγριαλῳ πελάγει.

Εἰς τὴν ἀρχαίαν ὅμωνυμον πόλιν αὐτῆς σύζουνται λεύψανα τειχῶν καὶ θεάτρου, παρὰ τὸ ὄπειον εὑρέθη τῷ 120 ἀγαλμα τῆς Ἀφροδίτης, τὸ γυναῖκον ὑπὸ τὸ ὄνυμα Ἀφροδίτη τῆς Μήλου, θρέπται πάροκτειται σήμερον εἰς τὸ ἐν Παρισίοι Μουσείον τοῦ Λούβρου.

Πρωτεύουσα τῆς ἐπαρχίας εἰνὲ ἡ ἐν τῇ νήσῳ αὐτῇ Πλάκα (1,000 κατ.), πρὸς τὰ ΝΑ. ταύτης ἡ Ἀδάμας (650 κατ.), συνοικισμὸς Κερητῶν, καὶ πρὸς Α. ἡ Τρισιβαλάδος (1,600 κατ.), ΒΔ. τῆς Μήλου κεῖται ἡ Αντίμηλος ἡ Ἐρημομήλος, νῆσος βραχιώδης καὶ ἀπατόντης.

Ἡ Κίμωλος (1,700 κατ.) εἰνὲ νῆσος ἄγονος, τῆς τῆς ἑποίας μόνη πρόσδοσος εἰνὲ ἡ ἔξαγορμένη κιμωλία γη. Μένην κύμην ἔχει τὴν ὅμωνυμον Κίμωλον (1,650 κατ.).

Εἰς τὰ ΝΑ. τῆς Κιμώλου κεῖται ἡ ἔρημοντος παρὰ μὲν τῶν ἀρχαίων Πολύαγος, σήμερον δὲ Πόλιντος ἡ Πόλιντος καλούμενή.

Ἡ Σίφνος (4,000 κατ.) παράγει οἶνον, ἔλαιον καὶ βάμβακα. Ἡ περίφημος εἰς τὴν ἀρχαίτητα διὰ τὰ μεταλλεία αὐτῆς χρυσούς καὶ ἀργύρους, τὰ ἐποίη ἡδη ἡ Ἑγγανίσθησαν. Προσέστι ὀνομαστὰ ἡσαν εἰς τοὺς ἀρχαίους χρόνους τὰ ἐπιτραπέζια σκείνη κατασκευαζόμενα εἰς τοῦ ἐν τῇ νήσῃ εὐρισκομένου λίθου, διτες εἰνὲ μαλακός, βιαύδης καὶ εὐκάλως, τορνεύεται. Ἡ Σίφνος ἡτοὶ ἡ μόνη τῶν Κυκλαδῶν, ητις δὲν ἔδωκε γῆγην οὐδὲ θάρην εἰς τὸν Σέρενην, ἀλλὰ μετέσχε τῆς ἐν Σαλαμίνην ναυμαχίας διὰ πεντηκοντόρους, δηλαδή νεῦρος μὲν 50 κωπία. Σήμερον ἔχει ἡ Σίφνος βιομηχανίαν πηγίων ἀγγείων, (σίφνια τσουκάλια) καὶ φιαλίων πίλων.

Κυριώτεραι πολίγνα τῆς νήσου ταύτης εἰναι ἡ Απολλωνία (800 κατ.), καὶ ἡ Αργετών (1,700 κατ.).

Ἡ Φολέγανδρος (1,000 κατ.) ἔχει ἔδαφος τραχύ, παράγει σύκα, οἶνον, ἔλαιον, δημητριακά, ἔχει προσέτι κτηνοτροφίαν καὶ βιομηχανίαν φιαλίων πίλων. Ἐχει χωρίους ὅμωνυμον Φολέγανδρον (700 κατ.) καὶ ἐπίνειον αὐτὸν τὸ Καρδανίσισσα.

Ἡ Σκινος (700 κατ.) παράγει ἔλαιον καὶ οἶνον. ἔχει δὲ ἐν μόνον χωρίον, τὴν Σκινιν, ἔδραν τοῦ ὅμωνυμου δῆμου. Ὁ ἐν τῇ πολίγνῃ ταύτη ναὸς εἴναι ἐκτισμένος ἐπὶ τῶν θεμελίων τοῦ ἀρχαίου ἱεροῦ τοῦ Ηρού ή Απόλλωνος. Μεταξὺ ταύτης καὶ τῆς Φολεγάνδρου κείναιται ἔρημοι νησίδες Καλόγερος καὶ Καρδανίων.

7. Ἐπαρχία Θήρας.

Ἡ ἐπαρχία αὕτη συνίσταται ἐκ τῶν νήσων Θήρας, Θηραστας, Ίου, Ἀμοργοῦ καὶ Ἀνάφης.

Εἰς ταῦτη ἀνήκουσι καὶ αἱ νησίδες Ἀγω καὶ Κάτω Κουφονῆι, Κρεᾶς, Σχρούδσα, Ηράκλεια, Μαχαρίες καὶ Δοροῦσα, καὶ αἱ ἑρημόνησοι Νικούρια, Κοραπούσα, Ἀμοργούνια, Πασαλά Καϊμένη, Μικρὰ Καϊμένη, Νέα Καϊμένη, Γεώργιος, Ἀφρόδεος, Ἀσπρονῆι, Χριστιανά καὶ Ἀσκανῆ.

Ἡ Θήρα (14,000 κατ.), νοινῶς Σαντορίνη, εἶναι νήσος ἡγαντιστειογενῆς. Ἐγειρεῖ σχῆμα ἡμικυκλίου, καὶ μετὰ τῶν πλησίον αὐτῆς κειμένων νήσων Θηραστας καὶ Ἀσπρονησίον σχηματίζει λεπάνην, ἥτις εἶνε ὁ κρατήρας ὑποθαλασσίου ἡφαιστείου ἐνεργοῦ. Εἰς τὴν λεκάνην ταῦτην ἀνέδυσαν, κατὰ διαφόρους ἐποχάς, δι' ἡφαιστειώδους ἐνέργειας, αἱ νησίδες Παλαιά Καϊμένη, Μικρὰ Καϊμένη, Νέα Καϊμένη, Γεώργιος καὶ Ἀφρόδεος.

Ἡ Θήρα παράγει ἐκλεκτὸν σίνον, τοῦ ὅπου γίνεται μεγάλη ἔξαγωγή, ἔτερον δὲ σπουδαῖον προϊὸν αὐτῆς εἶναι ἡ θηραϊκὴ γῆ πορσελλήνη, ἀμπάζουσι δὲ ἡ ναυτιλία καὶ τὸ ἐμπόριον αὐτῆς.

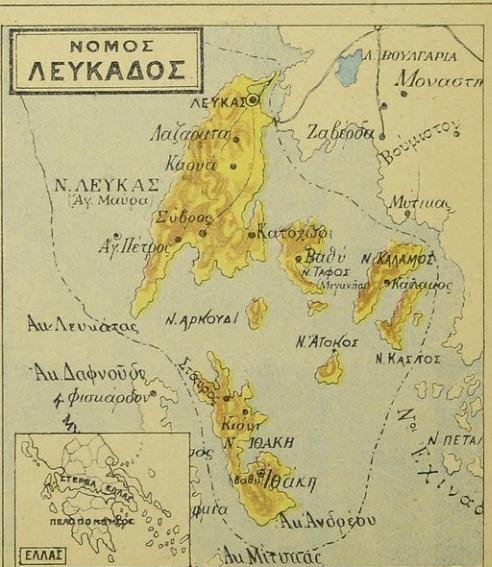
Τὰ σπουδαιότερα χωρία τῆς νήσου ταύτης είναι τὰ Φηρά (1,000 κατ.) ἡ πρωτεύουσα τῆς ἐπαρχίας, τὸ Κονιοχώριον (950 κατ.) τὸ Ἐπεροβόλιον (800 κατ.), ἡ Ἐπίπανα Μεριά (1,700 κατ.). ἔδρα τοῦ δήμου Οἴας ἡ Πύργος (1,050 κ.), ἔδρα τοῦ δήμου Καλλίστης, ὁ Καρπεάδος (900 κατ.), τὸ Μεγαλοχώριον (1,060 κατ.) καὶ τὸ Ἐμπορεῖον (1,200 κατ.).

Ἡ Θηραστας (900 κατ.) εἶναι κατάφυτος ὑπὸ ἀμπελώνων, ἔξαγει δὲ καὶ αὐτὴ θηραϊκὴ γῆν. Κυριωτέρα κύμη ἐν αὐτῇ είναι ὁ Μανωλᾶς (400 κατ.) Μεταξὺ Θήρας καὶ Θηραστας καὶ παρ' αὐτᾶς κείνεται αἱ ἔρημοι νήσοι Παλαιά Καϊμένη, Μικρὰ Καϊμένη, Νέα Καϊμένη, Γεώργιος, Ἀφρόδεος, Ἀσπρονῆι, Χριστιανά καὶ Ἀσκανῆ.

Ἡ Ιος (2,200 κατ.) κείται πρὸς τὴν θήρας καὶ είναι νήσος ὀρεινή. Ήμετελὖν τῶν ὄρων περιεχομένη μεγάλη - κοιλάς, ὁ Κάμπος, είναι κατάφυτος ἀπὸ ἀλεώνων καὶ ἀμπελώνων, παράγει δὲ ἡ νήσος πέρι τούτων στηρά, βρύσακα καὶ ἄλλα ἐποικιά. Τρέφει δὲ καὶ ξηνά κτήνη. Ἐχει-

ΝΟΜΟΣ
ΚΕΡΚΥΡΑΣ

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

μίαν μόνην ὁμώνυμον κωμόπολιν (2,150 κατοίκ.). Η 'Αμοργός (4,300 κατοίκ.) κείται πρὸς Α. τῆς Ιου καὶ εἰς τὸ ἔσχατον πρὸς Α. σύνορον τοῦ Ἐλληνικοῦ Βασιλείου. Υπάρχουσαν ἐν αὐτῇ ἐρείπια ἀρχαίων πόλεων καὶ λειψάνων μεσαιωνικῶν κτιρίων, σίον φραγκικοῦ πύργου, ἐνετικοῦ φρουρίου. Εἰς τὰ πεδία μέρη τῆς νήσου καλλιεργοῦνται ἡ ἄμπελος, ἡ ἐλαῖα, τὰ σιτηρά καὶ ὁ βάμβακ, ἔχει δὲ ἡ νήσος μικρὸν κτηνοτροφεῖον καὶ ναυτιλίαν. Κυριωτέρων κύματα αὐτῆς εἶναι ἡ Χώρα ἢ Κάστρον (1,000 κατ.), παρὰ τὴν ἐποίησιν κείται ἡ μονή Χαζεύσιας τῶν εἰσόδων τῆς θεοτόκου, καὶ ἡ Λαρκάδα (600 κατ.).

Δυτικῶς τῆς Ἀμοργοῦ κείνται: αἱ δύλγειν κατωφημέναι νησίδες 'Ανω καὶ Κίτιο Κουφονήσι, Κέρας, Σχοινόσια, 'Ηράκλεια, Μακαρίδια καὶ Δονούσα, καὶ αἱ ἐρημητήσι Νικούρια, Κραμπούνα καὶ Αμοργούποντα.

Ἡ 'Ανάρη (640 κατ.), εἶναι ἡ τελευταία πρὸς τὰ ΝΑ. νήσος τοῦ Ἐλληνικοῦ Βασιλείου. Παράγει οἰνον καὶ σιτηρά καὶ τρέφει ἀρκετὰ ποίνια. Ἐχει μίαν μόνην κώμην, τὴν 'Ανάρην. Εἰς τὴν θέσιν, ἔνθα κείται σημερινὴ Η Μονή τῆς Παναγίας Καλαμπότισσας, ἣ το κατὰ τὴν ἀρχαιότητα ναὸς τοῦ Ἀπόλλωνος. Συγκινεῖσδες Ἀναριωτῶν ἐκπατρισθέντων ὑπάρχει σῆμαρον παρὰ τοὺς πρότοδας τῆς Ἀκροπόλεως τῶν Ἀθηνῶν, τὰ 'Αναριώτικα.

3. Νομὸς Κερκύρας.

Πληθ. 95,000.

Ο νομὸς Κερκύρας ἀπαρτίζεται ἐκ τῆς νήσου Κερκύρας καὶ ἐκ πέντε ἄλλων μικροτέρων νήσων, τῶν πρὸς τὰ ΒΔ. αὐτῆς Ὁδονῶν, Ἐρικούνης καὶ Μαθράκης, καὶ τῶν πρὸς Ν. αὐτῆς Παξοῦ καὶ Ἀποπάδων.

Ο νομὸς οὗτος διαιρεῖται εἰς δύο ἐπαρχίας, Κερκύρας καὶ Παξοῦ.

1. Ἐπαρχία Κερκύρας.

Ἡ ἐπαρχία Κερκύρας περιλαμβάνει τὴν νήσον Κέρκυραν καὶ τὰς νησίδας Ὁδονῶν, Ἐρικούνην καὶ Μαθράκην.

Ἡ Κέρκυρα εἶναι ἡ ἀρχαιωτάτη τῶν Ιονίων νήσων καὶ ἡ μᾶλλον μερικωρύσμένη πρὸς τὰ ΒΔ. τῶν ρωπῶν τοῦ Ἐλληνικοῦ Βασιλείου. Εἶναι ἡ δευτέρη κατὰ τὸ μέγεθος, διάτι μεγίστην πασῶν εἶναι ἡ Κεφαλλήνα, ἀλλ' εἰς πάσαν ἐποχὴν ὑπῆρξεν ἡ σημαντικότερα τῶν Ιονίων νήσων. Κατοικήθεισα καὶ ἀρχαιοτέρους χρόνους ὑπὸ Πλάτωνι, ἀποκαίθη τῷ 705 π. Χ. ὑπὸ τῶν Κορινθίων. Αὐξένθεισα δὲ εἰς πλοῦτον καὶ δύναμιν, ἐγένετο ἀντίτηλος τῆς μητροπόλεως αὐτῆς, ἡ δὲ μεταξὺ Κερκύρας καὶ Κορίνθου ἔξις ἔνεκεν τῆς Επιδαύρου τῷ 435 π. Χ. ὑπῆρξε μία τῶν ἀρφομάνων τοῦ Πελοποννησιακοῦ πλεούμου.

Ἀπὸ τοῦ ἔτους 229 π. Χ. περιήλθεν εἰς τὴν ἔξουσίαν τῶν Ρωμαίων, εἰτοῦ δὲ ἀπετέλεσε μέρος τοῦ Βυζαντιακοῦ κράτους.

Τῷ 1386 παρεδόθη εἰς τοὺς Ἐνετούς, οὔτινες ἀπέ-

κρούσαν, διὰ τῆς συνδρομῆς τῶν κατοίκων τῆς γῆσον κατά τὰ ἔτη 1537 καὶ 1716, δύο φοβεράς κατὰ αὐτῆς ἐπιθέσεις τῶν Τούρκων.

Καταλυθεῖσα τῷ 1797 τῆς Ἐνετικῆς Πολιτείας, ἡ Κέρκυρα κατετέθη ἀλληλοδιαδόχῳ παρὰ τῶν Γάλλων, εἴτα παρὰ τῶν Ρώσων καὶ Τούρκων, καὶ ὀποιοῦθεν πάλιν παρὰ τῶν Γάλλων, καὶ 1815 ἐτάχθη, κατὰ ἀπόφασιν τῆς ἐν Βιέννῃ Συνόδου, ὑπὸ τὴν προστασίᾳ τῆς Ἀγγλίας, ἀποτελέσασ τεταντόν τῶν λοιπῶν Ιονίων νήσων τὴν Ἐπτάνησον Πολιτείαν. Αἱ νῆσοι δ' αὗται παρεχωρήθησαν τῷ 1863 ὑπὸ τῆς Ἀγγλίας εἰς τὴν Ἐλλάδα.

Ορος ἔχει ἡ Κέρκυρα πρὸς Β. τὰ τῆς Ἰστιώνης, τῶν ὅπισιν ὑψηλότεραι κορυφαὶ εἰναι ὁ Παντοκράτωρ, τὸ Στρατοποιάδε, καὶ ὁ Παντελέηνων, καὶ εἰς τὸ μέσον τῆς νήσου τὸ Αγίου Δέκα, τὸ Σταυρόν καὶ τὸ Αγίου Ματθίαν.

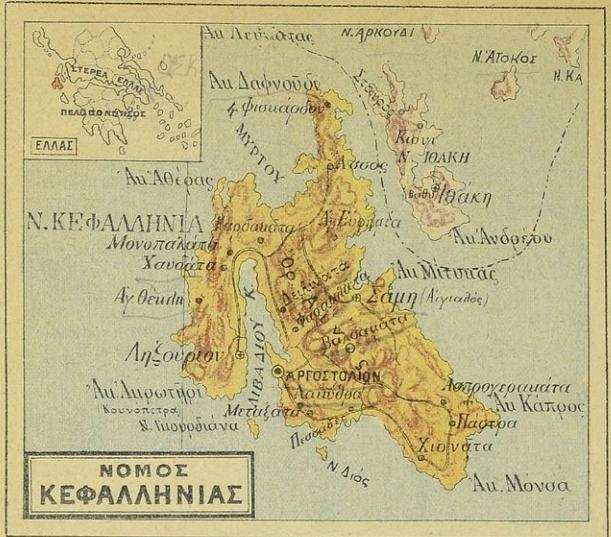
Άκρωτάνια αὐτῆς εἶναι πρὸς Β. τὸ τῆς Ἀγίας Αλκατερίνης καὶ διάροιης, πρὸς Δ. τὸ Κεφάλι καὶ τὸ Φαλαρόν, πρὸς Ν. τὸ Λευκόν καὶ πρὸς Α. ἡ Αευκάμημη καὶ τὸ Αμφιτίαγον.

Ἐπ τῶν μικρῶν ποταμῶν τῆς Νήσου οἱ μᾶλλον δξῖοι λόγου εἶναι ὁ Ποταμὸς καὶ ὁ Μεσόγηγης, ἐκβάλλοντες πρὸς Α. ὁ Τυφλοπόταμος καὶ τὸ Μεγαλοποτάμο οὐκέτι λιπήν τῶν Κερκυραίων, καὶ ἡ Κορισσία, καὶ μένη εἰς τὰ τονιστικά.

Ἡ νήσος εἶναι καταρφύτος ἐξ ἐλαῖων καὶ ἀμπέλων.

Πρωτεύουσα τῆς ἐπαρχίας καὶ τοῦ νομοῦ εἶναι ἡ ὁμώνυμος πόλις Κέρκυρα (19,000 κατ.), καὶ μετὰ τῶν προστετείων καὶ τῶν οὐ μακράν αὐτῆς ἀγροκιῶν 29,000 κατ.). Κείται εἰς τὸ μέσον τῆς ἀνατολικῆς παραλίας τῆς νήσου ἐπὶ μικρᾶς χερσονήσου, εἰς τὴν ἄκρην τῆς ὅποιας εὑρίσκεται τὸ Παλαιὸν λεγόμενον φρούριον, ἔνθα ἡ παρ' ἀρχαῖς Νήσος. Ἐπερον φρούριον, τὸ Νέον, πρὸς τὰ ΒΔ. τῆς πόλεως κείμενον καὶ συνεχόμενον μὲν τὸ δυσμακότερον κείμενον φρούριον Ἀβράσιο, ἐδόποιζεν ἀλλοτε τοῦ πορθμοῦ τῆς Κερκύρας. Τούτων δὲ ἔτι διχορύστερον φρούριον ἦτο τὸ ἐπὶ τῆς ἀπέναντι τῆς πόλεως κείμενης νησίδος Βίδου, τῆς ἀρχαῖας Πιτυχίας. Τὰ φρούρια ταῦτα κατέστρεψαν εἰς Ἀγγλοι, διε το παρέδωκαν τὰς Ιονίους νήσους εἰς τὴν Ἐλλάδα.

Ἡ Κέρκυρα ὑπῆρξεν ἔδρα τῆς ἐπει 1823 ἰδρυθεῖσας ὑπὸ τοῦ Ἀγγλου φιλέλληνος κόμητος Γιούλιφόρδου Ιονίου Ἀκαδημίας, τῆς καταργηθεῖσας μετὰ τὴν προσάρτησιν τῆς Ἐπτάνησου εἰς τὴν Ἐλλάδα. Είναι πατέρις τοῦ πρώτου Κυβερνήτου τῆς Ἐπτάνησος Ιωάννου Καποδιστρίου καὶ τοῦ διαπρεποῦς Μουσοκοδιδασκάλου Νικολάου Μαντζάρου τοῦ μελοποιήσαντος τὸν ὑπὸ τοῦ Διονυσίου Σολωμοῦ ποιηθέντος ἀλιάντον ήμιν 'Ιμνον εἰς τὴν Ἐλευθερίαν.

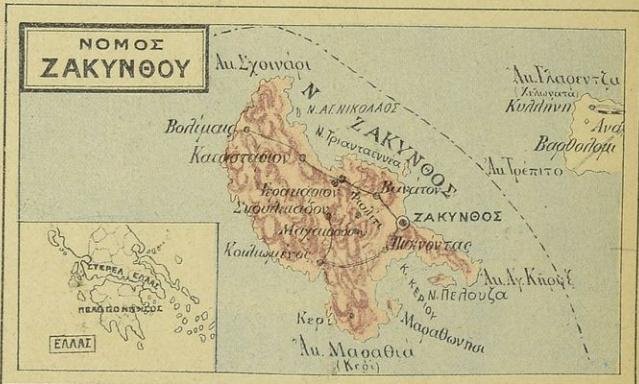

Μεταξὺ τῶν ἀξίων λόγου
οἰκοδομῶν μνημονευτέα τὰ
Βασιλικὰ Ἀνάκτορα.

Ἡ Κέρκυρα εἶναι πόλις ἐμπορικῇ. Τὰ κύρια προϊόντα ἔξαγωγῆς εἶναι τὸ ἔλαιον, ὅλον, τὰ γεωμηλά, καὶ παντοῖα ὄπωρα. Ἡ βιομηχανία ἐν αὐτῇ εἶναι ἀρκουντίστι προηγμένη· ταύτης πρωτεύουσι τὸ Ἑργοστάτιον παιγνιοχαρτοποιίας καὶ συσκευής λαβαλίδων σιγαρόφρουτον, ἐργαζόμενον πρὸς ἀποκλειστικὴν χρήσιν τοῦ Δημοσίου, καὶ τὰ Ἑργοστάτια χειρίδωποις, σαπωνοποιας καὶ στεατικῶν κτηρίων.

Είς μικράν ἀπόστασιν δύπτης πόλεως κείνται τὰ προάστεια Μανιούκιον (3,800 κατ.), "Αγιος Ρόκκος (2,600 κατ.), Γαρίσα (2,400 κατ.). Ανεμόβολος (800 κατ.) καὶ αἱ μικραὶ κῆμαι Σιρατά (250 κατ.) Φλαέρο (400 κατ.) καὶ Ανάθηψ (150 κατ.). Τὰ πέντε τε λεγούτα ταῦτα χωρὰ κατέχουσι τὴν θέσιν τῆς ἀρχαίας πόλεως, Ἐθνεῖς καὶ εὐρέσκονται ἐνταῦθα λεί-φωνα ἀρχαίων κτιρίων καὶ μνημεῖα.

Τὰ σημαντικότερα χωρίστηκαν είναι πρός Β. μὲν τῆς πόλεως ὁ Ποταμός (1,800 κατ.), τὸ Σκριπερό (1,100 κατ.), ἡ Κορακάνα (2,800 κατ.), ἡ Σιρινίλλα (1,050 κατ.), αἱ Συνίες (1,800 κατ.), ἡ Περιθέα (850 κατ.) αἱ Νηρίδαι (1,020 κατ.) αἱ Καρουσαδές (1,500 κατ.), αἱ Περούνιδες (900 κατ.) αἱ Αθήνητες (1,000 κατ.) αἱ Μαγονάδες (960 κατ.), αἱ Ασπάδες (1,150 κατ.) καὶ αἱ Γιανάδες (1,100 κατ.).

Πρές Ν. δὲ οἱ Καστελλάνοι (760 κατ.), αἱ Σιναύραδες (1,850 κατ.), οἱ Κοτυπάστες (1,20⁰ κατ.), τὸ Γαστούριον (1,100 κατ.), ἔνθα καὶ τὸ λαμπτήρον ἀνάκτορον τῆς ἀντοχατέλαις τῆς Αὔστρας Ἐλισάβετ, τὸ Αχιλλεῖον, οἱ Ἀγονές (900 κατ.), ὁ Αγιος Μαρθᾶς (1,400 κατ.), αἱ Ἀργυράδες (820 κατ.), οἱ Αραχάδες (1,120 κ.), καὶ ὁ Αγιος Θεόφιλος (1,110 κ.).

Αἱ πράξεις τὰ ΒΔ τῆς νήσου Κεκύρως κινεῖναν νῆσοι· Ὁθωνοί (726 κατ.). Ἐρέικουσα (500 κατ.). καὶ Μαθράπολις (230 κατ.) συνιστών τὸν δημόνον Διατοντίνων, τοὺς ἐπόπειν ἔδρα εἶνε ἡ ἐπὶ τῆς νήσου Ὁθωνῶν ὄμβυχος κάθημται Ὅθωνοι (700 κατ.).

2. Ἐπαρχία Παξῶν.

Τὴν ἐπαρχίαν ταύτην ἀποτελοῦσιν αἱ νῆσοι Πα-
; (3,800 κατ.) καὶ Ἀντίπαξος (150 κατ.), αἵτινες

είναι κατάφορους ώπος έλαιων και παράγουσιν ἀριστερών ελαιον. Η νήσος Παέδης κείται ἀντικρύ τῆς ἡπειρωτικής Πάργας, ή δὲ Ἀντίπαξος πρὸς τὰ ΝΑ τῆς Ησαΐου.

Πρωτεύουσα τῆς ἐπαρχίας είναι τὸ ἐπὶ τῆς νήσου Ησαΐου Πάσιον (400 κατ.), ἔχον ὅμοιον μοντ λιμένα, καὶ ἐνεργὸν ἐμπόρους έλαιου καὶ σάπινος. Ἄλλα γιαρά νήσου είναι ἡ Λάκκα (180 κατ.), ἡ Λογγός (80 κ.), καὶ τὰ Μαστορόπατα (160 κατ.).

Ἡ Ἀντίπαξος ἔχει κύμην ὕδρων μυρού (130 κατ.). Εἴς αὐτῆς ἔξαγονται καὶ μέρη μάρμαρος.

4. Νομὸς Λευκάδος.

Πληθ. 43,000.

Ο νομὸς Λευκάδος συνίσταται ἐκ τῆς νήσου Λευκάδος καὶ ἐκ τῶν μικροτέρων νήσων Τάρον, Ιθάκης, Καστοῦ καὶ Καλάρου καὶ τῶν νησίων Ἀιόκου καὶ Ἀρκαδίου.

Διαιρεῖται εἰς δύο ἐπαρχίας, Λευκάδος καὶ Ιθάκης.

1. Ἐπαρχία Λευκάδος.

Ἡ ἐπαρχία Λευκάδος ἀποτελεῖται ἐκ τῆς ὄμοιων μοντ νήσου καὶ ἐκ τῆς πλησίους αὐτῆς κειμένης νησιδίου Τάρου.

Ἡ Λευκάδα (28, 00 κατ.), η καὶ Ἀγία Μαρία καλουμένη ἐπὶ τῆς Μονῆς τῆς Ἀγίας Μαρίας εὐρισκομένης ἐπὶ νησίδος κειμένης πρὸς Β. ὀλίγον ἀπένει τῆς ἀπέναντι Ἀκαρναίας, μὲ τὴν ἑπολαν συνεγένετο εἰς παλαιότερους χρόνους διὰ Ἰσθμοῦ, ἀπεσπάσθη δ' αὐτῆς ὅποι σεισμοῦ.

Εἶναι νήσος ἡ φαιστειώδης, τὰ δὲ ὑψηλότερα αὐτῆς δέρη είναι τὸ Μεγανόρος, ἡ Ἐλάτη καὶ ὁ Σιατιστικός, τὰ δοπιαὶ ἀπολύγουσιν εἰς τὸ πρὸς τὰ ΝΔ. τῆς νήσου ἀκρωτήριον Λευκάτα η Δουκάτον.

Ἡ Λευκάδα παράγει οἶνον, ἔλαιον καὶ σίτον, ἔξαγωγὴ δὲ γίνεται μόνον οἶνον. Πρωτεύουσα τῆς ἐπαρχίας καὶ τοῦ νομοῦ είναι ἡ ὄμοιων μοντ Λευκάδας (6,000 κατ.), η καὶ Ἀμαξιδίου καλουμένη. Κείται εἰς τὰ ΒΑ. τῆς νήσου, παρὰ τὸν χρόνον τοῦ Ἀλεξανδρου, ἐνθα ὑπάρχει καὶ φρύριον. Οἱ Λευκαδίοι ὀλίγον μὲν μιτέρχονται τὸ ἐμπόριον, κωρίων δὲ ἐπιδίδονται εἰς τὴν καλλιέργειαν τῶν κτημάτων τῶν κειμένων ἐν τῇ νήσῳ καὶ ἐν τῇ ἀπέναντι Ἀκαρναίᾳ.

Ἄλλαι θέσεις ἔχουν λόγου τῆς ἐπαρχίας ταῦτης είναι ἡ Καρνά (1,850 κατ.), ἡ Ἐγκλουβῆ (900 κατ.), ἡ Ἀτω Εξάθεια (860 κατ.), τὸ Καλαμίτον (970 κ.). καὶ ὁ Ἀγρός Πέτρου (1,250 κατ.).

Ἡ νήσος Τάρος η καὶ Μεγανήσιος καλουμένη ἔχει περίου 1,500 κατοίκους, ἀλιεῖς τὸ πλείστον. Πρωτεύουσα ἐν αὐτῇ κύμη είναι τὸ Βασίν (750 κατ.).

2. Ἐπαρχία Ιθάκης.

Ἡ ἐπαρχία αὕτη ἀποτελεῖται ἐκ τῆς ὄμοιων μοντ νήσου, ἐκ τῶν μικροτέρων νήσων Καστοῦ καὶ Καλάρου καὶ τῶν νησιδίων Ἀιόκου καὶ Ἀρκαδίου.

Ἡ Ιθάκη (13,000 κατ.) χωρίζεται ἀπὸ τῆς Κεφαλληνίας διὰ στενοῦ πορθμοῦ καὶ είναι νήσος ὀρεινὴ καὶ τραχεῖα. Γηγέρει πατρίς τοῦ πειραιωνύμου Οδυσσεώς,

τοῦ ὅποιου τὸ βασιλεῖον περιελάμβανε τὴν Ἱθάκην καὶ τὴν Κεφαλληνίαν. Ορη αὐτῆς είναι πρὸς Β. τὸ Νήσιον καὶ πρὸς Ν. ὁ Ἀγιος Στέφανος, φαλακρὰ καὶ πετρώδη. Γηγέρουσιν δῆμας ἐν τῇ νήσῳ καὶ ὥρη φρασ μέρη, ἀτινα παράγουσιν δριστούς οἶνον, ἔλαιον καὶ σταφίδα. Οἱ Ἱθαγίσιοι ἐπιδίδονται εἰς τὴν γαυτιλίαν καὶ εἰς τὸ ἐμπόριον, τούτου δὲ χάριν πολλοὶ ἐξ αὐτῶν ἐκπατρίζονται ἐγκαθιστάμενοι εἰς τὰς χώρας τῆς Ἀνατολῆς καὶ μάλιστα εἰς τὴν Ρουμανίαν. Πρωτεύουσα τῆς ἐπαρχίας είναι τὸ Βασίν ἡ Ἱθάκη (4,700 κατ.) ἐκτισμένη ἀμφιεστρωπά ἀπὸ τῆς παραλίας εἰς τὸν πρόποδα τῶν ὑπερεκμένων δρέων. Ἀλλαὶ δὲ διξιολογώτεραι τῆς νήσου πολίχναι είναι τὸ Ηεραρχόν (1, 200 κατ.) τὸ Κίδιον (1,400 κατ.) ἡ Δινών (700 κατ.) καὶ ἡ Ἐσωή (1,100 κατ.).

Ἡ Καστος (400 κατ.) παράγει ἔλαιον, οἶνον καὶ πρύθην. Έχει ὅμοιον μοντ (360 κατ.) ἡ Κάλυμνος (1,200 κατ.) παράγει ἔλαιον, οἶνον, σιτηρά καὶ ἀμύγδαλα. Οἱ νάπαιοι αὐτῆς είναι γεωργοὶ καὶ ναυτικοί. Έχει ἐπίσης ὅμοιον μοντ κωμόπολιν (1,140 κατ.). Ἡ νήσος αὕτη ἦτο κατὰ τὴν ἐπανάστασιν τὸ παταρήριον τῶν γυναικοπατίων τοῦ Μεσσαλογγίου.

Ἡ Ἀκοκος είναι νησίς ἔηρα καὶ ἔρημος, τὸ δὲ Ἀρκούδινον ἔχει τινὰ μέρη, ἔνθα καλλιεργοῦνται ἡ ἐλάτια καὶ ἡ σταφίς.

5. Νομὸς Κεφαλληνίας

Πληθ. 70,000.

Ο νομὸς Κεφαλληνίας ἀποτελεῖται ἐκ μόνης τῆς ὄμοιων μοντ νήσου.

Ἡ Κεφαλληνία κατὰ τοὺς ἡρωικοὺς χρόνους ὠνομάζετο Σάμην ἢ Σάμος, καὶ ἀνήκει εἰς τὸ βασιλεῖον τοῦ Οδυσσεώς, κατὰ δὲ τοὺς ἱστορικοὺς χρόνους ὁ νομάσθιος Κεφαλληνία ἐκ τοῦ κατοικοῦντος αὐτῆς λαοῦ τῶν Κεφαλληνῶν. Κατὰ τὸν Ηλειονηγγειακὸν πόλεμον οἱ Κεφαλληνῆς ἐτάχθησαν μετὰ τῶν Ἀθηναίων, βραδύτερον ἀπετέλεσαν μέρος τοῦ Αἰτωλικοῦ κοσμοῦ καὶ τῷ 189 Β. ο. θ. ὑπετάγμαντον εἰς τὸν Ρωμαϊκόν. Μετὰ δὲ τὴν διαίρεσιν τοῦ Ρωμαϊκοῦ Κερδούς περιελήφθη καὶ ἡ Κεφαλληνία εἰς τὴν Βοξαντινὴν αὐτοκρατορίαν. Κατὰ τὴν ἰδρυσιν τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει Αἰτωλικῆς αὐτοκρατορίας (1204) κατελήφθη ὅποι τοῦ πράγματος τοῦ Τάραντος, ὀλίγον δὲ μετὰ ταῦτα περιήλθε μετὰ τὴν Ιθάκης καὶ τῆς Ζακύνθου εἰς τοὺς κόμητος τῆς Νεαπόλεως. Τῷ 1479 ἐκριεύθη ὅποι τῶν Τούρκων, ἀπὸ τῶν ἑποίων ἀγριεύθη ὅπει τὸν Ιονίων νήσων.

Ἡ Κεφαλληνία είναι ἡ πρώτη τῶν Ιονίων νήσων κατὰ τὸ μέγεθος. Είναι ἔηρα καὶ δρεινή. Ἡ κεντρικὴ δρεινὴ σειρὰ είναι ὁ Αἴ ος ἢ Μεγάλο θυνόν πέριον μεγάλα δάση ἐλατῶν. Η δρεινὴ ἀστὴ διακαλαδίζομέν ησαὶ ἀπάσαις τὰς διευθύνσιες σηχηματίζει πρὸς Β. μὲν τὴν χερσόνησον "Ερισσον, πρές Δ. δὲ τὴν Παλιί-ηρη.

Ἡ Κεφαλληνία, οὖσα κατὰ τὸ πλείστον πετρώδης

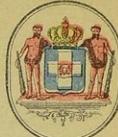
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΧΕΡΣΟΝΗΣΟΣ
ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΑΠΟΨΙΣ

Κάτιον: 1.500.000

Χιλιόμετρα

0 50 100 150 200

Ωδεια των Κατούς
Πρωτεύοντας την Κρήτη
Σειράθρες
Αιγαίος
Αι ιδιαίτερα σημαντικά
ο πόλεις σύγχρα

ΕΛΛΑΔΟΣ

ΒΟΥΛΓΑΡΙΑΣ

ΣΕΡΒΙΑΣ

ΤΟΥΡΚΙΑΣ

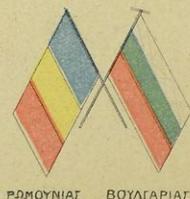
ΡΩΜΥΝΙΑΣ

ΜΑΥΡΟΒΟΥΝΙΟΥ

ΤΟΥΡΚΙΑΣ

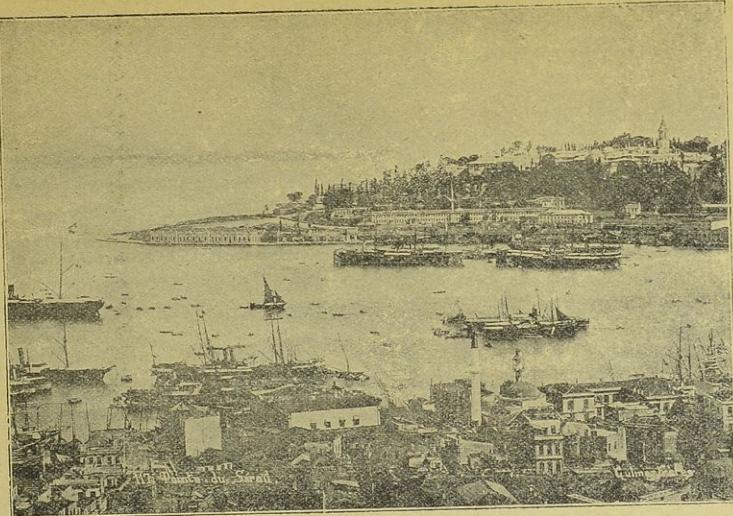
ΕΛΛΑΔΟΣ

ΡΩΜΥΝΙΑΣ ΒΟΥΛΓΑΡΙΑΣ ΣΕΡΒΙΑΣ

ΒΟΥΛΓΑΡΙΑΣ ΣΕΡΒΙΑΣ

**ΣΗΜΑΙΑΙ
ΚΑΙ
ΣΤΕΜΜΑΤΑ
ΤΩΝ ΕΝ ΤΗ.
ΧΕΡΣΟΝΗΣΟΥ
ΤΟΥ ΑΙΜΟΥ
ΚΡΑΤΩΝ**

ΒΟΣΠΟΡΟΣ

καὶ ἄνυδρος, καθίσταται οὐχὶ ἡ τον εὔφορος διὰ τῆς ἀδένου ἐργασίας τῶν φυλεπόνων κατοίκων αὐτῆς. Ὁ-
λει παράγει οὐχὶ μικρὰν ποστήτηα σταψίδων, οἵνου,
ἔλαιου καὶ σιτηρῶν. Ἐχει δὲ καὶ τινα βιομηχανίαν.

Οἱ Κεραλήνες εἰνε δραστήριοι καὶ ἐπιχειρημα-
τικοί, καὶ διὰ τῆς ναυτιλίας καὶ τοῦ ἐμπορίου πολλοὶ¹
ἔχεισιν γίγνονται βαθύπλουτοι.

Οἱ νομὸς Κεραλήνης διαιρεῖται εἰς τρεις ἐπαρ-
χίας, Κρανατά, Πάλης καὶ Σάμης.

1. Ἐπαρχία Κρανατᾶς.

Πρωτεύουσα τῆς ἐπαρχίας ταύτης καὶ τοῦ νομοῦ
είναι τὸ Ἀργοστόλιον (9,200 κατ.), κείμενον παρὰ τοὺς
ἀρχαίους Κρανίους. Ἐχει καλὸν λιμένα, εἰς τὸν δό-
ποτο λιθόδημητος βραχίων ὡς γέφυρα συνδέει τὴν πα-
ραλίαν τῆς πόλεως μὲν τὴν δάπεδαν ἀκτήν, δην εἰνε
τὸ νεκροταφεῖον τοῦ Ἀργοστόλου. Ἐξει τῆς πόλεως
πρὸς τὰ ΒΔ. ὑπάρχουσιν εἰς μόδοι κινούμενοι ὑπὸ τοῦ
Οὐλασσοῦν θύετος, τὸ ὅποιον βυθίζεται ἀκολούθως εἰς
χάσμα τῆς γῆς.

“Αλλὰ χωρία μεγαλήτερα τῆς ἐπαρχίας ταύτης είνε
τὰ Φαγαλάκια (1,440 κ.), τὰ Βαλοσαμάτα (1,200 κ.),
παρὰ τὰ οποῖα κείται η Μονὴ τοῦ Ἅγιου Γερασίμου,
ἐν ᾧ φυλάττεται τὸ λείψανον τοῦ Προστάτου τούτου
τῶν Κεραλήνων. Τὰ Δειλινάτα (2,000 κατ.), οἱ
Πεσσάδες (560 κατ.), καὶ η Λακνήρι (560 κατ.).

2. Ἐπαρχία Πάλης.

Τῆς ἐπαρχίας ταύτης πρωτεύουσα είναι τὸ Αγησού-
ον (5,500 κατ.), κείμενον παρὰ τὴν ἀρχαίαν Πά-
λην. Ἀπέχει 3/4 τῆς ὥρας διὰ Οὐλασσοῦς ἀπὸ τοῦ
Ἀργοστόλου, μετα τοῦ οποίου ἔχει ταυτικὴν δι' ἀτ-
μαχάνου συγκοινωνίαν. Ἐχει τὸ Λιγκόριον καὶ Ἐμ-
πορικὴν Σχολήν, συντροφό μένην ἐν μέρει διὰ τῶν
πόρων τοῦ κληροδοτήματος Ηπείρου. Χωρία σημα-
τικώτερα τῆς ἐπαρχίας ταύτης είναι τὰ Χαϊδάτα

(1,000 κατ.), τὰ Μοροπολαῖτα (900 κατ.), τὰ Καρδα-
ναῖα (500 κατ.), καὶ τὰ Καμηναράτα (1,000 κατ.).

3. Ἐπαρχία Σάμης.

Τῆς ἐπαρχίας Σάμης πρωτεύουσα είναι ὁ Αγιαλός
(350 κατ.), κείμενος εἰς τὴν θέσιν τῆς ἀρχαίας Σάμης.

Τῆς ἐπαρχίας ταύτης δὲλαι τελεολογώτεραι κάθιμαι
εἰνη ἡ Ἀγία Ενόρμα (450 κατ.), τὰ Μακρινούπολις
(1,230 κατ.), ἡ Ασσος (560 κατ.) καὶ τὸ Μεσοβόύ-
νιον (330 κατ.).

6. Νομὸς Ζακύνθου

Πληθ. 45,000.

Οἱ Νομὸς Ζακύνθου ἀποτελεῖται ἐκ τῆς ὁμονύμου
νήσου καὶ τῶν πρὸς Ν. κειμένων νησιῶν Στροφί-
δων παρὰ ἀρχαίοις θαλαττῶν καλουμένων, δύο τὸν ἀριθ-
μόν, κατὰ τὴν παραλίαν τῶν Κυπαρισσίων. Περι-
λαμβάνει δὲ μίαν μόνην ἐπαρχίαν.

“Η ἐν τῇ ἀρχαιότητι ὑπὸ Ἄχαιων ἐπειδονυ-
ησού ἀποικισθεῖσα νῆσος αὕτη ἀπετέλει ἀντόνυμον
πολιτείαν, εἴτε δὲ ἐτάχθη εἰς τὴν Ἀθηναϊκὴν σαρ-
μαχίαν. Βραδύτερον περιήλθεν εἰς τὴν ἔκουσαν τῶν
Μακεδόνων καὶ ἀκολούθως τῶν Τρωμάτων, κατὰ δὲ
τὸν Μέσον αἰλῶν καὶ τοὺς νεωτέρους χρόνους συνεμ-
βολὴ τὰς τύχας τῶν λοιπῶν Ιονίων νήσων.

“Η Ζάκυνθος είναι ὀρεινὴ εἰς τὰ Δ. αἴ-
της, πεδινὴ δὲ εἰς τὰ λοιπὰ αὐτῆς μέρη. Εἶνε
προσέπι ηγαστεύωδης, ὑποστάσα πολλάκις κατα-
στροφάς ἐκ σεισμῶν, ὃν δὲ πρόσφατος τοῦ 1893.
“Οὐεν καὶ πολλαὶ πολλαχοὶ τῆς νήσου ὑπάρχουσι θει-
σύχοις καὶ πισσούσιοι πηγαῖ. Εἶνε εὐφωτάτη, παρά-
γοντα σταψίδα, οἵνου, ἔλαιου, στηράδα, ὅσπιτα καὶ
ὑπωρικὰ διάφορα. Διὰ δὲ τὴν πλούσιαν χλωρέως αὐ-
τῆς, τὴν θαλερέαν βλάστησαν καὶ τοὺς μαργεντικοὺς
ἄνθηνας προσωνυμάσθη τὸ “Αινός τῆς Αιατολῆς.”

Πρωτεύοντα τοῦ νομοῦ είναι ἡ ὁμώνυμος πόλις Ζάκυνθος (15,000 κατ.) κειμένη εἰς τὴν ἀνατολικὴν ἡπτήν τῆς νήσου. Είναι ἡ πατρίς τοῦ ἀεινήστου Ἐθνικοῦ ποιητοῦ Διονυσίου Σολωμοῦ τοῦ πατούσαντος πλήγη τῶν ἄλλων τὸν "Γύμνον εἰς τὴν Ἐλευθερίαν. Ἐν αὐτῇ ἐγεννήθη καὶ δέξιος Ἰταλὸς ποιητής Οὐργός Φωσκαλός. Ἐχει λιμένη τεχνητὸν μὲν ὥραιαν προκυμαῖαν καὶ εδρεῖαν παραλιαῖς λεωφόρον. Ἐν τῶν πλατεῶν ἀδτῆς σημειωτέα ἡ Πλατεία τοῦ Ηοίητοῦ (Σολωμοῦ), καὶ ἐν τῷ Ἑκκλησιῶν ἡ τοῦ Ἀγίου Διονυσίου, ἐν ἧ φιλάσσεται τὸ λειδίαν τοῦ Ἀγίου τούτου, τοῦ πολιούχου τῆς Ζακύνθου. Τίχεις ἡ Ζακύνθος ἐμπόριον ἀρκούντως ἀκμαῖον καὶ βιομηχανίαν

σαπιωνοποίιας, πουδροποίιας καὶ ἀγγειοπλαστικῆς.

"Ἀλλὰ χωρίς τῆς νήσου δέξια μνεῖα είνε τὸ Βατάιον (825 κατ.), τὸ Γερακάδιον ("Ανω, Μέσον καὶ Κάτω) (2100 κατ.), παρὰ τὸ ὑπέστιον ὑπάρχει θεοῦ ζητήγη, "Βερμένος" καλούμενή, τὸ Κατασίριον (1,320 κατ.), αἱ Βολίνες ("Ανω, Μέσοι, καὶ Κάτω) (1,600 κατ.), τὸ Μονάχι (1,200 κατ.), τὸ Σκονήγιάδον (900 κατ.), τὸ Μαχαιρόδον (1,500 κατ.), ὁ Κοιλιωμένος (700 κατ.), ὁ Πισσόντας (1,110 κατ.) καὶ τὸ Κερί (600 κατ.).

Εἰς τὴν νοτίαν ἄκραν τῆς νήσου, παρὰ τὴν θέσιν Αίμονος, ὑπάρχουσι πιστούσιοι πηγαί, τὰ παρὰ τὴν δέρχαν πηγαίονενίαν νάρθης φρέατα.

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΝ ΔΙΑ ΤΗΝ ΔΕΥΤΕΡΑΝ ΤΑΞΙΝ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ

ΤΜΗΜΑ ΠΡΩΤΟΝ

ΓΕΩΓΡΑΦΙΑ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΧΩΡΩΝ ΚΑΙ ΤΗΣ ΛΟΙΠΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΧΕΡΣΟΝΗΣΟΥ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.

Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΧΕΡΣΟΝΗΣΟΣ

Η Ελληνική Χερσόνησος ή Βαλκανική (του Αίμου) είναι μία των τριών μεσημβριανών χερσονήσων της Ευρώπης, κατέχει δὲ τὸ Ν.Α. μέρος ταύτης.

Αὕτη ὅριζεται πρὸς Β. ὑπὸ τοῦ κάτω Δουνάδεως ἡ Ἰστρον καὶ τοὺς παραπατάμου αὐτὸν Σαύνον, τῶν Κρηταϊών δρέων καὶ τοῦ ποταμοῦ Προύθου, ἀπόνα χωρέουσιν αὐτὴν ἀπὸ τοῦ κορμοῦ τῆς Εδρώπης. Βρέχεται δὲ πρὸς Α. ὑπὸ τοῦ Εδένενον Πόντου, τῆς Προποντίδος, καὶ τοῦ Αἴγαλου πελάργους, πρὸς Ν. ὑπὸ τῆς Μεσογείου θαλάσσης καὶ πρὸς Δ. ὑπὸ τοῦ Ιονίου καὶ τοῦ Ἀδριατικοῦ πελάργους.

Ἐκ τῶν ἔθνων, τὰ δύοια κατοικοῦσι τὴν Ἐλληνικὴν χερσόνησον τὸ ἐπικαρατέστερον είναι τὸ Ἐλληνικόν, τὸ δύοιον περιλαμβάνει τοὺς κυρίως Ἐλληνας καὶ τοὺς συγγενεῖς αὐτῶν Ἀλβανοίς. Δεύτερον είναι τὸ Σλαύνικόν, εἰς τὸ ὅποιον ἀνήκουσιν οἱ Σέρδοι, οἱ Βούλγαροι, οἱ Μαυροβούνιοι καὶ οἱ Ἐργασόνιοι. Τὸ Τουρκικόν, εἰς τὸ ὅποιον ἀνήκουσιν οἱ κύριοι τῆς χώρας Τούρκοι, σύνεται εἰναι Ταταρικής καταγωγῆς. Τέλος τὸ Ρωμανικόν, τὸ διοικούμενον εἰναι κράτος τῶν Δακῶν, τοῦ Ῥωμαίων ἀποίκων τῶν ἐγκαταστάντων κατὰ τὴν δευτέραν μετὰ Χριστὸν ἐκκατονταετήσια ἐπὶ τοῦ αὐτοκράτορος Τραϊανοῦ εἰς τὴν ἀρχαίαν Δακίαν, καὶ διαφόρων γερμανικῶν καὶ σλαβῶν πύλων ἀποικησάντων εἰς Ῥωμανίαν.

Η Ἐλληνικὴ χερσόνησος διαιρεῖται πολιτικῶς εἰς 1) τὸ Βασίλειον τῆς Ἐλλάδος, 2) τὴν Εὐρωπαϊκὴν Τουρκίαν, συνισταμένην ἐκ τῆς Θράκης, τῆς Μακεδονίας, τῆς Ἀλβανίας, τῆς Ἡπείρου καὶ τοῦ ὥρεού τοῦ αὐτίκας τῆς Θεσσαλίας, 3) τὴν Βουλγαρίαν, ἡγεμονίαν φέρουσαν ὑποτελὴ εἰς τὴν Τουρκίαν. Μετ' αὐτῆς ἡ νάσθιτη τῷ 1885, διὰ πραξικοπήματος τῶν Βουλγάρων, ἡ τέως αὐτόνομος ἐπαρχία Ἀνατολικὴ Ῥωμηλία, 4) τὸ Βασίλειον τῆς Ρωμανίας 5) τὸ Βασίλειον τῆς Σερβίας, 6) τὴν ἀνέξεργην ἡγεμονίαν τοῦ Μαυροβούνιου 7) τὴν Βοσίτιαν καὶ τὴν Ἐργασόνιην, διατελούσας ὑπὸ τὴν ἄμεσον διοίκησην τῆς Αὐστρίας καὶ 8) τὸ Νοβιταζάρ, κατεχόμενον στρατιωτικῶς ὑπὸ τῆς Αὐστρίας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'.

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΤΟΥΡΚΙΑ

Ἐδρωπαταὶ Τουρκία λέγεται τὸ τιμῆμα τῆς Ὀθωμανικῆς αὐτοκρατορίας τὸ περιλαμβάνον τὰς ἐν Εὐρώπῃ κτήσεις τῶν Τούρκων.

Ἡ Εδρωπαταὶ Τουρκία ὁρίζεται πρὸς Β. ὑπὸ τῆς Ρωμουνίας, τῆς Σερβίας καὶ τῆς Αὐστρίας, πρὸς Δ. ὑπὸ τῆς Αὐστρίας, τοῦ Μαυροβούνιου, τοῦ Ἀδριατικοῦ πελάργους καὶ τοῦ Ιονίου πελάργους, πρὸς Ν. ὑπὸ τῆς Ἐλλάδος, τοῦ Αἴγαλου πελάργους καὶ τῆς Προποντίδος καὶ πρὸς Α. ὑπὸ τοῦ Εδένενον Πόντου. Ἐκ τῶν χωρῶν ἀποτελουσάν τὸ ἐν Ἐδρώπῃ τουρκικὸν κράτος αἱ μὲν εἶναι δμεοι κτήσεις της Τουρκίας, αἱ δὲ ἔμμεσοι. Καὶ ἄμεσοι μὲν κτήσεις εἰναι αἱ διοικοῦμεναι ἀπὸ ἔθνεας ὑπὸ τῆς Τουρκικῆς Κυβερνήσεως: κύνται δὲ εἶναι ἡ Θράκη, ἡ Μακεδονία, ἡ Ἡπείρος, ἡ Ἀλβανία, καὶ ἡ Τουρκικὴ Θεσσαλία. Ἐμμεσοι δὲ κτήσεις εἰναι αἱ ἔχουσαι μὲν ιδίαν διάκρισιν, διατελούσσαι δὲ ὑπὸ τὴν κυριαρχίαν τῆς Τουρκίας, εἰναι δὲ αὗταις ἡ Βουλγαρία μετὰ τῆς Ἀνατολικῆς Ῥωμηλίας, ἡ Βοσίτια, ἡ Ἐργασόνιη, τὸ Νοβιταζάρ καὶ ἡ Κρήτη.

1. ΑΜΕΣΟΙ ΚΤΗΣΕΙΣ ΤΗΣ ΤΟΥΡΚΙΑΣ

Αἱ ἄμεσοι κτήσεις τῆς Τουρκίας, ήτοι ἡ Θράκη, ἡ Μακεδονία, ἡ Ἡπείρος, ἡ Ἀλβανία καὶ ἡ Τουρκικὴ Θεσσαλία συνιστᾶν τὸ κυρίον Τουρκικὸν κράτος ἐν Εδρώπῃ. Εἴναι δὲ αἱ κχώραι αὗται ἐλληνικαὶ, ὡς ἐκ τούτου ὁ Ἐλληνικὸς πληθυσμὸς είναι ἐν αὐταῖς ἐπικρατέστερος παντὸς ἄλλου. Ἐκ τῶν 5 ἑκατομμύρων κατοικουντῶν αὐτῶν τὰ 2/3, ἑκατομμύρωα περίπου είναι "Ἐλληνες, οἱ δὲ λιστοι εἰναι Τούρκοι, διεσπαρμένοι εἰς διάς τὰς χώρας, Βούλγαροι, κατοικοῦντες ἴδιας τὴν Θράκην καὶ τὴν Μακεδονίαν, Ἀρμένιοι, Ἐβραῖοι, Αθηγγανοί καὶ ἄλλοι.

Ἡ ἐν τῷ τουρκικῷ κράτει ἐπισημαῖος θορυβοκεία είναι ἡ Μωμαθανική. Ἀγώτας πνευματικὸς ἀρχηγὸς τῶν Μωμαθειῶν Σουννιτῶν, ήτοι ὁρθοδόξων, τῶν πιστῶν δηλαδὴ ὀπαδῶν τῆς διδασκαλίας τοῦ Μωμέθ (Σουννας), είναι ὁ Σουλτάνος καλούμενος ἐκ τούτου Χαλήτης. Οὗτος διορίζει καὶ πάνει κατ' ἀρχαῖαν τὸν Σεΐχ οὐλ.-ισλαμ., τὸν μουφτήν Κωνσταντινουπόλεως, δηλαδὴ τὸν πρότον μουφτήν τοῦ Κράτους καὶ ἐρμηνευτὴν τοῦ νόμου. "Αλλ' ἡ ἐπικρατοῦσα θρησκεία είναι ἡ ἀνατολικὴ δρθδόξος ἢτε δρμιμούσα τοὺς περιστοτέρους ὀπαδῶν. Τῆς Ἀνατολικῆς Ὁθομόδη-
ξου Ἐκκλησίας δρηγχος είναι δὲ ἐν Κωνσταντινουπόλει ἑδρεύον οἰκουμενικὸς Πατριμάρτης.

Τὸ πολιτευμα παρὰ τοῖς Τούρκοις είναι ἀπόλυτος μοναρχία. "Ο ἀνώτατος ἀρχχων παρ' αὐτοῖς καλεῖ-

ΟΡΑΚΗ

Κλιμαξ 1.5.000.000

της Σουλτάνος. Βασιλεύει δὲ σήμερον ὁ Ἀδεόδηλ Χαμίτ Β'.

Τὸν νῦν ἰσχὺν σύστημα τῆς διοικητικῆς διαιρέσεως εἰς τὰς ἀμέσους κτήσεις τοῦ Σουλτάνου εἶναι τὸ Νομᾶν ἡ Γενιάν Διοικήσεων (Βιλαετίνων), ὃν προστατεῖ Γενικός Διοικητής ὁ Νομάρχης καὶ καλούμενος Βαζίλης Πασάδες. Οἱ Νομοί διαιρέονται εἰς Διοικήσεις (Μουτεσσαριφίτικα), ὃν προστατεῖ ὁ Διοικητής οἱ καλούμενοι Μουτεσσαριφοί Πασάδες. Αἱ Διοικήσεις πάλιν ὑποδιαιρέονται εἰς ὑποδιοικήσεις καλούμενες Καζές, καὶ τοῖς διπέντε προστατεύονται οἱ κατιμάχημενοι. Τέλος αἱ ὑποδιοικήσεις ὑποδιαιρέονται εἰς δῆμους (Βελέδη) αὐτοδιοικούμενους τούτων προστατεύονται οἱ μουδέρηδες.

Οἱ πουσόπολογισμοὶ ἀπάστανται τῆς Τουρκικῆς αὐτοκρατορίας (συμπεριλαμβανομένων καὶ τῶν ἐν Ἀστρᾷ καὶ Ἀφρικῇ ἀμέσων κτήσεων τοῦ Σουλτάνου) ἀνέρχεται εἰς 400 ἑκατομμύρια φράγκων.

Οἱ στρατός ἐν καιρῷ ἐλήρηται συμποσοῦνται εἰς 220 χιλιάδας ἀνδρῶν, ἐν καιρῷ δὲ πολέμου εἰς 800 χιλιάδας.

Οἱ στόλοις σύγκειται εἰς 85 πλοίων, ὧν τὰ 15 θωρακίται.

Ἡ πατὴ ἔηράν συγκοινωνία ἐν τῇ Εδρωπατικῇ Τουρκίᾳ εἶναι Ἑλληπῆς. Καὶ ἀμάξιτοι μὲν ἔσοι δὲ λίγοι αἱ πάροχοιν, ἀναλόγως τῆς ἐκτάσεως τοῦ κράτους, εἰς τινὰ δὲ μέρη καὶ Ἑλλείποντις παντελῶς. Τῶν δὲ

ὅληγων αἰδηροδρόμων, διὸ δὴ η Εδρωπατικὴ Τουρκίᾳ συνδέεται μετὰ τῆς λοιπῆς Εδρώπης, κύρια κέντρα είναι η Κωνσταντινούπολις καὶ η Θεσσαλονίκη.

Α'. ΘΡΑΚΗ

Πληθ. 2 ἑκατ. (900,000 "Ελλήνες").

Η Θράκη δρέπεται πρὸς Β. ὅπε τοῦ Εὖξενου Πέντου καὶ τῆς Ἀνατολικῆς Ρωμηλίας πρὸς Δ. ὅπε τῆς Μακεδονίας πρὸς Ν. ὅπε τοῦ Θρακικοῦ πελάγους καὶ τῆς Πρωτοπόλεως καὶ πρὸς Α. ὅπε τοῦ Εὖξενου Πέντου.

Η Θράκη προσεγγίζεται πρὸς τὴν Μικρὰν Αἴσαν ἀπὸ τῆς ἐποίας χωρίζεται διὰ τὸν πορθμὸν τοῦ Βοσπόρου καὶ τὸν Εὔλησπόντον.

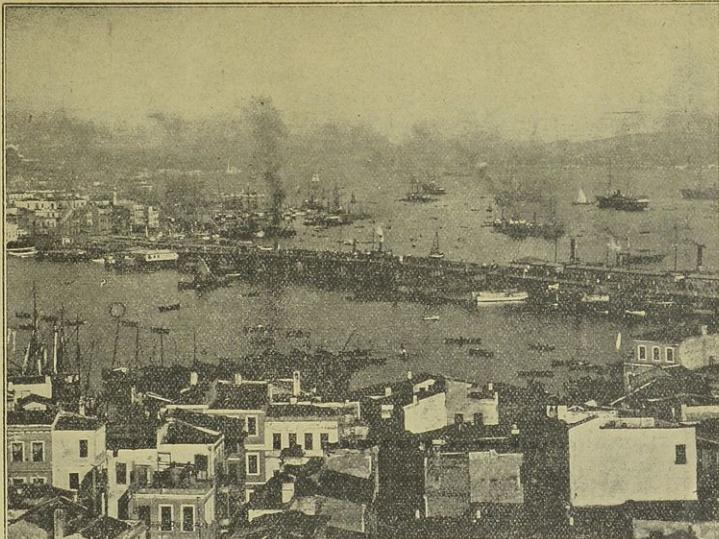
Οροί τῆς Θράκης είναι ἡ "Ροδόπη (Δεσποτοδούνι), πρὸς ΒΔ. τῆς ἑπτάς κωρυφῶν καρυφαὶ εἰναι τὸ "Ρίλον καὶ τὸ Σκύρου, τὸ "Ιερὸν δρός πρὸς Ν. καὶ ἡ Στράτικα εἰς τὰ ΒΑ.

Ποταμοί ὁ Νέστος πηγάζων ἐκ τοῦ Σκυρίου καὶ ἐκβαλλόν εἰς τὸ Θρακικὸν πέλαγος, καὶ ὁ "Ἐβρος, πηγάζων ἐκ τοῦ Ρίλου καὶ ἐκβάλλων εἰς τὸ Θρακικὸν πέλαγος. Τοῦ Θέρου παραπόταμοι εἰναι ὁ Τόντος, ὁ "Αρδας καὶ ὁ "Εργίνης.

Διάμυν τῆς Θράκης είναι ἡ Στεντούλις.

Κόλποι αὐτῆς είναι ὁ τῆς Αίνου, ὁ Μέλας, καὶ ὁ Κερατίς.

Χερσόνησοι είναι η Θρακικὴ τῆς Καλλιπόλεως, καὶ ἡ τῆς Κωνσταντινούπολεως.

Η ΜΕΓΑΛΗ ΓΕΦΥΡΑ ΚΑΙ Ο ΚΕΡΑΤΙΟΣ

Άκρωτησια ή *Μαστονοία* κατά τὴν εἰσόδου τοῦ Ἑλλησπόντου καὶ ἡ Θυνάς ἐν τῷ Εὔξενῳ Πόντῳ.

Πεδιάς ἀξιὰ λόγου ἡ τῆς Ἀδριανούπολεως.

Τὸ κλίμα τῆς Θράκης εἶναι εὐκρατὸν καὶ ὑγιενόν. Τὸ ἔδαφος αὐτῆς εἶναι εὐφόρον, καὶ τὰ κυριώτερα φυσικὰ αὐτῆς προϊόντα εἶναι δημητριακοὶ καρποί, βάμβακες, καπνός, σίνος, μέταξα.

Η Βιομηχανία εἶναι ὀλίγον ἀνεπτυγμένη, συνίσταται δὲ κυρίως εἰς κατασκευὴν μαλλίνων ὑφασμάτων.

Η κεντροδοσία εἶναι ἡμελημένη, τὸ δὲ ἐμπόριον δάσματον.

Η Θράκη διαιρεῖται διοικητικῶς εἰς δύο νομοὺς (Βιλαέτια), Κωνσταντινούπολεως καὶ Ἀδριανούπολεως.

Νομὸς Κωνσταντινουπόλεως.

Εἰς τὸν νομὸν Κωνσταντινουπόλεως ἀνήκουσι: καὶ αἱ ἐν Μικρᾷ Ἀσίᾳ διοικήσεις Χρυσοπόλεως καὶ Νομομέδεας. Πρωτεύουσα τοῦ νομοῦ τούτου εἶναι ἡ Κωνσταντινούπολις, η καὶ πρωτεύουσα τῆς Ὁθωμανικῆς αὐτοκρατορίας. Έχει 900,000 κατοίκους, διὸ 350 χιλιάδες Ἐλλήνες. Ἐκαλεῖτο κατά τοὺς ἀρχαίους χρόνους Βυζάντιον καὶ οὗτοῦ ἀποτίκια Μεγάρεων, μετανομάσθη δὲ Νέα Ῥώμη ὅπε τοῦ Μεγάλου Κωνσταντίνου, θετε μετετέθη εἰς αὐτὴν ἡ ἔδρα τῆς Ῥωμαϊκῆς αὐτοκρατορίας (330 μ.Χ.), ἐπειτα δὲ ἐλλήνθη Κωνσταντινούπολις πρὸς τιμὴν τοῦ Μεγάλου Κωνσταντίνου. Η Κωνσταντινούπολις ὑπῆρξεν ἡ πρωτεύουσα

τῆς Ἑλληνικῆς Αὐτοκρατορίας, τὴν ἐποίαν κατέλυσαν οἱ Λατίνοι τῷ 1204 κυριεύσαντες τὴν Κωνσταντινούπολιν. Ἀνεκτήθη τῷ 1261 ὥπε τῶν Ἑλλήνων, θετε καὶ ἀνασυνεστάθη ἡ Ἑλληνικὴ αὐτοκρατορία. Ἀλλὰ τῷ 1453 ἐκυριεύθη ὥπε τῶν Τούρκων ἐπὶ τοῦ Μωάμεθ Β' καὶ δ τελευταῖος αὐτῆς αὐτοκράτωρ Κωνσταντίνος δὲ Παλαιολόγος ἐπεσεν ἡρωϊκῶς μαχόμενος ἐπὶ τῶν ἐπάλξεων τῆς βασιλευούσης.

Εἶναι ἐκτισμένη ἐπὶ ἐπτὰ λόγων, δύθεν καὶ Ἐπτάλοφος ἐλλήνθη, εἰς θέσιν μαχευτικὴν διὰ τὰς φυσικὰς αὐτῆς καλλονάς, παρὰ τὸν Βόσπορον.

Η κυρίως πόλις κείται ἐπὶ τῆς τριγωνικῆς χερσονήσου τῆς σηγματιζούμενης ἐπὶ τοῦ Βοσπόρου διὰ τοῦ Κερατείου κόλπου καὶ βρεχομένης ὥπε τῆς Προποντίδος. Τὸ ἐσωτερικὸν τῆς πόλεως εἶναι ἄθλιον, δύοτε καὶ ἀκάλιπτον εἴνει, καὶ αἱ δύοις αὐτῆς στεναὶ καὶ ἀνώμαλοι, καὶ αἱ σικοδομαὶ ἀκομψοῦσι. Εκ τοῦ ἐν αὐτῇ ἔχοντος λόγου μνημείων μνημονεύεται ὁ Ναὸς τῆς Ἀγίας Σοφίας μεταβεδηλημένος ταῦν εἰς τζαρίον, δ Ἰππόδρομος τοῦ Ἰουστινιανοῦ, ἐν τῷ ἐποίᾳ ὑπάρχει ἡ ὄψις δῆλης στήλη τοῦ χρυσοῦ τρίποδος, διό τοι ὁ Ἐλληνες ἀφίερωσαν εἰς τὸν ἐν Δελφοῖς Ἀπόλλωνα μετὰ τὴν ἐν Πλαταιαῖς μάχην, καὶ ὁ διδελίσκος καλούμενος Βελόποτης τῆς Κλεοπάτρας.

Τημημα τῆς Κωνσταντινούπολεως, σπουδαίστατον ἐν τῇ πατρίδι ἡμῶν ἴστορᾳ, εἶναι ἡ παρὰ τὸν Κεράτιον Κόλπον κειμένη συνοικία Φαράριον. Διαρκούσῃς τῆς Τουρκοκρατίας ἡ τοῦ οὗ κατοικία τῶν ἐπὶ γένει καὶ μαθήσεις καὶ πλούτῳ διαπρεπόντων Ἑλλήνων, πολλοὶ τῶν ἐποίων ἀνυψώθησαν ὥπε τῆς Ἄγιης Πόλης.

εἰς τὰ σπουδαιά ἀξιώματα
Διερμηνέων τοῦ στόλου,
Μεγάλων Διερμηνέων τῆς
Πύλης καὶ Ἡγεμόνων

Βλαχίας καὶ Μολδανίας: ἐνταῦθα εὑρίσκονται: τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον καὶ ἡ Μεγάλη τοῦ Γένους Σχολή, τὸ ἐπιστημόντατον τῶν ἐν Τουρκίᾳ Ἑλληνικῶν παιδευτηρίων. Πάλιν τούτων ὑπάρχει: καὶ ὁ Φιλολογικὸς Σύλλογος καὶ τὸ Ζάππειον Παρθεναγαγεῖον. Πέραν τοῦ Κερατίου κόπτονται τὰ πράσπειτα τῆς Κωνσταντινούπολεως Πέραν ἡ Σταυροδρόμιον καὶ Γαλατᾶς, αἱ κατ’ ἔσοχὴν χριστιανικαὶ συνοικίαι, καὶ τὸ ἐμπορικὸν κέντρον. Ἐνταῦθα κατοικοῦσιν οἱ πρέσβεις

τῶν ἔνων Δυνάμεων καὶ πολλοὶ Εὐρωπαῖοι.

Ἐπὶ τοῦ Βοσπόρου ἔργονται καὶ ἔτερα πράστεια, διαδικασίας (Βουγιοὺς Δερές), τὰ Θεραπεῖα καὶ τὸ Νεοχώριον, καὶ ἐπὶ τῆς ἀστικῆς παραλίας ἡ Χοροδόλιος, ἡ τὸ Σκονίταιο. Προσέτι δὲ πέραν τοῦ Κερατίου κόπτονται τὸ Βόσπορον κείναται ὁ Τόπος Χανᾶς (πυροβολικόν), τὸ ὥρατα ἀνάκτορα Λολμᾶ-Μπαζέ καὶ τὸ Γιλαδῖς Κύδας λαμπρὸς παράδεισος, ἐνθά δέ πάρχουσι: τὰ ἀνάκτορα τοῦ νῦν Σουλτανοῦ. Πρὸς Δ. τῆς Κωνσταντινούπολεως κείται τὸ παράδιον χωρὸν "Ἄγιος Στέφανος, ἐνθα τῷ 1878 συνωμολογήθη ἡ μεταξὺ Ρωσίας καὶ Τουρκίας συνήκη, διὸ ἡς ἐτέθη τέμα εἰς τὸ Ρωστουρκικὸν πόλεμον.

Είς τὸ βιλαστίου Κωνσταντινούπολεως ἀνήκουσι καὶ αἱ ἐν τῇ Πρωτοπόλει Προγκυπρίνοι, δῶν σῆμαντικώτεραι εἰνεῖς ή Χάλκη, ή Πότρικας, ή Ἀντιγόνη καὶ ή Πρώτη. Εἰς τὴν Χάλκην ὑπάρχουσι Ελληνικὴν Ἐμπορικὴν Σχολὴν καὶ θεολογικὴν Σχολὴν.

Νομὸς Ἀδριανουπόλεως.

Πρωτεύουσα τοῦ νομοῦ τούτου εἰνεῖς ή Ἀδριανούπολις (100 χιλ. κατ.), κτισθεῖσα ὑπὸ τοῦ αὐτοκράτορος τῆς Ῥώμης Ἀδριανοῦ ἐπὶ τὸν ἔρεπιον τῆς ἀρχαίας Ὀρεστούπολης, καὶ διατελέσσαντα (1361—1453) ἔτρια τῶν Σουλτανῶν ἐν Εδρῶπῃ πρὸ τῆς ἀδώσεως τῆς Κωνσταντινουπόλεως. Κεῖται ἐπὶ τοῦ Ἑβροῦ ποταμοῦ καὶ συνδέεται διὰ σηρηφοδρόμου μετὰ τῆς Κωνσταντινουπόλεως. Ἐν αὐτῇ ὑπάρχουσι τὰ πάλαι ἀνάκτορα τῶν Σουλτανῶν. Ἐγειρεῖται Ἐλληνικὸν Γυμνάσιον καὶ παρθεναγορεῖα, καθότι τὸ ἐν τέταρτον περίπου τοῦ πληθυσμοῦ κατέτης εἰνεῖς Ἐλληνης.

Τοῦ νομοῦ τούτου ἔτεραι δέξιαι λόγου πόλεις εἰνεῖς αἱ Σαράντα Ἐκκλησίαι (17,000 κατ.), αἱ ἐπὶ τοῦ Εὔξενου Πόντου Ἀγαθούπολις καὶ Μήδεια, ή Βεζίνη, αἱ ἐπὶ τῆς Πρωτοπόλεως Σηλινμέρια καὶ Ηράκλεια εἰς τὴν θέσιν τῆς ἀρχαίας Περίνθου, κτισθεῖσα ταῦθι 600 π. Χ. ὑπὸ Σαρίων, ή Ραιδεστίδης η πάλαι Βισανθή (25,000 κατ.), ή ἐν τῇ Θερμαϊκῇ χερσονήσῳ Καλλιπολίς (30,000 κατ.), περιέχουρα καὶ ἐμπροκήν. Πρὸς Ν. ταύτης ἔκειτο τὸ πάλαι οἱ Αἴγις ποταμοὶ, χωρίον παρὰ τὸ ὄπιον εὐρύσκετο καὶ ἀγγίαλος ποταμός, ἔθνος τῷ 404 π. Χ. κατεστράφη ὁ στόλος τῶν Ἀθηναίων ὑπὸ τῶν Σπαρτιατῶν. Νοτιώτερον ἔκειτο εἰς τοὺς ἀρχαίους χρόνους η Σηρῆτη, παρὰ τὴν ἐποιόν τοῦ Εέρεξ ἐγερύρωσε τὸν Ἐλλήσποντον (480 π. Χ.). Ἡ Αἶνος (10,000 κατ.), παρὰ τὰς ἔκβολάς τοῦ Ἑέρου. Πρὸς Β. ταύτης εὐρύσκετο τὸ πάλαι η πόλις Δοστόκος, ἐν τῇ πεδιάδι τῆς ὄποιας ὅτι Εέρεξ, ἐκστρατεύουσα κατὰ τὴς Ἐλλήδος ἀπτριθμήσεως τὸν πολύεργον οὐτοῦ στρατόν. Τοῦ Διδυμούπενον (10,000 κατ.), πόλις ἐμπορική, ἔχουσα Ἐλληνικὴν σχολὴν καὶ οὖσα ἔδρα Μητροπολίτου. Ἐνταῦτῳ διέτριψεν ὁ βασιλεὺς τῆς Σουηδίας Κάρολος ΙΒ' μετὰ τὴν ἐν Πουλτάβᾳ ἥττάν του. Τὸ Δεδεαγάτος (9,000 κατ.), ἐπίνειον τῆς Ἀδριανουπόλεως, συνδέεμενον μετ' αὐτῇ διὰ σηρηφοδρόμου. Ἡ Γιουμουρτζίνα, ή Σάρθη καὶ ή Γενιτζὲ παράγουσα εἶσάρτεται καπνῷ. Τῶν πλείων τούτων ἐπίνειον εἶνε τὸ Πόρτο Λαγάν. Πρὸς Ν. τῆς Γενιτζὲ ἔκειτο τὸ πάλαι τὰ Ἀδδηρα, παροικιδῶν καταστάτα διὰ τὴν ἀνοικαν καὶ τὴν ἀπειροκαλίν τῶν κατοίκων. Ἡσαν δὲ τὰ Ἀδδηρα πατρὶς τοῦ φιλοσόφου Δημοκρίτου οὗτον μαθητής ὑπῆρχεν ὁ σοφιστής Πρωταγόρας.

Εἰς τὸν νομὸν Ἀδριανουπόλεως ἀνήκουσι καὶ αἱ νῆσοι Σαμοθράκη (10,000 κατ.), τῆς ὄποιας πρωτεύουσα πόλις εἰνεῖς ή Χάρα, ή Ἰμβρος (13,000 κατ.), ἔχουσα πρωτεύουσαν τὸ Κίαστρον καὶ Αἶμανος (2,000 κατ.), μὲν ἐμβόνυμον πρωτεύουσαν. Ἡ νῆσος Θάσος (16,000 κατ.), μὲν ἐμβόνυμον πρωτεύουσαν ἀγήκει εἰς τὸν ἀντιδιαστάλει τῆς Αἰγαίου ποταμού.

Β'. ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ

Πληθ. 2 ἑκατομμύρια, ἔξι ὥν 800 χιλιάδες "Ελληνηγῆνες.

Ἡ Μακεδονία ὁρίζεται πρὸς Β. ὑπὸ τῆς Βούλγαρίας, τῆς Σερβίας καὶ τοῦ Νοβιτσάρ, πρὸς Α. ὑπὸ τῆς Ἀνατολικῆς Ρωμαϊκῆς ποταμοῦ παταρίδης καὶ τῆς Θράκης, ὡς' ὅν χωρίζουσιν ἀντὴν ὁ Νέστος ποταμὸς καὶ ἡ Ροδόπη, πρὸς Ν. ὑπὸ τοῦ Αίγαιον πελάγους καὶ τῆς Θεσσαλίας καὶ πρὸς Α. ὑπὸ τῆς Ἀλβανίας καὶ τῆς Ηπείρου.

Τὰ δρῦα τῆς Μακεδονίας εἰνεῖς πρὸς τὰ ΒΑ. δ. Ὁρβηλος, εἰς τὰ ΝΑ. τὸ Παγγαῖον, πρὸς δ. ὁ Αἴθαρος ἡ "Αγον δος ἐν τῇ Χαλκιδικῇ χερσονήσῳ. δ. Πλαρος, τὸ ἐνδιαιτημα τῶν Μουσῶν, κατὰ τὴν Μυθολογίαν, καὶ τὸ Καμβόνια, πρὸς Δ. τὸ Βοΐον, τὰ Κανδασίνια καὶ τὸ Σκάρδον, παρὰ εἰς τὸ Κέντρον τὸ Βέγιον.

Ποταμοί εἰνεῖς ὁ Νέστος, πηγάδων ἐκ τοῦ Σκομίου καὶ ἐκβάλλων εἰς τὸ Θερμαϊκὸν πέλαγος, δ. Στρυμών, πηγάδων ἐκ τοῦ Σκομίου καὶ ἐκβάλλων εἰς τὸν Στρυμονικὸν κόλπον, δ. Αξίος, δ. μέριστος τῶν ποταμῶν τῆς Μακεδονίας, πηγάδων ἐκ τοῦ Σκάρδου καὶ δεχόμενος τοὺς παραπόταμους Ἐρέδωρον καὶ Ἐριγύντα, ἐκβάλλων εἰς τὸν Θερμαϊκὸν κόλπον, δ. Λονδίας ἐκβάλλων εἰς τὸν Θερμαϊκὸν κόλπον, δ. Αλιάκμων, πηγάδων ἐκ τοῦ Βοΐου καὶ ἐκβάλλων εἰς τὸν Θερμαϊκὸν κόλπον παρὰ τὴν Λυχνίτιδα λίμνην καὶ τὸν Κανδασίνια καὶ ἐκβάλλων εἰς τὸ Αδριατικὸν πέλαγος.

Αίγαναι εἰνεῖς ή Αιγανίτης (τῆς Ἀγριόδος), ή Πρέσπα, ή Ορεόποτας (τῆς Καστορίας), ή Βεγγοροτήνης (τοῦ Όστροβου), ή Βόλη ή Κερκανίτης, ή τοῦ Αγακαδᾶ καὶ ή Πλασάνης (τῆς Διέρδανης).

Πεδιάδες η τοῦ Μοναστηρίου, η τοῦ Κοσσυνφοπεδίου, η τῶν Σκοπίων, η τῆς Θεσσαλονίκης, η τῶν Σερρῶν καὶ η τῆς Δράμας.

Ἡ Χαλκιδικὴ **χερσόδονης** κείται πρὸς νότον, περιλαμβανομένη μεταξὺ τοῦ Θερμαϊκοῦ κόλπου καὶ τοῦ Στρυμονικοῦ. Αὕτη ἀπολήγει εἰς τρεῖς μικροτέρας χερσονήσους, τὴν Παλλήνη (τῆς Κασσάνδρας), τὴν Σιθωνίαν καὶ τὴν Ακτὴν (τοῦ Ἀθω.)

Κόλπος δ. Θερμαϊκὸς (τῆς Θεσσαλονίκης), δ. τῆς Κασσάνδρας, δ. Σιγγυτικός, δ. Σιριμονικὸς καὶ δ. τῆς Καβάλλας.

Ἀκρωτήρια η Αίνεια (Καραμπούρον), ἐν τῷ Θερμαϊκῷ κόλπῳ, τὸ Ποσειδίον, τὸ Καναστράτον, τὸ Δρέπανον καὶ τὸ Νυμφάσιον.

Τὸ **καλύμα** τῆς Μακεδονίας εἰνεῖς εὑκρατον καὶ ὑγιεινόν.

Τὸ **ἔδαφος** εἰνεῖς εὐφοριώτατον. Κύρια προιόντα εἰνεῖς τὰ δημητριακά, βάσματα, ςρύζα, σίνος, καπνός, μέταλλα καὶ ξυλίσια.

Οἱ Ἐλληνηγῆ έπικρατοῦσιν ἐν Μακεδονίᾳ οἱ μάνον κατὰ τὸν πληθυσμὸν ἀλλὰ καὶ κατὰ τὴν καθόλου ἀνάπτυξιν. Τὸ ἐμπόριον καὶ η βιομηχανία εὐρύσκονται κατὰ τὸ πλείστον εἰς χειρας "Ἐλλήνων, τὴν δὲ παιδίσιαν ἔξιπηρετοῦσι πολλὰ ἐκπαιδευτήρια μαφτορέων τῶν φύλων ὅπι αὐτῶν συντηρούμενα. Δια τούτων πάν-

των ίπερερεδούσιν εί. "Ελληνες πάντων τῶν ἀλλων κατοίκων τῆς χώρας, Τούρκων, Βουλγάρων Σέρβων καὶ Ἀλβανῶν. Οὐδὲ ήττον δῆμος ἐν Μακεδονίᾳ Ἐλληνισμὸς δεινῶς καταπολεμεῖται ὑπὸ τῶν Σλαβῶν, οἵτινες παραλόγους προσβάλλουσιν ἀξιώσεις ἐπὶ τῆς ἐλληνικῆς τούτης χώρας.

"Η Μακεδονία διαιρείται διοικητικῶς εἰς τρεῖς νομούς, τὸν τῆς Θεσσαλονίκης, τὸν τοῦ Μοναστηρίου ἢ τῷ Βιτωλίων καὶ τὸν τοῦ Κοσσυφοπεδίου.

Νομὸς Θεσσαλονίκης.

Τοῦ νομοῦ Θεσσαλονίκης πρωτεύουσα είναι ἡ Θεσσαλονίκη, ἔχουσα 150,000 κατοίκους, ὧν οἱ ἡμίσεις Ἐλληνες καὶ Τούρκοι, οἱ δὲ λοιποὶ Ἐβραῖοι. Εἶναι πόλις ἐμπορικωτάτη, ἔχουσα Ἐλληνικὸν Γυμνάσιον, Παρθεναγγείον καὶ Διδασκαλεῖον. Κτισθεῖσα πλησίον τῆς ἀρχαίας τοῦ βασιλέως τῆς Μακεδονίας Κασσάνδρου, τῆς Θεσσαλονίκης, ἀδελφῆς τοῦ Μεγάλου Ἀλεξανδροῦ. Σώζονται ἐν αὐτῇ λειψανα τοῦ ἵπποδρόμου καὶ τῆς ἀψίδος τοῦ αὐτοκράτορος Αὐτοκίου. Οἱ δὲ βυζαντινοὶ ναοὶ τοῦ Ἀγίου Δημητρίου καὶ τοῦ Ἀγίου Γεωργίου είναι μεταβεβλημένοι εἰς τζαμιά.

Συνδέεται σιδηροδρομικῶς μετὰ τῆς Κωνσταντινουπόλεως καὶ τῆς Βιέννης. Ἡ Νίδανος (6,000 κατ.), παράγουσα καλὸν οἶνον καὶ ἔχουσα βιομηχανίαν μαλλινῶν δραστηράτων. Αὕτη καὶ αἱ περὶ αὐτὴν κυριαι κατεστράφησαν ἀνήλιεσ παρὰ τῶν Τούρκων κατὰ τὴν ἐπάντασιν. Ἡ Βέρροια (15,000 κατ.), ἀρχαῖα πόλις, ἐπὶ τοῦ Ἀλικρηνοῦ, ἐν ἡ ἐδίδασε ὁ Ἀπόστολος Παῦλος. Ἡ Κοζάνη (6,000 κατ.) ἔχουσα βιβλιοθήκην καὶ πλήρες καὶ ἀνεγνωρισμένον Γυμνάσιον. Ἡ Κατερίνη. Τὸ Κίτρος (3,000 κατ.), παρὰ τὸ ὄντον ἐκεῖτο ἡ ἀρχαία Πύδνα, ἔνθα ὁ Ρωμαῖος στρατηγὸς Πάυλος Ἀλιμῆτος ἐνήνκε τὴν βασιλεὺα τῆς Μακεδονίας Περσέα τῷ 168 π. Χ. Ἡ Σάμαστα (6,000 κατ.), ἔχουσα τὸ Τραπεζάριον Γυμνάσιον. Ἡ Μοσχόπολις πατρὶς τοῦ ἑνίκαιος εὐεργέτου Σίνα. Τὰ Γρεβενά (2,000 κατ.). Τὰ Σέρβια (3,000 κατ.).

Εἰς τὸν νομὸν Θεσσαλονίκης ἀνήκει ἡ Χαλκιδικὴ χερσόνησος, παλαιὸς αὐτῆς καὶ νέα ἑστία γηρήσιος Ἐλληνισμοῦ. Ἐπὶ τῆς ἀνατολικωτάτης τῶν τριῶν χερσονήσων, εἰς ἀς ἀπολήγει, τῆς Ἀκτῆς, διδοῦται τὸ ἔρος "Ἄθως ἡ Ἀγίου Ὁρος", κατάφυτον καὶ κατάρρυτον, ἔχον ἔξαιρες φυσικὰς καλλονάς. Εἶναι τὸ "Ἀγίου Ὁρος" εἰς τὸν κρατικῶν στύλων τῆς Ἐλληνικῆς Ὀρθοδοξίας. Ἐνταῦθα ὑπάρχουσιν 21 μοναστήρια ὀρθοδόξων, κατοικούμενα ὑπὸ 10,000 περίπου μοναχῶν, μάλιστα Ἐλλήνων τοῦ Ρέσων, ὀλίγων δὲ Σέρβων καὶ Βουλγάρων τῶν μοναστηρίων τούτων τὰ πλείστα ἐκτιθησαν κατὰ τοὺς Βυζαντινοὺς χρόνους. Πλήν τούτων ὑπάρχουσι καὶ 12 σκῆται.

Τὰς μονὰς ταῖς διοικεῖ ἡ Καραϊσίς ἐδρένουσα Τερεβίσιας, εἰς τὴν ὅποιαν ἐκδότη μονὴ πέμπει ἔνα ἀντιπρόσωπον. Πόλεις σημαντικώτεραι εἰς τὴν Χαλκιδικὴν εἰναι τὰ Βασιλικά (2,500 κατ.) εἰς τὰ

Ν. τῆς Θεσσαλονίκης, ἡ Γαλάτιστα (2,000 κατ.), ἡ Πολύγυρος (3,000 κατ.), οἱ μακρὰν τῆς ἐποίας ἔκειτο τὰ πάλαι η Ὄλυμπος ("Ἄγιος Μάρκος"), καταστραφεῖσα ὑπὸ τοῦ Φιλίππου Β' τῷ 348 π. Χ., ἡ Ποτίδαια Κορινθίων ἀποικία μετονομασθεῖσα Κασσάνδρῳ ὑπὸ τοῦ βασιλέως τῆς Μακεδονίας Κασσάνδρου. Ἐκ ταύτης δὲ ὀνομάσθη Κασσάνδρα ἡ τὰ πάλαι χερσόνησος Παλλήνη, καὶ ταύτης πάντες σχεδὸν οἱ κάποιοι κατεστράγγησαν ἐπὶ τῆς ἐπαναστάσεως. Ἀλλαὶ ἀρχαῖαι πόλεις δῆσαν ἐπανάσθη τὴς Τορόνη, ἐξ ἡς ὑνομάζετο Τορόνας ὁ σύμμερον καλός τῆς Κασσάνδρας, καὶ ἡ Σίγγος, ἐκ τῆς ὁποίας ὑνομάζθη ὁ Σιγγατικὸς κόλπος. Πρὸς Α. τούτων κείται ἡ Ἱεροσόδης (2,000 κ.) ἡ ἀρχαῖα Ἀκανθός καὶ πλησίον ταύτης ἡ θέσις Πρόβλακας, εἰς τὴν οἰσθόν τῆς χερσονήσου Ακτῆς, τὸν ὅποιον διώρυξεν ὁ Ξέρβης. Πρὸς Β. τούτων εὑρίσκονται τὰ ἐρείπια τῆς Σταγίρου τῆς πατρίδος τοῦ μεγάλου φιλοσόφου Ἀριστοτέλους.

Νομὸς Μοναστηρίου ἢ Βιτωλίων

(Πελαγονίας).

Ο νομὸς οὗτος ἔχει πρωτεύουσαν τὸ Μοναστήριον ἢ τὰ Βιτώλια (45,000 κατ.), πόλιν ἐμπορικήν, ἔχουσαν γυμνάσιον καὶ Παρθεναγγείον. Διὰ τῆς πλέων ταύτης, κειμένης ἐπὶ τοῦ εἰς Μητροσίτους ἀγοντος σιδηροδρόμου, γίνεται κυρίως ἡ μετὰ τῆς Ἀλβανίας συγκοινωνία.

Ἄλλαι πόλεις τοῦ νομοῦ τούτου είναι ἡ Καστοριά (10,000 κατ.), παρὰ τὴν ὄμβριον λίμνην, ἡ Κοινσά (18,000 κατ.), οὖσα ἔδρα Μητροπολίτου καὶ ἔχουσα Ἐλληνικὸν Γυμνάσιον καὶ σχολεῖον, ἡ Λίρβα (13,000 κατ.), ἔχουσα ἐμπόριον δερμάτων καὶ μαλλίων. Αἱ δύο τελευταῖαι αὖται πόλεις ἀνήκουσι τοπογραφικῶς εἰς τὴν Ἀλβανίαν. Ἡ Γιανιτσᾶ (10,000 κ.), παρὰ τὴν ὄμβριον λίμνην. Παρ' αὐτὴν κείνται τὰ ἐρείπια τῆς ἀρχαίας Πέλλης, τῆς πρωτεύουσας τῆς Μακεδονίας ἀπὸ τοῦ Φιλίππου Β', ἐνθα ἐγεννήθη ὁ Μέγας Ἀλέξανδρος. Τὰ Βοδενά (12,000 κατ.), τὰ πλέον: Ἐδεσσα, ἡ ἀρχαιοτάτη πρωτεύουσα τοῦ Μακεδονικοῦ βασιλείου. Ταύτης τὸ ἀρχαιότερον ὄνομα ήτο Αἴγαι τῆς Αρκαδίας. Αἱ Σέρραι (6,000 κατ.), πόλις ἐμπορικὴ καὶ βιομήχανος, ἔχουσα Ἐλληνικὸν Γυμνάσιον. Εἰς τὰ Ν. αὐτῶν, ἐνθα ἡ σημερινὴ Ἐμπολη ἐκεῖτο ἡ ἀρχαῖα Ἀμφιπολις. Ταύτης ἐπίνειον ἡ τοῦ Ἡμέρας, τὸ σημερινὸν Τσάγιεν, παρὰ τὰς ἐκβολὰς τοῦ Στρυμόνος. Ἡ Δάρδα (10,000 κατ.), παρὰ τὰς βορείους ὄπωρεις τοῦ Παγγαίου ὄρους. Πρὸς Ν. ταύτης είναι τὰ ἐρείπια τῶν ἀρχαίων Φιλίππων (Κρηνίδαι), παρὰ τοὺς ὄποιους ὁ Βρότος καὶ ὁ Κάσσος ἐνικήθησαν τῷ 4 π. Χ. ὑπὸ τοῦ Οκτάσιου καὶ τοῦ Ἀγιανίου. Ἡ Καβάλλα (5,000 κατ.), παράγουσα ἐκείνη τὸν καπνόν. Εἶναι πατρὶς τοῦ ἀναμαρφωτοῦ τῆς Αιγύπτου Μεχμέτ Ἀλῆ. Οἱ Περιόδεες (Περλαπος) (18,000 κατ.), εἰς τὴν ἀρχαῖαν Παιανίαν, ἔδρα "Ἐλλήνος Ἑπιστόπου. Ἐχει ἐμπόριον δημητριακῶν. Ἡ Αχερίς (τὰ πάλαι Λυχνιδός) (15,000 κατ.), παρὰ τὴν

όμιδυνυμον λίμνην, άλλαστε ἔδρα Ἑλληνικού Πατριαρχείου. Ή Πρέσπα, παρά τὴν ὑμώνυμον λίμνην, ἔδρα Μητροπολίτου.

Νομὸς Κοσσυφοπεδίου.

Ο νομὸς οὗτος, ἀποτελούμενος ἐκ τοῦ βορείου τμήματος τῆς Μακεδονίας, τὸ ἐποίον ἐκτείνεται μέχρι τῆς Σερβίας, περιλαμβάνει καὶ μέρος τῆς ἀνατολικῆς Ἀλβανίας.

Προτεύουσα τοῦ νομοῦ τούτου εἶναι τὰ Σκόπια (οἱ ἀρχαῖοι Σκοποί), (50,000 κατ.). Ἡ πόλις αὕτη κείται ἐπ' ἡμιπέτρων τῶν ὅχθων τοῦ Ἀξοῦ, εἶναι δὲ ὁ χωρὶς καὶ ἐμπορικῇ. Ὑπῆρχε πατρὶς τοῦ αὐτοκράτορος Ἰουστινιανοῦ. Εἶναι ἔδρα Ἑλλήνος Μητροπολίτου. Ἀλλα τοιχίωστε πόλεις τοῦ νομοῦ τούτου εἶναι η Πισσόνη (24,000 κατ.), παρὰ τὸν Λευκὸν Δρείλωνα, πόλις ἀλευανῆ, ὡς καὶ ἡ πρὸς τὰ ΒΑ. ταῦτης Πιροσίνα (15,000 κατ.). Κείται δὲ αὕτη βορείως τῆς κοιλάδος τοῦ Κοσσυφοπεδίου, ἐν ἡ τῷ 1389 ήττηθῆσαν οἱ Σέρβοι ὑπὸ τοῦ Σουλτάνου Μουράτ Α' φονεύθεντος αὐτῷ. ὑπὸ Σέρβου τραυματίου, τῷ δὲ 1448 ἐνκήθησαν οἱ ὑπὸ τὸν γενναῖον Ἰωάννην Οὐσύαδην οὐγύροις ὑπὸ τοῦ Σουλτάνου Μουράτ Β'. Τὸ Ἰπέκιον (15,000 κατ.), εἶχεν ἀλλαστε ὄρθρόδεξον Πατριαρχείον. Τὰ Βελεσοῦ (16,000 κατ.), τὰ Νειρούποτα (10,000,), τὸ Μελένικον (12,000 κατ.), η Στρώματα (10,000 κατ.) ἐπὶ ὅμινούμινο παραποτάμῳ τοῦ Στρυμόνος. Τὸ Ιστίπ-

τῷ 1878, ἀλλὰ καὶ τότε, διὰ νέας ἀποφάσεως τῶν Εὐρωπαϊκῶν Δυνάμεων, τῷ 1881 μόνη ἡ χώρα τῆς Ἀρτης προσηρτήθη εἰς τὸ Ἑλληνικὸν Βασίλειον, ἡ δὲ λοιπὴ Ἡπειρος ἔμενεν ὑπὸ τὸν Τουρκικὸν ζυγόν.

Ἡ Ἡπειρος ὅριζεται πρὸς Β. ὑπὸ τῆς Ἀλβανίας, ἀφ' ἣς χωρίζεται διὰ τοῦ ποταμοῦ Ἄφου, πρὸς Δ. ὑπὸ τοῦ Ἀδριατικοῦ πελάγους καὶ τοῦ Ιονίου πελάγους, πρὸς Ν. ὑπὸ τοῦ Ἀμπρακικοῦ κόλπου, καὶ πρὸς Α. ὑπὸ τῆς Ἑλληνικῆς Ἡπείρου, ἀφ' ἣς χωρίζεται διὰ τοῦ ποταμοῦ Ἀράχθου, καὶ τῆς Μακεδονίας, ἀφ' ἣς χωρίζεται διὰ τῶν δρέων Βοίου, Τύμφης καὶ Λάμψανος.

Οροὶ τῆς Ἡπείρου εἶναι πρὸς Α. ὁ Αάκμωνης Τύμφη καὶ τὸ Βοῖον, εἰς τὸ κέντρον τὰ Νεμέροτα καὶ τὸ Μισκέλιον, πρὸς Ν. ὁ Τόμαρος καὶ πρὸς Δ. τὰ Κεραύνια, τὰ ὥπια ἀπολήγουσιν εἰς τὸ ἀκρωτήριον Ἀκροκεραύνιον ἢ τὴν Γλώσσαν.

Ποταμοὶ αὐτῆς εἶναι ὁ Ἀγρός, πηγάδων ἐκ τοῦ Βετού καὶ ἐκδάλλων εἰς τὸ Ἀδριατικὸν πέλαγος, ὁ Ἀφίος πηγάδων ἐκ τῆς Τύμφης καὶ ἐκδάλλων εἰς τὸ Ἀδριατικὸν πέλαγος, ὁ Θύαμος (Καλαμάς) πηγάδων ἐκ τῶν Νεμέροτων καὶ ἐκδάλλων εἰς τὸ Ιόνιον πέλαγος, ὁ Αχέρων, πηγάδων ἐκ τῶν δρέων τοῦ Σουλίου, διερχόμενος τὴν Ἀχερούσιαν λίμνην καὶ ἐκδάλλων εἰς τὸ Ιόνιον πέλαγος. Τοῦ Ἀχέροντος παραπόταμος εἶναι ὁ Καυτός. Ετεροὶ ποταμοὶ εἶναι ὁ Λοδός, πηγάδων ἐκ τοῦ Τομάρου καὶ ἐκδάλλων εἰς τὸν Ἀμπρακικὸν κόλπον, καὶ ὁ Ἀράχθος, πηγάδων ἐκ τῆς Πίνδου καὶ ἐκδάλλων εἰς τὸν Ἀμπρακικὸν κόλπον.

Δίγυνα τῆς Ἡπείρου εἶναι η Παμβώνις, ἡ λίμνη τῶν Ιαννίνων, τρέφουσα περιφύλμους ἰχθύς, ἐγκέλεις καὶ καραβίδας. Εἴναι τῷ μέσῳ αὐτῆς ὑπάρχει νησίς ἔχουσα 500 κατοίκους καὶ ἐπὶ ταύτης ἡ πονή τοῦ Ἀγρίου Παντελεήμονος, καὶ ιερατικὴ Σχολή. Εν τῇ νησίδι ταύτη ἐρούεται ὁ Ἀλή Πασάς. Άλλη λίμνη εἶναι ἡ Αχερούσια.

Πεδιάδα ἔχει ἡ Ἡπειρος τὴν Ἀμπρακικήν.

Τὸ κλίμα τῆς Ἡπείρου εἶναι ἐν γένει εύκρατον· εἰς τὰ ὁρεινά μέρη εἶναι φυιχρόν. Τὸ ἔδαφος εἶναι εὔφορον, καρύτερα δὲ προσίδντα εἶναι δημητριακοὶ καρποί, σίνος, ἔλαιος, καπνός.

Ἡ Ἡπειρος διοικητικῶς ἀποτελεῖ τὸν νομὸν τῶν Ιωαννίνων, ἔχοντα πρωτεύουσαν τὸ Ιωάννινα (26,000 κατ.). Ταῦτα κείναται παρὰ τὴν Παμβώνιαν λίμνην, εἶναι δὲ ἡ πατρὶς τῶν μεγάλων εὐεργετῶν τοῦ Ἐλλήνων Ζωσιμᾶδων καὶ Καπλανῶν. Ἐχουσι τὰ Ιωαννίνα τὸν Αλγηνικὸν Γυμνάσιον, τὴν Ζωσιμαίαν Κολλήγην καὶ Παρθενεγγαγείον καὶ ἀλλα φιλανθρωπικά ὕδρυματα. Εἰς τὰ ΝΔ τῶν Ιωαννίνων ἔκειτο τὸ πάλαι ἡ Δωδώνη, ἐντὸς ὑπῆρχε τὸ περιήγυμα μαντείου τοῦ Διός. Εἰς τὰ ΒΑ. τῶν Ιωαννίνων κείται ἡ περιοχὴ τοῦ Ζαγορίου, ἀποτελουμένη ἐπ 40 χωριστῶν. Εἶναι ἡ πατρὶς τῶν Εὐεργετῶν τοῦ Ἐθνους Ριζαρδού. Πρὸς Β. τοῦ Ζαγορίου κείται ἡ Κόριτσα (3,000 κατ.), κέντρον ἐλληνικοῦ πληθυσμοῦ, καὶ πρὸς Α. αὐτῷ κείται τὸ Μέτσοβον (7,000 κατ.).

Γ'. ΤΟΓΡΚΙΚΗ ΘΕΣΣΑΛΙΑ

Πληθ. 30,000.

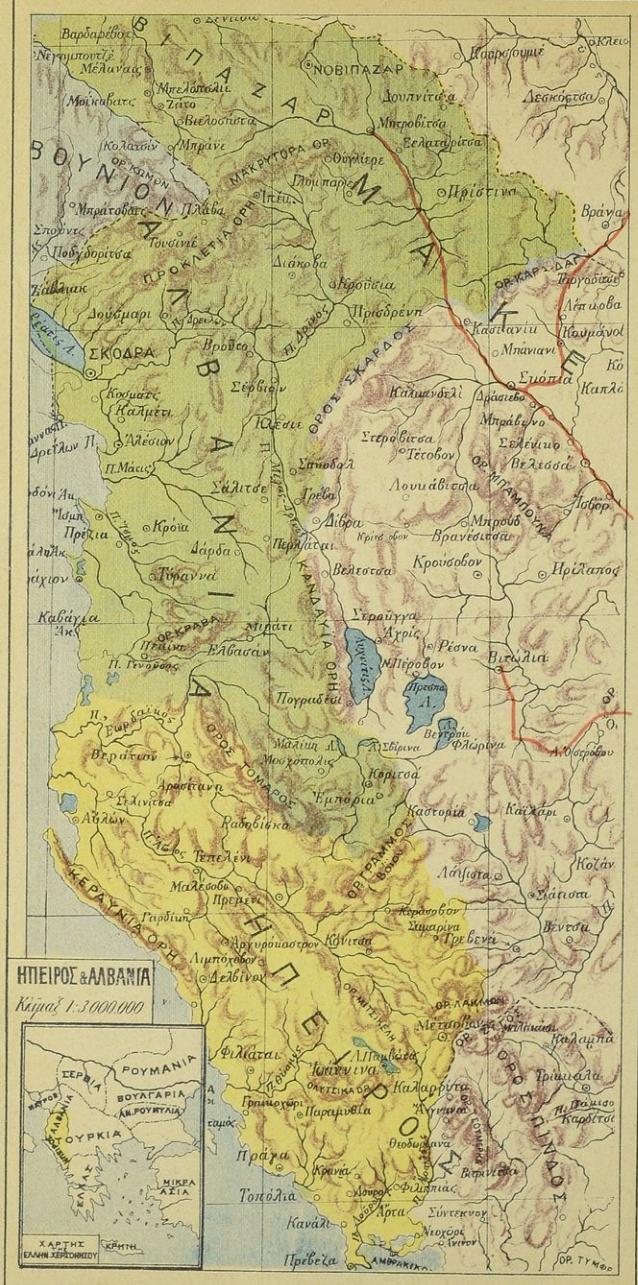
Ἡ Τουρκικὴ Θεσσαλία, ἡ τοῦ ἡ ἐπαρχία Ἑλασσωνος, εἶναι τὸ βόρειον τμῆμα τῆς Θεσσαλίας, τὸ ἐποίον, ἔνεκα τῆς στρατηγικῆς αὐτοῦ σπουδαιότητος, δὲν παρεχούσῃ παρὰ τῆς Τουρκίας εἰς τὴν Ἑλλάδα. Η χώρα αὕτη κείται μεταξὺ Μακεδονίας καὶ Ἑλληνικῆς Θεσσαλίας, καὶ περιβάλλεται ὑπὸ τοῦ Πιέρου, τοῦ Ολύμπου καὶ τῶν Καρμούνων. Βρέχεται ὑπὸ τοῦ Θερμαϊκοῦ κόλπου, διαρρέεται ὑπὸ τοῦ Τιταρησίου, παραποτάμου τοῦ Πηγού, καὶ ἔχει πληθυσμὸν 30,000 Ελλήνων. Η Ἑλασσόνην ὑπάρχεται διοικητικῶς εἰς τὴν Μακεδονίαν. Πλέοντες ἐν αὐτῇ εἶναι ἡ Ἑλασσόνη (1,500 κατ.), ἡ ἀρχαία Ὀλοσάνη, ἡ Λισσάνη (5,000 κατ.), τὸ Βλαχολείβαδον (4,000 κατ.), τὸ Λιτόχωρον (3,000 κατ.) καὶ ὁ Πλαταμών (3,000 κατ.).

Δ'. ΤΟΓΡΚΙΚΗ ΗΠΕΙΡΟΣ

Πληθ. 650,000, δῶν 270,000 Ἑλλήνων.

Ἡ ἑλληνικωτάτη αὕτη χώρα, ἡ εὐανδρος Ἡπειρος, ἡ τοσούτον δοξασθεῖσα κατὰ τὴν Ἑλληνικήν Ἐπανάστασιν διὰ τοῦ ἡρωικοῦ αὐτῆς λαοῦ τῶν Σουλιωτῶν δὲν ἦττοντος ἢ καπαλλαγὴ τῆς Τουρκικῆς δεσποτείας κατὰ τὴν ίδρυσιν τοῦ ἀνεξαρτήτου Ἑλληνικοῦ Βασιλείου τῷ 1832. Καὶ ἥπατε μὲν πρὸς στυγήν νὰ ἴδῃ μέγα μέρος αὐτῆς, τὸ μέχρι τῶν ἐκδολῶν τοῦ Θυάμιδος, ἐνόμιμον μετὰ τῆς μητρὸς Ἐλλάδος, δι' ἀποράστεως τοῦ ἐν Βερολίνῳ συνεδρίου

Ψηφιοποιηθῆκε από τον Ιωνιτούστο Εκπαιδευτικής Πολιτικῆς

η πατρίς των ευεργετῶν θέντος Τσιτσά, Στουρνάρα καὶ Ἀδέρωφ.

Πρός Ν. τῶν Ἰωαννίνων, παρὰ τὰς πηγὰς τοῦ Ἀχερούτος, εἰναι ἡ Παραμύθια (2,000 κατ.), ἡ μητρόπολις τῶν Τσάμηδων. Νοτιοανατολικῶς δὲ αὐτῆς κεῖται τὸ ὁρεύνεν Σούλιον συνιστάμενον ἐκ 38 κωμῶν τὸ τοσοῦτον δοξασθὲν διὰ τῶν ἀγώνων αἵτοι κατὰ τοῦ Ἀλῆ Πασᾶ. Εἶναι ἡ πατρίς τῶν Μποτσαρίων, τῶν Τζαβελλαίων καὶ πλείστων ἄλλων ἡρωικῶν ἀγωνισθέντων κατὰ τὴν ἑλληνικήν ἐπανάστασιν.

Νοτιότερον κεῖται ἡ Πρέβεζα (6,000 κ.) εἰς τὴν εἰσόδον τοῦ Ἀμπρακικοῦ κόλπου, ἀντικρὺ τοῦ Ἐλληνικοῦ Ἀκτοῦ. Η Πρέβεζα εἰνε πόλις ἐμπορική ἔχουσα Ἐλληνικὸν Σχολεῖον. Παρ' αὐτὴν ἔκειται τὸ πάλαι ἡ Νικόπολις, κτισθεῖσα ὑπὸ τοῦ Οκταένιου (τοῦ μετὰ ταῦτα αὐτοκράτορος τῆς Ρώμης Αὐγούστου) μετὰ τὴν παρὰ τὸ Ἀκτιονον ναυμαχίαν (31 π. Χ.), ἐνθα ἐνίκησε τὸν ἀντίπαλον αἵτοι Ἀντώνιον καὶ τὴν τούτου σύμμαχον βασιλισσὸν τῆς Αλγύπτου Κλεοπάτραν.

Εἰς τὰ ΝΔ. τοῦ Σούλιου κεῖται ἡ Πάργα (2,500 κ.) ἐπὶ ἀγγιάπου ποταμοῦ, ἀπέναντι τῶν Παξῶν. Ταῦτην ἐπώλησαν τῷ 1819 οἱ Ἀγγλοὶ εἰς τὸν φορέδρον δυνάστην τῆς Ήπείρου Ἀλῆ Πασᾶν. Ἀλλὰ τότε οἱ ἀποχεῖτες Πέργιοι, ἀναρρέαντες ἀπὸ τῶν τάφων τὸ διτά τῶν πατέων τῶν καὶ κώσαντες αὐτὰ ἔλαχον μεβί ἐκπιών τὴν τέφραν καὶ ἀπῆλθον πανδημεῖ εἰς τὰς Ἰονίους νήσους. Πρός Β. τῆς Πάργας κεῖται τὸ Βοιθρωτό, ἡ σημαντικότάτην πόλις τῆς ἀρχαίας Θεσπρωτίας, κειμένη εἰς τὰς ἐνδόλιας τοῦ ποταμού Σιμόεντος, ἀπέναντι τῆς Κερκίρας, τὸ Δέλβινον (3,000 κ.), τὸ Αργυρόκαστρον (12,000 κ.) ἡ Σειμάρα, κάπως κειμένη πρὸς Β. τοῦ ἀρχαίου Χειμε-

ερου, πρωτεύουσα της έμποριου μέρους όρευντις τῶν Κεραυνίων περιοχής, ένθα κατοικοῦσιν οἱ ἀνδρεῖοι μαχαγάται Χειμαρώται. Οἱ Αδάνι (6,000 κ.), πόλις ἐμπορική, παρὰ τὸν ὁμώνυμον κόλπον ἐν τῷ Ἀδριατικῷ πελάγει. Τὸ Τεπελέν (2,0.0 κατ.), πατρὶς τοῦ διαδοχῆτού Ἀλῆ Πατσού. Τὸ Προμένι (5,000 κατ.), παρὰ τὸ ὄπιστον κείται ἡ νομὴ Χοταχέδα, πατρὶς τοῦ ἐνεργέτου τοῦ ἔθνους Ἀρσάκη. Τὸ Αμπούσιον, πατρὶς τῶν εὐεργετῶν τοῦ ἔθνους Ζαππάν. Ἀλλαὶ κῶμαι ἔξιατο λόγον εἶναι ἡ Φιλιππία, τὸ Μαργαρίτι, σί Φιλιππαί, ἡ Κορίνθος, τὸ Σνεράκον καὶ ἡ ονομαστὴ Κιάρα.

Ε'. ΑΛΒΑΝΙΑ

Πληθ. 350,000.

Ἡ Ἀλβανία, ἥτις εἶναι μέρος τῆς ἀρχαίας Ἰλλυρίας, ὥριζεται πρὸς Β. ὑπὸ τοῦ Νεοπατρίκη καὶ τοῦ Μαυροβουνίου, πρὸς Δ. ὑπὸ τοῦ Μαυροβουνίου καὶ τοῦ Ἀδριατικοῦ πελάγους, πρὸς Ν. ὑπὸ τῆς Τουρκικῆς Ἡπείρου καὶ πρὸς Α. ὑπὸ τῆς Μακεδονίας, ἀπὸ τῆς ὥποις χωρίζεται ὑπὸ τοῦ Σκάρδου.

Όροι τῆς Ἀλβανίας εἰναι τὰ Κανδανοῖα, καὶ πεδιάς αὐτῆς ἡ τῆς Σκόρδου.

Ποταμοί εἰναι ὁ Ἀρφα, πηγάζων ἐκ τοῦ Βοίου καὶ ἐκβάλλων εἰς τὸ Ἀδριατικὸν πέλαγος, χωρίζων δὲ τὴν Ἀλβανίαν ἀπὸ τῆς Ἡπείρου, ὁ Γενοῦδος, πηγάζων ἐκ τῶν Κανδανοῖων καὶ ἐκβάλλων εἰς τὸ Ἀδριατικὸν πέλαγος καὶ ἡ Αρίλων ἡ Δρίνος, σχηματίζομενος ἐκ τοῦ Λευκοῦ Αρίλωνος πηγάζοντος ἐκ τοῦ Σκάρδου, καὶ ἐκ τοῦ Μέλανος Αρίλωνος πηγάζοντος ἐκ τῆς Δυσχιτίδος λίμνης καὶ χυνόμενος εἰς τὸ Ἀδριατικὸν πέλαγος.

Δίγυνον τῆς Ἀλβανίας εἶναι ἡ Λαβεάπις ἡ τῆς Σκόρδου, ἀνήκουσα καὶ εἰς τὸ Μαυροβουνίον.

Κόλπον ἔχει ἡ Ἀλβανία τὸν τῆς Αδλῶνος καὶ ἀκρωτήριον τὸ Νυμέριον ἡ Ρόδον.

Τὸ **κλιμα** τῆς Ἀλβανίας εἰς μὲν τὰ ὀρεινὰ μέρη εἶναι φυγρὸν καὶ ὑγιεινόν, εἰς δὲ τὰ πεδινά εἶναι θερμὸν καὶ νοσοδεις.

Τὸ **έδαφον** εἰναι μὲν εὐφορον, ἀλλ' ὀλίγον καλλιεργήμαν παράρτει δ' ἡ χώρα δημητριακά, καπνὸν, ἔλαιον καὶ βάμβακα.

Οἱ Ἀλβανοί, ἀπόγονοι τῶν ἀρχαίων Ἰλλυριῶν εἶναι συγγενεῖς τῶν Ἑλλήνων. Αἱ λέγουσαι τῶν διακόρων ζένουν κυριαρχῶν, τὰς ὄποιας ὑπέστησαν, μάλιστα τῶν Λατίνων καὶ τῶν Τούρκων καὶ τῶν κατὰ τὸν μέσον αἰώνα μετ' αὐτῶν ἀναμιχθέντων σλαβικῶν φύλων, ἡ μὲν γλώσσα αὐτῶν εἶναι μίγμα Ἑλληνικῆς, Λατινικῆς, Σλαβικῆς καὶ Τουρκικῆς, τὴν δὲ θρησκείαν οἱ πλειστοι εἰναι Μωαμεθανοί, τινὲς δὲ ὅρθοδοξοι καὶ ὄλγοι καθολικοί. Καὶ οἱ μὲν εἰς τὰ βόρεια σίκοῦντες καλοῦνται Ἰκένυχηδες, οἱ εἰς τὰ νότια Τόσκηδες, οἱ περὶ τὰ Κεραύνια Διάπτηδες καὶ οἱ ἐν Ἡπείρῳ περὶ τὴν Παραμυθινὴν Τσάμηδες. Ἐκ τῶν Γκέγκηδων οἱ καλούμενοι Μιρδεῖται εἶναι καθολικοί.

Ἡ Ἀλβανία ἀποτελεῖ τῶν νομῶν τῆς Σκόρδους, τοῦ ὕποιου πρωτεύουσα εἶναι ἡ ὁμώνυμος πόλις Σκόρδα

(30,000 κατ.), παρὰ τὴν Λαβεάπιδον λίμνην. Εἶναι ἀρχαία πόλις, ἔχουσα χυτήριον πλωαν. Ἀλλαὶ πόλεις ἔξιατο λόγον εἶναι τὸ Ἀλέσσιον (2,000 κατ.), ἡ ἀρχαία Λισσός, ἔνθα ἀπέθανε καὶ ἐτάφη (1467) ὁ ἥρως τῶν Ἀλβανῶν Γεώργιος Καστριώτης ὁ Σκενδέμπτης, τὸ Διρράχιον (6,000 κατ.), ἡ ἀρχαία Ἐπίδαμος ἀποικία Κερνουραίων, πόλις ἐμπορική ἔχουσα Ἐλληνικὸν Σχολεῖον ἐπὶ τῆς Βυζαντινῆς ἐποχῆς· δι' αὐτοῦ ἐγένετο ἡ συγκοινωνία μετὰ τῆς Δυτικῆς Εύρωπης, ἡ Καρδίτα (6,000 κατ.), τὸ Ἐλβασόν (15,000 κατ.), πόλις ὀχυρά καὶ ἐμπορική, ἔχουσα Ἐλληνικὸν Σχολεῖον, τὸ Βερδάνιον (10,000 κατ.), ἡ ἀρχαία Ἀντιπάτρα, πόλις ὀχυρά καὶ ὀχυρά, τὰ Τύρανα (20,000 κατ.), ἡ ώρατοτάτη πόλις τῆς Αλβανίας, κειμένη ἐν μεσῃ εὐφοριστήριας πεδιάδες, ἡ Κρότια (7,000 κατ.), πόλις ὀχυρά, πατρὶς τοῦ Σκενδέμπτη.

2. ΕΜΜΕΣΟΙ ΚΤΗΣΕΙΣ ΤΗΣ ΤΟΥΡΚΙΑΣ

Α'. ΒΟΥΓΑΡΙΑ

Πληθ. 2.200,000.

Ἡ Βουλγαρία, ἡ ἀρχαία Κάτω Μακεδονία, περιλαμβανομένη μεταξὺ τοῦ Δουνάδεως καὶ τοῦ Αἴμου, εἶναι, ἀπὸ τῆς Βερολινείου συνθήκης τοῦ 1878, ἡγεμονία ουποτελής εἰς τὴν Τουρκίαν.

Οἱ οὖται πρὸς Β. ὑπὸ τῆς Ρωμουνίας, ἡρή της χωρίζεται διὰ τοῦ Δουνάδεως, πρὸς Δ. ὑπὸ τῆς Σερβίας, πρὸς Ν. ὑπὸ τῆς Μακεδονίας καὶ τῆς Ἀνατολικῆς Ρωμηλίας, ἀπὸ τῆς οποίων χωρίζεται διὰ τοῦ Αἴμου, καὶ πρὸς Α. ὑπὸ τοῦ Εδεσσοῦ Πόντου.

Όροι τῆς Βουλγαρίας εἰναι ὁ Άλμος καὶ τὸ Σκόμιον.

Ποταμοί εἰναι ὁ Δούναβης καὶ οἱ παραπόταμοι αὐτοῦ Τίμακος, Οὐσιος, καὶ Ιάτρας.

Τὸ **κλιμα** τῆς Βουλγαρίας εἶναι ἐν γένει φυγρὸν καὶ τὸ ἔδαφος εὐφορον, παράγοντος οιστρά. Ἐπειρα προσώντα τῆς χώρας εἶναι κτήνη, μαλλία καὶ ὁρδέλαιον.

Οἱ νῦν Βούλγαροι εἶναι μίγμα ταταρικῶν, σλαβικῶν, καὶ διάσδικων ἀλλων φύλων τῆς χερσονήσου τοῦ Αἴμου ἐκδουλγαρισθέντων. Πλὴν τῶν Βουλγάρων κατοικουσῶν ἐν Βουλγαρίᾳ περὶ τοὺς 50,000 Ἐλληνας, καὶ ὄλγοι Τσούρκαι καὶ Εβραίοι.

Ἡ **θρησκεία** αὐτῶν εἶναι δρθόδοξος καὶ οιομάτικη. Αρχηγὸς τῆς Εκκλησίας αὐτῶν εἶναι ὁ Κωνσταντινουπόλεως Βούλγαρος ἔξαρχος.

Ἡ **πανδει**, ἡ ἐμπορία, ἡ βιομηχανία καὶ ἡ συγκοινωνία εἶναι ἀρκούντως ἀνεπτυγμέναι.

Τὸ **πολιτεύμα** εἰναι διαδοχικὴ συνταγματικὴ ἡγεμονία. Ηγεμὼν δὲ τῆς Βουλγαρίας εἶναι ταῦν ὁ Φερδινάνδος Α' ἐπὶ τοῦ Γερμανικοῦ σίκου Σαξονικοῦ Κορδορίου, ἀρχεῖ δὲ μετὰ Υπουργέτου καὶ Ἐθνικῆς Συνελεύσεως (Σοβράνει).

Ο στρατός της τε
Βουλγαρίας και της
Ανατολικής Ρωμη-
λίας είνε εν ειρήνη
μεν 35,000 άνδρων,
έν καιρῷ δὲ πολέμου

200,000 και δεσμος συνίσταται ἐκ 12 μικρῶν
πλοίων.

Πρωτεύουσα τῆς ἡγεμονίας είνε ἡ Σόφρια (45,000 κατ.), ἡ ἀρχαῖα Ασδρύη. Ἐπεριστοιχία πόλεις είνε τὸ Τρόνοβον (12,000 κατ.), πρώην πρωτεύουσα τῆς Βουλγαρίας, ἡ Σούμπα (25,000 κ.), πόλις ὀχυρά, ἡ Βάρια (28,000 κατ.). ἡ ἀρχαῖα Οδησσός, πόλις καποκούμενη ὑπὸ πολλῶν Ἐλλήνων, ἀποικία Μιλεσίων. Παρ' αὐτήν ἐνικήθησαν τῷ 1,444 σι κατὰ τῶν Τούρκων ἐν στρατεύσαντες χριστιανοὶ ὑπὸ τῶν βασιλέα τῆς Οὐγγαρίας καὶ Πολωνίας Βλαδίσλαον Γ' καὶ τὸν ἡγεμόνα τῆς Τρανσυλβανίας Ἰωάννην Οὐνυάδην, παρὰ τοῦ Σουλτάνου Μουράτ B'. Η Σιλιστρια (12,000 κατ.), πόλις ὀχυρά παρὰ τὸν Αἴμον πατὴ τοῦ Βυζαντίνους χρόνους Δερόστελον (Δούροστολον) καλούμενη. Ταῦτη διδόνεται ἀντοκράτωρ Ἰωάννης Τσιμισκής, γυνήσας τοὺς Ρώσους τῷ 971 καὶ ἀνα-
κτήσεις μετωπόμακρες Θεοδωρούπολιν ἀπὸ τοῦ στρατη-
λάτου καὶ μάρτυρος Θεόδορου. Τὸ Ρούτσονιον (25,000 κατ.), σύνδεσμον σιδηροδρομικῶν μετὰ τῆς
Βάρενας, τὸ Σιστόβον (12,000 κατ.). ἡ Νικόπολις (8,000 κατ.) παρὰ τὴν ὄποιαν ἐνικήθησαν τῷ 1396 σι ὑπὸ τὸν δισαῖτην τῆς Οὐγγαρίας Σιγισμούνδον Χρι-
στιανοὶ παρὰ τοῦ Σουλτάνου Βαγιαζίτη, ἡ Πλεύνα (15,000 κατ.), πόλις ὀχυρά, ἐπίσημος διὸ τὴν ὑπὸ τῶν Ψώσων γενομένην πολιορκίαν αὐτῆς τῷ 1877, τὸ Βιδήνιον (15,000 κατ.), παλαιὰ πόλις ὀχυρά παρὰ τὸν Δούναβιν, τὸ Κεστενδύλιον (10,000 κατ.), τὸ Σαμάκοβον (10,000 κατ.), ὀνομαστὸν διὰ τὸς ἐν αὐτῷ γενομένας τῷ 1876 σφαγὰς τῷ Χριστιανῷ παρὰ τῶν Τούρκων.

Β'. ΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΡΩΜΗΛΙΑ

Πληθ. 1,000,000.

Ἡ Ανατολικὴ Ρωμηλία είνε τὸ βόρειον τμῆμα τῆς Θράκης, τὸ ὄποιον, ἀποσπαθὲν διὰ τῆς Βερολίνου συνθήκης τῷ 1878, ἐκηρύχθη ἐπαρχία αὐτόνομος ὑπὸ τὴν κυριαρχίαν τῆς Τουρκίας. Ἀλλὰ τῷ 1885 ἡ ἐπαρχία αὐτὴ διὰ πραξικοπήματος ἡγώθη μετὰ τῆς Βουλγαρίας εἰς μίαν ἡγεμονίαν. Τὴν ἔνωσιν δύμας ταῦτην οὔτε ἡ Τουρκία ἀπεδέξατο οὔτε αἱ τὴν Βερολίνειον συνθήκην ὑπογράψασι Δυνάμεις ἀνεγνώρισαν εἰστε.

Ἡ Ανατολικὴ Ρωμηλία ὄριζεται πρὸς Β ὑπὸ τῆς Βουλγαρίας, πρὸς Δ. ὑπὸ τῆς Βουλγαρίας καὶ τῆς Μακεδονίας, πρὸς Ν. ὑπὸ τῆς Θράκης καὶ πρὸς Α. ὑπὸ τοῦ Εὐξείνου Πόντου.

Οον ἀπάνθιστα είνε ὁ Αίμος (Βαλκάνια), χωρί-
ζων τὴν Ανατολικὴν Ρωμηλίαν ἀπὸ τῆς Βουλγα-
ρίας, καὶ διαιρούμενος εἰς Μέγαν Αἴμον πρὸς Δ. καὶ
εἰς Μικρὸν Αἴμον πρὸς Α. καὶ τελευτῶν εἰς τὸ ἐπὸ τῷ
Εὐξείνῳ Πόντῳ **ἀκρωτήριον** Αίμονιον. Ἐπερον
τοῦτο τὸν Αγατολικήν Ρωμηλίας είνε ὁ "Ροδόπην".

Ποταμοί διαρρέουν τὴν Ανατολικὴν Ρωμηλίαν είνε ὁ "Ἐρδος", δεχμένος ἐπάνθιστα πολλούς παραπο-
τάμας, ὃν σημαντικώτεροι είνε ὁ "Ἄρδος" καὶ ὁ Τούρ-
τζας.

Πεδιάς ἀξιὰ λόγου είνε ἡ τῆς Φιλιππούπολεως.

Τὸ **κλίμα** τῆς Ανατολικής Ρωμηλίας είνε εὐ-
χρατόν, καὶ τὸ **εδάφος** εὐφορόν. Τὰ κυριώτερα προϊ-
όντα τῆς χώρας είνε ἐγμητραιάκι, κυήνη καὶ ῥοδέλαιον.

Τῆς Ανατολικής Ρωμηλίας οἱ πλείστοι τῶν κα-
τοτάκων είνε Βούλγαροι, ὑπάρχουσι δὲ ἐν κυτῇ περὶ
τοῦ 150,000 "Ελλήνες καὶ τινες Τούρκοι.

Ἡ ἐπικρατοῦσα **θρησκεία** είνε ἡ ὁρθόδοξος.

Πρωτεύουσα τῆς Ανατολικής Ρωμηλίας είνε ἡ Φιλιππούπολις (35,000 κατ.) κτισθείσα ὑπὸ τοῦ Βα-
σιλέως τῆς Μακεδονίας Φιλί που Β'. Κείται ἐπὶ τοῦ
Ἐρδού ποταμοῦ καὶ συνδέεται σιδηροδρομικῶς μετ-

τῆς Κωνσταντινουπόλεως. Κατοικεῖται ὑπὸ πολλῶν Έλλήνων καὶ ἔχει Ἐλληνικὸν Γυμνάσιον καὶ Διδασκαλεῖον.

Πρὸς τὰ ΝΑ. τῆς Φιλιππούπολεως κείται ἡ Στενήμαρχος (12,000 κατ.), πέδις Ἐλληνικὴ. Πρὸς Δ. τῆς Φιλιππούπολεως τὸ Τατάρο Παζαρέϊν (15,000 κατ.), τὸ Ἔσκι Ζαρά (Παλαιά Ζαροφά) καὶ τὸ Γερί Ζαρά (Νέα Ζαροφά) πόλεις ἐμπορικαὶ, τὸ Καζανίκ (12,000 κατ.), παράγοντες ἔξαιρετον ῥοδέλαιον καὶ ἡ Σήλινων (2,000 κατ.), παράγουσσα δριτσονίον καὶ καλὰ ἔρισυχα. Αἱ δύο τελευταῖς αὗται πόλεις δεσπόζουσι τῶν παρόδων τοῦ Αἴμου, τῶν ἀποιών σπουδαιοτάτη εἰνὲ ἡ Σήλινα. Ή τὸ Υάμπολες (9,000 κατ.), πόλις ἐμπορικὴ, καὶ αἱ ἐπὶ τοῦ Ἑδεῖνου Πόντου ἐμπορικαὶ πόλεις καὶ ὑπὸ Έλλήνων τὸ πλείστον κατοικούμεναι Μεσημβρία (2,500 κατ.), Ἀγχίαλος (5,000 κατ.), Πόρογρος (7,000 κατ.), καὶ Σωζόπολις (4,000 κατ.) ἡ δερχαίας Απολλωνία.

Γ'. ΒΟΣΝΙΑ, ΕΡΖΕΓΟΒΙΝΗ καὶ ΝΟΒΙΠΑΖΑΡ

Πληθ. 1,486, 00.

Ἡ Βοσνία καὶ ἡ Ερζεγοβίνη, ἀνήκουσαι ἀλλοτε εἰς τὴν Τουρκίαν, παρεχωρήθησαν διὰ τῆς Βερολινίου συνθήκης τῷ 1878 εἰς τὴν διοικησιν τῆς Λοδοφέλας, μότε ψυλὸν ὑδρόματι ἀνήκουσαν σῆμερον εἰς τὴν Τουρκίαν. Τὸ δὲ Νοβιπάζαρ παραμένει μεν ὑπὸ τῆς διοικησιν τῆς Τουρκίας, πατέχεται δῆμος ὑπὸ αὐτορικοῦ στρατοῦ.

Οὐδὲν τοις δὲ αἱ χώραι αὗται πρὸς Β. καὶ Δ. ὑπὸ τῆς Αὐτορικούγαριας, πρὸς Ν. δὲ τοῦ Μαυροβούνιου καὶ τῆς Μακεδονίας, καὶ πρὸς Α. ὑπὸ τῆς Σερβίας.

"Ορον" ἐνταῦθα εἶνε αἱ Αναρικαὶ Ἀλαπεῖς.

Ποταμοὶ δὲ δὴ Σαΐν ἡ πηγάδων ἐκ τῶν Ἀλπεων καὶ οἱ τούτοις παρεπόματι Βίρβας, Βόσνας καὶ Δοϊρος, καὶ Νίρων (Ναρέντα) πηγάδων ἐκ τῶν Διναρίων· Ἀλπεων καὶ ἐκδάλλων εἰς τὸ Ἀδριατικὸν πέλαγος.

Τὸ κλιμα τῶν δρεινῶν χωρῶν τούτων εἶνε φυγέον. Οἱ κάτοικοι αὗτῶν ἀσχολοῦνται κυρτός εἰς τὴν κτηγοροφίαν. Εἶνε δὲ οἱ κάτοικοι Σερβίνης καταγωγῆς, καὶ τὸ μὲν ἡμίσιο αὗτῶν πρεσβεύουσι τὴν μωμενικὴν θρησκείαν, οἱ δὲ λοιποὶ ἐν δρεπόδοξοι καὶ δοτανοί.

Πρωτεύουσα τῆς Βοσνίας εἶνε τὸ Σεράγεβον ἡ Βοσνάρεάν (26,000 κατ.), πόλις ὄχυρα ἐπὶ τοῦ Βόσνη ποταμοῦ. Ἐτεροὶ πόλεις ἔξισημειωτοι ἐν αὐτῇ εἶνε τὸ Σβρόνικον (12,000 κατ.), καὶ ἡ Βανιαλούνα (10,000 κατ.).

Τῆς Ερζεγοβίνης πρωτεύουσα εἶνε ἡ Μοστάρη (15,000 κατ.), ἐν ἡ κατατκευάζονται δπλα. Ἀλλη δὲ πόλις ἡ Τρεβίγην.

Τοῦ Νοβιπάζαρ πρωτεύουσα εἶνε ἡ ὁμώνυμος πόλις (10,000 κατ.).

Δ'. ΚΡΗΤΗ

Πληθ. 30, 00.

Ἡ μεγαλόνησος Κρήτη, ἡ γεννήσασα ἐν τῇ ἀρχαιότητι τοὺς περιωνύμους νεροθέτας Μίνως καὶ Πραδάμανθυν, ὑπῆρξεν ἀείτοτε Ἐλληνικωτάτη. Οἱ κάτοικοι αὐτῆς, διαπρέψαντες κατὰ τοὺς δραχαίους χρόνους μάλιστα ὡς δριστοὶ τοξεῖται καὶ σφενδονήται συνεμέρισθησαν κατάτοπλεῖστον τὰς τύχας τῶν λοιπῶν ἐλληνικῶν λαῶν.

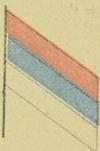
Ἡ Κρήτη ὑποταγεῖσα, ὡς καὶ ἀπασαὶ αἱ Ἐλληνικαὶ χώραι, ὑπὸ τῶν Ρωμαίων, ἀπετέλεσε βραδύτερον μέρος τοῦ Βακανιακοῦ κράτους. Τοῦ συνέπτη ἐν Κωνσταντινουπόλεις ἡ λατινικὴ αὐτοκρατορία (1:04) ἡ Κρήτη περιῆλθεν εἰς τοὺς Ἐνετούς, ἀπὸ τῶν ἀποιών, μετὰ μακροχρονίου πολέμους, ἀφήρεσαν αὐτὴν οἱ Τούρκοι δροσιτικῶς τῷ 1669.

Ἀλλ' οἱ ἡρωῖνοι Κρήτες, μὴ θελήσαντες ποτε νὰ ὑποκύψωσιν εἰς τοὺς μωμενικοὺς καταπτητὰς τῆς χώρας αὐτῶν, διετέλεσαν διαπρώτως διαμαρτυρόμενοι ἐνόπλως κατὰ τῆς Τουρκικῆς τυραννίας.

Ἄλλη ἂν καὶ ἔξαντησησαν οἱ Κρήτες κατὰ τῆς ξενικῆς κυριαρχίας κατὰ τὸν μέγαν ὑπὲρ ἀνεξηρτισίας ἀγώνα τὸν Ἐλλήνων, ὑπέκυψαν τῷ 1824 εἰς τὰ ἄγρια Ἀλβανικὰ στίφη, τὰ δόπια ἀπέστειλεν κατὰ αὐτὸν ὁ ἀντιβασιλεὺς τῆς Αιγύπτου Μεχμέτ Άλης. Καὶ έτε τῷ 1832 διὰ τοῦ Λονδίνου πρωτοκόλλου ἰδούθη παρὰ τὴν Δυναμειών ἐλέύθερον Ἐλληνικὸν κράτος, ἡ Κρήτη πατερικάσθη ὑπὸ τῆς διπλωματίας νὰ διαμείνῃ καὶ αὖθις ὑπὸ τὸ κράτος τοῦ Σουλτάνου.

Ἐκτοτε δὲν ἔπαισαν οἱ Κρήτες διαμαρτυρόμενοι δὲν ἀλλεπαλλήλων ἐπαναστάσεων κατὰ τῆς τουρκικῆς κακοδοικίας εώς, ητοις ἐλυμανέστο τὴν ὕδραιν αὐτῶν χώραν. Τέλος τῷ 1878 ἐδεῦρεν ὁ Σουλτάνος τὴν ἀνάγκην νὰ παραχωρήσῃ διὰ τῆς συγκήκτης τῆς Χαλεπᾶς (προσαστού τῶν Χανίων) αὐτονομίαν τινὰ εἰς τὴν πολιτικήν τῆς, ὑπὸ "Ελλήνηα διοικητὴν καὶ μὲ γενικὴν συνέλευσιν συνισταμένην ἐκ χριστιανῶν καὶ μωμενικῶν".

Ἀλλ' ἐπειδὴ τὰ εἰς τοὺς Κρήτας χορηγηθέντα προνύμια παρεθίσκοντο συνεχῶς ὑπὸ τῆς Πύλης, ἐπῆλθε τέλος ἡ ἀπαντάστασις τοῦ 1868, ἔναστα τῆς ἀποιών αἱ μεγάλαι οἱ Δυνάμεις τῆς Εδρώπολης ἐξηγάγοσσαν τὴν Τουρκίαν νὰ ἀναγνωρίσῃ τὴν Κρήτην πολειτεύοντας αὐτόνομον, φέρουν ὑποτελή πρὸς αὐτήν. Απὸ δὲ τοῦ 1898 ἡ μεγαλόνησος αὐτὴ διοικεῖται ὑπὸ τοῦ Πρέσβυτος Γεωργίου τῆς Τελλάδος ὡς Τάπατος Ἀρματοῦ τεσσάρων ἐκ τῶν Μεγάλων Δυνάμεων, ητοις Ἀγγίλιας, Ρωσίας, Γαλλίας καὶ Ἰταλίας.

Η Κρήτη είναι νήσος ὁρεύνια. Τὰ δόρυ αὐτῆς σχηματίζουσι συνεχή σειράν απὸ Δ. πρὸς Α., είναι δὲ τὰ Αεική δόρυ ("Ασπρα βουνά"), η Ἰδη ("Ψηλορέτης") καὶ η Δίκη (Δασθή).

Ποταμοί τῆς Κρήτης είναι ὁ Ιάρδανος (Πλατανιάς), πηγάδιαν ἐν τῶν Λευκών ὄρεων καὶ ἐκβάλλων εἰς τὸ Κρητικὸν πέλαγος· καὶ ὁ Κατορφάκης ("Αναποδάρης"), πηγάδιαν ἐν τῆς Δίκης καὶ ἐκβάλλων εἰς τὸ Λιθούνιον πέλαγος.

Κόλποι σχηματιζόμενοι ὑπὸ τοῦ Κρητικοῦ πελάγους είναι ὁ τῆς Κιοσίμου, ὁ τῶν Χανίων, ὁ τῆς Σούδας, ἡ Αμπαλακίας, ὁ τοῦ Ἀλμυροῦ, ὁ τοῦ Μιγαντείου καὶ ὁ τῆς Σητελας, ὑπὸ δὲ τοῦ Λιθούνιον πελάγους ἐν τῆς Μεσοσαρᾶς.

Διαμένεις λόγου είναι ὁ τοῦ Καστελίου, ὁ τῆς Σούδας, καὶ ὁ τῆς Σπιταλέης ἐπὶ τοῦ Κρητικοῦ πελάγους, καὶ τῶν Σφακίων ἐπὶ τοῦ Λιθούνιον πελάγους.

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Ακορετήφια τῆς Κρήτης ἐν μὲν τῷ Κρητικῷ πελάγει είναι τὸ Τοτόν, τὸ Ψάκον, τὸ Κάναιον, τὸ Αρέτανον τὸ Δίον καὶ τὸ Σαμανόν, ἐν δὲ τῷ Λιθούνῳ περιέλει τὸ Ψύχον καὶ τὸ Αίνιον.

Τὸ κλῖμα τῆς Κρήτης είναι υγιεινότατον καὶ τερπνότατον, καὶ τὸ ζέαδος αὐτῆς εὐφορέστατον. Ημέραι γε δὲ θλιψιῶν, σύνον, ἐσπεριδοειδῆ, κάστανα, ἀμύγδαλα, μέταξαν, τυρόν, μέλι.

Ἐπικρατοῦσα οὐρανοκεία είναι ἡ δρυθρόδεσος. Τὸ περίπολον τῶν Κρητῶν πρεσβεύουσι τὴν μωαμετανιών θρησκείαν, δὲλλ' είναι καὶ κύτοι! Ελληνες ἔξιστα μισθεύτες δὲ τῆς βίας.

Η Κρήτη ἀποτελεῖ αὐτόνομον πολιτείαν φύρων ὑποτελεί πρὸς τὴν Τουρκίαν. "Αρχων δὲ αὐτῆς είναι δι Πρίγκηψ Γεώργιος δευτερότοκος υἱὸς τοῦ βασιλέως τῆς Ελλάδος Γεωργίου, διορισθεὶς Γ' πατος Ἀρμοστῆς αὐτῆς ἀπὸ τῆς 9 Δεκεμβρίου 1898, ἐπὶ τριτανίᾳ, ἡς λαζάρης παρετέλει ἐπ' ἀριστοῖς ἡ ἀρχὴ αὐτοῦ.

Η Κρητικὴ πολιτεία διαιρεῖται διοικητικῶς εἰς δυο μορίους: Χανίων, Ρεθύμνης, Ηρακλείου, Λασηθίου καὶ Σφακίων.

Τὸ νομοῦ Χανίων κυριωτεραί πόλεις είναι τὰ Χανία (21,000 κατ.), ἡ ἀρχαία Κυδωνία. Είναι πρωτεύουσα τοῦ νομοῦ καὶ τῆς Πολιτείας, ἔδρα τοῦ Ἀρ-

ΡΩΜΟΥΝΙΑ

Κλίμαξ 1: 3.000.000

μαστοῖ καὶ τῶν ἀρχῶν.
Εἶναι προσέστι πόλις ὄχριά,
ἔχουσα Γυμνάσιον, Παρθε-
ναγραίον, Ἐφετεῖον, καὶ
Πρωτοδικεῖον. Ἡ Χαλέπα
(2,000 κατ.), ὡραῖον προ-
άστειον τῶν Χανῶν μὲν κλίμα διγενέν.

Ἐντωσθε
εύρισκονται τὸ ἀνάκτορον τοῦ Πρέγκηπος καὶ αἱ πα-
τοικαὶ τῶν Πρεζένων, Καστέλλα Κιούσιον (2,000 κ.),
εἴναι ὡς καὶ τὸ ὄνομα δηλοῖ, πόλις σχηματισθεῖσα
περὶ ἐνετικὸν φρύδιον καὶ νῦν πρωτεύουσα τῆς ἑ-
παρχίας Κισάριου.

Οἱ νομοὶ Ρεθύμνης ἔχει πρωτεύουσαν τὴν
Ρεθύμνην (10,000 κατ.), παράγουσαν ἔξαιρετον σά-
πινα. Οἱ μακρὰν αὐτῆς κεῖται ἡ μονή τοῦ Ἀρκα-

δίου, περιώνυμος διὰ τὴν ἐν ἔτει 1866 ἐλοκαΐτωνις
τῶν Χριστιανῶν, παλιορχηθέντων ἐν αὐτῇ ὅπε τὴν
Τούρκων.

Τοῦ νομοῦ Ηρακλείου πρωτεύουσα είναι τὸ
Ηρακλείον (24,000 κατ.), ἔδρα τοῦ Μητροπολίτου
Κερκῆτος καὶ τῆς Ιερᾶς Συνόδου. Ἐχει φρούριον ἐγε-
τικὸν ὄχυρώτατον, δημεράτετη ἐπὶ 22 ἑταῖ (1647—
1669) εἰς τοὺς πολιορκήσαντας αὐτὸ Τούρκους. Πρὸς
τὸν τούτον ἔκειται ἡ ἀρχαῖα Κνωσσὸς ἡ καθέδρα τοῦ
Μίνωας, παρ' αὐτὴν δὲ εὑρίσκετο ἐ μυθολογίου μενος
λαδίρινθος. Οἱ "Αγιοι Δέκα κάρινα κειμένη εἰς τὴν
θέσιν τῆς ἀρχαῖας Γόρτυνος, τῆς ἐπίστας εὐρέθησαν
πολύτιμοι ἀρχαιοτήτες.

Τοῦ νομοῦ Λασιθίου πρωτεύουσα είναι ἡ Νεά-
πολις (2,500 κατ.), ἔχουσα ἐπίνειον τὸν "Αγιον Νι-

κόλαον. Είς τα περίχωρα ταύτης σήζουνται τά έρεπτα τις ἀρχαίες λόγου. Είς τὸν νομὸν τούτον ἀνήκουσι τὸ μέγα χωριό Κριτσά καὶ ἡ βραχώδης νήσος Σπαναλόγυα (12,000 κατ.), μία τῶν ὄγυροτάτων θέσεων τῆς Κρήτης ἐπὶ Ἐνετοκυατίας. Ἡ Ιεράπετρα (2,500 κατ.), ἡ ἀρχαῖα Ἱεράπετρα, καὶ ὁ λιμὴν Σητείας εἰς τὸν μυχὸν τοῦ ὄμβρουνος κέλπου.

Τοῦ νομοῦ Σφακίων πρωτεύουσα είναι ἡ Γεωργίουπολις, ἡ πρόητης Ἀλμυρός, σύνῳ μετονομασθείσα πρὸς τιμὴν τοῦ Πρέσπητος Γεωργίου. Ἔτεραι καῦμαι ἐν αὐτῷ είναι δ' Ἅγιος Βασιλεὺς, τὰ Σφακία, ἡ Κάνδανος, πρωτεύουσα τῆς ἐπαρχίας Σελίνου, καὶ ἡ Βίμος (3,000 κατ.), κώμη πλούσια. Τοὺς Σφακιώτας φημιζούμενους ἐπὶ ἀνδρείᾳ, οὐδεὶς οὐδέποτε τῶν κατακτητῶν ὑπέταξε.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ι^ο.

ΗΓEMONIA ΜΑΥΡΟΒΟΥΓΝΙΟΥ

ΝΙΚ. Α'

Πληθ. 250,000.

Τὸ Μαυροβούνιον ἀποτελεῖ ἀπὸ τοῦ 1878 ἀνεξάρτητον ἡγεμονίαν, κείται δὲ μεταξὺ Δαλματίας, Ερεγγείλης καὶ Ἀλβα-

ΜΙΛΑΝΑ

νίας.

Οορ τοῦ Μαυροβούνιου είναι δ' Αρχιμάρω καὶ δ' Κώμος κλάδοι τῶν Διαριγκῶν "Αλπεων.

Ποταμὸς δὲ δ' Μαράτος, πυγμάχων ἐκ τοῦ Δορίτορος καὶ ἐκβάλλων εἰς τὴν Λεσβετίνη λίμνην (τῆς Σκόδρας).

Τὸ **κλιμα** τοῦ Μαυροβούνιου είναι ψυχρόν, καθὸ δρεινόν. Τὸ **ἔδαφος** πετρόδεσις, εἰνε ἀφρόφορον, παράγει δὲ ἀραβόσιτον, κριθήν καὶ καπνόν.

Οἱ Μαυροβούνιοι είναι Σέρβοι τὴν καταγωγήν, προσθέντες τὸ δραμόδοξον **Θρησκευμα** καὶ διακρίνονται διὰ τὸ εὐστατὲς τοῦ σώματος, τὴν ὑψηλωστίαν καὶ τὴν ἀνδρείαν των. Ἄλλ' ἡ παιδεία, ἡ συγκοινωνία, ἡ ἐμπορία καὶ ἡ βιομηχανία είναι παρημελημέναι παρ' αὐτοῖς.

Τὸ **πολιτεύμα** είναι μοναρχία ἀπόλυτος. Ἕγεμον δὲ είναι σήμερον ὁ Νικήτας Α' Πέτροβίτς.

Μόνιμον στρατὸν τὸ Μαυροβούνιον δὲν ἔχει, ἀλλ' ἐν ὅρᾳ πολέμου πάντες οἱ δυνάμεις νὰ φέρωσιν ἐπλα είναι στρατιῶται συμποσούμενοι περίπου εἰς 50,000 ἄνδρας.

Πρωτεύουσα τῆς ἡγεμονίας είναι ἡ Κετίγην (2.500κ.) Ἔτεραι δὲ ἔξιται λόγου κωμοπόλεις είναι ἡ Ηποδυοίτσα (5,000 κατ.), τὸ Αουλούντον (3,000 κατ.), τὸ Αυτίβαρι (3,000 κατ.), καὶ τὸ Νίσια (3,000 κατ.), πόλις σχυρά.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε^ο. ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΣΕΡΒΙΑΣ

Πληθ. 2,310,000.

Ἡ Σερβία ἡ τις μέχρι τοῦ 1878 ἀπετέλει ἡ γεμονίαν διποτελῆ εἰς τὸν Σουλτάνον, ἐγένετο ἔκπτοτε ἀνεξάρτητος καὶ τῷ 1882 προΐκῃ εἰς βασίλειον.

"Ἡ Σερβία, ἡ ἀρχαῖα Ἀνώ Μασίσα, Πέτρος Α'" ὑστέρεται πρὸς Β. ὑπὸ τῆς Οὐγγαρίας, πρὸς Δ. ὑπὸ τῆς Βουλγαρίας, πρὸς Ν. ὑπὸ τοῦ Νοβίτσας καὶ τῆς Μακεδονίας, καὶ πρὸς Α. ὑπὸ τῆς Βουλγαρίας καὶ τῆς Ρωμανίας.

Οορ τῆς Σερβίας είναι τὸ Κοπαδικον καὶ τὸ Ρούπικον, κλάδοι τοῦ Αἴμου. **Ποταμοὶ** ἴ είναι δὲ δούραβις θετικοὶ χωρίζει αὐτὴν ἀπὸ τῆς Οὐγγαρίας, καὶ οἱ τούτου παραπλεύται Σούνος, Μοράδος, Δρίνος καὶ Τίμανος.

Τὸ **κλιμα** τῆς Σερβίας είναι εὔκρατον, τὸ δὲ **ἔδαφος** εὐφορον. Ἄλλ' ἡ γεωργία είναι δὲ οὐλγός προηγμένη ἐν αὐτῇ, τὰ κύρια δὲ τῆς χώρας φυτικά προϊόντα είναι οιτέρα, διποτελῆ καὶ καπνός, κτηνοτροφικὰ δὲ πρόδρομα, βέρε καὶ μάλιστα κοιρά.

Οἱ Σέρβοι είναι Σλαβοί καὶ δεθόδους τὸ **Θρησκευμα**.

Τὸ ἐμπόριον, ἡ βιομηχανία καὶ ἡ συγκοινωνία είναι δὲ οὐλγόν ἀνεπιγυμένα. Συνδέεται δὲ ἡ Σερβία διὰ αἰδηροδόρων μετά τῆς Θεσσαλονίκης καὶ τῆς Κωνσταντινούπολεως ἀφ' ἑνὸς, ἀφ' ἑτέρου δὲ μετὰ τῆς Οὐγγαρίας καὶ τῆς λαϊκῆς Εὐρώπης.

Τὸ **πολιτεύμα** παρὰ τοὺς Σέρβους είναι ουταιγματικὴ μοναρχία βασιλείει δὲ τανόν ἐν Σερβίᾳ ὁ Πέτρος Α'. Καραγεώργεως, διαδεχθεὶς τὸν δολοφονηθέντα τὸν Μάιον τοῦ 1903 "Αλέξανδρον Α' Όθρεντος.

Πρωτεύουσα τοῦ βασιλείου είναι τὸ Βελιγράδιον (60,000 κατ.) ἔχον Πλανετικήμιον, στρατιωτικὴν Σχολὴν καὶ ὀχυρὸν φρούριον. Ἐν Βελιγράδῳ ἐφεύηνθη τῷ 1797 ὑπὸ τῶν Τούρκων ὁ πρωτομάρτυς τῆς Ἐλληνικῆς ἐλευθερείας Ρήγας Φεραίος. "Ἄλλαι πόλεις ἔξιται λόγου είναι ἡ Σεμέρδρια (7,000 κατ.), τὸ Ποσιάρεβιτς ἡ Πασαραβίστον, (10,000 κατ.), ἔνθα σιναμοιλγήθη τῷ 1718 εἰρήνῃ δι' ἡς παρεχορήθη διατικῶς ἡ Ηελοπόντινης παρὰ τῶν Ένετῶν εἰς τὸν Τούρκους, ἡ Νίσσα (20,000 κατ.), τὸ πάλιον Ναϊσόδος, ἔνθα ἐγεννήθη δὲ Μέγας Κωνσταντίνος, τὸ Πιρόν (1,000 κατ.), ἔχον ὑφαντήρια ταπήτων, ἡ Βοάνια (12,000 κατ.), τὸ Λέσκοβατς (12,000 κατ.) τὸ Αλέξανδρας (6,000 κατ.), μικρὰ ἐμπορικὴ πόλεις, τὸ Κρούσεβατς (7,000 κατ.) καὶ τὸ Κραγιούμεγεβατς (14,000 κατ.), ἡ παλαιὰ πρωτεύουσα τῆς Σερβίας, ἔχον χυτήριον πυροβόλων καὶ ὀπλοθήκην.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε'.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΡΩΜΟΥΝΙΑΣ

ΚΑΡΟΛΟΣ Α'

ΕΛΙΣΑΒΕΤ

Πληθ. 5,500,000.
Η Ρωμουνία είναι μέρος της άσχιστης Δυκαΐας της δύο του αδερφόπατρος της Ράμπης Γραχιανού κυριεύεταις και διέχοπλων είναι θλιβόν του Ρωμαϊκού κράτους οικισθείσης. Από το έτος 1857, διὰ της ένωσεως των δύο ήγεμονών Μολδαύων και Βλαχίας, άπειλεσσον ήγεμονίαν φέρουν διπολείτη πρός την Τουρκίαν την δε 1878 άνυψωθή είς Βασίλειον ἀνέξαρτην. Τότε δὲ ἀντήλλαξε μετά της Ρωσίας την Δοδρουτσάνι ἀντί της Βεσσαρίδας.

Η Ρωμουνία ἔχειται πρός Β. δύο της Ρωσίας και της Ουγγαρίας, πρός Α. δύο της Ρωσίας και τοῦ Εδεσσίνου Πέντου, πρός Ν. δύο της Βουλγαρίας, ἀπό της δύοπας χωρίζεται δύο του Δουνάδεως και πρός Δ. δύο της Σερβίας και της Τρανσυλβανίας, δύο της δύοπας χωρίζεται διὰ τῶν Τρανσυλβανίων "Αλπεων.

Η Ρωμουνία είναι κυρίως χώρα πεδινή, δρυν δὲ έχει μόνον τὰς Τρανσυλβανικὰς Ἀλπεις και τὰ Καρπάθια.

Ποταμοὶ ἔχει η Ρωμουνία τὸν Δούραβιν, δυτικὸς πήγυσται συνήθως ἐνταθεῖ ἐκ τοῦ φύκους, και δυτικὲς χωρίζει τὴν δύο της Βουλγαρίας, και τοὺς παραποτάμους αὐτοῦ Προσοῦν, δυτικὲς χωρίζει τὴν Ρωμουνίαν ἀπὸ τῆς εἰς τὴν Ρωσίαν ἀνήκοσης Βεσσαρανίας, τὸν Σερέπην δυτικὲς διαρρέει τὴν Μολδαύων εἰς τὸ μέσον και τὸν Αλούπαν, δυτικὲς δραχάζει τὴν Βλαχίαν εἰς Μικράν και Μεγάλην. Ο Δούναβις ἔχει ἐνταθεῖ τὰς ἐκδόλας αὐτοῦ εἰς τὸν Εἴζενον Πέντου διὰ τριῶν στρεμμάτων, τῆς Κυλίας πρὸς βορρᾶν, τοῦ Σούνινα εἰς τὸ μέσον και τοῦ Αγίου Γεωργίου πρὸς νότον.

Τὸ κλιμα τῆς χώρας είναι φυγρότατον μὲν τὸν κειμόνων, θερμότατον δὲ και πολλάκις ἔργον τὸ θέρος.

Τὸ **ἔδαφος** είναι εὐφόρον, παράργει δὲ κυρίως σιτηρά και ξυλείαν. Και η κτηνοτροφία είναι λίαν ἀνεπιγμένη, τὸ δὲ ἀλιωρυχεία παρέχουσι σπουδαῖον εἰσόδημα εἰς τὸ Κράτος.

Οι Ρωμουνοί, ὡς και τὸ ὄνομα αὐτῶν δηλοῖ, κατάγονται ἐπὶ τὸν Ρωμαῖον ἀπόινων τῷ μετενεχέντων δύο τοῦ Τρανσανού εἰς τὴν πέραν τοῦ Ἰστρου Δακίαν. Ἀλλ' οι παλαιοὶ κάτοικοι τῆς χώρας συνεμίγησαν βραδύτερον μετὰ Ελλήνων και Σλαβίων.

Η ἐπικρατοῦσα **Θρησκεία** ἐν Ρωμουνίᾳ είναι η ὁρθοδοξία. Τὸ ἐμπόριον, η βιομηχανία, η παιδεία και συγκοινωνία είναι ἀρχούντων προτρέπεντα.

Ο **στρατὸς** τῆς Ρωμουνίας ἀνέρχεται ἐν εἰρήνῃ μὲν εἰς 60,000 άνδρας, ἐν πολέμῳ δὲ εἰς 240,000. Ο **στόλος** αὐτῆς συνίσταται ἐξ 25 πλοίων.

Τὸ ιππολίτευμα τῆς Ρωμουνίας είναι μοναρχία συνταγματική. Βασιλεὺς δὲ αὐτῆς είναι ὁ Κάρολος Α' Χοεντσόλλεργος.

Τὸ Βασίλειον τῆς Ρωμουνίας συνίσταται ἐκ τῆς Βλαχίας, τῆς Μολδαύων και τῆς Δοδρουτσάνης.

Κατῆταις μὲν Βλαχίας σημαντικώτεραι πόλεις είναι τὸ Βουκουρέστιον (235,000 κατ.), η πρωτεύουσα τοῦ Βασίλειου, ἔχον Πανεπιστήμιον και μεγάλα ἐμπορικὰ καταστήματα. Εν αὐτῷ κατοικοῦσι πολλοί Ελληνες πλούσιοι. Τὸ Πιονύρεβον (20,000 κατ.), πόλις ἐμπορική, κειμένη πρὸς Ν τοῦ Βουκουρέστιου ἐπὶ τοῦ Δουνάδεως και οσσα τὸ ἐπίνειον τῆς πρωτεύουσης. Οὐκ δὲλγοις Ἐλληνης ἐμπορεύονται ἐν αὐτῷ. Η Κραΐόβρα (30,000 κατ.), ἔχουσα σπουδαῖα ἀλιωρυχεία. Τὸ Τούργον Σεβερίνον (5,000 κατ.). Εἰς τὰ ΒΑ. τῆς Κραΐόβρας κείται τὸ χωρίον Δραγατάνιον, ἔνθα κατὰ τὴν ἐπανάστασιν τῷ 1821 ὑπέστη πανωλεθρίαν ὁ πρὸς τοὺς Τούρκους ἀγωνίζομενος Ίερὸς Λόχος, δὲξ εὐγενῶν Ελληνοπαίδων ἀποτελούμενος, σίτινες, ὑπὲρ πατρίδος πεσόντες, ἐνίκησαν τὸ καθ' ἐαυτός, κατὰ Δημοσθένηγ. Τὸ Πιτέοντι (15,000 κατ.), ΒΔ. τοῦ Βουκουρέστιου, τὸ Πλοέστι (35,000 κατ.), πρὸς Β. τοῦ Βουκουρέστιου, και ἡ Βεράλι (50,000 κατ.), ἐπὶ τοῦ Δουνάδεως, ἐνεργοῦσα ἀξιόλογον ἐμπόριον στηριζων. Αξία λόγου είναι ἐνταῦθα η Ἐλληνικὴ παροικια.

Τὸ δὲ Μολδαύων πόλεις ἐπιστημότεραι είναι τὸ Ιάσιον (90,000 κατ.). παρὰ τὸν Προσοῦν, ἔχον Πανεπιστήμιον και ἔτερα ἐκπαιδευτικὰ ἰδρύματα. Ἐνταῦθα ἐκήρυξε τὴν ἔναρξιν τῆς ἐπαναστάσεως ὁ Αλέξανδρος Υψηλάντης κατὰ Φεβρουάριον τοῦ 1821. Τὸ Βοτοζάν (40,000 κατ.), τὸ Βεράλι (30,000 κ.), τὸ Γαλάζιον (60,000 κατ.), ἔχον ἐμπορεία στηριζων και ξυλείας. Και ἐνταῦθα κατοικοῦσιν ἴκανοι Ελληνες. Η Φωσάνη (20,000 κατ.), ἔνθα διωργανώθη παρὰ τοῦ Υψηλάντου δι Ίερὸς Λόχος (τῶν Μαυροφοριτῶν). Παρὰ τὸν Προσοῦν κείται τὸ χωρίον Σκουλένιον, ἔνθα ἐπεσε τῷ 1821 δι γενναῖος Αθανάσιος Καρπενησιώτης μαχόμενος πρὸς τοὺς Τούρκους, και οὐ μακρὰ τούτου τὸ μναστήριον Σήκων, περιώνυμον διὰ τὴν κατὰ τὸ αὐτὸν δόλοκαύτων τοῦ ἐν αὐτῷ δύο τοῦ Τούρκων πολιορκηθέντος Τεωράκην Ολυμπίου.

Τέλος τῆς ἐλάδους Δοδρουτσάς, κειμένης παρὰ τὰς ἐκδόλας τοῦ Δουνάδεως, κυριώτεραι πόλεις είναι η Τούλισα (15,000 κατ.), και η Κωνστάντζα (10,000 κ.). ἔνθα ὑπάρχει ὁ γνώσταθμος τῆς Ρωμουνίας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.

ΙΤΑΛΙΑ

ΒΙΚΤΩΡ ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ
τῶν Αλγυστῶν, ἡς Κάπρερος, τῆς Ισχίας καὶ τῆς Ελασσ.

Πληθ. 32,000,000. Τὸς Βασιλείου τῆς Ἰταλίας σύγκειται ἐκ τῆς Ἰταλικῆς Χερσονήσου καὶ ἐκ τῶν νίσιων Σαρδηνίας, Καπρέας, Σικελίας τῶν μικρῶν Αἰγαίων τῶν Αλγυστῶν, ἡς Κάπρερος, τῆς Ισχίας καὶ τῆς Ελασσ.

Ἡ Ἰταλικὴ χερσόνησος μὲν τὰν τριῶν μεσομερινῶν χερσονήσων τῆς Εὐρώπης χωρίζεται ἀπὸ τῆς ἡπειρωτικῆς Εὐρώπης διὰ τῶν Ἀλπεων, βρέχεται δὲ πρὸς Λ. μὲν ὑπὸ τοῦ Ἀδριατικοῦ πελάγους, πρὸς Ν. δὲ ὑπὸ τοῦ Ιονίου πελάγους καὶ πρὸς Δ. ὑπὸ τοῦ Τυρρηνικοῦ πελάγους.

Κόδποι τῆς Ἰταλίας είνει ἐν τῷ Ἀδριατικῷ πελάγει ἡ τῆς Ἐνετίας, ἐν τῷ Ιονίῳ πελάγει ὁ τοῦ Τάραντος καὶ ἐν τῷ Τυρρηνικῷ πελάγει ὁ τῆς Γαττας, ὁ τῆς Νεαπόλεως, ὁ τοῦ Σαλέρνου καὶ ὁ τῆς Γενούνης.

Πορθμοί είνει ὁ τοῦ Ὁριάριου χωρίων τὴν Ἰταλικὴν χερσόνησον ἀπὸ τῆς Ἐλληνικῆς χερσονήσου, ὁ τῆς Μεσογής ἡ Σικελίας, χωρίων τὴν Ἰταλικὴν χερσόνησον ἀπὸ τῆς Σικελίας, καὶ ὁ τοῦ Βοϊνφατίου χωρίων τὴν Σαρδηνίαν ἀπὸ τὴν Κορσικήν. Κατὰ τὴν βόρειον εἰσόδον τοῦ Σικελικοῦ πορθμοῦ ὑπάρχει σκόπε λος πρὸς τὸ μέρος τῆς Ἰταλικῆς χερσονήσου καὶ βάραθρον πρὸς τὸ μέρος τῆς Σικελίας, ἐν τῷ ἐποικ σηγματίζεται θαλασσαῖος δῆνης. Εἶναι δὲ ταῦτα αἱ διαδόχους παρὰ τοὺς ἀρχαῖους Σκύλλα καὶ Χάρυθιδες.

Ακρωτηρία ἐν μὲν τῇ χερσονήσῃ είνει τὸ Σπαρτιώτερον (τὸ ἀρχαῖον Πρέσπαλειον) καὶ τὸ τῆς Αεύκας (ἡ ἀρχαῖα Ιαπυγία ἄκρα), ἐν τῇ νήσῳ Σικελίᾳ τὸ Πάσαρον (τὸ ἀρχαῖον Πάσχινον) καὶ ἐν τῇ νήσῳ Σαρδηνίᾳ τὸ Φαλκόνιον.

Οροί τῆς Ἰταλικῆς χερσονήσου είναι αἱ Ἀλπεις αἵτινες περικλείουσσαι αὐτῆν πρὸς Β. καὶ Δ. καὶ τὰ Ἀπίνια, τὰ ὅποια διαστίζουσσι τὴν χερσονήσον κατὰ μῆκος καὶ σχηματίζουσσι δύο παρερεῖς, τὴν ἀνατολικὴν πρὸς τὸ Ἀδριατικὸν πέλαγος καὶ τὴν δυτικὴν πρὸς τὸ Τυρρηνικόν.

Βόδαστεια, ἐν μὲν τῇ Ἰταλικῇ χερσονήσῳ είναι ὁ Βεονθίμος, ἐν δὲ τῇ Σικελίᾳ ἡ Αἴτων.

Πεδιάδες ἔχουσαι λόγου ἐν μὲν τῇ βορείῃ ἡ Ἀνω Ἰταλία είνει ἡ Αομβαδική, ἐν δὲ τῇ μέσῃ Ἰταλίᾳ ἡ Τουσκανή καὶ ἡ Τρανσαντανή, καὶ ἐν τῇ νοτίᾳ ἡ κάτω Ἰταλία ἡ Καμπανική καὶ ἡ Απολική.

Ποταμοί μεγαλύτεροι τῆς Ἰταλίας είναι ὁ Πάδος καὶ ὁ Ἀδιγής, πηγάδες τοῦ Πάδου πέλαγος, ὁ Τίνινος παραπόταμος τοῦ Πάδου, πηγάδες τοῦ Αἰγαίου καὶ σχηματίζουσι τὴν Μείζονα λίμνην, ὁ Ἀρόνος, ὁ Τίβερις, καὶ ὁ Αειρός πηγάδες τοῦ Αἰγαίου.

ΒΑΣΙΛΗΣ
ΕΛΛΗΝΩΝ

ἐκβάλλοντες εἰς τὸ Τυρρηνικὸν πέλαγος, ὁ ἴστορικὸς Ρούμπλεον, τὸν ὑποτονὸν διαδέσεις ὁ Καΐσαρς στρατεύουσαν κατὰ τὸ Πομπηγοῦ ἔξεψφύνησε τὸ περιλάλγον ἐκείνον «έρερέθινον καὶ κύνος» ὁ Μέταρος, ὁ Φρέντων καὶ ὁ Αὔγουστος πηγάδες τοῦς ἐκ τῶν Ἀπεννίνων καὶ ἐκβάλλοντες εἰς τὸ Ἀδριατικὸν πέλαγος.

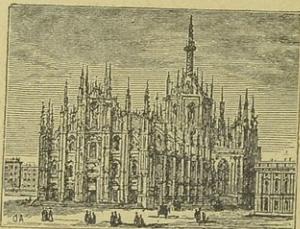
Ἄλι σπουδαίεσσεις: **Διμήναι** εἰρίσκονται ἐν τῇ ἀνδινῇ Ἰταλίᾳ εἰς δὲ ἡ Μελίνων (Οὐρεθρανή, ἡ τοῦ Κόρμου (Λάριος) καὶ ἡ τῆς Γάρδας (Βήνυνας): ἐν δὲ τῇ μέσῃ Ἰταλίᾳ, ἡ τῆς Περούνης (Τρασιμένη), παρὰ τὴν ὑπότονὸν Ἡ Καρχηδόνιος στρατηγὸς Ἀννίβας ἐνίκησε τοὺς Ρωμαίους περὶ 217 π. Χ.

Τὸ **κλιμα** τῆς Ἰταλίας είναι ἐν γένει εὔκρατον καὶ τερπνόν τὸ ἔδαφος είναι εὔφορον, καὶ τὰ κυριώτερα αὐτὸν προσίσταντα είναι σίνος, ἔλαιον ὀπωραῖ, σιτηρά, βάμβακας καὶ δουζά. Εἴσχονται δὲ ἐξ αὐτοῦ διάφορα μέταλλα καὶ ἐκ τῶν δρέπων ἐκλεκτὰ μάρμαρα.

Ἡ ἐμπορία, ἡ βιομηχανία καὶ ἡ συγκοινωνία είναι ἵκανως προγραμμέναι, ἡ δὲ παιδεία ἀρκούντως διαδεδομένη, ἐν τῇ ἀνδινῇ Ἰταλίᾳ καὶ ἐν τῇ μέσῃ Ἰταλίᾳ πολείστεται δὲ τούτων ἐν τηγάνῳ Ἰταλίᾳ.

Οἱ κάποιοι τῆς Ἰταλίας ἀνήκουσιν εἰς τὴν Λατινικὴν ἑρουθίνιαν, εἰς δὲ καθολικοῦ τὸ **Ορθοίκενυμα**.

Οἱ στρατὸς ἀνέρχεται ἐν εἰρήνῃ μὲν εἰς 250,000 ἀνδρῶν, ἐν πολέμῳ δὲ εἰς 1,400,000.

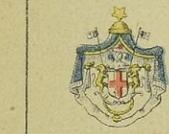

Μητροπόλεις Μεδιολάνου

Οἱ στόλοις σύγκειται ἐκ 54 πλοίων, θωρηκτῶν καὶ καταδρομικῶν. Τὸ **πολιτείυμα** τῆς Ἰταλίας είναι ὄντα γαμακή μοναρχία μετὰ Βουλῆς καὶ τοῦ Γερουσίας. Βασιλεὺς δὲ αὐτῆς είναι δέ Βίττωρος Ἐμμανουὴλ Γ'.

Ἡ Ἰταλία διαιρεῖται χωρογραφικῶς μὲν εἰς Ἀνω, Μέσην καὶ Κάτω Ἰταλίαν καὶ εἰς τὰς Νήσους, διαιρητικῶς δὲ εἰς 69 ἐπαρχίας.

✓ 1 **Τῆς ἀνω Ἰταλίας** σπουδαίεσσεις πόλεις είναι τὸ Τορνένον, (350,000 κατ.), πρόην πρωτεύουσα τοῦ Βασιλείου ἀπὸ τοῦ 1861 — 1865, ἔχον Πλανεπτύμιον καὶ δεξιόλογον ἀρχαιολογικὸν Μουσεῖον, ἡ Αλέξανδρεια (65,000 κατ.). παρὰ τὴν ἐποικ κατὰ τὸ χωρὸν Μαρέγκον, δημοσιεύσαν διὰ τὴν 1800 νίκην τοῦ Ναπολέοντος Α' κατὰ τὸν Αύστριακῶν, ἡ Γέροντα (225,000 κατ.), ἐπὶ τοῦ ὁμωνύμου κόπου διατελέσασα κατὰ τὸν μεσαίωνα πρωτεύουσα ισχυρᾶς δημοκρατίας, ἀντίτιτλον τῆς Ἐνετίας. Εἶναι ἡ πατρίς τοῦ Χριστοφόρου Κολόμβου, τοῦ ἀνακαλύψαντος τὴν

Αμερικήν τῷ 1492, καὶ ἐκ τῶν ἐμπορικωτάτων πόλεων τῆς Ἰταλίας. Ἐχει καὶ Πανεπιστήμιον.

Ν.Α. τῆς Γενοβῆς κεῖται ἡ Σπέτσα ὁ κύριος ναυσταθμός τῆς Ἰταλίας, ἡ Μεδιόλανον (470,000 κατ.), πόλις ἀρχαίας καὶ ωραίας. Είναι συστάσιον κέντρον ἐπιστημόνων καὶ βιομηχανίας. Πλὴν τῶν ἄλλων μεγαλοπρεπῶν οἰκοδομῶν καὶ λαμπρῶν μεγάρων, ἔχει τὸν περικαλλέστατον μητροπολιτικὸν ναὸν ἐν λευκοῦ μαρμάρῳ καὶ γοτθικοῦ ψυθμῷ, δοστὶ εἰνὲ ὁ μέγιστος τῶν ἐν τῇ Ἰταλίᾳ ναῶν μετὰ τὸν τοῦ Ἀγίου Πέτρου ἐν Ρώμῃ, καὶ τὸ περιώνυμον θέατρον della Scala, τούτεστι τῆς (μουσικῆς) κλίμακος. Ἡ Πάτια (35,000 x.) παρὰ τὸν ποταμὸν Τίνιον, παραπόταμον τοῦ Πάδου ἔχουσα Πανεπιστήμιον. Παρ' ὥπτήν ἐνίκηθη καὶ γῆ-

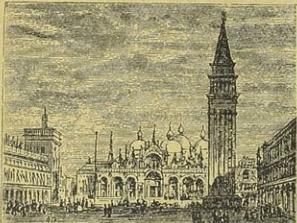
μαλωτεύθη τῷ 1525 ὁ βασιλεὺς τῆς Γαλλίας Φραγκίσκος Α'. ὑπὸ τοῦ ἀντοχάτορος τῆς Γερμανίας Καρδίου Ε'. Ἡ Πλανετιά (35,000 κατ.). ἔχουσα ὅχυρον φρούριον καὶ παράγουσα ἔξαρτεν τυρόν, ἡ Πάρμα (40,000 κατ.). δυοματή διὰ τὸν τυρὸν τῆς, ἡ Μοΐνα (40,000 κατ.). ἡ Βοναρία (150,000 x.). ἔχουσα τὸ ἀρχαίστατον Πανεπιστήμιον τῆς Εὐρώπης, συσταθὲν τῷ 1100. Εἰς τὸ Πανεπιστήμιον τοῦτο ἐπούδακον κατὰ τὸν μεσαίωνα περὶ τοὺς 10 φυτητὰς ἀριστὴ δὲ τῶν ἐν τῷ κόσμῳ ἡτοῦ ἡ νομικὴ ἀδετοῦ Σχολὴ. Ἐχει προσέτι ἀξιόλογον βιβλιοθήκην καὶ ἀξιότερον νεκροταφεῖον, ἐν τῷ ὅποι πολλὰ ὑπάρχουσι καλλιτεχνικὰ μνημεῖα. Ἡ Αὔρη Λινα (20,000 x.).

Ροβέρνη (20,000 x.). διατελέσασα καθεδρὰ τῶν τελευτῶν αὐτοκρατόρων τοῦ Δυτικοῦ Ρωμαϊκοῦ Κράτους ἀπὸ τοῦ Οὐωρέου (404 μ.Χ.) καὶ μετὰ ταῦτα τῶν ἔσχρων τῶν αὐτοκρατόρων τοῦ Βυζαντίου. Ἐχει ἀξιόλογα μνημεῖα Βυζαντικῆς τέχνης. Ἡ Φαρράρα (75,000 κατ.), ἡ Πάλουν ἡ Παταίον (80,000 κατ.). ἔχουσα ἀρχαίστατον Πανεπιστήμιον, εἰς τὸ ὄποιον ἐπούδασαν πολλοὶ Ἑλληνες διαρκοῦσσης τῆς τουρκοκρα-

τιας. Ἡ Βερόνη (70,000 κατ.). ἔχουσα Ρωμαϊκὸν ἀμφιθέατρον, καὶ ἡ Ερεία (160,000 x.). ἐπιστρέψαντα εἰτὶ 117 νησίδων, αἵνες συνδέονται διὰ γεφυρῶν καὶ διωρίσχων. Είναι μία τῶν ἀξιόσημωτάτων πόλεων τῆς Ἰταλίας, διὰ τὴν τοποθεσίαν αὐτῆς, τὴν ιστορίαν καὶ τὰ ἀριστουργήματα. Ὑπῆρξε κατὰ τὸν μεσαίωνα ἔδρα λιχαράς δημοκρατίας καὶ τὸ πρώτον ἐμπορικὸν κράτος, διεπόδασα τῆς Μεσογείου θαλάσσης.

Ἐχει λαμπρὰ μέγαρα καὶ πολυτίμους συλλογάς ἐπιστημονικὰς καὶ καλλιτεχνικάς. Ίδιως ἀξιότερον είναι τὸ ἀνάκτορον τὸν Δογῶν, ἦτοι τὸν ἀνωτάτων ἀρχόντων τῆς Ἐνετικῆς Δημοκρατίας, ἐν τῷ ὅποι ὑπάρχουσι εἰκόνες ἀνεκτίμητου ἀξίας, ἡ περιώνυμος βιβλιοθήκη καὶ τὰ Μουσεῖα, ἡ πλατεῖα τοῦ Ἀγίου Μάρκου, ἐν ᾧ ἐγέρεται ἡ περικαλλής μητροπολιτικὸς ναὸς τοῦ Ἀγίου Μάρκου, τοῦ πάτρωνος τῆς πόλεως, τοῦ ὄποιον τὸ λείψανον, κατὰ τὴν παραδόσιον, κατέτεθη ἐνταῦθα, μετακομισθὲν ἐξ Ἀλεξανδρεῖ αἱ τῆς ἐν Αἴγυπτῳ. Υπὲρ τὸν κύριον τούτου πυλῶνα ἴστανται οἱ ἐκ Κωνσταντινουπόλεως μετακομισθέντες τέσσαρες

γχλκού ίπποι. Η είσοδος του όπλοστασίου, όπερ κρητική σημεύει καιών ως ναυπηγείον, κοσμεῖται ώπο 4 δροχάτων λειότων αντόσες μετενχέντων τῷ 1687 ἐκ Πειραιῶς. Ἐν Ένετίς διάπριχει καιών Ἑλληνικός ναός και Ἑλληνικὸν τυπογραφείον, διπέρ μεγάλων συνετέλεσεν εἰς τὴν διάδοσιν τῆς παιδείας παρὰ τοῖς Ἑλλήσιοι κατά τοὺς χρόνους τῆς δουλείας. Ἡ δὲν αὐτῇ Ἑλληνικὴ κοινότης καιών σήμερον μὲν εἰνε λόγου ἀξία, ὑπῆρξε δὲ ή σημαντικωτάτη τῶν ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ κατά τὴν ἐν Ἑλ-

Ναός και πλατεία Ἀγίου Μάρκου.

λάδι: Τουρκοκρατίαν. Πρός B. τῆς Ἐνετίας εὑρίσκεται τὸ χωρίον Καμπόφριμον, δύομαστὸν διὰ τὴν ἐν τοῖς 1797 συνομολογήθεισαν ἐν αὐτῇ συνθήκην μεταξὺ Ναπολέοντος Βοναπάρτου και τῆς Αδστράου.

2. **Τὰς Μέσονς Ἰταλίας** σχισιογόνωτραι πόλεις είναι η Ῥώμη (480,000 κατ.), διαρρεομένη ὑπὸ τοῦ Τιβρεώς. Ἡ πάλια κοσμοκράτειρ πόλις αὕτη γιτο ἐκτισμένη ἐπὶ τὰ λόφους, θεν και Ἐπάλιος ἔχαλειτο, νῦν δὲ περιλαμβάνει ἐν τῷ περιβόλῳ αὐτῆς ἔνδεκα λόφους. Εἶνε η πρωτεύουσα τοῦ Ἰταλικοῦ βασιλείου ἀπὸ τοῦ ἔτους 1871 και ἡ καθέδρα τοῦ Πάπα, τοῦ ἀρχηγοῦ τῆς Καθολικῆς ἐκκλησίας. Σῳζονται δὲν αὐτῇ πολλὰ ἀρχαία μνημεῖα, αὐτὸς τὸ Καλοσσαίον ἢ Φλάδιον Ἀμφιθέατρον, ἔχερθεν ὑπὸ τῶν Φλαδίων ἀποχρατόρων Βεσπασιανοῦ, Τίτου και Δομιτιανοῦ, ἡ ἀγορά του Τραϊανοῦ, ἐν ἡ οὗσσονται αἱ στήλαι του Τραϊανοῦ και τοῦ Μάρκου Αὐγούστου, τὸ Μαυσωλεῖον τοῦ Ἀδριανοῦ τὸ παρὰ τῶν Πατῶν μεταποιηθεῖν εἰς φρούριον και ἔκτοτε Πύρρος τοῦ Ἀγγέλου καλούμενον, και πολλὰ ἄλλα. Εἰς τῶν γένον ὀκοδομημάτων ἴδιως ἀξιοσημείωτα είνε ὁ ναὸς τοῦ Ἀγίου Πέτρου, ἡ μέγιστος τῶν Χριστιανικῶν ναῶν, εἰς τὴν οἰκοδομὴν και τὴν διακόμησιν τοῦ ὅποιος ὑπάρχορος πάπας ἐδιπλάσαντας μεγάλα ποσά και ἔσχοις καλλιτέχναι εἰργάσθησαν, ἐν οἷς ἴδιος ὁ Μιχαήλ Ἀγγελος και ὁ Ραφαήλ, τὸ Βατικανόν, μέγιστον ἀνάκτορον τοῦ πάπα, ἐν τῷ διποιῷ ὑπάρχουσιν ἀξιόλογον μουσείον και πλουσία βιβλιοθήκη, και τὸ βασιλικὸν ἀνάκτορον Κυρινάλιον. Ἐχει η Ῥώμη Πανεπιστήμιον και πλειστά ἐπιστημονικά και καλλιτεχνικά ἰδρύματα. Ἐπίνειον τῆς Ῥώμης είνε η Τοιβαρένια.

Ἡ Φλωρεντία (210,000 κατ.) κειμένη παρὰ τὸν Ἀρνον διετέλεσε κατά τὸν μέσον αἰώνα πρωτεύουσα ἰσχυρᾶς ἀριστοκρατικῆς πολιτείας, ἥκμασε δὲ μεγάλως ἐπὶ τῶν ἀρχόντων αὐτῆς; τῶν Μεδίκων, σίτινες

ἀνέδειξαν αὐτὴν ἑστίαν τῶν ἐπιστημῶν και τὸν τεχνῶν κατὰ τὸν 15ον και τὸν 16ον αἰώνα. Κατὰ τὸν νεωτέρους χρόνους ὑπῆρξε πρωτεύουσα τοῦ Ἰταλικοῦ βασιλείου ἀπὸ τοῦ 1866—1871. Εἶνε πόλις ὥρατα και πλουσία, ἔχει λαμπρὰς οἰκοδομὰς ἀρχαίας και νέας, ἐν αἷς τὸ Καθεδρικὸν ναὸν (Duomo) τὴν Εκκλησίαν Santa Croce, ητις εἶνε τὸ Πάνθεον τῆς Φλωρεντίας, ὅπου εὑρίσκονται τὰ μνημεῖα τῶν μεγάλων αὐτῆς ἀνδρῶν, ὡς τοῦ Δάντου, τοῦ Μιχαήλ Ἀγγέλου, τοῦ Γαλιλαίου, τοῦ Μακκιαδέλλη και ἄλλων. Ἐχει δὲ και Πανεπιστήμιον. Πολυκρήτιμοι είνε αἱ ἐν αὐτῇ ἀρχαιολογικαὶ και καλλιτεχνικαὶ συλλογαὶ, σπουδαῖοι δὲ τὰ ἐπιστημονικά και φιλολογικὰ θερύματα. Ἡ Αούκα (70,000 κατ.), η Πίσα (60,000 κατ.), κατὰ τὸν μέσον αἰώνα πρωτεύουσα ἐπισήμου πολιτείας, ἀντιπάλου τῆς Φλωρεντίας. Ἐχει Πανεπιστήμιον, τὸν περίφημον κελιμένον πύργον και τὸ ώραιότατον νεκροταφεῖον τῶν ἐν τῷ κάστρῳ. Κοσμεῖται τοῦτο διὰ τὸν γλυπτικῶν και γραφικῶν ἔργων διασῆμων καλλιτεχνῶν, ἡ δὲ γῆ τοῦ νεκροταφείου τούτου μετρήγηκη ὑπὸ τῶν Πισατῶν ἐν τῷ Παιλαιστίνης τῷ 1228. Τὸ Λιβρόντον (110,000 κατ.), πόλις ἐμπορική· ἐν αὐτῷ κατοικοῦσι πολλοὶ Ἐβραῖοι. Ἡ Καρράρα (30,000 κατ.) ἔχει ὥρατα λευκὰ μάρμαρα πρὸς οἰκοδομήν, ἐξ ὧν ἀπολαμβάνει ἐπηγίσιαν πρόσδοσον πολλῶν ἐκαπομινῶν. Ἡ Ἀγκάν (50,000 κατ.), πόλις ἐμπορική ἐπὶ τῷ Ἀδριατικῷ πελάγειον, ἀρχαία Ἑλληνικὴ ἀποικία, τῆς Παρθενόπης. Ἡ τοπεθεσία αὐτῆς εἶνε μαργανιτικὴ και γραφικῶτα τὰ περίχωρα αὐτῆς, ὡς τὸ Παυσίλιον, οἱ Ποιτέσιοι, τὸ Καστελλάμαρές, τὸ Σύρετον, η Ηορτίκη, η Καέστη, ἔνθα διάπριχει και ὥρατον βασιλικὸν ἀνάκτορον. Παρὰ τὴν Νέαπολιν ἔκειτο τὸ πάλαι δὲ ἀρχαιοτάτη τῶν ἐν τῇ Κάτω Ἰταλίᾳ Ἑλληνικῶν ἀποικιῶν Κύμη η και μητρόπολις τῆς Νεαπόλεως. Ἡ Νέαπολις ὑπῆρξε κατὰ τὸν μέσον αἰώνα και κατὰ τὸν νεωτέρους χρόνους μέχρει τοῦ 1860 πρωτεύουσα τοῦ Βασιλείου τῶν διος Σικελῶν, τοῦ συνισταμένου ἐκ τοῦ νοτιωτάτου τημήματος τῆς Ἰταλικῆς γερουσίους και τῆς Σικελίας. Και εἶνε μὲν σήμερον η Νέαπολις ἡ πολυανθρωποτάτη τῶν πόλεων ἀπάσσης τῆς Ἰταλίας, ἀλλὰ και αὕτη, ὥσπερ και ἡ Κάτω Ἰταλία, ὑπολείπεται τὸν ἄλλων πόλεων και χωρῶν τῆς Ἰταλίας, κατά τε τὴν διανοητικὴν ἀνάπτυξιν και τὴν διάκην πρόσδοσον. Οὐχ ἡτοι έμοις έχει η Νέαπολις ὥρατα βασιλικὸν ἀνάκτορο, μεγαλοπρεπή μέγαρα, πλουσίους ναούς, θέατρα, ἐν οἷς τὸ μέγιστον τοῦ Ἀγίου Καρόλου, ἀξιόλογον Μουσείον, Πανεπιστήμιον, Αστεροσκοπεῖον και Θρησκείον. Εἶνε δὲ η Νέαπολις ἐμπορικὴ πόλις.

Ἡ Νέαπολις κείται πλησίον τοῦ ἐνεργοῦ ἡγαφιστείου Βεσσούδιου, ἡ ὅποιον κατὰ τὴν πρώτην ἱστορικὴν γνωστὴν ἔκρηξιν του γενομένην τῷ 79 μ. Χ. κατέκλυψε διὰ τέφρας, λίθων και λάθανς τὰς πόλεις Ηορ-

ΓΑΛΛΙΑ

ΚΛΙΜΑΣ | 5.000.000

χιλιόμετρα

πηγίαν, Ήράκλειον και Σταθίας. Έκ τῶν τριών τούτων πόλεων ἀνεσκάφη κατά μέρα μέρος ή Πομπήια, ἔνια εὑρέθησαν πολύτιμοι ἀρχαιότητες, σὺν δὲ λαοῖς δὲ ἀρισταὶ τοπογραφίαι καὶ ψηφιδωτὰ (μυστικά), ἄτινα ἀπόκενται εἰς τὸ ἐν Νεαπόλει: Ἐθνικὸν Μουσεῖον. Τὸ Μουσεῖον τοῦτο περικλείεται καὶ οὐκ ὀλίγα ἔργα ἀρχαῖας Ἑλληνικῆς γλυπτικῆς, ὡς καὶ σπουδαῖαν συλλογὴν Ἑλληνικῶν ἀγγειῶν. Ἡ Κάπονα (15,000 κατ.), ἡ Γαέτα (10,000 κατ.), ἐπὶ τὸν ὁμώνυμον κόλπον, τὸ Βερέβριον (22,000 κατ.), πρότερον Μελέσσεστον καλούμενον, μετονομάσθεν δὲ ὥστε μετὰ τὴν νίκην τῶν Ρωμαίων κατὰ τὸν Πύρρον τῷ 275 π. Χ., τὸ Σάλερνον (30,000 κατ.), εἰς τὸν ὁμώνυμον κόλπον, τὸ Βίρυον (80,000 κατ.), τὸ Βερεύσσον (15,000 κατ.), λιμὴν ἐπὶ τὸν Ἀδραϊκὸν πελάγον, καὶ ἀρετηρία τῆς πρὸς τὴν Ἀνατολήν ἀπόμολας, τὸ Οραγον (2,500 κατ.), ὁ ἀρχαῖος Ύδροῦς, ἐλληνικὴ ἀποικία, ἐξ οὐ διονομάσθει καὶ δο πορθμός, δὸ Τάρας (35,000 κατ.), εἰς τὸν μοχὺν τοῦ ὁμώνυμου κόλπου, κείμενος δυσμικώτερον τοῦ ἀρχαίου Τάραντος, μαζὶ τῶν σηματικῶν. ρων ἑλληνικῶν ἀποικιῶν τῶν ἐν τῇ Κάτω Ἰταλίᾳ, καὶ τὸ Ρήγιον Καλαβρίας (4,000 κατ.), ἀρχαῖα ἑλληνικὴ ἀποικία, παρὰ τὸν Σικελικὸν πορθμόν.

4. Τὸν νόνδον τῆς Ἰταλίας ἡ μεγαλητέρα είναι ἡ Σικελία τῆς ὅποιας ἐπισημάτεσσαι πλέιστης είναι ἡ Μεσοήη (150,000 κατ.), παρὰ τὸν ὁμώνυμον πορθμόν, ἀρχαῖα ἑλληνικὴ ἀποικία, ἔχουσα Πανεπιστήμιον καὶ μεταλλουργίαν. Εἶναι πόλις ἐμπορικὴ καὶ ὁ λιμὴν αὐτῆς είναι ἐκ τῶν μεγίστων καὶ ώραιότατων. Ἡ Κατάνη (130,000 κατ.), ἀρχαῖα ἑλληνικὴ ἀποικία, κειμένη παρὰ τοὺς πρόσδοπας τοῦ ἐνεργοῦ ἡ φωιστεῖον Λίντης. Ἐγείρεται καὶ Πανεπιστήμιον. Άι Συράκουσαι (25,000 κατ.), ἀρχαῖα ἀποικία Κορινθίων καὶ ἡ ἀκματιστὴ τῶν ἐν Σικελίᾳ ἑλληνικῶν πόλεων. Ψηφίζεται ἡ πατρίς τοῦ μαθηματικοῦ Ἀρχιμήδους. Οἱ Ακράγας, ιταλιστὶ Πλεγένη (20,000 κατ.), ἀρχαῖα ἑλληνικὴ ἀποικία, ἡ Μαρόλα (40,000 κατ.), ὁμοιαστὴ διὰ τὸν ἐκλεκτὸν οἰνὸν της, τὸ Παλέρμον (280,000 κατ.), τὸ ἀρχαῖον Πάνορμον, ἡ πρωτεύουσα τῆς νήσου, ἔχον Πανεπιστήμιον καὶ καλὸν λιμένα.

Ἐκ τῶν ἡφαιστείων νήσων Αἰγαίων, τῶν καὶ νήσων τοῦ Αἴλου καλούμενων καὶ παρὰ τὰ βορειανοτάτα καὶ παράλια τῆς Σικελίας κειμένων, ἡ ἐνομιστοτέρα είναι ἡ Στρόμοπολη, ἔχουσα ἡφαιστείον διηγεμένης ἐνεργείας.

Αἱ παρὰ τὰ βορειοδυτικά τῆς Σικελίας κείμεναι νήσοι Αἴγονοι είναι ἐπίσημοι διὰ τὴν παρ' αὐτὰς κατανυκτησίην τῶν Καρχηδονίων ὑπὸ τῶν Ρωμαίων τῷ 241 π. Χ.

Τῆς νήσου Σαρδηγίας πρωτεύουσα είναι ἡ Κάραλις (45,000 κατ.).

Πληγὸν τῆς Σαρδηγίας κείται ἡ Καπρέρα, ὀνομαστὴ εἰς τὸν καθ' ἡμέρας χρόνους ὡς τόπος διαμονῆς τοῦ στρατηγοῦ Γαρβάλλην, δισταὶ πολὺ ἡγωνίσθη πρὸς θρυστούς τοῦ Ἰταλικοῦ βασιλείου.

Πληγὸν τῆς Ἰταλικῆς χερσονήσου κείται ἡ νήσος Ἐλφα (35,000 κατ.), ἡ ἀρχαῖα Αιδηναία, ὑπαρχομένη εἰς τὴν ἐπαρχίαν Λιθρέου τῆς Τοσκάνης. Ἐγένετο

ὅνομασθεῖ ἐν ἀρχῇ τοῦ καθ' ἡμέρας αἰώνος διὰ τὴν εἰς αὐτὴν ἀποχρέωσιν τοῦ Μεγάλου Ναπολέοντος μετὰ τὴν πρώτην αὐτοῦ παραίτησιν τῷ 1814 - 1815. Πρωτεύουσα αὐτῆς είναι τὸ Πλόρο-Φερράριον (6,000 κατ.) Καὶ αἱ νῆσοι Ἰσχαία, Πρόσιδα καὶ Κάπρη, κείμεναι πρὸ τοῦ καθοποῦ τῆς Νεαπόλεως. Καὶ τῆς μὲν Ἰσχαίας ἡ πρωτεύουσα Καζαμπούσκα (5,000 κατ.) ἔχει ἀξόλογα λαμπτικὰ θύετα, τῆς δὲ Προσίδας πρωτεύουσα είναι ἡ ὁμώνυμη πολίχνη, καὶ τῆς Κάπρης ἡ ὁμώνυμης τερπνοτάτη πόλις Κάπρη, αἱ ἀρχαῖαι Καπρέαι (5,000 κατ.). Η νῆσος αὐτὴν ἀπέλασσεν ἐν τῇ ἀρχαιότητι ἀπαστιλανές φύμην ὡς διατριβὴ τοῦ αὐτοκρατοροῦ τῆς Ρώμης Τίβερεου, δισταὶ τὸν αὐτόν ἐκεῖθεν διέταστε τὴν θανάτους τῶν εἰς αὐτὸν ὑπόπτων πολιτῶν καὶ τὴν δήμευσιν τῆς περιουσίας αὐτῶν.

Μεταξὺ Ραβέννης καὶ Ἀγρινοῦ κείται ἡ Δημοπορικὴ τοῦ Ἀγίου Μαρίνου, ἡ ἐλαχίστη τῶν ἐν Εὐρώπῃ Δημοποριανῶν (8,000 κατ.). Άι πατοίουν αὐτῆς Ἰταλοὶ καθολικοί, δασκαλοῦνται κυρίως εἰς τὸν δημητελουργίαν καὶ τὴν κτηνοτροφίαν. Εἶχει ἡ Δημοπορια τὸν ὁμώνυμον πρωτεύουσαν μὲ 1,600 κατοίκους διατελεῖ δὲ ὑπὸ τὴν προστασίαν τῆς Ἰταλίας.

Ἐπειδὴ τῆς Εὐρώπης, κτήσεις ἔχει ἡ Ἰταλία ἐν Αφρικῇ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'.

ΓΑΛΛΙΑ

Πληθ. 38,000,000.

ΚΥΡΙΑ ΛΟΥΒΕ

ΑΙΓΑΙΟΝ ΛΟΥΒΕ

ὑπὸ τῆς Ἰστανίας καὶ πρὸς Β. ὑπὸ τῆς Παλάσσης καὶ πρὸς Α. ὑπὸ τῆς Ἰταλίας, τῆς Ελβετίας καὶ τῆς Γερμανίας.

Κόλπους ἔχει ἡ Γαλλία τὸν τοῦ Σηκονάρα, τὸν τοῦ Σαλιν Μαλώ, τὸν Γασκωνικὸν καὶ τὸν τοῦ Λέοντος.

Χερσόδασην τῆς Γαλλίας είναι ἡ Νορμανδικὴ πρὸς Β. καὶ ἡ Βρετανικὴ πρὸς ΒΔ.

Ακρωτήριον είναι τὸ τῆς "Αγγείου ἐν τῇ θαλάσσῃ τῆς Μάγχης, τὸ τοῦ Ἀγίου Ματθαίου ἐν τῷ Ἀτλαντικῷ ὥκεανῳ, καὶ τὸ Κέρβερον ἐν τῇ Μεσογείῳ θαλάσσῃ.

Τὰ ὄρη τῆς Γαλλίας είναι τὰ "Ἄρδε, τὰ χωρίζοντα αὐτὴν ἀπὸ τοῦ Βελγίου, τὰ Βόσγια, χωρίζοντα αὐτὴν ἀπὸ τῆς Γερμανίας, ὁ Ἰόνας, δισταὶ τὰ σύνορα τῆς Γαλλίας, ἀλλαγές, καὶ Ἀλπεῖς, χωρίζοντα αὐτὴν ἀπὸ τῆς Ελβετίας, τῶν ἐποίων ὁ Σφυλέστερα κονστροφὴ εἰς τὸ Λευκὸν Όρος (Mont Blanc), ἡ ὄψιστη τῶν ἐν Εὐρώπῃ, ὑψομέτρη 4,810 μέτρα ὑπὲρ τὴν ἐπιφάνειαν τῆς θαλάσσης εἰς τὰ σύνορα τῆς Γαλλίας καὶ τῆς Ἰταλίας, καὶ τὰ Πυρηναία, ἄτινα χωρίζουσιν αὐτὴν ἀπὸ τῆς Ἰστανίας, ΒΑ. τῶν Πρηγανίων ἐκ-

τελέσει τὴν ὁροσειρὰ τῶν Κεβένων, εἰς τὸ κέντρον τὸ
ὑψηλόν τῆς Ἀρθερίας, καὶ εἰς τὰ ΒΔ. τὰ Βρεταν-
νικὰ δρόμου.

Οἱ ποναμοὶ τῆς Γαλλίας εἶναι δὲ Σκάλδις, πηγά-
ζων ἐκ τῶν Ἀρδέννων καὶ ἔκβαλλων εἰς τὴν Γερμα-
νικήν θάλασσαν, ὁ Μάσσας, πηγάζων ἐκ τοῦ Λαγγο-
νικοῦ ὄροπεδου, τὸ ὅποιον συνδέει τὰ Κέδενα μὲν τὰ
Βόρεια, καὶ ἔκβαλλων θάσιωτας εἰς τὴν Γερμανικήν
θάλασσαν, ὁ Σηκουάνας, πηγάζων καὶ αὐτὸς ἐκ τοῦ
Λαγγονικοῦ ὄροπεδου καὶ ἔκβαλλων εἰς τὴν θάλασ-
σαν τῆς Μάγχης, ὁ Λείγη πηγάζων ἐκ τῶν Κεβέν-
νων καὶ ἔκβαλλων εἰς τὸν Ἀτλαντικὸν ὥκενόν, ὁ
Γαρόνας πηγάζων ἐκ τῶν Πυρηναίων καὶ ἔκβαλ-
λων εἰς τὸν Ἀτλαντικὸν ὥκενόν, καὶ ὁ Ροδανός, πη-
γάζων ἐκ τῶν ἔλειτικῶν "Αλπεων" (Γρίμεσ καὶ
Φουρκα), σχηματίζων τὴν λίμνην τῆς Γενεύης καὶ
ἔκβαλλων εἰς τὸν κόλπον τοῦ Λέστον. Εἰς τὸν Ρόδα-
νὸν συμβάλλει ὁ Ἀρας (Σαδόνε) πηγάζων ἐκ τῶν
Βοργίων.

Αἴνων εἶναι τὴς Γενεύης ἡ Αεμάνη, κατὰ τὸ με-
σημερινὸν αὐτῆς μέρος ἀνίκουσα εἰς τὴν Γαλλίαν,
κατὰ δὲ τὸ Βόρειον εἰς τὴν Ἐλβετίαν.

Τὸ κλῖμα τῆς Γαλλίας εἶναι ψυχρὸν εἰς τὰ βόρεια
αὐτῆς, συγχεκερασμένον εἰς τὸ κέντρον καὶ θερμὸν εἰς
τὰ νότια.

Τὸ ζέδαφος εἶναι εὔφορον, καὶ ἡ γεωργία εἶναι
λίαν ἀνεπυγμένη. Τὰ κυριώτερα φυσικὰ προϊόντα
είναι στηρά, γεώμηλα, ξέλαιον, οίνοι ἀλεκτοί, ιδίως
ὁ τῆς Καμπανίας, ὁ τῆς Βουργουνδίας καὶ ὁ τῶν Βορ-
διγάλλων, καπνός, γογγίλαι, ἐξ ὧν ἔξαγεται σάκχα-
ρος, τὰ θράσισμα φυτά, λίνον, κάνναβις, βάμβακας καὶ
ξυλεῖα.

Ἡ κτηνοτροφία εἶναι πολὺ ἀνεπυγμένη, ταῦτης
δὲ ίδιως προϊόντα είναι ἵπποι, ἡμίλονοι, ὄνοι, βόες, πρό-
βατα, χοίροι καὶ ἐκ ταῦτης σημαντικὴ παραγωγὴ δερ-
μάτων, βουτύρου, τυροῦ.

Ἡ βιομηχανία εἶναι ἀκμαιοτάτη παράγουσα παν-
τοῖς μετάξινα, μάλλινα καὶ βαμβάκινα ύφασματα καὶ
ποικιλὰ τεχνουργήματα.

Τὸ ἐπιπόριον εἶναι ἀνθηρότατον καὶ ἡ συγκοινωνία
τελεῖα, διά τε τῶν μερικῶν δόδων, τῶν σιδηροδρόμων,
τῶν ποταμῶν καὶ τῶν διωρύχων.

Ἐκ πάντων τούτων ἡ Γαλλία καθίσταται μία τῶν
πλουσιωτάτων ἐν τῷ κόσμῳ χωρῶν.

Οἱ κάτοικοι τῆς Γαλλίας ἀνήκουσιν εἰς τὴν Λατι-
νικήν ὑμεθίλιαν. "Ἀλλ' οἱ τῶν βροτοιδικήν Γαλλίαν
οἰκούστες Βρετανοί εἶναι ἀπόγονοι τῶν Κελτῶν, ἀρ-
χαῖων κατοίκων τῆς πάλαι Γαλατίας, 1,100,000
τὸν ἀριθμὸν. Οἱ δὲ κατοικούντες παρὰ τὸν Γασκωνικὸν
κόλπον καὶ τὰ δυτικὰ Πυρηναῖα Βάσοι, 20,000
τὸν ἀριθμὸν, θεωροῦνται ἀπόγονοι τῶν Ιέρων, ἀρ-
χαῖων ἐπίσης κατοίκων τῆς Γαλατίας.

Ἡ ἐν Γαλλίᾳ ἐπικρατοῦσα θρησκεία εἶναι ἡ
Καθολική. Υπάρχουσιν δῆμοις ἐν αὐτῇ καὶ περὶ τοὺς
600,000 διαμαρτυρομένους, ίδιως καθολικιστές, μά-
λιστα εἰς τὴν μεσημερινὴν Γαλλίαν, καὶ ὀλίγοις
Ἐβραιοί.

Ἡ παιδεία εἶναι ἴκανῶς διαδεδομένη ἐν Γαλλίᾳ.
Οὐδὲ ἡπτανόμως ὡς πρὸς ταύτην ὑπολείπεται ἡ Γαλλί-
α τῆς Ἐλβετίας, τῆς Σουηδίας, τῆς Νορβηγίας, τῆς
Γερμανίας καὶ τῶν Ἡνιωμένων Πολιτειῶν τῆς Ἀμε-
ρικῆς.

Ο στρατὸς τῆς Γαλλίας ἐν εἰρήνῃ μὲν ἀνέρχεται
εἰς 600,000 ἀνδρῶν, ἐν πολέμῳ δὲ εἰς 2,500,000.

Ο στρατὸς αὐτῆς συμποστούσαται εἰς 300 περίπου
πλοῖα, ἐξ ὧν 110 θωρηκτὰ καὶ καταδρομικά.

Τὸ πολιτεύμα τῆς Γαλλίας εἶναι δημοκρατικόν.
Τῆς Κυβερνήσεως προστατεῖ ὁ Πρόεδρος τῆς Δημο-
κρατίας, ἐλεγχόμενος κατὰ ἐπατείλαν ὑπό της Βου-
λῆς καὶ τῆς Γερουσίας. Ο Πρόεδρος μετὰ τοῦ ὑπουρ-
γικοῦ Συμβούλου ἀπαρτίζουσας τὴν ἔκτειντικήν
Ἀρχήν, ἡ δὲ Βουλὴ καὶ ἡ Γερουσία εἶναι ἡ νομοθετική
Ἀρχή. Ο νῦν Πρόεδρος τῆς Γαλλικῆς Δημοκρατίας
είναι ὁ Λουβέ.

Ἡ Γαλλία διαιρεῖται χωρογραφικῶς μὲν εἰς Βόρειον
Γαλλίαν, εἰς Νότιον Γαλλίαν καὶ εἰς τὰς Νήσους, δι-
αιρετικῶς δὲ εἰς 86 νομούς.

1. **Βόρειος Γαλλία.** Τῆς βορείου Γαλλίας ἀ-
ξιολογητερα πόλεις εἶναι οἱ Παρίσιοι (2,600,000 κ.),
ἡ πρωτεύουσα τοῦ Κράτους, κείμενοι ἐπὶ ἀμφιστέρων
τῶν ὄχων τοῦ Σηκουάνα, πόλεις ὡραίαστάτη καὶ πλου-
σιωτάτη. Ἐπὶ τῶν ἐν τῷ Σηκουάνα τριών νησίων
κείται τὸ ἀστυ. Η ἀρχαία πόλις, ἐν τῷ ὅποιῳ ὑπάρχει
ὁ μητροπολιτικὸς ναὸς τῆς Παναγίας. Εἰς τὸ ἐπὶ τῆς
δροτεράς σχῆμας μέρος τῆς πόλεως ἐνέργουσαν ὡραι-
ότατα οἰκοδομαῖ, ὡς τὸ Πανεπιστήμιον τὸ Πάνθεον,
ἐνθα θάπτονται οἱ μεγάλοι ἄνδρες τῆς Γαλλίας, τὸ
Μέγαρον τῶν ἀπομάχων ἔνθα διατέρφονται, δυπάνγη
τοῦ Δημοσίου οἱ τὴν πατρίδην ὑπηρετήσαντες καὶ κα-
ταστάντες ἀνίκανοι εἰς περαιτέρω στρατιωτικὴν ὑπη-
ρεσίαν. Έν αὐτῷ εἶναι τεθμέμενά τὰ ἐκ τῆς νήσου
Ἀγίας Ήλένης ἀνακομισθέντα λείψανα τοῦ Ναυ-
λέοντος Α'. Ἐνταῦθα εἶναι καὶ τὸ πεδίον τοῦ Ἀρεως.
Τὸ δὲ ἐπὶ τῆς δέξιας σχῆμας μέρος τῆς πόλεως εἶναι τὸ
ὅραιότατον. Ἐνταῦθα ὑπάρχουσιν ὡς ἔξαιστοις περίπα-
τος τῶν Ἡλυσίων πεδίων, ἡ πλατεία τῆς Ομονίας, ὁ
Κεραμεικός καὶ τὸ Λούδρον, τὰ δύο ταῦτα βασιλικά
ἄνακτορα. Εἰς τὸ Λούδρον ὑπάρχει καὶ ὁ διξιλογον
Μουσείον.

Οἱ Παρίσιοι εἶναι ώχυρωμένοι διὰ πολλῶν περιζω-
νύντων αὐτούς φρουρίων. Εἶναι πόλεις βιομηχανικω-
τάτη, τὰ δ' ἀναρθριμῆτα καὶ πλούσια αὐτῆς ἐμπορικά
καταστήματα καθιστῶσιν αὐτὴν μίαν τῶν καλλίστων
ἐν τῷ κόσμῳ.

Οἱ μακρῶν τῶν Παρισίων κείται ἡ μικρὰ πόλις
"Αγίος Διονύσιος" (54,000 κατ.), ἐνθα ὑπάρχουσιν οἱ
τάφοι τῶν βασιλέων τῆς Γαλλίας, αἱ Βερσαλλίαι (60,
000 κατ.), αἵτινες ἀπὸ τοῦ Αὐλοῦδικον ΙΔ' ἐγένοντο
τόπος διαμονῆς τῶν βασιλέων καὶ ἔνθα ἐνέργουσαν
τὰ δύο αὐτοῦ τούτου τοῦ βασιλικῶν καταστημάτων
μεγαλοπρεπῆ ἀνάκτορα καὶ οἱ περικαλλεῖς κήποι.
Ἐπίσης οἱ μακρῶν τῶν Παρισίων καὶ πορφὰ τὸν Ση-
κουάναν κείνται δ' "Άγιος Γερμανός καὶ τὸ Φοντανεβλό,
πολύγωνοι ἔχουσαι ὡραία ἀνάκτορα.

Οι Ρήμαιοι (108,000 κατ.), ένθα έστεφοντο σι αρχαίοι βασιλεῖς τῆς Γαλλίας, τὸ Σέδαν (30,000 κατ.), ένθα παρεδόθη τῷ 1870 ὁ αὐτοκράτωρ Ναπολέων Γ' εἰς τὸν βασιλέα τῆς Πρωσίας Γουλιέλμον Α'. ἡ Αἴλλη (215,000 κατ.) παρὰ τὰ σύνορα τοῦ Βελγίου, πόλις ὀχυρὰ καὶ ἐμπορικὴ, ἡ Λονγκέρων (40,000 κατ.) κειμένη παρὰ τὸν πορθμὸν τοῦ Καλαί, λιμὴν πολεμικός, τὸ Καλαί (60,000 κατ.), ἔχον ὀχυρώτατον λιμένα, ἐπόθεν γίνεται ὁ εἰς τὴν Ἀγγλίαν διάπλους, ἡ Βουλόγη (50,000 κατ.), πόλις ἐμπορική, ἡ Άρρες (40,000 κατ.), ἔχουσα Ἰατρικὴν Σχολήν, ἡ Ἀμένιον (80,000 κατ.), ἡ Διέπητα (30,000 κατ.), ἔχουσα καλὸν λιμένα, ἡ Ρονένη (115,000 κατ.), ἐπὶ τοῦ Σηκουάνα, πόλις βιομηχανική, οὖσα σίονει τὸ ἐπίνειον τῶν Παρισίων. Ἐνταῦθα ἐνάπ τῷ 1431 ὑπὸ τῶν Ἀγγλῶν ἐπὶ τῆς πυρᾶς ὡς ἀρετικῇ ἡ Αὔρηλιανή παρέθεντος Ἰωάννου Ἀρχία, ἡ ἡρωϊκὸς ἀγωνισθέας κατὰ τῶν Ἀγγλῶν πόρος ἀπελευθέρωσιν τῆς πατρίδος, ἡ Χάβοη (118,000 κατ.), λιμὴν ὀχυρὸς καὶ ἐπὶ τῶν ἐμπορικῶτάτων, ἡ Καΐνη (45,000 κατ.), τὸ Χερβούνγον (45,000 κατ.), πολεμικὸς λιμῆν, ἡ Βρέστη (70,000 κ.), μέγιστος πολεμικὸς λιμῆν, αἱ Ρένναι (70,000 κατ.), ἡ Νάνη (125,000 κατ.), παρὰ τὰς ἐκθελὰς τοῦ Λείγηρος, πόλις ἐμπορική. Ἐνταῦθα ὁ βασιλεὺς τῆς Γαλλίας Ἐρρίκος Δ' ἔξεδου τῷ 1598 τὸ ὑπὲρ τῶν Γάλλων διαμαρτυρομένων ὄμβων μονὸν ἀνὴρ διάταγμα, τὸ Τούρο (60,000 κατ.) ὑπῆρξεν ἐν ἑτεὶ 1870 ἔδρα τῆς Κυβερνήσεως τῆς Ἐθνικῆς ἀμύνης, κατὰ τὸν Γαλλογερμανικὸν πόλεμον, ἡ Αθρέηλα (70,000 κατ.), παρὰ τὸν Λειγῆρα ἔχουσα ἐργοστάσιαν ἡφασμάτων. Ἡ πόλις αὕτη πολιορκουμένη τῷ 1429 ὑπὸ τῶν Ἀγγλῶν ἐσώθη ὑπὸ τῆς Ἰωάννους Ἀρχίας, τῆς ἐπονομασθέσης Αὔρηλιανῆς παρέθεντο, τὸ Ναρού (96,000 κατ.), παρὰ τὰ σύνορα τῆς Γερμανίας κείμενον, ἔχει ἐργοστάσια κεντημάτων. Νοτιοδυτικῶς τούτου κείνων αἱ Τρόδαι (50,000 κατ.), ἔχουσα πολλὰ ἐργοστάσια. Πόρδ. Β. τούτων, παρὰ τὸν Ματρόναν ποταμὸν, κείται τὸ Σιαλῶν (Κατόλαινον) ἐν μέσῳ τῆς πεισανύμου πεδιάδος, ἐν τῷ 401 μ. Χ. κατετροπώθη ὁ ἡγεμὼν τῶν Οσγύων· Ἅττιλας παρὰ τῶν συμμαχησάντων Ψωμάλων, Πέτθων καὶ Φράγκων. Ἡ Δεργάνων (70,000 κατ.), ἐν τῇ χώρᾳ τῆς ὁποίας παράγεται ὁ δινομαστὸς Βουργουνδίκος οἶνος, ἡ Βεζανόνια (60,000 κατ.), πατέρις τοῦ μεγίστου τῶν ποιητῶν τοῦ ΙΘ' αἰλίου Βίκτωρος Οὐγού, ἔχουσα ὀνομαστὴν ὥρολο γοποιεῖν, ἡ Βελρόρη (30,000 κατ.), ἰσχυρὸν φρούριον παρὰ τὰ σύνορα τῆς εἰς τὸν Γερμανὸν ἐκχωρηθείσης Ἀλσατίας.

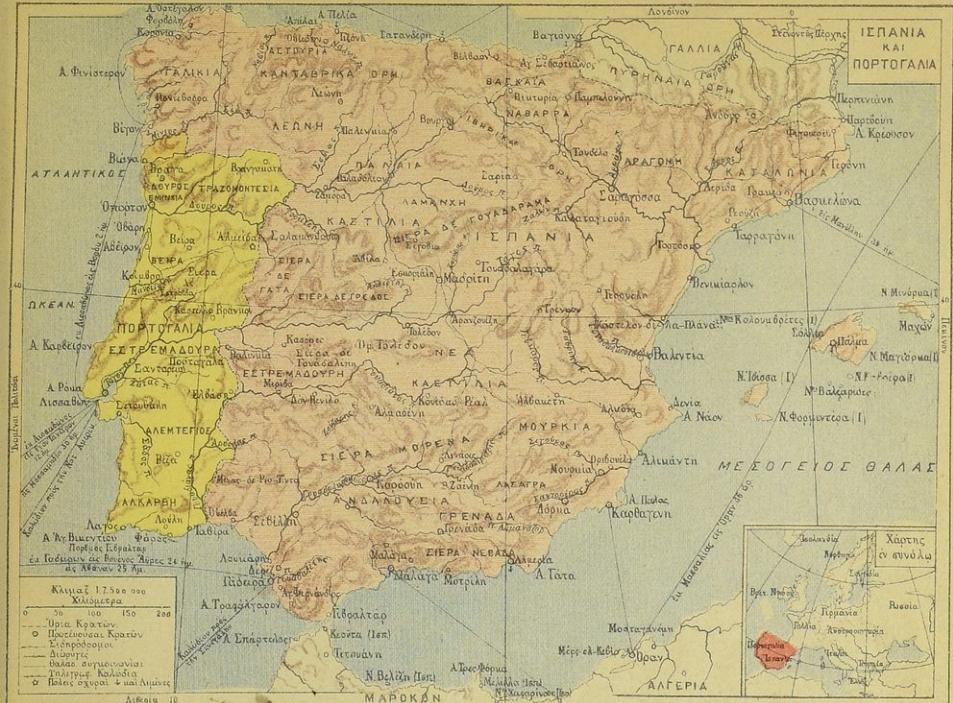
2. **Νότιος Γαλλία** Εἰς τὴν νότιον Γαλλίαν πέλεις ἔξια λόγων εἰνεὶ ἡ Αὐδὼν ἡ τὸ Αὐγύδουνον Γαλλία (466,000 κατ.), παρὰ τὴν συμβολὴν τοῦ Ἀρερος ἡ Σαρόνιον εἰς τὸν Ροδανόν, ἡ δευτερεύουσα πόλις τοῦ κράτους, ἔχουσα Ἀκαδημίαν τῶν ἐπιστημῶν καὶ τῶν τεχνῶν καὶ Πανεπιστήμιον. Εἰνεὶ πόλις ἐμπορικὴ καὶ βιομηχανική, πειρανύμος μάλιστα διὰ τὰ μετάξια ὡφάσματα. Ὁ Ἀγιος Στέφανος (140,000 κατ.), εἰς τὰ ΝΔ. τῆς Λυδίας ἔχων ὀνομαστὰ μηχανουργεῖα καὶ σιδηρουργεῖα. Παρὰ αὐτὸν εὑρίσκον-

ται τὰ πλουσιώτατα γαιανθρακωρυχεῖα τῆς Γαλλίας. Τὸ Κλερόνιον (50,000 κατ.), ἐνθα ὑπήλιθος τῷ 1095, κατὰ πρόσκλησιν τοῦ πάπα Οὐρβανοῦ Β', ἡ σύνοδος ἡ ἀπογειστάσα τὴν πρότην Σταυροφορίαν, ἡ Διμόζη (80,000 κατ.), πόλις βιομήχανος, ἡ Ροσφόρη (30,000 κατ.), ἐνθα συνελήφθη τῷ 1815 ὁ Ναπολέων Α' ὑπὸ τῶν Ἀγγλῶν, σίτινες ἔξωρισαν αὐτὸν εἰς τὴν γῆσσον Ἀγίαν Ἐλένην, ἡ Αραροχέλλη (30,000 κατ.), ὀχυρὸς λιμῆν, τὸ Βορόδο (260,000 κ.), παρὰ τὰς ἐκθελὰς τοῦ Γαρούνα, παράγον ἐξαιρετὸν σίνον, ἡ Βανόνη (30,000 κατ.), ἡ Τοπλούση (150,000 κατ.), πόλις ἐμπορική, ἔχουσα Πανεπιστήμιον, τὸ Μομπελλί (75,000 κατ.), ἔχον παλαίσταν καὶ περιώνυμον Ἰατρικὴν Σχολήν, ἐν ἡ ἐποιόδασε καὶ ὁ ἡμέτερος Κοραχῆς. Βορειοανατολικῶς αὐτοῦ εἰνεὶ αἱ Νίμαι (75,000 κατ.), ἔχουσα λείφανα σιδηρουργάτων καὶ ἀξεῖδος ἡριστρεῖα καὶ μεταξουργεῖα. Ἡ Μασσαλία (440,000 κατ.), ἀρχαῖα ἐλληνικὴ ἀποκαία Φωκαέων κτισθεῖσα τῷ 600 π. Χ. Εἰνεὶ ἡ μεγίστη ἐμπορικὴ πόλις τῆς Γαλλίας ἐπὶ τῆς Μεσογείου, ναυτικὴ καὶ βιομηχανική, ἡ Τούλων (95,000 κατ.), πολεμικὸς λιμῆν ἐπὶ τῆς Μεσογείου, ἔχουσα καὶ ναυσταθμόν, ἡ Νίμαια (94,000 κατ.), ἔχουσα εὐχρεατὸν καὶ νηγεινὸν κλίμα, τόπος χειμερινῆς διαμονῆς τῶν ἀσθενῶν. Παρὰ τὴν Νίμαιαν κείται ἡ **ηγεμονία Μονοίκου** ἡ **Μονακοῦ**, ἴδρυθείσα κατὰ τὸν δέκατον ἀπὸ Χριστοῦ αἰώνα καὶ διατελοῦσα ὑπὸ τὴν προστασίαν τῆς Γαλλίας. Τὸ **πολίτευμα** αὐτῆς εἰνεὶ μοναρχία ἀπόλυτος ὑπὸ τὸν ἡγεμόνα Ἀλβέρτον. Ἐχει τὸ 12,000 κατ., Ἰταλούς καὶ Γάλλους καθαίσκους. Πρωτεύουσα αὐτῆς εἰνεὶ τὸ Μονακόν (3,000 κατ.), ἀρχαῖα ἐλληνικὴ ἀποκαία καλουμένη Μονοίκου λιμῆν. Παρὰ αὐτὸν κείται ἐπὶ γραφικῶτάτης θέσεως ἡ πόλις Μόντε Κάρδο (4,000 κατ.), ἔνθα ὑπάρχει τὸ παγκοσμίου φήμης παικτεῖον. Πρὸς Β. τῆς Μασσαλίας κείται ἡ Αβενόν (15,000 κατ.), παρὰ τὸν Ροδανόν, ἡ τις ὑπῆρξεν ἐπὶ 72 ἡπ. ἔδρα τῶν Παπῶν (1304—1376) διατελούστων ἐνταῦθα ὑπὸ τὴν ἐπιρροὴν τῶν βασιλεῶν τῆς Γαλλίας. Εἰς τὰ ΒΑ. ταύτης εἰνεὶ ἡ Γρενόβλη (65,000 κατ.), καὶ πρὸς Β. ταύτης τὸ Σιαμπρέ (22,000 κατ.), ἐν τῇ Σαρδίᾳ, ἔνθα ὑπάρχει καὶ ἡ πολίχην Αἴλ-λε-μπαίν (5,000 κατ.), ἔχουσα ιαματικὰ θεάτρα.

Εἰς τὴν Γαλλίαν ἀνήκει καὶ ἡ νῆσος Κορσικῆς, ἡ ἀρχαῖα Κύνος, τῆς ἐποιας ποτεύουσα πόλις εἰνεὶ τὸ Αλάνιον (21,000 κατ.), κτίσμα τῶν Γενουών καὶ πατρὸς τοῦ Ναπολέοντος Α'. Ἀλλη πόλις ἐπιτηδεύειν ἡ Βαστία, λιμῆν.

Εἰς τὴν Γαλλίαν ἐπίσης ἀνήκουσιν αἱ ἐπὶ τῷ Ἀτταλικῷ ὄγκειῳ παρὰ τὰ δυτικά παράλια αὐτῆς κείμενα μικραὶ νῆσοι Κροά, Βελλίλη, Νοαρμούνι, Ιεύ, Ρέ, Ολεράν, ὡς καὶ αἱ ἐπὶ τῆς Μεσογείου παρὰ τὰ μεσημβρινά παράλια αὐτῆς κείμεναι Ιεραὶ νῆσοι.

Ἐπειδὴ τῆς Εὐρώπης κτήσιες ἔχει ἡ Γαλλία πολλάς, ἐν Ἀσίᾳ, Ἀφρικῇ, Ἀμερικῇ καὶ Ωκεανίᾳ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'

ΙΣΠΑΝΙΑ

Πληρ. 18,100,000.

Η Ισπανία δρίζεται πρὸς Β. ὑπὸ τῆς Γαλλίας, ἀπὸ τῆς ὁποίας χωρίζεται διὰ τῶν Πυρηναίων, καὶ ὑπὸ τοῦ Ἀτλαντικοῦ Ὡκεανοῦ, πρὸς Δ. ὑπὸ τῆς Πορτογαλίας καὶ τοῦ Ἀτλαντικοῦ Ὡκεανοῦ, πρὸς Ν. ὑπὸ τοῦ Ἀτλαντικοῦ Ὡκεανοῦ καὶ τῆς Μεσογείου θαλάσσης.

Κδῷσσα τῆς Ισπανίας εἶναι ὁ Γαστικός καὶ ὁ τοῦ Κάδικος (τῶν Σαρδείων) ἐν τῷ Ἀτλαντικῷ Ωκεανῷ, ὁ τῆς Μαλάγας καὶ ὁ τῆς Βαλενίας ἐν τῇ Μεσογείῳ θαλάσσῃ.

Πορθμὸς εἶναι ὁ τῆς Γιρβαλιάρχου, χωρίζων τὴν Ισπανίαν ἀπὸ τῆς Ἀφρικῆς, καὶ διὰ τοῦ ἑπούλου συγκοινωνοῦσιν ὁ Ἀτλαντικὸς ὄχεανὸς καὶ ἡ Μεσόγειος θάλασσα.

Όρος ἔχει ἡ Ισπανία πρὸς Β. τὰ Πυρηναῖα, διακρινόμενα εἰς ἀνατολικά, κεντρικά καὶ δυτικά, τῶν ὅπεριν συνέχεια πρὸς Δ. εἶναι τὰ Καστιλιανά καὶ τὰ Ἰβηρικά, εἴτα δὲ τὰ τῆς Καστέλλας, ἐν οἷς ἡ Σιέρρα Γοναδαράμα καὶ πρὸς Ν. τὰ τῆς Ἀδαλονοίας, ἐν οἷς ἡ Σιέρρα Μορένα, καὶ ἡ Σιέρρα Νεβάδα.

Ακρωτήρια τῆς Ισπανίας εἶναι ἐν μὲν τῷ Ἀτλαντικῷ ὄχεανῷ τὸ Φιντέρον, τὸ Τραφαλάρο, παρὰ τὸ ἑπούλον ὁ Ἀγγλος ναύαρχος Νέλων πατενταμάχης τῷ 1805 τὸν γαλλο-ισπανικὸν στόλον, καὶ ἡ Ταρέφα, ἐν δὲ τῇ Μεσογείῳ θαλάσσῃ τὸ Γάτον τὸ Πάλον καὶ τὰ τῆς Νόσας.

Ποταμοί εἶναι ὁ Λοῦρος, ὁ Τάγος καὶ ὁ Γουαδáνας πηγάδιοντες ἐν τῶν Καστιλιανῶν ὄρεων καὶ ἐκβάλλοντες εἰς τὸν Ἀτλαντικὸν ὄχεανόν, ὁ Μίνιος πηγάδιον ἐν τῷ ὄρέων τῆς Αστουρίας καὶ ἐκβάλλων εἰς τὸν Ἀτλαντικὸν ὄχεανόν, ὁ Γουαδαλίβιρος πηγάδιον ἐν τῆς Σιέρρας Μορένας καὶ ἐκβάλλων εἰς τὸν Ἰσηρικὸν ὄρέων καὶ ἐκβάλλων εἰς τὴν Μεσόγειον θάλασσαν.

Τὸ καίμα τῆς Ισπανίας εἶναι εὔχρατον μὲν εἰς τὰ, βόρεα, ἡπειρωτικά δέ, δηλαδὴ θερμὸν τὸ θέρος καὶ ψυχρὸν τὸν χειμῶνα, εἰς τὰ κεντρικά, καὶ θερμότατον εἰς τὰ νότια.

Τὸ σδάφιος εἶναι εὔφορον, καὶ τὰ κυριώτερα πό-

ιόντα της χώρας είναι οίνος, ξελαϊον, διπύραι. "Εχει δ' ή Ισπανία καὶ πολλὰ μέταλλα, οἷον σιδήρου, μελινθόν, φυεδάργυρουν καὶ ψιράργυρουν.

Τὸ ἐμπόριον εἶναι δρκετά ζωηρόν, ἀλλ' η βιομηχανία είναι διλγον ἀνεπτυγμένη.

Οἱ κάτοικοι τῆς Ισπανίας ἀνήκουσιν εἰς τὴν Δατινικὴν ὁμεσθίνιαν. Παρὰ τὰ δυτικά Ηπειρωτικά καὶ τὰν Γαστονικάν κάποιον σικοῦρι 50,000 Βάστον, ἀπόγονοι τῶν δρκαίων Ιέζων, ωσπερ οἱ τῆς νοτιοδυτικῆς Γαλλίας. Παρὰ δὲ τὴν Σιέρραν Νεβδάν κατοικοῦσι 5,000 Μαύροι, ἀπόγονοι τῶν Μαύρων, οἵτινες ἐδέσποσαν τὸν πλειστον μέρους τῆς Ισπανίας κατὰ τὸν μέσον αἰώνα.

Οἱ Ισπανοὶ είναι καθολικοὶ τὸ Θρήνος κευμα.

Τὸ πολιτευμα τῆς Ισπανίας είναι συνταγματική μοναρχία. Βασιλεὺς αὐτῆς είναι σύμμερος δὲ Ἀλφόνσος ΙΙ^{ος}.

Εἰς τὸ βασιλεῖον τῆς Ισπανίας ἀνήκουσι καὶ αἱ ἐν τῇ Μεσογείῳ θαλάσσῃ Πινεδονοὶ καὶ Βαλεαρίδες νῆσοι, καὶ αἱ ἐν τῷ Ἀτλαντικῷ ωκεανῷ Κανάριοι.

Οἱ στρατὸς ἐν καρῷ εἰσήρθη ἀριθμεῖ 100,000 ἄνδρας, καὶ ἐν κατιφι πολέμου 185,000. Οἱ στόλος σύγκειται ἐκ 50 πλοίων, ὧν τὰ 18 θωρηκτὰ καὶ καταδρομικά.

Πόλεις ἀξιολογώτεραι τῆς Ισπανίας είναι ἡ Μαδρίτη (170,000 κατ.) ἡ πρωτεύουσα τοῦ βασιλείου, κειμένη εἰς τὸ κέντρον τῆς χώρας καὶ παρὰ τὸν Μαρζανάρην ποταμόν. Εἰνε ἡ ὑψηλότάτη τῶν τῆς Εδρώπης πλεων, κειμένη ἐπὶ ὑψηλεῖον 650 μέτρων ὑψοῦς. "Εχει Πανεπιστήμιον, Μουσεία, Ἀστεροσκοπεῖον, φιλολογικά, ἐπιστημονικά καὶ καλλιτεχνικά Ἀκαδημίας, καὶ πολλὰς Ἐκκλησίας, κοσμουμένα δὲ εἰκόνων ἔξοχων ζωγράφων. Ισπανῶν καὶ ξένων. Οὐ μακρὰν τῆς Μαδρίτης κείται αἱ κατὰ παιρὸς χρηματίσουσαι βασιλικαὶ διατριβοῦν. Ἀραγονές, Ἐσκούδιον, Σαργι δερφόν, μὲν ὥραστεπαίειται. Βορειοδυτικῶν τῆς Μαδρίτης κείται τὸ Βαλλαδίλιον (60,000 κατ.), ἔνια ἀπέθενεν ὁ Χριστόφορος Κολόμβος τῷ 15^ο 6. "Εχει βιομηχανίαν ὑφασμάτων καὶ χάρτου. Νοτιοδυτικῶν δὲ τούτων κείται ἡ Σαλαμάγια, περιφυμοὶ πατὰ τὸ Μέσον αἰώνα διὰ τὸ Πανεπιστήμιον αὐτῆς. Η Σαραγόσσα (90,000 κατ.) παρὰ τὸν Ιέζωρ, ἔχουσα Πανεπιστήμιον. Εἴναι σύνομαστη διὰ τὴν ἡριοτήτην ἀντίστασιν αὐτῆς εἰς τὸν πολιορκήσαντας αὐτὴν Γάλλους ἐν ἔτεισ 1808 καὶ 1809, η Βαρκελῶνη (270,000 κατ.), πόλις ἐμπορική καὶ διοικήσανος, καὶ ἡ πρώτης λιμήν τῆς Ισπανίας ἐν τῇ Μεσογείῳ ἔχει Πανεπιστήμιον. Τὸ Τολέδον ἡ Τόλητον (20,000 κατ.) πρὸς Ν. τῆς Μαδρίτης, παρὰ τὸν Τάγον. "Τοῦ ιππαλία πρωτεύουσα τῆς Ισπανίας καθέται ἡ Μαδρίτη ἐγένετο τοιστήν μόνον ἀπὸ τοῦ Φιλίππου Β'. τῷ 1561. Η Κορδοβάν ἡ Κόρδοβα (60,000 κατ.) παρὰ τὸν Γουαδαλαχίρον ἀκμάσσα ἐπὶ τῆς ἐν Ισπανίᾳ ἀριθμοτάτης. "Εχει βιομηχανία. Η Σεβίλλα (140,000 κατ.) παρὰ τὸν Γουαδαλαχίρον, πρωτεύουσα τῆς Ἀνδαλουσίας, ἐν ἣ σήκεται τὸ λαμπτὸν ἀριθμὸν ἀνάτοπον Ἀλκαζάρο. "Εν αὐτῇ εὑρίσκοται καὶ τὸ μέ-

γιστον ταυρομαχικὸν ἀμφιθέατρον τῆς Ισπανίας. "Εχει Πανεπιστήμιον καὶ τὸ μέγιστον ἐργοστάτιον πατοῦν καὶ σάρων τῆς Ισπανίας. Εἰς τὰ ΝΔ. τῆς Σεβίλλης κείται ἐπὶ τοῦ Ἀτλαντικοῦ ωκεανοῦ ὃ μικρὸς λιμὴν Πλάτος, ἐξ οὗ ἐξέπλευσεν δὲ Χριστόφορος Κολόμβος πρὸς ἀναπλύψιν τοῦ νέου κόσμου. Ο Κάλδεξ (τὰ Γάδειρα) (70,000 κατ.) κείται ἐπὶ νησίδος τοῦ διωμάνυμον κόλπου. Εἴναι ὁ νύρος ναύσταθμος τῆς Ισπανίας. Ἀνατολικῶς τούτου κείται ἡ Χερές δὲ Λάρηστρέα, παράγουσα ἐλέκτεδο σίνον. Εἴναι ιστορικῶς περιώνυμος διὰ τὴν ίητταν, ἵνα ὑπέστησαν οἱ ὑπὸ τὸν Ροδρίγον χριστιανοὶ Βηγαρέτθι οὐ πότερον τῶν Μαρσονίων καὶ Ἀράδων Ταρίχ τῷ 711 μ. Χ. Η Πιρασκιάρη, παρὰ τὸν ὅμωνυμον κόλπον, ἔχουσα διχρόταταν φρύδους καὶ ἀνήκουσσα εἰς τὸν "Αγγλικὸν ἀπὸ τοῦ 1704. Η Μαλάγα (135,000 κατ.) παράγουσα ἀριστον τὸν οἶνον. Ταύτης ΒΑ κείται ἡ Γρενάδα (70,000 κατ.), ἀκμάσσα ἐπὶ τῆς ἀριθμοτάτης, παράποντα τοῦ τελευταίου ἐν Ισπανίᾳ ἀριθμούντας ἀριθμούς κράτους, διπερ κατέλυσαν τῷ 1492 οἱ βασιλεῖς τῆς Ισπανίας Φερδινάνδος καὶ Ισαΐαλλα. Η Καρθαγένη (80,000 κατ.) η Νέα Καρχηδόναν κτίστηκε τὸν Καρχηδόνιον, ἔχουσα ναύσταθμον. Η Μουρκία (100,000 κατ.), ἀκμάσσα καὶ αὐτὴ ἐπὶ τῆς ἀριθμοτάτης, παρά τὸν ὅμωνυμον κόλπον. Εἴναι πόλις ἐμπορική καὶ βιομηχανική. "Εχει Πανεπιστήμιον καὶ βιομηχανίαν μεταξύνων ὑφασμάτων.

Παρὰ τὰ ἀνατολικὰ Ημερηγαῖα κείται ἡ δημοκρατία τῆς Ἀνδόρρας ἔχουσα πληθυσμὸν 20,000 κατοίκων. Η δημοκρατία αὕτη ἰδρυθεῖσα κατὰ τὸν ἔνατον αἰώνα διατελεῖ ὑπὸ τὴν προστασίαν τῆς Γαλλίας καὶ τοῦ Επισκόπου τῆς ἐν Ισπανίᾳ Οὐργέλλης. Διοικεῖται ἡ Δημοκρατία αὕτη διὰ Συμβουλίουν ἐξ 24 μελῶν ἐκλεγομένων ἀνὰ τετρατελίαν. Τοῦ Συμβουλίου τούτου προστατεύεται Πρέδερος, ἐπιτετραμένος καὶ τὴν διεξαγωγὴν τῶν ἔξιτερικῶν ὑποθέσεων. Οἱ κάτοικοι αὐτῆς είναι Ισπανοὶ καθολικοί, ἔχει δὲ ὁμώνυμον πρωτεύουσαν.

Αἱ Πινεδονοὶ νῆσοι (25,000 κατ.) είναι η Ιβιζά καὶ Φορμενίδα.

Αἱ Βαλεαρίδες νῆσοι (25,000 κατ.) είναι η Μαγιόρκα παράγουσα ἀριστα πορτοκάλια καὶ ἔχουσα πρωτεύουσαν τὴν ὄχυραν καὶ ἐμπορικὴν πόλιν Πάλμαν (50,000 κατ.), η Μινόρκα ἔχουσα πρωτεύουσαν τὴν ἐπίστης ὄχυραν Μαχάντη, γῆς εἰνε εἰς τῶν ἀριθμῶν λιμένων τῆς Εδρώπης καὶ ἡ Καβρέρα.

Αἱ Κανάριοι νῆσοι (300,000 κατ.) ἐπὶ τὰ μεγαλήτεραι καὶ καὶ ἔξι μικρότεραι, κείμεναι πρὸς Δ. τῆς Αφρικῆς ἐν τῷ Ἀτλαντικῷ Ωκεανῷ, εἰνε νῆσοι η ηφαιστεογενεῖς καὶ εἴδηφοροι. "Εχουσι κλήρους ὑγιεινότατον. Αἱ μεγαλήτεραι είναι η Τερερίφα (106,000 κατ.), η Μεγάλη Κανάριος (92,000 κατ.), η Πάλμα (40,000 κατ.), η Γουέρα (12,000 κατ.), η Φέρρος (6,000 κατ.), διὰ τὰς ἑπολας διέρχεται ὃ πρώτος μεσημβρινὸς τῆς Γῆς, ὃ διατηρούν ταύτην εἰς ἀνατολικῶν καὶ εἰς

διυτικὸν ἡμισφαῖρον, ἡ Φωνερτεβεντοῦρα (12,000 κατ.), καὶ ἡ Λανξαρόη (18,000 κατ.). Αἱ νῆσοι αὗται ἀποτελοῦσι μίλαν ἐπαρχίαν τῆς Ἰσπανίας, μὴ συγκαταλεγόμεναι εἰς τὰς ἀποικίας αὐτῆς.

Κτήσει ἔκτὸς τῆς Εὐρώπης ἔχει ταῦν η Ἰσπανία μόνον ἐν Ἀφρικῇ καὶ ἐν Ὑπεραντά. Τὰς ἐν Ἀσίᾳ Φιλιππίνας καὶ τὰς ἐν Ἀμερικῇ Μεγάλας Ἀντίλλας ἀπώλεσε κατά τὸν τελευταῖον ἀποχῇ αὐτῆς πόλεμον (1898) πρὸς τὰς Ὑνωμένας Πολιτείας τῆς Ἀμερικῆς.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ'.

ΠΟΡΤΟΓΑΛΙΑ

ΑΦΟΝΣΟΣ Α'

ΑΙΑΝΑΙΑ

Πληθ. 5,000,000.
Ἡ Πορτογαλία ὁρίζεται πρὸς Α. καὶ Δ. ὑπὸ τῆς Ἰσπανίας, καὶ πρὸς Ν. καὶ Δ. ὑπὸ τοῦ Ἀτλαντικοῦ ὥνεανοῦ.
Εἰς αὐτὴν ἀνήκουσι καὶ οἱ νῆσοι Μαδέρα, Πορτοσάντον καὶ Ἀζόραι.

Φροντίς τῆς Πορτογαλίας εἶναι ἡ Σιέρα Εστρέλλα, γῆτις εἴναι συνέχεια τῶν Καστιλλιανῶν δρέων.

Ἀκρωτήρια αὐτῆς εἶναι ἡ Ῥόκα καὶ τὸ τοῦ Ἀγίου Βικεντίου.

Ποταμοί διαρρέοντες τὴν Πορτογαλίαν εἶναι ὁ Δούρος, ὁ Τάγος καὶ ὁ Γοναδάνας. Οἱ τελευταῖοι οὐτοις πηγάζει ἐκ τῆς Σιέρας Μορένας καὶ ἐκβάλλει, ὡς καὶ οἱ ἄλλοι, εἰς τὸν Ἀτλαντικὸν ὥνεανόν.

Τὸ **κλῖμα** τῆς Πορτογαλίας εἶναι ἐν γένει εὔκρατον. Τὸ ἔδαφος αὐτῆς εἶναι εὐφόρον καὶ παράγει κυρίως οἶνον, ἐκ δὲ τῶν μεταλλείων αὐτῆς ἔξαγεται πρὸ πάντων χαλκός.

Ἡ γεωργία, ἡ ἐμπορία καὶ ἡ βιομηχανία εἶναι ὀλίγη γον ἀνεπτυγμέναι.

Οἱ κάποιοι τῆς Πορτογαλίας, συγγενεῖς τῶν Ι-σπανῶν, ἀνήκουσιν εἰς τὴν Λατινικὴν ὁμοσθίνιαν καὶ εἶναι καθολικοί.

Οἱ **αποράτοις** τῆς Πορτογαλίας ἀνέρχεται ἐν εἰρήνῃ μὲν εἰς 40,000 ἀνδρῶν, ἐν πολέμῳ δὲ εἰς 150,000.

Οἱ **στόλοις** συνίσταται ἐκ 34 διαφόρων πλεον.

Τὸ **πολίτευμα** εἶναι συνταγματικὴ μοραρχία. Οὐνύ βασιλεύων εἶναι ὁ Λουδοβίκος Α'.

Ἡ Πορτογαλία διαιρεῖται διοικητικῶς εἰς 17 νομούς, μὴ συμπεριλαμβανομένων τῶν νήσων Μαδέρας καὶ τῶν παρακειμένων αὐτῇ, αἵτινες ἀποτελοῦσιν ἔνα νησόν, καὶ τῶν νήσων Ἀζορῶν, αἵτινες ἀποτελοῦσιν ἔτερους τρεῖς νησούς.

Πόλεις ἐπισημότεραι τῆς Πορτογαλίας εἶναι ἡ Λισσαβόν (308,000 κατ.), πορτεύουσα τὸν βοσιλεύον, κειμένη παρὰ τὰς ἐκβολὰς τοῦ Τάγου εἰς γραφικωτάτην τοποθεσίαν καὶ ἐκτισμένη ἀμφιθετρικῶς παρὰ τὴν λίμνην, τὴν διόπιαν σχηματίζει ἐνταῦθα διποταμὸς αὐτός. Εἶναι πόλις ἐμπορικὴ καὶ βιομηχανική. Τὴν ἔρησιν κατὰ τὸν 16ον αἰώνα τὸ κέντρον τοῦ παγκοσμίου ἐμπορίου ὡς ἔχουσα μέγαν ἀποκιακὸν κράτος εἶναι τὰς Ἀνατολικὰς Ἰνδίας. Τὸ Ὁπόρον (140,000 κατ.), ἐμπορικὸς λιμήν. Παράγει ἔξαρτον οἶνον. Ἡ Βραγαντία (6,000 κατ.), εἰς τὰ ΒΑ. τῆς χώρας, εἶναι ἡ κοιτίς τοῦ σήμερον βασιλεύοντος Βραγαντιακοῦ σίκου. Ἡ Κοιμῆσα (20,000 κατ.), ἔχουσα Πανεπιστήμιον τὸ μάρον τῆς Πορτογαλίας.

Ἡ νῆσος Μαδέρα, κειμένη ἐν τῷ Ἀτλαντικῷ ὥκειανῷ, μετά τῆς ἔτερας νήσου Πόρτο-Σάντο καὶ τῶν περὶ αὐτὰς ἀνατοικήτων νησιών, ἀριθμοῦσιν 134, 000 κατοίκους. Ἡ Μαδέρα εἶναι εὐφορτωτάτη καὶ κύριον αὐτῆς προΐον εἶναι ὁ οἶνος. Ἡ νῆσος Πόρτο Σάντο παράγει ἀφθονον λειχήνα, ἐξ οὗ ἔξαγεται πορφυρὰ βαφή.

Ἡ συστάς τῶν Ἀζορῶν σύγκειται ἐξ 9 νήσων καὶ πλείστων σκοπέλων (265,000 κατ.). Διαιρεοῦνται δὲ εἰς 3 συμπλέγματα, ἀνατολικὸν μέσον καὶ δυτικόν. Καὶ τοῦ μὲν ἀνατολικοῦ κυριωτέρα νῆσος εἶναι ὁ Ἀγιος Μιχαήλ, ἡ μεγίστη, πολυανθρωποτάτη καὶ πλουσιωτάτη πασῶν τοῦ δὲ μέσου ἡ Πίκος καὶ ἡ Τερσέρα, καὶ τοῦ δυτικοῦ ἡ Φλόρες. Αἱ νῆσοι αὗται παράγουσι κυρίως οἶνον καὶ πορτοκάλια, ἡ δὲ κτηνοτροφία ἀκμάζει ἐν αὐταῖς.

Ἐκτὸς τῆς Εὐρώπης κτήσεις ἔχουσιν οἱ Πορτογάλοι εἰς τὴν Ἀσίαν, τὴν Ἀφρικήν καὶ τὴν Ὑπεραντά.

ΜΕΡΟΣ ΤΙΡΤΟΝ

ΔΙΑ ΤΗΝ ΤΡΙΤΗΝ ΤΑΞΙΝ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ

ΤΜΗΜΑ ΠΡΩΤΟΝ

ΓΕΩΓΡΑΦΙΑ ΤΗΣ ΛΟΙΠΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.

ΕΛΒΕΤΙΑ

Πληθ. 3,000,000.

Η Έλβετία δρίζεται πρὸς Β. ὑπὸ τῆς Γερμανίας, πρὸς Δ. ὑπὸ τῆς Γαλλίας, πρὸς Ν. ὑπὸ τῆς Ιταλίας καὶ πρὸς Α. ὑπὸ τῆς Αὐστρίας.

Η Έλβετία εἶναι χώρα δρεινοτάτη, περιώνυμος διὰ τὰς φυσικὰς αὐτῆς καλλιῶνάς. Αἱ ἐν αὐτῇ δόροις· οὐδὲ εἰναι αἱ Ἀλπεις καὶ ὁ Ίόρας. Τῶν Ἀλπεων ὑψῶνταν ἐνταῦθα πολλαὶ κορυφαὶ καλυπτόμεναι ὑπὸ δημηνούχων χιόνων καὶ παγάνων (glaciers). Εἰ τῶν κορυφῶν τούτων καταπέτασον πολλάκις μετὰ πατάγου χιονοστιβάδες εἰς τὰς πέριξ κοιλάδας, ἐπιφέρουσαι ἐνίστε καὶ καταστροφάς.

Η ὑψητότητα κορυφὴ τῶν Ἀλπεων εἶναι τὸ Αενικό δρός, ὅπερ κεῖται μεταξὺ Γαλλίας καὶ Ιταλίας. Ἐκ τοῦ ἐν τῇ Έλβετίᾳ κορυφῶν ὑψητοῦ εἶναι τὸ Ἔργονδον δρός. Ἀλλαὶ σημαντικότεραι κορυφαὶ εἴναι ὁ Μέγας Ἀγιος Βεργίαρδος, ζεῦθα ὑπάρχει ή ἡμώνυμος μονή, ὑπομάχη διὰ τοὺς νοήμονας αὐτῆς κίνας στίνες, περιφερόμενοι ἀνὰ τὰ δρηγὰ ἀνάχρονοι καὶ σφέζουσι τοὺς κινδυνεύοντας περιηγητάς, καὶ ὁ Ἀγιος Γοτθάρδος, ὅποιον διέρχεται ὁ διεισθῆται σιδηρόδρομος ὁ συνδέοντας τὴν Έλβετίαν μετὰ τῆς Γερμανίας καὶ τῆς Ιταλίας, διὰ σήραγγος ἕντες καὶ λιμνομέτρων.

Τοῦ ἔλβετικον Ἰόρα καὶ ἀξιολογώτεραι κορυφαὶ εἶναι ἡ Λόκη καὶ τὸ Τρυφερόν δρός.

Ποταμοὶ τῆς Έλβετίας εἶναι ὁ Ῥήνος, πηγάζων ἐκ τοῦ Ἀγίου Γοτθάρδου, σηματιζόντων τὴν ἀνατολήν Κωνοτανίαν καὶ ἐκβάλλοντας εἰς τὴν Γερμανικὴν θάλασσαν, ὁ Ῥοδαὸς πηγάζων ἐπὶ τῶν παρὰ τὸν Ἀγιον Γοτθάρδον δρέων Γρίμσελ καὶ Φούρκα σηματίζων τὴν λίμνην τῆς Γενεύης καὶ ἐκβάλλοντας εἰς τὸν ποτὸν τοῦ Λέοντος, καὶ οἱ μικρότεροι ποταμοὶ Αιματίη, Ρεούσσον καὶ Ἄρας παραπέτασμοι τοῦ Ῥήνου, ἡ Σαρίνη καὶ ὁ Αρβήν. Εἰς τὴν Έλβετίαν ἔχει τὰς πηγάς τοῦ διὸ εἰς τὸν Δούναβιν χωρίσμενος Ἰνος ὡς καὶ οἱ τοῦ Ἀνοί Ιταλίας ποταμοὶ Τίνκον καὶ Αδίγης.

Αίγανας ἡ Έλβετία ἔχει πολλά. Τούτων αἱ μεγαλύτεραι εἶναι ἡ τῆς Γενεύης ἡ Αεμάνη ἡ μεγίστη πασῶν, τῆς ὑπέροχης τὰ μεσημβρινὰ παρθένα ἀνήκουσιν εἰς τὴν Γαλλίαν, ἡ τῆς Νευσσαΐλλης, ἡ τῆς Ζνούχης, ἡ τῆς Κωνσταντίνας ἀνήκουσα καὶ εἰς τὴν Αβ-

στέλαιν καὶ εἰς τὴν Γερμανίαν, καὶ ἡ Μείζων ἀνήκουσα καὶ εἰς τὴν Ιταλίαν.

Τὸ κλιμα τῆς Έλβετίας, διὰ τὸ πολὺ δρεινὸν αὐτῆς, εἶναι τὸν μὲν χειμῶνα ψυχρόν, τὸ δὲ θέρος δροσερόν, καὶ καθόδου ὑγιεινότατον. Τὰ δρηγὰ τῆς Έλβετίας εἶναι τερπνοτάτη κατὰ τὸ θέρος διαμονή, τὰ δὲ ἐπὶ τῶν πλειστῶν ἐξ αὐτῶν ὥραία ξενοδοχεῖα παρέχουσιν ὅλας τὰς ἀνέστις εἰς τὰς μωράδας τῶν περιγγητῶν, ὅπινες ἐπισκέπτονται τὴν γραφικωτάτην ταύτην χώραν.

Τὸ ἔδαφος αὐτῆς, ἀκατάλληλον εἰς τὴν γεωργίαν, εἶναι ἐπιτηδεύτατον εἰς τὴν κτηνοτροφίαν. Ἰδίως δὲ τρέψει τὴν χώραν ἀρέστου εἰδούς ἀγρέλλας, εἰς τοὺς γάλακτος τῶν ὄπων κατασκευαζεῖται ὁ περιφέμος ἐλλειπτικὸς τυρός καὶ ἔξαγεται λαμπτὸν βαύτυρον.

Η βιομηχανία εἶναι πολὺ διεπιυγμένη ἐν Έλβετίᾳ, μᾶλιστα δὲ ἡ τῶν βαμβακίων καὶ μεταξίνων ὑφασμάτων καὶ ἡ τῶν ὥρολογίων. Ή ἐμπόριον εἰνεκρούντων ἀρχαία καὶ ἡ συγκοινωνία τελεῖται.

Ἄριστη δὲ εἶναι ἡ πνευματικὴ ἀνάπτυξις, χάριν τῆς ἐποικίας ὑπάρχουσας: 4 Πανεπιστήμια, 2 Ἀκαδημίαι, 1 Πολυτεχνεῖον καὶ πλεισταὶ σχολεῖα τῆς τε πατοτέρας καὶ τῆς μέσης ἐπικαίεσσας.

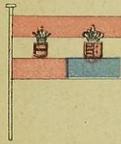
Οἱ Έλβετοι εἶναι ἀπόγονοι ιδίας ἐλβετικῆς φυλῆς, καὶ τὰ μὲν 2)3 αὐτῶν (περὶ τὰ 2 ἑκατομμύρια) ὅμιλοισι τὴν γερμανικήν, ἐκ δὲ τῶν λοιπῶν περὶ τὰς 700,000 ἑμιλιοῖς τὴν γαλλικήν καὶ περὶ τὰς 300,000 τὴν ιταλικήν, ὃς ἐκ τῆς γειτνιαστεως αὐτῶν πρὸς τὰς χώρας ταῦτας.

Ως πρὸς τὴν θρησκείαν, τὰ 6)10 τῶν κατοίκων εἶναι διαμαρτυρόμενοι καὶ τὰ 4)10 καθολικοί.

Τὸ πολέμευτα τῆς Έλβετίας εἶναι δημοκρατικὸν δημοσιοποιακόν. Τὴν Έλβετικὴν ὅμοσπονδιανὴν ἀποτελοῦσιν 25 πολιτεῖαι (cantons), αἱ ἔξης Βέρηνης, Συλοθούρης, Βαλελας (πόλεως καὶ ἀγρῶν), Αργανίας, Ζνούχης, Σχαφφούρης, Θουνγαρίας, Αττιεν-ζέλλης (ἐντὸς καὶ ἔκτης Τοδένης), Ἀγίου Πάλλοι, Γλαδίσος, Σχοούΐας, Ζόγης, Αυνέρηνης, Ονινεϊβρίδης (ἄνω καὶ κάτω): Οδούλας, Φρεβούδην, Νεναστέλλης, Οδαλίδος, Γενεύης, Βαλατόης, Γριζένων καὶ Τεσσίνου συνδέμεναι πρὸς ἀλλήλας ἐμαστονδιακῶς καὶ ἔχουσι κανεκτικὴν Κυβερνήσην ἐδρεύσανταν ἐν Βέρηνη. Καὶ τὴν μὲν ἐκτελεστικὴν ἔχουσίαν ἔχει τὸ ὅμοσπονδιακὸν Συμβόλιον, τοῦ διπάλου προσταταῖ ὁ πρόεδρος τῆς ὁμοσπονδίας ἐκλεγόμενος ἀνὰ πενταετίαν, τὴν δὲ νομοθετικὴν ἡ ὁμοσπονδιακὴ Βουλὴ.

Μόνιμον στρατόν ἡ Έλβετία δὲν ἔχει. Καὶ ἐν πολέμῳ μὲν πάντες οἱ μάχιμοι Έλβετοι ὀφείλουσι τὴν στρατιωτικὴν ὑπηρεσίαν, ἐν ἐρήμῃ δὲ αὐτὴν διαρκεῖ ἐπὶ τινας μόνον ἡμέρας τοῦ ἔτους, τῶν πολιτῶν προσταλτούμενον ἐκ πειρατησης πρὸς ἀστοχησίαν.

Τὴν Έλβετίαν κυριώτεραι πόλεις εἰναι.

1· Έν μὲν τῇ Γερμανικῇ Ελβετίᾳ ἡ Βέρη (50,000 κατ.), ἡ ἔδρα τῆς ὁμοσπονδιακῆς Κυβερνήσεως, ἔχουσα Πλανετιστήμιον, ἡ Ζυρέχη (150,000 κατ.), πάρι τὴν ὁμώνυμον λίμνην, πόλις βιομήχανος, ἔχουσα μηχανουργεία. Περιώνυμον δὲ είνε τὸ ἐν αὐτῇ Πολυτεχνεῖον. Ἐχει καὶ πράτιστον Πλανετιστήμιον. Ἡ Αιγάρη (25,000 κατ.), πάρι τὴν ὁμώνυμον λίμνην, κειμένη εἰς μαγευτικὴν τοποθεσίαν καὶ οὖσα διὰ τοῦ προσφιλεστάτη διατριβὴ τῶν ἐπισκεπτομένων τὴν Ελβετίαν, ὁ Ἀγος Γάλλος (40,000 κατ.), καὶ ἡ Βασιλεία (90,000 κατ.), κειμένη πάρι τὸν Ρήνον, πόλις ἐμπορική ἔχουσα ἀχριτικὰ βιομήχαναν μεταξύνοντα φασμάτων. Ἐχει καὶ Πλανετιστήμιον.

2· Έν δὲ τῇ Γαλλικῇ Ελβετίᾳ, ἡ Γενεύη (90,000 κατ.), εἰς τὴν μεσογεόνδρινον τὴν ἄκραν τῆς ὁμώνυμον λίμνης, πόλις βιομήχανικωτάτη, ἔχουσα

περίφημα μεταξουργεία καὶ ώρολογοποιεία. Ἐχει ἀκμαῖον καὶ ὄντας τὸ Πλανετιστήμιον. Μαγευτικώτατοι δὲ είναι αἱ ἐπὶ τὸν βορείην παραλίων τῆς λίμνης αὐτῆς τοποθεσίαι, εἰς τὰς ὅποιας ὑπάρχουσι πλείσται μεγαλοπρεπεῖς ἐπαύλεις. Ἡ Λοζιάνη (40,000 κατ.), ἐπὶ τῆς βορείας ἤχηθης τῆς λίμνης τῆς Γενεύης, ἔχουσα κλίμα εξόχως εὐκράτων καὶ ὑγιεινῶν, καὶ Ακαδημίαν. Ἡ Νευσατέλλη (20,000 κατ.), παρὰ τὴν ὁμώνυμον λίμνην, πόλις ἐμπορική καὶ βιομηχανική, ἔχουσα Ακαδημίαν, καὶ ἡ Φειβούρη (15,000 κατ.), πόλις βιομηχανική.

3· Καὶ ἐν τῇ Ιταλικῇ Ελβετίᾳ τὴν πολιτείαν Τεσίνιον, ἡ Βελλινζόνα (5,000 κατ.).

4· Της δὲ μικτῆς πολιτείας Γριζοντάς ἡ Γριζονδεῖν, κατακομένης ὑπὸ Γερμανῶν, Γάλλων καὶ Ιταλῶν, πρωτεύουσα είνε τὴν Χούρη (9,000 κατ.). Είνε δὲ αὐτὴ ἡ μεγίστη μὲν ἀλλ᾽ ἡ ἐλιγανθρωποτάτη τῶν πολιτειῶν τῆς Ελβετίας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε'.

ΗΓΕΜΟΝΙΑ ΔΙΧΤΕΝΣΤΑΙΝ

Πληθ. 10,000.

Ἡ ἀνεξάρτητος ἡγεμονία Διχτενστάιν, διατελούσσα ἐν πολλοῖς ὑπὸ τὴν ἐπιστολὴν τῆς Αὐστρίας, κείται με-

ταξίν της Ελεύσιας και της Αθοτρίας. Κατοικουμένη δὲ ὑπὸ Γερμανῶν καθοικιῶν, ἔχει πρωτεύουσαν τὴν Βαδούνιον (1,000 κατ.).

Οἱ ἡγεμονίκες αὐτῆς οἶκος, ἀνάγων τὴν ἀρχὴν αὐτοῦ εἰς τὸν 12ον αἰώνα, εἴναι αὐτοτριαῖς καταγγωγῆς; κατέχει δὲ καὶ ἐκτεταμένας κτήσεις ἐν Αθοτρίᾳ, Μοραύᾳ, Σιλεσίᾳ, Οὐγγαρίᾳ, καὶ Στυρίᾳ. Νῦν ἡγεμόνη είναι ὁ Ἰωάννης Β'.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ι'.

ΑΓΣΤΡΟΟΙΤΓΑΡΙΑ

Πληθ. 43,000,000.

ΦΡΑΤΗΣ ΙΩΣΗΦ Α'

Ἡ Αθοτροουγγρικὴ μοναρχία ἀποτελεῖται ἐκ δύο καρτών, τῆς αὐτοκρατορίας τῆς Αθοτρίας καὶ τοῦ βασιλείου τῆς Οὐγγαρίας. Ἐγουσὶ δὲ ταῦτα κοινὰ τὸν ἡγεμόνα, τὸ νόμισμα, τὰ τελωνεῖα, τοὺς πολιτικὰ, τὴν ἔξωτερην πολιτικὴν καὶ τὰς κοινοδοւλευτικὰς Ἐπιτροπέας (Delegationes). Ορίζεται πρὸς Β. ὑπὸ τῆς Ρωσίας καὶ τῆς Γερμανίας, πρὸς Δ. ὑπὸ τῆς Γερμανίας, τῆς Ελεύσιας καὶ τῆς Ιταλίας, πρὸς Ν. ὑπὸ τῆς Ιταλίας, τοῦ Ἀδριατικοῦ πελάγους καὶ τῆς Ἑλληνικῆς χερσονήσου, καὶ πρὸς Α. ὑπὸ τῆς Ρωμανίας καὶ τῆς Ρωσίας.

Εἰς τὴν Αθοτροουγγρίαν ἀνήκουσι καὶ αἱ ἐν τῷ Αδριατικῷ πελάγει κείμεναι νῆσοι, ὃν αἱ μᾶλλον ἀξιοσημείωτοι εἰναι ἡ Βαράσα, ἡ Λεσσόνα, ἡ Κοντρούλα καὶ ἡ Λίσσα.

Ἡ Αθοτροουγγρία βρέχεται κατὰ τὰ μεσημβρινὰ αὐτῆς μέρη ὑπὸ μόνον τοῦ Ἀδριατικοῦ πελάγους ἐν τῷ ἕποι προσδόλῳ λῃ ἡ χερσόνησος Ἰστρία. Ταύτης δὲ ἑπάτευθεν εἰναι οἱ κόδηποι τῆς Τεργεστίς καὶ τῆς Φιούνης.

Οὐροὶ αὐτῆς είναι πρὸς Β. τὰ Σουδήτα καὶ τὸ Ἔρετον εἰς τὰ Γερμανικά σύνορα καὶ ἡ Βοημικὸς δρυμὸς εἰς τὰ ΒΔ. πρὸς Ν. αἱ Δυναϊκαὶ ἀλπεῖς, εἰς ΒΑ. τὰ Καρπάθια, διαιρούμενα εἰς Δυτικά, Μέσα καὶ Ἀνατολικά, καὶ εἰς τὰ ΝΑ. αἱ Ταρρούνικαὶ "Ἀλπεις".

Πεδιάδες δέξιαι λόγου τῆς Αθοτροουγγρίας είναι ἡ Βιενναία καὶ ἡ Οὐγγρικὴ διαφερεύουσαι ὑπὸ τοῦ δουνάδεως.

Ποταμοὶ είναι δὲ ἡ Αἰλίς πηγάδων ἐκ τῶν Σουδητίων καὶ ἐκδάλων εἰς τὴν Γερμανικὴν θάλασσαν, δὲ Ὁδερός, πηγάδων ἐκ τῶν αὐτῶν ὄρέων καὶ ἐκδάλων εἰς τὴν Βαλτικὴν θάλασσαν, δὲ Ἐδεστούλας πηγάδων ἐκ τῶν Καρπαθίων καὶ ἐκδάλων εἰς τὴν Βαλτικὴν θάλασσαν, δὲ Αινεστόρος, πηγάδων ἐκ τῶν Εδεσίνων Πόντου, καὶ ιδούντων, πηγάδων ἐκ τῶν Μέλανος δρυμοῦ καὶ ἐκδάλων εἰς τὸν Εὔξεινον Πόντον.

Οἱ μέγας οὖτος ποταμὸς δέχεται ἐνταῦθα τοὺς παραποτάμους Σανον, Δραϊον, Ἰννον, Μ. χορον, Βάγαν, καὶ Θείρ, διαρρέει δέ τὰς δύο πρωτεύουσας τῆς αὐτοτροουγγρικῆς μοναρχίας Βιεννην, καὶ Βιεδουπέστην.

Αἰμνας ἔχει ἡ μὲν Αὐστρία τὴν Νεοσίδηλον ἡ Φέργον, καὶ ἡ Οὐγγαρία τὴν Πλάτην ἡ Βα αιντρα. Τὸ **κλιμα** τῆς Αθοτροουγγρίας είναι ψυχρὸν εἰς τὰ βόρεια, καὶ μάλιστα εἰς τὰ δύσεινά, εὐκρατόν δὲ εἰς τὰ νότια.

Τὸ **ἔδαφος** εἶναι ἐν γένει εὐφορον καὶ καλῶς καλλιεργούμενον, παράγει ποικίλα προϊόντα, ἐν οἷς δημητριακὸν καρπούς, γεώμηλα, σάκχαριν, ἔμελαν, καπνὸν καὶ οίνον ἰδίως ἐκλεκτὸν τὸν τοῦ Οὐγγαρία Τοκαΐου. Η κτηνοτροφία καὶ ἡ βιομηχανία είναι ικανῶς διεπιτυγμέναι, τούτων δὲ κυρίως προϊόντα εἶναι ζῷα ποικίλα, μέταξα, δέρματα. Η δὲ ἐμπορία καὶ ἡ συγκοινωνία είναι ἀπίστης ἀκμαῖα.

Ἐκ τῶν κατοίκων τῆς Αθοτροουγγρικῆς μοναρχίας 19 ἑκατομμύρια είναι Σλάβοι, 12 ἑκατομμύρια Γερμανοί, 8 ἑκατομμύρια Οὐγγροί ἡ Μαργαρό, 3 ἑκατομμύρια Ρωμαῖοι καὶ περὶ τὸ 1 ἑκατομ. Ιταλοί.

Η ἐπικρατοῦσα **θορόκεια** ἐν τῇ Αθοτροουγγρίᾳ εἶναι ἡ κανονική, τὴν ὅποιαν πρεσβεύουσι περὶ τὰ 32 ἑκατομμύρια. Υπάρχουσι δὲ ἐν αὐτῇ περὶ τὰ 5 ἑκατομμύρια διαμαρτυρούμενοι, 4 ἑκατομμύρια δρυδόδοξοι καὶ 2 περίπου ἑκατομμύρια Ιονδαῖοι καὶ μωμεθαῖοι.

Η **παιδεία** είναι λίαν πρωδεύμενή πρὸς ταῦτην πλὴν τῶν πολυαριθμῶν σχολείων τῆς κατωτέρας καὶ τῆς μέσης ἐκπαίδευσεως, ὑπάρχουσιν 11 Πανεπιστήμια, 7 πολυτεχνεῖα, καὶ πολλὰ ἄλλα ἐπιστημονικά ίδρυματα.

Ο **στρατός** τῆς Αθοτροουγγρίας ἀνέρχεται ἐν καιρῷ εἰρήνης εἰς 360,000 ἀνδρῶν, καὶ ἐν καιρῷ πολέμου εἰς 1,800,000. Ο **ιπτόδοις** σύγκειται ἐξ 140 πλοίων, δύν τα 14 είναι θωρηκτά καὶ καταδρομικά.

Τὸ **ποδίτευμα** είναι μοναρχικόν. Ο γοῦν χρώμα, αὐτοκράτωρ τῆς Αθοτρίας καὶ βασιλεὺς τῆς Οὐγγρίας είναι ὁ Φραγκίσκος Ιωσήφ Α'.

α') Τῆς Αὐστριακῆς μοναρχίας κυριώτεραι πόλεις είναι.

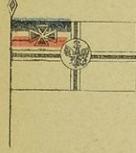
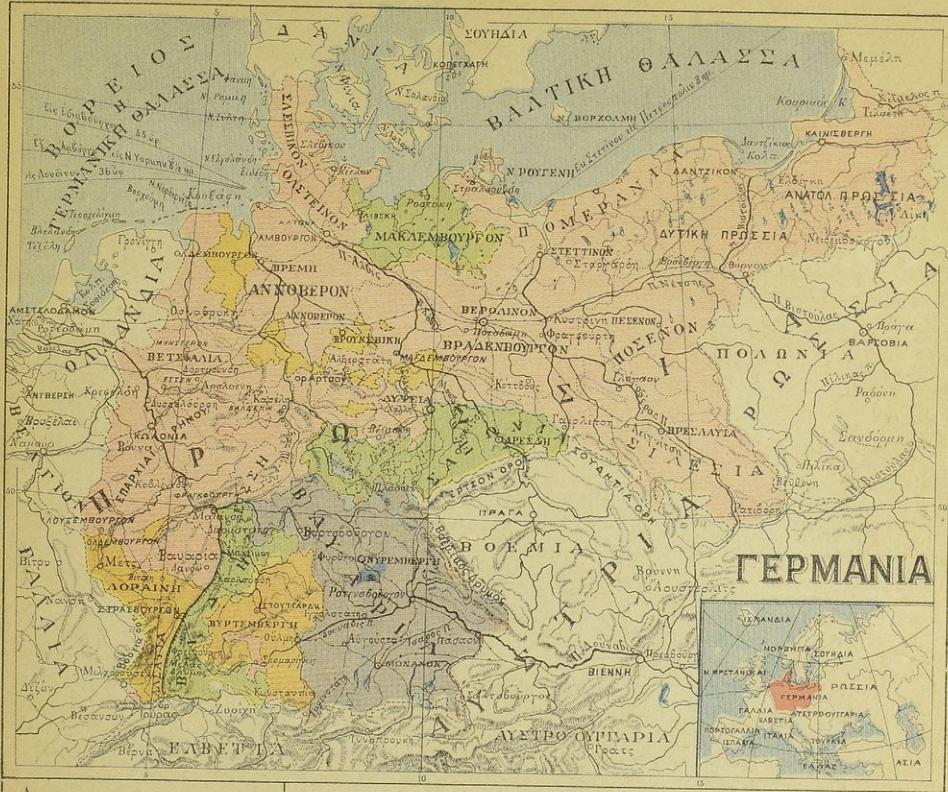
1. Ἐν τῇ κατώ Αὐστρίᾳ, ἡ Βιέννη (1,364,000 κ.), πρωτεύουσα τῆς αὐτοκρατορίας, ἐπὶ τῆς δεξιῆς Ὑδρίης τοῦ Δουνάδεως. Είναι πόλις ἐμπορικὴ καὶ βιομηχανική, ἔχουσα Πανεπιστήμιον, Ακαδημίαν τῶν Επιστημών, Πολιτεγγεῖον, Αὐτορεσπειτον, τὸν ώρανον Μητροπολιτικὸν ναὸν τοῦ Ἅγιου Στεφάνου καὶ πολλὰ ὁραῖα οἰκοδομήματα, ἐν οἷς τὰ ἀνάκτορα. Εχει προσέτι οὐραῖος περιπάτους μεταξὺ τῶν ὅποιων διακρίνεται τὸ Πράτερ. Ἐν δὲ τοῖς περιφέρωσις αὐτῆς ὑπάρχουσι λαρπαῖς ἐπωίλεις, ἐξ ὧν ἀξιοσημείωτος είναι ἡ Σχεγερόνηνη, ἐνθα διάρχει οὐτοκρατορικῶν ἀνάκτορον.

2. Ἐν τῇ ἡπαρί Αὐστρίᾳ ἡ Αίρτον (50,000 κατ.), παρὰ τὸν Δούναβιν, πόλις βιομηχανος, καὶ τὴν Ιοχήνην έχουσα λαμπτικὰ οὔποτα.

3. Ἐν τῇ Σαλτσβούργῳ τὸ Σαλτσβούργον (30,000κ.).

4. Εν τῷ Τυρέλω ἡ Ἰννοβρεύνη (36, 000 κατ.), πρωτεύουσα τοῦ Τυρέλου καὶ τῆς Φραελέρεγγης, καὶ τὸ Τέρεντον ἡ Τέρεντον (20,000 κατ.).

5. Εν τῇ Καρινθίᾳ ἡ Κλαγενφόρη (20,000 κατ.).

6. Έν τῇ Στυρίᾳ τὸ Γράτας (115,000 κατ.), πόλις βιομήχανας, ἔχουσα Πλανετιστήμιον.

7. Έν τῇ Καρνιόλῃ ἡ Αιαβάχη (30,000 κατ.).

8. Έν τῇ Ιστρίᾳ ἡ Τεργέστη (160,000 κατ.), αὐτοκρατορικὴ πόλις, τὸ ἐπίνοιον τῆς Αὐστρίας. Είναι ὁ πρώτιστος λιμὴν τοῦ Κράτους καὶ ἡ ἐμπορικωτάτη πόλις τῆς Αὐστρίας μετὰ τὴν Βιέννην. Η Πλάδα (40,000 κατ.), δὲ πρώτος ναύσταθμος τῆς αὐτοκρατορίας.

9. Έν τῇ Δαλματίᾳ ἡ Ζάρα (20,000 κατ.), παλαιὰ ἀρχαὶ πόλις, τὸ Σπλάτατον (20,000 κατ.), ἔνθα σήκουνται λείφατα τῶν ἀνακτόρων τοῦ αὐτοκράτορος τῆς Ρώμης Διοκλητιανοῦ, ἡ Ραγούντα (10,000 κατ.), καὶ τὸ Κάπταρον (6,000 κατ.).

Πλησίον τῶν παραλίων τῆς Δαλματίας κείναι πολλαὶ νῆσοι, τῶν ἥσπις αἱ σημαντικώτεραι εἰναι ἡ

Βράτσα, ἡ Λεσάρια, ἡ Κούφισολα, ἡ Μέλεδα, καὶ ἡ Λίσσα (6,000 κατ.). Ή τελευταία αὕτη ἔχει πολεμικὸν λιμένα Πάροι ἀπτήν δὲ τῷ 1866 ὁ Αὐστριακὸς στόλος κατεναυμάχεις τὸ Ιταλικόν.

10. Έν τῇ Βοημίᾳ ἡ Πλάγια (190,000 κατ.), ἔχουσα ἀρχαῖον ὄνομαστὸν Πλανεπιστήμον. Είναι πόλις βιομηχανικὴ. Η Πλάσιον (50,000 κατ.), πόλις ἐμπορικὴ, ὄνομαστὴ διὰ τὸν ἐαυτὴν παραχόμενον ζῦθον.

Ἐν αὐτῇ ὑπάρχουσι καὶ αἱ πολίχναι Τέλλιτς, Κάρλοβαδ, Μάριενβαδ καὶ Φράντενσβαδ, ἔχοσιας ιαματικὰ ὕδατα.

11. Έν τῇ Μορούψῃ ἡ Βρόνητη (95,000 κατ.), πόλις βιομηχανικὴ. Εἰς τὰ Ν.Α. αὐνῆς κείται τὸ Ἀουστρελίουν, περιώνυμο διὰ τὴν ἐπει 1805 γενογέννην αὐτόθι μάχην τῶν τριῶν αὐτοκρατόρων καθ' ἥν δὲ Ναπολέωνος Α' ἐνίκησε τὰς ἡγούμενας δυνάμεις τοῦ αὐτοκράτορος τῆς Αὐστρίας Φραγκίσκου Α' καὶ τοῦ τρίτου Ρωσίας Αλεξανδρού Α'.

12. Έν τῇ αὐστριακῇ Σιλεσίᾳ ἡ Τοσιπάνον (22,000 κατ.).

13. Έν τῇ αὐστριακῇ Πολωνίᾳ ἡ Κρακοβία (80,000 κατ.), ισχυρὸν φρούριον ἐπὶ τῆς ἀριστερᾶς ὥχθης τοῦ Βιστούλα.

14. Έν τῇ Γαλικίᾳ, ἡ Αειβέργη (130,000 κατ.) καὶ

Ψηφιοποίηθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

15. Έν τῇ Βουκούρη τὸ Τσέροβιτς (55,000 κατ.), ἔχουσα Πλανετάριον.

β') Τοῦ **Βασιλείου** τῆς **Οὐγγαρίας** ἐπισημάτερα πόλεις εἶναι 1. Ἐν τῇ μείζω Οὐγγαρίᾳ ἡ Βουδαπέστη (510,000 κατ.), ἀποτελουμένη ἐκ δύο πόλεων, τῆς Βούδας κειμένης ἐπὶ τῆς δεξιᾶς ὥρης τοῦ Δουνάβεως καὶ τῆς Ηλέστης κειμένης ἐπὶ τῆς ἀριστερᾶς ὥρης αὐτοῦ. Είναι ἡ πρωτεύουσα αὕτη τοῦ βασιλείου πάλις ἐμπορική καὶ βιομηχανική, καὶ ἔχει Πλανετάριον, Πολυτεχνεῖον καὶ Βιολογίην. Πρὸς τὰ ΒΔ. τῆς Βουδαπέστης τὸ Πηγεβούριον (50,000 κατ.), παρὰ τὸν Δούναβιν, ἀρχαῖα πρωτεύουσα τῆς Οὐγγαρίας, ὡραῖα πόλις ΝΔ. τούτου τὸ Ούδεμβούριον (30,000 κατ.), παρὰ τὴν λίμνην Νεύστιλερ. Πρὸς Ν. τῆς Βουδαπέστης ἡ Κεσκεμάτη (50,000 κατ.), ἔχουσα ἐμπόριον πτηνῶν, τὸ Σεργεδίνον (80,000 κατ.), παρὰ τὸν Θέου ποταμόν, ἡ Θηρευτικής (70,000), πιστεῖσα ὑπὲ τῆς μεγάλης αὐτοκρατείας τῆς Αὐστρίας Μαρίας Θηρεσίας. Εἰς τὰ ΒΔ. τῆς Βουδαπέστης κεῖται τὸ Γουδίον (5,000 κατ.), παρόχον ἐπλεκτὸν οἰνον, καὶ πρὸς Β. αὐτῆς ἡ Σχεμιώνη (20,000 κατ.), ἔχουσα μεταλλεία χρυσοῦ καὶ ἀργύρου.

2. Ἐν τῇ Τρανσυλλανίᾳ τὸ **Κλαουζεμπούριον** (35,000 κατ.), ἔχουσα Πλανετάριον, ἡ **Εφεντάτη**, (25,000 κατ.), ἔχουσα Μαγνησιακήν **Ακαδημίαν** τῆς Νομικῆς, καὶ ΝΑ. ἡ **Κρονατάτη** (30,000 κατ.).

3. Ἐν τῇ Κροστίᾳ καὶ τῇ Σλαυονίᾳ ἡ **Άργαμη** (35,000 κατ.), ἔχουσα Πλανετάριον, ἡ **Φιούη** (29,000 κατ.), πάλις ἐμπορικὴ ἡ πλέιστην τῆς Οὐγγαρίας, ἔχουσα ναυτικὴν Σχολήν, ἡ **Εσσόνιον** (25,000 κατ.), τὸ Σεμίτιον (15,000 κατ.), πλειες ὄχυροι, τὸ Κάρδοβιτς (5,000 κατ.), ἔνθα συνωμολογήθη τῷ 1699 εἰνυχῆς τῶν Αὐστριακῶν πρὸς τοὺς Τούρκους συνυγήκη καὶ τὸ Πετεροφράδεντον, σχυρὸν πόλες παρὰ τὸν Δούναβιν, παρὰ τὴν ἐπολαν ὅτις Αὐστρίας στρατηγός, πρέγκηψη Εὐγένιος ὁ Σαβανδικὸς ἐνίκησε τοὺς Τούρκους τῷ 1716.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ'

ΓΕΡΜΑΝΙΚΗ ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΙΑ

Πληρ. 52,25^ο000.

Ἡ Γερμανικὴ αὐτοκρατορία δέξεται πρὸς Β. ὑπὸ τῆς Βαλτικῆς θαλάσσης, τῆς Δανίας καὶ τῆς Γερμανικῆς θαλάσσης, πρὸς Α. ὑπὸ τῆς Αὐστρίας, πρὸς Β. ὑπὸ τῆς Ολλανδίας, τοῦ Βελγίου καὶ τῆς Γαλλίας, πρὸς Ν. ὑπὸ τῆς Ελβετίας καὶ τῆς Αυστρίας, καὶ πρὸς Α. ὑπὸ τῆς Αὐστρίας καὶ τῆς Ρωσίας.

ΑΥΓΟΥΣΤ ΒΙΚΤΩΡΙΑ

ΕΘΝΑΛΕΑΜΟΣ Β' τῆς Γερμανικῆς θαλάσσης, τῆς Ολλανδίας, τοῦ Βελγίου καὶ τῆς Γαλλίας, πρὸς Ν. ὑπὸ τῆς Ελβετίας καὶ τῆς Αυστρίας, καὶ πρὸς Α. ὑπὸ τῆς Αὐστρίας καὶ τῆς Ρωσίας.

Κόλποι τῆς Γερμανίας ἐν τῇ Βαλτικῇ θαλάσσῃ εἰναι ὡς τῶν Δανιογίου, τῆς Πομερανίας, τῆς Αυστρίας καὶ τοῦ Κιέλου, ἐν δὲ τῇ Γερμανικῇ θαλάσσῃ ὡς τῆς Βρέμης ὁ Ιάδης καὶ ὁ Δολλάριος.

"Οορ" ἡ Γερμανία ἔχει τὸ Βόρειον βαθύτερον, ἐκτενόμενον ἀπὸ Δ'. πρὸς Α. Εἰς τὴν μέσην δρεινὴ γραφείων ὑφενταῖ τὸ Χάρτον, πρὸς Ν. τούτου ὁ Θυεργάρων δρυμός, πρὸς Δ'. τούτου ὁ Ταῦνος, πρὸς Μ. τούτου ὁ Μέλας δρυμός, καὶ πρὸς Δ'. τούτου τὰ Βόσγια χωρίζεντα τὴν Γερμανίαν ἀπὸ τὴν Γαλλίαν. Πρὸς Λ. τούτων, εἰς τὰ πρὸς τὴν Αὐστρίαν σφρά, ὡς Βοημικὸς δρυμός, τὸ Εριον ἢ τὰ Μεαλλενικὰ δρῦ καὶ τὰ Σουδήτα. Εἰς τὰ νότια δὲ ἔχει ἡ Γερμανία τὰς Βαναρικὰς Ἀλιες.

Ποταμοί τῆς Γερμανίας εἰναι ὁ **Ρήνος**, τοῦ ὄποιος παραπόταμος ἐνταῦθα εἰναι ὁ **Μούνος**. Ὁ **Βίσανγκος**, ἀποτελούμενος ἐκ τῶν ποταμῶν **Βρούσης** καὶ **Φούλλας**, ὃ μὲν πηγάζει ἐπὶ τοῦ Φραγκοκοῦ καὶ Θυεργάρεων δρυμοῦ, ὃ δὲ ἐπὶ τοῦ Πονίου δρυνεῖ, ἐκδιλλεῖ εἰς τὸν κόπον τῆς Βρέμης. Ὁ **Άλβης**, πηγάζων ἐπὶ τοῦ δρυνοῦ τῶν Γιγάντων ἐκδιλλεῖ εἰς τὴν Γερμανικὴν θάλασσαν, παραπόταμος δὲ αὐτοῦ εἰναι ὁ **Σαντόνος**. Ὁ **Οδερός** πηγάζων ἐπὶ τῶν Σουδήτων ἐκδιλλεῖ εἰς τὸν κόπον τῆς Πομερανίας, ὁ **Βιστόνις**, πηγάζων ἐπὶ τῶν Καρπάθων ἐκδιλλεῖ εἰς τὸν κόπον τοῦ Δαντούγου, ὁ **Νίμερος**, πηγάζων ἐξ ἐλλούς εἰς τὴν Ρωσία, διάσονος ἐκδιλλεῖ εἰς τὴν Βαλτικήν θάλασσαν καὶ ὁ **Δούναβις**, πηγάζων ἐπὶ τοῦ Μελανοῦ δρυμοῦ ἐκδιλλεῖ εἰς τὸν Εὔξενον Πόντον, παραπόταμος δὲ αὐτοῦ ἐνταῦθα εἰναι ὁ **Ιστρός**.

Δίμναι τῆς Γερμανίας εἰναι ἡ **Κωνσταντία**, ἡ τις ἀγκής καὶ εἰς τὴν Ελβετίαν, καὶ αἱ ἐν τῇ Βαθαρίᾳ **Αμμέρη**, καὶ Χέμη.

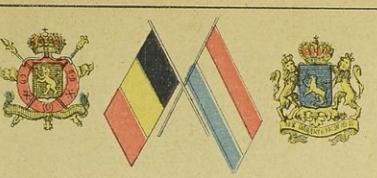
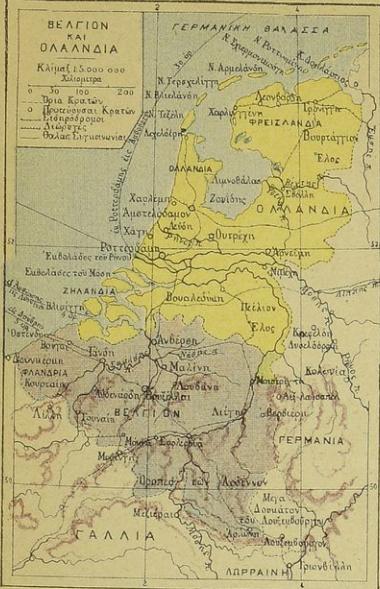
Τὸ **κελίναι** τῆς Γερμανίας εἰναι φυχρὸν μὲν εἰς τὰ βόρεια, εἴκρατον δὲ εἰς τὰ μεσημερινά.

Τὸ **ἔδαφος** ἐπιμελῶς καλλιεργούμενον, παράγει δημητριακοὺς καρποὺς, λίνον, κάνναβιν, γεώμηλα, τεύτην καὶ οἰνον. Εἴχει δὲ ἡ Γερμανία καὶ πλούτον γιανιτράκων καὶ μετάλλων.

Τὸ ἐμπόριον εἰναι ἀκημαῖον, καὶ ἡ κτηνοτροφία καὶ ἡ βιομηχανία πολὺ πρωτεύουμενά. Οἱ συγκονιώνες ἐπίσης εἰναι λίαν ανεπιγμένη, καὶ διὰ τὴν παιδείαν ἡ Γερμανία εἰναι ἐν ἐπὶ τῶν πρόσωπων ἐπὶ τῷ κόσμῳ ἐνίων. Πλὴν τῶν πολυαριθμῶν ἐκπαιδευτηρίων, τῆς κατωτέρας καὶ μείζης ἐκπαιδεύσεως, ἔχει εἰναι Πλανετάρια, πολλὰ Πολυτεχνεῖα, **Ακαδημίας**, Πομερανίας, Βιολογίκης καὶ πλειστα ἀλλα ἐπιστημονικὰ ίδρυματα.

Οἱ κάποιοι τῆς Γερμανικῆς αὐτοκρατορίας εἰναι κατὰ τὸ πλειστον Τερεμανοί, περὶ τὰ 45,000,000 Πλὴν τούτων 3,500,000 Σλανοί καὶ ιδίων Πολωνοί κατοικουσῶν τῆς Ημεροτικῆς Πολωνίας 200,000 Δανοί κατοικοῦσι τῆς ἀπὸ τῆς Δανίας ἀφικεθεῖσας χώρας Σλέσβιχον καὶ Όλστενον, 30,000,000 περίου Γάλλοι κατοικοῦσι τῆς ἀπὸ τῆς Γαλλίας ἀφικεθεῖσας Αλσατίων καὶ Αρρεμπίγουν. Παρέρχουσι δὲ καὶ 20,000 περὶ τοῦ Λιθουανοῦ, 50,000 Εβραιοί καὶ οἱ λιοποιοί διάνκουσιν εἰς διαφέρουσαν ἀλλας ἐθνικότητας.

Ως πρὸς τὴν **θροποείαν** τὰ 2/3 τῶν Γερμανῶν εἰναι διαμαρτυρόμενοι καὶ τὸ 1/3 καθολικοί. Ἐν γέ-

νει δὲ διαμαρτυρόμενοι εἶναι οἱ τῆς βορείου Γερμανίας, καθολικοὶ δὲ οἱ τῆς νοτίου.

Ο στρατὸς τῆς Γερμανικῆς αὐτοκρατορίας ἀνέρχεται ἐν εἰλιήρη μὲν εἰς 600,000 ἄνδρας, ἐν πολέμῳ δὲ εἰς 2,500,000.

Ο στόλος αὐτῆς συμποσσύται εἰς 170 πλοῖα, ὃν τὰ 33 εἴναι θωρητά καὶ καταδρομικά.

Ἡ Γερμανικὴ αὐτοκρατορία ἀποτελεῖται ἐξ 25 κρατῶν ἀλιθυποστάτων μὲν καὶ ἀτονόμων, συνδεομένων δὲ πρὸς ἀλλήλα ὁμοσπονδιακῶς. Ταῦτα ἔχουσιν ἵεστον ίδιαν Κυβέρνησιν, διοικοῦσαν τὰ ἑστατικά, συμφώνως πρὸς τὰ κοινὰ συμφέροντα τῆς Παγγερμανίας, ὑποτάσσονται δὲ πάντα ὡς πρὸς τὰ γενικὰ συμφέροντα καὶ μάλιστα τὴν ἑστατικὴν πολιτικὴν, εἰς τὰς κατὰ πλειονόψιαν ἀποφάσεις τοῦ Κενοδουλίου τοῦ Κράτους (Reichstag), τὸ ὅποιον ἔχει τὴν νομοθετικὴν ἔξουσίαν καὶ εἰς τὸ ὅποιον ἐκπροσωποῦνται πάντα. Ετερον δὲ σωματείον τὸ Ομοσπονδιακὸν τοῦ Γερμανικοῦ κράτους Συμβούλιον (bundes rath) παρασκευάζει τοὺς νόμους.

Ἐκ τῶν 25 τούτων κρατῶν 4 μὲν εἶναι Βασίλεια, ἡ Πρωσία, ἡ Βαυαρία, ἡ Σαξωνία καὶ ἡ Βυρτεμβέργη, 6 δὲ μεγάλα δουκάτα, ἡ Βάδη, ἡ Ἔσση, τὸ Μεκκλεβούδηρον Στρέσεν, ἡ Σαξωνικὴ Βαΐμορη, τὸ Μεκκλεβούδηρον Στρέσεν καὶ τὸ Ὀλδεμπούργον, 5 δουκάτα, ἡ Βρουνσβύργη, ἡ Σαξωνικὴ Μάινηρη, τὸ Σαξωνικὸν Ἀλεμπούργον, τὸ Σαξωνικὸν Κομβούδηρον καὶ Γύρθα καὶ ἡ Ἀγκάνη καὶ 7 ἡγεμονίαι, τὸ Σβαροπούργον Σονδερχούζεν, τὸ Σβαροπούργον Τρουδολόστατη ἡ Ρεούσα, ἡ τῶν πρωτεύων, ἡ Ρεούσα ἡ τῶν δευτεροτάκων, τὸ Σχαουμπούργον Αἴσην καὶ ἡ Αἴσην Λειπούλδη, 3 δὲ ἐλεύθεραι πόλεις, ἡ Λυβένκη, ἡ Βρέμη καὶ τὸ Αμβούργον. Πάντα τὰ κράτη ταῦτα κυρεργῶνται συνταγματικῶς, πλὴν τῶν ἐλεύθερων πόλεων, αἵτινες διοικοῦνται δημοκρατικῶς.

Πλὴν δὲ τούτων ὑπάρχει ἡ αὐτοκρατορικὴ χώρα, Ἀλσατία καὶ Αυσσραΐη, κοινὴ χώρα ἀπάσης τῆς Γερμανίας, διότι διὰ κοινοῦ ἀγώνος τῶν Ιερμανῶν κατεκτήθη τὸ τέλον Γάλλων. Αὕτη διοικεῖται ἀμέσως ὑπὸ τῆς ὁμοσπονδιακῆς Κυβερνήσεως δὲ αὐτοκρατορικοῦ ἐπιτρόπου.

Ἀπό τοῦ ἑταύς 1871 ὁ βασιλεὺς τῆς Πρωσίας ἀνεγνωρίσθη αὐτοκράτωρ τῆς Γερμανίας. Ὁ νῦν βασιλεὺς τῆς Πρωσίας καὶ αὐτοκράτωρ τῆς Γερμανίας είναι ὁ βασιλεὺς Β'.

Α' ΒΑΣΙΛΕΙΑ

1. Βασίλειον τῆς Πρωσίας.

Πληθ. 32.000.000.

Τὸ Βασίλειον τῆς Πρωσίας, τὸ σπουδαιότατον

πάντων τῶν κρατῶν τῆς Γερμανίας, ὅριζεται πρὸς Β. ὑπὸ τῆς Γερμανικῆς καὶ τῆς Βαλτικῆς θαλάσσης, πρὸς Δ. ὑπὸ τῆς Όλλανδίας καὶ τοῦ Βελγίου, πρὸς Ν. ὑπὸ τῆς Ἐσσοῦ, τῆς Βαυαρίας, τῆς Σαξωνίας καὶ τῆς Αδωρίας καὶ πρὸς Α. ὑπὸ τῆς Ρωσίας.

Ἐκ τῶν κατοίκων αὐτοῦ τὰ 21.000.000 εἶναι διαμαρτυρόμενοι, οἱ δὲ λοιποὶ εἶναι καθολικοί.

Πρωτεύουσα τοῦ βασιλείου τῆς Πρωσίας καὶ ἀπάσης τῆς αὐτοκρατορίας είναι τὸ Βερολίνον (1,680,000 κατ.). Διαρρέεται διά τοῦ Σπρίτζου. Εἶναι πόλις ὡραία ἔχουσα εὐείας ὅδούς καὶ λαμπρὰς οἰκοδομάς, ἐν αἷς τὸ βασιλικὸν ἀνάκτορον. Ἐγειρεῖ Πλανετιστήμιον Ἀκαδημίαν τῶν τεχνῶν καὶ τῶν ἐπιστημών, βιομηχανικὴν σχολὴν καὶ ἀλλὰ ἐπιπλευτικὰ θέρμαντα.

Εἰς δὲ ΝΔ. τοῦ Βερολίνου κείται η Ποτοδάμη (60,000 κατ.) δευτέρα καθέδρα τοῦ αὐτοκράτορος. Πόλεις ἐπισημότεραι τοῦ Βασιλείου εἶναι τὸ Στετίνον (140,000 κατ.) παρὰ τὰς ἐκβολὰς τοῦ Ὄδερου, ἐπίνειον τοῦ Βερολίνου, τὸ Λάιτσαγον, παρὰ τὸν ὄμώνυμον κόπτον (120,000 κατ.), εἰς τῶν πρωτών λιμένων τοῦ χάρτου, ἔχον Πλανετιστήμιον, ἡ Καινιζέργη (170,000 κατ.), πόλις δυχυρά παρὰ τὸν Ποταμὸν Πρέγελ, ἔχουσα Πλανετιστήμιον. Ήτο δὲ πάλαι πρωτεύουσα τῆς κυρίας Πρωσίας.

Ἄροι δὲ ἡ χώρα αὕτη πειριγθεῖν ὑπὸ τὸ κράτος τῶν Χοεντσόλερων τῶν ἔχοντων πρωτεύουσαν τὸ Βερολίνον, ἐγένετο ἡ Καινιζέργη δευτέρα πρωτεύουσα τοῦ Πρωσικοῦ κράτους, διότι οἱ τέων ἐκλέκτορες τοῦ Βρανδεμβούργου ἔλαβον τὴν πρωσινυμίαν Βασιλέων Πρωσίας. Ήτετούθεν δὲ καὶ τὸ θόρος τοῦ νὰ στέψωνται οἱ βασιλεῖς τῆς Πρωσίας ἐν Καινιζέργῃ.

Τὸ Πόλεν (70,000 κατ.) πρωτεύουσα τῆς πρωτεινής Πολιτείας, ἡ Βρεσλαΐα (370,000 κατ.), ἔχουσα Πανεπιστήμιον, πόλις ἐμπορική καὶ βιομηχανική, ἡ Φραγκφούρτη παρὰ τὸν "Οδερόν (60,000 κατ.) πόλις ἐμπορική καὶ βιομηχανική, ἡ Βιττεμβέργη, ἔνθα τὸ πρώτον ἐγήρυξε τὴν κατά τῆς Δυτικῆς Εὐκλησίας διαμαρτυρίαν του ὁ μεταρρυθμιστὴς Μαρτίνος Λούθηρος τῷ 1517, ἡ Χάλλη (165,000 κατ.) παρὰ τὸν Σάλαν ποταμόν, ἔχουσα Πανεπιστήμιον, τὸ Μαγδεβούργον (214,000 κατ.) παρὰ τὸν "Άλδιν, πόλις ἐμπορική καὶ βιομηχανική. Κατὰ τὸν τριακοστητὴν θρησκευτικὸν τῆς Γερμανίας πλεόνεμον, 1618 - 1648 τὸ Μαγδεβούργον κυριεύσθεν διὰ τοῦ αὐτοκρατορικοῦ στρατηγοῦ Γίλλους, ὑπέστη φοβερῶν λεηλασίαν καὶ σφαγήν. Ἡ Βόρην (60,000 κατ.) ἔχουσα νόμαστὸν Πανεπιστήμιον, ἡ "Εσσόν (85,000 κατ.), ἔνθα τὰ μεγάλα ἐγρυπτάσια τοῦ Κρύου, ἡ Βιεσάρδε (70,000 κατ.) ἔχουσα λαμπτικὰ θύρα, ἡ Φραγκφούρτη περὶ τὸν Μοίνον (225,000 κατ.) τὸ Ακυδούγαρον (110,000 κατ.), ἡ παλαιὸς καθέδρας τοῦ βασιλέως τῶν Φράγκων καὶ αὐτοκράτορος τοῦ ἀγροῦ ὡραῖτον. Κρέπτων τῆς Δύσεως Καρδελοῦ τοῦ Μεγάλου, ἔνθα καὶ ὁ τάφος αὐτοῦ, ἡ Κολονία (320,000 κατ.) παρὰ τὸν Ρήγον, πόλις ὀχυρᾶ καὶ βιομηχανική, δινομαστὴ διὰ τὸ γνωστὸν εὐδίων θύραν αὐτῆς. Ἐγεῖ τὸν μέγιστον Μητροπολιτικὸν ναὸν τῆς Γερμανίας, Ἡ Λουστεδόρφη (180,000) ἔχουσα Ἀκαδημίαν τῶν καλῶν τεχνῶν, τὸ Αγρύβερον (200,000 κατ.) πρόφην πρωτεύουσα τοῦ ὄμονού του βασιλείου, ἡ "Άλτόνα (150,000 κατ.) παρὰ τὰς ἐκδόλας τοῦ "Άλδιος καὶ τὸ Κίελον (70,000 κατ.) ἐπρώτος νόμισταμος τῆς Γερμανίας.

2. Βασίλειον τῆς Βαυαρίας.

Πληθ. 5,600,000.

Τὸ Βασίλειον τῆς Βαυαρίας, διαρρεόμενός διὰ τοῦ Δουνάδεως, καὶ ἐκ τῆς Παραρρηγῆς Βαυαρίας ἡ τοῦ Ηλατινάτου.

Τῶν πατοίκων τοῦ Βασίλειον τούτου 4,000,000 εἰνε καθολικοί, 1,500,000 διαμαρτυρόμενοι καὶ οἱ λοιποὶ Ιουδαῖοι.

Τῆς ἰδίως Βαυαρίας κυρώτεραι πόλεις εἰνε τὸ Μόραχον (400,000 κατ.), πρωτεύουσα τοῦ Βασίλειον παρὰ τὸν "Ισαρὸν ποταμόν, ἔχον Πανεπιστήμιον. Ἀκαδημίαν τῶν ἐπιστημῶν καὶ τῶν καλῶν τεχνῶν, Πολυτεχνεῖον, Πινακοθήκην, Γλυπτούνημαν καὶ τὸ πλήγειον τῆς πόλεως πελώριον χαλκοῦ ἄγαλμα τῆς Βαυαρίας. Ἡ Αγνούστα (80,000 κατ.), πόλις ἐμπορική καὶ βιομηχανική καὶ ἐπίσημος ἐν τῇ "Ιστορίᾳ τῆς Γερμανίας, τὸ Βυρτεμβούργον (60,000 κατ.), παρὰ τὸν Μοίνον, ἔχον Πανεπιστήμιον, ἡ Βαυμέρον (40,000 κατ.), ἔνθα διήγειραν τὸν ἐπίλογον βίου καὶ ἀπέθανον οἱ ἔκπτωτοι βαυαρεῖς τῆς Ἐλλάδος "Οἴων Α' καὶ Ἀμαλία, ἡ Νορεμβέργη (160,000 κατ.), ἡ μαλλον ἐμπορική καὶ βιομηχανική πόλις τῆς Βαυαρίας. Ἐν αὐτῇ ὑπάρχουσαν ἐγρυπτάσια μουσικῶν, μαθηματικῶν καὶ ἐπιτεκνῶν δρεγάνων καὶ ἀθυμάτων, καὶ τὸ

Περγερσβούργον (40,000 κατ.), παρὰ τὸν Δούναβιν πόλις παλαιοτάτη.

Τῆς παραρρηγῆς Βαυαρίας σημαντικότεραι πόλεις εἰνε ἡ Σπείρα (20,000 κατ.), ἔχουσα ὥραιον μητροπολιτικὸν ναὸν.

3. Βασίλειον τῆς Σαξωνίας.

Πληθ. 3,650,000.

Τὸ Βασίλειον τῆς Σαξωνίας εἰνε ἐκ τῶν πλουσιωτέρων καὶ εὐδαιμονεστέρων κρατῶν τῆς Γερμανίας καὶ ἐκ τῶν πυκνότατα κατιφηγμένον χωρῶν τῆς Εὐρώπης. Ἐγεῖ πλούσια μεταλλεῖα ἀργύρου, σιδήρου, καθόρου καὶ καστούτου.

Οἱ κάποιοι αὐτοῦ εἰνε τὸ πλείστον διαμαρτυρόμενοι τὸ θοήσκευμα, μόνον δὲ 3% εἰνε καθολικοί. Καθολικὴ δὲ εἰνε καὶ ἡ βασιλικὴ οἰκογένεια.

Πόλεις ἀξιολογώτεραι τοῦ βασιλείου τῆς Σαξωνίας εἰνε ἡ Δρέσδη (335,000 κατ.), πρωτεύουσα, διαρρεούμενή ὑπὸ τοῦ "Άλδιος. Εἰνε πόλις ὥραια, ἔχουσα πολλὰ καλλιτεχνήματα, Πολυτεχνεῖον περιώνυμον, ονομαστὸν Πινακοθήκην καὶ ἀξιόλογον Βιβλιοθήκην, ἐπικαλεῖται δὲ ἡ Φλωρεντία τῆς Γερμανίας. Ἡ Μάισενη (25,000 κατ.), ἔχουσα ἐργοστάσιον κομψοτεχνημάτων ἐκ πορσελλήνης, ἡ Αεγίρια (398,000 κατ.), ἔχουσα περιώνυμον Πανεπιστήμιον, εἰνε δὲ τὸ πρώτον βιβλιοπορεῖον τῆς Γερμανίας. Παρ' αὐτὴν ἐγένετο τὸ 1613 μάχη καθ' ἥν ὁ ὑπέρ τῶν ἐν Γερμανίᾳ διαμαρτυρούμενον ἀγωνιζόμενος Κραυγῆς βασιλεὺς τῆς Σουηδίας Γουσταῦος Ἀδόλφος ἐνίκησε τὰ διὰ τὸ Τίθλων αὐτοκρατορικὰ στρατεύματα, καὶ τῷ 1813 ἡ καλούμενη μάχη τὸν "Εθνόν, ἐν ᾧ οἱ ἴρωμένοι Γερμανοί, Αὐτοριχοί καὶ Ράσσοι, μεθ' ὅλην συνεμάχουν καὶ οἱ Σουηδοί καὶ οἱ "Αγγλοί, ἐνίκησαν τὸν Μέγαν Ναπολέοντα, ἡ Σεντίτη (160,000 κατ.), ἡ διὰ τὰ περιφέραια κάτις βαριδακούρεια ἐπικαλουμένη Μαγγεστρία τῆς Γερμανίας. Τὸν Τομβικάνον, ἔχον ὑπάρχωντα καὶ αἰδηρωρυχεῖα, καὶ ἡ Φραϊβέργη (30,000 κατ.), ἔχουσα ἀργυρωρυχεῖα καὶ μεταλλουργεῖα καὶ μεταλλεύτικὴν Ἀκαδημίαν.

4. Βασίλειον τῆς Βυρτεμβέργης.

Πληθ. 2,100,000.

Τὸ βασίλειον τοῦτο, καίμενον μεταξὺ τῆς Βαυαρίας καὶ τῆς Βάδης, εἰνε ἐκ τῶν μαλλον βιομηχανῶν χωρῶν τῆς Γερμανίας. Τῶν πατοίκων αὐτοῦ 1,500,000 εἰνε διαμαρτυρόμενοι καὶ 600,000 καθολικοί.

Πρωτεύουσα τοῦ βασιλείου τῆς Βυρτεμβέργης εἰνε ἡ Σιονγάρδη (158,000 κατ.) παρὰ τὸν Νέκκαρο πόλις βιομηχανική. Ἐγεῖ Πολυτεχνεῖον, καλλιτεχνήματαν Σχολὴν καὶ εἰνε τὸ δεύτερον βιβλιοπορεῖον τῆς Γερμανίας. "Αλλοι πόλεις δέκαια λόγου εἰνε ἡ Ζορίγη (15,000 κατ.), ἔχουσα ἀρχαῖον Πανεπιστήμιον τὸ μόνον τοῦ βασιλείου. Ἡ Οδύμη (40,000 κατ.) παρὰ τὸν Δούναβιν πόλις ὀχυρᾶ καὶ ἐμπορική. Ὁ Μητροπολιτικὸς αὐτῆς ναὸς εἰνε ὁ δεύτερος ἐν Γερμανίᾳ μετά τὸν τῆς Κολονίας. Πρός β. τῆς Σιονγάρδης

κείται ή "Αιλβρόνη (30,000 κατ.), ή βιομηχανικώτατη πόλις τού βασιλείου.

Α'. ΜΕΓΑΛΑ ΔΟΥΚΑΤΑ

1. Μέγα δουκάτον τῆς Βάδης.

Πληθ. 1,700,000.

Πρωτεύουσα αύτοῦ είναι η Καρλσρούη (80,000 κ.) παρά τὸν Ρήγον ἔχουσα Πανεπιστήμιον. Πρὸς Β. ταύτης κείται ή "Εϊδεβέργη (40,000 κατ.) παρά τὸν Νέκκαρον, ἔχουσα ἀρχαῖον καὶ περιώνυμον Πανεπιστήμιον. Εἰς τὰ ΒΔ. ταύτης τὸ Μαγιάλη (90,000 κ.) πέλις ἐμπορική. Πρὸς Ν. τῆς Καρλσρούῆς τὸ Βάδεν Βάδεν (15,000 κατ.) ἔχον λαμπτακά θάτα, καὶ ΝΔ. τούτου τὸ Φρειβούργον (50,000 κ.) ἔχον Πανεπιστήμιον.

2. Μέγα δουκάτον τῆς "Εσσης

Πληθ. 1,000,000.

Πρωτεύουσα αύτοῦ είναι η Δαρμστάτη (60,000 κατ.). πέλις βιομηχανική, ἔχουσα Πολυτεχνεῖον. Άλλαι πόλεις ή Μορονίτια (80,000 κατ.) παρὰ τὴν συμβόλην τὸν Ρήγον καὶ τὸν Μοίνον, πεπτὶς τὸν ἑφερέτου τῆς Τυποργοφαίλας Ἰωάννου Γουττεμβεργίου, ἢ "Οφερεράχη (35,000 κατ.) πρὸς Β. τῆς Δαρμστάτης, πέλις βιομηχανική, καὶ ή Βορμαΐα (25,000 κατ.) ἐν τῇ συνήλθεν, κατὰ τὸν παρελθόντας αἰώνας, πολλὰ διώται, ἥτοι συνελεύσεις ἡγεμόνων λαζίδων καὶ ληρηριῶν πρὸς λύσιν πολιτικῶν καὶ θρησκευτικῶν ζητημάτων.

3. Μέγα δουκάτον Μεκκλεμβούργου Σβέσιου.

Πληθ. 600,000.

Πρωτεύουσα αύτοῦ είναι τὸ Σβέσιον (34,000 κατ.).

4. Μέγα δουκάτον Μεκκλεμβούργου Σιρέλιτς.

Πληθ. 100,000.

Τὸ δουκάτον τοῦτο, συνεχόμενον μετὰ τὸν προγόνοιμον, ἔχει πρωτεύουσαν τὸ Νέον Σιρέλιτς (10,000).

5. Μέγα δουκάτον Σαξωνικῆς Βαϊμάρης.

Πληθ. 250,000 κατ.

Πρωτεύουσα αύτοῦ είναι η Βαϊμάρη (30,000 κατ.), περιώνυμον τὸ πλαίσιον ὡς κέντρον τῶν γραμμάτων, καὶ ὡς τόπος διαμονῆς τῶν δύο ἔξεχον Γερμανῶν ποιητῶν Σχίλλερ καὶ Γκαλτέ. Εἰς τὰ ΝΑ. ταύτης κείται ή "Ιένα (15,000 κατ.), παρὰ τὴν ἐποίειν τῷ 1806 ἐ Μέρια Ναπολέων ἐνίκησε τὸν Πρέσβους.

6. Μέγα δουκάτον "Ολδεμβούργου.

Πληθ. 350,000 κατ.

Τὸ μέγιστο δουκάτον περιλαμβάνον καὶ τὰς δύο μαρκᾶς ἡγεμονίας Λυβέκκης καὶ Βιρκεμφέλδης ἔχει πρωτεύουσαν τὸ "Ολδεμβούργον (30,000 κατ.).

Γ'. ΔΟΥΚΑΤΑ

1. Τὸ Δουκάτον Βρουνσβίγης (400,000 κατ.), περιλαμβάνον καὶ τὰς ἡγεμονίας Γανδεροζάϊ καὶ

Βλακεμβούργον ἔχει πρωτεύουσαν τὴν Βρουνσβίγην, (120,000 κατ.).

2. Τὸ Δουκάτον Σαξωνικῆς Μαΐνης γης (225,000 κατ.) ἔχει πρωτεύουσαν τὴν Μαΐνηγην (12,000 κατ.).

3. Τὸ Δουκάτον Σαξωνικοῦ "Άλτεμβούργου (190,000 κατ.) ἔχει πρωτεύουσαν τὸ "Άλτεμβούργον (30,000 κατ.).

4. Τὸ Δουκάτον Σαξωνικοῦ Κοδούργου καὶ Γόθας (200,000 κατ.), διχαζόμενον ὑπὸ τὸ Θυργγεῖον δρυμοῦ καὶ συνιστάμενον ἐκ τοῦ πρὸς Ν. τούτου Κοδούργου καὶ τῆς πρὸς Β. αὐτοῦ Γόθας, ἔχει δὲ πρωτεύουσαν τὴν Γόθαν (30,000 κατ.) καὶ τὸ Κοδούργον (25,000 κατ.).

5. Τὸ Δουκάτον "Αγχάλτης (280,000 κατ.), ἔχει πρωτεύουσαν τὴν Δεσσανίαν (40,000 κατ.).

Δ'. ΗΓΕΜΟΝΙΑ ἡ ΠΡΙΓΚΙΠΑΤΑ

1. "Η ἡγεμονία Σβαρτσούργον Σονδερχάουζεν (90,000 κατ.) ἔχει πρωτεύουσαν τὸ Σόνδερχαουζεύτερ (7,000 κατ.).

2. "Η ἡγεμονία Σβαρτσούργον "Ρουδολστάτη (100,000 κατ.) ἔχει πρωτεύουσαν τὴν "Ρουδολστάτην (10,000 κατ.).

3. "Η ἡγεμονία Βαλδέκην (70,000 κατ.), περιλαμβάνουσα καὶ τὴν ἡγεμονίαν Πινδούρητης ἔχει πρωτεύουσας πόλεις τὴν Αρολένηρη (30,000 κατ.), καὶ τὴν Πινδούρητην (2,000 κατ.).

4. "Η ἡγεμονία Τρεούσσην τῶν δευτεροτόκων (75,000 κατ.) ἔχει πρωτεύουσαν τὸ Γρέιτες (200,000 κατ.).

5. "Η ἡγεμονία Τρεούσσην τῶν δευτεροτόκων (125,000 κατ.), ἔχει πρωτεύουσαν τὸ Αέιτις (18,000 κατ.). Αμφοτέρων δὲ τῶν ἡγεμονιῶν πρωτεύουσα είναι ἡ Γέρσα (40,000 κατ.).

6. "Η ἡγεμονία Σχαούμπούργον Λίππη (45,000 κατ.) ἔχει πρωτεύουσαν τὸ Βουκκεμβούργον (6,000 κατ.).

7. "Η ἡγεμονία Λίππη Δετμόλδην (140,000 κατ.) ἔχει πρωτεύουσαν τὴν Δετμόλδην (15,000 κατ.).

ε'). ΕΛΕΓΧΕΡΑΙ ΠΟΛΕΙΣ

1. "Η Αυβέκκη (64,000 κατ.) κείται παρὰ τὸν δύναντον κάλπον.

2. "Η Βρέμη (140,000 κατ.), κειμένη οὖν μακρὰν τοῦ ἐμπορίου κάλπον, είναι πόλις ἐμπορικωτάτη.

3. Τὸ "Αμβούργον (420,000 κατ.), κείμενον παρὰ τὰς ἐκβολὰς τοῦ "Άλβιος, είναι πόλις βιομηχανος καὶ ἐμπορικωτάτη τῶν τῆς Γερμανίας.

ζ'. ΑΙΓΑΙΟΚΡΑΤΟΡΙΚΗ ΧΩΡΑ

Πληθ. 1,650,000.

Τὴν αἰγαίοκρατορικὴν χώραν ἀποτελοῦσαν ἡ "Άλσατια καὶ ή Αορδάνη, ἀφαιρεθεῖσαι ἀπὸ τῆς Γαλλίας κατὰ τὸν Γαλλογερμανικὸν πόλεμον τοῦ 1870 - 1871.

Καὶ τῆς μὲν "Άλσατίας πρωτεύουσα είναι τὸ Σιρασφούργον (135,000 κατ.), πόλις ὀχυρωτάτη, παθέρα τοῦ αἰγαίοκρατορικοῦ ἐπιτρόπου. "Έχει Πανεπιστήμιον

και ώρατον Μητροπολιτικών ναύων. Κατά τὸν Γαλλο-γερμανικὸν πόλεμον ἀντέστη ἡρωϊκῶς εἰς τοὺς πολιορκήσαντας αὐτὸν Γερμανούς.

Ἄλλη πόλις δέξια λόγου ἐνταῦθα είναι τὸ Μυλλάχωνεν (80,000 κατ.), πόλις βιομηχανική. Τῆς δὲ Αρραβούνης πρωτεύουσα είναι τὸ Μέτς (60,000 κατ.), ἔχον ὑψηλὸν φρούριον. Ἐνταῦθα παρεδόθη τῷ 1870 εἰς τοὺς πολιορκήσαντας τὴν πόλιν Γερμανούς ὁ Γελλίος στρατάρχης Βαζίνιαν μετὰ 170,000 ἄνδρων.

Ἐκτὸς τῆς Εδεύπορης ἡ Γερμανία ἔχει κτίσεις ἐν Αφρικῇ καὶ ἐν Ωκεανίᾳ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε'.

ΒΕΛΓΙΟΝ

Πληθ. 6,500,000.

Τὸ Βέλγιον ὅρεύεται πρὸς Β. ὅπδ τῆς Ὀλλανδίας καὶ τῆς Γερμανικῆς θαλάσσης, πρὸς Δ. ὅπδ τῆς Γερμανικῆς θαλάσσης καὶ τῆς Γαλλίας, πρὸς Ν. ὅπδ τῆς Γαλλίας καὶ τοῦ Λουξεμβούργου, καὶ πρὸς Α. ὅπδ τοῦ Λουξεμβούργου καὶ τῆς Γερμανίας.

ΑΕΩΠΟΛΔΟΣ Β'

Ορον τοῦ Βελγίου είναι τὰ Ἄρδεννα, ἀντίνα χωρίζουσαν αὐτὸν ἀπὸ τῆς Γαλλίας.

Ποταμοί αὐτῷ είναι ὁ Σκάλδης πηγάδεων ἐκ τῶν Ἀρδέννων καὶ ἐκβάλλων εἰς τὴν Γερμανικὴν θάλασσαν, καὶ ὁ Μενίσης ἡ Μάσσας, πηγάδων ἐκ τοῦ Λαγγονικοῦ ὁροπέδου καὶ ἐκβάλλων εἰς τὴν αὐτὴν θάλασσαν.

Τὸ κλῖμα τοῦ Βελγίου είναι ἐν γένει εὐηπρατόν, εἰς δὲ τὰ παράλια είναι ὑγρὸν καὶ ἐμπιλῶδες. Τὸ ἔδαφος είναι εὐφορον, παράγον δημητριακοὺς καρπούς, λίνον καὶ βράβακα. Ἐγειρεῖ δὲ ἡ χώρα καὶ μεταλλεῖα αἰδήρου, χαλκοῦ καὶ φευδαργύρου, ἔτι δὲ καὶ γαλανθρακωρχεία.

Η βιομηχανία εἶναι ἐνταῦθα δημιαιρτάτη, ιδίως δὲ τὰς ἑρεύοντας, τῶν βαμβάκινων καὶ λινῶν ὑφασμάτων, τῶν μεταλλουργείων. Τὸ ἐμπόριον είναι ἐπίσης ἀνθερότατον καὶ ἡ συγκριτικὴ ἀριστη.

Διὰ τὴν παιδείαν τὸ Βέλγιον κατέχει θέσιν ἐπιτανῆ μεταξὺ τῶν Εὐρωπαϊκῶν ἔνιων ἐν αὐτῷ ὑπάρχουσι Πανεπιστήμια, Γεωργικαὶ καὶ βιομηχανικαὶ σχολαὶ, Ἀκαδημία τῶν ἐπιστημῶν καὶ πολλὰ ἄλλα ἐκπαιδευτικὰ ἰδρύματα.

Τῶν κατοίκων τοῦ Βελγίου 3,000,000 περίπου κατοικοῦντες τὰς βορείους χώρας, εἰνεὶς οἱ Φλαμανδοὶ, συγγενεῖς τῶν Γερμανῶν, ἐμβούλουτες τὴν Φλαμανδικὴν γλώσσαν, διάλεκτον τῆς Ὀλλανδίας καὶ συγγενὴ τῆς Γερμανικῆς περὶ δὲ τὰ 2,500,000, κατοικοῦντες τὰς μεσημβρινὰς χώρας, οἱ Βαλλόνοι, εἰνεὶς γαλλικῆς καταγωγῆς, λαοῦντες τὴν Βαλλονικὴν γλώσσαν, συγγενὴ τῆς Γαλλικῆς. Ἀλλ' ἡ ἐπίσημος γλώσσα τοῦ Κράτους είναι ἡ Γαλλικὴ.

Οἱ Βέλγοι είναι καθολικοὶ τὸ Θρησκευμα.

Ο στρατὸς τοῦ Βελγίου ἀνέσχεται ἐν εἰρήνῃ εἰς 60,000 ἄνδρας καὶ ἐν πολέμῳ εἰς 300,000 ἄνδρας.

Τὸ πολιτευμα τοῦ Βελγίου είναι συνταγματικὴ μορφολογία. Οὐ νῦν βασιλεὺς αὐτὸς είναι ὁ Λεπόσλαδος Β'.

Τὸ Βέλγιον διαιρεῖται διοικητικῶς εἰς 9 ἑπαρχίας.

Πρωτεύουσα τοῦ Βασιλείου είναι αἱ Βρυξέλλαι (500,000 κατ.), πόλις ἐμπορικὴ καὶ βιομηχανική. Πρὸς Ν. αὐτῆς κατέται τὸ χωρίον Βατερλό, ἔνθα τῷ 1815 ἐνικήθη ὁ Μέγας Ναπολέων ὑπὸ τῶν συμμάχων Γερμανῶν καὶ Ἀγγλῶν. Ἀλλαὶ πόλεις δέξιαι λόγου είναι ἡ Μεγελίνα (55,000 κατ.), πόλις βιομηχανική, ἡ Αμπέροη (270,000 κατ.), πόλις ὑγρωμένη καὶ ἡ ἐμπορικοτάτη τοῦ Βελγίου, ἡ Γάλδη (160,000 κατ.), ἔχουσα Πανεπιστήμιον, καὶ τὸ κέντρον τῶν ἐν Βελγίῳ λλωστηρίων τοῦ βρυξελλικοῦ, ἡ Βούργη (50,000 κατ.), ἔχουσα βιομηχανίαν τριχάπτων (δαντελλῶν), ἡ Οστένδη, 30,000 κατ.), εδίλμενος πόλις ἐπὶ τῆς Γερμανικῆς θαλάσσης ἡ Ναυσόρα (30,000 κατ.), πόλις ὑγρά, καὶ ἡ Αυτικήνη (160,000 κατ.), παρὰ τὸ Μόσσαν, ἔχουσα Πανεπιστήμιον καὶ περιφέρημα χαλινούργεια, ἐπλοποιεῖται καὶ μεταλλευτικὴν Σχολῆν. Παρὰ δὲ τὰ πόρα την Γαλλίαν θριά εἰν τῷ βρετανικῷ Λουξεμβούργῳ κείται η Βούλλαν, (3,000 κατ.), πατρὸς τοῦ ἀρχηγοῦ τῆς ἐπει: 1695 γενομένης πρώτης Σταυροφορίας Γερμανούρεου. Ο βασιλεὺς τοῦ Βελγίου είναι ἀμα καὶ βασιλεὺς τῶν ἐν Ἀφρικῇ χρατῶν τοῦ Κόργου, ὑποχρεώμενος νὰ μὴ ἐνώσῃ αὐτὰ μετὰ τοῦ Βελγίου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΣΤ'

ΟΛΛΑΝΔΙΑ

ΒΙΑΦΑΜΙΝΗ

Πληθ. 4,860,000

Αἱ χώραι, αἱ ἀποτελοῦσαι τὸ βασιλεῖον τῆς Ὀλλανδίας καλοῦνται καὶ Κάτω Χώραι, διότι εἰς τινὰ μέρη τὰ παράλια αὐτῶν ἔπιφανεταις τῆς θαλάσσης. Τούτον ἔνεκα ἐσχηματίσθησαν ἐν τῇ χώρᾳ ταύτῃ κατὰ τοὺς παρελθόντας αἰώνας λιγνοθλασσούς, πολλαὶ τῶν ἐπιώνιων ἀπεξηγράνθησαν. Κατὰ δὲ τῶν πλημμυρῶν τῆς θαλάσσης προφύλασσον ἡ χώρα διὰ προσυμάτων καὶ διωρύγων.

ΕΡΙΚΟΣ

Τῆς Ὀλλανδίας η χώρα διὰ προσυμάτων καὶ διωρύγων. Η Ὀλλανδία, κειμένην πρὸς Β. τοῦ Βελγίου, ὅρεύεται πρὸς Β. καὶ Δ. ὅπδ τῆς Γερμανικῆς θαλάσσης καὶ πρὸς Α. ὅπδ τῆς Γερμανίας.

Κόλποι σχηματίζομενοι ὑπὸ τῆς Γερμανικῆς θαλάσσης είναι διὰ Ζοῦδέρειος καὶ διὰ Δολλάρης.

Ποταμοί διαρρέοντες τὴν Ὀλλανδίαν είναι ὁ Ρήγος καὶ διὰ Μάσσας, ἐκβάλλοντες εἰς τὴν Γερμανικὴν θάλασσαν.

Τὸ κλῖμα τῆς Ὀλλανδίας είναι ἐν γένει ὑγρὸν ἀλλά πολλαὶ ὑδάτες, τῶν χειμῶνα δὲ εἰνεὶς ψυχρόν.

Τὸ ἔδαφος αὐτὸς παράγει δημητριακοὺς καρπούς, ὑδράνσιμα φυτά, σάκχαρον, καπνόν.

Τὸ κτηνοτροφία καὶ ἡ βιομηχανία είναι πολὺ ἀνεπιγενέατα τούτων δὲ κυριώτερα προσίσταντα εἰνεὶς ζῆται,

βούτηρον, τυρός, έβασματα. Και ή αλειά είναι λίγη άκματα. Η συγκοινωνία είναι άριστη, και διά τὴν παιδείαν και τὴν διανοητικήν ἀπέτινει πρωτεύουσαν σ' Ολλανδίαν μεταξύ τῶν θύμων τῆς Εὐρώπης.

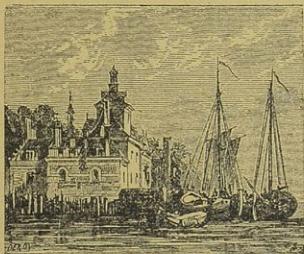
Οι Ολλανδοί είναι συγχενεῖς τῶν Γερμανῶν, είναι δὲ οἱ πλειστοὶ αὐτῶν διαμετρισθέμενοι.

Ο στρατὸς τῆς Ολλανδίας ἀριθμεῖ ἐν εἰρήνῃ 30,000 ἄνδρας, καὶ ἐν ποιέμερ 200,000.

Ο στρατὸς ἀθῆς συμποσοῦται εἰς 100 πλοῖα περίπου, ὃν τὰ 27 θωρηκτά.

Τὸ πολιτεύμα είναι μοναρχία συνταγματική. Βασιλεὺει δὲ γῦν ἐν Ολλανδίᾳ ἡ Βιλελμίνη. Τὸ Βασιλεῖον τῆς Ολλανδίας διαιρεῖται διοικητικῶς εἰς 11 ἑπαρχίας.

Πρωτεύουσα τοῦ Κράτους είναι ἡ Χάγη (196,000 κατ.), πόλις ὥραι καὶ πλούσια. Ἀλλαὶ ἐπισημάτεραι πόλεις αὐτοῦ είναι ἡ Λειψή, τὸ Αούγουντον Βατανῶν (50,000 κατ.), μία τῶν ἀρχαιοτάτων πόλεων τῆς Ολλανδίας, ἔχουσα Πανεπιστήμιον καὶ ἀκαδαίαν διοικητικήν, τὸ Αμστελόδαμον (500,000 κατ.), ἡ βιομηχανική πρωτεύουσα τοῦ βασιλέως, σπουδαίατά-

Ἀποφινή Τοπερδάμης.

τος ἐμπορικὸς λιμήν. Ἐχει Πανεπιστήμιον. Ἡ πόλις αὗτη εἶναι ἐκτισμένη ἐπὶ παστάλων καὶ διασχίζεται ὑπὸ πολλῶν διωρύγων. Πληγίον τοῦ Ἀμστελόδαμου κείται ἡ Ζααρδάμη ἡ Σααρδάμη (15,000 κατ.), ἔχουσα ναυπηγεία. Ἐνταῦθη εἰργάσθη εἰς τὴν ναυπηγικὴν ὡς ἀπλούς ἐργάτης τῷ 1697 ὁ τῆς Ρωσίας ἀντοχάρακός Πέτρος ὁ Μέγας. Σφίζεται δὲ εἰσὶν ὁ σικλίσκος, ἔνθα κατήκει. Ἡ Χαρόλεμ (60,000 κατ.), ἡ Ροτερδάμη (298,000 κατ.), παρὰ τὸν Μάσταν, ἡ δευτέρα πόλις τοῦ Κράτους κατὰ τὸν πληθυσμὸν, ἐμπορικὴ καὶ βιομηχανική. Είναι ἡ πατρὶς τοῦ κατὰ τὸν 16ον αἰώνα ἀκμάσαντος λογίου Ἑράσμου, τοῦ εἰσαγαγόντος τὴν παρὰ τοῖς ἄλλοις λαοῖς ἐν χρήσει προφορὰν τῆς ἀρχαίας Ἑλληνικῆς γλώσσης. Ἡ Οθρέχητ (100,000 κατ.), ἀρχαία πόλις, ἔχουσα Πανεπιστήμιον, καὶ ἡ Γρονίη (60,000 κατ.), παρὰ τὸν Δολλάρειον ἀκλιπόν, ἔχουσα φρούριον καὶ Πανεπιστήμιον.

Ἐκτὸς τῆς Εὐρώπης ἡ Ολλανδία ἔχει κτήσεις ἐν Ασίᾳ Ἀμερικῇ καὶ Ωκεανίᾳ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ζ'.

ΜΕΓΑ ΔΟΓΚΑΤΟΝ ΤΟΥ ΔΟΓΞΕΜΒΟΥΡΓΟΥ

ΑΙΩΝΑΣ ΖΩΗΣ

Τὸ Μέγα Δουκάτον τοῦ Λουξεμβούργου (218,000 κατ.) κείται μεταξύ τῆς Γερμανίας, τοῦ Βελγίου καὶ τῆς Γαλλίας.

ΑΙΩΝΑΣ ΖΩΗΣ

Γερμανῶν πρεσβευτῶν τὸ καθολικὸν Θρόνοςκευμα, πλὴν ὀλιγόταν διαμαρτυρομένων.

Ἡ παρὰ τοῦ λαοῦ λαλουμένη γλώσσα είναι γιδαιζουσα Γερμανική, ἀλλὰ ἐπίσημος γλώσσα τῆς Διοικήσεως είναι ἡ Γαλλική.

Ὑπάγεται εἰς τὸν Βασιλέα τῆς Ολλανδίας, ἀλλὰ ζεῖται ἴδιαν δικαιησιν καὶ είναι οὐδέτερον.

Πρωτεύουσα αὐτοῦ είναι τὸ Αούγουντοβούργον (20,000x).

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Η'.

ΔΑΝΙΑ

Πληθ. 2,180,000.

Ἡ Δανία κειμένη μεταξύ τῆς Γερμανικῆς καὶ τῆς Βαλτικῆς θαλάσσης καὶ τῶν κόλπων τοῦ Σκανερράπου καὶ Καττεγάτου ἀποσελεῖται ἐκ τοῦ βορείου μέρους τῆς Υούτιανόκης (ἀρχαὶς Κιμρικῆς) χερσονήσου καὶ ἐκ τῶν νήσων Σηλανίδιας, Μόνεγκ, Φάλτερ καὶ Ααλάνης, Φυνίας, Τααόγγης, Ααγγελάνδης καὶ Ἀρρόης, τῆς βορείστερης κειμένης Σαμαρίνης, τῶν ἐν τῷ Καττεγάτῳ Ἀγκόλης καὶ Λεοσόνης, τῶν βορειότατων Φαρωρῶν νήσων τῆς Ισλανδίας καὶ τῆς ἀνατολικωτάτης Βορυχελμῆς, κειμένης πρὸς Ν. τῆς Σκανδιναϊκῆς χερσονήσου.

ΧΡΙΣΤΙΑΝΟΣ Ζ'

Ο πορθμὸς Μικρὸς Βέλτος χωρίζει τὴν Ιουτλανδίαν κερσόνησον ἀπὸ τῆς νήσου Φυνίας, ὁ Μέγας Βέλτος χωρίζει τὴν νήσον Φυνίαν ἀπὸ τῆς νήσου Σηλανδίας καὶ ὁ Σούνδος χωρίζει τὴν νήσον Σηλανδίαν ἀπὸ τῆς Σουνδίδης.

Άκρωτράγιον πρὸς βορράν τῆς Ιουτλανδικῆς χερσονήσου εἴναι τὸ Σκάγειον.

Ἡ Δανία είναι κυρίως χώρα πεδινή. Τὸ καλύπτα αὐτῆς είναι ψυχρὸν μὲν εἰς τὸ βόρεια, εὔκρατον δὲ εἰς τὰ μεσημβρινὰ ἀλλὰ ἐν γένει ὑγρὸν καὶ δημητριακούς καρπούς. Ή ηγητοτροφία δὲ είναι πολὺ ἀμφιλαία.

Ἡ ἐμπορία καὶ ἡ συγκοινωνία είναι ἵκανῶς ἀνεπιγμέναι καὶ ἡ πατερία είναι πολὺ διαδεδομένη.

Ο στρατὸς τῆς Δανίας ἀνέρχεται ἐν εἰρήνῃ εἰς 14,000 ἄνδρας, καὶ ἐν πολέμῳ εἰς 60,000.

Ο στρατὸς συνίσταται ἐξ 70 πλοίων ὃν 14 θωρηκτά καὶ καταδρομικά.

Οἱ πάτοικοι τῆς Δανίας ἀνήκουσιν εἰς τὴν Γερμανίκην ὁμοεθνίαν καὶ είναι διαμαρτυρόμενοι.

Τὸ πολίτευμα εἶναι συνταγματική μοναρχία. Βασιλεὺς αὐτῆς είναι ο Χριστιανὸς Θ'.

Πρωτεύουσα τοῦ βασιλείου είναι ἡ Κοπεγχάγη (312,000 κατ.), ἐν τῇ νήσῳ Σηλανδίᾳ, ἔχουσα ἑμίποριν καὶ πολεμικὸν λιμένα. ἔχει Πλανηταρίου, Πολυτεχνεῖον καὶ Μουσεῖον τῶν βρετανῶν ἀρχαιοτήτων.

Ἐν τῇ *"Ιονιτανικὴ κρεοπονίσθι"* πόλεις σημαντικώτεραι είναι ἡ *"Ααρούνη"* (35,000 κατ.), ἐμπορικὴ καὶ βιομηχανικὴ, ἡ *"Ααλβρόγη"* (20,000 κατ.), καὶ ἡ *"Τανδέρη"* (18,000 κατ.). τῶν ὅποιων οἱ κάτοικοι ἀσχολοῦνται κυρίων εἰς τὴν ἀλίειν.

Ἐν τῇ νήσῳ Φινλίᾳ ἡ *"Οδέρη"* (30,000 κατ.), πόλις βιομηχανική.

Ἐκ τῶν λοιπῶν νήσων η μὲν Μοένη εἶναι ὁνομαστὴ διὰ τὸν ὑψηλὸν ἐν κυματίλοις βράχον τῆς Μαίσταλιντον, ἡ δὲ Φάστερ ὡς ὁ πτωροφόρος νῆσος.

Ἄλι νῆσοι Φαροί, πετρώδεις καὶ ἥψατοις γεγενεῖς, ἔχουσι πρωτεύουσαν τὴν Τορσόβρην (1,000 κατ.).

Ἡ *"Ιολανία"* (70,000 κατ.), εἶναι νήσος ψυχροτάνη, ὀρεινή καὶ ἥψατοις γεγενεῖς. Ἐκ τῶν ἐνεργῶν αὐτῆς ἥψατοις τῶν σημαντικότατον εἴναι ἡ *"Εχλα."* Οἱ κάτοικοι τῆς νήσου ταῦτης ζῶσιν ἐκ τῆς ἀλίειν καὶ τῆς κτηνοτροφίας. Πρωτεύουσα αὐτῆς είναι ἡ *"Ρεπικίνη"* (4,000 κατ.).

Κτήσεις ἔκτας τῆς Εδερώπης ἡ Δανία ἔχει: ἐν Ἀμερικῇ τὴν Γροιλανδίαν καὶ τινας νήσους τῶν Δυτικῶν Ἰνδιών.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Θ'

ΜΕΓΑΛΗ ΒΡΕΤΑΝΝΙΑ

Πληθ. 39,500,000

Τὸ βασιλεῖον τῆς Ἀγγλίας, καλούμενον καὶ βασιλεῖον τῆς Μεγάλης Βρετανίας καὶ Μαίσταλινδιας συνίσταται ἐκ τῆς Μεγάλης Βρετανίας, οὕτω καλού-

μένης πρὸς διάκρισιν αὐτῆς ἀπὸ τῆς ἐν Γαλλίᾳ ἐπαρχίας Βρετανίας, ἐν τῃς πρὸς Β. αὐτῆς Σκωτίᾳς, ἐν τῃς μεγάλης νήσου *"Ιρλανδίας,"* καὶ ἐπὸν τοῖς περὶ αὐτᾶς Σχετλανδικῶν νήσων, *"Ορκαδῶν νήσων,"* ἐδρίδων νήσων, τῆς Μαίσης, τῆς Ἀγγλεσέου, τῶν Σκιλλώνων νήσων τῆς Ουδγήτης καὶ τῶν παρὰ τὴν Γαλλικὴν Νορμανδικῶν νήσων.

Αἱ θάλασσαι: αἱ περιθέρευσαι τὸ βασιλεῖον τῆς Ἀγγλίας είναι ὁ *"Ατλαντικὸς ὥκεανός,* ἡ θάλασσα τῆς Μάργχης καὶ ἡ Γερμανικὴ θάλασσα.

Μεταξὺ τῆς Μεγάλης Βρετανίας καὶ τῆς *"Ιρλανδίας"* είναι ὁ *"Ιρλανδικὴ θάλασσα,* ἐν ᾧ ὁ Βρέστος πορθμὸς καὶ ὁ πόρθμὸς τοῦ *"Αγίου Πετρούπολης,"* ἀπὸ δὲ τῆς ηπειρωτικῆς Εδερώπης χωρίζεται ἡ Μεγάλη Βρετανία διὰ τοῦ πορθμοῦ τοῦ Καλαί.

Κόλποι τῆς Μεγάλης Βρετανίας καὶ Σκωτίας ἐν δὲ Μόρρεας, ὁ Φόρθης καὶ ὁ τοῦ Ταμέσεως ἐν

τῇ Γερμανικῇ θαλάσσῃ, ὁ τῆς Κλάδης, ὁ Σλούανης καὶ ὁ Βριστόλης ἐν τῇ Ἱρλανδικῇ θαλάσσῃ. Τῆς δὲ *"Ιρλανδίας* ὁ Δονεγάλης, ὁ Γαλονάης, καὶ τὸ Σχάρνιον εἰν τῷ *"Ατλαντικῷ ὥκεανῳ.*

Άκρωτήδια τὸ Βράχον καὶ τὸ Λουκάνιβρον εἰς τὰ βόρεια τῆς Σκωτίας, τὸ Αάνδεσον καὶ τὸ Φορέλανδον εἰς τὰ νότια τῆς Μεγάλης Βρετανίας. Ἐν δὲ τῇ *"Ιρλανδίᾳ,* τὸ Μάλιον πρὸς Β. καὶ τὸ Κλείσον πρὸς Ν.

Όρη τῆς Μεγάλης Βρετανίας είναι τὰ Βόρεια ἡ Πένναντα τὰ Οδαλίκα καὶ τὰ Κορωναλίκα, τῆς δὲ κατ' ἔξοχὴν δρεινῆς Σκωτίας τὰ *"Ρόσσια,* τὰ Γραμπατικὰ καὶ τὰ Χειρίτια.

Ἡ *"Ιρλανδία"* είναι κυρίων χώρα πεδινή, μόνον χαμηλά τινα ἔρη ὑφίστανται εἰς τὰ βόρεια, τὰ δυτικὰ καὶ τὰ μεσημβρινὰ ἄκρα αὐτῆς.

Ποταμοί τῆς μὲν Σκωτίας είναι ὁ Γάιος καὶ ὁ Φόρθης ἐκβάλλοντες εἰς τὴν Γερμανικὴν θαλάσσαν, τῆς δὲ Μεγάλης Βρετανίας ὁ Γύρος, ὁ Ούμβερος καὶ δέ Τάμεος, ἐκβάλλοντες εἰς τὴν Γερμανικὴν θαλάσσαν, καὶ δὲ Κλάδης, ὁ Μέρσεος καὶ δέ Σέρερος ἐκβάλλοντες εἰς τὴν Ηρλανδικὴν θαλάσσαν. Τῆς Ιρλανδίας μεγαλήτερος ποταμός είναι ὁ Σχάρνιος ἐκβάλλοντας εἰς τὸν *"Ατλαντικὸν ὥκεανον.*

Αἱ μεγαλήτεραι **λίμναι** είναι τῆς Ἀγγλίας ἡ Ουδαλλεμέρη τῆς δὲ Οδαλίκας ἡ Βάλα, τῆς Σκωτίας ἡ Λομόνδη, ἡ μεγίστη τῶν τῆς Μεγάλης Βρετανίας καὶ τῆς *"Ιρλανδίας* ἡ Νείγη.

Τὸ **χώραν** τῶν χωρῶν τοῦ ἡγωμένου βασιλείου τῆς Μεγάλης Βρετανίας καὶ Ιρλανδίας είναι ὅπεινον, ἐν γένει δὲ ὑγρὸν τῶν ἀνοιξιν καὶ τὸ φινόνυπτωρον, εὔχρατον δὲ τὸ θέρος καὶ τὸν χειμῶνα.

Τὸ **ἔδαφος** καλιστάμενον εὐφορος διὰ τελείων μεθόδων, παράγει διάφορα προϊόντα, ιδίως τὰ τῶν βρετανῶν χωρῶν. Μεγάλοι λειμῶνες φυτοί καὶ τεχνητοὶ τρέφονται πολυάριθμα ποινια, ἡ κτηνοτροφία παράγει ἔξικρέτους βοῦς καὶ λίπους.

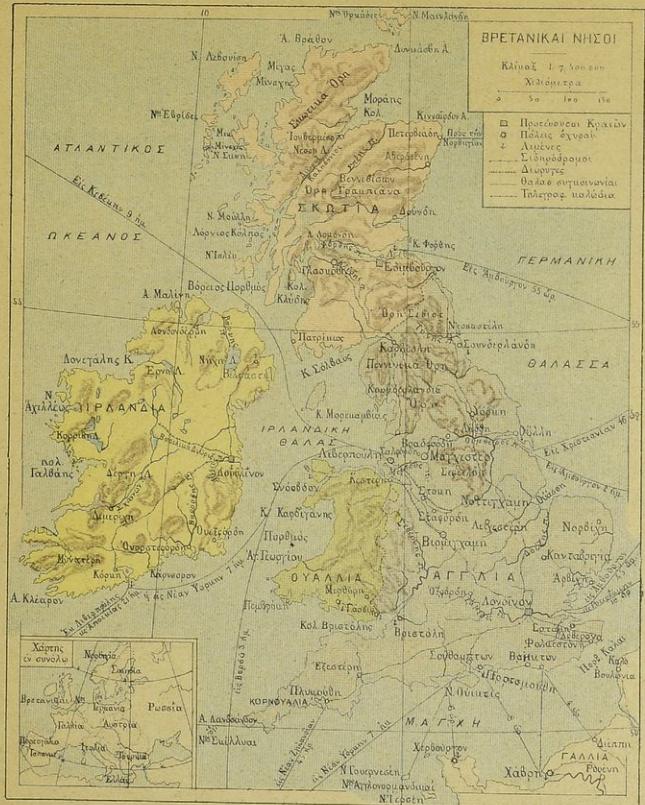
Ἡ χώρα ἔχει ἀνεξάντητον πλοῦτον μετάλλων, οἷον, σιδήρου, χαλκοῦ, μολύβδου καὶ καστιτέρου, καὶ γιανιθράκων. Ως τὸ τόπον ἡ βιομηχανία είναι ἀμυντική καθ' δύον αὐτῆς τοὺς κλάδους, καὶ μάλιστα ἡ υφαστοργήν καὶ ἡ μεταλλουργίκη. Διὰ δὲ τὸ ἐμπόριον ἡ Μεγάλη Βρετανία κατέχει τὴν πρώτην θέσιν ἐν τῷ κόσμῳ.

Ἡ συγκονύνητα είναι πυκνοτάτη καὶ ἡ ποιεία λίαν διεδεδμένη.

Ο στρατὸς τῆς Μεγάλης Βρετανίας ἀνέρχεται ἐν εἰρήνῃ εἰς 220,000 ἄνδρας ἐν πολέμῳ δὲ εἰς 900,000.

Ο στρόλος αὐτῆς συμποσοῦται εἰς 500 πλοῖα, δὲν περὶ τὰ 90 θωρηκά.

Οἱ κάτοικοι τοῦ βασιλείου τῆς Ἀγγλίας είναι κατὰ τὸ πλείστον Γερμανικῆς καταγωγῆς, Ἀγγλοσάξενοις καὶ Νορμανδοῖς. Μένοι οἱ κάτοικοι τῆς Οδαλίκας, τῆς Σκωτίας καὶ τῆς Ιρλανδίας είναι Κελτικῆς καταγωγῆς.

φονται και θάπτονται οι βασιλείς τῆς Μεγάλης Βρετανίας καὶ οἱ μεγάλοι ἀντῆς ἄνδρες, τὸ Βρετανικὸν μουσεῖον, πολλὰ ἐπιστημονικά ἰδρυματα καὶ πλείστα ἀλλὰ ὡραῖα οἰκοδομῆματα. Ἐπὶ τῆς δεξιᾶς ὑψῆς τοῦ Ταρμέτεως κεῖται τὸ ἔτερον τμῆμα τοῦ Λονδίνου, τὸ Σάντουιρτσον, ἔνθα ὑπάρχουσι τὰ ἐργοστάσια καὶ κατοικεῖ ἡ ἐργατικὴ τάξις. Ἐκ τῶν πραστείων τοῦ Λονδίνου ἀξιοσημείωτα ιδίως είνε τὸ Γερήνοντις (50,000 κατ.), ἔνθα ὑπάρχει τὸ πρώτον ἀστεροσκοπεῖον τῆς Ἀγγλίας καὶ διὰ τοῦ ὃποιου διέρχεται διὰ τοὺς Ἀγγλους ὁ πρώτος μεταμερινὸς τῆς Γῆς. Ἐνταῦθα ὑπάρχει καὶ μέγαρον τῶν ναυτικῶν ἀπομάχων. Ἐπερον πρόστειον είνε τὸ Οὐλούντις (40,000 κ.) ἔχον στρατιωτικὴν Ἀκαδημίαν, ναυπηγεῖον, ὀπλαστήσιον καὶ χυτήριον τηλεσβόλων.

"Ἀλλαὶ ἐπισημέτερα πόλεις είνε ἡ Τσαθάμη (31,000 κ.) σπουδαῖς ναυτασθμοῖς· ἡ Καντερμπορία (23,000 κατ.), ἔδρα τοῦ πρώτου ἀρχιεπισκόπου τῆς ἀγγλικανικῆς Ἐκκλησίας, ἡ Λούθρη (33,000 κατ.), σταθμὸς ἔξι σού διαπεραιωδῶνται εἰς τὴν ἡπειρον, ἡ Πορτομούθη (160,000 κ.), ὁ μέγιστος ναυ-

σταθμὸς τῆς Ἀγγλίας, ἡ Πλημούθη 84,000 κ.). ἔχουσα ἐπίσης ναυτασθμοῖς, ἡ Βριστόλη (222,000 κατ.), πόλις ἐμπορικὴ καὶ βιομηχανικὴ, ἡ Ὀξφόρδη (46,000 κατ.), ἔχουσα τὸ ἀρχαιότατον τέων ἐν Ἀγγλίᾳ Πανεπιστήμιον, ἡ Κανταρμπορία (40,000 κατ.) ἡ δευτέρα πανεπιστημιακὴ πόλις τῆς Ἀγγλίας, ἡ Βιρμγαμή (431,00 κατ.) ἔχουσα τὰ μέγιστα ἐγοροστάτια σιδήρου, ἡ Λειψεστόρια (140,000 κατ.). ἔχουσα ἐγοροστάτια μαρτινών υφασμάτων, ἡ Νοτιογερμή (214,000 κατ.), ἔχουσα βαμβακούργεια καὶ κνημιδοποιεία, ἡ Λιβερπούλη (730,000 κατ.), ὁ δευτέρος ἐμπορικὸς λιμὴν καὶ τὸ πρώτον βαμβακεμπορεῖον τῆς Ἀγγλίας, ἡ διπλή πόλις Μαγχεστέρα-Σαλֆρόδη (700,000 κατ.), ἔτερον κέντρον καμβακεμπορίας, ἡ Ολδχάμ (130, 00 κατ.), ἡ Βραδρόρόδη (216,000 κατ.). ἔχουσα ἐρισοργεῖα, ἡ Σχερφφίλδη (320,000 κατ.), ἔχουσα ὀνυματήν μαχαριστικῶν, ἡ Αἴρσον (360,000 κατ.), ἔνθα τὰ πρώτα ἐρισοργεῖα τῆς Ἀγγλίας, ἡ Χούλλη (200,000 κατ.), ἵε εἰς τὸν σπουδαιότερων ἐμπορικῶν λιμένων, ἡ Υόρκη (17,000 κατ.), δευτέρα ἔδρα ἀρχιεπισκόπου, ἡ Σουντερλάνδη (130,000 κατ.), ἔχουσα ναυπηγεῖον καὶ ἐμπόριον γαναχυράκων, ἡ Νιουκάστη

Θονισκεία ἐπικρατοῦσα ἐν μὲν τῇ Ἀγγλίᾳ είνε ἡ ἐπιοποιὴ ήτοι ἡ κυρίων ἀγγλικανικῆς ἰδιαιτέρω αἵρεσις διαιμαρτυρομένων, μη ἀπομακρυνομένη πολὺ τῆς καθολικῆς. Ἐν τῇ Σκωτίᾳ ἐπικρατεῖ ἡ πρεσβυτεριανική, ἡ καθολική καὶ ἐν Ἰερανδρᾷ καὶ καθολική.

Τὸ πολέμενον είνε συνταγματικὴ μοναρχία. Βασιλεῖει δὲ νῦν ἐν Ἀγγλίᾳ ὁ Ἐδουάρδος Ζ'.

Τὸ βασιλεῖον τῆς Ἀγγλίας διαιρεῖται διοικητικῶς εἰς 127 κομητεῖας ἡ νομούσ. Τούτων δὲ ἀνήκουσιν εἰς τὴν κυρίων Βρετανίαν (Ἀγγλίαν καὶ Ουαλλίαν), 33 εἰς τὴν Σκωτίαν καὶ 32 εἰς τὴν Ἰερανδράν. Ηρωτεύουσαν πόλεις είνε:

1) Τὰς κυρίων Βρετανίας τὸ Λονδίνον (5,500, 000 κατ.) πρωτεύουσα τοῦ βασιλείου. Ἡ πόλις αὕτη διαιρεομένη ὑπὸ τοῦ Ταρμέτεως, είνε ἡ μεγίστη, ἐμπορικωτάτη καὶ βιομηχανικωτάτη πόλις τοῦ κόσμου. Ἐπὶ τῆς ἀριστερᾶς διχῆς τοῦ ποταμοῦ κεῖται τὸ μεγίστον μέρος τῆς πόλεως, περιλαμβάνον τὸ "Άστο", ἔνθα εὑρίσκεται ὁ μητροπολιτικὸς ναός τοῦ Ἀγίου Παύλου, καὶ τὸ Οὐδέτοντερο, ἔνθα κατοικοῦσιν ἡ βασιλικὴ οἰκογένεια, αἱ ἀρχαὶ, οἱ εὐγενεῖς καὶ οἱ πλούσιοι. Ἐνταῦθα ὑπάρχει ὁ ὄμώνυμος ναός, ἐν τῷ ἐπολιτικῷ

(186,000 κατ.), τὸ πρῶτον γαιανθρακεμπορεῖον τῆς Ἀγγλίας, τὸ Κάρδιφ (130,000 κατ.), μέγα ἐμπορεῖον γαιανθράκων, ἡ Σουάνσον (90,000 κατ.), τὸ κέντρον τῶν μεταλλουργείων χαλκοῦ, καὶ ἡ Περιβρέκη (15,000 κατ.), σπουδαῖον νεότατημένον.

Τῆς Σκωτίας δξιολογώτεραι πόλεις είναι τὸ Ἐδιμβούργον (260,000 κατ.), ἡ πρωτεύουσα αὐτῆς, ἔχον παλαιὸν φρούριον, καὶ τὰ ἀνάτοπα τῶν ἀρχαίων βασιλέων τῆς Σκωτίας. Τὸ Πανεπιστήμιον αὐτοῦ είναι ἐπὶ τῶν μᾶλλον περιωνύμων. Ἐχει δξιόλογον ζωφορικὸν μουσεῖον, βιβλιοθήκην καὶ ἄλλα ἐπιστημονικά ἰδρυματα καὶ τὸ δεύτερον βιβλιεμπορεῖον τοῦ Κράτους μετὰ τὸ Λονδίνον. Ἡ Αειθή (68,000 κ.) είναι τὸ ἐπίνειον τοῦ Ἐδιμβούργου. Ἡ Γλασκάβ (560,000 κατ.), ἡ μεγίστη, ἐμπορικωτάτη καὶ βιομηχανική, ἔχουσα βαμβάκονταρείαν καὶ σιδηρουργείαν. Ἐχει καὶ ἀρχαῖον Πανεπιστήμιον. Η Δούρδη (150,000 κατ.), πόλις εὐδίμενος, τὸ μέγιστον λινευπορεῖον τῆς Μεγάλης Βρετανίας. Ἡ Πέρθη (30,000 κατ.), πόλις ἐμπορική καὶ βιομηχανική, ἔχουσα καὶ ἀκαδημαϊκῶν τῶν ἐπιστημῶν. Παρὰ τὴν Πέρθην κείται ἡ Σκότη, ἔνθα ἐστέφοντο οἱ ἀρχαῖοι βασιλεῖς τῆς Σκωτίας. Ἡ Αβρεδόρη (125,000 κατ.), πόλις ἐμπορικωτάτη, ἔχουσα καὶ Πανεπιστήμιον.

3. Τῆς Ἰρλανδίας κυριώτεραι πόλεις είναι τὸ Λονδίνον (320,000 κατ.), πρωτεύουσα αὐτῆς, πόλις ἐμπορική. Ἐχει Πανεπιστήμιον καὶ πολλὰς ὕδραις οἰκοδομάς. Ἡ Βελφάστη (250,000 κατ.), ἔχουσα ἐργοστάσια λινῶν καὶ βαμβακίων ὑφασμάτων, ἔτι δὲ ἀγγειοπλαστικῆς καὶ δελιρογείας. Τὸ Αονδρόδέρον (33 χιλ. κατ.), πόλις ἐμπορικωτάτη. Ἡ Αμφερίκη (37,000 κατ.), πόλις ἐμπορική καὶ βιομηχανική. Ἡ Οὐατερφόρδη (21,000 κατ.), διενεργούσα σπουδαῖον ἐμπόριον ἔξαρσης, καὶ ἡ Κάρρη (75,000 κατ.), πόλις ἐμπορική, ἔξαρσουσα κυρίως εἰδῶν ἀναγκαιούντων εἰς τὰ πλοῖα.

4. Νησίοι τῆς Μεγάλης Βρετανίας. Βορειανατολικῶν τῆς Σκωτίας κείνται αἱ Σχετλανδικαὶ νῆσοι, 117 τὸν ἀριθμόν, ἔξι ὁν μόνον αἱ 30 κατοικοῦνται. Ἐχουσι πληθυσμὸν 30,000 κατοίκων, τῶν πλείστων νορθηγικῆς καταγωγῆς. Εἰς τὰς μεγαλύτερας ἐξ αὐτῶν Μοιλάνδην, Βρέσσαρ, Γέλλ καὶ Οίνον εὑρίσκονται πολλαὶ πρεστορικαὶ κελτικαὶ ἀρχαιότητες. Τῆς Μαζλάνδης πρωτεύουσα είναι ἡ Λερβίκη (4,000 κατ.), ἡ μόνη ἐν ταῖς νήσοις ταύτων εύρισκομένη πόλις καὶ ἡ βορειοτάτη τῆς Μεγάλης Βρετανίας.

Νοτίων τῶν Σχετλανδικῶν κείνται αἱ Ὁρκάδες 67 τὸν ἀριθμόν, ἔξι ὁν 30 μόνον κατοικούμεναι ἔχουσι πληθυσμὸν 34,000 κατοίκων. Η κυριώτερα αὐτῶν είναι ἡ Πι μόνα, ἔχουσα πρωτεύουσαν πόλιν τὴν Κιρκούνλαρ καὶ ἐπίνειον ταύτης τὴν Στρούνέσην (3,000 κατ.). Ἐπεραι σημαντικότεραι νήσοι είναι ἡ Βέστρο, ἡ Ρόθσα, ἡ Εδα, ἡ Σαρένα, ἡ Βοΐδα, ἡ Σάσδα.

Δυτικῶν τῆς Σκωτίας κείνται αἱ Ἐβρίδες νῆσοι, 186 τὸν ἀριθμόν, ἔξι ὁν 79 μόνον κατοικοῦνται. Ἐχουσι πληθυσμὸν 82,000 κατοίκων κελτικῆς καταγωγῆς καθολικῶν. Κυριώτεραι τῶν νήσων τούτων

είναι ἡ Ἰόνα, ἡ Ιούλια, ἡ Μοῦλλ, ἡ Λούρα, καὶ ἡ δξιοσημείωτος Στράφρα, ἔνθα ἐνρίσκεται τὸ περίεργον Φιγγάλιον σπήλαιον, τὸ ἐκ βασανίτου λίθου. Ἐπεραι νήσοι είναι ἡ Σκάρη (18,000 κατ.) ἡ Ρούμη, ἡ Ἔργη, ἡ Σκάλα καὶ ἡ Λέοντη (26,000 κατ.), ἔχουσα πρωτεύουσαν τὴν Στροφοβόιην, πόλιν εὐδίμενον καὶ ἐμπορικήν.

Ἡ νήσος Μαΐη κειμένη ἐν τῇ Ἰρλανδικῇ θαλάσσῃ ἔχει 55,000 κατοίκους, κελτικῆς καταγωγῆς. Είναι νήσος ἔρημος καὶ ἄγονος, ἀλλὰ διὰ τῆς φύλοποντας τῶν κατοίκων αὐτῆς κατέστη εὔφορος.

Πλὴν τῆς γεωργίας, οἱ κάτοικοι αὐτῆς ἀσχολοῦνται εἰς τὴν στηνοτροφίαν, ἡ δὲ νωτιλία αὐτῶν είναι ικανῶς προηγμένη καὶ τὸ ἐμπόριον ἀμπαίον.

Ἐτοι τῇ Ἰρλανδικῇ θαλάσσῃ κείται καὶ ἡ νήσος Ἀγγλεσίου, ("Ἀγγλων νήσος"), ὑπὸ τῶν ἀρχαίων Μόνα καταυπέντα. Ἐχει 60,000 κατοίκους. Ἡ γεωργία δίλγον εύδοκιμει τὸν τάσθον, ἀλλὰ ἡ στηνοτροφία είναι ἡ περίσσεις ἀσχολία τῶν κατοίκων. Ἐξάγει δὲ ἡ νήσος καὶ πολλοὺς λιθάνθρακας καὶ χαλκόν.

Πλὴν τὸ ἀκρωτήριον Λάνδενδον κείνται αἱ νῆσοι Σχέλλινες, 145 τὸν ἀριθμόν, βραχώδεις, ἀδενόρας καὶ ἔξενοι, εἰ καὶ ἔχουσιν εὔκρατον καὶ ὡριενὸν κλίμα τοῦ ἀνθρώπου. Οἱ νησίται είναι ἡ Ἄγια Μαρία, ἡ Τρέσκο, ὁ γ. γιος Μαρίους καὶ ἡ Ἄγια Ἀργησία.

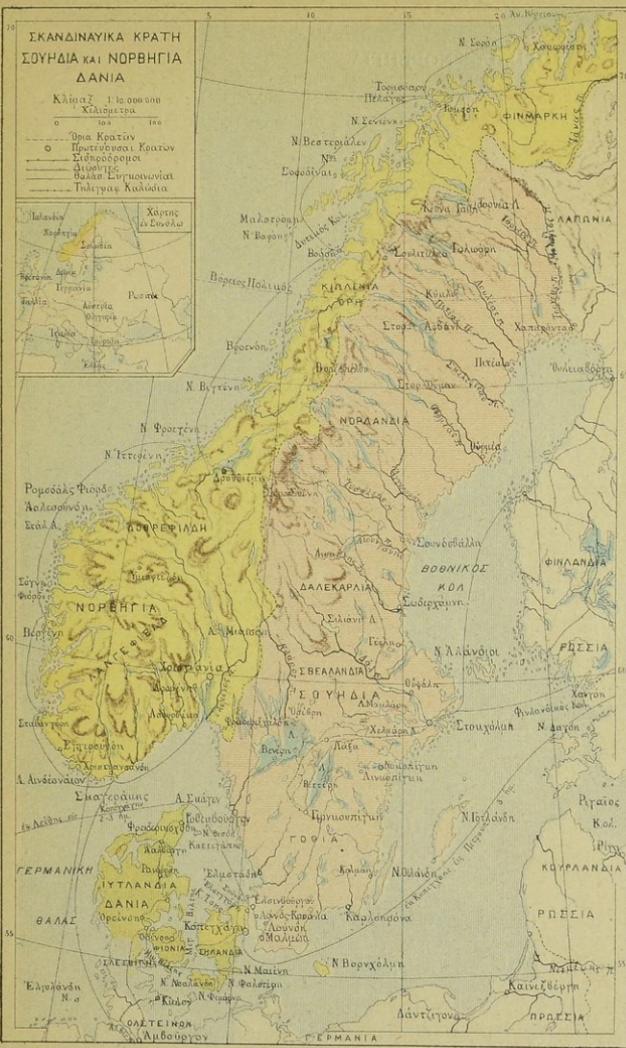
Ἡ παρὰ τὰ νότια παράλια τῆς Βρετανίας κειμένη νήσος Ούάν (80,000 κατ.) είναι εὔφορος καὶ διάβατα. Πρωτεύουσα αὐτῆς είναι ἡ Νιουσέρη (10,000 κ.). Ἐνταῦθα εὑρίσκεται τὸ Ὀσθόρνιον μέγαρον, θεωρηὴ διατριβὴ τῆς πρήητης βασιλίσσης τῆς Ἀγγλίας, Βικτωρίας, θέσις ἔξασια διὰ τοῦ ὡριενὸν αὐτῆς κλίμα καὶ τὴν ὥραταν θέαν.

Αἱ Νορμανδικαὶ νήσοι γεωγραφικῶς μὲν ἀνήκουσιν εἰς τὴν Γαλλίαν, πολιτικῶς δὲ εἰς τὴν Ἀγγλίαν, εἰλεῖσθαντας τῆς πάλαι κυριαρχίας τῶν βασιλέων τῆς Ἀγγλίας ἐν Νορμανδίᾳ. Ἐχουσι περὶ τοῦ 90,000 κατοίκους οἱ μεγαλήτεραι ἐξ αὐτῶν εἰς τὴν Ἰερουσαλήμ, ἡ Γκερεσόη, ἡ Αλδερονίη καὶ ἡ Σέριη. Οἱ κάτοικοι αὐτῶν λαλοῦσι διάλεκτον τινὰ τῆς παλαιᾶς νορμανδικῆς γλώσσας, ἔμαι δὲ ἡ γαλλικὴν καὶ τὴν ἀγγλικήν, καὶ εἴναι διαμαρτυρόμενοι.

Ἐτοι τὴν Μεγάλην Βρετανίαν ἀνήκει καὶ ἡ νήσος Ἐγγολάνδη, κειμένη ἐν τῇ Γερμανικῇ θαλάσσῃ, παρὰ τὰς ἔκβολας τοῦ Ὀλίβιος, τοῦ Οδισσόργιδος καὶ τοῦ Ἐβράτου. Εἰς αὐτὴν ἀνήκει καὶ ἡ πόλις καὶ τὸ Ιαχυρὸν φρούριον Πίρβαλτάρ, ἐν τῇ μεσημβρινῇ ἄκρᾳ τῆς Ισπανίας. Τὸ φρούριον τοῦτο δεσπόζει τοῦ μεταξὺ Ερύρωπος καὶ Ἀφρικῆς πορθμοῦ, τοῦ τῆς Γέρβαλτάρεης, δὲ ὁ συγκοινωνοῦσιν ὁ Ἀτλαντικὸς ὥκεανὸς καὶ ἡ Μεσόγειος θάλασσα.

Ἐξουσιάζει πρὸς τούτοις ἡ Ἀγγλία ἐν Εὐρώπῃ τὰς πρὸς νέτον τῆς Σικελίας καὶ ἐν τῷ λιθυκῷ πελάγει κειμένας νήσους Μελίτην (Μάλταν), Κορίνον καὶ Γότων.

Ἐκτὸς τῆς Εὐρώπης ἔχει κτήσεις ἡ Ἀγγλία πολλαῖς, ἐν Ἀσίᾳ, Ἀφρικῇ, Ἀμερικῇ καὶ Αὐστραλίᾳ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ι.

ΣΟΥΗΔΙΑ και ΝΟΡΒΗΓΙΑ

Η Σκανδινανίκη χερσόνησος, ή βορειότάτη και μεγίστη της Ευρώπης περιλαμβάνει τα δύο βασίλεια της Σουηδίας και της Νορβηγίας. Κείται δὲ μεταξύ του

ΟΣΚΑΡ Β

ΧΑΑΚΟΝ

Βορείου παγωμένου ωκεανού, του Ατλαντικού ωκεανού, της Γερμανικής θαλάσσης και της Βαλτικής θα-

λάσσης. Συνορεύει δὲ εἰς τὰ ΒΑ. μετά της Φινλανδίας και τῆς ξωτικής Λαπωνίας.

Τὰ δύο ταῦτα βασίλεια ἀνέζαστηα ἀπ' ἄλληλων ἔχουσιν ιδίας Κυδενήσεις καὶ Βουλές, ἔχουσιν δέκανον καὶ τὸν αὐτὸν βασιλέα, τὸν νῦν "Οσκάρ.

Α'. ΣΟΥΗΔΙΑ

Πληθ. 5,000,000.

Τὸ βασίλειον τῆς Σουηδίας ἀπαρτίζεται ἐκ τῆς κυρίως Σουηδίας καὶ τῶν ἐν τῇ Βαλτικῇ θαλάσσῃ κείμενων νήσων Οἰλάνδης καὶ Γοττλάνδης. Ορίζεται δὲ πρὸς Β. ὑπὸ τῆς Ρωσίας καὶ τῆς Νορβηγίας, πρὸς Δ. ὑπὸ τῆς Νορβηγίας καὶ τῆς Βαλτικῆς θαλάσσης, πρὸς Ν. ὑπὸ τῆς Βαλτικῆς θαλάσσης καὶ πρὸς Α. ὑπὸ τῆς Βαλτικῆς θαλάσσης καὶ τῆς Ρωσίας.

Κόλποι τῆς Σουηδίας εἰνε
δὲ Σκαρρερόδάμης δὲ Κατεγάντη,
δὲ τῆς Σιοκόλμης καὶ δὲ Βο-
θιούς.

"Ορον εἶναι αἱ Σκανδινανίκαι
"Αλπεις αἴτινες χωρίζουσι τὴν
Σουηδίαν ἀπὸ τῆς Νορβηγίας.

"Ἐκ τῶν πολλῶν ποταμῶν
τῆς χώρας οἱ μᾶλλον ἀξιοσημείωτοι εἰνε δὲ Τορίέας, δὲ Αουλέας, δὲ Ἀγγεμάνος καὶ δὲ Λάδας, πηγάζοντες ἐκ τῶν Σκανδινανίκων ὅρεων καὶ ἐκβάλλοντες εἰς τὸ Βοηνίκον κόλπον. Πάντες οἱ ποταμοί οὗτοι κατὰ τὸν ἄνω αὐτῶν ῥέουν διαπερῶσι λίμνας. Ἐτεροὶ ποταμοί εἰνε δὲ Κλάρας, πηγάζων ἐκ τῶν Σκανδινανίκων Ἀλπεων καὶ χυνόμενος εἰς τὴν λίμνην Βένερ, καὶ δὲ Γόλιας ἐκβάλλον εἰς τὸν Κατεγάτην.

"Η Σουηδία ἔχει πολλὰ λί-
μνας, ὧν αἱ μεγαλύτεραι εἰνε δὲ Βένερ, Βέττερ, δὲ Τελάρων καὶ δὲ Μαλάρη. Διὰ τῶν λιμνῶν τούτων γίνεται δὲ ἐστωτικὴ συγκοινωνία.

"Ἀκρωτήριον νοτιώτατον τῆς Σουηδίας εἶνε τὸ Φαλστέρβον.

"Τὸ κάτιμα εἶνε εἰς μὲν τὰ μεσόγεια ψυχρόν, εἰς δὲ τὰ παράλια εύκρατον.

"Τὸ ἔδαφος, πλὴν τῶν θημητριανῶν καρπῶν, δὲν παρήγει πολλὴν ποικιλίαν φυτῶν. Τὰ ἐνταῦθα φυόμενα δένδρα τῶν βορείων χωρῶν παρέχουσι πολλὴν ξελιάν. Υπάρχουσι δὲ καὶ μεταλλεῖα, μάλιστα σιδήρου. Στοιχ. εἶνε δὲ ζωιστας τῶν ἐν τῷ κόσμῳ.

Ή ἐμπορία, ή βιομηχανία και ή συγκοινωνία είνε πολλά ἀνεπτυγμένα.

Ἡ παιδεία είναι λιγα διαδεδομένη.

Οἱ Σουηδοί, ωσπερ οἱ Νορβηγοί καὶ οἱ Δανοί, είνε νορμανδικής καταγωγῆς καὶ ἀνήκουσαν εἰς τὴν Γερμανικήν δύμεθναν. Οἱ δὲ τὰ βρέσεια οἰκοῦντες Φίνοις καὶ Δάπτοντες ἀνήκουσαν εἰς τὴν δύμεθναν τῶν τσουδικῶν ἀστικῶν λαῶν.

Οἱ στρατὸς τῆς Σουηδίας ἐν εἰρήνῃ μὲν ἀριθμεῖ 40,000 ἄνδρας, ἐν πολέμῳ δὲ 450,000 ἄνδρας.

Οἱ στρόλοις συνίσταται ἐξ 60 διαφόρων πλοίων. Τὸ πολίτευμα είναι συνταγματική μορφαία.

Πρωτεύουσα τοῦ βασιλείου τῆς Σουηδίας είναι ἡ Στοκχόλμη (272,000 κατ.), καὶ ἡ ἔδρα τῆς γενικῆς Κυβερνήσεως τῶν δύο χωρῶν. Κείται ἐπὶ γραφικῆς θέσεως πάρα τάξ ἐκβολᾶς τῆς λίμνης Μαϊλάρες πλησίον τῶν παραπόλεων τῆς Βαλτικῆς. Είναι ἐπιστρέψιμη ἐπὶ νησίδων, καὶ τούτου ἔνεκα ἐπωνυμάθη ἡ Ἐνετία τοῦ Βορρᾶ. Είναι πόλις ἐμπορική καὶ βιομηχανική, πολεμικὸς λιμήν καὶ κέντρον ἐπιστημονικὸν καὶ καλλιτεχνικόν, ἔχουσα Ἀκαδημίας καὶ Σχολάς.

Ἄλλαι πόλεις ἐπίσημοι: τῆς Σουηδίας είναι ἡ Οδρύα (22,000 κατ.), ἐν τῶν ἀρχαιοτάτων τῆς Σουηδίας, ἔχουσα περιώνυμον Πανεπιστήμιον. Είναι ἡ πατρίς τοῦ ἔξοχου βατανικοῦ Λινναίου. Η Καρλοκόρνα (22,000 κατ.), ὡνάσταθμος τοῦ βασιλείου, ἡ Γοθεμπούρη (11,000 κατ.), ἡ δευτέρα πόλις τοῦ Κράτους κατά τὰν πληθυσμὸν καὶ τὸ ἐμπόριον, ἡ Μαλμόη (51,000 κατ.), σπουδαῖος ἐμπορικὸς λιμήν ἔχουσα καὶ ὀνεματάξ ἐργοστάσια κειριδοποίις, ἡ Νορροπίρη (36,000 κατ.), ἔχουσα βιομηχανίαν βαμβακερῶν καὶ μαλλίνων διφανῶν.

Τῆς νήσου Γοττελάνδης (56,000 κατ.) πρωτεύουσα πόλις είναι ἡ Βισρύνη (7,000 κατ.), σπουδαῖος ἐμπορικὸς λιμήν.

B'. NORΒΗΓΙΑ.

Πληθ. 2,000,000.

Τὸ βασίλειον τῆς Νορβηγίας, συνίσταται ἐκ τῆς κυρίως Νορβηγίας, τῆς βορειότατης νήσου Μαγέρης, ἐν ἥ ἐδρέσκεται τὸ Βόρεον ἀκρωτήριον, καὶ τῶν πολυαριθμοτάτων, παρὰ τὰ δυτικὰ τῆς Νορβηγίας παραλία, κειμένων νήσων, ὃν ἡ σημαντικότερη είναι αἱ Βεστεράλαι καὶ Λοφάται. Ὁρίζεται δὲ ἡ Νορβηγία πρὸς Β. ὑπὸ τοῦ Βορείου παγωμένου ὠκεανοῦ, πρὸς Δ. ὑπὸ τοῦ Βορείου παγωμένου ὠκεανοῦ, τοῦ Ἀτλαντικοῦ ὠκεανοῦ καὶ τῆς Γερμανικῆς θαλάσσης, πρὸς Ν. ὑπὸ τῆς Γερμανικῆς θαλάσσης καὶ πρὸς Α. ὑπὸ τῆς Σουηδίας καὶ τῆς Ρωσίας.

Ἐκ τῶν ἀναριθμήτων κόλπων ἡ φύσιδων τῆς Νορβηγίας οἱ κυριώτεροι είναι ὁ Βαραγγέρος πρὸς Β., ὁ Τροτέμιος καὶ ὁ Σόγνος πρὸς Δ. καὶ ὁ τῆς Χριστιανίας πρὸς Ν.

Τὰ ὄρη τῆς Νορβηγίας είναι, ὡσπερ καὶ τῆς Σουηδίας, αἱ Σκανδινανίαι "Ἀλπεις".

Οἱ ποταμοὶ τῆς Νορβηγίας είναι πολλοί, ἀλλ'

ἐνεκα τῆς μακρᾶς ἀποστάσεως τῶν ὄρέων, ἐξ ὧν πηγάδουσιν ἀπὸ τῆς θαλάσσης, είναι μικροί καὶ ὅρμητικοι. Τούτων ὁ μεγαλύτερος είναι ὁ Γλόμενος, ἐκβάλλων εἰς τὸν κόλπον τῆς Χριστιανίας. Ἡ Νορβηγία είναι ἡ χώρα ἐν ᾧ ὑπάρχουσιν οἱ περιστότεροι καταρράκται. Καὶ εἰς τὴν Νορβηγίαν ὑπάρχουσι πολλαὶ λίμναι συνδέμεναι μεταξὺ τῶν διὰ διωρύγων καὶ χερσαίμενουσι εἰς τὴν ἐστερικήν συγκοινωνίαν.

Τὸ κατίμα τῆς Νορβηγίας, ψυχρὸν τὸν χειμῶνα, είναι εὐλογέστατό τὸ θέρος, ἐν γένει δὲ ἔηρότερον καὶ ὑγιεινότερον ἢ τὸ τῆς Σουηδίας.

Τὰ ὥρια προΐστανται τῆς ὁρεινῆς καὶ ἀγρού της Νορβηγίας είναι τὰ τῶν μεταλλίων ἀστής, ἰδίως δὲ καλός καὶ σύδρομος. Οἱ κάπτοις αὐτῆς ἀσχολοῦνται εἰς τὴν κτηνοτροφίαν, πρὸς πάνταν δὲ εἰς τὴν ἀλιείαν τοῦ βακαλάου καὶ τῶν ῥευμάτων.

Οἱ Νορβηγοί είναι συγγενεῖς τῶν Σουηδῶν καὶ διαμαρτυρόμενοι. Τὰ βορειότατα τῆς χώρας κατοικοῦνται ὑπὸ Δαπτῶν.

Ἡ ἐμπορία είναι ἀμφαία ἐν Νορβηγίᾳ, καθότι οἱ κάπτοις αὐτῆς εἰναι ἀριστοί: ναυτικοί. Ἡ βιομηχανία καὶ η συγκοινωνία δὲν είναι τοσοῦτον ἀνεπτυγμέναι δυσσον ἐν Σουηδίᾳ. Ἄλλ' ἡ παιδεία είναι καὶ ἐνταῦθα ἀρκούντως διαδεδομένη.

Οἱ στρατὸς τῆς Νορβηγίας ἀριθμεῖ ἐν εἰρήνῃ 30,000 ἄνδρας, ὃ δὲ στρόλοις συμποσσοῦται εἰς 60 πλοῖα.

Πέλεις σημαντικότεραι τῆς Νορβηγίας είναι ἡ Χειρουανία (150,000 κατ.), πρωτεύουσα τοῦ βασιλείου, κειμένη εἰς τὸν μυχὸν τοῦ ἀμφιώνυμου κόλπου καὶ ἔχουσα Πανεπιστήμιον. Ἡ Φορδερίξιδλη, φρούριον εἰς τὰ σουηδικά σύνορα, ἔνθα ἐφονεύθη τῷ 1718 ἐβασιλεύει τῆς Σουηδίας Κάρολος ΙΒ'. Ἡ Δαρμάρεη (20,000 κατ.), παρὰ τὸν κόλπον τῆς Χριστιανίας, εἰς τῆς ἐποίας ἔξαγεται ἔνελα. Ἡ Βεργένη (50,000 κατ.) ἐμπορική πόλις, εἰς ἣς ἔξαγεται τὰ πλεύτες τῆς ἀλιεώς προϊόντα. Ἡ Χειρουανασόνη, ἔχουσα ὀχυρὸν λιμένα. Ἡ Τρονθέημη (29,000 κατ.), παρὰ τὸν ἔρωνυμον φύρεδον ἡ κόλπον, ἀρχαῖα πρωτεύουσα τῆς Νορβηγίας. Ἡ Χαμψεφέση, ἡ βορειότατη πόλις τῆς Βέρωπης.

Πέρδεις νότον τῶν Ασφοτῶν νήσων σχηματίζεται ἡ περίφημος τρομερὰ Μαλστρόμειος θαλασσία δίνη.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΑ'.

ΕΥΡΩΠΑ-ΙΚΗ ΡΩΣΙΑ

Πληθ. 16,000,000.

Ἡ ἐβρώπη Ρωσίη ἡ αὐτοκρατερία συνίσταται ἐκ τῆς κυρίως Ρωσίας, τῆς Πολωνίας κατέτης Φινλανδίας. Ὁρίζεται δὲ πρὸς Β. ὑπὸ τοῦ Βορείου ἡ ἀρκτικοῦ ὠκεανοῦ, πρὸς Δ. ὑπὸ τῆς Βαλτικῆς θαλάσσης, τῆς Ρωσίας καὶ τῆς Αβστρίας, πρὸς Ν. ὑπὸ τῆς Ρω-

ΠΗΓΟΠΟΙΟΣ Β'

ΛΕΞΘΕΩΔΩΡΟΝΑ

μοινίας, τοῦ Εὐξείνου Πόντου καὶ τῆς Κασπίας Θαλάσσης, καὶ πρὸς Α. ὑπὸ τῆς Ἀσιατικῆς Ρωσίας ἡ Σιβηρίας, ἀπὸ τῆς ἐποίας χωρίσται διὰ τῶν Ουραλίων δύον, καὶ ὑπὸ τῆς Ρωσικῆς Κεντρικῆς Ασίας.

Κελποι τῆς Ρωσίας εἶναι ἐν μὲν τῇ Λευκῇ θαλάσσῃ, ἡ τις εἶναι βραχίων τοῦ Βαρείου ὥκεινοῦ, ὁ τοῦ Ἀρχαγγέλου καὶ ὁ τῆς Ὄνεγής, ἐν δὲ τῇ Βαλτικῇ θαλάσσῃ ὁ Βοστικός, ὁ Φινλανδικός καὶ ὁ Αιγαίος ἢ τῆς Ρίγης.

Ἐξ τὴν Ρωσίαν ἀνήκουσιν αἱ ἐν τῷ Βαρείῳ ὥκεινῷ **νῦντοι** Βαγγάτοι, ἡ συστάς τῆς Νέας Ζέλμας, αἱ Σπιτιέργαι καὶ ἐν τῇ Βαλτικῇ θαλάσσῃ αἱ Ἀλάδαι, ἡ Δάρη καὶ ἡ Οἰσέλη.

Χερσόνησοι δὲ τῆς Ρωσίας εἶναι ἐν μὲν τῷ Βαρείῳ ὥκεινῷ ἡ Κανήν καὶ ἡ Κόλα, ἐν δὲ τῇ Βαλτικῇ ἡ τῆς Κριμαίας ἡ ἀρχαία Ταυρική, ἡ συνδεσμένη μετὰ τῆς ἡπειρωτικῆς Ρωσίας διὰ τοῦ Περεκοποῦ ισθμοῦ.

Ποδφοροί εἶναι δὲ οἱ Καριός, χωρίζων τὴν Νέαν Κέλμαν ἀπὸ τῆς Βαγγάτους καὶ ὁ Κιμέρειος Βόσπορος ἢ τοῦ Κέρτης χωρίζων τὴν Κριμαϊκὴν χερσόνησον ἀπὸ τῆς Καυκασίας.

Τῆς Εὐρωπαϊκῆς Ρωσίας **ὅροι** εἶναι πρὸς Α. τὰ Ορδαρία, ἀπέναν χωρίζουσιν ἀντὴν καὶ τὴν Εὐρώπην ἀπὸ τῆς Ασίας, πρὸς Ν. δὲ Καύκασος καὶ τὰ Κρημαϊκά ἢ Ἰάκα ζηγη, καὶ πρὸς Δ. τὰ Βαλδάια καὶ τὰ Καρπάδια.

Οἱ κυριώτεροι **ποταμοί** τῆς Ρωσίας ἐν Εὐρώπῃ εἰναι δὲ Πετρώρας πηγάδων ἐν τῷ Οὐραλίων καὶ ἐκβάλλων εἰς τὸν Βόρειον ὥκεινόν, ὁ βόρεος Δούνας, ἐκβάλλων εἰς τὴν Λευκήν θαλάσσαν καὶ εἰς τὰς ἐκβολὰς τοῦ ὄποιου κεῖται ἡ πόλις Ἀρχάγγελος, ὁ Νέας, πηγάδων ἐν τῆς λίμνης Λαδόγης, διαρρέων τὴν Πετρούπολιν καὶ ἐκβάλλων εἰς τὴν Βαλτικὴν θαλάσσαν, ὁ νότιος οὖνας πηγάδων ἐν τῷν Βαλδάιον, ὁ Βιστούλας πηγάδων ἐν τῷν Καρπαθίον, ἐκβάλλοντες εἰς τὴν Βαλτικὴν θαλάσσαν, ὁ Δνείστερος, πηγάδων ἐν τῷν Καρπαθίον, καὶ ὁ Δνείστερος ἢ Βορισούνης, πηγάδων ἐν τῷν Βαλδάιον, ἐκβάλλοντες εἰς τὸν Εὐξείνον πόντον, ὁ Δόρ, πηγάδων ἐν τῷν Βαλδάιον καὶ ἐκβάλλων εἰς τὴν Ἀζοφικὴν θαλάσσαν, ὁ Βόλγας, πηγάδων ἐν τῷν Βαλδάιον, καὶ ὁ Ουράλης, πηγάδων ἐν τῷν Οὐραλίων, ἐκβάλλοντες εἰς τὴν Κασπίαν θαλάσσαν.

Αἱ μεγαλύτεραι **λίμναι** τῆς Ρωσίας εἶναι ἡ Ασόδγα καὶ ἡ Ὄνεγα ἀλλαὶ μικρότεραι εἶναι ἡ Σάιμα ἡ Ηέπιος, ἡ Ἐράρα, ἡ Βιελόνη καὶ ἡ Ἰμέρνη. Κείνται δὲ ὅλαι εἰς τὰ βαριοδυτικά τῆς χώρας.

Τὸ **κλιμα** τῆς Ρωσίας, ὃς ἐκ τῆς μεγάλης ἐκτάσεως αὐτῆς, εἴναι ποικίλον. Εἰς τὰ βόρεια εἴναι ψυχρόν, μάλιστα ἔνθα εἴναι ἡ πειρωτικόν. Εἰς τὰ μέσα εἴναι εὐηρατον καὶ εἰς τὰ νότια θερμόν.

Τὸ **ξέδαφος** ἐπίσης εἴναι ποικίλον, παράγει δὲ κυρίως δημητριακοὺς καρπούς. Τὰ δάση, ἀπίνα καλύπτοντα τὸ 1/3 τῆς χώρας, παρέχουσιν ἀριθμὸν ἔμεινα, πίσσαν καὶ ποτάσσαν. "Βήξει δὲ ἡ Ρωσία καὶ ἀξιόλογα μεταλλεία χρυσοῦ, σιδήρου, λευκοχρυσοῦ

(πλατίνης), χαλκοῦ, ἀλατος, μαρμάρου, γαλανθράκων καὶ πετρελαιοῦ.

Ἡ γεωργία εἶναι λίαν ἀνεπιτυγμένη, διότι οἱ πλειστοὶ τῶν κατοίκων εἰς αὐτὴν ἐπιδίδονται, εἶναι δὲ ἡ χώρα κατ' ἔξοχην σιτοφόρος. Καὶ ἡ βιομηχανία εἶναι ἀρκούντως πρωτεύει μόνη, παράγουσα σιδηρᾶ καὶ χαλδείδινα προϊόντα, βαμβάκινα καὶ μάλλινα ὑφάσματα καὶ δέρματα.

Ἡ Επορία εἶναι ἀκμαῖα, καὶ ἡ συγκοινωνία πυκνοτάτη, διά τε τῶν ὁδῶν, τῶν σιδηροδρόμων, τῶν πλωτῶν ποταμῶν καὶ τῶν διωρύγων.

Οἱ κάτοικοι τῆς Ρωσίας εἶναι κατὰ τὰ $\frac{5}{6}$ Σλαβοί. Εἰς τὰ βόρεια κατοικοῦσι Φίνοι, Λάπωνες καὶ Σαμοιδέαι, καὶ εἰς τὰ νοτιοανατολικά Τάταροι, πάντες κατοικοῦσι λαοῦ. Κατοικοῦσι δὲ ἐν Ρωσίᾳ καὶ πολλοὶ Εβραῖοι.

Ἡ ἐν Ρωσίᾳ ἐπικρατοῦσα **Θρούκεια** εἶναι ἡ Ἀιατολικὴ δρυδόδοξος. Ὑπάρχουσι δὲ ἐν αὐτῇ 8 ἑκατομμύρια καθολικῶν, 3 ἑκατομμύρια διαμαρτυρομένων, 3 ἑκατομμύρια Ιουδαίων καὶ $\frac{1}{2}$ /3 ἑκατομμύρια Μαυμεθανῶν.

Ἡ παιδεία δὲν εἶναι πολὺ διαδεδομένη. Ὑπάρχουν σιν διμοί τοῦ Ρωσία πολλαὶ στρατιωτικαὶ, ναυτικαὶ καὶ μεταλλευτικαὶ σχολαῖαι καὶ 9 Πλανεπιστήμια.

Οἱ **στρατός** ἐν εἰρήνῃ ἀριθμεῖ 870,000 ἄνδρας καὶ ἐν πολέμῳ 2,500,000, μῆδ συμπεριλαμβανομένου τοῦ ἀτάκου στρατοῦ, τοῦ ἐν Κοζάκων συγκειμένου. Οἱ **στόλοις** σύγκειται ἐκ 330 πλοίων, ὧν 52 θωρητράτα.

Τὸ **πολιτείνυμα** εἶναι ἀπόλυτος μοναρχία, ὃ δὲ ηγεμών ὀνομάζεται Τσάρος, ἢ τοις αὐτοκρατώρ. Ὁ νῦν βασιλεύων εἶναι ὁ Νικολαος Β'.

Ἡ Ρωσία διαιρεῖται χωρογραφικῶς εἰς ὅκτο τμήματα, τὴν Μεγάλην Ρωσίαν ή Μοσκοβίαν εἰς τὸ κέντρον, τὴν Ἀιατολικήν Ρωσίαν, τὴν Μικράν Ρωσίαν πέρις νότου, τὰς χώρας τῆς Βαλτικῆς, τὴν Νότιον Ρωσίαν εἰς τὰ νοτιοδυτικά, τὴν Δυτικήν Ρωσίαν ἡ Αιθωναίαν, τὴν Φινλανδίαν εἰς τὰ βορειοδυτικά καὶ τὴν Ρωσικήν Πολωνίαν.

Διοικητικῶς δὲ διαιρεῖται εἰς Κυβερνεῖα. Πρωτεύουσα τοῦ Κράτους εἶναι ἡ Πετρούπολις (1.270,00 κατ.) ἡ γένεα πρωτεύουσα ἡ παρὰ τὸν ποταμὸν Νεύαν, κτισθεῖσα τῷ 1702 δόπιον τοῦ Μεγάλου Πέτρου. Εἶναι πόλις πλουσία, ὡραία καὶ ἐμπορική, ἔχουσα Πανεπιστήμιον, Ακαδημίαν τὸν ἐπιστημονικὸν καὶ τὸν καλῶν τεχνῶν, καὶ ἀλλαὶ Σχολαῖαι. Αστεροσκοπεῖον, Μουσεῖα, ὡραῖους ναούς, ἐν οἷς ἐν τῷν Αποστόλων Πέτρον καὶ Παύλου, ἔνθα κείνται οἱ τάφοι τῶν αὐτοκρατόρων, πολυτελὴ οἰκοδημῆματα, ἐν τῷν ὄποιον ίδιος ἀξιογμενῶν εἴναι τὸ κεφαλειονόν ἀνάκτορον καὶ μνημεῖα, ὧν ἀξιολογώτερον εἶναι ὁ ἐφύππος ἀνδριάς τοῦ Μεγάλου Πέτρου.

"Ἀλλαὶ πόλεις ἔχαι λόγου εἶναι ἐν τῷ βορείῳ Ρωσίᾳ ἡ Κονσταντίνη (60 000 κατ.), ἐμπορικὸς λιμὴν καὶ ναυτικός τῆς Πετρουπόλεως, καὶ πόλις ἡγυρὰ κειμένη ἐπὶ νησίδος ἐν τῷ Φινλανδικῷ κόλπῳ, ἡ Ρίγα (280,000 κατ.), ἐν τῷ ὄμωνυμῳ κόλπῳ, παρὰ τὰς

έκβολας τοῦ Δουνά, πόλις ἐμπορικώτατη, ἡ 'Ρεβέλη (65,000 κατ.), σπουδαῖς ἐμπορικὸς λιμὴν, ἡ 'Ελογγίγρασσος 77,000 κατ.), πρωτεύουσα τῆς Φινλανδίας, προστατευόμενή ὑπὲ τῶν ὄχυρωμάτων τῶν ὑπαρχόντων ἐπὶ τῶν πρὸ τοῦ λιμένος νησίδων καὶ καλούμένη τὸ Γιεραλτίρ τοῦ Βορρᾶ, ἡ 'Αρχάγελος (30,000 κατ.), ὁ κύριος ἐμπορικὸς λιμὴν ἐπὶ τῆς Λευκῆς θαλάσσης, ἡ Λούνισοχ (72,000 κατ.), πόλις ὀχυρά, ἡ Αροπάτη (42,000 κατ.), ἔχουσα περιώνυμον Πανεπιστήμιον.

Ἐν τῇ κεντρικῇ Ρωσίᾳ ἡ Μόσχα (990,000 κατ.).

Μητρόπολις Κρεμλίνου.

ἡ ἀρχαῖα πρωτεύουσα τοῦ κράτους, ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ Μοσχά�. Ὄνομαστὸν εἶναι ἐν αὐτῇ τῷ ὄχυρῳ Κρεμλίνῳ, περιλαμβάνον πολλὰ ἀνάκτορα τειν Τσάρων τῆς Ρωσίας. Ἐχει δὲ πολλοὺς ἀξιοτάτους ναούς, ἐν οἷς τὸν τοῦ Εὐαγγελισμοῦ, εἰς τὸν ἑπταναντίον στέφονται οἱ αὐτοκράτορες τῆς Ρωσίας. Είναι δὲ ἡ Μόσχα πόλις βιομηχανική, τὸ Νιού Νοβράγδον (100,000 κ.). πρωτεύουσα ἐνὸς τῶν ἀρχαίων ῥωσικῶν Κερατῶν, ἐν τῶν σπουδαίων κέντρων τοῦ ἑστατευκοῦ ἐμπορίου, περίφημον διὰ τὴν ἐτισίων τελουμένην ἐν αὐτῷ ἐμπορικὴν πανήγυριν, εἰς τὴν ἑπτάναντον τῆς Εὐρώπης καὶ τῆς Ασίας, ἡ Τούλα (110,000 κ.), καὶ ἡ Ορέλη (70,000 κ.). ἔχουσα ἐργοστάσια σιδήρου.

Ἐν τῇ δυτικῇ Ρωσίᾳ τὸ Κίεβον (250,000 κατ.). πρωτεύουσα ἀρχαῖον ῥωσικοῦ Κέρατους ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ Δνειπέρου, πόλις ἐμπορική, ἔχουσα Πανεπιστήμιον. Ἡ Βασσοβίλα (640,000 κατ.), ἐπὶ τοῦ Βιστούλα, πρωτεύουσα τοῦ ἀλλοτε Πολωνικοῦ Κράτους. Είναι ὡραῖα πόλις ἔχουσα Πανεπιστήμιον καὶ ὀχυρὰ φρούρια, ἡ Αδζέη, (315,000 κατ.), πόλις βιομηχανική, ἡ Βίλνα (160,000 κατ.), ἡ ἀρχαῖα πρωτεύουσα τῆς Αιθουσίας, καὶ εἰς τὰ ΝΑ. ταῦτας ἡ Μίνσκη (90,000 κατ.), καιμένη ἐπὶ τοῦ μεταξὸν Βαρσοβίας καὶ Μόσχας αἰσθηροδρόμου.

Ἐν τῇ μεσοθερικῇ καὶ ἀνατολικῇ Ρωσίᾳ ἡ 'Οδησσός (400,000 κατ.), ἐπὶ τοῦ Εδεσίνου πόντου, ὁ πρῶτος ἐμπορικὸς λιμὴν τῆς μεσημβρινῆς Ρωσίας, διενεργοῦσα ιδίως ἐμπόριον σίτου. Ἐχει καὶ Πανεπιστήμιον. Ἐν αὐτῇ παρασκευᾶσι πόλλοι πλόντοι 'Ελληνες. Ἡ Κιοσενέγη (110,000 κατ.), ἡ Κιουρέβιον, ἡ

πρωτεύουσα τῆς Βεσσαραΐας, πόλις ἐμπορική. Ἡ Νικολάεν (92,000 κατ.). ἔχουσα ναύσταθμον καὶ παλαιουμένη ἡ Πορτσούθη τοῦ Εδεσίνου πόντου, ἡ Σεβαστούπολις (50,000 κατ.). ἐν τῇ Κριμαϊκῇ χερσονήσῳ, πόλις ὄχυρωμένη, ἔχουσα ναύσταθμον, ἡ Λερσάων (70,000 κατ.). παρὰ τὰς ἐκδολάς τοῦ Δνειπέρου, ἡ Αλκατερίνοβάζ (120,000 κατ.). πόλις βιομηχανική ἐπὶ τοῦ Δνειπέρου. Τὸ Καζάν (130,000 κατ.), πρὸς Α. τοῦ Βόλγα, μεγάλη πόλις, τὸ κέντρον τοῦ μετὰ τῆς Σιβηρίας ἐμπορίου, τὸ Σαράτοβρ (137,000 κ.). ἐπὶ τῆς δεξιᾶς ὄχυρης τοῦ Βόλγα, σπουδαῖον ἐμπορικὸν κέντρον τὸ Αστραχάν (110,000 κατ.). παρὰ τὰς ἐκδολάς τοῦ Βόλγα, κέντρον τῆς ἀλεινᾶς τῶν ἰχθύων, ἐξ ὧν ἔχαγεται τὸ μέλαν χαδιάριον, ἡ Χαρούβη (175,000 κατ.). καὶ ἡ Ροστόρη (120,000 κατ.).

Ἡ Ρωσία ἔχει κτήσεις μόνον ἐν Ασίᾳ, ἀνταὶ δ' ἀποτελοῦσιν εἰς ἐν τὴν 'Ασιατικὴν Ρωσίαν

ΤΜΗΜΑ ΔΕΥΤΕΡΟΝ

ΓΕΩΓΡΑΦΙΑ ΤΗΣ ΑΣΙΑΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.

Η ΑΣΙΑ ΕΝ ΓΕΝΕΙ

ΣΑΝΚ-ΒΑΓ'

Ἡ 'Ασία είναι ἡ ἀνατολικωτάτη τῶν γηπέδων τοῦ παλαιοῦ κόσμου καὶ ἡ μεγίστη πασῶν κατὰ τὴν ἔκτασιν.

Ορέζεται πρὸς Β. ὅπε τοῦ Βορείου ἡ Ἀρκτικοῦ ὄπειανος, πρὸς Α. ὅπε τοῦ Ειρηνικοῦ ὄπειανος, πρὸς Ν. ὅπε τοῦ Ηγειδοῦ ὄπειανος, καὶ πρὸς Δ. ὅπε τῆς

Ερυθρᾶς θαλάσσης ἡ Ἀράβιον κόλπον, τῆς Μεσογείου θαλάσσης, τοῦ ὅξεινου Πόντου, τοῦ Καυκάσου ζεύρου, τῆς Κασπίας θαλάσσης, τοῦ Ουράληγ ποταμοῦ καὶ τῶν Οὐράλιων ὄρέων.

Ο Βόρειος ἡ Ἀρκτικὸς ὄπειανος σχηματίζει τοὺς κόλπους τοῦ Ὁρβη καὶ τοῦ Υερεσίου.

Ο Ειρηνικὸς ὄπειανος σχηματίζει τὴν Βεργίγγειον θαλάσσαν, τὴν Οχοτσκικήν, τὴν Ιαπωνικήν, τὴν Κιτέρινην καὶ τὴν Σινικήν.

Ο Ινδικὸς ὄπειανος σχηματίζει τὸν Αράβιον κόλπον, τὸν Περσικὸν καὶ τὸν Βεγγαλικόν.

Ἡ δὲ Μεσόγειος σχηματίζει τοὺς κόλπους τῆς Αιταλίας καὶ τῆς Αλεξανδρείας.

Πορθμοί σημαντικώτεροι τῆς Ασίας είναι ὁ τοῦ Βάρδ-ελ-Μαράδιβ, χωρίζων τὴν Ἀράβιαν ἀπὸ τῆς Αφρικῆς, ὁ Ὁρμούνδος, ὁ Μαλακκικός, χωρίζων τὴν Ἀράβιαν ἀπὸ τῆς Περσίας, ὁ Μαλάκιαν, χωρίζων τὴν Ἀράβιαν ἀπὸ τῆς Μαράκιας, χωρίζων τὴν Ἀράβιαν ἀπὸ τῆς Περσίας, χωρίζων τὴν Σουμάτρας, ὁ Σουνδαῖος χωρίζων τὴν νήσον Σουμάτραν ἀπὸ τῆς νήσου Ιάδεας, ὁ Βεδηγίος, χωρίζων τὴν Ασίαν ἀπὸ τῆς Αμερικῆς, ὁ Ελλήνοπόντος καὶ ὁ Θρακικὸς Βόσπορος, χωρίζοντες τὴν Ασίαν ἀπὸ τῆς Εὐρωπῆς.

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΡΩΣΙΑ
ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΑΠΟΥΣΙΑ

Τὰ κυριώτερα ἀκρωτήρια είναι τὸ Χελιουσάνην πρὸς Β., τὸ Ἀνατολικὸν καὶ ἡ Λοπάτικα πρὸς Δ. ἡ Καμβύσια, ἡ Τραμαία, τὸ Κομφένον καὶ τὸ Βουρδοῦ, πρὸς Ν., τὸ Λεκόν καὶ ἡ Ἱερά ἄφει πρὸς Δ.

Χερδόνιδοι τῆς Ἀσίας είναι ἡ Μικρὰ Ἀσία, ἡ Ἀραβία, ἡ Ἰνδοστάνη, ἡ Κορέα καὶ ἡ Καμπούτικα.

Τὰ **Οον** τῆς Ἀσίας, διευθυνόμενα κυρίως ἀπὸ δυσμῶν πρὸς ἀνατολάς, ἀποτελοῦσι δύο ὑψηλέδα, τὸ μικρότερον Ανικόν καὶ τὸ μεγαλύτερον Ἀνατολικόν. Καὶ αἱ μὲν συνιστώσαι τὸ δυτικὸν ὑψηλόν δροσεῖρι είναι ὁ Ταῦρος, ὁ Αἴρανος, τὸ Ἀραράτ, ὁ Κάικασσος, τὸ Ἐλβύροντον καὶ τὸ δροσεῖρον Ἰάρι, αἱ δὲ συνιστώσαι τὸ ἀνατολικὸν ὑψηλόν είναι τὰ Γιαλάδια, τὸ Παιμή, τὰ Καρακούραμα, τὰ Θιεσάνηα, τὰ Ἀλτάια τὰ Σαΐάνηα, τὰ Δανιζά, τὰ Χιγγάνηα, τὰ Ισβλούντια, τὰ Σιανούρια, τὰ Θιεσικά (Κουεν-Λούν) καὶ τὰ Σινικά.

Τὰ δύο ταῦτα ὑψηλέδα συνδέονται διὰ τῆς ἐν τῷ μέσῳ δροσειρᾶς τοῦ Ἰνδοκούσιου ἡ Ἰνδικὸν Καυκάσου, τὰ δὲ Οδράλια καὶ τὰ ζηργά τῶν χερονήσων τῆς Ἀραβίας, τῆς Ἰνδοστάνης, τῆς Μαλάκκας, τῆς Κορέας καὶ τῆς Καμπούτικας δὲν συνδέονται μεταξὺ τῶν εἰρημένων ὑψηλέδων.

Αἱ σημαντικότεραι **ἔρημοι** τῆς Ἀσίας είναι ἡ ἡ Λέσβη, ἡ τῆς Συρίας, ἡ τῆς Μεσοποταμίας, ἡ τῆς Φερασίας, ἡ τῆς Ἰνδικῆς καὶ ἡ Γόρη ἐν τῇ Σινικῇ.

Οἱ μεγαλήτεροι **ποταμοί** τῆς Ἀσίας είναι δὲ ὁ Ὁρμης, δὲ ἡ Γενεσίας καὶ δὲ Λένας, πηγάζοντες ἐκ τῶν Ἀλταίων καὶ ἐκδάλλοντες εἰς τὸν Ἀρκτικὸν ὥκεανόν, δὲ Τίγρης καὶ δὲ Εδρόποικη, πηγάζοντες ἐκ τῶν δρέσων τῆς Αρμενίας καὶ ἐκδάλλοντες εἰς τὸν Περισκὸν κόλπον, δὲ Ἰλδός, δὲ Γάγγης, δὲ Βραμαπούντρας, δὲ Ἰραβάδης, καὶ δὲ Σολούης, πηγάζοντες ἐκ τῶν Ἰμαλαΐων καὶ ἐκδάλλοντες εἰς τὸν Ἰνδικὸν ὥκεανόν, δὲ Μενάμης, πηγάζων ἐκ τῶν Βιραμινικῶν δρέσων καὶ ἐκδάλλοντες εἰς τὸν Σιαμικὸν κόλπον, δὲ Μεκόγγος (Καμβύσας), πηγάζων ἐκ τῶν Ιμαλαΐων καὶ ἐκδάλλοντες εἰς τὴν Σινικὴν θάλασσαν, δὲ Ιαγγὶ τοπικὴ καὶ δὲ Χογγυχῆ, πηγάζοντες ἐκ τῶν Θειετικῶν δρέσων καὶ ἐκδάλλοντες εἰς τὴν Κιτρίνην θάλασσαν δὲ Ἀμορδ., πηγάζων ἐκ τῶν Ιαζλούντων καὶ ἐκδάλλοντες εἰς τὴν Ὀχοτσικήν θάλασσαν, δὲ Αμορδ. Λαρίας (Ωστος) πηγάζων ἐκ τοῦ Παμίρου, καὶ δὲ Σιρ Λαρίας (δὲ ἀρχαῖος Ἱαζάρτης) πηγάζων ἐκ τῶν Θιεσανίων, ἐκδάλλοντες εἰς τὴν Ἀράλην λίμνην.

Αἱ μεγαλήτεραι **λίμναι** τῆς Ἀσίας είναι ἡ Καστρία, ἡ τε διὰ τὸ μέρεσσον αὐτῆς δυναμάτεται καὶ θάλασσα. Δὲν είναι φανερόν δοῦλον εἶρει. Ἐπειραι λίμναι είναι ἡ Ἀράλη, ἡ Βαϊκάλη καὶ ἡ Βαλικόνη.

Οἱ κάποιαι τῆς Ἀσίας ἀνέρχονται εἰς 841 ἑκατομμύρια. Ἀγήκουσα δὲ εἰς τὴν Κανκασίαν φυλήν την Μογγολογῆ καὶ τὴν Μαλακίκην. Αἱ παρὰ τῶν ἔθνων τῆς ἡπείρου ταῦτης λαλούμεναι γλώσσαι είναι πολλαὶ καὶ ποικίλαι.

Ἡ Ἀσία διαιρεῖται χωρογραφικῶς α') εἰς Ασιατικὴν Ασίαν, περιλαμβάνουσαν τὴν Ἀσιατικὴν Τουρκίαν

καὶ τὴν Ἀραβίαν, β') Μέσην, περιλαμβάνουσαν τὴν Περσίαν, τὸ Βελουτχιστάν καὶ τὸ Ἀργαντάν, γ') Νότιον Ασίαν περιλαμβάνουσαν τὴν Ἰνδοστάνην, τὴν Ἰνδονησίαν καὶ τὰς Ἰνδονήσιας νήσους, δ') Ἀνατολικὴν Ασίαν περιλαμβάνουσαν τὴν Σινικὴν αὐτοκρατορίαν, τὴν Κορέαν καὶ τὴν Ιαπωνίαν καὶ ε') Βόρειον Ασίαν, περιλαμβάνουσαν τὴν Ἀσιατικὴν Ρωσίαν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.

ΑΣΙΑΤΙΚΗ ΤΟΥΡΚΙΑ

Ἡ Ἀσιατικὴ Τουρκία ὑρίζεται πρὸς Β. ὑπὸ τοῦ Εὐξείνου Πόντου, τοῦ Θρακικοῦ Βοσπόρου, τῆς Προποντίδος καὶ τοῦ Ἑλλησπόντου, πρὸς Δ. ὑπὸ τοῦ Αιγαίου πελάγους, τῆς Μεσογείου, τῆς Πετραλας Ἀραιώνας, καὶ τῆς Ερυθρᾶς θαλάσσης πρὸς Ν. ὑπὸ τῆς Κεντρικῆς Ἀραιάς καὶ πρὸς Α. ὑπὸ τοῦ Περσικοῦ πλεύσης, τῆς Περσίας καὶ τῆς Κανκασίας.

Ἀποτελεῖται δὲ ἐκ τῆς Μικρᾶς Ἀσίας, τῆς Συρίας, τῶν παρὰ τὸν Τίγρηνα καὶ τὸν Εὐφράτην χωρῶν καὶ μέρους τῆς Ἀραβίας.

1. Μικρὰ Ἀσία.

Ἡ μικρὰ Ἀσία, περιλαμβανομένη μεταξὺ τοῦ Εὐξείνου Πόντου, τῆς Προποντίδος, τοῦ Αιγαίου πελάγους, τῆς Μεσογείου θαλάσσης καὶ τῶν δρέων τῆς Ἀρμενίας, ἔχει πλῆθος 9,240,000, ἔξι όν 8,640,000 πατοκούσι τὴν ἡπείρον καὶ 600,000 τὰς νήσους.

Κόλποι τῆς Μικρᾶς Ἀσίας είναι τὸ Προποντίδον δὲ τῆς Νικομηδίας (Ἄστακηνδρες) καὶ ἐν τῇ Μεσογείῳ δὲ Ἀδραμαντήρος, δὲ τῆς Σμύρνης (Ἐφραίτες), δὲ τῆς Ἐρέσου (Καβύστρος), δὲ τῆς Κῶ (Κεραμεινές), δὲ τῆς Αιακείας (Παμφύλιος) καὶ δὲ τῆς Ἀλεξανδρέτας (Ισταύρου).

Πορθμοί χωρίζοντες τὴν Μικρὰν Ἀσίαν ἀπὸ τὴν Εὐδράπηντην είναι δὲ Θρακικὸς Βόσπορος ἡ τῆς Κωνσταντινούπολεως καὶ δὲ Ἑλλήσποντος ἡ τὰς Δαρδανέλλια.

Θερμοποιοί κατήστηκαν τὰς την Μικρὰν Ἀσίαν ἀπὸ τὴν Εὐδράπηντην είναι δὲ Θρακικὸς Βόσπορος ἡ τῆς Κωνσταντινούπολεως καὶ δὲ Ἑλλήσποντος ἡ τὰς Δαρδανέλλια.

Άκρωτηραι κατήστηκαν τὰς την Μικρὰν Ἀσίαν πάντα τὰς την Νικομηδίαν καὶ δὲ Κάραμβις, καὶ ἐν τῇ Μεσογείῳ θαλάσσῃ τὰς Στίγειον καὶ τὸ Αγριόν.

Ποταμοί τῆς Μικρᾶς Ἀσίας είναι δὲ Ἀλυς (Κιζίλ Ίρμάν), ἐκδάλλοντες εἰς τὸν Εὐξείνον Πόντον, δὲ Ερμός καὶ δὲ Μαίανδρος, ἐκδάλλοντες εἰς τὸ Αιγαῖον πλεύσης.

Ἐν τῇ ἡπείρῳ τῆς Μικρᾶς Ἀσίας τὸ ἐν τεταρτημόριον τοῦ πληθυσμοῦ ἀποτελοῦσιν οἱ Ἐλληνες (2,160,000). Εν δὲ ταῖς νήσοις μεταξὺ 600,000 πατοκούσι τὰς % 10 είναι Ἐλληνες.

Ἐκ τῶν καποίων τῆς τε ἡπείρου καὶ τῶν νήσων τῆς Μικρᾶς Ἀσίας, 6,370,000 είναι Μωαμεθανοί καὶ 2,640,000 Χριστιανοί, ἔξι όν 2,100,000 δρυθόδοξοι.

Οι λοιποί πρεσβεύονται διάφορα άλλα θρησκεύματα.

Η Μικρά Ασία διαιρεῖται διοικητικώς εἰς 9 νομούς η βιλαέτια καὶ μίαν Διοικησιν, ώς ἔχει 1) Τραπεζοῦντος, τὸ ἀνατολικὸν μέρος τῶν βορείων παραλίων, περιλαμβάνον τὸ παραλίγον χώραν τοῦ ἀρχαίου Πέντου καὶ τὴν Λαζήκην, 2) Κασταμονῆς, τὸ μέρος τὸ περιλαμβάνον τὸν Δυτικὸν Πόντον, τὰ ἀνατολικὰ τῆς Βιθυνίας καὶ τὴν Παζαλαγονίαν, 3) Χορδαβενδικίαρ, τὸ μέρος τὸ περιλαμβάνον τὰ δυτικὰ τῆς Βιθυνίας, τὴν Μυσίαν καὶ μέρος τῆς Φρυγίας, 4) τὸ Ἀσιατικὸν τμῆμα τοῦ νομοῦ Κωνσταντινουπόλεως, περιλαμβάνον τὴν βορειοδυτικὴν Βιθυνίαν, 5) Αΐδην, τὸ μέρος τὸ περιλαμβάνον τὴν δυτικὰ Δυδίαν, Καρίαν καὶ Φρυγίαν, 6) Ἰοκίον, τὸ μέρος τὸ περιλαμβάνον τὰς δυτικὰς Δυδίαν, Παριμούλιαν, Πισιδίαν, Λυκαονίαν καὶ δυτικὴν Κιλικίαν, προσέτι δὲ καὶ μέρος τῆς Φρυγίας, τῆς Καππαδοκίας καὶ τῆς Κατανίας. 7) Ἀγκύρας, τὸ μέρος τὸ περιλαμβάνον τὴν δυτικὴν Καππαδοκίαν καὶ τὴν Γαλατίαν, 8) Σιρίς (Σεβαστέας),

τὸ μέρος τὸ περιλαμβάνον τὸ μεσόγειον μέρος τοῦ ἄγραιον Πόντου, καὶ μέρος τῆς Καππαδοκίας καὶ τῆς Μικρᾶς Αρμενίας, καὶ 9) Ἀδίων, τὸ μέρος τὸ ἀποτελούμενον ἐπὶ τῆς ἀνατολικῆς Κιλικίας καὶ περιλαμβάνον καὶ τὴν ἐπαρχίαν Χαλεπίου. Ή δὲ Διοικήσις Ἐλλησπόντου μετὰ τῆς ἐπαρχίας Βιγύς περιλαμβάνει τὴν χερσόνησον τῆς χάρκαιας Τρωάδος κερμένην μεταξὺ τῆς Ηπειρονίδος, τοῦ Ἐλλησπόντου καὶ τοῦ Ἀδραματικοῦ χάλπου, τὴν ἐκεῖθεν τοῦ Ἐλλησπόντου χερσόνησον Καλλιπέλεων καὶ τὰς παρὰ τὴν Μικρὰν Αἴσιαν ήσους, πλὴν τῆς Κύπρου.

Αἱ ἐπισημάτευται πόλεις τῆς Μικρᾶς Ασίας, κατὰ τοὺς εἰρημένους νομούς, εἰνε παράδοι μὲν ἡ Τραπεζοῦς (45,000 κατ.), ἀκμάτος ἐμπορικὸς λιμὴν ἐπὶ τοῦ Εδεσίου Πόντου, ἀλλοτε πρωτεύουσα ἐλληνικῆς αὐτοκρατορίας ἀπὸ τοῦ 1204—1461, ὅτε κατελύθη ὑπὸ τοῦ Σουλτάνου Μωάμεθ Β'. Ἐγειρὴ Ἐλληνικὴν Γυμνάσιον ἡ Κερασοῦς (20,000 κατ.), ἡ Σαμφροῦς, ἡ ἀσχατὰ Ἀμιδὸς (20,000 κατ.), ἡ Σινάπη (25,000

κατ.), πατρίς τοῦ κυνικοῦ φιλοσόφου Διογένους καὶ τοῦ βασιλέως τοῦ Πόντου Μιθραδάτου ΣΤ'. Παρ' αὐτὴν κατέτετραν οἱ Ρώσοι τῷ 1853 τὸν ἐν αὐτῇ γηγυροδολημένον Τουρκικὸν στόλον ἡ Σβίρα (48,000 κατ.), πρωτεύουσα τοῦ ἑμιονίου νομοῦ, ἡ Χονσούπολις τῶν ἀρχαίων, ἀπὸ ὃ δὲ τῶν Βυζαντινῶν χρέων οὐλγήεισα Σκούπαρι, ἀνήκουσα εἰς τὸ ἀστικὸν τημῆμα τοῦ νομοῦ Κωνσταντινουπόλεως (60,000 κατ.) καὶ οὖσα προστετον αὐτῆς. Παρὰ ταῦτην ὁ Μέγας Κωνσταντίνος ἐνίκησε τὸν Λικίνιον τῷ 323. Ἡ Χαλικόδον (15,000 κατ.) (Καδικοῦ), ἔνθα συνήλθε τῷ 451 ἡ τετάρτη Οἰκουμενικὴ Σύνοδος κατὰ τῆς αἱρέσεων τῶν Μονοφυσιτῶν. Η Νίκαια (40,000 κατ.), ἔνθα ἀπέθανεν ὁ μέγας Κωνσταντίνος. Παρὰ τὸ σημειώνυν χωρίον Ἀστάρα ἐκεῖτο ἡ ἀρχαία Κύζικος, παρὰ τὴν ἐποίαν οἱ Ἀθηναῖοι ὅπερ τὸν Ἀλκινέαν κατεναυμάχησαν τῷ 410 π. Χ. τοὺς ὅπερ τὸν Μίνδαρον Σπαρτιάτας. Παρὰ τὴν Αδραμύναν ἐκεῖτο τὸ πάλαι ἡ Ἀβδοῦς, ἔνθα ὁ Σέργης ἔξεισε τὸν Ἐλλήσποντον διὰ γεφυρῶν. Τὰ λαρδαὶ ἥλια (15,000 κατ.), ἔξι διοικήσεων τοῦ στενενὸν τοῦ Ἐλλήσποντου.

Πρὸς Ν. τούτων κείνται τὰ ἐρείπια τῶν ἀρχαίων Λαρδάνων πρωτευόμενης πειραιώμου χράτους. Αἱ Κυδωνία (Λιβαλί), κατακούμεναι ὑπὸ 40,000 Ελλήνων καὶ ἔχουσαι Ἐλληνικὸν γυμνάσιον, Ἐλληνικὰ Σχολεῖα, Ιαθρεναγχεία, τυπογραφεῖον. Εν αὐταῖς ὑπῆρχε μία τῶν σηματικῶν Σχολῶν κατὰ τοὺς πρὸ τῆς ἐπαναστάσεως χρόνους. Ή Κυδωνιῶν εἶχον καταφύγει ἐν ἀρχῇ τῆς ἐπαναστάσεως εἰς Ψαρὰ ἀρχετοῦ Ἐλληνης, οὐτενὶς μετὰ τὴν καταστροφὴν τῆς τῆς νήσου ταύτης ἡ ἔθνατώθησαν ἡ ἐξηγράφωσιςθησαν. "Οθεν οἱ Τούροι, ἐδικούσαντο, ἐνήργησαν σφαγῆς ἐν Κυδωνίαις καὶ ἐν ἄλλαις πόλεσι τῆς Μικρᾶς Ασίας, αἵτινες τὰ πάντα ὑπέστησαν ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας αὐτῶν.

Τὸ Ναυμαρτιού, ἔνθα ἐκεῖτο ἡ ἀρχαία Κύμη ἡ σπουδαιότερη τῶν ἐν Μικρᾷ Ασίᾳ Αἰολικῶν πόλεων. Ελέγετο μητρόπολις τῆς κατ' ἀρχὰς Αἰολικῆς Σμύρνης, ὑπῆρξε δὲ πατρίς τοῦ ιστορικοῦ Ἐφέσου, τοῦ πρώτου συγγραφέων Γενικῆς Ιστορίας, ἀκριβάζουσαντος περὶ τὸ 340 π. Χ. Ἡ παλαιὰ Φώκαια, μητρόπολις τῆς Μασσαλίας, ἡ νέα Φώκαια κτίσμα τοῦ Βυζαντινῶν, ἡ Σμύρνη ἔχουσα 225,000 κατοίκους, ὡς 140,000 Ἐλληνες, ἡ μεγίστη, ὀρωτάτη καὶ δικαιοστή πόλις τῆς Μικρᾶς Ασίας, ἔχουσα Ἐλληνικὸν γυμνάσιον καὶ Εδαγγελεικὴν Σχολὴν. Ὑπῆρξε μία τῶν πόλεων τῶν ἀντιποιουμένων τῆς γενετῆς τοῦ Ὄμηρου, δύσις καὶ ἔνεκα τούτου Μελησιγενῆς ἐκαλείτο, ἐν τοῦ παρὰ τὴν Σμύρνην ἔσοντο ποταμοῦ Μέλητος. Ἐν αὐτῇ ἐγεννήθησαν ὁ βουκολικὸς ποιητὴς Βίων, καὶ Ἀριστετέλης ὁ ἥρτιος. Τὸ Αιδρό, ἔνθα ἦσαν αἱ ἀρχαῖαι Ἐρυθραὶ. Ἐδῶ ἀπένταντι τῆς Χίου εἴναι ὁ δρυμὸς Τεσσεμὲ (Κρήνη), ἔνθα οἱ Ρώσοι κατέστρεψαν τὸν Τουρκικὸν στόλον τῷ 1770. Μετάξι τῆς Σμύρνης καὶ τῶν Ἐσθενῶν ἐκεῖτο αἱ νησιωτικαὶ Κλαζομεναὶ, νῦν Κιλικία, ἡ πατρίς τοῦ φιλοσόφου Ἀναξαγόρα. Πρὸς νότον τούτων ἦτο ἡ Τέως νῦν

Σιγατέλη, ἡ πατρίς τοῦ ποιητοῦ Ἀνακρέοντος, καὶ ἡ Αέρεδος. Ταῦτης πρὸς νότον ἡ Κολοφών, πλησίον τῆς ὥστας Ἰτοῦ δὲ λόσιος τῆς Κλάρου, ἔνθα ὑπῆρχε τὸ μαντεῖον τοῦ Ἀπόλλωνος, τοῦ ὅποιου ίέρεια ἐγένετο ἡ περιλάχτης Μαντώ. Ἐν Κολοφώνι ἐγεννήθησαν ὁ ζωγράφος Ἀπελλῆς καὶ ὁ ποιητὴς Μίμνερμος. Τὸ Ἀγιασολούκη, ἔνθα ἡ παλαιὰ Ἐφεσος. Ἐνταῦθα σύζεται κατὰ μέρα τοῦ Ἀπόλλωνος ὁ παρὰ τοῦ Ἡροστράτου τῷ 356 π. Χ. πυροπληγής ναὸς τῆς Ἀστερίδος, καὶ ἦν νότια ἐγεννήθη ὁ Μέγας Ἀλέξανδρος, καὶ κατὰ τὸ 1870 ἀνασκαφεῖς. Ἡ παλαιοτάτη Ἐκκλησία τῆς Ἐφέσου ἦτο ἀφιερωμένη εἰς τὸν εὐαγγελιστὴν Ιωάννην τὸν ἐπονομαζόμενον Ἀγιον Θεολόγου, θύεν καὶ τὸ νεανόρον δύνομα Ἀγιασολούκη προσήλθε. Σήμερεται προσέτι ἐποίουσιν καλλίδειον θέατρον καὶ Στάδιον καὶ γυμνάσιον. Ἡ παλαιὰ Ἐφεσος ἦτο πατρίς τοῦ ζωγράφου Παρρασίου.

Ἡ Νέα Ἐφεσος (10,000 κ.), τουρκικὴ Κουσσάρια Τζαγκαλί, ἔνθα ἦτο τὸ ἀρχαῖον Πανάγιον. Παρὰ αὐτῷ ἦτο ἡ ἀκραία Μυκάλη, παρὰ τὴν ἐποίαν τῷ 479 π. Χ. ἐνίκησαν οἱ ὑπὸ τὸν Ἀθηναῖον Σάνχιππον Ἐλλήνες τοὺς Πέρσας. Τὸ Γκιουζέλ-Χισάρδο (45,000 κατ.), παρὰ τὰς ὑπαρειας τῆς Μεσωγίδος, ἔνθα εὑρίσκονται τὰ ἐρείπια τῶν ἀρχαίων Ταράλλεων, τῆς πατρίδος τοῦ ἀρχιτέκτονος Ἀνθεμίου, τοῦ ἐπὶ Ιουστινιανοῦ ἀνοικοδομήσαντος μετὰ τοῦ Ιεράρχου τὸν ναὸν τῆς Αγίας Σοφίας. Σαμοσούν-καλή, ἔνθα ἦτο ἡ ἀρχαία Περήην, ἡ πατρίς τοῦ Βίαντος, ἔνδος τῶν ἐπτὰ Σερῶν τῆς Ἐλλάδος. Ἡ Μάλιτσος, ἔνθα ἐκεῖτο τὸ σημεριγὸν χωρίον Παλιτία. Ἡτο δὲ αὐτῇ ἡ ὑσχυρότάτη καὶ πλουσιότάτη τῶν ιωνικῶν πλεόνων τῆς Μικρᾶς Ασίας. Ἀκμάσασα εἰς τὸ ἐμπόριον καὶ τὴν ναυτιλίαν ὑδεσμού ἀποκαίσας ἐπὶ τῆς Πραποτίδος, τοῦ Εδεξενού Πόντου καὶ τῆς Μαϊώτιδος λίμνης (Ἀζορῆς θαλάσσης). Υπῆρξε πατρίς τοῦ σοφοῦ Θάλητος, τῶν φιλόσοφων Ἀναχειμάνδρου καὶ Ἀναξιμένους, τοῦ ιστορικοῦ Ἐπατάκου καὶ τοῦ μνηστοριαγράφου Ἀριστείδου. Εἰς τὴν θέσιν τοῦ σημερινοῦ Μποντιρού ἐκεῖτο ἡ Ἀλικαρνασσός, πατρίς τῶν ιστορικῶν Ἡρόδοτου καὶ Διονυσίου. Κατὰ τοὺς χρόνους τῶν Περσικῶν πολέμων διετέλει ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν τῆς Ἀρτεμίσης, τῆς συνεκταρτευατάσης μετὰ τοῦ Σέρερου κατὰ τὸν Ἐλλήνων. Τὴν κυρίων ὅμιων ἀντῆς ἐσχεν ἡ Ἀλικαρνασσός ἐπὶ τοῦ δυνάστου Μαυσόλου, εἰς τὸν ἔποιον ἀποκαίσαντος (352 π. Χ.) ἡ κήρα αὐτοῦ Ἀρτεμισία ἡγείρει ἐν τῇ πόλει αὐτῇ λαμπρὸν μνημεῖον, τὸ Μαυσόλεον, κεκοστημημένον δι' ἔργων πλαστικῆς τῶν διασημοτέρων καλλιτεχνῶν τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, καὶ τὸ ὄποιον οἱ ἀρχαῖοι κατέταξαν εἰς τὰ ἐπτὰ θαύματα τοῦ κόσμου. Τούτον λειψάνα ἀνεσκάψασαν κατὰ τοὺς ἡμετέρους χρόνους, ἀπόκεινται δὲ ταῦτα ἐπὶ τὴν Βρετανικὴν Μουσείον.

Εἰς τὴν θέσιν τοῦ σημερινοῦ Τατζιολάτα ἦτο ἡ ἀρχαία Κίνδος. Ἐπίσημος διὰ τὸν μεγαλοπρεπεστατόν ναὸν τῆς Ἀρχοδίτης καὶ τὸ ἐν αὐτῷ μαρμάρινον ἀγάλμα τοῦ θεοῦ, ἀριστούργημα τοῦ Πραξιτέλους. Τούτο μετενεχθέν, κατὰ τὰ παραδίδομενα, βραδύτε-

ρον εἰς Κωνσταντινούπολιν, ἐπάκ τῷ 476 μ. Χ. Ἐπίσημοι ἀνδρες ἔτι Κύιδου ὑπῆρχαν ὁ ἴατρος καὶ ἱστορικὸς Κτησίας, ὁ μαθηματικὸς Εὔδοξος καὶ ὁ γεωγράφος Ἀγαθαρχίδης. Παρὰ τὴν Κύιδου ἐνίκησεν ὁ Ἀθηναῖος Κόνων τῶν Σπαρτιάτην Πείσανδρον τῷ 394 π. Χ. Ἡ Ἀττάλεια (30,000 κατ.) πρωτεύουσα τῆς ἀρχαίας Παμφυλίας.

Μεσόγειοι πόλεις εἶναι ἡ Σεβάστεια (40,000 κατ.) καὶ πόρδ. Β. ταῦτης ἡ Νεοκασσάρεια. Ἡ Ἀμάσεια (30,000 κατ.) πατρὸς τοῦ γεωγράφου Στράβωνος, ἡ Ἀγκυρα (40,000 κατ.), ἐν τῇ Γαλατίᾳ ὑπομαστῆ διὰ τὴν κατά τὸ 1402 νίκην τοῦ Μογγέλου Ταμερλάνου κατὰ τοῦ Σουλτάνου Βαγιαζῆτον Α'. Ἐνταῦθα κατασκεύαζονται περιώνυμα ὑφάσματα ἐξ αιγαίων ἐρίων. Τὸ Γόρδιον ἐν τῇ ἀρχαίᾳ Φρυγίᾳ, γνωστὸν διὰ τῶν πρέψημον δεσμού, τὸν ἐποίειν ἔλυσεν ὁ Μέγας Ἀλέξανδρος.

Ἡ Νίκαια, παρὰ τὴν λίμνην Ἀσκανίαν, ἔνθα συνήλθε τῷ 325 μ. Χ. ἡ πρώτη Οἰκουμενικὴ Σύνοδος ἡ καταδικάσασσα τὴν ἀλεξανδρεῖον τοῦ Ἀρείου καὶ τῷ 787 ἡ ἑδρόμητι ἐπὶ τῆς ἀντοκρατορείας Εἰρήνης, τῆς Ἀττικῆς, ἡ θεοπίσσα τὴν ἀναστήλωσιν τῶν εἰκόνων. Υπῆρχε δὲ ἕδρα Ἑλληνικῆς ἀντοκρατορίας ἀπὸ τοῦ 1211—1261 διακρούστης τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει κυριαρχίας τῶν Ατανάσιων. Ἐξ ἀυτῆς ἡ Δράμη ἡ τὴν Ἑλληνικὴν ἀντοκρατορίαν ἀνορθώσας τῷ 1261 Μιχαήλ Παλαιολόγος. Ἡ Πρόδοσ (75,000 κατ.), παλαιὰ πρωτεύουσα τῶν Τούρκων πρὸ τῆς ἐν Εδρῶπῃ ἐγκαταστάσεως αὐτῶν. Συνδέεται διὰ σιδηροδρόμου μετὰ τοῦ ἐπινείου αὐτῆς Μουδάνια, ἐπὶ τῆς Προπονίδος. Εἶναι κέντρον μεταξουργίας καὶ ὑφασμάτων. Τὸ Κοτύαιον (60,000 κατ.) κοινῶς Κιονιάμα, εἰς ΝΑ τοῦ ἐποίου ἔκειτο ἡ πόλις Ιψός, ἔνθα οἱ διάδοχοι τοῦ Μεγάλου Ἀλέξανδρου συνεχότησαν πρὸς ἀλλήλους τῷ 301 π. Χ. τὴν κρίσιμον μάχην, συνεπείλα τῆς ἐποίους τὸ Κράτος τοῦ Μεγάλου Ἀλέξανδρου διηγείθη εἰς τέσσαρα βασιλίεα.

Εἰς τὴν θέσιν τοῦ σημερινοῦ χωρίου Ἰουρδήρη ἔκειτο τὸ ἀρχαῖον *Πιον* ἡ Τροία, ὃν ὑπέδειπναν αἱ τῷ 1870—1872 γενέμεναι ἀνασταψαν ἡ πόλις Ἐρέτριον Σχῆλημαν καὶ τὰ εὑρήματα αὐτοῦ. Οἱ ὑπ' αὐτοῦ διέθετες πλούσιοι ἀρχαιολογικοὶ θησαυροὶ διωρήθησαν ὑπὸ αὐτοῦ εἰς τὸ Γερμανικὸν Κράτος ἀπόκεινται νῦν εἰς τὸ ἐν Βερολίνῳ Μουσεῖον. Τὸ *Ιλλήραμ* ἡ *Πλέγαμον* (20,000 κατ.) ἡτο τὸ πάλαι πρωτεύουσα δρυμούμονος βασιλεὺος τοῦ τῶν Ἀτταλικῶν βασιλέων. Υπῆρχε ἐπίσημος διὰ τὴν πλουσίαν αὐτῆς βιβλιοθήκην καὶ διὰ τὴν ἐν αὐτῇ κατασκευήν τοῦ περγαμηνοῦ χάρτου. Πολυάριθμα δὲ λείψανα ἔργων τέχνης, ἀνασταψάντα ἀπὸ τοῦ 1878, ἀποτελοῦσι σημερὸν δόλιγχον μουσεῖον ἐν Βερολίνῳ. Ἐνταῦθα ἐγεννήθη ὁ ἴατρος Γαληνός. Ἡ *Μαγνησία* ἡ ὑπὸ Σιπύλωφ, ἡ νῦν *Μάνισσα* (52,000 κατ.). ἔνθα ἐ Ἀγησθαος ἐνίκησεν τοὺς Πέρσας τῷ 396 π. Χ. καὶ ἡ Ψωρίας στρατηγὸς Σκιτίων ὁ Ἀστιανὸς τὸν βασιλέα τῆς Συρίας Ἀντίοχον τὸν Γ'. τῷ 190 π. Χ. Παρὰ τὸν πρόποδας τοῦ Τρώιου ἔκειτο αἱ *Σάρδεις*, πρωτεύουσα τῆς Λυδίας καὶ καθεδρα τοῦ πλοισίου

Κροίσου· παρὰ τὰ ἐρείπια αὐτῶν κείται τὸ χωρίον Σάρρη. Αἱ Σάρρεις ἔγενοντο μία τῶν πρώτων ἑστιῶν τοῦ Χριστιανισμοῦ ἐν Μικρᾷ Ἀσίᾳ. Εἰς τὸ ΝΑ τούτων κείται ἡ Φιλαδέλφεια (15,000 κατ.), καὶ ταύτης ΝΑ, εἰς τὴν θέσιν τοῦ σημερινοῦ Παμπούκιον Καλεοῖ ήτο ἡ ἀρχαία *Ιεραπόλις*, πόλις ἵερα τῆς Κυβέλης, περίημφος διὰ τὰς θεριμάς αὐτῆς πηγάδες, τὰς τιτανούχους ίδιας, καὶ διὰ τὸ Σιλουάνεον σπήλαιον, τὸ ὄποιον ἀνέδεις θανατιμόνις ἀναθυμιάσεις καὶ εἰς τὸ ἐποίον ἐλέγετο ὅτι μόνον οἱ ἔρεις τῆς Κυβέλης ἔδναντο νὰ ἀνέλθουν χωρὶς κύιδων τῆς ζωῆς. Παρὰ τὴν σημερινὴν θέσιν Σάρκια κείνται τὰ ἐρείπια τῆς Μαγνησίας ἐπὶ Μαϊάνδρῳ, ἡ ἀπέθανεν ὁ Θεομάτης Κύρος. Τὸ *Ικόνιον* (30,000 κατ.), ἔδρα Τούρκων Σουλτάνων κατὰ τὸς χρόνους τῶν Σταυροφόρων. Παρὰ τὸν ποταμὸν Κύδνουν κείται ἡ Ταροσός (20,000 κατ.), πατρὸς τοῦ Ἀποστόλου Παύλου καὶ ΒΑ. αὐτῆς κείνται τὰ *Άδανα* (45,000 κατ.) λαμψὴ τῆς Ταροσοῦ καὶ τῶν *Άδάνων* εἶναι ἡ Μερσίνα (15,000 κατ.). Παρὰ τὸν πρόποδας τοῦ Ἀργατοῦ κείται ἡ ἀρχαία Καισάρεια (60,000 κατ.), ἡ τέταρτη Καππαδοκίας, πατρὸς τοῦ Μεγάλου Βασιλέων, πόλις ἐμπορικῆς, ἔχουσα *Ιεραπικήν Σχολήν*. Εἰς τὰ ΝΔ αὐτῆς ὑπέρχουν ἡ πολίχη *Νιζανζές*, πατρὸς Γεργερίου τοῦ Θεολόγου. Εἰς τὸν μυχὸν τοῦ κόλπου τῆς *Αλέξανδρέttας* (*Ιστικοῦ*) ἔκειτο ἡ *Ισσός* παρὰ τὴν ἐποίειν ὁ μέγας *Αλέξανδρος* ἐνίκησε τοὺς Πέρσας τῷ 333 π.

Αἱ νήσοι τῆς *Ασιατικῆς Τουρκίας*, ἀγήκουσαι εἰς τὴν Μικρὰν Ἀσίαν καὶ ὑπαγόμεναι εἰς τὴν Διοίκησιν τοῦ Ελληνιστόντου, εἶναι ἡ *Τένεδος* (10,000 κατ.), ἡ *Λέσβος* (20,000 κ.), τῆς ὅποιας πρωτεύουσα πόλις εἶναι ἡ *Μιτιλήνη* (20,000 κατ.), ἔχουσα *Βιλλιακήν γυμνάσιον*. Υπῆρχεν ἐν τῇ ἀρχαιότητι πατρὸς τοῦ σοφοῦ Πιττακοῦ καὶ τῆς ποιητρίας *Σαπφοῦς*. Παρὰ δὲ τὴν ἐν αὐτῇ *Ἐρεστόν* ὁ *Ψαριανὸς* Παπανικολῆς ἐπιπρόσθις δίκροτον τευχικὸν τῇ 27 Μαΐου 1821.

Αἱ *Εκατόνησοι*, δηλαδὴ αἱ νήσοι τοῦ *Ἐκάποτον* Απόλλωνος, διτοις ἐλαττεύεται ἐν αὐτοῖς, κοινῶς Μοσχονήσια καλούμεναι, 32 τὸν ἀριθμόν, τῶν ἐποίων ἡ μεγίστη Μοσχονήσια ἔχει 6,000 κατεύκους.

Αἱ *Αγριούδαι*, οἱ τοῦ *Αγίου Γεωργίου* 5 ἀκτοκήπτοι νησίδες, παρὰ τὰς ὅποιας τῷ 406 π. Χ. κατεναυμαχήθησαν οἱ Σπαρτιάταις ὑπὸ τῶν *Αθηναίων*.

Τὰ *Ψαρά*, τῶν ὅποιων τὸ ναυτικὸν λαμπράς παρέσχεν δημητρίεσσαί εἰς τὸν *Ελληνικὸν ἀγῶνα* τοῦ 1821. Η νήσος αὐτῆς κατεστάψη ἐντελῶς τῷ 1824 ὑπὸ τῶν Τούρκων. Σήμερον κατοικεῖται ὑπὸ 1250 κατοίκων ἀσχολούμενόν εἰς τὴν σποργαλισίαν.

Ἡ *Χίος* (60,000 κατ.) παράγει σίνον, ἐλάσιας καὶ μαστίχην. Η νήσος αὐτῆς εἶχε πρὸ τῆς *Ελληνικῆς ἐπαναστάσεως* πλέον τῶν 100,000 κατοίκων. Ηρημόψιχ δὲ ὑπὸ τῶν Τούρκων τῷ 1822. Εἶναι ἡ πατρὸς τοῦ ἀστιδρίου *Ἀδαμαντίου Κοραῆ*. Πρωτεύουσα πόλις ἐν αὐτῇ είναι ἡ ὁμώνυμος *Χίος* 10,000 κατ.), εἶναι ἡ ἔδρα τῆς διοικήσεως τῶν νήσων τῆς *Ασιατικῆς Τουρκίας*.

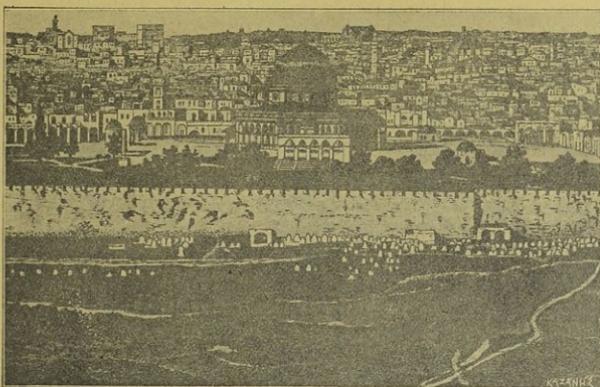
Ἡ *Σάμος* (48,000 κατ.) παράγει σταφίδα, Ἐλαιον

και σίνον, ίδιως τὸν ἀνθεσμόν. Πάντες οἱ κάποιοι αὐτῆς εἰνεῖς Ἐλληνες. Υπῆρχεν δὲ πατέρες τοῦ φιλοσόφου Πυθαγόρου, τῶν χαλκοπλαστῶν Ρόικου καὶ Θεοδώρου καὶ τοῦ τυράννου Πολύκρατου. Διὰ τῶν ἄγδυνων αὗτῆς κατά τὴν ἐπανάστασιν τοῦ 1821 ἡ γενερούμην ἀπὸ τῶν Τούρκων πάτη ἐγένετο μέρος τοῦ έδρωμένου νέου Ἐλληνικοῦ πράτους, ἀφγένηθή δὲ αὐτῆς διπλωματικῶς καὶ ἐπανήκηθη ὅπο τὴν τοιχικὴν κυριαρχίαν. Είνε σήμερον αὐτοδιαίτητος ἡγεμονία, πατατοσσμένη εἰς τὰς ἐμμέσους κήρησις τῆς Τουρκίας καὶ πληρόνυτα εἰς αὐτῆς ψόρους 400,000^τ γρεοῖν. Διεκείται ἀπὸ τῆς 11 Δεκεμβρίου 1832 συνταγματικῶς ὑπὸ Χριστιανοῦ Ηγεμόνος διορίζομένης ὅπο τοῦ Σουλτάνου καὶ Βουλῆς ἐκλεγομένης ὅπο τοῦ λαοῦ. Τὴν σχετικὴν δὲ τάπτην βελτίων τῆς θέσεως αὗτῆς ἀπέκτησεν δὲ Σάμος διὰ τῆς ζωηρᾶς αὐτῆς ἀντιστάσεως εἰς τὰ διά τοῦ Πρωτοκλήου τοῦ Λονδίνου τοῦ 173^ο ἀπορχοτιθέντα, δι' οὐ διηγήσεως πάλιν εἰς τὴν Τουρκίαν. Πρωτεύουσα αὐτῆς εἶναι δὲ λαμήν Βαθός (3,000 κατ.), οὗτοι οἱ Ελληνικοὶ γυμνάσιοι καὶ Παρενεργασίειν. Άλλων πολίχηναι τῆς νήσου εἶναι οἱ Μυτιληνοί καὶ δι Μαραθόκαμπος, ἔχουσαι ἀνὰ 4,000 κατοίκους.

Ἡ Ισαρία (15,000 κατ.), ἡ Πάτμος (6,000 κατ.) εἰς ἦν ἔξορισθεις δὲ Ἀγιος Ιωάννης δὲ Θεολόγος ἔγραψε τὴν Ἀποκάλυψον, ἡ Άρεος, ἔχουσα 6,000 κατοίκους ἀποκλουμένους εἰς τὴν σπογγαλείαν κυρίως. Ή Κάλυμνος, τῆς ἐποίας οἱ κάποιοι (10,000) ἀποκλούνται νόσοιτος εἰς τὴν σπογγαλείαν, ἡ Κάρας (10,000 κατ.), πατρὸς τοῦ Ιατροῦ Πτερυπάτου καὶ τοῦ ζωγράφου Απελλίδου, ἡ Λαυρώπαδα (3,000 κατ.), ἡ Νίσιος (3,000 κατ.), ἔχουσα θέσιν δρυσεῖα, ἡ Τήλος (2,000 κατ.) ἡ Σήμη, τῆς ἐποίας οἱ κάποιοι (10,000) ἀποκλούνται εἰς τὴν σπογγαλείαν, ἡ Ρόδος (45,000 κατ.), ὡραγείτης τῆς Ἀνατολῆς, νήσος πλουσία καὶ εὐφρόσ., παράγουσα σίνον, σίτον, ἐστεριδεῖδη καὶ ἄλλας ὄπιστας. Ἐπισημάτως διηγήσεως ἐνταῦθα εἰς τὰ ἐπτά θαύματα τοῦ κόσμου κατατεγένμενος Κολοσσός, ἔχον τοῦ Χάρητος, παριστῶν τὸν Ἡλιον, τὸν θυνικὸν θεὸν τῶν Ροΐων, καὶ ἔχων ύψος 34 μέτρων. Πόλις σημαντικέστερα ἐν τῇ ἀρχαιότητι ἦτο ἐνταῦθα η Λίνδος πατέρες τοῦ Κλεοβούλου, ἐντὸς τῶν ἐπτὰ Σαρῶν τῆς Ελλάδος καὶ τοῦ Χάρητος. Πρωτεύουσα πόλις εἰς σύμμετρην ἡ Ρόδος (25,000 κατ.) ἔχουσα ἵσχυρη φύσισιν.

Ἡ Χάλκη (2,000 κατ.), ἡ Κάρδαπας (8,000 κατ.)

Η ΑΓΙΑ ΠΟΛΙΣ ΙΕΡΟΥΣΑΛΗΜ

ή Κάδος (5,000 κατ.), καταστραφείσαι και έρημωθείσα τῷ 1824^ο ώσπερ τὰ Φαρά, ὑπὸ τῶν Τούρκων. Η Κύπρος (210,000 κατ.), η μεγίστη τῶν νήσων τῆς Ασιατικῆς Τουρκίας, παράγει ἔλαιον, σίνον καὶ μάλιστα τὴν ἐκλεκτὴν κουμανταρίαν, σταφίδας καὶ δημόρας. Η Γεωργία είναι η κυρία δοχεία τῶν κατοίκων τῆς νήσου, ἔχει δὲ καὶ τινὰ βιωμηχανίαν. Κατέχεται δὲ καὶ διοικεῖται ὑπὸ τῶν Ἀγγλῶν ἀπὸ τοῦ 1878, ἀλλ᾽ ώσπερ ὑπὸ τοὺς Τούρκους πρὶν αὕτη καὶ νῦν ὑπὸ τοὺς Ἀγγλούς διατελεσσά ἀποβλέπει μεθ' ὄρμης πρὸς τὴν Ἐλλάδα. Η Ἐκκλησία αὐτῆς είναι αὐτοκέφαλος, ἔδρεις εἰς δὲ ἀυτῇ Μητροπολίτης. Πρωτεύουσα αὐτῆς είναι η Λευκωσία (13,000 κατ.), εἰς τὸ κέντρον τῆς νήσου, ἔχουσα Ἐλληνικὸν Γυμνάσιον. Ἀλλαὶ κυριώτεραι πόλεις είναι η Ἀμύροβος (3,000 κατ.) δὲ ἀριστος λιμὴν τῆς νήσου, η Αδράνας (8,000 κατ.) παρὰ τὸ ἀρχαῖον Κίνιον, παρὰ τὸ ἐποίον ἀπεθάνεν δὲ Κίμον τῷ 449 π.Χ. καὶ η Λεμησός (6,000 κατ.).

2. Συρία.

Η δευτέρᾳ αὕτη τῶν ἐν Ασίᾳ τουρκικῶν κτήσεων συνίσταται ἐπὶ τῆς κυρίως Συρίας καὶ τῆς εἰς τὰ νοτιοδυτικὰ αὐτῆς Παλαιστίνης.

Τὰ δρη τῆς Συρίας είναι δὲ Αίτανος καὶ δὲ

Ἀγιαλβανός, δύο ὁρσειράται διευθυνόμεναι ἀπὸ Β. πρὸς Ν. παραλίγως τὸ πλεῖστον πρὸς ἧν παραλίαν. Ήδες δὲ τοῦ Ἀγιαλβανοῦ είναι δὲ Ἐρμός.

Οἱ δύο μεγαλήτεροι ποταμοί Φαἴνη δὲ Ορένης,

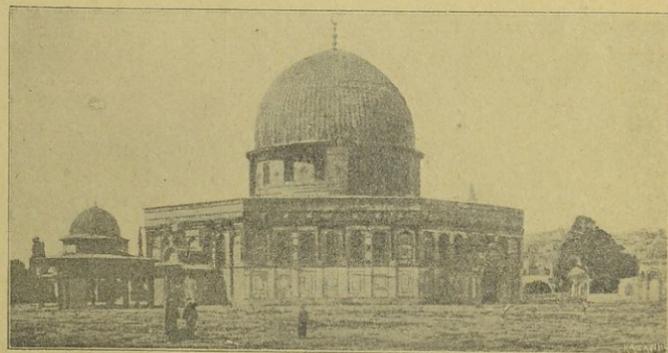
πηγάζων ἐκ τοῦ Λιβάνου καὶ τοῦ Ἀντιλιβάνου καὶ ἐκδάλλων εἰς τὴν Μεσόγειον θάλασσαν, καὶ δὲ Ἰορδάνης, πηγάζων ἐκ τοῦ Ἐρμού καὶ ἐκδάλλων εἰς τὴν Νεκράν θάλασσαν.

Αἱ κυριώτεραι λίμναι εἰναι η Ἀσφαλίτης, η Νεκρά Θάλασσα, καὶ η λίμνη τῆς Τιβερίδος.

Ἡ Συρία διαιρεῖται διοικητικῶς εἰς 6 νομούς, τοῦ Χαλεπίου, τοῦ Σούρη, τῆς Συρίας, τῆς Βηρυτοῦ, τῆς Ιερουσαλήμ καὶ τοῦ Λιβάνου.

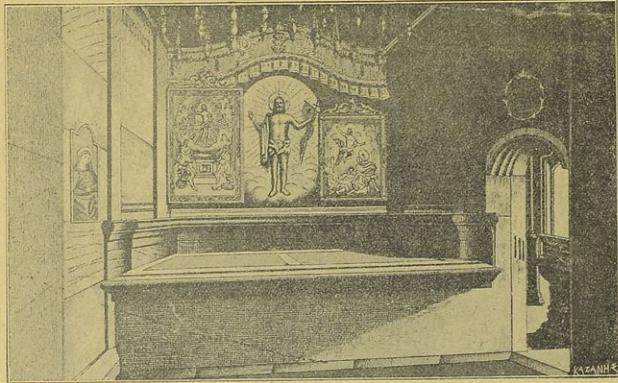
Οἱ Λίθανοι διαιρεῖται ὑπὸ χριστιανοῦ διοικητοῦ διοριζόμενου ὑπὸ τοῦ Σουλτάνου τῇ συναίνεσι: τῶν Μεγάλων Δυνάμεων.

Πόλεις σημαντικώτεραι τῆς Συρίας είναι η Δαμασκός (200,000 κατοίκους), η μεγίστη τῶν πόλεων αὐτῆς καὶ τὸ κέντρον τοῦ διὰ τῶν κερβανῶν διενεργούμενου ἐμπορίου. Συνδέεται διὰ σιδηροδρόμου μετὰ τῆς παραλίας πόλεως Βηρυτοῦ. Ἐνταῦθε κατασκευάζονται τὰ ὀνομαστὰ δαμασκηνὰ δράσματα καὶ αἱ δαμασκηναὶ σπάδαι. Τὸ Χαλέπιον (120,000 κατ.), εἰς τὰ Ν. τοῦ ὄποιον ἔκειτο τὸ πάλαι η πόλις Πάλμυρα, κτίσμα τοῦ Σολομῶντος καὶ καθέδρα τῆς περινοῦμον βασιλίσσης Ζηνοβίας, τὴν ὥποιαν ἐνίκησε καὶ ἡχμαλώτισεν δὲ Ρωμαῖος αὐτοκράτωρ Αὐστριανὸς τῷ 271 μ.Χ. Εἶναι δὲ σήμερον μικρὸν κχωρίον καλούμενον Ταδμόρ. Ἐπίνειον τοῦ Χαλεπίου είναι δὲ Αλεξανδρέατα, ἐν τῷ ὅμων μηρῷ κόλπῳ. Εἰς δὲ τὴν κοιλάδα τοῦ Ορόσηντου κείνται αἱ πόλεις Εμεσα, (35,000 κατ.) καὶ Ἀγιόχεια,

ΝΑΟΣ ΣΟΛΟΜΩΝΤΟΣ

(17,000 κ.) η πάλαι περιώνυμος καὶ πολυάνθρωπος πόλις, ἐν τῶν κυριωτέρων κέντρων τοῦ χριστιανισμοῦ, πατρὶς τοῦ Ιωάννου τοῦ Χρυσοστόμου καὶ βραδύτερον γενομένη ἔδρα Πατριάρχου. Παράλιοι δὲ πόλεις τῆς

Ο ΠΑΝΑΓΙΟΣ ΤΟΥ ΣΩΤΗΡΟΣ ΤΑΦΟΣ

Συρίας είναι ή Τρίπολις, (12,000 κατ.), ή Βηρυτός (105,000 κατ.), τὸ ἐπίνειον τῆς Δαμασκοῦ, ή Σαΐδα (ή ἀρχαῖα Σιδών), ή Σόδος (ή ἀρχαῖα Τύρος) καὶ ή Ἀκκα η Ἀκρη (ή ἀρχαῖα Πτολεμαϊς).

Τῆς Παλαιστίνης πρωτεύουσα πόλις είναι ή Ιερουσαλήμ (80,000 κατ.), ἔδρα Πατράρχηρον. Εἰς τὴν θέσιν τοῦ ἐν αὐτῇ ἐγειρομένου τὸ πάλαι λαμπροῦ ναοῦ τοῦ Σολομῶντος κείται σήμερον τὸ τέματον τῷ ἐπερθέντῳ κατὰ τὸν ἔδομον αἰώνα ὥπερ τὸν χαλίφου Ὁμάρ. Ἐπίνειον τῆς Ιερουσαλήμ είναι ή Ἰόπην η Ἰάρφα (15,000 κατ.), ἐμπορικὸς λιμένη.

Ἡ Σαμάρεια, χωρίς σύμμερον, ὑπῆρξεν ή πρωτεύουσα τοῦ Βασιλείου τοῦ Ἰσραήλ μετὰ τὸν χωρισμὸν αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ Βασιλείου τοῦ Ἰούδα. Βραδύτερον μετωνομάσθη Σεβαστῇ. Ἀρχαιοτέρα δὲ πρωτεύουσα τοῦ Βασιλείου τοῦ Ἰσραὴλ ήτο η Συνέρη, μετονομασθείσα κατὰ τοὺς κέρδους τῶν Ῥωμαίων αὐτοκράτων Νεάπολις καὶ σήμερον παλούμενη Ναβλός, (15,000 κατ.). Ἡ Τιρεράς, κειμένη παρὰ τὴν ἡμώνυμον αὐτῇ λίμνῃ Τιεριάδε η ἀλισσαν τῆς Γαλιλαίας. Η Γάζα, εἰς τὰ νοτιοτικὰ τῆς Παλαιστίνης ἀρχαῖα πρωτεύουσα τῶν Φιλισταίων.

3. Χώραι τοῦ Εὐφράτου καὶ τοῦ Τίγρητος.

Αἱ εἰς τὴν Ἀσιατικὴν Τουρκίαν ἀνήκουσαι χώραι τοῦ Εὐφράτου καὶ τοῦ Τίγρητος είναι ή Τουρκικὴ Ἀρμενία, ή Τουρκικὴ Ἀσσυρία η Κουρδιστάν, η Μεσοποταμία η Ἀλ-ιτεζίριδα καὶ η Βασιλιωνία η Ἰράκ Αραβίη.

α' Τουρκικὴ Ἀρμενία.

Τῆς Τουρκικῆς Ἀρμενίας δρός είναι τὸ Ἀραράτ, ποταμοὶ δὲ οἱ ἐκ τοῦ Ἀρμενικοῦ ὁροπέδου πηγά-

ζοντες Τίγρης καὶ Εὐφράτης, οἵτινες εἰς μικρὰν ἀπόστασιν ἀπὸ τῶν ἐκδολῶν αὐτῶν συμβάλλουσιν ἀλλήλαις, σχηματίζοντες τὸν Πασατίγηρα (Σατελ-ελ-Ἀράδ), καὶ χόντραι εἰς τὸν Περσικὸν κόλπον. **Δίμυνδος** ἐνταῦθα είναι ή Βάνη.

Κυριώτερα πόλεις τῆς Τουρκικῆς Ἀρμενίας είναι τὸ Ἑρεβούμ (60,000 κατ.), πόλις ὅχυρος, τὸ Ἐρζιγγάν (30,000 κατ.), η παλαιὰ πρωτεύουσα τῆς Ἀρμενίας τὸ Χαροπότ (35,000 κατ.), ἔχον σπουδαῖα μεταλλεία, η Βάνη (30,000κ.).

β' Τουρκικὴ Ἀσσυρία η Κουρδιστάν.

Πρωτεύουσαι πόλεις τῆς Τουρκικῆς Ἀσσυρίας είναι η Διαρβενίρη (40,000 κατ.), η ἀρχαῖα Λαμδα καὶ η Βίτις (25,000 κατ.).

γ' Μεσοποταμία καὶ Βασιλωνία.

Πρωτεύουσαι πόλεις τῆς Μεσοποταμίας καὶ Βασιλωνίας είναι η Μοσσόνη (60,000 κατ.), κειμένη παρὰ τὴν θέσιν τῆς ἀρχαῖας Νινεύης, τῆς πρωτεύουσας τοῦ κράτους τῶν Ασσυρίων. Εἰς αὐτῆς ἔλαθον τὸ νορᾶ τὸ πρῶτον ἐνταῦθα κατασκευασθέντα ωραία βαμβάκινα ὄφατάστα, καλόσμενα μοσσούλινα, τὸ Βαγδάτιον (180,000.), πόλις μεγάλη καὶ πολυάνθρωπος, ἀκμάσσασα κατὰ τὸν 10ον καὶ τὸν 11ον αἰώνα ὃς ἔδρα τὸν ἀράβικον κράτους (χαλιφάτου). Εἰς τὴν θέσιν τῆς σημερινῆς Πλάκης (10,000 κατ.) ἔκειτο τὸ πάλαι η πολυθρύλητος Βασιλών, η πρωτεύουσα τοῦ Κράτους τῶν Βασιλωνίων. Η Βασσόρα (40,000 κατ.), ἐπὶ τοῦ Πασατίγητος, πάλαι ποτὲ ἀκραία ἐμπορικὴ πόλις.

ΚΕΦΑΛΔΙΟΝ Γ'.

ΑΡΑΒΙΑ

“Η Ἀραβία είναι η δυτικωτάτη τῶν τριῶν μεγάλων κερδονήσων τῆς νεοτελοῦ Αστας.”

Ο πορθοῦμος Βάβλη μαρδίβιος χωρίζει τὴν Ἀραβίαν ἀπὸ τῆς Ἀρμενίης, καὶ ὁ Ὁρμούσιος χωρίζει αὐτὴν ἀπὸ τῆς Περσίας. Ισθυός ἐνόωντα τὴν Ἀραβίαν μετα τῆς Ἀρμενίης είναι ὁ τοῦ Σούεζ, εἰς τὸν ὄπειον ὑπάρχει διώρυξ, δὲ ης συγκοινωνοῦσιν η Μεσόγειος θάλασσα καὶ η Ερυθρά. Οροὶ τῆς Ἀραβίας ὄνοματά είναι τὸ ἐν τῇ ὁμώνυμῳ χερσονήσῳ Σινᾶ, ὅπου ὁ Θεὸς ἔσωκεν εἰς τὸν Μωϋσῆν τὸν δεκάλογον, καὶ τὸ Χωράπη, ἐπὶ τοῦ ὀπίσιου ὁδού τοῦ Θεοῦ εἰς τὸν Μωϋσῆν τὴν ἐντολὴν γὰρ ἔχαγάγη τοὺς Ιουδαίους ἐκ τῆς ἐν Αἴγυπτῳ δουλείας.

Τὸ κλιμακοῦσα τῆς Ἀραβίας είναι θερμὸν καὶ ἡρόντος πανικτάτως βρέχει ἐνταῦθα. Τοῦ μαλλίου εὑφερον μέρος τῆς χώρας τούτης είναι τὸ νοτιοδυτικόν, παράγει

δὲ σταφυλάς, σοκα, ροδάκινα, ἀμύγδαλα, καρφέν, φοινικας, ποικίλα ἀρώματα. Τρέψει δὲ ἡ χώρα ωραίους ἵππους.

Οἱ κάτοικοι τῆς Ἀραβίας ἀνέρχονται εἰς 5 περίπου ἐκαπωμάρια. Είναι δὲ ωστείσανοι τὸ θήρασενια. Μέρος αὐτῆς εἶναι νομάδες, καλούμενοι Βεδουΐνοι, τουτέστι τέκνα τῆς ἑρήμου. Ζῶσι δὲ ἐκ τῆς κτηνοτροφίας.

Ἡ Ἀραβία διαιρεῖται α' εἰς Βόρειον ἢ Περσιάναν Ἀραβίαν, περιλαμβάνουσαν τὴν Σιναϊκὴν χερσόνησον ἀνήκουσαν εἰς τὸν Ἀντιτσούλεα τῆς Αἴγυρου καὶ τὴν ἔρημον τὴν ἑκτεινομένην ἀπὸ τοῦ κελποῦ Ακάδειας μέχρι τοῦ Περσικοῦ κέλπου, β') Δυτικὴν ἢ Εὐδαιμονια Ἀραβίαν, περιλαμβάνουσαν τὰς χώρας Χεδζᾶς καὶ Ἱερέμενης, ἀνήκουσαν εἰς τὴν Ἀσιατικὴν Τουρκίαν καὶ ἀποτελούσας δύο βλαστάς, γ) Νότιον Ἀραβίαν, περιλαμβάνουσαν τὰς ἀνεξαρτήτους χώρας Νεδζιέδ καὶ Χαδραμαύτ, καὶ τὴν Ἀδένην ἀνήκουσαν εἰς τὸν Ἀγγλους, δ') Ἀγατολικὴν Ἀραβίαν, περιλαμβάνουσαν τὰς χώρας Ἐλ-Χασας ὑπαγόμενην εἰς τὸν Ἀσιατικὸν κράτος, καὶ Ομάρι, ἥτις ἀποτελεῖ ίδιον Σουλτανάτον, καὶ ε') Κενιγούρην ἢ Ἐρημον Ἀραβίαν, περιλαμβάνουσαν τὸ δόλον κεντρικὸν ὄροπεδιον τὸ ἀπὸ τοῦ Χαδραμαύτ μέχρι τῆς Συριακῆς ἑρήμου.

Ἡ εἰς τὸν Αἴγυπτον ἀνήκουσα Σιναϊκὴ **χερσόνησος** (3,000 κατ.) δὲν ἔχει πόλεις ἀξίας λόγου.

Ἐκ τῶν εἰς τὴν Ἀσιατικὴν Τουρκίαν ἀνήκουσῶν χωρῶν τῆς μὲν Χεδζᾶς πρωτεύουσαι πόλεις εἶναι ἡ Μέκκα (50,000 κατ.), γενέσιλος τόπος τοῦ Μωάιθη, τοῦ μεγάλου Προφήτου τῶν Ἀράβων, ἔχουσα ἐπίνειον τὴν Τζέδδαν (30,000 κατ.), καὶ ἡ Μεδίνη (30, χιλ. κατ.), δευτέρας ἱερὰς πόλεις τῶν Μωαμεθανῶν, καθότι εἰς ταύτην κατέφυγεν ὁ ἐκ τῆς Μέκκας ἐκδιωχθεὶς Μωάιθη τὸ 622 μ. Χ. Καὶ ἀπὸ τοῦ ἔπου τούτου τῆς φυγῆς, καλούμενης Ἐγείρας, δρεσταῖς ἡ χρονολογία τῶν Μωαμεθανῶν.

Τῆς δὲ Υεμένης πρωτεύουσα εἶναι ἡ Σάνα (50,000 κατ.), ἔχουσα ἐπίνειον τὴν Χοδεΐδαν (50,000 κατ.), τὸ κέντρον τῆς καφεμπορίας τῆς Ἀραβίας. Τοιούτου κέντρου ἦτο ἀλλοτε τὴν Μόκα.

Τῆς Ἐλ-Χασας πρωτεύουσα εἶναι ἡ Κατιφρή.

Τῆς ἀνεξαρτήτου Νεδζιέδ κυριωτέρα πόλις εἶναι ἡ Ριάδη (30,000 κατ.). Τοῦ δὲ ἀνεξαρτήτου **Χαδραμαύτον** (60,000 κατ.) πρωτεύουσα εἶναι ἡ Σιβούνη (80,000 κατ.).

Ἡ εἰς τὸν Ἀγγλους ἀνήκουσα Ἀδένη ἔχει πρωτεύουσαν τὸ Ἀδέν (40,000 κατ.), λιμένα ἐμπορικὸν καὶ σταθμὸν τῶν ἀπὸ Ἀγγλίας εἰς τὰς Ἰνδίας διὰ τῆς διώρυγος τοῦ Σουεζ πλεύσιων πλοίων.

Τοῦ Σουκιανάτου Ομάρι (1,600,000 κατ.), διατελοῦντος ὑπὸ τὴν ἀγγλικὴν προστασίαν, πρωτεύουσα εἶναι ἡ Μασκάτη (60,000 κατ.). Ἐδρα τοῦ Σουκιανοῦ. Εἶναι αὕτη ἡ μάλιστα πεπολιτισμένη χώρα τῆς Ἀραβίας. Εἶχε δὲ σπουδαῖον ἐμπόριον μαργαριτῶν, ἐνταῦθα ἀλιευμένων.

Νότοι περὶ τὴν Ἀραβίαν εἶναι αἱ Φαρσάραι καὶ

αἱ Καμαράραι ἐν τῇ Ἑρεμοφυλακῇ θαλάσσης, αἱ Περύμι ἐν τῷ πορθμῷ Βάθ-ελλ μαράθε, αἱ Κούριου Μούρου παρὰ τὴν μεσημβρινὴν παραλίαν τῆς Ἀραβίας καὶ αἱ Βαχρείναι ἐν τῷ Περσικῷ κόλπῳ. "Απασαὶ αἱ νῆσοι: αὗται, πλὴν τῶν Φαρσανῶν, διατελοῦσσαν ὑπὸ τοὺς Ἀγγλούς.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ'. ΠΕΡΣΙΑ

ΜΟΥΧΑΦΕΡΕΩΝ

Η Περσία κατέχει τὸ δυτικὸν καὶ μεγαλείτερον μέρος τοῦ ὄροπεδίου τὸ ἐκτενέμενον ἀπὸ τοῦ Ἰνδοκεντρικοῦ μέχρι τῶν ὄρέων τῆς Ἀρμενίας καὶ ἀπὸ τῶν ἀντῶν τῆς Κασπίας θαλάσσης μέχρι τοῦ Περσικοῦ Κόλπου.

Ορίζεται πρὸς Β. ὑπὸ τῆς Καυκασίας, τῆς Κασπίας θαλάσσης καὶ τοῦ ήσσοικοῦ Τουρκεστάν, πρὸς Δ. ὑπὸ τῆς Ἀσιατικῆς Τουρκίας, πρὸς Ν. ὑπὸ τοῦ Περσικοῦ κέλπου καὶ τοῦ Όμανικου καὶ πρὸς Α. ὑπὸ τοῦ Βελούχιστάν καὶ τοῦ Ἀγρανιστάν.

Τοῦ της Περσίας πρὸς Β. εἶναι τὸ Ἐλβοί ζεζον, τοῦ ὅποιος ὑψηλοτέρα κορυφὴ εἶναι τὸ ἥψιστειωθες Δεμαβένδον, είτα δὲ τὰ Κουνδιατακά, τὰ Λουριστακά, τὰ Φαρσανικά καὶ τὰ Χοραστικά.

Ἐν τῷ μέσῳ τῶν ὁροσειρῶν τούτων κείται ἡ μεγάλη Ἀλμορὰ **ἔσομυος**, ἔνερα κάρα, χάριν τῆς ὅποιας τὸ ἔδαφος εἶναι ἐμπεποιημένον διὸ ἀλατος.

Ποταμοί τῆς Περσίας ἀξιού: λόγου εἶναι ὁ Ἀράς, ὁ ἀρχαιός Ἀράξης, εἰς τὰ βορειοδυτικά σύνορα, χωρίζων τὴν Περσίαν διὰ τῆς Καυκασίας, καὶ ὁ Κερχάς καὶ ὁ Καρδοῦν χυνόμενοι εἰς τὴν Πασινγάρητα, δυτικοὶ σχηματίζει τὸ δρίον μεταξὺ Περσίας καὶ Ἀσιατικῆς Τουρκίας.

Ἡ μεγαλύτερα **λίμναι** τῆς Περσίας εἶναι ἡ Ούρμια.

Τὸ **κλιμα** τῆς Περσίας εἶναι ποικίλον. Εἰς τὰς παρὰ τὴν Κασπίαν θάλασσαν καὶ τὸ Περσικὸν κέλπον χώρας είναι θερμότατον τὸ θέρος καὶ εὐκρατον τὸν χειμῶνα, εἰς δὲ τὸ έσωτερικὸν εἶναι ἡπειρωτικόν.

Οἱ πληθυσμοὶ τῆς Περσίας ανέρχεται εἰς 9 ἐκατομμύρια περίπολο, ὃν οἱ ἡμίσιες είναι Πέρσαι, οἱ δὲ λοιποὶ Τούρκοι, Κούρδοι, Ἀράβες καὶ Βελούχοι.

Ἡ ἐπικρατοῦσα **Θροσκεία** εἶναι ἡ τῶν Μωαμεθανῶν Σχετικῶν. Υπάρχουσι δὲ ἐν Περσίᾳ καὶ 80,000 Χριστιανοί, 25,000 Ἰουδαῖοι καὶ 10,000 Πάρσαι η πυρολόχοι.

Τὸ **πολιτεύμα** ἐν Περσίᾳ εἶναι δεσποτική ἀπόλυτος μοναρχία, ὃ δὲ βασιλεὺς καλεῖται Σάχης.

Πέλιες ἐπισημότεραι τῆς Περσίας εἶναι ἡ Τερεράνη (210, χ. κατ.), ἡ πρωτεύουσα τοῦ βασιλείου, ἡ Ἰστοχάρη (90,000 κατ.), ἀλλοτε πρωτεύουσα τῆς Περσίας, ἀπάρτασσα κατὰ τὸ 17ον αἰῶνα, ἡ Αμαδάνη (35,000 κατ.), κατέχουσα τὴν θέσιν τῶν ἀρχαίων Ἐκβατάνων, ἡ Τανούς (180,000 κατ.), ἐμπορικωτάτη πόλις, κειμένη ὡς μαρκάριν τῆς λίμνης Ούρμιας, αἱ ἐμπορικαὶ πόλεις Ρέσιχη (40,000 κατ.), Βαρφρούση (50,000)

κατ·), και Ἀστραβάδη (17,000 κατ.), κείμεναι οὐ μακράν τῆς Κασπίας θαλάσσης, ή οερά πόλις Μασχάδη (70,000 κατ.), σπουδαῖον ἐμπορικὸν κέντρον καὶ μέγα ἐντυπωτήριον Μωαμεθανὸν προσκυνητῶν, ή Σηριάζη (30,000 κατ.), πρωτεύουσα τοῦ Φερσιστάν, τῆς κοιτίδος τῆς Ηερσικῆς μοναρχίας, η εὐφοριωτάτη ἐπαρχία τῆς ιερσίας. Παρ' αὐτὴν κείναι τὰ ἑρείπια τῆς Ηερσικῆς πρωτεύουσῆς τῆς Ηερσίας· Ή Κερμάρη (45,000 κατ.), ή Υέσδη (40,000 κατ.), ή Σουντέρη (27,000 κατ.), καὶ η Λερσούλη 30,000 κατ.), πρὸς Ν. τῆς ὁποίας ἔκειντο τὰ δραχαὶ Σούδα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε'.

ΒΕΛΟΥΧΙΣΤΑΝ

Τὸ Βελουχιστάν κείται μεταξὺ τῆς Ηερσίας, τοῦ Αφγανιστάν, τῆς Βρεταννικῆς Ἰνδικῆς καὶ τοῦ Ἰνδικοῦ Όκεανος.

Οἱ πληθυσμὸς τοῦ Βελουχιστάν ἀνέρχεται εἰς 500, χιλ. κατοίκους. Καὶ τοῦ μὲν δυτικοῦ μέρους οἱ κάτοικοι Βελούχοι εἰναι· Ἀριοὶ τὴν καταγωγὴν, λαλοῦσι δὲ γλώσσαν συγγενῆ τῇ Ηερσικῇ, οἱ δὲ τοῦ ἀνατολικοῦ μέρους Βραχοῦνται εἰναι Μογγολικῆς καταγωγῆς, καὶ η γλώσσα αὐτῶν θεωρεῖται καταγομένη ἐκ τῆς Σανσκριτικῆς. Εἴναι δὲ πάντες Μωαμεθανοὶ τὸ θρήσκευμα.

Αἱ διάφοροι φυλαὶ τῶν Βελουχῶν διοικοῦνται ὑπὸ ἀρχηγῶν, οἵτινες διατελοῦσιν ὑπὸ τὴν κυριαρχίαν τοῦ Χάνου (ἡγεμόνος) τῆς Κελάτης (15,000 κατ.) τῆς πρωτεύουσῆς τοῦ Βελουχιστάν. Ἡ χώρα διατελεῖ ὑπὸ τῆς Ἀγγλικῆς προστασίας.

Τὸ βελούδον διαμέρισμα, τὸ γειτονεῦον μὲ τὸ Ἀφγανιστάν, εἴναι κτήσις τῆς Ἀγγλικῆς, καὶ ἀποτελεῖ ἀπὸ τοῦ 1877 τὸ Βρεταννικὸν Βελουχιστάν. Ἐγειρεῖ δὲ πρωτεύουσαν τὴν Κουέτταν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΣΤ'.

ΑΦΓΑΝΙΣΤΑΝ

Τὸ Ἀφγανιστάν κείται μεταξὺ τοῦ Τουρκεστάν, τῆς Ηερσίας, τοῦ Βελουχιστάν καὶ τῆς Ἰνδικῆς.

Οὐρανὸς εἴχει πρὸς Β. τὸ Ἰνδοκούνισκον καὶ πρὸς Α. τὰ Σουλεϊμάνια.

Ποταμοί κυριώτεροι εἰναι ὁ Καβούλ, εἰς τὰ βορειοανατολικά, ἐκβάλλων εἰς τὸν Ἰνδόν, καὶ ὁ Ἀλμήδος, ὁ μετὰ τῶν πολλῶν παραποτάμων αὐτοῦ διειρέων τὸ κεντρικὸν Ἀφγανιστάν, καὶ ἐκβάλλων εἰς τὴν λίμνην Χαρούδην.

Οἱ πληθυσμὸς τοῦ Ἀφγανιστάν ὑπολογίζεται εἰς 4 περίπου ἑκατομμύρια κατοίκων, ἀποτελούντων ὑπὲρ τὰς 400 φυλὰς, τινὲς τῶν δότοιν εἰναι ἀνεξάρτητοι ἀπὸ τοῦ ἡγεμόνος τῆς χώρας, καλούμενοι Εὔμεροι.

Οἱ κυρίως Ἀφγανοί εἰναι Ἀριοὶ τὴν καταγωγὴν καὶ Μωαμεθανοὶ τὸ θρήσκευμα. Οἱ τὰ βορειοδυτικὰ τῆς χώρας οἰκούντες Αζάραι εἰναι Μογγολικῆς καταγωγῆς.

Οἱ ἡγεμώνιν τῆς χώρας καλούμενος Εὔμερος εἰναι ἀπόλυτος μονάρχης.

Αἱ κυριώτεραι πόλεις εἰναι η Καβούλη (60,000 κατ.), η πρωτεύουσα, η Κανδαχάρη (20,000 κατ.), η κλειστὴ τῆς Ἰνδικῆς κειμένη ἐπὶ τῆς ὁδοῦ τοῦ μεταξὺ Ηερσίας καὶ Ἰνδικῆς, ἐποπόειον. Η Χεράη (50,000 κατ.), αἱ πόλεις τῆς Ἰνδικῆς, η Βάλχη κατέχουσα τὴν ἴστην τῶν ἀρχαίων Βάκτρων, τῆς περινούμου πρωτεύουσῆς τῆς Βακτριανῆς, καὶ η Γάζια χρηματίσσασα, κατὰ τὸν 1ον αἰώνα, πρωτεύουσα τοῦ ἐκτεταμένου καὶ ισχυροῦ κράτους τῶν Γαζηνοβίδων Τούρκων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ζ'.

ΙΝΔΟΣΤΑΝ ΚΑΙ ΚΕΓΓΛΑΝΗ

Τὸ Ἰνδοστάν, η παρ' ἀρχαῖος Ἰνδικὴ ἡ ἀντείθεν τοῦ Γάγγου συνίσταται ἐκ τοῦ στεππώδους καὶ ἀμμώδους βαθυπέδου τοῦ Ἰνδοῦ, ἐκ τῶν ὑφόρων βαθυπέδων τοῦ Γάγγου καὶ τοῦ Βραμπατόύρα, καὶ ἐκ τῆς κερσονήσου Δεκάν.

Οὐρανὸς τοῦ Ἰνδοστάν εἰναι πρὸς Β. τὰ Ἰμαλάία, τῶν ἐποίων ὑψίστη κορυφὴ εἰναι τὸ Ἐβρέστον η Γκαουσιαράκη, η ὑψηλὴ ἐν τῷ κόσμῳ. Τὸ Ἰνδοκούνισκον, τὰ Σουλεϊμάνια καὶ τὰ Χαλαία ἀποτελοῦσι τὰ ΒΔ. καὶ Δ. σύνορα τῆς Ἰνδοστάνης. Τὰ Βίνδια, εἰς τὰ βόρεια τῆς χερσονήσου Δεκάν, τὰ δυτικά Γαταΐα πρὸς τὴν δυτικὴν παραλίαν καὶ τὰ ἀνατολικά Γαταΐα πρὸς τὴν ἀνατολικὴν παραλίαν τῆς αὐτῆς χερσονήσου. Οἱ μεγαλύτεροι ποταμοὶ τοῦ Ἰνδοστάν εἰναι ὁ Ἰνδός, πηγάζων ἐκ τῶν Ἰμαλάίων καὶ ἐκβάλλων εἰς τὸν Γάγγην κόλπον. Η μεταξὺ τῶν πέντε παραποτάμων τοῦ Ἰνδοῦ περιεχομένη χώρα καλεῖται Πεντοποταμία, καὶ κατὰ τὴν Ἰνδικὴν γλώσσαν Ιεντάζ. Οἱ Γάγγης καὶ ὁ Βραμπατόύρας, πηγάζοντες ἐκ τῶν Ἰμαλάίων καὶ ἐκβάλλοντες εἰς τὸν Βεγγαλικὸν κόλπον. Οἱ Μαχαράδης, πηγάζων ἐκ τῶν βορείων ὅρεων καὶ ἐκβάλλοντες εἰς τὸν Βεγγαλικὸν κόλπον. Οἱ Γαδάρβης καὶ Κροστίας, πηγάζοντες ἐκ τῶν δυτικῶν Γαταΐων καὶ ἐκβάλλοντες εἰς τὸν Βεγγαλικὸν κόλπον.

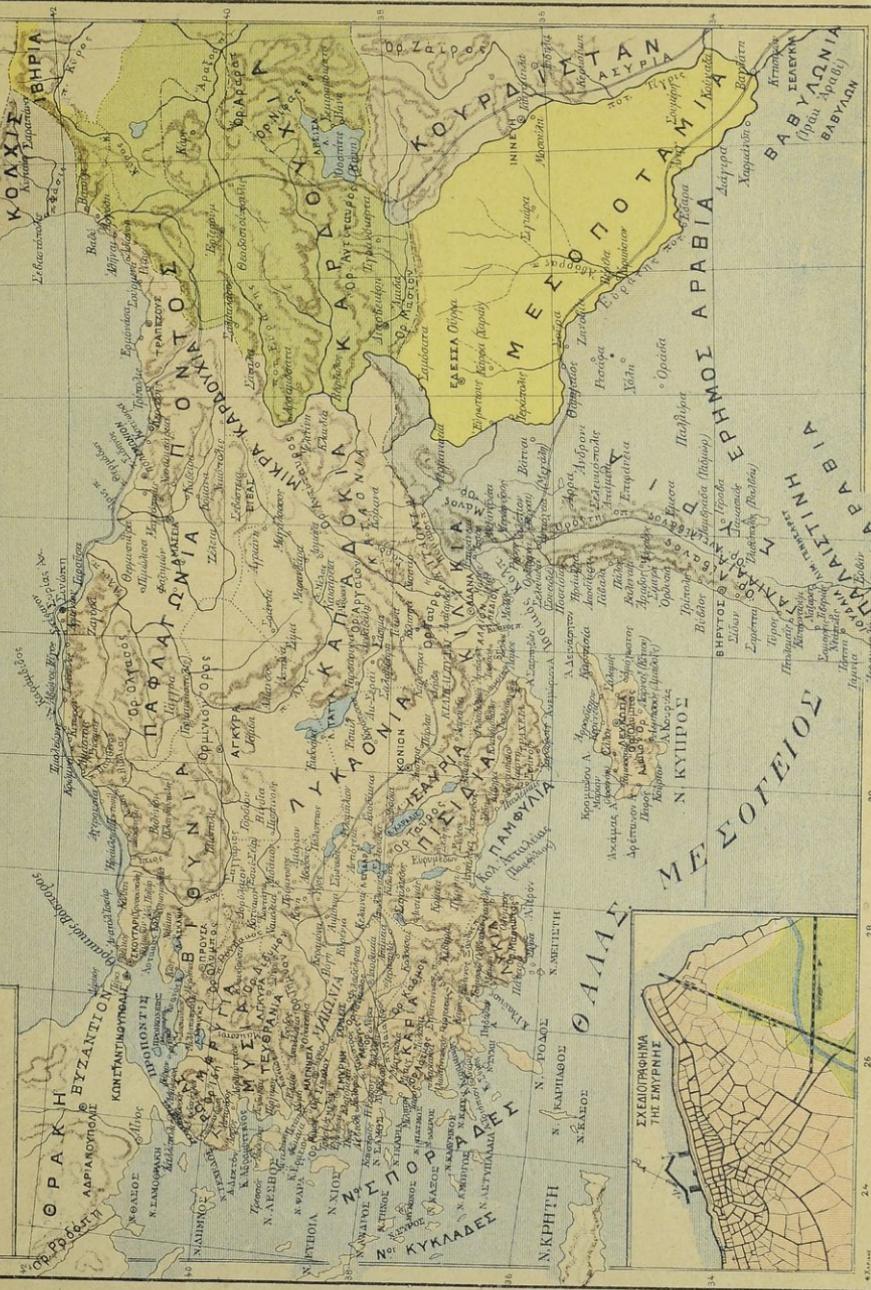
Οἱ πληθυσμὸς τοῦ Ἰνδοστάν ἀνέρχεται εἰς 293 ἑκατομμύρια. Οἱ κάτοικοι αὐτοῦ ἀνήκουσιν εἰς διάφορους φυλαῖς. Τῶν θιαγενῶν οἱ πλειστοί εἰναι ἀπόγονοι· τῶν Ἀριῶν τῶν εἰσθαλάντων εἰς τὸν Ἰνδικὸν Περὶ τὸ 1600 π. Χ. Τῶν δὲ παλαιοτέρων τοῦ Ρουμανῶν λαῶν ἀπόγονοι εἰναι σήμερον οἱ Δραβίδαι τοῦ Δεκάν. Έκ τῶν 69 διαλέκτων τῶν λαῶν μεμένων ἐν τῷ Ἰνδοστάνῃ ἡ ἐπικρατεστέρα εἰναι η Χινδική, παραγομένη ἐκ τῆς τῶν ὀρχαίων Ἀρίων γῆσσας.

Η ἐπικρατεστέρα θρησκεία εἰναι ὁ Βραμανισμός, τοῦ ὄποιον οἱ ὀπαδοί εἰναι περὶ τὰ 200 ἑκατομμύρια. Τούρκοισι δὲ καὶ 10 ἑκατομμύρια Βουδιστῶν, 10 ἑκατομμύρια πρεσβευόντων διάφορα εἰδωλολατρικὰ θρησκεύματα, 3 ἑκατομμύρια Χριστιανῶν, ἐξ ὧν οἱ πλειστοί Εὐρωπαῖοι καὶ ἀλλοί Ιουδαῖοι.

Τὸ Ἰνδοστάν διαιρεῖται πολιτικῶς εἰς Βρεταννικὸν Ἰνδοστάν, εἰς Ἕγκρια χερά καὶ εἰς Εὐρωπαϊκὰ κτήσιες.

ΜΙΚΡΑ ΑΣΙΑ
ΠΑΛΑΙΑ ΚΑΙ ΝΕΑ

E Y E N O T E

α' Βρετανικὸν Ἰνδοστάν.

Τοῦ Βρετανικοῦ Ἰνδοστάν κυριώτεραι πόλεις εἰνε παρὰ τὸν Γάγγην ἡ Καλκούπια (860,000^{α.}), ἡ πρωτεύουσα τῆς Βρετανικῆς Ἱδικῆς. Εἶναι ἐπὶ τῶν σπουδαιοτάτων ἐμπορικῶν θέσεων ἡ Πάτνα, (165,000 κατ.), τὸ κέντρον τοῦ ἐμπορίου τῆς ὁρύζης, ἡ Ἀλλαχοβάδη, (175,000 κατ.), καὶ ἡ Βεναρέπη (220,000 κατ.), ἀμφότεραι λειαὶ πόλεις τῶν Ἰγδῶν, ἡ Λονγκόρι (270,000 κατ.), ἡ Ααχάρω (177,000 κατ.), ἡ πρωτεύουσα τοῦ Πεντζάਬ ἐν ἡ κατασκευάζονται τὰ ἔξ αὐτῆς ὄντως βαθύμενα περίφημα Λαχούρια (σάλια), καὶ Δελχή (195,000 κατ.), ἡ πάλαι πρωτεύουσα τοῦ Μογγολικοῦ κράτους τὸ διπόλινον κατά τὸν 16ον καὶ τὸν 17ον αἰώνα περιελάμβανε ἀπάταν σχεδὸν τὴν Ἰνδικήν, ἡ Ναγπόρων (118,000 κατ.), ἐπὶ τῆς σιδηρᾶς ὅδος τῆς ἀγρύστης ἀπὸ Καλκούπιας εἰς Βούρζανην, ἡ Βούρζανη (822,000 κατ.), εἰς τῶν ἀρίστων λιμένων τῆς Ἰνδικῆς, καὶ ἡ πόρος Β. ἀντῆς Σαλόστην (70,000 κατ.), ἡ Σουράτη (110,000 κατ.), ἡ Μαρδάση (450,000 κατ.), ἐμπορικὴ πόλις.

β' Ἐγχώρια κράτη.

Τὰ Ἐγχώρια κράτη, τῶν ὅποιων ὁ πληθυσμὸς ἀνέρχεται εἰς 70 ἑκατομμύρια διακρίνονται εἰς ἔξαρτωμενα ἀπὸ τῶν ἀγγειλικῶν διοικήσεων, εἰς ὑποτελῆ πρὸς τὸν Ἀγγλον. Ἄλλα κωνερώμενα ὑπὸ Ἑγχώριων ἥγεμονιν, καὶ εἰς ἀνέξητητα.

Τῶν ἔξαρτωμένων κρατῶν πόλις ἐπισημοτέρα εἴνε ἡ Σουραγάρη ἡ Καμπούλη (120,000 κατ.), ἔνθα κατασκευάζονται τὰ ἔξ αὐτῆς ὄντως βαθύμενα κασμίρια ὄφεις μεταξὺ τριχῶν θειεστανῶν αἰγῶν.

Τῶν ὑποτελῶν κρατῶν μεγαλύτεραι πόλεις εἴνε ἡ Ἰαϊπόρη (160,000 κατ.), ἡ Γοναμόρη (104,000 κατ.), ἡ Χαϊδαραβάδη (415,000 κατ.), πόλις ὀχυρώμενη, ἡ Γολκόνδη, ὄνομαστη διὰ τὰ ἀδιαματωρχεῖα αὐτῆς, ἡ Ἐλλόρα παρὰ τὴν ὅποιαν κείνηται οἱ ἐν βράχοις λελαύσμένοι μεγαλοπρεπέστατοι ἴνδιοι ναοί, ἡ Μυούρη (174,000 κατ.), καὶ ἡ Βαγγαλόρη (180,000 κατ.).

Τὰ ἀνέξητητα κράτη εἴνε ἡ Νεπάλη ἔχουσα 3 ἑκατομμύρια κατοίκων, καὶ τῆς διπόλις πρωτεύουσα εἴνε ἡ Κατμανδοῦ (20,000 κατ.), καὶ ἡ Βουατάνη, ἔχουσα 200,000 κατοίκους.

γ' Εὐρωπαϊκαὶ κτήσεις.

Ἐκ τῶν Εὐρωπαϊων κτήσεις ἔχουσιν ἐν τῇ Ἰνδοστάνῃ οἱ Γάλλοι· καὶ οἱ Πορτογάλοι.

Καὶ εἰς μὲν τὸν Γάλλους ἀνήκουσιν οἱ ἐπὶ τῆς Μαλαβαρικῆς παραλίας Μαέ, οἱ ἐπὶ τοῦ Βεγγαλικοῦ κόλπου, λιμένες Καρκαΐλη, Σαγανάν καὶ Πονδισερῆ, καὶ ἡ πόρος Β. τῆς Καλκούπιας πόλις Τσανδεργάγη, ἔχουσα πληθυσμὸν ἐν θύρᾳ 300,000.

Εἰς δὲ τὸς Πορτογάλους ἀνήκουσιν ἡ νῆσος Λιοῦ παρὰ τὴν Κερσόνησον οἱ Κερσόνησοι, παρὰ τὴν Κερσόνησον παραλία τῆς Ἰνδοστάνης πόλεις Δαμάσον καὶ Γόδα, μὲ δικινὴν πληθυσμὸν 500,000.

δ' Κεϋλάνην.

Ἡ νῆσος Κεϋλάνη, ἡ ἀρχαία Ταπροδάνη, κείται εἰς τὰ ΝΑ. τῆς Ἰνδοστάνης, ἀπὸ τῆς ὄπειας χωρίζεται ὑπὸ τοῦ Παλκελοῦ πορθμοῦ καὶ τοῦ Μαναχαρέου κελτοῦ.

Ἔχει 3 ἑκατομμύρια κατοίκων, καὶ ἔδαφος ἐύφορώτατον, καὶ οἱ κάτοικοι αὐτῆς ἀσχολοῦνται κυρίως εἰς τὴν γεωργίαν. Καὶ τὸ ἐμπόριον τῆς νήσου εἴνε σημαντικόν.

Η Κεϋλάνη ἀνήκει εἰς τὸν Ἀγγλους. Πρωτεύουσα αὐτῆς εἴνε ἡ Κολόμβος (127,000 κατ.), ἐμπορικὸς λιμένης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Η'.

ΙΝΔΟΚΙΝΑ

Ἡ Ἰνδοκίνη ἡ παρὰ ἀρχαῖος πέραν τοῦ Γάγγου Ἰνδικῆς ὄριζεται πρὸς Β. ὑπὸ τῆς Σινικῆς, πρὸς Δ. ὑπὸ τοῦ Ἰνδοστάνη καὶ τοῦ Βεγγαλικοῦ κόλπου, πρὸς Ν. ὑπὸ τοῦ Μαλακκικοῦ πορθμοῦ καὶ τῆς νοτίου Σινικῆς θαλάσσης καὶ πρὸς Α. ὑπὸ τῆς νοτίου Σινικῆς θαλάσσης καὶ τῆς Σινικῆς.

Κόλποι τῆς χερσονήσου ταύτης ἐν μὲν τῷ Βεγγαλικοῦ κόλπῳ εἴνε ὁ Πεγούνιος ἡ Μαριαβάνος, ἐν δὲ τῇ νοτίᾳ Σινικῇ θαλάσσῃ ὁ τοῦ Σιάδη καὶ ὁ τοῦ Τοργάνου.

Όροι τῆς Ἰνδοκίνης εἴνε τὰ Βιραμικά, τὰ Σιαμικά καὶ τὰ Ανναμικά, ἀπίνα εἴνε προεκτάσεις τῶν Ίμαλαίων. Κεχωρισμένα τούτα εἴνε τὰ Μαλακκικά δρη τὰ διποιαὶ ἀπολήγουσιν εἰς τὸ ἀκρωτήριον^{ρωμανιαν.} Άλλα ἀκρωτήρια εἴνε τὸ Νέργασον πρὸς Δ., ἡ Καμβρία πρὸς Α. καὶ τὸ νοτιώτατον τῆς τε Ἰνδοκίνης καὶ τῆς Ασίας Βούροι.

Ποταμοί τῆς Ἰνδοκίνης εἴνε ὁ Ίραβάδης καὶ ὁ Ζουλούνης, πηγάζοντες ἐν τῶν Ίμαλαίων καὶ ἐκβάλοντες εἰς τὸν Πεγούνιον κόλπον.

Οἱ Μενάμης, ηγεμόνων ἐν τῶν Βερμανίων ἐρέων καὶ ἐβδόλων εἰς τὸν Σιαμικὸν κόλπον, καὶ ὁ Μεκόγιος ἡ Καμβότιος, πηγάζων ἐν τῶν Ίμαλαίων καὶ ἐκβάλλοντες εἰς τὴν νότιον Σινικήν θάλασσαν.

Ἡ Ἰνδοκίνη διαιρεῖται εἰς ἀνεξάρτητον, εἰς κτήσεις Ἀγγλικὰς καὶ εἰς κήτησες Γαλλικῆς.

Καὶ ἡ μὲν ἀνέξητητος Ἰνδοκίνη ἀποτελεῖται ἐπὶ τοῦ βασιλείου τοῦ Σιάρη, ἔχοντος 8 ἑκατομμύρια κατοίκων καὶ κειμένου ἐν μέσῳ τῶν Ἀγγλικῶν καὶ τῶν Γαλλικῶν κτήσεων. Οἱ πληθυσμὸς αὐτὸν σύγκειται ἐπὶ Σιαμικῶν, θένους μογγολικοῦ, Σινικῶν καὶ Μαλαιῶν, ἐπίσης ἀνταρκτῶν εἰς τὴν Μογγολικὴν φυλήν. Οἱ Σιαμαῖοι εἴνε Βουδισταῖ. Τὸ πολίτευμα παρὰ τοῖς ἀπόλυτος μοναρχία.

Πρωτεύουσα τοῦ Σιάρη εἴνε οἱ Βούκοκη (350,000 κατ.), ἐπὶ τῆς ἀριστερᾶς ὁχθῆς τοῦ Μενάμη. Εἶναι ἐν τῶν σημαντικωτέρων ἐμπορείων τῆς Ασίας. Εἶναι ἐκτισμένη ἐπὶ παστούλων εἰς τὸν ποταμόν, διὸ καὶ ἐπικαλεῖται ἡ Ἐνεστα τῆς Ἀνατολῆς. Τὸ 1/3 τοῦ πληθυσμοῦ αὐτῆς εἴνε Κινέζοι.

Ἡ Βρετανικὴ Ἰνδοκίνη περιλαμβάνει τὴν ἄνω

καὶ κάτω Βιρμανίαν, τὰς Παραπορθιμίους ἀποικίας καὶ τὰ Μαλαϊκά κράτη.

Ἡ Βιρμανία, ἡ τις πολιτικῶς ὑπάγεται εἰς τὸ Βρετανικὸν Ἰνδοτάν, ἔχει 7,600,000 κατ. Πρωτεύουσα αὐτῆς είναι ἡ Ραγγούνη (180,000 κατ.), ἐμπορικὴ πόλις. Ἀλλαὶ σημαντικώτερα πόλεις αὐτῆς είναι ἡ Μολέμενή (60,000 κατ.), παρὰ τὰς ἔκδολάς του Σουλουένη καὶ ἡ Μανδαλάη (188,000 κατ.) ἐπὶ τῆς ἀριστερᾶς διχήνης του Ιραζάνθη.

Αἱ παραπόρθιμοι ἀποικίαι, αἱ ἐπὶ τοῦ Μαλακκικοῦ πορθιμοῦ κείμεναι, ἔχουσι πληθυσμὸν 600,000. Κυριώτεραι αὐτῶν πόλεις είναι ἡ Σιγαπούρη (150,000 κ.). ἐπὶ τῇ ὁμώνυμῳ νήσῳ, μέγα ἐμπορεῖον καὶ ἡ ἔδρα τῆς γενικῆς Διοικήσεως τῶν ἀποικιῶν τούτων. Ἡ Γκραιγόρθην ἐν τῇ νήσῳ Πουλοπινάγγῃ καὶ ἡ Μαλάκκα (5,000 κατ.), ἡ ἀρχαιότατή τῶν ἐνταῦθα ἀγράγιδιν κτήσεων. Τὰ ἐπὶ τῇ χερσονήσῳ Μαλάκκας κείμενα Μαλαϊκά κράτη ἔχοντα πληθυσμὸν 720,000 κατ., διατελοῦσιν ὑπὸ τὴν Ἀγγλικὴν προστασίαν, κυρενώμενα ὑπὸ ἔγχωριῶν ηγεμονῶν ἡ ξαριάδων.

Ἡ Γαλλικὴ Ἰνδοκίνη περιλαμβάνει τὴν Κοκιγκίναν, τὴν Καμβογίαν, τὸ Ἀννάν καὶ τὸ Τογκάνον. Ἀπασιν αὐταὶ καὶ χθραὶ ὁμοῦ ἔχουσι πληθυσμὸν 20 περίουν ἑκατομμυρίων. Καὶ τῆς μὲν Κοκιγκίνας πρωτεύουσα είναι ἡ Σαΐγώνη (60,000 κατ.), ἐπὶ τοῦ ὁμώνυμου ποταμοῦ ἡ ἔδρα τὸν ἐπὶ τῇ Ἰνδοκίνῃ Γαλλικῶν κτήσεων. Παρὰ τὰ παράλια τῆς Κοκιγκίνας κείται ἡ συστάξ τῶν νήσων Πουλο Κονδόρο, ἀνηκούσαν εἰς τὴν Γαλλίαν.

Τῆς Καρμογίας, περικλειομένης ἐν τῇ κοιλάδι τοῦ ποταμοῦ Μελέγγου, πρωτεύουσα είναι ἡ Ηνομπένη (50,000 κατ.).

Τοῦ Ἀννάνι πρωτεύουσα είναι ἡ Χονή, (30,000 κατ.), καὶ τοῦ Τογκάνου ἡ Χαρόν (150,000 κατ.).

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Θ'.

ΙΝΔΙΚΑΙ ΝΗΣΟΙ

Αἱ Ἰνδικαὶ νῆσοι, αἱ καὶ Μαλαϊκαὶ καλούμεναι, κατοικοῦνται ὑπὸ Μαλαϊών, Μωαρεθανῶν κατὰ τὸ πλείστον. Μόνοι οἱ τῶν Φιλιππινῶν νῆσοι κατοικοῦνται τὸ πλείστον Καθολικοί.

Τὸ κατιμα τῶν Ἰνδικῶν νήσων είναι θερμότατον.

Τὸ ἔδαφος πολλῶν ἐξ αὐτῶν είναι δρεινόν, τινῶν δὲ καὶ ἥκατετελῶδες, είναι δὲ λίαν εὔφορον. Τὰ κυριώτερα προσίντα αὐτῶν είναι καρφές, ζάχαρες, δρυζα, καπνός, πέπερος, γαρύφαλλα, μασχοκάρα καὶ καστίτερος.

Αἱ Ἀνδαμάναι καὶ αἱ Νικοθάραι ἀνήκουσιν εἰς τὸν Ἀγγλούς. Ἡ συστάξ τῶν Ἀνδαμάνων συνίσταται ἐπὶ τεσσάρων μεγαλητέρων, τῆς Βορείας, τῆς Μέσης, τῆς Νοτίας καὶ τῆς Μικρᾶς Ἀνδαμάνης, καὶ ἐπὶ 50 περίου μικρῶν. Κατοικοῦνται ὑπὸ 25,000 κατοίκων. Πόλεις αὐτῶν είναι ὁ λιμήν Κορονούλλης, εἰς τὴν Βορέον Ἀνδαμάνην καὶ ὁ λιμήν Βλαιο εἰς τὴν Νότιον Ανδαμάνην.

Ἡ συστάξ Νικοθάρων σύγκειται ἐξ 7 μεγαλειτέρων καὶ 12 μικροτέρων, ὃν μεγίστη είναι ἡ Μεγάλη Νικοθάρη. Ἐχουσι 7,000 κατοίκους.

Εἰς τοὺς Ἀγγλούς ἀνήκουσιν ἐπίσης αἱ δύο συστάσεις τῶν Λακκεδίων καὶ τῶν Μαλδίων νήσου, κοραλλιογενῶν. Καὶ αἱ μὲν Λακκεδίαι ἔχουσι 14,000 κατοίκους, αἱ δὲ Μαλδίαι 30,000 κατοίκους.

Αἱ τέσσαρες αὗται συστάσεις ὑπάγονται πολιτικῶς εἰς τὸ Βρετανικὸν Ἰνδοτάν.

Αἱ Σουνδαῖαι νῆσοι διατροῦνται εἰς μεγάλας, ὡς τὴν Σουμάτραν, τὴν Ἰάβαν, τὴν Βάργεον καὶ τὴν Κελέβην, καὶ εἰς μικράς, αἰτινες εἰς πολυάριθμους. Αἱ νῆσοι αὗται ἀνήκουσιν εἰς τὸν Ὀλλανδόν, πλὴν μέρους τῆς Βορέου, διπερ ἀνήκει εἰς τὸν Ἀγγλούς καὶ μέρους τῆς Τιμόρης, διπερ ἀνήκει εἰς τὸν Πορτογάλους.

Ἡ Σουμάτρα, χωρίζομένη ἀπὸ μὲν τῆς χερσονήσου Μαλάκκας διὰ τοῦ Μαλακκικοῦ πορθιμοῦ, διὰ δὲ τῆς νήσου Ιάβαν διὰ τοῦ Σουνδαίου πορθιμοῦ ἔχει ὑπέρ τὰ 3 ἑκατομμύρια κατοίκων. Πρωτεύουσα πόλεις αὐτῆς είναι ἡ Παδάγγη καὶ ἡ Παλεμβάγγη (30,000 κατ.). Ἡ Ιάβα, η μαλλοῦ ἡγεμονευογενῆς τῶν χωρῶν τῆς γῆς, ἔχει πληθυσμὸν 25 ἑκατομμυρίων. Εἶναι νῆσος εὐφοριατάτη. Πρωτεύουσα πόλεις είναι ἡ Βαταρίβη (115,000 κατ.), ἡ ἔδρα τῆς Κυβερνήσεως τῶν Ολλανδικῶν ἀνατολικῶν Ἰνδιῶν, ἡ Σοοραβίγια (146,000 κατ.) καὶ ἡ Σονρακέρητη (102,000 κατ.).

Ἡ Βόρειη ἔχει πληθυσμὸν 1,500,000 κατοίκων, χωρίζεται δὲ ἀπὸ τῆς νήσου Κελέζης διὰ τοῦ Μακασαρίου πορθιμοῦ. Εἶναι ἡ μεγίστη τῶν νήσων τῆς γῆς καὶ ἔχει πρωτεύουσαν τὴν Πονταμάκην. Τῆς δὲ ἐν αὐτῇ Ἀγγλικῆς κτήσεως πρωτεύουσα είναι ἡ Βρούνη.

Ἡ Ηνδεβή ἔχει 1,500,000 κατοίκους καὶ πρωτεύουσαν τὴν Μακασαρίου.

Τῶν μικρῶν Σουνδαῖων ἡ μεγίστη είναι ἡ Τιμόρη. Εν ταύτῃ κυριωτέρα πόλις είναι ἡ Διλλή (5,100 κατ.), ἐν τῷ ἀνατολικῷ ήμερει τῆς νήσου, ἡ πρωτεύουσα τῶν ἐπὶ τῷ Ἰνδικαῖς κτήσεων Πορτογαλικῶν κτήσεων.

Αἱ εἰς τὸν Ὀλλανδόδιον ἀνήκουσαι Μολούκαι νῆσοι είναι ἡγεμονεύοντες, καὶ ἡ κατ' ἐξοχήν κύρωσι τῶν γαρυφάλλων καὶ τῶν μοσχοκαρφών. Ἐχουσι περὶ τὸν 600,000 κατοίκους, ἔξι ὅν οἱ μὲν εἰναι χριστιανοὶ διαμαρτυρόμενοι, οἱ δὲ Μωαρεθανοί καὶ ζλλοὶ εἰδωλολάτραι. Αἱ μεγαλήτεραι αὐτῶν είναι ἡ Δυλόλο, ἡ Κεράμη καὶ ἡ Βουρού, ἀλλ' ἐπισημότερα είναι ἡ μικρὰ Ἀμβρόια (10,000 κατ.), ἡ ἔδρα τῆς Ολλανδικῆς Διοικήσεως τῶν Μολούκων.

Αἱ Σουλούνιαι καὶ αἱ Φιλιππῖναι, πρότερον ἀνήκουσαι εἰς τὸν Σταντούν, παρεγκωφήθησαν εἰς τὰς Ήνωμένας Ηολιτεῖας τῆς Ἀμερικῆς κατόπιν τοῦ τελευταίου πολέμου τοῦ 1898.

Τῶν Φιλιππινῶν μεγαλήτεραι περιλαμβάνει διλας τῆς νήσους τὰς κείμενάς μεταξὺ τῆς Μινδανάου καὶ τῆς Βορέου, καὶ ἐγγύτως αὐτῶν Σουλτάνος διατελεῖ ὑπὸ τὴν πρωτείαν τῶν Ηνωμένων Ηολιτειῶν.

1—2 Σιβηριαίοι. — 3 Τουρκομάνος. 4—5 Τούρκοι. — 5 Πέρσης, 7—8 Ινδοί. 10—11—12 Σιραι.
13—14—15 Ιάπωνες. — 16 Κοχζήνιος.

ΤΕΛΙΓΡΑΦΗ ΚΟΥΑΡΚ-21

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

ΣΙΝΙΚΗ ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΙΑ

Η Σινική αὐτοκρατορία περιλαμβάνει πλέον τούς ένδες τετάρτους της Ασίας και έχει εκτεսιν μεγαλειόφεραν της Δηλγιάς Εύρωπος. Συνίσταται δὲ ἐκ τῆς κυρίως Σινικῆς, τῆς Θιβετίας, τῆς Μογγολίας, μετά τῆς Τσουγγαρίας, τῆς Μανισουρίας καὶ τοῦ Ἀρατολικοῦ Τουρκεστάν.

α') Κυρίως Σινική.

Ἡ κυρίως Σινική είναι τὸ σημαντικότερον μέρος τοῦ Σινικοῦ κράτους.

Ἡ Σινική είναι κατὰ τὸ πλειστον ὀρεινή, τὰ δὲ ὅρη αὐτῆς διευθύνονται γενικῶς ἀπὸ ἀνατολῶν πρὸς δυσμάς. Τοιαῦτα είναι τὰ Πεσάνια καὶ τὰ Νανοάνια, περικλίνοντα τὸ λεκανοπέδιον ἔνδε τῶν μεγαλητέρων ποταμῶν τῆς Σινικῆς, τοῦ Ἰαντισαμάγρου (Κινεζοῦ ποταμοῦ), ἐκβάλλοντος εἰς τὴν διατολικὴν Σινικὴν θάλασσαν. Πρὸς δὲ τὸν Πεσάνιν είναι τὸ λεκανοπέδιον τοῦ Χοάγε χῶ (Κιτρίνου ποταμοῦ), ἐκβάλλοντος εἰς τὸν ἡγεμονὸν Κιτρίνην θαλάσσην Πετούλειον κόλπον. Πρὸς νότον τὸν Νανοάνιν είναι τὸ λεκανοπέδιον τοῦ Σί κινγκ, ἐκβάλλοντος εἰς τὴν νότιον Σινικὴν θάλασσαν. Ἡ δυτικὴ ὄρειν σιεῖ τῶν Ιουν-Αἴγυπτον χωρίζει τὴν Σινικὴν ἀπὸ τῆς Θιβετίας.

Τὸ καίμα τῆς Σινικῆς είναι γενικῶς εῦκρατον. Ἐκ τῶν προσώπων τῆς χώρας τὸ σπουδαιότατον είναι τὸ τέον.

Οἱ κάτοικοι τῆς κυρίως Σινικῆς ἀνέρχονται εἰς 350 ἑκατομμύρια τῆς Μογγολικῆς φυλῆς. Οἱ πλειστοί αὐτῶν καὶ ἰδούς οἱ τῶν καπωτέρων τάξεων είναι Βουδισταί, ἀλλ᾽ ἡ ἐπίσημος θρησκεία τοῦ Κράτους καὶ τῆς Αὐλῆς είναι ἡ τοῦ Κομιστούνοι ή χρονολογουμένη ἀπὸ τοῦ 6ου αἰώνος π. Χ. Ταράχουσα δὲ ἐλη τῆς Σινικῆς αὐτοκρατορίας καὶ 3 ἑκατομμύρια Μοσαϊσθαντρ, 1 ἑκατομμύριον Καθολικῶν καὶ 23 χιλιάδες Διαμαρτυρομένων.

Τὸ πολίτευμα παρὰ τοῖς Σιναῖς είναι μοναρχία ἀπόλυτος.

Κυριώτεραι πόλεις τῆς Σινικῆς είναι τὸ Ηεκίνον 1 ἑκατομ., κατ., ἡ πρωτεύουσα τῆς αὐτοκρατορίας,

κείμενον παρὰ τὸν ποταμὸν Πεῖ-χῶ καὶ οἱ μακρὰν τοῦ μεγάλου Σινικοῦ τείχους. Τὸ τείχος τοῦτο, τὸ μέγιστον τῶν ἐν τῷ κόσμῳ οἰκουδομημάτων, ἡγέρηη πιθανὸς κατὰ τὴν Ζηγη ἐκαπονταετηρίδα π. Χ. ἵνα προφυλαχθῇ ἡ χώρα ἀπὸ τῶν ἐπιδρομῶν τῶν βαρδάρων λαῶν. Ἐγειράτηκε δὲ τὸ τείχος 2450 χιλιομέτρων καὶ ὅφεις 16 μέτρων. Ἐπίνειον ἀντοῦ είναι τὸ Τιεν-τσίν (950 χιλ. κατ.), ἡ Σιγγάνη (400,000 κατ.), πόλις ἐμπορικῶν τοῦ Χαγκάνου (800,000 κατ.), τὸ κέντρον τοῦ ἐμπορίου τοῦ τείχους, ἡ Φουσάνη (1,000,000 κατ.), ἡ Σιγγάνη (1,000,000 κατ.), πόλις ὀχυρός, ἡ Κανιάνη (2,000,000 κατ.), ἡ ἐμπορικωτάτη πόλις τῆς Σινικῆς, ἡ Λαντσάνη (500,000 κατ.), ἡ Τσεγγ-τσίν (800 χιλ. κατοίκους).

Αἱ κυριώτεραι τῶν εἰς τὴν Σινικὴν ἀνήκουσαν νήσους είναι ἡ Χιάνανη, ἔσουσα πρωτεύουσα τῆς Κιουγγ-τσάου (200,000 κατ.), ἡ Χονοάνη. Ἡ Μακράς ἀνήκει εἰς τὸν Πορτογάλους. Ἡ Χογκ-κόγγη είτε τοὺς Ἀγγλους καὶ ἡ Φορμόζα εἰς τὴν Ιαπωνίαν.

β') Θιβετία.

Ἡ Θιβετία, κειμένη πρὸς Δ. τῆς ἴδιας Σινικῆς, χωρίζεται πρὸς Ν. ἀπὸ τῆς Ἰγδικῆς ὑπὸ τῶν Ἰμαλαΐων.

Ἐγειράτηκε δὲ ὅποιος Βραμαπούρα, τοῦ ἄνω Σαλονένου καὶ τοῦ Ἰαγγιτεκούνιγγου.

Τρέφει ἡ Θιβετία τὰς ὁνομαστὰς αἰγας, ἐκ τῶν τριχῶν τῶν ἐποίων ὑφαίνονται τὰ περιώνυμα κασμήρια. Ὁ πραγματικὸς ἡγεμόνας είναι ὁ Μέγας Λάμας, ὁ ἀνώτατος ἱερεὺς τῆς Βουδιστικῆς θρησκείας τῆς ἐποίας ἡ Θιβετία είναι τὸ κέντρον.

Πρωτεύουσα τῆς χώρας είναι ἡ Λάσσα (80,000 κατ.), ἡ ἐδρά τοῦ Σινοῦ ἀντιδισταλέων. Ἐπὶ τοῦ παρὰ τὴν Λάσσαν ἔρους Ποτάλα είσι τὰ ἀνάκτορα τοῦ Δαλαϊλάμα, ἀρχηγοῦ τοῦ Βουδισμοῦ.

γ') Μογγολία καὶ Τσουγγαρία.

Ἡ Μογγολία κείται μεταξὺ Σινικῆς καὶ Σιβηρίας, περιλειμένη ὑπὸ τῶν Θιανσανίων καὶ Ἀλταίων δέρων πρὸς Δ. καὶ τῶν Κιγγανίων πρὸς Α. Μέρος ταῦτης ἀποτελεῖ ἡ Τσουγγαρία. Καὶ ἡ μὲν Μογγολία ἔχει πληθυσμὸν 2 περίπου ἑκατομμύριων καὶ είναι ἡ κοτίς τοῦ μεγάλου Μογγολικοῦ κλάδου τῆς ἀνθρωπίνης οἰκογένειας.

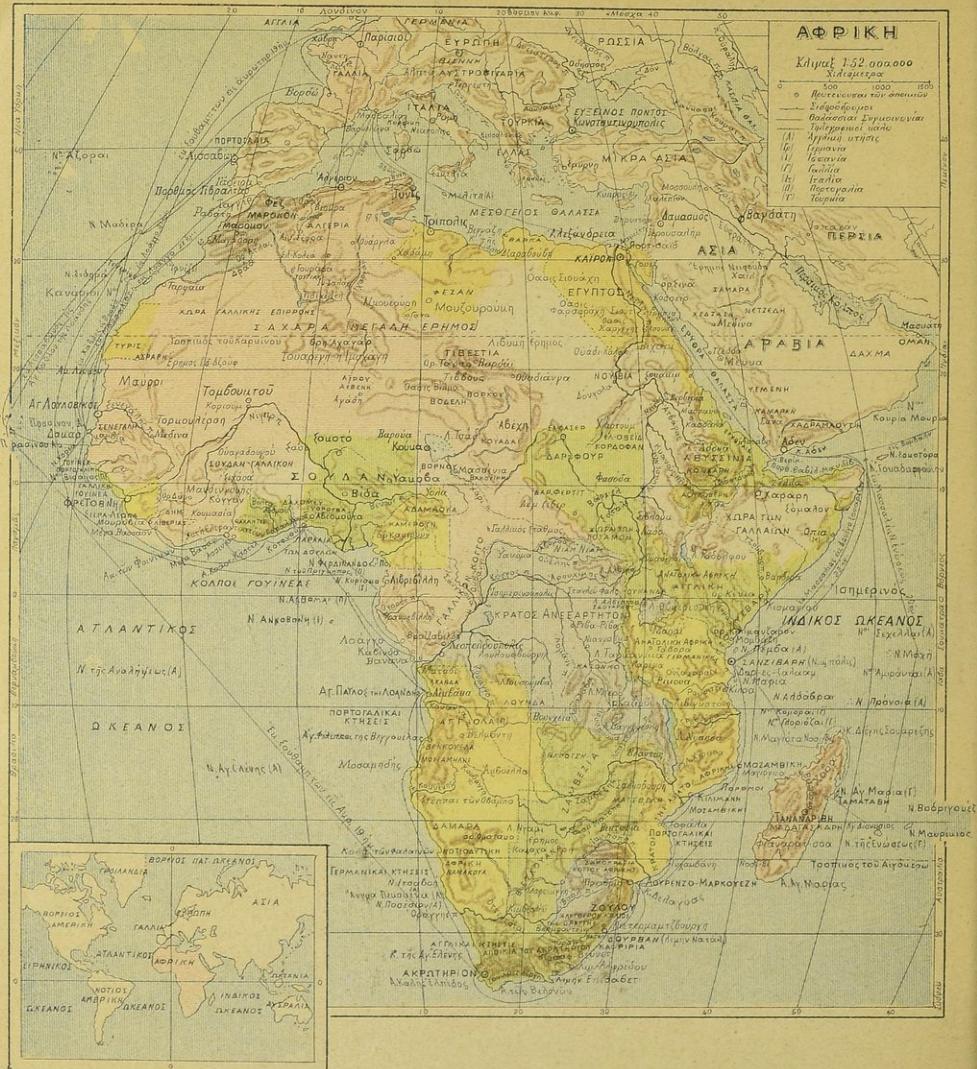
Αἱ στεπανώδεις χώραι αὐτῆς περικλείουσαν μέρος τῆς μεγάλης ἐρήμου Γέρητος, ἐν ᾧ ὑπάρχει ἡ μεγάλη λίμνη Κουκουνάρη.

Πρωτεύουσα πόλις τῆς Μογγολίας είναι ἡ Οὔργα (30,000 κατ.), δευτέρα ἱερὰ πόλις τῶν Βουδιστῶν καὶ τὸ κέντρον τοῦ ἐμπορίου μεταξὺ Σινικῆς καὶ Σιβηρίας. Ἡ δὲ Τσουγγαρία, κειμένη πρὸς Δ. τῆς Μογγολίας, ἔχει 150 χιλ. κατ. καὶ πρωτεύουσαν πόλιν τὴν Κούλτσιαν.

ΑΦΡΙΚΗ

Κίλοι 152 ορόσημα
Χιλιόμετρα

- Βεσσαριανή αποψη
- Σερβοβαριανή
- Βασιλιακή Εγγυονομία
- (A) Αρχαία σημεία
- (B) Γερμανία
- (C) Ιαπωνία
- (D) Ιταλία
- (E) Ισπανία
- (F) Πορτογαλία
- (G) Τουρκία

δ' Μαντσουρία.

Η Μαντσουρία, κειμένη πρός Α. τής Μογγολίας, χωρίζεται πρός Β. από τής Σιβηρίας διά τού ποταμού Άμορο.

Έχει πληθυσμόν 7 εκατομμυρίων, συγκείμενον πρωτίστων ἐν Μαντσουρία καὶ τὸν Σινῶν.

Πρωτεύουσα πόλεις τῆς Μαντσουρίας είναι ή Μουκδένη (250,000 κατ.), ή Κερίνη (200,000 κατ.) καὶ ή Τουτσάρη (60,000 κατ.).

ε'. Ανατολικὸν Τουρκεστάν.

Τὸ Ανατολικὸν Τουρκεστάν, χώρα στεπαπώδης καὶ ἔρημος, ἔχει 1 εκατομμύριον κατοίκων.

Κυριώτεραι αὐτῆς πόλεις είναι ή Υερκάνη (60,000 κατ.), πόλις ἐμπορική, ή Κασγάρη (50,000 κατ.) καὶ ή Ορχαύμιση (25,000 κατ.).

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΑ'.

ΚΟΡΕΑ

Η Χερσόνησος Κορέα ἐκτείνεται πρὸς Ν. τῆς Μαντσουρίας μεταξὺ τῆς Κιτρίνης θαλάσσης καὶ τῆς Ιαπωνίκης θαλάσσης.

Έχει πληθυσμὸν 8 εκατομμυρίων, συγγενών τῶν Σινῶν καὶ τῶν Ιαπωνίων.

Η χώρα είναι ἀνεξάρτητος, διατελεῖ δῆμως ὑπὸ τὸν ἔλεγχον τῆς Ρωσίας καὶ τῆς Ιαπωνίας.

Τὸ πολίτευμα ἐν αὐτῇ είναι μοναρχία ἀπόλυτος. Η ἐπικρατοῦσα Θρονοκεία είναι ὁ Βονδιδιός, ἀλλ' αἱ ἀνώτεραι τάξεις πρεσβεύουσι τὴν θρησκείαν τοῦ Κομφουκίου.

Πρωτεύουσα τῆς Κορέας είναι ἡ Σεούλη (200,000 κατ.), πόλις μεσόγειος, ἔχουσα ἐπίνειον τὸ Λεμοῦλλον.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΒ'.

ΙΑΠΩΝΙΑ

Η Ιαπωνία, «Μεγάλη Βρετανία τοῦ Ελρικοῦ», κείται πρὸς Α. τῆς Ασιατικῆς ἡπείρου, ἀπὸ τῆς ὑπολαίας χωρᾶς εἰτε διὰ τῆς Ιαπωνικῆς θαλάσσης.

Τὸ αὐτοκρατορία τῆς Ιαπωνίας ἀποτελεῖται ἐκ νήσων, τῶν ὅποιων μεγαλύτεραι είναι ή Ίσεων, ή Νιάρνη, ή Σικόνη, ή Κιουσοῦ καὶ η Φορμόζα. Αἱ ἄλλαι μικρότεραι είναι αἱ Κουρῆλαι, αἱ Λιουνιοῦ καὶ αἱ Πεσκαδάραι.

Οἱ πληθυσμὸι τῆς Ιαπωνίας ἀνέρχεται εἰς 43 εκατομμύρια.

Τὸ πολίτευμα είναι συνταγματικὴ μοναρχία. Η παρὰ τῷ λαῷ ἐπικρατοῦσα Θρονοκεία είναι ὁ Βονδιδιός, ἀλλ' αἱ ἀνώτεραι τάξεις πρεσβεύουσι τὴν θρησκείαν τοῦ Κομφουκίου.

Οἱ Ιαπωνες διακρίνονται πάντων τῶν Ασιατικῶν

λαών διὰ τὴν κλίσιν αὐτῶν πρὸς τὸν Εὐρωπαϊκὸν πολιτισμόν. Σήμερον δὲ εἰνεὶ ἵκανως προγγέμναι παρ' αὐταῖς αἱ ἐπιστῆμαι, αἱ τέχναι, η ἐμπορία καὶ η βιομηχανία.

Πόλεις ἐπισημότεραι τῆς Ιαπωνικῆς αὐτοκρατορίας εἰνεὶ τὸ Τόκιο (1,300,000 κατ.) η Υεδό ἐπὶ τῆς νήσου Νιπώνης, η πρωτεύουσα τοῦ Κράτους, ἔχοισα Πλανεπιστήμον, η Σοκαζάμα (180,000 κατ.), ἐν τῶν κυριωτέστερων ἐμπορείων, τὸ Κιότον (340,000 κατ.) η Μιάκα, ἔνθα ὑπάρχει ἀνδρεῖς τοῦ Βούδα, η Οζάκα (500,000 κατ.) η Κορή (180,000 κατ.) η Νάγουα (240,000 κατ.) καὶ η Χιροσίμα (167,000 κατ.), ἐπὶ τῆς νήσου Τεσσοῦ, σπουδαῖαι ἐμπορικαὶ πόλεις, η Τούζου (60,000 κατ.), ἐν τῇ νήσῳ Σικόνη η Ναγκασάκη (72,000 κατ.), ἐν τῇ νήσῳ Κιουσοῦ, σπουδαῖος ἐμπορικὸς λιμένη, καὶ η Ταϊβάνη (130,000 κατ.), η πρωτεύουσα τῆς νήσου Φορμόζας

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΙ'.

ΑΣΙΑΤΙΚΗ ΡΩΣΙΑ

Τὸ Ασιατικὸν τμῆμα τῆς Ρωσικῆς αὐτοκρατορίας περιλαμβάνει πλέον τοῦ ἑνὸς τρίτου τῆς Ασίας. Αλλ' ἡ ἀπέραντος αὐτῆς χώρα είναι πολὺ ἀραιῶς πατογμένη τοῦ πληθυσμοῦ αὐτῆς ἀνερχομένου εἰς 22 1/2 εκατομμύρια.

Η Ασιατικὴ Ρωσία διαιρεῖται εἰς 4 κυβερνεῖα.

Καυκασία, Σιβηρία, Μέσης Δασικῆς Ρωσίας καὶ Υερεκασπίου Ρωσίας.

α' Καυκασία.

Η Καυκασία περιλαμβάνει τὰς παρὰ τὸν Καύκασον χώρας τὰς κειμένας μεταξὺ τοῦ Εὐξείνου Πόντου, δὲ δὲ δεύτερος εἰς τὴν Κασπίαν θάλασσαν, δὲ Ρίών (δὲ ἀρχαῖς Φάσις), πηγάδων ἐκ τοῦ Καύκασου καὶ ἐκβάλλων εἰς τὸν Εὔξεινον Πόντον καὶ δὲ Κούρη (δὲ ἀρχαῖς Κύρος), πηγάδων ἐκ τοῦ Αρμενικοῦ δροπεδίου καὶ ἐκβάλλων εἰς τὴν Κασπίαν θάλασσαν· τούτου παραπόταμος είναι δὲ Αράς (δὲ ἀρχαῖς Αράξης).

Δίγυνη είναι δὲ Εριβάνη.

Τὸ Καύκασον τῆς Καυκασίας είναι καθ' ὑπερβολὴν θερμὸν τὸ θέρος καὶ ψυχρότατον τὸν χειμῶνα.

Τὰ προτέντων τοῦ ἐδάφους καὶ τὰ πετρελαιωρυχεῖα συνιστῶν τὸν κύριον πλούτον τῆς χώρας.

Οἱ κάτοικοι τῆς Καυκασίας ἀνέρχονται εἰς 9 περίπου ἑκατομμύρια, ἀνήκουν δὲ εἰς διαφόρους φυλάς, μεταξὺ τῶν ὅποιων ἐπικρατοῦσιν οἱ εἰς τὴν Λευκήν (Καυκασίαν) φυλὴν ἀνήκοντες Γεωργιανοί καὶ Κιρκαζίοι, οἱ ωραίόταται τῶν ἀνθρώπων.

Αἱ κυριώτεραι πόλεις τῆς Καυκασίας είναι δὲ Βλαντικάνας (44,000 κατ.), σπουδαῖος στρατιωτικὸς σταθμός, Σιανόρπολις (42,000 κατ.), ή Αλκατερούδαρη (60,000 κατ.), η Τιφλίς (160,000 κατ.), η

πρωτεύουσα της δηληγμένης χώρας, έπι τοῦ ποταμοῦ Κούρη, συνδεόμενή διὰ σιδηροδρόμου μετα τοῦ Πόνου καὶ τοῦ Βατούμ (29,000 κατ.) ἐπί τοῦ Εὐξένου Πόνου, καὶ τοῦ Βακού (112,000 κατ.) ἐπί τῆς Κασπίας θαλάσσης. Ἡ Ἐρεβάνη ἐν τῇ Ρωσικῇ Ἀρμενίᾳ, παρὰ τοὺς πρόποδας τοῦ Ἀραράτ, ἡ Ἀλεξανδρούπολις (32,000 κατ.), ισχυρὸν φρούριον, τὸ Ἔισματον, τὸ ἐκκλησιαστικὸν κέντρον τοῦ Ἀρμενίων, καὶ τὸ Κάρος, ἔχον ὄχυρωταν φρούριον.

Γ'. Σιβηρία

Ἡ Σιβηρία περιλαμβάνει δληγμένη τὴν βόρειον ζώνην τῆς Ἀσιατικῆς ἡπείρου τὴν ἀπὸ τῶν Ἀλταίων ὁρέων μέχρι τοῦ Ἀρκτικοῦ ὄρεων.

Τὰ ἀνατολικὰ παράλια τῆς Σιβηρίας βρέχονται ἥπτη τῆς Βεριγγείου θαλάσσης, τῆς Ὀχτσοκής θαλάσσης καὶ τῆς Ιαπωνικῆς θαλάσσης.

Τὰ κυριώτερα ἀκρωτήρια εἰνε τὸ πρὸς ΒΑ. Τοελγιούσκινον, τὸ Ἀνατολικόν καὶ ἡ Δοράτικα ἐν τῇ χερσονήσῃ Καμτσιάκῳ.

Κόλποι εἰνε δὲ ὅ "Οβείος καὶ δὲ Ὅγεσούς, πρὸς Β. ὁ Ἀραδίεος ἐν τῷ Ελεγηνικῷ ὄρεων καὶ ἡ τῆς Ταραίας ἐν τῇ Ιαπωνικῇ θαλάσσῃ.

Τὰ Οδράλια δὴν χωρίζουσι τὴν Σιβηρίαν ἀπὸ τῆς Εὐρώπης, τὰ Ἀλιάτια ἀποτελοῦσι τὰ πρὸς Ν. θρια αὐτῆς, συνέκεινα δὲ τῶν Ἀλταίων πρὸς τὰ Α. καὶ τὰ ΒΑ. εἴνε τὸ Σαΐνα, τὰ Δορικά, τὰ Ιαβλοννία, τὰ Στανούδια καὶ τὰ Καμτσιάκι.

Ποταμοὶ τῆς Σιβηρίας εἰνε δὲ Ὅβις, Ὅγεσός, Υερσίνης καὶ δέ Λένας, ἐκδάλλοντες εἰς τὸν Βόρειον ὄρεων, καὶ δὲ Ἀμούρο ἐκδάλλων εἰς τὴν Ὀχτσοκήν θαλάσσαν.

Ἡ μεγαλητέρη λίμνη εἰνε ἡ Βατάλη.

Οἱ πληθυσμὸς τῆς Σιβηρίας ἀνέρχεται εἰς 5 1/2 ἑκατομμύρια περίπου. Μέγα μέρος τῶν κατοίκων αὐτῆς εἰνε ἔξοδοιτο ἐκ τῆς Εὐρωπαϊκῆς Ρωσίας καὶ ἀπόγονοι τοιούτων. Ἀλλαι φυλαὶ κατοικοῦσσι τὴν Σιβηρίαν εἰνε Κιργίζαι· Καλμουκοί, Τουγγούζοι, Ὀστυάνοι καὶ Σαμοέδαι, εἰδῶλοι λάτραι, ἀποζῶντες ἐν τοῦ κυνηγούντο καὶ τῆς λίλειας.

Κυριώτεραι πόλεις τῆς Σιβηρίας εἰνε ἡ Τολδόβοκη (20,000 κατ.), ἡ Τιουμένη (37,000 κατ.), κέντρον ἐπιπολιάν, ἡ Ὄμοκη (37,000 κατ.), ἡ Τόμσκη (52,000 κατ.), ἡ Κρασονογάρσκη, (15,000 κατ.), παρὰ τὸν δινοῦ Τενιστοῦ, ἔχουσα χωρυσχεῖα, ἡ Ιούνονη (50,000 κατ.) παρὰ τὴν λίμνην Βαϊάλην, ἔχουσα σπουδαῖαν βιομηχανίαν καὶ διενεργοῦσα μέγα ἐμπόριον μετα τῆς Σινικῆς διὰ τῆς Καύκασ (9,000 κατ.), Βλαγοβεσένοκη (20,000 κατ.) παρὰ τὸν κάποιον Αμούρο, ἡ ὄχυρα Βλαδιμούσκον (30,000 κατ.), ὁ κύριος ναυτικὸς σταθμὸς τῆς Ρωσίας ἐν τῷ Ελεγηνικῷ Ωκεανῷ, καὶ ἡ Ιαπωνικη (6,000 κατ.) πρωτεύουσα τῆς ὁμοίων παραχρίας, εἰς τὴν ἐποίαν ὑπάγοντας αἱ Νῆσοι τῆς Νέας Σιβηρίας, κέμεναν ἐν τῷ Ἀραβικῷ Ωκεανῷ παρὰ τὰ ΒΔ. τῶν ἔχοδῶν τοῦ Λένα.

γ'. Μέσην Ἀσιατικὴν Ρωσίαν

Ἡ Μέση Ἀσιατικὴ Ρωσία ἡ ὥσπερν (δυτικὸν Τουρκεστάν), περιλαμβάνει τὰς χώρας τῶν Κιργίζων κειμένας μεταξὺ τῆς Σιβηρίας, τοῦ Ἀνατολικοῦ Τουρκεστάν καὶ τῆς Ἐπερκαστίου Ρωσίας. Εἶνε δὲ αὐτοὶ ἡ Ἀκμολίνσκη, ἡ Σεμιπαλατίνσκη, ἡ Σεμιρετσένσκη, ἡ Φεργάνα, ἡ Σαρελοχάνη, ἡ Ἀμούρ Δαρία, ἡ Σιρ-Δαρία, ἡ Τουργάνη καὶ ἡ Ούράλσκη. Ὁ πληθυσμὸς τῆς χώρας ταῦτης εἰνε 6 ἑκατομμύρια περίπου.

"**Οορ** ἔχει τὰ Ἀλιάτια πρὸς Α. καὶ τὰ Θιουρίνα πρὸς ΝΑ.

Ποταμοὶ αὐτῆς εἰνε δὲ ἡ Ἀμούρ Δαρίας καὶ δὲ Σιρί Δαρίας ἐκδάλλοντες εἰς τὴν Ἀράλην λίμνην.

Δίνυνα εἰνε ἡ Ἀράλην καὶ ἡ Βαλκάση.

Κυριώτεραι πόλεις ἐνταῦθα εἰνε ἡ Ἀκμολίνη, ἡ Σεμιπαλατίνη (25,000 κατ.), ἡ Χακάνδη (80,000 κατ.), σπουδαῖαν μετοπορικὸν κέντρον, ἡ Σαμαρκάνδη (55,000 κατ.), ἡ Τασκένδη, ἡ μεγίστη πασῶν 156,000 κατ.), ἡ Τονγράνη καὶ ἡ Ούράλσκη (37,000 κατ.), ἐπὶ τοῦ Ούράλη ποταμοῦ.

δ'. Υπερκάσπιος Ρωσία

Ἡ Υπερκάσπιος Ρωσία ἀποτελεῖται ἐκ τῶν πρὸς ἀνατολὰς τῆς Κασπίας θαλάσσης χωρῶν τῶν Τουρκομάνων, καὶ τῶν Χανάτων Χίβρας καὶ Βουχάρας καὶ τῆς Μέροτης.

"Ἐχει πληθυσμὸν 1 ἑκατομμύριον.

Οἱ κάποιοι αὐτῆς εἰνε Μωκρεθανοί

Τῆς χώρας τῶν Τουρκομάνων πόλεις ἔχει τὴν Κρασοβόδοσκην παρὰ τὴν Κασπίαν

Τὸ Χανάτον τῆς Χίβρας ἔχει πληθυσμὸν 750,000 πατ περίποτον καὶ πρωτεύουσαν τὴν Χίβρα (5,000 κατ.).

Τὸ Χανάτον τῆς Βουχάρας, μεγαλητερον τοῦ τῆς Χίβρας, ἔχει πληθυσμὸν 2 (3) 2 ἑκατομμύριαν καὶ πρωτεύουσαν τὴν Βουχάρα (75,000 κατ.).

Ἡ δασὶς Μέροβη, κειμένη ἐπὶ τῆς σιδηροδρομικῆς δόδοι μεταξὺ Σαμαρκάνδης καὶ Κρασοβόδοσκης εἰνε σπουδαιοτάτη ὑπὸ ἐμπορικῆν καὶ στρατηγικῆν ἐποψιν.

ΤΜΗΜΑ ΤΡΙΤΟΝ

ΓΕΩΓΡΑΦΙΑ ΤΗΣ ΑΦΡΙΚΗΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.

Η ΑΦΡΙΚΗ ΕΝ ΓΕΝΕΙ

Ἡ Αφρικὴ βρέχεται πρὸς Β. ὑπὸ τῆς Μεσογείου θαλάσσης, πρὸς Δ. ὑπὸ τοῦ Ατλαντικοῦ ὄρεων, πρὸς Ν. ὑπὸ τοῦ Νοτίου ὄρεων (τῶν ήγιανένων Ατλαντικοῦ καὶ Ινδικοῦ) παρὰ τὸ δέ τοῦ Ινδικοῦ ὄρεων καὶ τῆς Ἐρυθρᾶς θαλάσσης. Ενοσοταῖ δὲ μετὰ τῆς Ασίας διὰ τοῦ Ισθμοῦ τοῦ Σουέζ.

ΜΕΝΕΑΚ Β

Τὰ σημαντικώτερα ἀκρωτήρια τῆς Ἀφρικῆς είναι τὸ Λευκὸν πρὸς Β., τὸ Βοτσάδώρον, τὸ Πράσινον καὶ τὸ Λοπέζιον πρὸς Δ., τὸ Εύελπι καὶ τὸ ΟΥ-Ι-ΤΕΡΟ ΤΑ-Ι-ΤΟΥ

τῶν Βελονῶν πρὸς Ν., οὗτος ὁνομασθεὶς κατὰ τὸν 150ν αἰῶνα παρὰ τῶν Πορτογαλών θαλασσοπόρων, δύστι ἡ μαργηντικὴ βελόνη κατὰ τὴν εἰς αὐτὸν προσέγγισιν τῶν πλάσιν, ἐστρέψετο τότε πρὸς βορρᾶν, ἐνῷ εἰς προτέρους χρόνους ἐτῇ θέσει ἑκείνη δημιύθετο πρὸς ἀνατολάς, γῦν δὲ ἀποκλίνει 30° πρὸς δυσμάς. Πρὸς Α. δὲ ἀκρωτήριον είναι τὸ τοῦ Σέβαστιανοῦ, τὸ Δελγάδον καὶ τὸ Γουαραδφαύον.

Ἡ Ἀφρικὴ διλιγυστούς κόδιπον ἔχει. Είναι δὲ οὗτοι δὲ τῆς Σιδηρας καὶ δὲ τῆς Γάρβης ἐν τῇ Μεσογείῳ θαλάσσῃ, δὲ τῆς Γουνέας ἐν τῷ Ἀτλαντικῷ θαλάσσῃ, καὶ δὲ ἀδειάς τοῦ Ινδικοῦ ὥκεανον.

Ποσθοιοί ἀδητοί εἰναι δὲ τῆς Γραμβατίρης, ὡς χωρίων τῆς Ἀφρικῆς ἀπὸ τῆς Εδεράπης, καὶ δὲ Βαβελμαρδίβειος, χωρίων ἀδητῶν ἀπὸ τῆς Ἀραβίας.

Τὰ κυριώτερα δοῦλα τῆς Ἀφρικῆς είναι πρὸς Β. δὲ Αἴλας, πρὸς Δ. τὰ Φονταγαλλόνα καὶ τὸ Καμεούν, πρὸς Ν. τὰ Μασίσια, τὰ Μαϊόπια, τὰ Αομβρία, ἡ Δρακεμπέρη, τὰ Μέλανα δορι καὶ τὰ Καρροῖα, πρὸς Α. δὲ τὰ Αβησσινιακὴ δορι εἰς τὰ νότια τῶν δυτικῶν ὑφοῦνται τὸ Κιλιμιτζαρον καὶ τὰ Κένα.

Ἡ Ἀφρικὴ ἔχει τὴν μεγίστην ἐν τῷ κόσμῳ **ἔρημον** Συράχαρον. Αὕτη ἐκτείνεται ἀπὸ τῶν παραλίων τοῦ Ἀλεπούνικοῦ ὥκεανον μέχει τῆς κοιλάδος τοῦ Νείλου. Ἐν τῇ ἐρήμῳ ταῦτη εὑρίσκονται οὐκάντος, εἰς μεγάλας ἀποστάσεις ἀπὸ ἀλλήλων, τόποι κατάφυτοι, πότι δέστρων ποτικήμενοι καὶ καλούμενοι δάσεις.

Οἱ μέριστοι καὶ σπουδαιότατοι τῶν **ποταμῶν** τῆς Ἀφρικῆς εἰναι δὲ Νείλος δεύτης ἑκάλλειοι εἰς τὴν Μεσόγειον θάλασσαν. Εἰς τὸν Ἀτλαντικὸν ὥκεανὸν ἑκάλλουσιν δὲ Σενεγάλης, δὲ Γαμβίας, δὲ Νίγειρ, δὲ Κόγυρος, δὲ Κονάρτος, δὲ Κοννέας καὶ δὲ Ορδηγῆς, καὶ εἰς τὸν Ἰνδικὸν τούτουν διεκάλλουσιν δὲ Τογγέλας, δὲ Αλιποτος, δὲ Ζαμπέλης, δὲ Ροβόνας, καὶ δὲ Ιούβας.

Ἡ Ἀφρικὴ ἔχει πολλὰς **λίμνας**. Τούτων αἱ μεγαλύτεραι εἰναι δὲ Τάδα, δὲ Τάνα, δὲ Βικτωρίας Νιάνζα, δὲ Αλβέρτου Νιάνζα, δὲ Ταγγανίκα, δὲ Βαγγεβέλη καὶ δὲ Νάδασα.

Τὸ **κλιμα** τῆς Ἀφρικῆς, καὶ μένεινται κατὰ τὸ πλείστον ἐν τῇ διακεκαμένῃ ζώνῃ, εἰναι τὸ θερμότατον πασῶν τῶν ἐν τῇ Γῇ χωρῶν. Τὰ δύο ἀκρα τῆς ἡπείρου ταῦτης, τὰ βόρειαν καὶ τὰ νότιαν τῆς εὐκράτης ζώνης, ἔχουσι καὶ εὐκράτερον τὸ κλίμα.

Οἱ κάτοικοι τῆς Ἀφρικῆς ἀνέρχονται εἰς 137 ἑκατομμύρια. Οἱ πλείστοι αὐτῶν ἀνήκουσιν εἰς τὴν Αἰθιοπικήν, καὶ τὴν Νιγηριτικήν καλούμενην φυλήν. Κατοικοῦσι δὲ οὗτοι κυρίως τὰ μέσαν καὶ τὰ νότια τῆς Ἀφρικῆς. Οἱ τὰ βόρεια τῆς Ἀφρικῆς οἰκοῦντες ἀνήκουσιν εἰς τὴν Καυκασίαν φυλήν.

Οἱ θιαγενεῖς κάτοικοι τῆς τε μέσης καὶ τῆς νοτίου Ἀφρικῆς εἰναι εἰδωλολάτραι φευγιστοί. Οἱ μωαμεθανισμὸς ἐπικρατεῖ εἰς τὴν βόρειον Ἀφρικήν. Χριστιανοί δὲ εἰναι οὖ μόνον οἱ Εὐρωπαῖοι ἀποικοι ἐν Ἀφρικῇ, ἀλλὰ καὶ οἱ Κόπται τῆς Αιγύπτου καὶ οἱ Ἀηγεσινοί.

Ἡ Ἀφρικὴ διαιρεῖται εἰς ἑξ τριμματα, τὴν Βόρειον, τὴν Δυτικήν, τὴν Νότιον, τὴν Ανατολικήν, τὴν Κεντρικήν καὶ τὴν Νησιωτικήν Ἀφρικήν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'.

ΒΟΡΕΙΟΣ ΑΦΡΙΚΗ

Ἡ Βόρειος Ἀφρικὴ περιλαμβάνει 1) τὴν Αἴγυπτον, 2) τὴν Τούτον, 3) τὴν Τόνδα, 4) τὴν Αιγύπτων, 5) τὸ Μαρόκον καὶ 6) τὴν Σαχάραν. Ἡ Τρίπολις, δὲ Τύνις καὶ τὸ Μαρόκον περιλαμβάνονται συνήθως ὑπὸ τοινὸν ονόματος Βερβερίας.

α'. ΑΙΓΥΠΤΟΣ.

ΑΒΒΑΣ-ΧΙΛΛΗ

Ἡ Αἴγυπτος κατέχει τὸ κάτιον μέρος τῆς κοιλάδος τοῦ Νείλου. Η ἐπιφάνεια αὐτῆς διαιρεῖται εἰς δύο ἀπὸ ἀλλήλων διακεκριμένα μέρη, τὴν παρὰ τὸν Νείλον χώραν καὶ τὴν ἔρημον. Ἐκ τούτων καλλιεργήσιμον εἶναι μόνον ἡ πορὰ τῶν ποταμῶν χώρα, δῆση κατακλύζεται ὑπὸ τῆς πλημμύρας αὐτοῦ.

Ο Νείλος, εἰς τὸν ἐποίον χρεωστεῖ δὲ κύρια τὴν εὐφορίαν αὐτῆς, σχηματίζεται ἀπὸ τὸν Βάρο ἐλ Αβίδδην Αιγύπτων ποταμού, πηγάδοντα ἐκ τῆς λίμνης Βικτωρίας Νιάνζας, καὶ ἀπὸ τὸν Βάρο-ελ Ασούρης ἢ Κναροῦν ποταμού πηγάδοντα ἐν τὸν δέρων τῆς Ἀδησσινας. Οἱ δύο οὗτοι ποταμοί ἐνώμενοι παρὰ τὸ Χαρτούμ, ἀποτελοῦσι τὸν Νείλον, δεστὶ δεσχέμενος κατὰ τὸν ἑστὸν τοῦ Αιθάραν ἢ Μέλαινα ποταμού, διαρρέει τὴν Νοούσιαν καὶ τὴν Ανώ καὶ Μέσην Αἴγυπτον σχηματίζων διαφέρους καταρράκτας. Διασχίζεται δὲ παρὰ τὸ Κάιρον εἰς τὴν εἰσόδον τῆς Κάτω Αιγύπτου, καὶ ἑκάλλειται εἰς τὴν Μεσόγειον διὰ δύο κυρίων στομάτων, τοῦ τῆς Ροσέτης πρὸς Δ. καὶ τοῦ τῆς Αιματίτης πρὸς Α., τὰ ἐποία σχηματίζουσαν τὸ Δέλτα.

Ο Νείλος πλημμυρεῖ κατ' ἔτος τὴν περὶ αὐτὸν χώραν ἀπὸ τοῦ μηνὸς Ιουνίου μέχει τοῦ Σεπτεμβρίου, εἰτα δὲ ἀποσυρόμενα τὰ διάταξα, ἀφίνονται εἰς τὸ ἔδαφος τὴν γονιμοτούδην ἑλύνην ίδιν, εἰς τὴν ἐποίαν ὀφείλεται δὲ ἀφθονες συγκομιδὴ τῆς Αιγύπτου. Τὸ **κλιμα** τῆς Αιγύπτου είναι θερμὸν καὶ ἑρόδον ἐν γένει. Ἡ Αιγύπτως ἔχει 10 ἑκατομμύρια κατώτακια.

Τοῦτων οἱ πλείστοι εἰναι Ἀραβικῆς καταγωγῆς, δηλαδὴ ἀπόγονοι τῶν κατὰ τὸν 10ον αἰῶνα κατακτησάντων τὴν Αἰγύπτον Ἀράδων. Οὗτοι ἀποτελοῦσι τὸν γεωργικὸν πλήθυσμόν, καλούμενοι φελλάζοι, καὶ εἰναι Μωαρεθανοί. Τὸ πάρχουσιν ἐν Αιγύπτῳ καὶ περὶ τοὺς 500,000 Κέπτας ἀπογόνους τῶν ἀρχαίων Αιγυπτίων.

Οὗτοι είναι χριστιανοί. Τὸ δέρχον ἔθυος είναι οἱ Τούρκοι. Εὑρίσκονται δὲ ἐντάθια καὶ Ἀρμένιοι, Σύροι, Ἰουδαῖοι καὶ Φράγκοι ἡ Εὐρωπαῖοι. Οἱ τελευταῖοι σύντοι, κατοικοῦντες εἰς τὰς πόλεις, ἀνέρχονται εἰς 100,000 περίπου.

Ἄπό τοι 1806 ἡ Ἀγιαπτος κυβερνάται ὑπὸ Ἀντιθασιλέως (Κεδῆη) ὑποτελοῦς εἰς τὴν Τουρκίαν. Οἱ πρώτοι Ἀντιθασιλέως ὑπῆρχεν ὁ Μεχμέτ Ἀλής, ὁ πατέριος τοῦ Ἰμράζημ Πασά τοῦ ἐργμάτων τῆς Πελοπόννησου κατὰ τὴν Ἐλληνικὴν ἀνάστασιν. Άλλος ἀπὸ τοῦ 1882 ἔτεος ἡ Καραϊστάνη μετατρέπεται εἰς τοκοπούτο Εκκλησιαστικόν Πολιτικόν.

κατὰ τῶν ξένων καθ' ὑποκίνησιν τοῦ τότε ὑπουργοῦ τῶν στρατιωτικῶν Ἀραβῆ Πασά, ἡ Ἀγγλία ἐπέδειλεν εἰς τὴν Ἀζυρπότον, τῇ συναντέσει καὶ τῶν λοιπῶν Εὐρωπαϊκῶν Δυνάμεων, τὴν ἔστησην κατοχῆν διὰ τὴν προστασίαν τῶν ξένων καὶ τὴν περιφρόργησιν τῶν συμφερόντων αὐτῶν. Πέρδε τούτοις δὲ ἐπεδήληθε εἰς τὴν Ἀζυρπότον ξενικὴ διαχειρίσις τῶν οἰκονομικῶν, καὶ ἄλλα προνέματα τῶν ξένων, έθνους ξένα δικαιαστήρια. Τὰ γεγονότα ταῦτα ἀπέρχονται ἐνέργεικα καὶ εἰς τὸν τέλον χώρα ἔκεινη Ἐλληνισμόν, τούτῳ μαλλον, διωγμού τοῦ οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, τούτῳ μετέπειτα παντὸς

ΕΚ

1 Μαροκινός. — 2 *Αραγ. — 3—4 Καβύλα. — 5 *Άλγερινός. — 6—7 Αλγύπτιο. — 8 *Αβησσινός. — 9 Τοναρέγος. — 10 Μαζορ. — 11 Κάρφος. — 12—13 Μπόερς.

ἄλλου εὐρωπαϊκοῦ, καθίτι σίκυσσιν ἐν αὐτῇ 38,000 περίπου Ἑλλήνες μέγα διενεργοῦντες ἐμπόριον καὶ λίαν ισχύοντες ἐν πᾶσιν αὐτόν.

*Αρχεῖ δὲ ἀπὸ τοῦ 1891 οἱ Κεδένης Ἀμπᾶς, τρισέγγονος τοῦ Μεχίλετ Ἄλη.

Ἡ Αλγύπτιος διαιρεῖται διοικητικῶς εἰς Κάιω Αγγυπτον ἡ χώραν τοῦ Αἴλιτα καὶ εἰς Ἀνω Αλγύπτιον ἡ Ελ Σαΐδ.

Αἱ μεγαλήτεραι πόλεις τῆς Κάιω Αλγύπτου εἰναι τὸ Κάρφος (570,000 κατ.), ἡ πρωτεύουσα, ἔντια κατοικοῦσι περὶ τοὺς 20,000 Ἑλληνας. Εἰναι πόλεις ἐμπορική, ἔχουσα ἀξέλογον Μουσεῖον Αλγυπτικῶν ἀρχαιοτήτων. Εἰς ΝΔ. ὥστοι ἔκειτο ἡ ἀρχαία Μέρφις, ἡ περιφύμωμος πρωτεύουσα τῆς ἀρχαίας Αλγύπτου. Ἡ Άλεξάνδρεια (320,000 κατ.), ἐν ἡ κατοικοῦσι περὶ τοὺς 30,000 Ἑλληνας, εἰναι πόλεις ἐμπορικῶτατη. Εἰναι Ἐδρα Πατριάρχου καὶ ἔχει Ἑλληνικὸν Γομάτιον. Αὕτη, κτισθεῖσα τῷ 332 π.Χ. ὑπὸ τοῦ Μεγάλου Ἀλεξάνδρου, ἡκαπασεν ἐπὶ τῶν διαβήχων αὐτοῦ Πτολεμαίων, οἵτινες ἀνέδειπναν αὐτὴν ἑστίαν τῶν ἐπιστημῶν καὶ ἐποίκισαν πρὸς τοὺς ἄλλους διὰ τῆς ἁξιόλογου Βιβλιοθήκης.

Πρόδες Δ. τῆς Ἀλεξανδρείας κείται ἡ κάμη Α' Αβον κχρ., ἐν τῷ δρόμῳ τῆς ἐποίας οἱ Ἀγγλοι ὑπὸ τῶν Νέοσινα κατενυμάχησαν τῷ 1798 τοῦ Γάλλους. Ἐν δὲ τῇ διάρωγι τοῦ Σουέζ κείνται αἱ πόλεις Πλότρ Σαΐδ (42,000 κατ.), τὸ ἀρχαῖον Ηπλούσιον, ἡ Ιουμαλία καὶ τὸ Σουέζ (12,000 κατ.). Ἐτεραι πόλεις εἰναι ἡ Λομέττη (30,000 κατ.), ἡ Ρούστιν (18,000 κατ.), ἡ Τάρτα (57,000 κατ.), ἡ Μανούφρα (35,000 κατ.), καὶ τὸ Ζαγάΐτη (36,000 κατ.).

Εἰς τῷ μικρὸν ἀπόστασιν ἀπὸ τοῦ Καΐρου εὑρίσκονται αἱ περιφύμωμοι πυραμίδες, ὧν αἱ μεγαλήτεραι εἰναι αἱ Πίτερα τοῦ Χέοπου, τοῦ Χεφρέων καὶ τοῦ Μικενέων, καὶ δύο ἀρχαίτεραι τούτων ἐν Δαρσοῦν. Ἐκάστη αὐτῶν ἡτο πρωροισμένη εἰς τάφον ἐνδεις βασιλέων, ὅληις δὲ τίνεις μικρότεραι δι'. ἐν ἔκαστον μέλος τῆς βασιλικῆς οἰκογένειας. Οὐ μακρὰν αὐτῶν κεῖται καὶ κολοσσαῖς Σφῆξ.

*Ἐν τῇ Ἀνω Αλγύπτῳ εὑρίσκονται τὰ ἐρεπτια τῶν ἀρχαίων ἐκατομπύλων Θηθῶν. Πρόδες Ν. τούτων κεῖ-

ται ἡ Ασσονάρη, ἡ ἀρχαία Συήνη. Ἀλλη πόλεις ἐνταῦθα εἰναι ἡ Σιωνί (42,000 κατ.).

Εἰς τὴν πρὸς Δ. τοῦ Νέλου Αιδουνήν ἐφημον, τὴν ἀνήκουσσαν εἰς τὴν Αλγύπτον, εὑρίσκονται δάσεις τινές, ὃν αἱ μεγαλήτεραι εἰναι ἡ Σιράζ (Ἀμμώνιον), ἡ Αντική δάσος (Αὐγίλα), ἡ Μικρή δάσος καὶ ἡ Μεγάλη δάσος.

3. Τριπολίς, Φεζάν καὶ Βάρκη

Αἱ κῶραι Τριπόλις Φεζάν καὶ Βάρκη ἀποτελοῦσσαι ἐν τουρκικὸν βιλαστικὸν ἔχουσι πληθυσμὸν 1,000,000.

Καὶ τῆς μὲν Τριπόλεως πρωτεύουσα εἰναι ἡ Τριπόλις (30,000 κατ.), ἔδρα τοῦ Τούρκου Διοικητοῦ.

Τοῦ Φεζάν, κειμένου πρὸς Ν. τῆς Τριπόλεως, πρωτεύουσα εἰναι ἡ Μουρούσικη. Ἐνταῦθα κυριώτεραι δάσεις εἰναι ἡ Σόκνα, ἡ Σεβᾶ, ἡ Γέρμα.

Ἡ Βίρην, ἡ ἀρχαία Κρητηνή κειμένη πρὸς Α. τῆς Τριπόλεως, ἔχει πρωτεύουσαν τὴν Βεγγάλην, τὴν ἀρχαίαν Βερενίκην, πόλιν ἐμπορικήν.

γ'. Τύνις.

Ἡ Τύνις, διατελοῦσσα ἀπὸ τοῦ 1881 ὑπὸ τὴν γαλλικὴν προστασίαν, διοικεῖται ὑπὸ Βένη. Ἐχει 1,500,000 κατοίκους, Καβύλιους ἡ Βερβέρους καὶ Ἀράβας Βεδουΐνους.

Πρωτεύουσαι αὐτῆς πόλεις εἰναι ἡ Τύνις (154,000 κατ.), πόλις βιομηχανική, συνδεδεμένη διὰ σιδηροδρόμου μετα τὸν ἐπινεύοντα αὐτῆς Γόλεττα. Εἰς τὰ ΒΑ. τάντης εἰναι ἡ θέσις τῆς πόλεως ποτὲ ἐπαρχίας Καρχηδόνος. Ἡ μεγάλη αὐτῆς φοινική πόλις, παταστραφεῖσα τῷ 146 π. Χ. ὑπὸ τῶν Ψωμάιων, ἀνώρθιθη βαδιδύτερον καὶ κατὰ τοὺς βυζαντινοὺς χρόνους ἡτο ἔδρα τῆς ἔξαρχικῆς Ἀφρικῆς. Ἀλλὰ κατὰ τὸν 7ον αἰώνα μ. Χ. κατεστάρηψεν ὑπὸ τῶν Ἀράβων καὶ ἔκτοτε δὲν ἀνύποδομήθη πλέον.

*Ἀλλαὶ πόλεις τῆς Τύνιδος εἰναι ἡ Καϊριβάνη (15 χιλ. κατ.), ἡ ἐκκλησιαστική πρωτεύουσα, ἔχουσα λαμπρὸν τίμαλον. Ἐπέτοις ἡ πρωτεύουσα τοῦ ἀραβικοῦ κράτους τῆς βορεοῦ Αφρικῆς. Ἡ Βιζέντα, ἐμπορικὸς λιμήν καὶ ναυστάθμος, κειμένη παρὰ τὴν ἀρχαίαν Ἰτύκην, καὶ τὸ Σφάξ (30,000 κατ.).

Εἰς τὰ ἀνατολικὰ παράλια εισίσκονται τὰ λείψανα τῆς ἀρχαίας Θάψου, παρὰ τὴν ἐπόπιαν ὁ Καῖσαρ ἐνίκησε τῷ 46 π. Χ. τοὺς Πομπηιανούς.

δ'. Ἀλγερία.

Ἡ Αλγερία, ἡ σπουδαιοτάτη τῶν ἀποικιακῶν κτήσεων τῆς Γαλλίας ἔχει πλήθυσμὸν 4 ἑκατομμυρίουν. Είναι δὲ οἱ κάτακοι ἀντὶς "Αραβεῖς νομάδες ἢ Βεδουΐνοι".

Ἡ χώρα, διασχιζομένη ὑπὸ τοῦ Ἀτλαντοῦ, διαφέρεται ὑπὸ τοῦ ποταμοῦ Σχελίφον, πηγάζοντος ἐκ τοῦ Ἀτλαντοῦ καὶ ἐκβάλλοντος εἰς τὴν Μεσόγειον θάλασσαν.

"Ἡ Ἀλγερία διαιρεῖται εἰς 3 νομούς, Ἀλγερία, Κωνσταντίνης καὶ Ὁράν.

Καὶ τοῦ μὲν Ἀλγερίου ἐπισημότεροι πόλεις εἰνε τὸ Ἀλγέριον (83,000 κατ.), ἡ Μίδεα (16,000 κατ.) καὶ τὸ Τιζί Ούζέν (27,000 κατ.). Τῆς δὲ Κωνσταντίνης ἡ Κωνσταντίνη (47,000 κατ.) ἡ Βάνη (30 χιλ. κατ.) ἡ Βούνια (14,000 κατ.) καὶ ἡ Φλατπεύλη (20,000 κατ.).

Καὶ τοῦ Ὁράνη ὁ Ὁράνη (75,000 κατ.), ἡ Τιεμένην (30,000 κατ.), ἡ Μοσταγανέμη (17,000 κατ.), ἡ Σιδί βε-αβές (27,000 κατ.) καὶ ἡ Μασκάρα (20 χιλ. κατ.).

"Ἡ Ἀλγερία παράγει σίτον, κρητίνην, σίνον, διά-

ρας, καπνὸν ἐκλεκτόν, ἔλαιον καὶ τὸ ἀγρωστοειδὲς φυτὸν ἄλφα, ἐξ οὐ κατασκευάζονται σχοινία, ψύχαι καὶ κέρτης.

Ἐ. Σουλτανᾶτον τοῦ Μαρόκκου

Τὸ Μαρόκκον τὸ δυτικώτατον τῶν Βερβερικῶν κρατῶν, ἐπεινέπει τὸ ἀπὸ τῆς Μεσσηγεῖου πρὸς Β. μέχρι τῆς Σαχάρας πρὸς Ν. καὶ ἀπὸ τοῦ Ἀτλαντικοῦ ὥκεανος πρὸς Δ. μέχρι τῆς Ἀλγερίας πρὸς Α.

Ἡ αὐτοκρατορία αὕτη ἡ Σουλτανᾶτον, περιλαμβάνουσα τὸ Μαρόκκον καὶ τὸ Φέρες πρὸς Β. τοῦ Ἀτλαν-

Πλάνης ἀλεμάνων.

τος καὶ τὰς πρὸς Ν. αὗτοῦ χώρας Σοῦς, Ἐλδρᾶ καὶ Ταλιρέλιτη, ἔχει πληθυσμὸν ἐν ἑκατομμυρίων.

Ἡ χώρα διασχίζεται ὑπὸ τοῦ Ἀτλαντοῦ καὶ διαρρέεται ὑπὸ τῶν ποταμῶν Μουλούν, ἐκδάλλοντος εἰς τὴν Μεσσηγεῖον θάλασσαν, καὶ Σεβοῦ, ἐκδάλλοντος εἰς τὸν Ἀτλαντικὸν ὥκεανον.

Οἱ ἄρχοντες λάζες τῆς χώρας εἶναι οἱ Μαύροι (Μαυρούσιοι), ἢτοι ἀπέργονοι τῶν Ἀράδων τῶν κατακτησάντων τὴν χώραν κατὰ τὸν Ιωνικὸν μ. Χ. Οἱ λαοὶ κάτοικοι εἶναι Βέρβεροι. Τοπάρχουσιν δύμας ἐν αὐτῇ πολλοὶ Νιγρεῖται καὶ Πουδαῖοι.

Εἰς τὸ Μαρόκκον ἐπυρατεῖ ἀπόλυτος μοναρχία. Ὁ αὐτοκράτωρ ἡ Σουλτάνος Ἄδδουλ-Ἀζίζ ἔρχεται ἐν αὐτῷ ἀπὸ τοῦ 1894.

Πόλεις σημαντικώτεραι τοῦ Μαρόκκου εἰναι τὸ Μαρόκκον (Μαρακκέσχ) (60,000 κατ.), ἔχον ἐμπορευτὸν μαροκινῶν δεμάτων. Τούτου κύριον ἐπίνειον ἡτο ἔλλοτε ἡ Μαγαδῶρη ἐπὶ τοῦ Ἀτλαντικοῦ ὥκεανος. Τὸ Φέρες (14,000 κατ.), ἡ κυρία ἔδρα τοῦ Σουλτάνου, δυτική δύμα διαμένει ἐναλλάξ καὶ εἰς τὸ Μαρόκκον καὶ εἰς τὴν Μακανέζην (30,000 κατ.). Ἡ Ταγγέρην (30,000 κατ.) παρὰ τὸν Γιραλτάρειν πορθμόν, σπουδαῖος ἐμπορικὸς λιμήν.

Εἰς τὸ Μαρόκκον ὑπάγονται αἱ πρὸς τὰ ΝΑ. κείμεναι δάσεις, ἐν αἷς ἡ ἐνφορος Τεκνᾶ καὶ τὰ ἐν τῇ ὑπὸ τοῦ ποταμοῦ Ἐλδρᾶ διαφερομένη χόρα εἰριστόμενα κχωρία, μεταξὺ τῶν ἀποίων πρωτεύει τὸ Ταμαρκούν.

Εἰς τὸ Μαρόκκον ἔχει κτήσεις ἡ Ισπανία τὰς πόλεις Κέονταν, Τετούν καὶ Μελλίλαν καὶ τὰς παραχειμένας αὐτῷ νίνδους Γομέλαν, Ἀλκούνεμας καὶ τὰς τρεῖς Τσαφαρίνας νήσους. Εἶναι δὲ πάσαι αἱ κτήσεις αὐταὶ φρούρια (presidios), εἰς τὰ ἀποία

ἐγκαθιεργυνούται αἱ πολιτικοὶ κατάδικοι καὶ αἱ βαρύποινοι.

Σ. Σαχάρα.

Ἡ Σαχάρα, τοιτέστιν ἡ ἔρημος, ἡ μεγίστη τῶν ἐν τῇ κόσμῳ ἐρήμων, κατέχει τὸ ἡμίου σχέδιον τῆς βορείου Ἀφρικῆς. Ὁρίζεται πρὸς Β. ὑπὸ τῆς Βερβερίας, πρὸς Δ. ὑπὸ τοῦ Ἀτλαντικοῦ ὥκεανος, πρὸς Ν. ὑπὸ τοῦ Σουδάν καὶ πρὸς Α. ὑπὸ τῆς κοιλάδος τοῦ Νείλου.

Οἱ κάτοικοι τῆς Σαχάρας, μή περιλαμβανομένων τῶν μερῶν τῶν ἀνηκόντων εἰς τὴν Αἴγυπτον, τὴν Τρίπολιν καὶ τὸ Μαρόκκον, ἀνέρχονται εἰς 3 ἑκατομμύρια.

Ἡ Σαχάρα δὲν είναι ἀπανταχοῦ ἔηρα καὶ ἀγονος, οὔτε ἡ ἐπιφάνεια αὐτῆς παρουσιάζει ἀπανταχοῦ τὴν αὐτὴν δύνην, οὔτε είναι ἐντελῶς ἀκατοίκητος. Καὶ εἰνεὶ μὲν κατὰ τὸ πλείστον τὸ ἔδαφος αὐτῆς ἀμυῶδες, ἀλλακούμενον ὑπὸ τῶν κοιτῶν ῥυακίων ἀνύδρων ἐν γένει: καὶ ἡ ἐλλειψὶς αὐτῆς ἡ δύναται εἰς τὸ κύριον χαρακτηριστικὸν τῆς ἐρήμου ταύτης. Κατὰ μακρὰ διαστήματα δρμῶς ἀπαντῶσι τόποι εὖθεροι: καὶ κατάρτυροι, αἱ δάσεις, αἰτίας ἐπιφάνειας τῆς περιβάλλοντος αὐτὰς ἡρασταίς, δρμοιάζουσι μὲν νήσους ἐν μέσῳ τοῦ ὥκεανος. Ἀλλὰ καὶ λόφοι καὶ δρηνοί διέρχονται ἐν μέσῳ τούτων κείνται: αἱ δάσεις.

Ἄπασαι αἱ δάσεις τῆς βορείου Ἀφρικῆς είναι ἡ κοιλάδες ποταμῶν, τῶν ἀποίων τὸ θέριον εἰρίσκεται κυρίως ὑπὸ τὴν ἐπιφάνειαν, ἡ λεκανοειδῆ κοιλάδωματα περιβαλλόμενα ὑπὸ μικρῶν δειράδων καὶ λοφοσειρῶν, καὶ εἰς τὰ ἀποία συνάγονται: τὸ ἐκ τῶν βροχῶν θέριον ἡ τὸ ἐκ τῶν πηγῶν τῶν ἀναδρυουσῶν θίουν ἐν μέσῳ τούτων κείνται: αἱ δάσεις.

Τοπος ἐν Σαχάρᾳ.

ἀπὸ τῶν πέριξ ὑψηλάτων. Πλὴν τῶν ἥδη μηνημονεύθεισων καὶ εἰς τὴν Αἴγυπτον, τὴν Τρίπολιν καὶ τὸ Μαρόκκον ἀνηκουσῶν θέσεων, σημαντικώτεραι ἐν τῇ Σαχάρᾳ δάσεις είναι ἡ Τονάτη, ἡ Τίβεσιτη ἡ Βίλμα, ἡ Αχέλη, ἡ Γάτη, ἡ Λαδέρεο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

ΔΥΤΙΚΗ ΑΦΡΙΚΗ

Ἡ Δυτικὴ Ἀφρικὴ περιλαμβάνει τὴν χώραν τὴν ἐκτενούμενην ἀπὸ τῶν παραλίων τοῦ Ατλαντικοῦ ὥκεανος, μέχρι τῶν λεκανοπεδίων τοῦ Νίγρου πρὸς Β.

καὶ τοῦ Κέργυου καὶ τοῦ ἀντι Σαμόβεζη πρὸς Ν. Εὐς τὰ τημῆτα τούτο τῆς Ἀφρικῆς ἀνήκουσιν.

1) Ἡ Ισπανικὴ Σαχαρικὴ παραδία, ἀπὸ τοῦ ἀκρωτηρίου Βοριαδώρου μέχρι τοῦ Λευκοῦ.

2) Ἡ Γαλλικὴ Σαχαρικὴ παραδία, ἀπὸ τοῦ Λευκοῦ ἀκρωτηρίου μέχρι τοῦ ποταμοῦ Σενεγάλης.

3) Ἡ Γαλλικὴ ἀποικία Σενεγαμβία, σύτῳ καλούμενη ἐκ τῶν δύο ἐν αὐτῇ μεγαλητέρων ποταμῶν Σενεγάλη καὶ Γαμβίας. Ἐχει πληθυσμὸν 1,100,000 καὶ πρωτεύουσαν τὸν "Αγιον Λουδοβίκον" (20,000 κατ.).

4) Ἡ Βρετανικὴ Γαμβία, τῆς ὑπόλειας πρωτεύουσας είναι ἡ Βαθούσσιη (6,000 κατ.), ἐπὶ τῆς νήσου Ἀγίας Μαρίας.

5) Ἡ Πορτογαλικὴ Γουινέα, περιλαμβάνουσα καὶ τός νησίους Βισάγος, καὶ ἔχουσα πρωτεύουσαν τὴν Βούλαμόν, ἐπὶ νήσου κειμένης παρὰ τὰς ἐκβολὰς τοῦ Ποτού Γράνδε.

6) Ἡ Αγγλικὴ ἀποικία Σιέρρα Λεωνίνη, ἔχουσα πληθυσμὸν 200,000 καὶ περιλαμβάνουσα καὶ τὸν νησίον Σχέρβορ καὶ τὰς νήσους Άδων. Ταῦτης πρωτεύουσα είναι ἡ Φρεγτόβη (30,000 κατ.), ἔχουσα λαρυρόν καὶ ὄχυρόν λιμένα.

7) Ἡ ἀνεξάρτητος δημοκρατία Λιθερία, ἰδουσίσα τῷ 1822 ὡς τόπος καταφυγῆς τῶν ἀπελευθερώτων δούλων, ἐξ οὗ καὶ ἔλαβε τὸ ζηνομα. Κατακτήθη ὑπὸ 1,0,000 Νιγριτῶν. Πρωτεύουσα αὐτῆς είναι ἡ Μοροθία (5,000 κατ.).

8) Ἡ Γαλλικὴ παραδία τοῦ Ἐλέφαντος, τῆς ὑπόλειας πρωτεύουσας είναι ἡ Μεγάλη Βαισάμη.

9) Ἡ Αγγλικὴ παραδία τοῦ Χρυσοῦ, περιλαμβάνουσα καὶ τὴν πρώην ἀνεξάρτητην ἐπικράτειαν τῶν Ἀσχαντῶν. Ἐχει πληθυσμὸν 2 περίπου ἑκατομμυρίων. Πρωτεύουσα καὶ κυριώτερος λιμένης αὐτῆς είναι ἡ Ἀληρα (16,000 Κατ.). Ἡ γύρω τῶν Ἀσχαντῶν, τῆς ὑπόλειας πρωτεύουσας είναι ἡ Κουσάμη προστηρήθη εἰς τὴν Ἀγγλικὴν ἀποικίαν τῷ 1896.

10) Ἡ Γερμανικὴ ἀποικία Τογολάνδη, ἔχουσα 2 ἑκατομμύρια κατοίκων καὶ πρωτεύουσαν τὸ Μαρόν Ποτο ν, κυριώτερον λιμένα τὴν Αδμην καὶ σημαντικότερον μεσόγειον πόλειν τὸ Τόγον (8,000 κατ.).

11) Ἡ Γαλλικὴ κτηνὸς Δαχούμεν ὑπαγείσα ὑπὸ τῆς Γαλλίας διὰ τῶν ἑκταρατείων τοῦ 1892 καὶ 1893 μετά τὴν αἰχμαλωσίαν τοῦ βασιλέως Βεργανῶν. Ἐχει πρωτεύουσαν τὴν Ἀβρομένη (5,000 κατ.) καὶ ἐπίνειον αὐτῆς τὴν Βιδάχη.

12) Ἡ Αγγλικὴ Νιγροτία περιλαμβάνουσα ὅλον τὸ λεπαντέσιον τοῦ μέσου καὶ κάτω Νίγρου καὶ τὴν παλιοτέραν ἀποικίαν Ααγώ. Τῆς Νιγρείας ἡ πληθυσμὸς ἀνέρχεται εἰς 20 ἑκατομμύρια. Περιλαμβάνει διάφορα νιγρετικὰ κράτη, ὃν τὰ μεγαλήρειαν τὸ Σόκοτρα, τὸ Χάδουσα, τὸ Γάνδον τὸ Βόργον, ἡ Ἀδαμάνονα καὶ τὸ Βόργον. Πρωτεύουσα

τοῦ Σοκοτρᾶ είναι τὸ Βοργον (20,000 κατ.) καὶ πόλεις τοῦ Κάρον (35,000 κατ.) καὶ ἡ πόλη μείζων Γάπικ βα (50,000 κατ.). Ἐτεραι πόλεις λόγου ἔξιται είναι τὸ Γάνδον, ἡ Υόλα (12,000 κατ.), ἡ Κοϊκα (55,000 κατ.).

Ἡ Ἀποικία Λαγώ, ἀποτελουμένη ἐκ τῶν νήσων Λαγώ καὶ Ἰδουν καὶ τῆς παρακειμένης τεναγώδους παραλίας, ἔχει πρωτεύουσαν τὴν Λαγώδη (60,000 κατ.).

"Ἀπασιν αἱ ἀνωτέρω χώραι, ἀπὸ τοῦ ἀκρωτηρίου τῆς Σιέρρας Λεωνῆς μέχρι τῶν ἐκβολῶν τοῦ Νιγρητοῦ ἀποτελοῦσαν τὴν "Ανα Γουνίέαν.

13) Τὸ Γερμανικὸν Καμερούν, ἔχον πληθυσμὸν 3 1/2 ἑκατομμυρίων, ἔχει μεγάλας φυτείας καπνοῦ, καφέ καὶ πακάνου, καὶ διενεργεῖ μέγα ἐμπόριον φυικελατού, ἐλεφαντόδοντος καὶ ἐλαστικοῦ κόρμων. Πρωτεύουσα αὐτοῦ είναι τὸ Κάμερον.

14). Τὸ Γολλικὸν Κόγγυν, ἔχον 5 ἑκατομμύριας κατοίκων καὶ πρωτεύουσαν τὴν Αιρεφεβλήτη, παρὰ τὰς θίνας τοῦ ποταμοῦ Γαδών. Τὸ Λοδγγόν, παράλιος πόλις, πρωτεύουσα τοῦ παλαιοῦ ὄμβων βραχίονεων.

15). Τὸ ἀνεξάρτητον Κόγγυν, ἰδρυθὲν τῷ 1885, τοῦ ὑπόστοιο κυρίαρχος είναι ὁ βασιλεὺς τοῦ Βελγίου. Ἐχει περὶ τὰ 2 1/2 ἑκατομμύρια κατοίκων. Πλέοντες σημαντικότεροι είναι ἐνταῦθα ἡ Βόμα, πρωτεύουσα τοῦ κράτους, ἡ Βανάνα ὁ κυριώτερος λιμένης, ἡ Λεοπολδόβλλη καὶ ἡ Νιγρογούν.

16). Τὴν Πορτογαλικὴν Ἀγγολα ἡ ἑκτενομένη ἀπὸ τῶν ἐκβολῶν τοῦ ποταμοῦ Κόργον μέχρι τοῦ ποταμοῦ Κονιένε. Ἀποτελεῖται ἐκ τῆς Ἀγγολᾶς τῆς Βεγγούελας τῆς Μοσσαμέδης καὶ τῆς Λούνδας, καὶ ἔχει πληθυσμὸν 2 1/2 ἑκατομμυρίων.

Ἐβί τὴν κτήσιν ταῦτην ὑπάγεται καὶ ἡ πρὸς Β. τοῦ Κόγγυου χώρα Καβίνδα καὶ Λαϊδίνα. Πρωτεύουσα αὐτῆς πόλεις ὁ "Άγιος Παῦλος τῆς Λούνδας (16,000 κατ.), ἡ "Άγιος Φίλιππος τῆς Βεγγούελας καὶ ἡ Μοσσαμέδη.

"Ἀπασιν αἱ ἀνωτέρω χώραι, ἀπὸ τῶν ἐκβολῶν τοῦ Νίγρου μέχρι τοῦ ποταμοῦ Κουνένε, ἀποτελοῦσι τὴν Κάτω Γουνίέαν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ'.

ΝΟΤΙΟΣ ΑΦΡΙΚΗ

"Ἡ νότιος Ἀφρική περιλαμβάνειν:

1). Τὴν Γερμανικὴν νοτιοδυτικὴν Ἀφρικὴν ἑκτενομένην ἀπὸ τοῦ Κουνένε μέχρι τοῦ Οράγη καὶ συνισταμένην ἐκ τῆς χώρας Οβάμπιτο, τῆς χώρας Μαζάρας, ἔνθα ἡ πρωτεύουσα Βινδούσκη καὶ ἔνθα ἔχει κτήσιν ἡ Ἀγγλία τὸ παρὰ τὸν Όρημ τῶν φαλανῶν (Βαλφίσχ-δαί) μέρος, καὶ τῆς χώρας Νάμας, ἔνθα ἡ πρωτεύουσα "Άγρη Πεκόνενα.

2). Τὴν Βρετανικὴν νότιον Ἀφρικήν, ἣς περιλαμβάνειν τὴν Ἀκταναν ἀποικίαν καὶ τὴν Νατάλην.

Καὶ ἡ μὲν Ἀκταναν ἀποικία ἔχει 1,750,000 κατοίκους, τὸ 1/4 τῶν ὑπόλειων είναι Εὐρωπαῖοι, ἥτοι "Άγ-

γρού, 'Ολλανδού και Γερμανού, οί δὲ λοιποί Κάρδιοι. Πρωτεύουσα αὐτής είναι η Καπετόβιτη (84,000 κατ.), Είς τὴν Ἀκταίαν ἀποικίαν ὑπάρχει καὶ ἡ χώρα τῶν Κρίκα (δυτική Κρικαλάνδη) κειμένη πρὸς B. τοῦ Ὀράγη ποταμοῦ. Πρωτεύουσα ταύτης πόλεως είναι η Κιρμεδέλη (30,000 κατ.), ενīσια ὑπάρχουσα ἀδαμαντωρυχεῖα καὶ ἡ Μαϊφρήγη, πόλις ἐμπορική.

Ἡ δὲ Νατάλη ὅπτως ὄνομασθεῖσα, διστὶ ἀνεκαλύψθη ὑπὸ τοῦ Πορτογάλου θαλασσοπόρου Βάσκου δεΓάμα τῇ ἡμέρᾳ τῶν Χαιστουγέννων τοῦ 1497 ἔχει 550,000 κατοίκους, ἐν δια 47, 00 εἰνε Ἐδρωπάλι, 40,000. Ἰδοὶ καὶ οἱ λοιποὶ Ζουλούνοι· πρωτεύουσα αὐτῆς πόλεως είναι τὸ Πλεγμαριτούδηγον (17,000 κατ.), καὶ ἡ Δουρβάρη (28,000 κατ.).

Εἰς τὴν Νατάλην ὑπάρχεινται ἡ πρὸς B. τῆς Νατάλης κειμένη Ζογλούναίδη καὶ ἡ πρὸς BΔ ταύτης κειμένη Τογγαλάνδη.

Πλὴν τῆς Ἀκταίας καὶ τῆς Νατάλης, εἰς τὴν Βρεταννικήν νότιον Ἀφρικῆν ἀνήκουσιν ἡ χώρα τῶν Βασούνων (Βασούναλάνδη), τῶν μᾶλλον πεπολιτισμένων λαῶν τῶν καρκινῶν φυλῶν, καὶ τῆς ἐποίκιας πρωτεύουσα εἴναι ἡ Μασεοῦν, ἡ χώρα τῶν Βετσοανάν (Βετσουαναλάνδη), ἡ νότιος Ζαμβεζία ἡ Ροδοεία ἡ χώρα τῶν Ματομέλεων μιγάδων ἐν Κάρφων καὶ Βετσουανῶν, ἔχουσα πρωτεύουσαν τὴν Βολιμάργιον, καὶ ἡ βόρειος Ζαμβεζία, μετὰ τῆς Νιάσσαλάνδης, τῆς ἐποίκιας κυριωτέρων ἐμπορείον εἴνει ἡ Βλαντύρη.

3. Τὰς Βοερικὰς ἀνοικοδομίας, ητοι τὴν τοῦ Ὀράγη καὶ τὴν τοῦ Τρανσόβδα.

Ἡ Δημοκρατία τοῦ Ὀράγη, κειμένη πέραν τοῦ ποταμοῦ Ὀράγη, ἔχει 207,000 κατοίκους, Λευκούς καὶ Νιγρίτας, καὶ πρωτεύουσαν τὴν Βλεφορτεΐην (4,000 κατ.). Οἱ Λευκοὶ αὐτῆς κάτοικοι, καλούμενοι Βόρεοι (χωρικοί), περὶ τοὺς 80,000 εἰνε Ὁλλανδικῆς καταγωγῆς. Ασχολούνται εἰς τὴν κτηνοτροφίαν, καὶ εἰς τὴν ἐμπετάλλευσιν τῶν ἐν τῇ χώρᾳ αὐτῶν πλουσίων ἀδαμαντωρυχείων καὶ χρυσωρυχείων. Εἶνε δὲ διαμαρτυρόμενοι.

Ἡ Δημοκρατία τοῦ Τρανσόβδα κατοικεῖται ὑπὸ 610,000 ἐντοπίων, ητοι: Ζουλούναρα, Βετσοανάν Βασούνων καὶ ἄλλων, καὶ 200,000 Λευκῶν, ἐν δὲ περὶ τοὺς 80,000 εἰνε Βόρεοι, ἐν Ἀφρικῇ γεννηθέντες, ἀποικοί, ὀλλανδικής, γερμανικῆς καὶ γαλλικῆς καταγωγῆς. Καὶ σύντοις ὡς καὶ τοῦ Ὀράγη, είνε διαμαρτυρόμενοι. Πρωτεύουσα τοῦ Τρανσόβδα είναι ἡ Πρωταρία (8,000 κατ.), ἀλλ ἡ σημαντικωτέρα ἐν αὐτῷ πόλις είνει ἡ Ιωαννεσβούρη (1-3,000 κατ.).

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε'.

ΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΑΦΡΙΚΗ

Ἡ Ἀνατολική Ἀφρική περιλαμβάνει: τὰς παραλίους χώρας τὰς ἐκτενομένας ἀπὸ τοῦ κόλπου τῆς Δελαγδάς μέχρι τοῦ κόλπου τοῦ Ἀδεν.

"Ἄπαξα ἡ Ἀνατολική Ἀφρική, κατέχεται ὑπὸ τεσσάρων Εὐρωπαϊκῶν λαῶν τῶν Πορτογάλων, τῶν Γερμανῶν, τῶν Ἀγγλον καὶ τῶν Ἰταλῶν.

1) Η Πορτογαλικὴ Ἀνατολικὴ Ἀφρική, περιλαμβάνει τὴν παραλίαν χώραν Μοζαμβίκην καὶ τὸ μέρος τῆς Ζαμβεζίας τὸ παραχωρηθέν τῷ 1891 ὑπὸ τῆς Ἀγγλίας εἰς τὴν Πορτογαλίαν. Καὶ ἡ μὲν χώρα Μοζαμβίκη ἐκτείνεται ἀπὸ τοῦ ὄρους τῆς Δελαγδάς μέχρι τοῦ ποταμοῦ Ροβίνια καὶ μέχρι τῆς Σιύνης Νιάσσας. Ἐχει 1,500,000 κατοίκους καὶ πρωτεύουσας θέσεις τὴν Μοζαμβίκην (10,000 κ.), τὴν Σοφράλαν, ητος εἰνάκεται ἐτί οὐδὲ ἡ χρυσοφόρος χώρα Ὁφρεί, εἰς τὴν ἐποίαν προσωριμέζοντο ὁ δραχαῖος πρὸς ἔρεστον χρυσοῦ, καὶ τὸ Αρορέντζο Μαρκονῆδ οὐδὲ συγκινούσσοντο μὲν τὸ ἐξωτερικὸν αἱ Βερικαλλ Δημοκρατία. Εἰς δὲ τὴν Ζαμβεζίαν ἡ μόνη ἀξιογενεῖτος θέσις είνει ἡ Σένα.

2) Η Γερμανικὴ Ἀνατολικὴ Ἀφρικὴ ἐκτείνεται πατέτη τὰ παράλια πρὸς B. τοῦ ποταμοῦ Ροβίνια μέχρι τῆς Σιύνης Βικιωράς καὶ τοῦ δρόου Κιλμαντζίρου, πρὸς Δ. δὲ μέχρι τῶν λιμνῶν Νιάσσας καὶ Ταγγανίκας. Ἐχει πληθυσμὸν 2 ἑκατομμυρίων.

Ἐνīσια μεγάλη καὶ λόγου ἀξία, τῆς ὑποίας κύρια προσιόντα είναι ἀλεφαντόδοσις, δέρματα, κόμμι. Ἐχει δὲ λιμένας τὸν Λόρ-ες Σαΐλαν (10,000 κατ.), καὶ τὸν Βα; ουδίσιον (13,000 κατ.).

3) Η Ἀγγλικὴ ἀνατολικὴ Ἀφρικὴ ἐκτείνεται πατέτη τὰ παράλια ἀπὸ τοῦ ποταμοῦ Ούμβα μέχρι τοῦ ποταμοῦ Ιούβα. Πρὸς Δ. δὲ μέχρι τῶν συνόρων τοῦ Ἐλευθέρου κράτους τοῦ Κόγγου. Ἐχει περὶ τὰ 14 ἑκατομμύρια κατοίκων Νιγριτῶν, Ἀσάθων καὶ Ἰνδῶν ἐμπόρων, καὶ κυριωτέρας πόλεις τὴν Μομβάζην παράλιον, τὴν Μασάκον καὶ τὴν Μέγγον μεσογείους.

Ἡ Ιταλικὴ Ἀνατολικὴ Ἀφρικὴ περιλαμβάνει τὴν Σομάλην ἐκτενομένην ἀπὸ τῶν ἐκδόλων τοῦ Ἰνύβα μέχρι τοῦ Γοναρδαφονίου Ἀκρωτηρίου πρὸς Δ. καὶ μέχρι τῶν συνόρων τῆς Ἀνδροσίνας πρὸς Δ. καὶ τὴν Ἐρυθράν ἐκτενεύεντα κατὰ τὰ παράλια ἐπὶ τοῦ κόλπου τοῦ Ἀδριανοῦ καὶ τῆς Ερυθρῆς θαλάσσης ἔως πρὸς N. τῆς Σουακείου.

Κυριώτεραι θέσεις τῆς μὲν Σομάλης είναι ἡ Βράβα ή Μέριδος.

Τῆς χερσονήσου Σομάλης τὸ παρά τὸ Γοναρδαφόνιον ἀπρωτήτων παραλίων τμῆμα μετά τοῦ Ἀδενοῦ ἀποτελεῖ ἀγγλικὴν κτήσιν ἔχουσαν πρωτεύουσαν τὴν Βεργέρων καὶ ὑπαγομένην εἰς τὴν Διοίκησιν τῆς Βορμάζης.

Τῆς δὲ ἐρυθραίας πρωτεύουσας πόλεως είναι ἡ Μασσάνα, ἡ Ἐδρα τῆς Διοίκησεως καὶ κυριώτερες Διύνη, κειμένη ἐπὶ νήσου, ἡ Ἀσμάρα καὶ ἡ Ασσάθη, κειμένη βορειοδυτικῶν τοῦ πορθμοῦ Βάβη ἐλ-Μανδέβ καὶ ἀντικρὺ τῆς ἐν Ἀραβίᾳ Μόκας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΣΤ'.

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΑΦΡΙΚΗ

Ἡ Κεντρικὴ Ἀφρική περιλαμβάνει: 1) τὴν Νούβιαν, 2) τὸ Σανδάν, 3) τὴν Ἀβρησίαν καὶ 4) τὴν Γαλλαίαν.

1) Η **Νουδία** κατέχει περίπου την θέσιν της δραγμάτων Αλιστόπολης. Είναι δε κατίσις της Αλγύρπου. Οι κάτοικοι της Νουδίας άνερχονται εἰς ζέκατομμύρια καὶ εἰς Μοναστήριαν. Έν αὐτῇ δὲ Κναίσις Νείλος καὶ δὲ Λευκὸς Νείλος ἐνώπιον παρὰ τὴν πρωτεύουσαν Χαροπῶν (50,000 κ.). Ἐνταῦθα παραπλέαρος τοῦ Νείλου εἰναι ὁ Αβράπος. Άλλαι θέσις σημαντικαὶ τῆς Νουδίας εἰναι ἡ Δόργολα, πόλις ἀχματιστή, ἡ Βερβέρα, κειμένη οὐ μαρχάν της συμβολῆς τοῦ Ἀττάρα εἰς τὸν Νείλον, καὶ ἡ παράλιος Σουανέλη.

2). Τὸ Σουδάν περιλαμβάνει τὴν χώραν τὴν ἐκτενούμενήν πρὸς Ν. τῆς Σαχάρας, μέχρι τῆς ἄνω Γουνέας καὶ τοῦ μέσου ῥού τοῦ Κόργου.

Τὸ Σουδάν διακετεῖται εἰς Ανατολικὸν ἡ Αγύπτιακὸν Σουδάν, εἰς Κεντρικὸν Σουδάν, τοῦ ὅποιου μέρος μὲν εἰναι ἀνεξάρτητον μέρος δὲ κτήσις Εὐρωπαίων, καὶ εἰς Δυτικὸν ἡ Γαλλικὸν Σουδάν.

α') Τὸ Ανατολικὸν ἡ Αγύπτιακὸν Σουδάν ἀποτελεῖται ἐκ τοῦ Κορδ φάν ἔχοντος 300,000 κατοίκους καὶ πρωτεύουσαν τὴν Ορείδην (50,000 κατ.) καὶ ἐκ τοῦ Δαρφορέος ἔχοντος πληθυσμὸν (1,500,000 κατ.) καὶ πρωτεύουσαν τὴν Φασέρην. Διατελεῖ δὲ ἕπει τὴν Αγγλοαιγυπτιακὴν διοίκησιν.

β') Τὸ Κεντρικὸν Σουδάν ἀποτελεῖται ἐκ διαφόρων Μωαμεθανικῶν Νησιών κρατῶν. Εἶναι δὲ τῶν τὸ Βαδᾶς τοῦ ἀπαίδειαν πρωτεύουσα εἰναι ἡ Ἀβέροχη. Τοῦ Σουλανάτου τούτου διποτελή κράτη εἰναι τὸ Καρέμ, ἔχον πρωτεύουσαν τὴν Νγύμην καὶ τὸ Βαγύρημ ἔχον πρωτεύουσαν τὴν Μασέναν.

γ') Τὸ Δυτικὸν ἡ Γαλλικὸν Σουδάν περιλαμβάνει τὰ μεγάλητερά κράτη Σερεύν καὶ Μασένα, τοῦ ὅποιου πρωτεύουσα εἰναι ἡ Τιρμούσιν, κέντρον τοῦ ἐμπορίου μεταξὺ τοῦ Σουδάν καὶ τῶν Βερθερικῶν χωρῶν, διὰ τῆς Σαχάρας. Ἐπίνειον τοῦ Τιρμούσιτοῦ εἰναι ἡ Καρέμα. Ὑπάρχουσι δὲ καὶ ἄλλα μικρότερα κράτη διποτελοῦντα πάντα ὑπὲρ τὴν προστασίαν τῆς Γαλλίας.

3). Η **Αδησσινία** δούλευει πρὸς Β. ὑπὲρ τῆς Νουδίας, πρὸς Α. ὑπὲρ τῆς Ερυθραίας καὶ τῆς Σομάλης, πρὸς Ν. ὑπὲρ τῆς Γαλλίας καὶ πρὸς Δ. ὑπὲρ τῆς Γαλλίας καὶ τοῦ Αγύπτιακον Σουδάν.

Αιγύπτιον ἐν αὐτῇ εἴναι ἡ Τούρα, ἔξ οἷς ἔξέρχεται ὁ Κνανός Νείλος. Διαρρέεται δὲ καὶ ὑπὲρ τοῦ ἄνω Αττάρα ἡ Μέλανος Νείλον.

Οἱ κάτοικοι τῆς Ἀδησσινίας ἀνέρχονται εἰς 3)12 ἑκατομμύρια. Εἶναι χριστιανοὶ **οὐδεδόκιοι**.

Τὰ **πολιτεύματα** εἰναι ἔνταυθα διπόλιτος μοναρχία καὶ ὁ αὐτοκράτωρ τῆς Ἀδησσινίας φέρει τὸν τίτλον Νεγύρης Νεγύρι, δηλ. Βασιλεὺς τῶν βασιλέων.

Ἡ Ἀδησσινία διαιρεῖται εἰς τρεῖς ἐπαρχίας, τὴν Τίγρην, τῆς ὅποιας πρωτεύουσα εἰναι ἡ Ἀδονα (6,000 κατ.), καὶ ἵερα πόλις ἡ Ἀδεύνη, ἡ δορυφόρα πρωτεύουσα τῆς Αλιστόπολης, ἐν τῇ ὅποιᾳ στέφονται οἱ αὐτοκράτορες τῆς Ἀδησσινίας. Τὴν Ἀμχάραν, τῆς ἵστασας πρωτεύουσα εἰναι ἡ Γούδάρη (7,000 κατ.) καὶ πόλις ὀχυρά δηλαδάλα Τὴν Σόναν, τῆς ὅποιας πρωτεύουσα εἰναι ἡ Ἀδίδι Ἀβέρα (60,000 κατ.), καὶ

ἡ Ἄγγοβέρη θρησκευτικὴ μητρόπολις. Ἐδρα τοῦ Νεγύρου Μενελίκης Β' εἴναι ἡ Μακαλάχη.

4). Η **Γαλλία** κατοικεῖται ὑπὲρ λαῶν διηρημένων εἰς πλείστας φυλὰς καὶ πολλάκις πολεμούντων ἀλλήλους. Οἱ Γάλλοι εἰναι ἀλλοὶ ποιμένες, ἄλλοι δὲ γεωργοὶ, πολλοὶ δὲ ἔξ αὐτῶν ὑπηρετοῦσιν ὡς στρατιῶται τῶν ἡγεμόνων τῆς Ἀδησσινίας.

Οἱ πλειστοὶ αὐτῶν εἰναι εἰδολολάτραι φυλαὶ τινες τῆς βοσκούς καὶ ἀνατολικῆς Γαλλίας πρεσβεύουσι τὴν μωαμεθανικὴν θρησκείαν ὀλίγοι δὲ εἰναι Χριστιανοί.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ζ'.

ΝΗΣΙΩΤΙΚΗ ΑΦΡΙΚΗ

"Απασαι αἱ παρὰ τὴν Ἀφρικήν νῆσοι εἰναι ἀλλαὶ μὲν κτήσεις τῆς Γαλλίας, τῆς Ἀγγλίας, τῆς Πορτογαλίας καὶ τῆς Ἰστανίας, ἄλλαι δὲ διατελοῦσιν ὑπὸ τὴν προστασίαν τῶν Εὐρωπαϊκῶν τούτων κρατῶν.

1. Γαλλικαὶ κτήσεις.

"Η Μαδαγασκάρη, ἡ μεγίστη τῶν νήσων τῆς Ἀφρικῆς, χωρίζεται ἀπὸ τῆς ἡπείρου τῆς Ἀφρικῆς διὰ τοῦ Μολυμεθανίου **πορθμοῦ**.

"Ἐχει πληθυσμὸν 3 ½ ἑκατομμύριον ἀνηγράντων εἰς διαφόρους, φυλάς, ἔξ οὗ ἡντικρατεστέρα εἰναι ἡ τῶν Μαΐανων Χοβᾶς καὶ Σακαλάδβα ἀριθμοῦσι ἑκάστη 1 ἑκατομμύριον ἀνηρωπῶν. Εἶναι **κύνος** εὐφροσύνης, ἔχει δὲ καὶ μεταλλεία χουσοῦ, ἀργύρου, σιδήρου μελέθρου καὶ χαλκοῦ.

"Πλήσιμος **Θοσκεία** ἐν τῇ νήσῳ εἴναι ἡ χειροπανική.

"Πρωτεύουσα τῆς Μαδαγασκάρης εἴναι ἡ Ταναραόρια (100,000 κατ.). Η Ταματάρα, (15,000 κατ.) εἴναι ὁ κυριώτερος λιμὴν αὐτῆς, καὶ ἡ Λιέγο Σοναρέ, διάντασθμος.

"Παρὰ τὴν Μαδαγασκάρην κείνται αἱ νησίδες Νόσου βοσκοῦ ἡ Ἀγία Μαρία καὶ Νόσου βέ.

"Αἱ Κομράδες νήσοι κείνται μεταξὺ τῆς βοσκείας ἀκρους τῆς Μαδαγασκάρης καὶ τῆς Ἀφρικανικῆς Ἡπείρου. Εἶναι δὲ τέσσαρες, ἡ Μεγάλη Κομράδη Μοχίλλη ἡ Ἰδάνα καὶ ἡ Μασσή, καὶ ἔχουσιν ἀλικὸν πληθυσμὸν 65,000.

"Αποτελεῖται Σουλανάτον, τοῦ ὅποιου ἡ Ἐδρα εἴναι εἰς τὴν Μεγάλην Κομράδον καὶ διαιτελοῦσιν ὑπὲρ τὴν προστασίαν τῆς Γαλλίας.

"Ἡ νήσος **Έρωσις** (πρῷην Βουρδῶν) ἔχει 180,000 κατοίκους καὶ πρωτεύουσαν τὸν "Αγιον Λιονίου (40,000 κατ.)" Άλλαι πόλεις αὐτῆς εἴναι ὁ "Αγιος Πέτρος (39,000 κατ.)" καὶ ὁ "Αγιος Παῦλος (25,000 κατ.)".

2. Αγγλικαὶ κτήσεις.

"Η Ἀνάλαψις ἔχει 140 κατοίκους, ὃν πλειστοὶ εἴναι ἡ φρουρά τῆς νήσου. Μόνη πολιτίνη ἐν αὐτῇ εἴναι ἡ Γεωργιανότητη.

"Η Ἀγία Ελένη, βραχώδης νήσος, ἔχει 5,000 κατοίκους καὶ πρωτεύουσαν τὴν Ιακωβούπολην.

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Ἐν Λογγυδόνη διέτριψεν ἐξόριστος καὶ ἀπέθανεν
δέ Μέγας Ναπολέων (1815—1821).

Ἡ Τριτάν δ' Ἀκούντια ἔχει περὶ τὸν 50 κατοίκους.

Οἱ Μαρούνιοι, νῆσος ὥραλα καὶ εὐφορος, ἔχει περὶ τὸν 380,000 κατοίκους ἀσχολουμένους κυρίως εἰς τὴν καλλιέργειαν τοῦ ζαχαροκαλάμου. Αἱ δύο μεγαλεῖται πόλεις αὐτῆς εἰναι ὁ λιμὸν τοῦ Ἀγίου Ανιδοβόκιου (60,000 κατ.) καὶ ἡ Μαρούνδη. Ἐτέρα νῆσος πρὸς Α. ταῦτης εἶναι ἡ Ροδρίγου. Αἱ δύο αὗται νῆσοι μετὰ τῆς εἰς τὴν Γαλλίαν ἀνηκούσης Ἐνώσεως καλοῦνται Μαρακάρεναι ἵησοι.

Ἐξαρτήματος τοῦ Μαρούνιου εἶναι αἱ δύο συστάδες τῶν Σευχελλῶν καὶ τῶν Ἀμφαρτῶν. Καὶ αἱ μὲν Σευχέλλαι, 29 τὸν ἀριθμὸν ἔχουσι 12,000 κατοίκους. Ἐξ αὐτῶν 4 μόνον κατοικοῦνται. Ἡ μεγίστη αὐτῶν εἶναι ἡ Μαζή, ἐν ᾧ ὁ λιμὸν Βικτορία, καὶ παρ' αὐτὸν ὄμβρινος πρωτεύουσα. Αἱ δὲ κοραλλιογενεῖς Ἀμφάρται ἔχουσι μόνον 100 κατοίκους καὶ τρέφουσιν αἰγας καὶ χοίρους.

Ἡ νῆσος Σοκότρα εἶναι ἀφορος παράδυονα μόνον ἀλόγην καὶ φύσικα. Εἶναι σπουδαῖα καὶ δὲ κειμένη εἰς τὴν εἰσόδου τοῦ κόλπου τοῦ Ἀδεν, ἐπὶ τῆς πρὸς τὴν Ἰνδικὴν εὐθείας ὅδου.

3. Πορτογαλικαὶ κτήσεις

Αἱ νῆσοι τοῦ Πρασινοῦ ἀκρωτηρίου, 14 τὸν ἀριθμὸν, ἔχουσιν 110,000 κατοίκους. Ἡ μεγίστη αὐτῶν εἶναι ἡ Σαντιάγος, ("Ἄγιος Ἰάκωβος"), ἐν ἡ πρωτεύουσα Πόρτο Πράδα (25,000 κατ.). Ἐτέρα πόλις σημαντικὴ εἶναι ἡ Μερδέλλος ἐπὶ τῆς νῆσου Ἀγίου Βικεντίου.

Αἱ μικραὶ νῆσοι: Πρίγκιπος (22,000 κατ.) καὶ Ἀγίος Θωμᾶς κατοικοῦνται ὑπὸ Νιγηρῶν. Ἡ ἔδρα τοῦ Πορτογάλου Διοικητοῦ εἶναι ἡ Ἀγία Ἄννα δὲ Χάρβες (4,000 κατ.) ἐπὶ τῆς νῆσου Ἀγίου Θωμᾶ.

4. Ιστανικαὶ κτήσεις.

Ἡ Φεργάνιδον Πᾶ, ἡ μεγίστη τῶν ἐν τῷ κόλπῳ τῆς Γουνένας νήσων, εἶναι εὐφοριστάτη. ἔχει 20 χιλ. κατοίκους Νιγηρίτας τὸ πλεστον, μιγάδας τινᾶς Πορτογάλων καὶ Νιγηρίων καὶ δλήγους Εὐρωπαίων. Πρωτεύουσα τῆς νῆσου εἶναι ἡ Κλαρενία ἡ Ἀγία Ἰωσεφίλλα.

Ἡ Ἀννορόδων εἶναι ἡ ἐλαχιστὴ τῶν ἐν τῷ κόλπῳ τῆς Γουνένας νήσων καὶ ἔχει 3,000 κατοίκους.

5. Σουλτανάτον τῆς Ζανζιβάρης.

Τὸ Σουλτανάτον τῆς Ζανζιβάρης ἀποτελεῖται σὺ μερὸν ἐκ μόνον τῶν παρὰ τὰ ἀνατολικὰ παράλια τῆς Αφρικῆς κειμένων νήσων Ζανζιβάρης καὶ Πέμπας. Διατελεῖ δὲ ὑπὸ τῆς πρωτοστασίαν τῆς Ἀγγλίας.

Πρωτεύουσα αὐτοῦ εἶναι ἡ Ζανζιβάρη (100,000 κατ.), ἐλεύθερος λιμὸν καὶ ἐμπορικὸν κέντρον τῶν τε προσιόντων τῆς χώρας καὶ τῶν τῆς παρακειμένης στερεᾶς τῆς Αφρικῆς.

ΤΜΗΜΑ ΤΕΤΑΡΤΟΝ

ΓΕΩΓΡΑΦΙΑ ΤΗΣ ΑΜΕΡΙΚΗΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.

Η ΑΜΕΡΙΚΗ ΕΝ ΓΕΝΕΙ

ΦΟΥΣΒΕΔΑ

Ἡ μεγάλῃ διυτικῇ Ἡπειρῷ ἡ ἡ Νέα Κόσμος, ὡς καλεῖται ἡ Ἀμερικὴ, κείται μεταξὺ τοῦ Ἀτλαντικοῦ καὶ τοῦ Ελρηνικοῦ Ὁceanοῦ. Ἀνεκάλυψε τὸ 1492 ὑπὸ τοῦ ἐκ Γενοβῆς Χριστοφόρου Κολόμβου.

ἷ Καὶ τὰ μὲν δυτικὰ παράλια τῆς Ἡπείρου ταῦτης, τὰ ἐπὶ τοῦ Ελρηνικοῦ ὥκεανοῦ εἴνει τοιαῖς ζόντως ὄμαλά, ἀλλὰ τὰ ἀνατολικά, τὰ ἐπὶ τοῦ Ατλαντικοῦ ὥκεανοῦ, εἴνει τοσοῦτον βαθέως κατατεμμένα, ὡς δύο τρίματα τῆς στερεᾶς, εἰς τὰ οποῖα διαιρεῖται ἡ χώρα αὕτη, ἔνουνται μόνον διὰ στενοῦ ισθμοῦ, τοῦ Παναμᾶ.

Ὁ Νέος κόσμος ἔχει τὴν μεγίστην αὐτοῦ ἔκτασιν ἀπὸ βορρᾶ πρὸς νότον, ἐνῷ δὲ Παλαιὸς κόσμος ἔχει αὐτὴν ἀπὸ ἀνατολῶν πρὸς δυσμάς.

Ἡ Ἀμερικὴ διαιρεῖται γεωγραφικῶς εἰς 4 μέρη· τὴν Βόρεον Αμερική, τὴν Κεντρικὴν Αμερική, τὰς Δυτικὰς Ἰνδίας, καὶ τὴν Νότιον Αμερικήν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'.

ΒΟΡΕΙΟΣ ΑΜΕΡΙΚΗ

Ἡ Βόρειος Αμερικὴ ὄριζεται πρὸς Β. ὑπὸ τοῦ Ἀρκτικοῦ ὥκεανοῦ, πρὸς Α. ὑπὸ τοῦ Ἀτλαντικοῦ ὥκεανοῦ, πρὸς Ν. ὑπὸ τῆς Κεντρικῆς Αμερικῆς καὶ τῶν Δυτικῶν Ἰνδίων, καὶ πρὸς Δ. ὑπὸ τοῦ Ελρηνικοῦ ὥκεανοῦ.

Κόλποι τῆς Βορείου Αμερικῆς ἐν μὲν τῷ Ἀρκτικῷ ὥκεανῳ εἴνει ὁ Βαρρίνεος καὶ ὁ Οδδούνεος, ἐν δὲ τῷ Ατλαντικῷ ὥκεανῷ δὲ τοῦ Ἀγίου Αντωνίου καὶ δὲ τοῦ Μεσικοῦ, καὶ ἐν τῷ Ελρηνικῷ ὥκεανῳ δὲ τῆς Καλιφρούνας.

Ποσθιμοί εἴνει ὁ Βεργίγεος, ὁ Βαρδόβριος, ὁ Δαβίδεος, ὁ Οδδούνεος, ὁ τῶν Σάργεων καὶ ὁ τοῦ Λαγκάστερος.

Ἡ βορειότατὴ ἀκρα τῆς Αμερικανικῆς ἡ πείρου είναι τὸ Μούρτουπον ἀκρωτήριον τὸ ἀνατολικῶν τατῶν δὲ ἀκρωτήριον τῆς βορείου Αμερικῆς εἴνει τὸ Κάρολον καὶ τὸ δυτικότατον είνει τὸ τοῦ Πλήγκου τῆς Οδαλίας.

Βόρειοι **χερσόδοντοι** τῆς Βορείου Αμερικῆς εἴνει ἡ Βούντια καὶ ἡ Μελβίλη, ἀνατολικαὶ εἴνει ἡ Αοβράδορη, ἡ Νέα Σκωτία, ἡ Φλωρίδα καὶ ἡ Υουκατάνη, δυτικαὶ δὲ ἡ Κάτω Καλιφρούνα καὶ ἡ Άλασκα.

1—2 Γοναράροι (ἐπὶ τοῦ Ὀρεούχου Βραζιλία).—3 Βραξιλιάνος.—4 Μᾶνδροι.—5 Περούβιανός.—6 Περούβιανής.—7 8 Αγροί τῆς Περούβιας.—9 Κάτοικος τῆς Ασπλάτας.—10 Κάτοικος τῆς Παταγονίας.

Δύο μεγάλαι σειραὶ ὄρέων διαρέχουσι τὴν Βόρεον Ἀμερικήν, ἡ τῶν Βραχῶδῶν ὄρέων ἡ τὸ Υψηλόν τοῦ Ελερηνικοῦ ὄγκεων, καὶ ἡ τῶν Ἀλλεγανίων, ἡ τὸ γύψεων τοῦ Ἀτλαντικοῦ ὄγκεων.

Οἱ μεγαλήτεροι ποταμοὶ τῆς Βορείου Ἀμερικῆς εἰνὲ τὸ Μακείθι, ἔκδάλλων εἰς τὸν Ἀρκτικὸν ὄγκευόν, ὁ τοῦ Ἀγίου Λαυρεντίου ἔκδάλλων εἰς τὸν ὄμώνυμον κόλπον, ὁ Μισσουρῆς καὶ ὁ Μισσισιπῆς, ἔκδάλλωντες εἰς τὸν Μεξικανικὸν κόλπον, ὁ Κολοράδος εἰς τὸν κόλπον τῆς Καλιφορνίας, καὶ ὁ Ὑδρόν τοῦ Ελερηνικοῦ ὄγκεων.

Αἱ μεγαλήτεραι λίμναι εἰνὲ ἡ Ἀρατέρα, ἡ Μιχιγάνη, ἡ Οδρώνη, ἡ Ερίη καὶ ἡ Ορτάριος.

Τὸ κλῖμα τῆς Ἀμερικῆς εἰνὲ ἔντι γένει φυχέτερον καὶ ὑγρέτερον ἢ τὸ Παλαιοῦ Κόσμου.

Ἡ Ἀμερικὴ εἰνὲ πλουσία εἰς μεταλλεία μάλιστα πολυτίμων μετάλλων καὶ εἰς δρυκτά. Ἡ βλάστησις ἐν αὐτῇ εἰνὲ ἀκμαστήτη, ἔχει δὲ πολλὰ εἰδῆς ζῷων καὶ φυτῶν ἀγνῶστων εἰς τὸν Παλαιὸν κόσμον.

Ἡ Βόρεος Ἀμερικὴ διαιρεῖται πολιτικῶς εἰς Ἀρκτικὴν Ἀμερικὴν, Βρετανικὴν βόρεον Ἀμερικὴν, Ηνωμένας Πολίτειας καὶ Μεξικόν.

1. Ἀρκτικὴ Ἀμερικὴ

Ἡ Ἀρκτικὴ Ἀμερικὴ περιλαμβάνει τὴν Γροιλλαδίαν, τὴν Βρετανικὴν ἀρκτικὴν Ἀμερικὴν καὶ τὴν Ἀλάσκαν.

α) Ἡ Γροιλλανδία δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς ἡ μεγίστη τῶν νήσων τοῦ ἀρκτικοῦ ἀρχιπελάγους, ἡ ὁρθότερον, τοσὶς, ὡς χώρα πολιτικὴ διακεκριμένη ἀπὸ τῆς Ἀμερικῆς.

Ἡ μεγάλη αὐτὴ νῆσος, τῆς ἐποικιας ἀγνωστα εἶνε εἰσέτι τὰ πρός Β. Θρά, εἶνε ἀπέραντον ὀρεόπεδιον, καλυπτόμενον διαρκῶς ὑπὸ χιόνος, ἀπὸ τοῦ ἐποικού μεγάλοι ὅγκοι πάγου κατέρχονται εἰς τὴν θάλασσαν καὶ σχηματίζουσι τὰ εἰς τοὺς ναυτιλούμενους τοσοῦτον ἐπικινδυναῖς δροῖς ἐν πάγῳ.

Ἡ Γροιλλανδία εἶνε κτήσις τῆς Δανίας καὶ κατοικεῖται ὑπὸ 10,000 περίπου Ἐσκιμών καὶ 300 Δανῶν. Οἱ τελευταῖοι οὗτοι οὐκοῦν τὴν ἐλευθερίαν πάγων δυτικὴν παρατίαν, ἔνθα ἐκ τῶν πολλῶν κατοι-

κουμένων χωρίσια τὰ σημαντικώτερα εἰνὲ ἡ Φριδερίκηδάλη ἡ πλησιέστατα εἰς τὸ Φαρεβέλλον ἀκρωτήτιον, ἡ Γοδχάρη καὶ ἡ Οὐλερηπίκη.

β) Ἡ ἀρκτικὴ Βρετανικὴ Ἀμερικὴν περιλαμβάνει τὰς μεταξὺ τοῦ Ἀρκτικοῦ ὄγκεων καὶ τοῦ Οδσσωγείου κάλπων περιεχομένας χώρας κερδονύμους καὶ νύσσους τὰς διατεμνομένας ὑπὸ ἀναριθμήτων κόδων πορθμῶν. Ἐνταῦθα εὑρίσκονται αἱ δύο χερσόνησοι Μελβίλη καὶ Βονδία. Αἱ χῶροι αὗται ὑπόγονται πολιτικῶς εἰς τὸν Καναδᾶν.

γ) Ἡ ἔκτεταμένη χροσόνησος Ἀλάσκα αποτελεῖ τὸ δυτικὸν τμῆμα τῆς ἀρκτικῆς Ἀμερικῆς. Αὕτη διπλάγεται πολιτικῶς εἰς τὰς Ἡνωμένας Πολιτείας πληθείσας εἰς αὐτὰς ὑπὸ τῆς Ρωσίας.

2. Βρετανικὴ Βόρεος Ἀμερικὴ.

Ἡ Βρετανικὴ δόρειος Ἀμερικὴ περιλαμβάνει τὸν Καναδᾶν, τὴν Αβραδόραν καὶ τὴν Νεοφονδιάλιδην.

α) Ἡ ἔκτεταμένη Ἀγγλικὴ κτήσις τοῦ Καναδᾶ περιλαμβάνει τὸ μέρος τῆς οἰσερᾶς τῆς Βορείου Ἀμερικῆς τὸ ἐκτενόμενον πρὸς Β. τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν.

Τὸ κλῖμα τῆς χώρας ταῦτης εἰνὲ ποικιλόν· ἐν γένει δὲ εἴναι φυχόδην εἰς τὰ βόρεια καὶ εὐχρατον εἰς τὰ νότια.

Ἡ χώρα εἶνε εὐφρωτάτη, παράγουσα ἀριθμούς δημητριακά· ἔχει θαλεράς βοσκάς, ἀπέραντα δάση καὶ πλούσια μεταλλεία.

Οἱ πληθυσμοὶ τοῦ Καναδᾶ ἀνέρχονται εἰς 5 ἑκατομμύρια περίπου· τῶν κατοίκων οἱ πλειστοί εἰνε Ἀγγλοί· διάρχουσιν δῆμος καὶ ικανοί. Γάλλοι, οἵτινες πρέποτες ἀπήκυντον τὸ μέρος τοῦτο τοῦ Νέου Κόσμου καὶ κατεῖχον αὐτὸν μέχρι τοῦ 1763, ὅτε ἐξεχώρησαν αὐτὸν εἰς τοὺς Ἀγγλούς. Οἱ Ἰνδοὶ ἀνέρχονται εἰς 123'000, εἰς δὲ τὰ βόρεια παράλια ζῶσι καὶ τινες Ἐσκιμῷοι.

Ως πρὸς τὴν θροσκείαν περὶ τὰ 3 ἑκατομμύρια εἶνε διαμαρτυρόμενοι καὶ 2 ἑκατομμύρια καθολικοί. Θρησκεία ἐπίσημος δὲν ὑπάρχει ἐνταῦθα, ἀλλὰ πάντα τη θρησκεύματα ἀπολαύονται πλήρους ἐλεύθερίας.

Η παιδεία είναι λίγη διαδεδομένη. Τα πάρκουσιν είναι της Καναδάρχη 16 Πανεπιστήμια.

Αἱ διάφοροι ἐπαρχίαι αἱ συγκροτοῦνται τὴν Ἀγγλικὴν ταύτην κτήσιν ἀπότελούσιν ὁμοσπονδίαν. Η ἑκτελεστικὴ ἔξουσία δισκεῖται ὑπὸ Γενικοῦ Διοικητοῦ, ἐκπροσωπούντος τὴν Βρετανικὴν Κυβέρνησιν, μετὰ Συμβούλου. Τὴν νομοθετικὴν ἔξουσίαν ἔχει τὸ Κοινοβούλιον ἀποτελούμενον ἐκ τῆς Ἀγώνος Βουλῆς ἡ Γε-

Νέα Υόρκη.

ρουσίας καὶ τῆς Βουλῆς τῶν Κοινοτήτων. Ἐκάστη ἐπαρχία δικαῖος ἔχει καὶ ἴδιον Κοινοβούλιον καὶ Ὑποδιοικήν, ἀσκοῦντα τὴν ἑκτελεστικὴν ἔξουσίαν καὶ διορίζομενον ὑπὸ τοῦ Γενικοῦ Διοικητοῦ.

Πρωτεύουσα τοῦ Καναδᾶ καὶ ἔδρα τῆς Διοικήσεως είναι ἡ Ὀττάβια (45,000 κατ.).

Αλλαὶ πόλεις σημαντικότεραι ἐν αὐτῷ είναι τὸ Τορόντον (181,000 κατ.), ἡ Κουνέβικη (65,000 κατ.), ἡ Μονρέαλη (235,000 κατ.), πόλεις ἐμπορικῶτας, τῶν ἕποιν οἱ κάτοικοι καὶ κατὰ τὸ πλεῖστον Γάλλοι, καὶ ἡ Ἀλφάρεζ (39,000 κατ.).

β. Η Νέα Φουνδανδία καὶ Νέα Γῆ ἔχει πρωτεύουσαν τὴν Σαΐν-Τέϊν (30,000 κατ.). Οἱ κάτοικοι αὐτῆς ἀσχολοῦνται εἰς τὴν ἀλιείαν τοῦ βακαλάου. Ονομάστων είναι καὶ ἐπίδος κυνῶν αὐτῆς.

γ'. Εἰς τὴν νέαν Φουνδανδίαν ὑπάγεται πολιτικῶς ἡ Λαβραδόρη, τῆς ὅποιας κυριωτέρα θέσις είναι ἡ Ὀπεδάλη.

Εἰς τὴν Βρετανικὴν βόρειον Ἀμερικὴν ἀνήκουσι καὶ οἱ νησίδοι Βερμούδων, κείμεναι ἀπέναντι τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν καὶ χρησιμέουσαι ὡς ἀποθήκη γανακτώρων διὰ τὸν Ἀγγλικὸν στόλον. Πρωτεύουσα αὐτῶν είναι ἡ Χάμιλτων.

Αἱ παρὰ τὴν Νέαν Φουνδανδίαν νῆσοι "Αγιος Πέτρος καὶ Μικελὸν ἔχουσιν 6,800 κατόικους. Εἶναι ἡ μόνη κτήσις ἡ ἀπομεινασσα εἰς τὴν Γαλλίαν ἐκ τῶν ἐπὶ τῷ Καναδᾷ παλαιῶν αὐτῆς κτήσεων. Πρωτεύουσα αὐτῶν είναι ὁ Διμήνης "Αγιος Πέτρος.

3. Ήνωμέναι Πολιτεῖαι.

Αἱ Ἡνωμέναι πολιτεῖαι ὀρθίζονται πρὸς Β. ὑπὸ τοῦ Καναδᾶ, πρὸς Α. ὑπὸ τοῦ Ἀτλαντικοῦ ὥκεανοῦ, πρὸς Ν. ὑπὸ τοῦ Μεξικοῦ καὶ τοῦ Μεσικανικοῦ κόλπου, καὶ πρὸς Δ. ὑπὸ τοῦ Ελερηνικοῦ Όκεανοῦ.

Τὰ ἀνταποκαὶ παράλια τῆς χώρας ταύτης, τὰ ἐπὶ τοῦ Ἀτλαντικοῦ ὥκεανοῦ, ἔχηρευνηθῆσαν τὸ πρώτον

ὑπὸ τοῦ Ἐνετοῦ Θαλασσοπόρου Ίωάννου Καβότου, διατελοῦτος εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς Ἀγγλίας, τῷ 1497. Μετὰ ἓν αἰώνα (1585) ἤρχισαν αἱ ἐν αὐτῇ ἀποικίσεις τῶν Ἀγγλῶν, ἐξ ὧν σύνεστησαν δεκατρεῖς πολιτεῖαι, κυβερνώμεναι ὑπὸ τῆς Ἀγγλίας. Ἐπειδὴ δικαῖος ἡ Ἀγγλικὴ Κυβέρνησις ἐπέσαλλε μὲν εἰς αὐτὰς φέρους, δὲν παρεῖχεν δικαῖοις τὸ δικαίωμα νὰ ἀντιπροστεύουνται εἰς τὸ Κοινοβούλιον, ἔκειναι ἐπανέστησαν κατὰ τῆς Ἀγγλίας τῷ 1774 καὶ διὰ τῆς βοηθείας τῆς Γαλλίας, διευθύνοντος τὰ πάντα τοῦ μεγάλου Ἀμερικανοῦ πολίτου καὶ στρατηγοῦ Γεωργίου Βασιλευτῶν, ἐπέτυχον τὴν ἀνεξαρτησίαν των, κυριωθείσαν διὰ τῆς συνθήκης τῶν Βεραλλίων τῷ 1783.

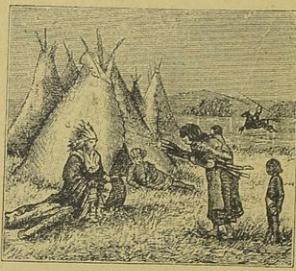
Πλήη τῶν Βραχωδῶν ὁρέων κοιτάζουσαν τὰς Σέργειας Νεβίδαν.

Ποταμοὶ δὲ αὐτῆς είναι ὁ Δικυκός Κολοράδος ἐκ ἔλλων εἰς τὸν κόλπον τῆς Καλιφόρνιας, ὁ δέλτα Γράντε δὲλ-Νόρτε ἐκβάλλων εἰς τὸν Μεξικανικὸν κόλπον, διΜισισπήρη, ὁ δεχόμενος πολλοὺς παραποτάμους, ὃν μεγαλύτερος είναι ὁ Μισισιπῆς, ὁ Ἀρκανάς καὶ ὁ Οριος, καὶ ἐιδάλλων εἰς τὸν Μεξικανικὸν κόλπον, διΝιαγάρας, πηγάδων ἐκ τῆς λίμνης Ἐρίης καὶ ἐκβάλλων εἰς τὴν λίμνην Ὀντάριον. Κατὰ τὸν μέσον ὃρον ἀντὸν συγματίζει τὸν ὠραίωτατον τῶν ἐν τῷ κάσμῳ **καταρρακτῶν**.

Μεγαλύτεραι διίμναι τῶν Ήνωμένων πολιτειῶν είγει ἡ Μεχιγάνη καὶ ἡ Μεγάλη Άλμυρά. Αἱ ἄλλαι τέσσαρες, ἡ Αντέρεια, ἡ Ορεόντη, ἡ Ερήη καὶ ἡ Οντάριος ἀνήκουσι καὶ τὸν Καναδᾶν.

Τὸ **κλιμα** τῆς χώρας, ὡς ἐκ τῆς μεγάλης ἐκτάσεως αὐτῆς, είναι ποικίλον· είναι δικαῖος ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον εὑκρατον.

Η εὐφορος αὐτῇ χώρᾳ παράγει ἀριθμόν της δημη-

Ἴνδοι τῶν λειμώνων.

τριακούς καρπούς, βάμβακα καὶ πανύν. Ἐχει δὲ καὶ ἀνεξάντητα μεταλλεῖα σιδήρου, χαλκοῦ, μολύβδου, γαιαθρανιωρυχεία καὶ πετρελαιωρυχεία.

Οἱ κάτοικοι τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν ἀνέρχονται εἰς 63 ἑκατομμύρια. Έν τούτων τὰ 55 ἑκατομμύρια είναι λειψανοί, οἱ πλείστοι "Αγγλοί καὶ οἱ λοιποὶ Γερμανοί, Γάλλοι καὶ ἄλλοι Εὐρωπαῖοι. Υπάρχουσι δὲ περὶ τούς 7,500,000 Νιγρέτας, μάλιστα εἰς τὰς μεσημ-

δρινάς Πολιτείας, ένθα μέχρι του 1865 ήσαν δυολοι, άπειλευθερωθέντες κατόπιν. Έκ τῶν παλαιών κατοίκων τῆς Αμερικής, τῶν Ἰθαγενῶν, ἵνδην, μόνον περὶ τοὺς 250,000 ὑπελεύθησαν. Εδράσκονται ὡς ἐγνωμόνα καὶ περὶ τοὺς 100,000 Στίνα, πρὸς πάντων εἰς τὰς πόλεις τὰς ἐπὶ τοῦ Ειρηνικοῦ ὥκεανος.

Ἡ **Βιομηχανία** καὶ ἡ ἐμπορία εἶναι πολὺ ἀνεπιγμέναι, ἡ δὲ ἐστορικὴ σημαντικότητα εἶναι τελεῖα.

Ἡ παιδεία εἶναι ἐν γένει διαρκόντως διαδεδομένη, μάλιστα δὲ εἰς τὰς βορειαναποτοικάς πολιτείας.

Θρησκεία ἐπικρατοῦσα δὲν ὑπάρχει, ἀλλ᾽ ὡς παντα τὰ θρησκεύματα ἔχουσιν ὅπαδούς ἐν Αμερικῇ. Οἱ περισσότεροι ἔμπολοι εἰναι διαμαρτυρούμενοι.

Αἱ Ὕνωμέναι Πολιτείαι ἀποτελοῦσι Συμπολιτείαν ἐκ 38 ὁμοσπόνδιων κρατῶν, διουσποδιακού διαιμερίσματος καὶ 10 περιοχῶν ἡ τερριτορίων, τῶν ὅποιων ὁ πληθυσμὸς δὲν ὑπερέβη τὰς 60,000 ὄντρον, ὅπει καὶ μόνον προσδίδεται ἡ περιοχὴ ἐκείνη εἰς αὐτοτελή καὶ ὁμόσπονδον πολιτείαν. Τὰ τερριτορία ταῦτα διοικοῦνται ὑπὸ τῆς ἐν Κολομβίᾳ ἐδρευούσης Κυβερνήσεως.

Τὴν ἐκτελεστικὴν ἔξουσιαν ἀσκεῖ ὁ Πρόεδρος, ἐκλεγμένος ἀνὴ τετραετίαν, στατις εἶναι ὁ ἀρχηγὸς τῶν κατὰ ξηρὰν καὶ κατὰ θαλάσσας ἑναρμόνων.

Ἡ νομοθετικὴ ἔξουσια ἀνήκει εἰς τὸ Κογκρέσον ἀποτελούμενον ἐν Γερουσίας καὶ βουλευτῶν ἀντιπροσώπων. Τὴν δὲ δικαστικὴν ἔξουσιαν ἀσκεῖ τὸ ἀνωτάτον δικαστήριον ἐδρευόντων ἐν Βασιλικῶν.

Πρωτεύουσαν πόλεις τῶν μὲν παρὰ τὸν Ἀτλαντικὸν Ὄφεανδρον εἶναι ἡ Βοστώνη (448,000 κατ.), ἡ Προβιδένση (132,000 κ.), ἡ Νέα Ύόρκη (1,518,000 κατ.), ἡ πρωτεύουσα τῶν Ὕνωμένων Πολιτειῶν. Ἐν τῷ λιμένι τῆς Νέας Ύόρκης ἴσταται τὸ κολοσσαῖον ἄγαλμα τῆς Ἐλευθερίας κρατούσης φάρος θαλάσσιον. Τὸ ἄγαλμα τοῦτο 43 μέτρων ὕψους ἐδηρήσαν εἰς τοὺς Ἀμερικανοὺς οἱ Γάλλοι, οἵτινες κατεσκεύασαν αὐτὸν ἐν Παρισίοις δι' ἑκατοῦν ἔρανου τῷ 1884. Τὸ Βούνφαλον (255,000 κατ.), ἡ Ροχεστέρα (134,000 κατ.), ἡ Άλενγκα (95,000 κατ.), τὸ Βρούκλινον (800,000 κατ.), ἡ Νεβάρη (132,000 κατ.), ἡ Πιπιστόνη (240,000 κατ.), ἡ Φιλαδέλφεια (1,050,000 κατ.), ἡ πρώτη βιομηχανικὴ πόλις τῶν Ὕνωμένων Πολιτειῶν, ἡ Βαλπιμόρη (434,000 κατ.), ἡ Βασιλικῶν (230,000 κ.), ἡ Ἑδρα τῆς Ομοσπονδίας.

Τῶν μεσημερινῶν πολιτειῶν κυριώτεραι πόλεις εἶναι ἡ Τσαρλεστόνη (55,000 κατ.), ἡ Αἰλάντα (66,000 κατ.), ἡ Ν Αρνέλια (242,000 κατ.).

Τῶν κεντρικῶν πολιτειῶν ἡ Λονσιβίλλη 160,000 κατ.), ἡ Κιγκινάτη (297,000 κατ.), ἡ Κλεβελάρδη (260,000 κατ.), τὸ Σικάγο (1,100,000 κατ.), ὁ Ἀγιος Αονδούβικος (452,000 κατ.).

Τῶν βορείων πολιτειῶν ἡ Δειρούδ (260,000 κατ.), ἡ Μιλβάρκη (205,000 κατ.), ἡ Μιννεάπολις (165,000 κατ.).

Τῶν δυτικῶν πολιτειῶν ἡ Δενβέρη (107,000 κατ.), ὁ Ἀγιος Φραγκίσκος (300,000 κατ.).

Ἡ βορειοδυτικωτάτη χώρα τῆς βορείου Αμερικῆς, ἡ **χερούληνδος** Ἀλάσκα ἀνήκει ἀπὸ τοῦ 1867 εἰς τὸν Ἀμερικανούς, ἀγορασθεῖσα ὑπὸ ἀδτῶν ἀπὸ τῆς Ρωσίας. Ἀποτελεῖ περιοχὴν (τερριτόριον) κατοικουμένην ὑπὸ 30,000 Λευκῶν, μιγάδων, Ἐσκιμώνων καὶ Ἰνδῶν. Είναι χώρα ἡμιαυτοχθόνης, ἔχουσα χρωστωρεῖα, σιδηρωρυχεῖα καὶ ἀνθρακωρυχεῖα. Εγκει πρωτεύουσαν τὴν Σίτκαν.

Εἰς τὰς Ἡνωμένας Πολιτείας ἀνήκουσι καὶ εἰς τὴν περιοχὴν Ἀλάσκας ὑπάρχονται αἱ Ἀλεούταις νῆσοι 150 τὸν ἀριθμόν, τῶν ὅποιων ἡ μαρά σειρὰ φάνει μέχρι τῆς ἐν Ἀσίᾳ χερούληνδου Καμπούτακας, ὅπους ὅπει φαίνονται σχηματίζουσαι μίαν γέφυραν ἐνόπιο τὴν Αμερικὴν μετά τῆς Ασίας. Αἱ νῆσοι αὗται εἴναι ἡμιαυτεύδεις καὶ βραχίδεις, ἀπρόσιτοι δὲ εἰς τὰ πλοῖα ἔνεκα τῶν πρὸ τῶν ἀκτῶν προβαλλόντων σκοπελῶν.

4. Μεξικόν.

Τὸ Μεξικὸν κατέχει τὸ βορειότερον καὶ μεγαλύτερον μέρος τοῦ ισθμοῦ τοῦ ἑνοῦσης τὴν Βόρειον καὶ τὴν Νότιον Αμερικῆς.

Ορίζεται πρὸς Β. ὑπὸ τῶν Ὕνωμένων Πολιτειῶν, πρὸς Α. ὑπὸ τοῦ Μεξικανικοῦ κόπλου, πρὸς Ν. ὑπὸ τῆς Κεντρικῆς Αμερικῆς καὶ τοῦ Ειρηνικοῦ ὥκεανοῦ καὶ πρὸς Δ. ὑπὸ τοῦ Ειρηνικοῦ ὥκεανοῦ.

Κόλποι ἐνταῦθα σχηματίζονται ὁ τῆς Καμπέχης καὶ ὁ τῆς Καλιφορνίας.

Αἱ ὑψηλότεραι κορυφαὶ τοῦ Μεξικανικοῦ δροπεδίου είναι τὸ Σικλαίτεπελον καὶ τὸ Ποποκατέπελον.

Ποταμοί τοῦ Μεξικοῦ είναι ὁ δέλτα Γράντε, διτις ἀποτελεῖ τὸ σύνορον μεταξὺ Μεξικοῦ καὶ Ὕνωμένων Πολιτειῶν, καὶ ὁ Σαντιάγος ἐκβάλλων εἰς τὸν Ειρηνικὸν ὥκεανον.

Αἱ νύμναι τοῦ Μεξικοῦ είναι ἡ Χατάλα, διὰ τῆς ὅποιας ἔρεις δὲ Σαντιάγος, η Καϊμάρη καὶ ἡ Τεξκονίκος.

Τὸ **κλίμα** είναι εἰς μὲν τὰ βόρεια εὖκρατον, εἰς τὰ μέσα θερμόν καὶ εἰς τὰ νότια θερμότατον.

Τὸ Μεξικὸν ἔχει μεταλλεία χρυσοῦ καὶ ἀργύρου, τὸ δὲ ἐδάφος παράγει ποικίλους καρπούς καὶ φυτὰ ἀρματικά καὶ ιατρικά, σίγους ιαλάπαν, κακάν, βανδήληρη, καπνόν, καρέν, ὑδικόν καὶ ζάχαρην.

Οἱ πληθυσμοὶ τοῦ Μεξικοῦ ἀνέρχεται εἰς 12 ½ ἑκατομμύρια, ἐκ τῶν ὅποιων περὶ τὰ 2 ἑκατομμύρια είναι Λευκοὶ ισπανικῆς καταγωγῆς, οἱ δὲ λαοὶ εἰνεὶ Ίνδοι.

Τὸ Μεξικὸν ἀποτελεῖ Αημοκατικὴν Ὁμοσπονδίαν ἐξ 25 πολιτειῶν καὶ δύο τερριτόριων ὑπὸ αἰρετοῦ Πρόεδρου.

Αἱ κυριώτεραι πόλεις αὐτοῦ είναι τὸ Μεξικόν (344,000 κατ.), ἡ πρωτεύουσα, ἡ Βέρα Κρούζ (90,000 κατ.), ἡ Ακαπούλκον οἱ κυριώτεροι λιμένες τῆς χώρας, ἡ Πουέρλα (92,000 κατ.), πόλις ὀχυρός, ἡ Λεόνη (91,000 κατ.), ἡ Τοναλαδάχαρος (84,000 κατ.), ἡ Αγιος Αονδούβικος Ποτόζ (70,000 κατ.).

Εἰς τὸ Μεξικὸν ἀνήκουσιν ἡ μαρά καὶ στενὴ **χερούληνδος** Κάτα Καλιφορνίας καὶ ἡ χερσόνησος Ίο-

κατάνη: Έν ταύτη κυριώτεραι πόλεις είνε ή Μέριδα (37,000 κατ.), καὶ ἡ Καμπέλη.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΑΜΕΡΙΚΗ

Κεντρική Αμερική είνε ἡ στενή χώρα ἡ ἔκτεινομένη ἀπὸ τοῦ Μεξικοῦ μέχρι τοῦ ισθμοῦ τοῦ Παναμᾶ.

Βρέχεται πρὸς Β. καὶ Α. ὑπὸ τῆς Καριβικῆς θαλάσσης, πρὸς Δ. δὲ καὶ Ν. ὑπὸ τοῦ Εἰρηνικοῦ ὥκενοῦ.

Ἡ χώρα φυσικῶς είνε κατὰ πάντα ὁμοία μὲ τὸ Μεξικόν, ἔχουσα τὸ ἀντὸν κεῖμα καὶ τὰ αὐτὰ προσόντα.

Οἱ πληθυσμὸς ἀντῆς ὑπόλογοί εἰνε εἰς 4 1/2 περίπου ἑκατομ· τὰ 3 4 ἀντὸν είνε Ἰνδοὶ ἡ Μεσοίσιοι, τούτους μεγάδες ἐν Λευκῷ καὶ Ἰνδῷ, οἱ δὲ λοιποὶ είνε Λευκοὶ Ἰσπανικῆς καταγωγῆς.

Ἡ Κεντρική Αμερική περιλαμβάνει πέντε διοικετικά, τὴν τῆς Γουατεμάλας, τοῦ Σαλβαδόρ, τῆς Ὀρδονᾶς, τῆς Νικαράγουας καὶ τῆς Κοσταρίκας, καὶ τὴν Βρετανικήν πόλεις Ὀνδορᾶς ἡ Βελίζην.

1. Η Γουατεμάλα ἡ βορειότατὴ τῶν τῆς Κεντρικῆς Αμερικῆς δημοκρατίαν, ἔχει 1 1/2 ἑκατομμύριον κατοίκων καὶ πρωτεύουσαν τὴν Νίαν Γουατεμάλαν (65,000 κατ.).

2. Η Σαλβαδόρ, ἡ ἐλαχίστη τῶν δημοκρατιῶν, ἔχει πληθυσμὸν 800,000 καὶ πρωτεύουσαν τὴν Σάν Σαλβαδόρ, (25,000 κατ.).

3. Η Ὀρδονῆρ ἔχει 400,000 κατοίκους καὶ πρωτεύουσαν τὴν Τερονισμάλαν (14,000 κατ.).

4. Η Νικαράγουα ἡ μεγίστη τῶν δημοκρατιῶν, ἔχει πληθυσμὸν 420,000 καὶ πρωτεύουσαν τὴν Μαράγουαν (18,000 κατ.), ἡ Αερών (25,000 κατ.) ἢτο ἡ παλαιὰ πρωτεύουσα, καὶ ἡ Γουανάδα μία τῶν παλαιότατῶν πόλεων τῆς Κεντρικῆς Αμερικῆς.

5. Η Κοσταρίκα, ἡ μεσημβρινότατὴ τῶν δημοκρατιῶν, ἔχει 243,000 κατοίκους, τοὺς πλείστους Ἰσπανικῆς καταγωγῆς καὶ πρωτεύουσαν τὸν Ἀγιον Ιωσῆφ (20,000 κατ.).

6. Η Βρετανικὴ Ὀνδορᾶ, κειμένη μεταξὺ τῆς Τονικατάνας, τῆς Γουατεμάλας καὶ τῆς Καριβικῆς θαλάσσης, ἔχει 33,000 κατοίκους τοὺς πλείστους Νιγρίτας καὶ Ἰνδούς. Πρωτεύουσα ἀντῆς είνε ἡ θραύσα μικρὰ πόλις Βελίζη (6,000 κατ.).

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ'.

ΔΓΤΙΚΑΙ ΙΝΔΙΑΙ

Αἱ Δυτικαὶ Ἰνδίαι σχηματίζουσιν ὑπεριεγέθη ἡμικυκλικὴν ἀλισσων νήσων ἔκτεινομένων ἀπὸ τῆς νοτίας Φλωρίδος μέχρι τῶν ἐκδολῶν τοῦ Ὁρινόνου ποταμοῦ, καὶ κειμένη μεταξὺ τοῦ Μεξικανικοῦ χόλου καὶ τῆς Καριβικῆς θαλάσσης ἀφ' ἔνδος καὶ τοῦ Ἀτλαντικοῦ ὥκενοῦ ἀφ' ἔτερου.

Ὀνομάσθησαν δὲ Δυτικαὶ Ἰνδίαι, διότι δὲ πρῶτος ἀνακαλύψας τὰς χώρας ταύτας Κολόμβος ἐνέμιζεν διὰ προσωρινότητας εἰς τὰς Ἰνδίας.

Αἱ πολιύάριθμοι νῆσοι αὗται διαιροῦνται γεωγραφικῶς εἰς 1) Βαχαμαίας, 2) Μεγάλας Ἀντίλλας, καὶ 3) Μικράς Ἀντίλλας. Αἱ τελευταῖαι δὲ αὐτῶν διαιροῦνται πάλιν εἰς δημιέμους καὶ εἰς προστρέμους.

Τὸ κεῖμα τῶν Δυτικῶν Ἰνδιῶν είνε ἐν γένει τροπικόν, διότι, ἔξαιρέσει τινῶν τῶν Βαχαμαίων, πᾶσαι αἱ λοιπαὶ κείνται ἐν τῇ διακεκαμένῃ ζώνῃ.

Τὰ προϊόντα τῶν χωρῶν τούτων, κυρίως φυτικά, είναι πολλὰ καὶ ποικίλα, οἷον ζάχαρης, καρές, βάρβαρης, καπνός, λινόκαν, ἀράβια, βούρμιον, κλπ.

Οἱ ίδιοις πληθυσμὸς τῶν Δυτικῶν Ἰνδιῶν ἀνέρχονται περίπου εἰς 1 1/2 ἑκατομμύρια. Τούτων τὰ 2/3 περίπου είνε Νιγρίτας, οἱ δὲ λοιποὶ είνε Λευκοὶ καὶ Μοντάριοι, δηλαδὴ Μιγάδες ἐκ Λευκῶν καὶ Μάζιρων.

Ἐξαιρουμένης τῆς νήσου Ἀίτης, ἡ δυπλαὶ είνε διηρημένη εἰς δύο ἀνεξάρτητους δημοκρατίας, τὴν τῆς Αίτης καὶ τὴν τοῦ Ἀγίου Δομίγρου, περιπλαναὶ λοιποὶ νήσοι τῶν Δυτικῶν Ἰνδιῶν είνε κτήσεις τῶν Ὑγγλων, τῶν Ἀμερικανῶν, τῶν Γάλλων, τῶν Ολλανδῶν καὶ τῶν Δανῶν.

1. Τὸ Βρετανικὸν τυπίμα τῶν Δυτικῶν Ἰνδιῶν, περιλαμβάνει τὴν μεγάλην νῆσον Ιαμακίην ἐκ τῶν Μεγάλων Ἀντίλλων, καὶ τὰς νήσους Τράσσα, Βαρθαδόν καὶ ἄλλας μικροτέρας ἐκ τῶν Μικρῶν Ἀντίλλων.

Ἡ Ιαμακίη ἔχει 640,000 κατοίκους, ἐκ τῶν δυποίων μόνον 3 σοὶ εἰνε Λευκοί. Ἐχει λιχούρη φρύνια καὶ καλοὺς διαιρένας καὶ διενεργεῖ ζωηρὸν ἐμπόριον μὲ τὴν Ἀγγλίαν καὶ τὰς Ἕνωμένας Πολιτείας. Πρωτεύουσα ἀντῆς καὶ θλωτὴ τῶν ἐν ταῖς Δυτικαῖς Ἰνδίαις Βρετανικῶν κτήσεων είνε ἡ Κίγκαστρων (47,000 κ.).

Αἱ Βαχαμαίαι είνε αἱ βορειότατα τῶν νήσων τῶν Δυτικῶν Ἰνδιῶν. Είνε δὲ δύπερ τὰς 5 10, ἐξ ὧν μόνον 20 κατοικοῦνται, ὃ δὲ πληθυσμὸς ἀντὸν ἀνέρχεται εἰς 48,000. Τούτων αἱ σημαντικότεραι είνε ἡ Νία Προβιδένη, ἡ Σάν Σαλβαδόρ, ἡ πρώτη ὑπὸ τοῦ Κολόμβου ἀνακαλυψθεῖσα τῷ 1492, ἡ Ἀβακος, ἡ Μεγάλη Βαχαμαίαι κατ.

Ἐτῶν εἰς τὸς Ἀγγλους ἀνηκουσῶν ὑπηργείων μικρῶν Ἀντίλλων κυριώτεραι είνε αἱ Παρθένοι, ἡ Ἀγία Χριστόφορος, ἡ Ἀντίγονα, ἐν ᾗ κείται ἡ πρωτεύουσα Ἀγίος Ιωάννης (Σαίν Τζάν) (10,000 κατ.). ἡ Δομίνικα.

Ἐκ τῶν προσηγένεμων κτήσεις τῶν Ὑγγλων είνε ἡ Ἀγία Λουκία, ἡ Ἀγία Βικέντιος, ἡ Γρενάδα, αἱ Γρεναδίται, ἡ Βαρθαδόνη μὲ πρωτεύουσαν τὴν Βριδγετῶν (20,000 κατ.), ἡ Τροάς μὲ πρωτεύουσαν τὸν Ἰσπανικὸν λιμένα (35,000 κατ.), καὶ ἡ Ταβρίγος.

2. Κνήσεις τῶν Πνωμένων Πολιτειῶν, ἐν ταῖς Δυτικαῖς Ἰνδίαις είνε ἡ Κούβα ἡ βασιλεύσα τῶν Ἀντίλλων, τὸ Πορτορίκον καὶ ἄλλαις μικρότεραι νῆσοι, ἀνήκουσαι πρότερον εἰς τὸν Ἰσπανίαν. Διὰ τῆς μεταξὺ Ἰσπανίας καὶ Ἕνωμένων πολιτειῶν συνομολογηθεῖσας συνθήκης τῷ 1898 ἡ μὲν Κούβα ἐκγράφη ἀνέξαρτης ὑπὸ τὴν προστασίαν τῶν Ἕνωμένων Πολιτειῶν, τὸ δὲ Πορτορίκον ἔχει ωρήθη εἰς

ταύτας ὡς ἀποθήκη γαιανθράκων διὰ τὸν Ἀμερικανὸν στόλον.

Ἡ Κούβα εἶναι ἡ μεγίστη τῶν Δυτικῶν Ἰνδίων καὶ ἔχει πληθυσμὸν 1 1/2 ἑκατομμυρίου. Ἐκ τούτων 200,000 εἰναι Ἰσπανοί, 600,000 μιγάδες ἢ Ἰσπανῶν καὶ Κουβανῶν, 500,000 Νιγρῖται, 50,000 Σιγκακοὶ οἱ λοιποὶ Λευκοὶ ζένοι.

Πρωτεύουσα αὐτῆς εἶναι ἡ Ἀβάνα (200,000 κ.), ἔχουσα μεγάλην βιομηχανίαν σιγάρων καὶ πούρων. Εἶναι σπουδαῖος ἐμπορικὸς λιμένης. Ἔτεραι πόλεις σημαντικότεραι ἦσαν ἀντί τοῦ Σαντιγού (70,000 κατ.), Πονέρτο-Πίριουπε (47,000 κατ.). Τὸ Πορτούκιον ἔχει 81,000 κατ. Πρωτεύουσα ἐν αὐτῇ πόλεις εἶναι ἡ Πόνοη (40,000 κατ.), δὲ Ἀγιος Γερμανὸς (30,000 κατ.), καὶ δὲ Ἀγιος Ιωάννης (25,000 κατ.).

3. Οἱ Γάδωνι κατέχουσιν ἐν ταῖς Δυτικαῖς Ἰνδίαις τὴν Γουαδελούπην μὲν τὰ ἔξαρτήματα αὐτῆς καὶ τὴν Μαρτινίκαν.

Τῆς Γουαδελούπης πρωτεύουσα πόλεις εἶναι ἡ Βάσος Τέρρος (10,000 κατ.), καὶ ἡ Ποδντ-Ἀ-Πίτρος (17,000 κατ.). Τὰ ἔξαρτήματα τῆς Γουαδελούπης εἶναι αἱ νήσοι Μαρία Γαλλίη, ἡ Λευκωδή, ἡ Πετρέ-τερρες, αἱ Σάνται, ἡ νήσος Ἀγιος Μαρίνος καὶ ἡ νήσος Ἀγιος Βαρθολομαίος. Πάσαι αἱ νήσοι αὗται ἔχουσαν πληθυσμὸν 190,000.

Ἡ Μαργουίκα (190,000 κατ.), ἔχει πρωτεύουσας πόλεις τὸν Αμέρικαν τῆς Γαλλίας (12,000 κατ.), καὶ τὸν Ἀγιον Πέτρον (24,000 κατ.).

4. Οἱ Δανοὶ κατέχουσιν τὰς νήσους Ἀγιον Σταυρού, Ἀγιον Ιωάννην καὶ Ἀγιον Θωμᾶν τῶν ὅπειων ἥ πληθυσμὸς ἀνέρχεται εἰς 34,000.

Πρωτεύουσα τῶν κτήσεων τούτων εἶναι ὁ Ἀγιος Θωμᾶς ἐν τῇ ἁμανύμῳ νήσῳ, ἀριστος ἐμπορικὸς λιμών.

Οἱ Όλλανδοὶ κατέχουσιν τὰς τῶν μικρῶν ὑπηρέμων Ἀντιλλῶν, ὡς τὸν Ἀγιον Βέσταντον, μέρος τοῦ Ἀγιον Μαρίνου (τὸ ἔτερον μέρος ἀνήκει εἰς τοὺς Γάλλους), καὶ τὴν Σάδαν. Προσέστι δὲ τὴν Κυρασῶ, τῆς ὄποις πρωτεύουσα εἶναι ἡ Βιλεμοτάσῃ καὶ τὰ ἔξαρτήματα αὐτῆς, ὁ Θρόπουπαν καὶ Βουεράιρεν. Ὁλος ὁ πληθυσμὸς τῶν Οἰλανδικῶν τούτων κτήσεων ἀνέρχεται εἰς 48,000.

6. Ἡ μεγάλη νήσος Ἀϊτεν ἢ Ἀγιος Δομίγγος διαιρεῖται εἰς δύο Νιγρῖτικὰς πολιτείας τὴν Δημοκρατίαν Ἀϊτης πρὸς Δ. καὶ τὴν Δημοκρατίαν τοῦ Ἀγιον Δομίγγον πρὸς Α.

Ἡ Δημοκρατία Ἀϊτης ἡτο ποτε Γαλλικὴ ἀποικία, θητὴν ἐν αὐτῇ ἐπικρατοῦσα γλώσσα εἶναι ἡ Γαλλική. ἔχει 1 ἑκατομμύριον κατοίκους, ὃν τὸ $\frac{1}{10}$ Νιγρῖται. Πρωτεύουσα αὐτῆς εἶναι ἡ Αιμήν τοῦ Ηεράγιου (50,000 κατ.).

Ἡ Δημοκρατία τοῦ Ἀγιον Δομίγγον ἢ Δομινικανῆς ἔχει πληθυσμὸν 500,000. Πρωτεύουσα αὐτῆς εἶναι ὁ Ἀγιος Δομίγγος (16,000 κατ.).

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε'.

ΝΟΤΙΟΣ ΑΜΕΡΙΚΗ

Ἡ Νότιος Αμερικὴ ἔνοιται μετὰ τῆς Κεντρικῆς καὶ διὰ ταύτης μετὰ τῆς Βορείου Αυστρικῆς διὰ τοῦ Ἰσθμοῦ τοῦ Παγαμᾶ.

Ἡ Νότιος Αμερικὴ βρέχεται πρὸς Β. ὑπὸ τῆς Καρθικῆς θαλάσσης καὶ τοῦ Ἀτλαντικοῦ ὥκεανος καὶ πρὸς Δ. ὑπὸ τοῦ Εἰρηνικοῦ ὥκεανος. Εἰς τὰ νότια αὐτῆς στενοῦσται βαθυτέρων καὶ καταληγεῖ εἰς συστάτην βραχωδῶν νήσων καλούμενην Γῆν τοῦ Πτηροῦ καὶ τῆς ὄποις νοτιώτατον ἄκρην εἶναι τὸ ἀκρωτήριον Χέρον.

Κολπούς ἔχει ἡ Νότιος Αμερικὴ πρὸς Β. τοὺς τῆς Λαρίας, τῆς Βενεζούελλας καὶ τῆς Παρίας, πρὸς Α. τοὺς τοῦ Ἀγίου Μαρία καὶ τοῦ Ἀγίου Γεωργίου, καὶ πρὸς Δ. τοὺς τῆς Γοραϊσκῆς καὶ τοῦ Παναμᾶ.

Κυριώτατα ἀκρωτήρια αὐτῆς εἶναι πρὸς Β. ὁ Γαλλίνας, πρὸς Α. τὸ Βράγκον, πρὸς Ν. τὸ Χόρον ταῖς πρὸς Δ. τὸ Παρία.

Ἡ Γῆ τοῦ Πιρόβριχτου ἀπὸ τῆς νοτιοαμερικανῆς ἡπείρου διὰ τοῦ Μαγελλανίου πορθμοῦ, σύντοιχη τοῦ ηπείρου τοῦ Μαγελλανού, τοῦ ἐπιχειρήσαντος τὸν πρώτον περίπλου τῆς Γῆς.

Σειρά ὁρίσων τῆς Νότιου Αμερικῆς εἶναι αἱ Αιδειαὶ πρὸς Δ. διευθυνόμεναι ἀπὸ Β. πρὸς Ν. καὶ ἐπεινόμεναι ἀπὸ τοῦ Ἰσθμοῦ τοῦ Παναμᾶ μέχρι τοῦ ἀκρωτήριον Χέρον, τὰ Παρίμα πρὸς Β. καὶ τὰ Βρασιλιανά πρὸς Α.

Τρία συστήματα πεδιάδων ἔχει ἡ Νότιος Αμερικὴ, τὰς οισβάσιας ἡ χλωδώδεις πεδιάδας τῆς κοιλάδος τοῦ ποταμοῦ Ορινόκου, πρὸς Β. τὰς οέλρας ἡ δασώδεις πεδιάδων τῆς κοιλάδος τοῦ Ἀμαζονοῦ εἰς τὸ μέσον καὶ τὰς πάμπας, ἡ τὰς ἔκτεταμένας πεδιάδας τὰς ὑπὸ τοῦ ποταμοῦ Λαπλάτα διαπεριεμένας, καὶ αὖτες, κατὰ τὰς ἐναλλαγὰς τῶν ὥρων τοῦ ἔτους, καλύπτονται ἀλληλοιδιάσδοχως εἴτε ὑπὸ χόρτων εἴτε ὑπὸ γιγαντιαίων ἀκανθωδῶν θάμνων.

Οἱ μεγαλήτεροι ποταμοὶ τῆς Νότιου Αμερικῆς εἶναι δὲ οἱ Ορινόκος, πηγάδων ἐκ τῶν ὁρίσων Παρίμα καὶ ἐκβάλλων εἰς τὸν Ἀτλαντικὸν ὥκεανόν, δὲ Ἀμαζόνιος, δέ μεντος πάνων, πηγάδων ἐκ τῶν Ανδῶν καὶ ἐκβάλλων εἰς τὸν Ἀτλαντικὸν ὥκεανόν, καὶ δέ διὸ δὲ λὰ Πλίτια, σχηματιζόμενος ἐκ τῶν δύο ποταμῶν Πλαρία καὶ Οδρογονάν, καὶ ἐκβάλλων εἰς τὸν Ἀτλαντικὸν ὥκεανόν.

Ἡ μεγίστη λίμνη τῆς Νότιου Αμερικῆς εἶναι ἡ Τιτανάκη ἐν τῇ Ηεράγιο.

Τὸ κλειστὸν τῆς Νότιου Αμερικῆς εἰς μὲν τὰ καμηλὰ μέρη εἶναι θερμότερον τοῦ τῆς Βορείου, εἰς δὲ τοὺς δύψηλοὺς τόπους εἶναι ψυχρότερον.

Ἡ Νότιος Αμερικὴ ἔχει θαλαράντην βλάστησην, πολλὰ καὶ ποικιλά ζῷα καὶ ἀρθρόνα μέταλλα καὶ σφραγίδα.

Οἱ πληθυσμὸι διάς τῆς Νότιου Αμερικῆς ἀνέρχονται 39 περίπου ἑκατομμύρια. Τούτων τὸ $\frac{1}{4}$ εἰναι Λευκοὶ, εἰς πλειστοὶ Ἰσπανοὶ καὶ Πορτογάλοι. Οἱ θαυμα-

1—2 Έσκιμωί—3-4-5 Ίνδοι, Έρυνθρόδερμοι,— 6 Καραόδι—7-8 Αμερικανοί της Βορείου.
9-10 11 Μεξικανοί.—12 Αμερικανός της Νοτίου.—13 Μαῆδοι.

νείς Ίνδοι είναι πολυαριθμότεροι έντασθα ή έν τῇ Βορείῳ Αμερικῇ, καὶ ἀνέρχονται εἰς 18 ἑκατομμύρια. Οἱ Νιγρίται, κυρίως ἔγκατεστημένοι ἐν Βρασιλίᾳ, ἔνθα ἀποτελοῦσι τὸ $\frac{1}{3}$ τοῦ πληθυσμοῦ, ἀριθμοῦνται εἰς 10 ἑκατομμύρια. Οἱ λοιποὶ εἰναι μιγάδες.

Ἡ ἐπικρατοῦσα γλώσσα είναι ἐντασθα η Ἰσπανική, πλὴν τῆς Βρασιλίας, ἔνθα λαλεῖται η Πορτογαλική.

Ἐξαρέσει τῆς Γούιάνας, ητοι είναι κτήσις τῶν Ἀγγλῶν, τῶν Όλλανδῶν καὶ τῶν Γάλλων, η Νότιος Αμερικὴ περιλαμβάνει 10 Ἐπικρατείας, αἵτινες ἀπαρτίζονται ἐκάστη ἐκ πολιτειῶν δημοκρατούμενων δμοσποδιῶν συνδεδεμένων.

Εἶναι δὲ αἱ Ἐπικρατεῖαι αὗται 1) η Βρασιλία, 2) η Βενεζούελα, 3) η Κολομβία, 4) η Ισημερία (Ἐκουαδόρ), 5) Περού, 6) η Βολιβία, 7) η Χιλή, 8) η Αργεντινή, 9) η Παραγούα καὶ 10) η Οὐρουγονάνη.

1. Βρασιλία.

Ἡ Βρασιλία είναι η μεγαλητέρα τῶν χωρῶν τῆς Νοτίου Αμερικῆς.

Ἐχει 16 $\frac{1}{2}$ ἑκατομμύρια κατοίκων. Πλέον τοῦ $\frac{1}{3}$ αὐτῶν είναι Λευκοί, Πορτογαλικῆς καταγωγῆς. Μέγα μέρος τοῦ ἐπιλαόπου πληθυσμοῦ συνίσταται ἐν Νιγριτῶν καὶ οἱ λοιποὶ είναι Ίνδοι καὶ μιγάδες. Γλῶσσα ἐπικρατοῦσα ἐντασθα είναι η Πορτογαλική, θρησκεία δὲ Ηκαθολική.

Τὸ ἔδαφος τῆς Βρασιλίας είναι ἔνφορδότατον, ἔχει δὲ μέρην πλούσιον δασῶν. Ἐξάγει δὲ ἀδόμαντας καὶ ἄλλους πολυτίμους λίθους, χρυσόν, ἀργυρόν, σίδηρον, γαλανόν, μόλυβδον.

Ἡ Βρασιλία συνίσταται ἐξ 21 πολιτειῶν, αἵτινες ἀποτελοῦνται Ομοσπονδιακή Συμπολιτείαν.

Πρωτεύουσα τῆς Συμπολιτείας είναι τὸ 'Ριόν δε Ιανέριον (523,000 κατ.), ἀξιόλογος λιμένης. Ἀλλαὶ πόλεις σημαντικαὶ είναι ἡ Βαζίλια, (200,000 κατ.), τὸ Ηεργαμπούκον (190,000 κατ.), η Παρά η Ἀγία Μαρία δὲ Βελλέη (65,000 κατ.), οἱ Ἀγιος Παῦλος (100 κατ.), τὸ Πορταλέγρον (55,000 κατ.).

2. Γουιάνα

Ἡ Γουιάνα διαιρεῖται εἰς τρία μέρη, ὧν τὸ δυτικότερον ἀνήκει εἰς τὸς Ἀγγλους, τὸ μέσον εἰς τοὺς Ολλανδούς καὶ τὸ ἀνατολικότερον εἰς τοὺς Γάλλους.

Καὶ η μὲν Ἀγγλικὴ Γουιάνα ἔχει 110,000 κατοίκους καὶ κύριον προϊὸν τὴν ζάχαραν. Πρωτεύουσα δὲ αὐτῆς είναι ἡ Γεωργετόβηνη (33,000 κατ.).

Ἡ Όλλανδικὴ Γουιάνα η Σουρινάμη ἔχει 69,000 κατοίκους, τοὺς πλειστους Νιγρίτας. Παράγει δὲ ζάχαραν, κακάον, καφέν βάμβακα, σρύζαν, βανάνας καὶ ἄλλους καρπούς. Η πρωτεύουσα αὐτῆς είναι τὸ Παραμάριον (29,000 κατ.).

Ἡ Γαλλικὴ Γουιάνα η Καϊέννη ἔχει περὶ τοὺς 30 χιλ. κατοίκους καὶ πρωτεύουσαν τὴν Καϊέννην, τέπον ἔξοριας τῶν καταδίκων (12,000 κατ.), ἐπὶ μηρὶς νήσου παρακειμένης τῇ στερεᾷ.

3. Βενεζούελα

Ἡ Βενεζούελα, τουτέστι μικρὰ Ἐνείλα, ἐκλήθη ὅπτω παρὰ τῶν Ισπανῶν ἔνεκα τῶν ἐπὶ παταάλων ἐκτισμένων οἰκιῶν τὸν Ίνδον, τὰς ὅποιας εἴρον εἰς τὴν εἰσόδον τῆς λίμνης Μαρακαΐθου.

Περιλαμβάνει τὸ μεγαλητέρον μέρος τοῦ λεκανοπεδίου τοῦ Ὀρονάνου, μετὰ τὰς σαβάνας αὐτὸν τὰς καλούμενάς καὶ Αιάνος. Η ἐπιφάνεια δὲ αὐτῆς διαιρεῖται εἰς τρεις ζώνας, τὴν γεωργικήν, τὴν ποιμενικήν καὶ τὴν δασόφυτην.

Ἐχει πληθυσμὸν 2 1/2 ἑκατομμύριων, ὧν οἱ πλειστοί μικράδες Μεστίτσοι.

Ἡ Βενεζούελιανή Συμπολιτεία συνίσταται ἐξ 9 Πολιτειῶν, 5 Τερραπούλων καὶ μᾶς δμοσποδιακῆς χώρας.

Πρωτεύουσα αὐτῆς είναι η Καράκα (73,000 κατ.), ἔχουσα ἐπίνειον τὴν Γοναΐσαν (14,000 κατ.). Ἀλλαὶ πόλεις ἐν αὐτῇ είναι η Βαλεγία, (39,000 κατ.), τὸ Μαρακάϊβον (34,000 κατ.) καὶ τὸ Βαρκούσιμετον, (32,000 κατ.).

4. Κολομβία

Ἡ Κολομβία ἔχει 4 ἑκατομμύρια κατοίκων. Τούτων οἱ ήμίσεις είναι Λευκοί Ισπανικῆς καταγωγῆς,

καὶ Μεστίτους οἱ λοιποὶ εἰναι Ἰνδοί. Ἡ ἐπίσημος **Θρησκεία**, ὡς καὶ πασῶν τῶν δημοκρατιῶν τῆς Νοτίου Ἀμερικῆς, εἶναι ἡ Καθολική.

Ἡ πρωτεύουσα τῆς Δημοκρατίας ταύτης εἶναι ἡ Βογοτά (120,000 κατ.), ἔχουσα ἐπίνειον τὴν Χόρδαν, ἐπὶ τοῦ πλωτοῦ **ποταμοῦ Μαγδαληνῆς**.

·Ἀλλαὶ πόλεις ἔξια λόγου εἰναι ὁ Παναμᾶς (30,000 κατ.), ἐπὶ ὁμονόυμον Ισθμοῦ καὶ ἡ Μεδελλίνη (40,000 κατ.).

5. Ισημερινία.

Ἡ Ισημερινία ἔχει τὰς ὑψηλότερas κορυφὰs τῶν Ἀνδεων, τὸ Κιμβριάζον καὶ τὸ Κοισπάζον, τὸ ὑψηλότατον τῶν ἐν τῷ κόσμῳ ἐνεργῶν ἥψιστοις. Διαρρέει δὲ αὐτὴν ὁ Ἀνώ Αμαζόνιος ἡ Μαρανζών.

Πρωτεύουσα αὐτῆς εἶναι τὸ Κουνίον (80,000 κατ.), ἐπὶ ὅροπεδίον, τὸ ὄπιον ὑφουτὸν 3,000 μέτρων ὑπεράνω τῆς ἐπιφανείας τῆς θαλάσσης. Ἀλλαὶ πόλεις εἶναι ἡ Γοναϊάκην (50,000 κατ.), ὁ πρώτιστος ἐμπορικὸς λιμὴν καὶ ἡ Κουνίον (25,000 κατ.). Εἰς τὴν Ισημερινίαν ἀνήκουσαν καὶ αἱ ἀνέναντι αὐτῆς ἐν τῷ Εἰρηνικῷ Ὁκεανῷ κείμεναι **νῦνδοι Γαλαπάγος**, ἦτοι νῆσοι τῶν χειλωνῶν, νῆσοι ἡφαστειογενεῖς, ἐν αἷς εὑρίσκονται πολλὰ ἔρπετα καὶ μεγάλαι χερσαῖαι κελωνῶν.

6. Περούνια.

Ἡ Περούνια διαρρέεται ὑπὸ τοῦ Μαρανζών ἢ Ἀνώ Αμαζόνιου, ἔχει δὲ **λίμνην** τὴν Τιτικάκων, κείμενην ἐπὶ ὅροπεδίον τῶν Ἀνδεων καὶ ἀνήκουσαν καὶ εἰς τὴν Βολιβίαν.

Ἡ Περούνια ἔχει 3 ἑκατομμύρια κατοίκων, Λευκῶν (Ισπανικῆς καταγωγῆς), Ἰνδῶν καὶ μιγάδων. Ἐχει ἔδαρες γάνιμους καὶ πλούσια μεταλλεία. Ἀλλὰ τὰ μεταλλεῖα αὐτῆς χρυσοῦ, ἀργύρου καὶ φευδαργύρου, τὰ ἀλλοτε πλούσιωτάτα τῶν ἐν τῷ κόσμῳ, τανῦν ὅλιγον ἐκμεταλλεύονται. Ἀλλοι εἰδός ἔχαγωγῆς λίαν προσδοφόροις ἀλλοτε διὰ τὴν χώρων εἰναι τὸ γουάνον, ἦτοι κόπρος πτηνῶν χρήσιμος εἰς λίπασμαν τῶν ἀργύρων, τὸ ἀπότον ἄφθονον ἀλλούπετε τὰς ἀπέναντι τῆς Περούνιας κείμενας νησίστας Χίλιας. Εὑρίσκεται τανῦν καὶ εἰς τὴν στερεάν.

Ἡ πρωτεύουσα τῆς Περούνιας εἶναι ἡ Αΐμα (104,000 κατ.), κτισθεῖσα τῷ 1535 ὑπὸ τοῦ κατακτήσαντος τὴν χώραν Ισπανοῦ Φραγκίσκου Πέτζάρου. Ἐπίνειον αὐτῆς εἶναι τὸ Καλλάν (35,000 κατ.) ἐμποροχός **λιμνῶν**. Ἔτεραι λόγου ἔξια πόλεις εἶναι τὸ Κούνοκον (22,000 κατ.) καὶ ἡ Αρεπίκι (35,000 κατ.).

7. Βολιβία

Ἡ Βολιβία ἔλαβε τὸ δικαίωμα ἐν τοῦ ἐλευθερωτοῦ τῆς Νοτίου Ἀμερικῆς ἀπὸ τῆς Ισπανικῆς δεσποτείας Σιμωνῶς Βολιβίᾳ (1783-1830). Ἐγει 1 1/2 ἑκατομμύριον κατοίκων, ὃν οἱ πλειστοί ινδοί θαγενεῖς, οἱ δὲ λοιποὶ Λευκοὶ καὶ μιγάδες.

Διαρρέεται ὑπὸ **παραποτάμων** τοῦ Ἀμαζόνιου καὶ τοῦ Παραγουάνη, εἰς αὐτὴν δὲ ἀνήκει καὶ μέρος τῆς **λιμνῆς Τιτικάκως**.

Αἱ ὑψηλότεραι κορυφαὶ τῶν Ἀνδεων ἐνταῦθα εἶναι ἡ Σοράτα καὶ ἡ Ἰλιμάνη.

Πρωτεύουσα τῆς Βολιβίας εἶναι ἡ Σούνχερ (24,000 κατ.), ἡ Λαλάση (40,000 κατ.) ἡ ἐμπορικωτάτη πόλις, τὸ Πορόσσο (20,000 κατ.), περίφημον ἀλλοτε διό τὸ πλούσια ἀργυρωρυχεῖα αὐτοῦ καὶ κείμενον 4,000 μέτρα ὑπεράνω τῆς ἐπιφανείας τῆς θαλάσσης.

8. Χιλία.

Ἡ Χιλή περιλαμβάνει τὴν στενὴν λωρίδα χώρας τὴν μεταξὺ τῶν Ἀνδεων καὶ τοῦ Ειρηνικοῦ θαλασσοῦ. Ἀποτελεῖται δὲ ἡ Δημοκρατία ἐξ 23 πολιτισμῶν καὶ 1 Τερριτορίου.

Αἱ τὸ ἀνατολικὸν σύνορον τῆς χώρας ἀποτελοῦσσαι ἡ Ανδεῖς ἔχουσιν ἐνταῦθα ὑψίστην αὐτῶν κορυφὴν τὴν Ἀκογκάγουαν. Ἡ Χιλή ἔχει πληθυσμὸν 1,700,000. Ἐνταῦθα οἱ Λευκοί εἰναι πολυπληθέστεροι τῶν λοιπῶν κατοίκων.

Πρωτεύουσα αὐτῆς εἶναι τὸ Σαιτιάγον (256,000 κατ.).

Ἐπίνειον αὐτοῦ εἶναι τὸ Βαλκαράσιον (122,000 κατ.), τὸ σπουδαιότατον ἐμπορικὸν κέντρον ἐν τῇ δυτικῇ παραλίᾳ τῆς Νοτίου Ἀμερικῆς, ἡ Κονούψιόν, (40,000 κατ.), πόλις ἐμπορική, ἡ Τάκλα (33,000 κατ.), ἡ Χιλίαν (29,000 κατ.) καὶ ἡ Βαλδιβία, τὸ ἐπίνειον τῆς Αρακανίας τῆς χώρας τῶν ἐπὶ ἀνδρίᾳ φημιζομένων Ἰνδῶν Ἄρακανάν.

Εἰς τὴν Χιλή ἀνήκει καὶ μέρος τῆς Παταγονίας καὶ τῆς Γῆς τοῦ Πυρός. Διὰ συνθήκης τοῦ 1883 ἡ Χιλή ἀφέονται ἀπὸ τῆς Βολιβίας τὴς **λιμνήν** Ατακάμαν. Κατέχει δὲ προσωρινῶς καὶ τὰς περουβίανδες ἐπαρχίας. Τάκναν καὶ Ἀρίκαν.

9. Ἀργεντινή.

Ἡ Ἀργεντινή Δημοκρατία περιλαμβάνει τὰς χώρας τὰς ἀποτελοῦσας ἀλλοτε τὰς Ἕνωμένας Πολιτείας τοῦ ὄντος δὲ λα Πλάτας. Συνίσταται δὲ ἐπὶ 14 Πολιτείας τοῦ 19 εργοτοπίων.

Οἱ πληθυσμὸς τῆς λέντας ἐκτεταμένης ταύτης χώρας είναι μόνον 4 ἑκατομμύρια.

Ἡ χώρα είναι κατὰ τὸ πλειστον πεδινή, διαρρέεται δὲ αὐτὴν ὁ Παραγουάνης, ὁ Παράνας καὶ ὁ Οὐρουγονάνης.

Πρωτεύουσα τῆς χώρας εἶναι ἡ Βονέρο. Ἀίρες (730,000 κατ.), ἡ μεγίστη καὶ πολυανθρωποτάτη τῶν πόλεων τῆς Νοτίου Ἀμερικῆς. Ἡ Λατάνα (45,000 κατ.), ἡ Ριάρρος (94,000 κατ.), ἡ Κορδόβα (48,000 κατ.).

Εἰς τὴν Ἀργεντινὴν ἀνήκει τὸ πλειστον μέρος τῆς Παταγονίας καὶ τὸ ἀνατολικὸν μέρος τῆς Γῆς τοῦ Πυρός.

Καὶ οἱ μὲν Παταγόνες 5,000 τὸν ἀριθμόν, εἴναι ἀνθρώποι ὑψηλοῦ ἀναστήματος καὶ ἀνδρεῖοι, ἀλλὰ σκληροί. Ζῶσι δὲ νομαδικῶς ἐν τῆς θήρας καὶ τῆς ἀλιείας.

·Ἡ δὲ Γῆ τοῦ Πυρός, ἔχουσα πληθυσμὸν 8,000, είναι συστάς 11 μεγάλων νῦνδων καὶ πλέον τῶν 30

μηρόφων. Τούτων ή μεγίστη είνε ή τοῦ Βασιλέως Καρόλου, ἔτεραι δὲ είνε τὸ Ναβαρῶν, ή Χάστη, ή Γορδώνηρ ή Λορδονέρερή, καὶ ή νοτιωτάτη πασῶν ή "Ορη, ἐξ ής ὄνομάσθη καὶ τὸ ἀκρωτήριον "Ορον.

10. Παραγονάν.

Η Παραγονάν, ή Μεσοποταμία τῆς Νότου Ἀμερικῆς καθὸ κειμένην ἐν μέσῳ τῶν ποταμῶν Παράνα καὶ Παραγονάν, ἔχει πληθυσμὸν 330,000 ἑκτὰς 60,000 ἡμιπεδιωτικῶν καὶ 70,000 ἀποτελεστῶν γῆδων. Κύρια προέσβει είνε τὰ φύλλα ματεὶ η τέον τῆς Παραγονάνης, καρές καὶ καπνός. Πρωτεύουσα αὐτῆς είνε η "Ασσουνιάν (45,000 κατ.),

11. Οὐρουγουάν.

Η Οὐρουγουάν, διαρρεομένη ὑπὸ τῶν ποταμῶν Οὐρουγουάνη καὶ Ρίο Νέργου, ἔχει πληθυσμὸν 824,000 καὶ πρωτεύουσαν τὸ Μορτεβίδον (244,000 κ.), πόλιν ἐμπορικήν.

12. Νῦσοι Φαλκλάνδων.

Αἱ νῆσοι Φαλκλάνδων, κείμεναι ἀπέναντι τῶν ἀντών τῆς Παταγονίας είνε κτῆσις ἀγγλικῆ. Είνε δὲ δύο μεγάλαι, ή Ἀνατολικὴ Φαλκλάνδη καὶ η Δυτικὴ Φαλκλάνδη, καὶ περὶ τὰς ἔκατον μικράς.

Ἐγχουστοὶ περὶ τοὺς 2,000 κατοίκους. Πρωτεύουσα αὐτῶν είνε ὁ Αἱρή Στόντεν ἐν τῇ Ἀνατολικῇ Φαλκλάνδῃ, ἀποθήκη γαιανθέρων.

ΤΜΗΜΑ ΠΕΜΠΤΟΝ

ΓΕΩΓΡΑΦΙΑ ΤΗΣ ΟΚΕΑΝΙΑΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.

Η ΟΚΕΑΝΙΑ ΕΝ ΓΕΝΕΔΙ

Η Οκεανία περιλαμβάνει τὰς γῆσις τὰς διεσπαρμένας ἐν τῷ Εἰρηνικῷ ὥκενφ.

Ἐπ τῶν νήσων τούτων ή Αδστραλία είνε τοσοῦτον μεγάλη, δύο δύναται νῦν θεωρηθῆ ὡς ἡπειρος.

Ἐντεῦθεν ή Οκεανία διαιρεῖται εἰς δύο μέρη, τὴν ἡπειρωτικὴν Ὁκεανίαν ή Αδστραλίαν, τῆς ἑποίας ή ἔκτασις ἰσοτοιχα σχεδὸν μὲ τὴν τῆς Εδρώτης, καὶ τὴν νησιωτικὴν Ὁκεανίαν, τὴν συνισταμένην ἐν τῶν ἀναριθμήτων νήσων τῶν διεπαρχένων περὶ τὴν Αδστραλίαν.

Καὶ ή μὲν Αδστραλία μετὰ τῶν παρ' αὐτήν κειμένων μεγάλων νήσων Τασματίας, Νέας Ζηλανδίας καὶ Νέας Γονινέας ἀποτελοῦσι τὴν καλουμένην Νοτιασίαν.

Αἱ δὲ νῦσοι ἀποτελοῦσι τρία μεγάλα συμπλέγματα, τὴν Μελανησίαν, τὴν Μικρονησίαν καὶ τὴν Πολυνησίαν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'.

ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΗ ΟΚΕΑΝΙΑ

Η Ἡπειρωτικὴ Οκεανία η Αδστραλία είνε κτῆσις Ἀγγλικῆ. Αὕτη ἀνεκαλύψθη τὸ πρώτον ὑπὸ τῶν

"Ολλανδῶν, ὅπε τῶν ἑπειρών ὀνομάσθη Νέα Ὀλλανδία, ἀπὸ δὲ τοῦ 1788 κατέχεται ὑπὸ τῆς Μεγάλης Βρετανίας.

Τὸ Αδστραλία βρέχεται ὑπὸ τῶν ὀκεανῶν Εἰρηνικοῦ, Ἰνδικοῦ καὶ Νοτίου.

Ο Τορέζειος πορθμὸς χωρίζει αὐτὴν ἀπὸ τῆς πρὸς Β. αὐτῆς κειμένης Νέας Γονινέας καὶ ὁ Βάσσειος πορθμὸς ἀπὸ τῆς πρὸς Ν. αὐτῆς κειμένης νήσου Τασματίας.

Ο Όρος ἔχει τὰς πρὸς Α. Αδστραλίας "Αλπις, αἵτινες διασχίζουσι τὴν χώραν ἀπὸ Β. πρὸς Ν. οὐ μακρὰν τῶν παραλίων.

Τὸ βορειεστατὸν ἀκρωτήριον είνε τὸ Υόρο, τὸ ἀνατολικότατον είνε τὸ Σάνδων, τὸ νοτιώτατον τὸ Οδύλων καὶ τὸ δυτικότατον τὸ Στήρι.

Ο μεγαλήτερος ποταμὸς τῆς Αδστραλίας είνε δ. Μούρροις, πηγάδιον ἐν τῶν Αδστραλίαν "Αλπεων καὶ ἐκβάλλων εἰς τὸν Ἰνδικὸν Νότιον ὀκεανόν. Μεγαλύτερος παραπόταμος αὐτῶν είνε ὁ Αρλίγγης.

Κόλπος ἔχει η Αδστραλία τὸ Καρπενούειον πρὸς Β. καὶ τὸν Αδστραλίαν πρὸς Ν.

Τὸ καλίμα αὐτῆς είνε θερμὸν καὶ ξηρόν, ἀλλὰ λίγαν υγιεινόν.

Ἐκ τῶν πολλῶν καὶ ποικίλων ζῴων καὶ φυτῶν τῆς ἡπειρου ταῦτης πολλὰ είνε διάφορα τῶν λοιπῶν ἡπειρων. Υπάρχουσι δὲ ἐν αὐτῇ καὶ μεταλλεία χρυσοῦ, ἀργύρου, χαλκοῦ καὶ μαλέβδου.

Οι Ἀγγλοι κάποιοι ἀνέρχονται εἰς 4 περίπου ἔκτασιμάρια. Πληταὶ τούτων ὑπάρχουσι 40,000 Σιναι, 10,000 Πολυνήσιοι, 1,000 Μαλαιοί καὶ περὶ τοὺς 100,000 αὐτόρχονες. Οἱ τελευταῖαι οὖτοι είνε οἱ ἀγριώτατοι τῶν ἀνθρώπων, πολλοὶ δὲ ἔξ αὐτῶν είνε ἀνθρωποφάγοι.

Η Αδστραλία διαιρεῖται πολυτυχῶς εἰς πέντε ἀποικίας, 1) τὴν Νέαν Μησημβρινήν Οβαλλαν (1,312,000 κατ.), τῆς ὑποίας πρωτεύουσα είνε η Σλένη (420 χιλ. κατ.), ἡ ἀρχαιοτάτη τῶν τῆς Αδστραλίας πόλεων, 2) τὴν Βικαρελ (1,800,000 κατ.), τῆς ὑποίας πρωτεύουσα είνε η Μελβούνη (500,000 κατ.) καὶ η Βαλλαράτη (45,000 κατ.), τὸ κέντρον τῆς κρουστοῦ φόρου χώρας, 3) τὴν Κονινόλαρδία (472,000x), τῆς ὑποίας πρωτεύουσα είνε η Βοριάνη (93,000x), 4) τὴν Μεσημβρινήν Αδστραλίαν (360,000 κατ.), τῆς ὑποίας πρωτεύουσα είνε η Ἀδελοίς (144,000x). Εἰς ταῦτα ὑπάγεται καὶ η Βέρειος Αδστραλία η τὸ Βέρεον τερρατόριον, τοῦ ὑποίου πρωτεύουσα πόλις είνε η Παλμερστόνη καὶ 5) τὴν Δυσικήν Αδστραλίαν (162,000 κατ.), τῆς ὑποίας πρωτεύουσα είνε η Ηλέθη (20,000 κατ.).

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

ΝΗΣΙΩΤΙΚΗ ΟΚΕΑΝΙΑ

1. Τασματία.

Η Τασματία, κληθεῖσα ἐκ τοῦ ἀνακαλύψαντος αὐτήν (1642) Ολλανδοῦ Θαλασσοπόρου Τασμάν, είνε ὥραια νῦσος: ἔχουσα δρίστους λιμένας. Ο

πληγμούσιμός αὐτῆς ἀνέρχεται εἰς 160,000. Πρωτεύουσα πόλεις αὐτῆς είναι ἡ Χορέβαδη (36,000 κατ.), καὶ ἡ Αονσοστάνη, (24,000 κατ.).

Εἶναι Ἀγγλική ἀποικία. Εἰς ταῦτην ἀνήκουσιν ἔτεραι: 55 μικραὶ νῆσοι περὶ αὐτὴν κείμεναι.

2. Νέα Ζηλανδία.

Ἡ Νέα Ζηλανδία, οὕτω κληθείσα παρὰ τοῦ Τασμανὸν ἐκ τῆς ἐν Ὀλλανδίᾳ ἔμων μού χώρας, συνίσταται ἐκ δύο μεγάλων νήσων, τῆς Βορείου καὶ τῆς Νοτίου χωρίζουσιν διὰ τοῦ Κουκείου πορθμοῦ, ἐκ τῆς μικροτέρας νήσου Στενούρατης πρὸς Ν. αὐτῶν τεράνης καὶ ἔκ τινων ἄλλων μακράν τούτων κείμενων νήσων.

Οἱ πληγμούσιμοις αὐτῆς ἀνέρχεται εἰς 743,000, ὃν οἱ πλειότεροι εἰνεὶ Ἀγγλοι, οἱ δὲ λιοποὶ περὶ τοὺς 60,000 ἔχονται.

Πρωτεύουσα πόλεις τῆς μὲν Βορείου είναι ἡ Βέλλιγκτον (42,000 κατ.) καὶ ἡ Ἀουκλάνδη (58,000 κατ.), τῆς δὲ Νοτίου ἡ Δουνεδίνη, (48,000 κατ.) καὶ ἡ Χριστοφορίη (50,000 κατ.).

3. Μελανσία

Ἡ Μελανσία ἀποτελεῖται ἐκ τῶν συστάδων νήσων τῶν ἐκτενομένων ἀπὸ Δ. πρὸς Α. καὶ πρὸς τὰ ΝΔ. περὶ τὴν Αὐστραλίαν.

Αἱ συστάδες αὗται εἰναι ἡ Νέα Γουινέα μετὰ τῶν περὶ αὐτὴν Πασούπων νήσων. Ταῦτης οἱ κάποιοι καλοῦνται Παποῦαι, τουτέστι οὐδέτεροις, τῆς Μαλαϊκῆς φυλῆς. Ἀνέρχονται δὲ εἰς 1 ἑκατομμύριον. [¶]Τὸ δυτικὸν μέρος αὐτῆς εἴναι κτήσις Ὀλλανδικῆς τὸ βορειοντατολικὸν ἀνήκει εἰς τὴν Γερμανίαν καὶ τὸ νοτιοαντατολικὸν εἰς τὴν Ἀγγλίαν. Αἱ Παποῦαι, οἵσοι ὑπάγονται εἰς τὴν Ἀγγλικὴν Νέαν Γουινέαν.

Αἱ Βιομάρκειοι νῆσοι (250,000 κατ.) ὑπάγονται εἰς τὴν Γερμανικὴν Νέαν Γουινέαν.

Αἱ Σολομανίτειοι νῆσοι ἀνήκουσιν ἐν μέρει εἰς τὴν Γερμανίαν ὑπαγόμεναι εἰς τὴν Γερμανικὴν Νέαν Γουινέαν καὶ ἐν μέρει εἰς τὴν Ἀγγλίαν.

Αἱ νῆσοι Σάντα Κρούς ἀνήκουσιν ἀπὸ τοῦ 1898 εἰς τὴν Ἀγγλίαν.

Αἱ Νέαι Εδρίδες διατελοῦσιν ὑπὸ τὴν κοινὴν προστασίαν τῆς Γαλλίας καὶ τῆς Ἀγγλίας.

Ἡ Νέα Καληδονία εἶναι κτήσις Γαλλικῆς, ἔχουσα 63,000 κατοίκους, περιλαμβανομένων εἰς ταῦτην καὶ τῶν νήσων τῆς Ησιότητος. Ἐγένετο πρωτεύουσαν τὴν Νομιάν (7,000 κατ.).

Αἱ Φίσιαι νῆσοι, 255 τὸν ἀριθμόν, εἶναι Ἀγγλικὴ ἀποικία. Ἐγένετο πληγμούσιμον 120,000. Τοῦτων αἱ μεγαλήτεραι εἶναι ἡ Βίτη Άέρου καὶ ἡ Βάρονα Άέρου. Πρωτεύουσα αὐτῶν εἶναι ἡ Αεβούνα.

4. Μικρονησία.

Ἡ Μικρονησία ἀποτελεῖται ἀπὸ πλῆθος μικρῶν νήσων κειμένων πρὸς Β. τῆς Μελανησίας καὶ ἐκτεινομένων εἰς μαρτάν καμπτόλην σειρὰν ἀπὸ τῶν Φιλιππινῶν πρὸς Δ. μέχρι τῶν Φιτσίων πρὸς Α.

Ἄστι εἶναι αἱ Βορίαι νῆσοι, ἀνήκουσαι εἰς τὴν Ιαπωνίαν.

Αἱ Μαζαράναι ἡ Λαδρόγραται, αἱ Πελενίαι καὶ αἱ Κασολίναι (50,000 κατ.), 500 τὸν ἀριθμὸν ἀνήκουσαι εἰς τὸν ισπανόν.

Αἱ Μαρόπιαι (10,000 κατ.), ἀνήκουσαι ἀπὸ τοῦ 1885 εἰς τὴν Γερμανίαν.

Αἱ Γιλβέρτους νῆσοι (35,000 κατ.) ἀνήκουσαι εἰς τὸν "Ἀγγλους, ὥσπερ καὶ αἱ μεταξύ τούτων καὶ τῶν Φιτσίων κείμεναι Ἐλλήναι νῆσοι.

5. Πολυνησία

Ἡ Πολυνησία περιλαμβάνει πολλὰς συστάδας νήσων κειμένων ἐν τῷ ἀνατολικῷ Εἰρηνητῷ. Αἱ κυριώτεραι αὐτῶν εἰναι αἱ Σαρδονίτους ἡ Χοβί παι ἔχουσαι πληγμούσιμον 80,000⁰⁰⁰, ὃν οἱ ἡμίσεις θαρρενεῖς καὶ οἱ λοιποὶ Σιναὶ Πορτογάλοι καὶ ἀλλοί ξένοι. Η μεγίστη αὐτῶν εἴναι ἡ Χαβάη, ἐπὶ δὲ τῆς Οὐδαχόνης κείται ἡ πρωτεύουσα Ὁροκούλι (28,000 κατ.). Ἀνήκουσαι εἰς τὰς Ἡνωμένας Πολιτείας.

Αἱ Φοίνικες νῆσοι, αἱ τῆς Ἐρήσεως καὶ αἱ Μαργκάναι ἀνήκουσαι εἰς τὸν Γάλλους.

Αἱ Μαργκήσαι ἀνήκουσιν τοῦς Γάλλους.

Αἱ Τόγγα εἶναι κτήσις Ἀγγλικῆς. Αἱ Σαμόδαι (45,000 κατ.) ἔχουσαι πρωτεύουσαν τὴν Ἄπιαν ἐπὶ τῆς νήσου Οὐντοτοῦ, ἀποτελοῦσι βασιλίειον διατελοῦν ὑπὸ τὴν προστασίαν τῆς Ερμανίας τῆς Ἀγγλίας καὶ τοὺς Ἡνωμένους Πολιτείων.

Αἱ Κούκεις οἱ, ησοὶ 9 τὸν ἀριθμὸν (8,400 κατ.), διατελοῦσιν ὑπὸ τὴν Ἀγγλίαν.

Αἱ νῆσοι Ταΐται ἡ τῆς Εταιρείας, ὃν ἡ μεγαλητέρα ἔχει 30,000 κατοίκους, αἱ Νότιοι νῆσοι καὶ αἱ Γαμπιέραι νῆσοι ἀνήκουσιν εἰς τὸν Γάλλους.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ'.

ΑΝΤΑΡΚΤΙΚΗ

Αἱ απαρκτική κήλειται: ἡ χώρα ἡ ὑπὸ διαφέρων ἔξεργωντων ἀνακαλυψθεῖσα εἰς τὸν Ἀνταρκτικὸν κύκλον καὶ ἡ ἐπόλεις ἀναμφισβέλως ἀνήκει εἰς μεγάλην περὶ τὸν πέλον κειμένην ἥπειρον.

Τῆς ἀνταρκτικῆς γνωστότερα μέρη είναι ἡ Γεραμάη ἡ τοῦ Αονδόρικον Φιλίππου, ἡ τοῦ Ἀλεξάνδρου Α' πρὸς Ν. τοῦ ἀρωτροποίου "Οορού" ἡ Ἔρεβεβη, πρὸς Ν. τῆς Μαδαγασκαρέης ἡ Σαβέραια, ἡ Καρία, καὶ ἡ Αδελία, πρὸς Ν. τῆς Αδεστραλίας, καὶ ἡ ἐπτεταμένη Βικτωρία, πρὸς Ν. τῆς Νέας Ζηλανδίας. Ἐν τῇ τελευταίᾳ ταῦτη ἀνεκαλύψθησαν δύο ἥραστεια, τὸ ἐνεργὸν "Ἐρεβος" καὶ τὸ ἐσθεσμένον Τρόμος,

ΠΙΝΑΣ ΤΩΝ ΝΟΜΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΔΗΜΩΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΣΟΣ

1. ΝΟΜΟΣ ΑΤΤΙΚΗΣ				ΝΟΜΟΣ ΦΘΙΩΤΙΔΟΣ			
ΔΗΜΟΙ	Πρωτεύοντας	Χωρία	Κάτοικοι	ΔΗΜΟΙ	Πρωτεύοντας	Χωρία	Κάτοικοι
Επαρχία Αττικῆς							
Άθηναίων	Άθηναι	72	128,735	Παραχελωτῶν	Διανονκλαδί	6	2,315
Αγρινῶν	Μενίδιον	8	4,889	Πτελεοτῶν	Σούρπη (θερινή)	8	3,134
Κρωπίας	Μαρχόπουλον	15	9,827	Τυμφρηστοῦ	Μανυζήλλου	15	5,922
Λαυρεττικῆς	Ἐργαστάριν	6	11,185	Σπερχιάδος	Ἄγαρ	10	5,271
Μαρθώνιος	Μαρθώνη	21	5,159	Ὑπάτης	Ὑπάτη	22	7,132
Πειραιᾶς	Πειραιές	7	51,020	Φολάριν	Στυλίς	14	4,641
Φυλῆς	Καλύβια-Χασιάς	2	2,901	Επαρχία Δομοκοῦ.			
Ωρωπίου	Σκάλα-Ωρωποῦ	12	3,298	Θουμασθῶν	Δομοκός	20	6,250
Θοριών	Κερατέα	16	7,109	Ξυνάδας	Ομέριακή	9	2,231
Επαρχία Αιγαίνης							
Αιγάνης	Αἴγανα	11	8,231	Μελιταῖς	Αβραΐτες	10	3,458
Αγκιστρίου	Μεγαλοχώριον	3	713	Επαρχία Λοκρίδος.			
Επαρχία Μεγαρίδος							
Μεγαρέων	Μέγαρα	3	6,529	Αταλάντης	Αταλάντη	9	3,555
Ειδυλλίας	Βούλιας	1	2,205	Δαρφουσίων	Λειβηνάτες	7	2,538
Ἐλευσίνος	Μάνδρα	4	4,978	Δρυμίτες	Δρύδη	4	4,603
Ἐρυθρῶν	Κρεσούνιον	1	2,566	Ἐλατείας	Ἐλάτεις	8	3,240
Σχλαμβίους	Σχλαμβίς	8	6,633	Θερμοπολῶν	Μῶλος	9	3,644
	Σύνολον	190	255,978	Θεονίου	Ριγίνη	10	2,044
2. ΝΟΜΟΣ ΒΟΙΩΤΙΑΣ							
Επαρχία Θηρίου							
Θηρίου	Θῆραι	7	6,586	Σύνολον		242	98,864
Ακαριτίου	Καρδίτσα	6	1,649	3. ΝΟΜΟΣ ΦΘΙΩΤΙΔΟΣ			
Αἰλίδος	Μεγάλα Χάλια	11	2,394	4. ΝΟΜΟΣ ΦΩΚΙΔΟΣ			
Θεσπιῶν	Ἐρημόπονταρον	7	6,321	Επαρχία Παρνασσίδος			
Θισσῆς	Δαμόρραινα	7	4,689	Αρμίστης	Αρμιστσικά (Σάλωνα)	7	8,311
Πλαταίων	Καταρέλιον	6	3,232	Ἀντικύρας	Δεσφίνα	3	2,577
Τανάγρας	Χλεμέτσοπον	13	4,859	Γαλαζειδίου	Γαλαζεῖδης	2	4,092
Επαρχία Λεβαδείας							
Λεβαδείας	Λεβαδεία	8	8,476	Δωριέων	Γραζεῖν	15	7,258
Αραχώβης	Αράχωβη	1	3,224	Καλλιέων	Μαυρολιθάρι	7	4,081
Διστομίων	Δίστομον (χειμ.)	4	3,400	Κοίστης	Χρούν	3	2,847
	Κυράκι (θεριν.)			Μυούνις	Άγιας Εδουμίν	4	3,503
Ορχομενοῦ	Πετρομαχούνα	1	6,379	Παρνασσίων	Τοπάλικ	2	1,592
Πίτρας	"Αγ. Γεωργίος	16	5,293	Επαρχία Δωρίδος			
Χαιρωνείας	Δαύλια	5	3,589	Αιγιτίου	Λοιδωρίκι	11	4,608
	Σύνολον	97	60,091	Βωμέας	Άρτοτίνα	7	3,633
3. ΝΟΜΟΣ ΦΘΙΩΤΙΔΟΣ							
Επαρχία Φθιώτιδος							
Αχαρίσιον	Αχαρίς	14	11,662	Επαρχία Πασαλογγύου	Μεσολογγίου	17	11,015
Ηοκκλειατῶν	Ἀλπόσπητα (χειμ.)	20	5,661	Αιτωλοκού	Αιτωλικον	8	4,045
	Μασσοχώρι (θερινή)			Μαρανείας	Γαζαλοῦ	15	6,897
Κερυκστῆς Λαζοῦ	Γαρδίνιον	9	2,479	Παραγελιούτιδος	Νιογκόρι	4	2,732
Μικρακρώμης	Βρυμπότην	13	5,922	Πατούνιτσας	Βυτρινίτισα	13	4,399
Νέας Μιτζέλης	Νέα Μιτζέλη	1	685	Τολοφωνίων	Γρανίτας	7	3,937
Ουρλαίων	Ψαριαποίηθηκε από τόνιστρο η οντοτητή της Επαρχίας Φθιώτιδος				Σύνολον	108	60,472

5. ΝΟΜΟΣ ΑΙΤΩΛΙΑΣ ΚΑΙ ΑΚΑΡΝΑΙΑΣ			
Επαρχία Μεσολογγίου	Μεσολογγίου	17	11,015
Αιτωλοκού	Αιτωλικον	8	4,045
Μαρανείας	Γαζαλοῦ	15	6,897
Πατούνιτσας	Νιογκόρι	4	2,732
Τολοφωνίων	Σελάνης	8	3,223

6 ΝΟΜΟΣ ΕΥΡΥΤΑΝΙΑΣ

Ο ΝΟΜΟΣ ΕΠΙΤΡΑΠΕΔΩΝ		28	9,710
Καρπενησίων	Καρπενήσιον	28	9,710
Αγριών	Κεράσουθν	14	5,776
Αγράφων	"Αγραφ	6	3,463
Απεραντίων	Γρανίτσκ	12	5,134
Αρχαιωθίων	Προυσός	11	4,146
Δολόπων	Κρωπολέσιον	7	2,645
Εύρυτάνιων	Κοκκέλου	13	4,867
Κτηματίων	Φουρνά	8	5,06
Παραξεμπούλιων	"Αγ. Βλάσιος	11	2,965
	Σύνολον	110	43,667

7 ΝΟΜΟΣ ΑΡΤΗΣ

'Επαρχία Αρτης			
Αρτης	Αρτης	10	9,675
Πέτρα	Πέτρα	5	3,592
Ηοκκλείνας	Σκουληκαριά (χμ.).	9	3,959
	Δημαρχία (θερινή)		
Τετραφυλίας	Μπέστην	8	3,351
'Επαρχία Τζουμέρκων			
Αγνάντων	Αγνάντα	12	5,986
Περιμάντων	Ποδόμαντα	2	4,257
Κάλαβρυτῶν	Κάλαβρύται	3	1,666
Θεοδορίκες	Βουγιαρέλιον	11	6,688
	Σύνολο	60	44,447

Καρδίτσας	Καρδίτσα	18	16,663
Πήλιους	Φενάρι	6	8,599
Φύλλου	Κοτσερή	16	3,879
Σιλάνων	Παραπράστανα	10	1,910
Κιερίου	Σωράδες	12	5,060
Γόρυφων	Μουζάκι	12	1,503
Καλλιθεανίου	Καλλιθέων	11	1,871
Τριτσίνου	Παλαχυδες	11	7,327
Νευροπόλεως	Μεσενικάλα	11	6,697
Ιτάμου	Ζαγλόπει	9	3,694
Αλγηθέας	Κουμπουριζενά	20	6,557
Μενελαΐδος	Ρεντίνα	7	3,106
Ταμασίου	Δραχνίστα	10	2,900
	Σύνολο	63	80,766

10. ΝΟΜΟΣ ΛΑΡΙΣΗΣ

Ἐπαρχία Λαρίσης			
Λαρίσης	Λάρισσα	11	17,115
Κρυνιάνος	Τσορμαλή	16	4,023
Νέστωνος	Μέγα-Κεσσερή	12	4,728
Ἀμπελάκιον	Ἀμπελάκια	6	2,978
Συκουρίου	Τοπούσσαρλ	8	3,901
Ογγυστοῦ	Μαζίουλη	7	2,278
Αρμενίου	Γρεφλή	16	3,794
Φωκίου	Νευμπεγλέρ	9	2,418
Ἐπαρχία Τρικάλων			
Τυρνάχεου	Τύρναχες	40	11,960
Γόννων	Δερελή	3	1,941
Οζιάτου	Ραχίλη	9	5,965

ΔΗΜΟΙ	Πρωτεύονσα	Χωρία	Κάτοικοι	ΔΗΜΟΙ	Πρωτεύονσα	Χωρία	Κάτοικοι	
Επαρχία Αγριές								
Διοτίου	Άγρια	17	10,473	Nαυπλίου	Nαύπλιον	20	10,90	
Κασθινάκις	Κεραμίδη	9	3,985	'Επιδαυρίων	N. Επίδαυρος	5	1,77	
Εύρυμενῶν	Τσάγεσι	6	1,338	Ασκληπείου	Λυγαροφόδι	2	1,61	
Επαρχία Φεραράλων								
Φεραράλων	Φάροπλα	18	4,129	Μινόρως	Τολόν	4	46	
Εύνδρίου	Μέγας Γκουσγουνάρη	14	3,524	Μιδέας	Μέραππασα	12	3,91	
Σκοτούντης	"Ανοι Δουλέλατάν	21	2,778	Επαρχία Αργιών				
		Σύνολον	191	36,513	'Αργιέων	Άργιος	8	12,52
11 ΝΟΜΟΣ ΜΑΓΝΗΣΙΑΣ								
Επαρχία Βόλου								
Πιγγασῶν	Βόλας	2	16,788	'Αλέας	Μπουγιάτη	6	3,17	
Ίωλου	Άνωκοσιά	5	3,754	Λυρείσις	Καρψός (Θερινή)	8	3,43	
Ορμινίου	Πορτοφρέζ	2	3,753	Επαρχία Σπετσών Ερμιονίδης				
Μικρούντσης	Μικρούντση	2	5,916	Σπετσών	Σπέτσαι	2	4,43	
Βούτης	Κανάλια	3	2,785	Διδύμου	Διδύμοι	1	1,60	
Φερών	Βελεστίνιος	10	3,018	Έρμιονης	Έρμιονη	2	2,80	
Ζαγοράς	Ζαγόρα	5	4,639	Κρανιδίου	Κρανιδίου	7	8,23	
Κισσοῦ	Κισσός	3	2,118	Επαρχία Τροιζηνίας				
Μυρεσίου	Τσαγκαράδη	5	3,293	"Γ' δρας	Γ' δρας	3	7,17	
Μηλεών	Μηλιάτης	6	4,990	Δουστής	Κάτω Φωνάρη	9	1,36	
Αίγαντείου	Τρίκερη	2	1,362	Μεθύσων	Κουνοπίτση (χειμ.)	14	2,21	
Σπαλάζων	Άργαχλαστή	8	3,978	Επαρχία Ηρακλείου				
Άργειον	Νιγκόδηρι	3	2,168	Τροιζήνης	Μένιχνη (θερινή)	9	6,53	
Νηλείας	Λεγόνια	11	10,176		Πέρσος			
Σηπειαδός	Λαζίκος	4	4,391		Σύνολον	131	80,69	
Επαρχία Αλιμαρού								
"Αλιμυροῦ	Άλιμυρος	20	6,839	14 ΝΟΜΟΣ ΑΧΑΐΑΣ				
"Οθρούς	Γκρύρα	4	1,475	Επαρχία Πατρών				
Πλατάνου	Πλατάνους	15	4,067	Πατρέων	Πάτραι	37	50,15	
Επαρχία Σκοπέλου								
Σκοπέλου	Σκόπελος	1	3,779	Δύμης	Κάτω Αγρίτη	50	10,20	
Άλονίσου	Διαδόριμιτ	5	653	Έρινεοῦ	Σαλμανίκου	22	4,55	
Γλώσσης	Πλατάνων	2	1,516	Ταϊταίκης	Προστούτσικη	23	5,17	
Σκιάθου	Σκίαθος	2	2,790	Φυσῶν	Χιλανοβίτση	36	8,35	
	Σύνολον	120	91,878	Επαρχία Αιγαίναιας				
12 ΝΟΜΟΣ ΚΟΡΙΝΘΙΑΣ								
Κορινθίων	Κόρινθος	33	12,67	Αιγίου	Αἴγινον	33	16,648	
Ευρωστίνης	Δερέβινη (χειμερινή)	17	7,037	Αιγείων	Άρερρα	3	1,39	
	Κουνιώνικη (θερινή)			"Ακράτης	Άκρατης	7	1,393	
Κλεινῶν	Χιλαρούδη	12	4,192	Βουρῶν	Διακοποτίτικη	11	2,407	
Νευέκης	"Αγιος Γεώργιος	12	5,079	Επαρχία Καλαθύτων				
Πελλάγης	Κλημένη	6	3,870	Καλαθύτων	Καλαθύτων	6	3,54	
Περιχώρας	Περιχώρας (χειμ.)	8	3,352	"Ασσανίς	Σωπάτων	7	2,42	
	Λουτράκι (θερινή)			Καλλιφωνίκης	Κέρτεζη	5	2,777	
Σικυόνιος	Κάρτον	19	8,855	Κερπινῆς	Κερπονή	13	5,345	
Στυμφαλίκης	Καλιάνη	9	5,178	Κλειθρούνικης	Μαζέεινη	14	4,963	
Σολυγείκης	Σοφιών	10	3,026	Κράθιδης	Βιλιμπή (θερινή)	9	2,315	
Τειχαράλων	Τείχαραλη (θερινή)	36	6,945	Επαρχία Λαζαρίδη				
Φενεοῦ	Γκούρα	15	4,476	Λαζαρίδη	Παλατάνος (χειμ.)	6	3,54	

ΔΗΜΟΙ	Πηγατεύονται	Χωρία	Κάτοικοι	ΔΗΜΟΙ	Πηγατεύονται	Χωρία	Κάτοικοι
15 ΝΟΜΟΣ ΗΑΕΙΑΣ							
Λεπτίνων	Πύργος	31	26,771				
Βουπροτίσιον	Μανιολάδη	25	5,204				
"Ιλιόδης	Γρατούνη	18	14,467				
Λαρυπείας	Δίερη	15	7,379				
Μυρτουντίνων	Λεχανιδή	22	12,464				
"Ολυμπίων	Κριερούνιον (χειμ.)	29	11,573				
	Δύοχα (θερινή)						
Ηηγεσίων	Δελιγόπαλη	42	7,610				
"Ωλένης	Λαντζέζη	19	5,960				
	Σύνολοι	201	91,425				
16 ΝΟΜΟΣ ΤΡΙΦΥΛΙΑΣ							
Ἐπαρχία Τριφυλίας							
Κυπαρισσίας	Κυπαρισσία	16	10,256				
Αβλανίος	Σιδηρόκαστρον	23	4,593				
"Αστοῦ	Αστέα	6	3,558				
Δωρίου	Σουλιάνη	13	5,671				
"Εράνης	Φιλαρτρά	9	11,507				
Πλαταμώδης	Γαργαλιάνος	7	7,825				
Τριπύλης	Ραφτόπουλον	12	2,848				
Φλεσάδης	Λιγυρόδιστον	8	4,128				
Ἐπαρχία "Ολυμπίας							
"Ανδριτσανής	Ανδριτσανη	19	7,717				
"Αλιρέιρας	Ζάχη	17	4,468				
"Αρηνής	Ζαχάρω	13	5,592				
Βόλλακος	Άγιοι λιμνίτσαι	5	4,626				
Συνιλλούντος	Κρέστανη	13	7,726				
Φυγαλείας	Ζούρτσα	18	5,956				
	Σύνολοι	179	86,471				
17 ΝΟΜΟΣ ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ							
Ἐπαρχία Καλαμῶν							
Καλαμῶν	Καλαμών	18	20,309				
"Αλεγονίας	Σίστεία	6	3,771				
"Αμφείας	Αρροχά	12	4,995				
"Άριος	Άστελλαναγά	11	5,495				
Θουρίας	Θουρίς	7	5,302				
Ἐπαρχία Μεσσήνης							
Παμίσου	Μεσσήνη	5	8,122				
"Άδανίας	Διαβολίται	15	7,622				
"Αριστομένους	Άριστομένη	26	5,900				
Εὔξες	Άνδρομσα	16	6,373				
Ιθώμης	Μαυρομάτι (θερ.)	23	6,124				
Oιχαλίας	Χασάψιπασσον (χειμ.)						
	Μελιγούλα	21	10,139				
Ἐπαρχία Πύλεων							
Πυλίων	Πύλος	20	6,403				
Βουφράδος	Χαντζή	29	8,460				
Κολονίδων	Κορόνη	28	8,506				
Αιτείας	Λογγή	17	3,515				
Κορώνης	Πεταλίδη	9	2,073				
Μεθώνης	Μεθώνη	29	6,418				
	Σύνολοι	292	119,327				
18 ΝΟΜΟΣ ΛΑΚΩΝΙΚΗΣ							
Ἐπαρχία Πυθαρίου							
Γυθείου	Γύθειον	18	6,049				
Καρυουπάλεως	Σκουτάρι	18	2,804				
Τευθρώνης	Κότρωνης	19	2,819				
Λαγείας	Λαγείς	23	2,287				
Μαλευρίου	Πάνιτσα	28	4,882				
Ἐπαρχία Θετύλου							
Οιτύλου	Ασέπολις	52	9,511				
"Αβίας	Καυπός	22	5,182				
Καρδαμύλης	Καρδαμέλη	23	3,733				
Λεύκτρου	Πλάτσα	26	8,072				
Μέστης	Κίτα	36	5,494				
Ἐπαρχία Κυθήρων							
Κυθήρων	Κύθηρα	33	6,571				
Ποταμίων	Ποταμός	26	5,735				
	Σύνολοι	324	62,839				
19 ΝΟΜΟΣ ΔΑΚΕΔΑΙΜΟΝΟΣ							
Ἐπαρχία Αλακεδαιμονος							
Σπάρτης	Σπάρτη	42	13,472				
Βουτσῶν	Αναζηρτή	3	4,531				
Γερονήρων	Γεράκι	5	2,762				
Θεραπωνῶν	Γκροτά	14	6,142				
Καστορίου	Καστανάχ	6	2,894				
Κροκεῶν	Λεβέτσοβη	9	4,567				
Μελιτίνης	Άγιος Νικόλαος	15	3,238				
Οινούντος	Βρέστενα	7	5,809				
Πελλάντης	Γεωργίτσι	9	5,126				
Σελλακίας	Βρουλάχ	6	2,855				
Τινάσσου	Σκάλα	4	2,103				
Φύριδος	Επηροκάμπη	19	4,576				
Φελλίτης	Γοράνι	7	3,138				
Ἐπαρχ. Επιδαύρου Αιμηρᾶς							
Μονεμβασίας	Μονεμβασία	26	5,123				
Ασωποῦ	Μολάρι	12	7,395				
Βοιδύν	Νεάπολις	9	5,196				
"Ελους	Άπτηδες	12	4,555				
Ζάρρων	Κρεματή (θερινή)	11	4,457				
	Κυπαρίσσιο (χειμ.)						
	Σύνολοι	216	84,929				
20 ΝΟΜΟΣ ΑΡΚΑΔΙΑΣ							
Ἐπαρχία Μαντινείας							
Τοιπόλεως	Τρίπολης	14	15,901				
Βάλτετσίου	Καντρέζα	15	5,110				
Καλτεζένη	Κολιάνινα	5	2,431				
Κορυθίου	Άγιων γήτων	7	4,825				
Μανθύρεας	Βλαχογερασιά	4	3,109				
Μαντινείας	Πιλερώνη	7	7,127				
Νάστον	Δάρσο	5	2,130				
"Ορχομενος	Λεθέδη (ον)	9	5,487				
Τεγέας	Πισσάλι	20	7,423				
Φαλαριθού	Πιέρια	13	4,926				

ΔΗΜΟΙ	Πρωτεύονσα	Χωρία	Κάτοικοι	ΔΗΜΟΙ	Πρωτεύονσα	Χωρία	Κάτοικοι
Λιμναϊκός	Λευκίδιον	6	5,644	22 ΝΟΜΟΣ ΚΥΚΛΑΔΩΝ			
Βερβαίνων	Βέρβαντιν	3	2,085	Επαρχία Σύρου			
Επαρχία Κυκλαδίδων				Έργουσπόλεως	Έργουσπόλεις	2	18,760
Βρασιῶν	Αγ. Ἀνδρ. (χειρ.)	6	2,609	Μοκόνου	Μόκονος	8	4,403
Επαρχία Κυκλαδίδων				Σύρου	Άνοι-Σύρος	66	9,014
Γλυπτίκης	Πάληρηχορύ	3	2,492	Επαρχία Κέας			
Δολικωνῶν	Δολικωνή	1	1,649	Κέας	Κέα	7	5,019
Θυρέας	Ἀστρος (χειμερινή)	9	2,981	Δρυοπόδες	Δρυοπίς	1	2,386
Πάρνηνος	Ἄγ. Ιωάν. (θερ.)	2	4,557	Κύθνου	Κύθνος	1	1,967
Πάρνηνος	Ἄγ. Ηλέτρος	5	2,673	Φερόης	Σέρφος	13	3,851
Σελινοῦντος	Κοσμής	8	2,603	Επαρχία "Ανάδρου			
Μαριού	Πούληρης	8	2,603	"Ανάδρου	"Ανάδρος	24	8,603
Τανίνης	Ἄγ. Νικόλαος	10	6,103	Αροντης	Μπατσός	6	2,357
Επαρχία Φαρανίας				Γαυρίου	Κωμόπολης	15	3,184
Δημητράνης	Δημητράνη	11	5,833	Κορθίου	Κόρθιον	16	4,765
Γόρτυνος	Κρύπταιν	17	3,799	Επαρχία Τήνου			
Ελευσίνος	Ἐλευσίνης	14	6,670	Τήνου	Τήνος	12	4,747
Ηράκλις	Πάλαιόπα	28	5,183	Πανδόμου	Πλόργος	5	2,888
Θελπούντης	Χώρα	7	2,376	Περάκης	Κώμη	16	2,769
Κλείσιος	Βαλτεσινίκου	7	5,195	Σωθενίου	Στενή	10	1,896
Λαγκαδίουν	Λαγκάδια	4	7,494	Επαρχία Νάξου			
Μυλάνοντος	Μαργούλιανα	6	1,787	Νάξου	Νάξος	3	1,944
Νυμφείας	Βοτίνα	5	2,790	Απειρανθίκες	Απειρανθος	2	2,145
Τρικολώνων	Στευνίτσα	7	4,502	Βίλιου	Τοποδες	9	4,194
Τροπτίουν	Βερένιτσα	13	5,331	Κοσανίδος	Κωμικηνή	4	2,894
Επαρχία Μεγαλοπόλεως				Μερπήσης	Τσιπίδος	4	1,363
Μεγαλοπόλεως	Μεγαλόπολης	16	5,466	Ναυσίου	Νάουσα	3	1,287
Λυκοπούριας	"Ιαρι"	19	7,520	Πάρου	Περακία	3	3,314
Φαλαίσιας	Λευτάρι: (ov)	28	10,338	Τραχίκης	Χαλκι	5	4,431
	Σάρολον	332	67,092	Τρίκης	Λαθκαι	1	1,832

21 ΝΟΜΟΣ ΕΙΓΒΟΙΑΣ

Επαρχία Χαλκίδης				Επαρχία Θήρας			
Χαλκιδέων	Χαλκίς	12	15,989	Θήρας	Φηρά	7	4,454
Αιγαίων	Λίμνη	18	3,956	Αίγισλης	Λαγκαδίδη	7	1,460
Διεφύουν	Στενή	9	4,354	Αιμοργοῦ	Αιμοργός (Χώρα)	8	2,826
Κηφέων	Μαντούδη	15	3,359	Ανάφρης	Ανάφρη	1	643
Ληλαζτίων	Καλενοί	16	4,303	Εμπορείου	Εμπορεῖον	8	2,787
Μεσσαπίων	Ψαχνή	18	4,355	Θηρασίκης	Μεντωλάς	4	855
Νηλέων	Ἄγιας Αννα	14	4,753	"Ιου	Νέδη	2	2,171
Νέων-Ψαρών	Ἐρετρία	2	652	Καλλίστης	Πλόργος	5	3,874
Επαρχία Σποραδίου				Οἴξη	Οἴξη ("Ανω Μεράρι")	4	2,590
"Ιστικίων	Ξηροχώριαν	35	11,867	Επαρχία Μήλου			
Λιδηψίων	Αιδηψός	7	3,961	Μήλου	Μήλος (Πλάκη)	7	4,637
Τελεθήσιου	Καμάρια	16	4,076	Αδάμαντος	Αδάμυκης	2	673
Επαρχία Καραπτίας				Κιμάλου	Κίμαλος	1	1,655
Κυμάτων	Κύμη	8	7,615	Σικίνου	Σίκινος	2	697
Αύλαντος	Αύλωναράιον	20	6,216	Σίφουν	Απολλωνεία	7	4,060
Τρεμυέων	Ἀλιθέριον	23	7,112	Φοιλεγάνδρου	Χώρα	6	1,000
Ναρποτίων	Κάρπυτος	27	8,053	Σύντ λογ			
Κονιστρίων	Κονίστριας	13	3,876	305	134,747		
Κότυλαίων	Καλημεράναιον	20	5,739	23 ΝΟΜΟΣ ΚΕΡΚΥΡΑΣ			
Μαρμαρίου	Κατσαρόνι	24	3,179	Επ. Κερκύρας Όρους κατ. Μέσης			
Σκύρου	Σκύρος	1	3,512	Κερκυραίων	Κέρκυρα	13	29,135
Στύρων	Στύρος	14	7,926	Διαποντίων	Οίθουνοι	3	1,455
				Ποταμούσιων	Ποταμί	14	4,964
				Λευκάδιων	Π. γ. λαζαρές	23	7,619

ΔΗΜΟΙ	Πρωτεύουσαι	Χωρία	Κάτοικοι	ΔΗΜΟΙ	Πρω. εύνουσαι	Χωρία	Κάτοικοι
Μελιτειέων	Βουνικατάδες	1.	4,744	25 ΝΟΜΟΣ ΚΕΦΑΛΛΗΝΙΑΣ			
Μεσογχωριών	Καστελλάδνι	19	10,077	Επαρχία Κρανιαίας		Αργοστόλιον	
Παρελείων	Σιαννάδες	6	2,085	Κρανίων	Αργοστόλιον	8	10,086
Απηλιωτῶν	Σκριπερό	7	7,252	Δειληνιτῶν	Δειληνήτα	4	3,500
Ακρολοφιτῶν	Καρουσάδες	13	6,130	Έλιου	Χιμνήται	10	2,221
Αμφιπεργιτῶν	Μαγουλάδες	14	5,544	Άνω Λειβαθοῦς	Πεσσάδες	13	4,255
Ιστενάνιων	Αρκαδάδες	21	6,004	Κάτω Λειβαθοῦς	Δακύθιον	13	4,134
Κραστωπάνιων	Περίθεια	11	5,866	Όμυλῶν	Βαλσαμίτα	9	3,242
Επαρχία Παξοῖν				Πρύννων	Πάστρα	32	4,211
Παξινῶν	Γάιον	29	1,869	Φαρακλάζτων	Φαρακλάζτα	3	1,792
Αλακκιωτῶν	Λάζαρος	35	1,945				
		Σύνολον	925	94,686			

24 ΝΟΜΟΣ ΛΕΥΚΑΔΟΣ

Επαρχία Λευκάδος			
Λευκαδίων	Λευκάδης	7	8,481
Απολλωνίων	Άγιος Πέτρος	11	3,961
Εξανθείας	"Ανω" Εξάνθεια	4	2,410
Έλλαμενου	Κατσούδης	5	2,218
Εύγρησου	Σύρρος	9	3,480
Κερούς	Κερού	9	4,978
Σφακιωτῶν	Λαζψαράτα	7	2,899
Ταφίων	Βζέδη	5	1,460
Επαρχία Ιθάκης			
Ιθακησίων	Ιθάκη	3	5,724
Κερνίων	Κάλαμος	5	1,877
Νηριτίων	Κιόνι	2	2,105
Πολυυτορίων	Σταυρός	11	3,580
		Σύνολον	79 43,178

26 ΝΟΜΟΣ ΖΑΚΥΝΘΟΥ			
Ζακύνθου	Ζακύνθιος	10	17,478
Αργαδίων	Γερακάριον	6	3,570
Αστεμισίων	Φρολήτη	5	2,381
Έλάτου	Βολύμας	7	2,746
Λιθαικίδης	Πιεινόντα	5	4,271
Μεσογαίων	Σκουληκάδο	5	2,520
Ναφήτων	Κοιλαριόνες	7	2,933
Οπιταδίων	Μαγιαράδον	4	2,590
Τριαζίων	Κατσατάρι	3	2,259
Ψωφῆδος	Βανάζτον	9	4,284
	Σύνολον	61	45,032

ΠΙΝΑΞ ΤΩΝ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟΝ

Διά τὴν πρώτην τάξιν τοῦ Ἑλληνικοῦ Σχολείου.

ΤΜΗΜΑ ΠΡΩΤΟΝ

ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

Κεφάλαιον Α'.	Οροσμός καὶ διαίρεις τῆς Γεω· Σελ. γραφίας	3
» Β'.	Στοιχεῖα μαθηματ. Γεωγραφίας	8
» Γ'.	Στοιχεῖα φυσικῆς Γεωγραφίας	13
» Δ'.	Στοιχεῖα πολιτικῆς Γεωγραφίας	14

ΤΜΗΜΑ ΔΕΥΤΕΡΟΝ

Η ΕΥΡΩΠΗ ΕΝ ΓΕΝΕΙ. — ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Κεφάλαιον Α'.	Ἡ Εδρώπολις ἐν γένει	15—18
» Β'.	Βασιλεῖον τῆς Ἑλλάδος	18 70

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΝ

Διά τὴν Δευτέραν τάξιν τοῦ Ἑλληνικοῦ Σχολείου

ΤΜΗΜΑ ΠΡΩΤΟΝ

ΓΕΩΓΡΑΦΙΑ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΧΩΡΩΝ ΚΑΙ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΧΕΡΣΟΝΗΣΟΥ

Κεφάλαιον Α'.	Ἐλληνικὴ Χειρόνησος	77
» Β'.	Ἐδωλαπίκη Τονγκία	71
1.	Αμεροι κτήσεις τῆς Τονγκίας	
a') Θράκη, β') Μακεδονία, γ')	Τονγκίκη, Θεσσαλία, δ') Τονγκίκη Ἡπειρος, ε').	
Αλβανία		71—79
2.	Ἐμμεσοι κτήσεις τῆς Τονγκίας	
a') Βούλγαρια, β') Ανατολικὴ Ῥωμαϊκά, γ') Βοσνία, Ἐρζεγοβίνη καὶ Ναύπατα- ζάρ, δ') Κρήτη		79
» Γ'.	Ηγεμονία Μαργοβούνιου	84
» Δ'.	Βασιλεῖον Σερβίας	84
» Ε'.	Βασιλεῖον Ῥωμανίας	85

ΤΜΗΜΑ ΔΕΥΤΕΡΟΝ

ΓΕΩΓΡΑΦΙΑ ΤΩΝ ΔΑΤΙΝΙΚΩΝ ΚΡΑΤΩΝ

Κεφάλαιον Α'.	Γαλλία	86—90
» Β'.	Γαλλία	90—92
» Γ'.	Ισπανία	93—95
» Δ'.	Πορτογαλία	95

ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟΝ

Διά τὴν Τρίτην τάξιν τοῦ Ἑλληνικοῦ Σχολείου

ΤΜΗΜΑ ΠΡΩΤΟΝ

ΓΕΩΓΡΑΦΙΑ ΤΗΣ ΔΟΙΣΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ

Κεφάλαιον Α'.	Ἐλβετία	96—97
» Β'.	Ηγεμονία Λιχτενστάιν	97—98

Κεφάλαιον Γ'.	Ἄδστροονυγγαρία	98—100
» Δ'	Γερμανικὴ Αὐτοκρατορία	100—104
» Γ'	Βέλγιον	104
» Ζ'	Ολλανδία	105—105
» Ζ'	Μ. Δουκάτον τοῦ Αυστριακούν 105	
» Η'	Ἡ Δανία	105 106
» Θ'	Μεγάλη Βρετανία	106—109
» Ι'	Σουηδία καὶ Νορβηγία	109—110
» ΙΑ'	Εδωλαπάκη Ῥωσία	110—112

ΤΜΗΜΑ ΔΕΥΤΕΡΟΝ

ΓΕΩΓΡΑΦΙΑ ΤΗΣ ΑΣΙΑΣ

Κεφάλαιον Α'.	Ἡ Ασία ἐν γένει	113 114
» Β'.	Ἀσσαντζ Τονγκία 1. Μ. Ασία, 2. Συνία, 3. Ξόρρα τοῦ Ἐνθρό- τον καὶ τοῦ Τίγυρτος	114—120
» Γ'	Ἄραβία	120—121
» Δ'	Περσία	121—122
» Ε'	Βελονχοστάν	122
» Ζ'	Ἄργαντστάν	122
» Ζ'	Ἰνδοστάν καὶ Κεντάρη	122—124
» Η'	Ἰνδοκίνα	124—125
» Θ'	Ινδικαὶ νῆσοι	125
» Ι'	Σινηκή αἰτωροποιεία	127—129
» ΑΙ'	Κορέα	129
» ΙΒ'	Ιαντανία	129
» Η'	Ασσαντζ Ῥωσία	129—130

ΤΜΗΜΑ ΤΡΙΤΟΝ

ΓΕΩΓΡΑΦΙΑ ΤΗΣ ΑΦΡΙΚΗΣ

Κεφάλαιον Α'.	Ἡ Αφρική ἐν γένει	130—131
» Β'.	Βόρεος Αφρική	131
1.	Αίγυπτος	131—133
2.	Τερίπολις, Φεζλαν καὶ Βάρη	133
3.	Ἀλγερία καὶ Τόνις	133—135
4.	Σούλαταν τοῦ Μαρόκουν	145
5.	Σάχαρα	145
» Γ'	Δυτική Αφρική	135
1.	Ιαπαν Σάχαρική παραλία	136
2.	Γαλλική Σάχαρο παραλία	136
3.	Γαλλική Σενεγαμβία	136
4.	Βρετανική Γαμβία	136
5.	Ποστογαλική Γούντα	136
6.	Αγγλική Απάνια Σέρρα Αεσών	136
7.	Ανεξάρτητος Αιγαίοντος Αι- βερίας	136
8.	Γαλλική παραλία τοῦ θέλεφαντος	136
9.	Αγγλική παραλία τοῦ χενσού	136
10.	Γερμανική παραλία Τογολάνδη	136
11.	Γαλλική Δαχομένη	136
12.	Βρετανική Νιγερία	136
13.	Γερμανικό Καμερούν	136
14.	Γαλλικό Κόγκουν	136
15.	Ανεξάρτητος Κόγκουν	136
16.	Ποστογαλική Ἀγγολα	136

Κεφάλαιον Δ'.	Νότιος Ἀφρική.	Σελ. 136
1.	Γεωμανικὴ Νοτιοδυνηκὴ Ἀφρικῆ.	136
2.	Βρετανικὴ Νότιος Ἀφρικῆ.	136
3.	Βοευκαὶ Δημοκρατία.	137
» E'.	Ἀνατολικὴ Ἀφρικῆ.	137
1.	Πορτογαλικὴ Ἀνατολικὴ Ἀφρικῆ.	137
2.	Γεωμανικὴ Ἀνατολικὴ Ἀφρικῆ.	137
3.	Βρετανικὴ ἀνατολικὴ Ἀφρικῆ.	137
4.	Ταϊλανδὴ ἀνατολικὴ Ἀφρικῆ.	137
» ΣΤ'.	Κεντρικὴ Ἀφρικῆ.	137
1.	Νορβία.	138
2.	Σουδάν.	138
3.	Ἀθροσύνια.	138
4.	Γαλλία.	138
» Z'.	Νησιωτικὴ Ἀφρικῆ.	138
1.	Γαλλικαὶ κτήσεις.	138
2.	Αγγλικαὶ κτήσεις.	138
3.	Πορτογαλικαὶ κτήσεις.	140
4.	Ισπανικαὶ κτήσεις.	140
5.	Σούλτανάτος τῆς Ζανέζιβρας.	140

ΤΜΗΜΑ ΤΕΤΑΡΤΟΝ

ΓΕΩΓΡΑΦΙΑ ΤΗΣ ΑΜΕΡΙΚΗΣ

Κεφάλαιον Α'.	Η Ἀμερικὴ ἐν γένει.	Σελ. 140
» B'.	Βόρειος Ἀμερική.	140
1.	Ἀρχαὶ Ἀμερικῆ.	141
2.	Βρετανικὴ Βόρειος Ἀμερικῆ.	141
3.	Ήνωμέναια Πολιτεῖαι.	142
4.	Μεξικό.	143
» Γ'.	Κεντρικὴ Ἀμερικῆ.	144
1.	Γονατεμάλα.	144
2.	Σαλβαδόρ.	144
3.	Ονδονρᾶς.	144
4.	Νικαράγουα.	144
5.	Κοσταρίκα.	144
6.	Βρετανικὸν Ονδονρᾶς.	144

Κεφάλαιον Δ'.	Δυτικὰ Ινδία.	Σελ. 144
1.	Βρετανικαὶ κτήσεις.	144
2.	Κτήσεις τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν.	144
3.	Γαλλικαὶ κτήσεις.	145
4.	Ολλανδικαὶ κτήσεις.	145
5.	Δανικαὶ κτήσεις.	145
6.	Ἀρεξάντητος Δημοκρατίας Αττικῆς καὶ Ἀγίου Δομιτίου.	145
» E'.	Νότιος Ἀμερικῆ.	145
1.	Βραζιλία.	146
2.	Γονιόνη.	146
3.	Βενεζούελα.	146
4.	Κολομβία.	146
5.	Ισημερινία.	147
6.	Περούνα.	147
7.	Βολιβία.	147
8.	Χαλῆ.	147
9.	Ἄργεντινή.	147
15.	Παραγουάνη.	148
11.	Οὐδονγουάνη.	148
12.	Φαλκλάνδαι νῆσοι.	148

ΤΜΗΜΑ ΗΜΙΤΟΝΟΥ

ΓΕΩΓΡΑΦΙΑ ΤΗΣ ΩΚΕΑΝΙΑΣ

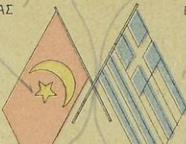
Κεφάλαιον Α'.	Οκεανία ἐν γένει.	Σελ. 148
» B'.	Ηπειρωτικὴ Ὡκεανία ἢ Αὐστραλία.	148
Κεφάλαιον Γ'.	Νησιωτικὴ ὥκεανία.	Σελ. 148
1.	Ταϊβανία.	149
2.	Νέα Ζηλανδία.	149
3.	Μελανησία.	149
4.	Μικρονησία.	149
5.	Πολυησία.	149
» A'.	Ἀνταρκτικὴ.	149

ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΟΙ ΠΗΝΑΚΕΣ

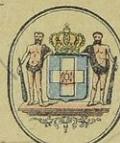
Παγκόσμιος Γεωγραφικὸς Χάρτης.	Σελ.	9
Ἐπιπεδόστασιον πρὸς μελέτην τῶν ἐνθεωρήσιν φυλῶν	15	
Χάρτης τῆς Ἐλλάδος.	22	23
Νομὸς Ἀττικῆς.	28	
» Βοιωτίας.	31	
» Φθιώτιδος καὶ Φωκίδος.	35	
» Αἰτωλίας καὶ Αχαρναίας.	37	
» Εύρυτανίας.	37	
» Ἀρτης.	39	
» Τρικλήνων.	39	
» Καρδίτης.	41	
» Δαρήστης.	41	
» Μαργυραίας.	43	
» Κοσσυνίας.	45	
» Ἀγριόλιός.	45	
» Ἀχαΐας.	48	
» Ηλείας.	48	
» Τριτυλίας.	48	
» Μεστηνίας – Λακωνίας.	50	
» Ἀρχαδίας.	52	
» Εύβοιας.	55	
» Κυκλαδῶν.	58	
» Κερκύνας – Λευκάδος.	62	
» Ελληνικὴ Χερσόνησος.	64	
Οθωμανικὴ αὐτοκρατορία.	68	
Θράκη.		72
Μακεδονία.		74
Ἢπειρος καὶ Ἀλβανία.		78
Νῆσος Κρήτη.		80
Σερβία, Βοσνία καὶ Εὐζεγοβίνη.		82
Τριψούνια.		83
Ίσσαλια.		87
Γαλλία.		89
Ισπανία.		93
Ἐλλεῖα.		95
Αιντσρούγγαρια.		97
Γεωμανία.		69
Βάλγηρος καὶ Ολλανδία.		101
Βρετανικαὶ νῆσοι.		107
Σκανδινανῆα κράτη Σουηδία καὶ Νορβηγία.		107
Εύρωπα καὶ Ρωσία.		112
Φυσικὴ Ἀσία.		115
Κύπρος.		118
Μικρὸς Ἀσία παλαιὰ καὶ Νέα.		123
Πελαγικὴ Ἀσία.		126
Ἀφρική.		128
Βόρειος Ἀμερικῆ.		132
Νότιος Ἀμερικῆ.		134
Ανταρκτικά.		139

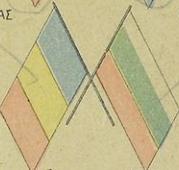
ΤΟΥΡΚΙΑΣ

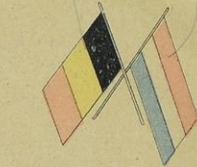
ΕΛΛΑΔΟΣ

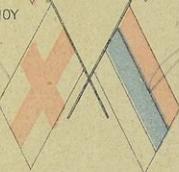
ΡΩΜΑΝΙΑΣ

ΒΟΥΛΓΑΡΙΑΣ

ΜΑΥΡΟΒΟΥΝΙΟΥ

ΣΕΡΒΙΑΣ

